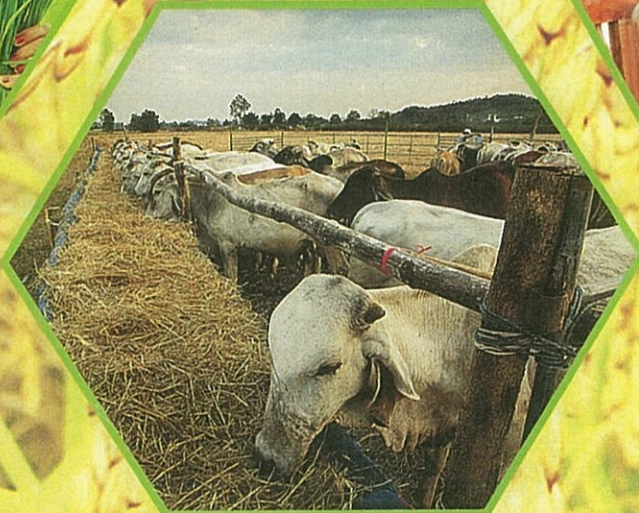

SMART FARMER

รู้ไว้...ทำได้จริง

คัมภีร์พ่อวิภกฤตเศรษฐิกิจ

SMART FARMER

รู้ไว้..ทำได้จริง

คัมภีร์ฟ้าวิภฤตเศรษฐกิจ

สำนักนายกรัฐมนตรี

สำนักนายกรัฐมนตรี

SMART FARMER รู้ไว้...ทำได้จริง คัมภีร์ฟ้าวิฤกษ์เกษตรยุคใหม่

จัดพิมพ์โดย
พิมพ์ครั้งแรก
ที่ปรึกษาการจัดพิมพ์

สำนักนายกรัฐมนตรี

มีนาคม ๒๕๕๙

ม.ล.ปนัดดา ดิศกุล

พล.อ.ฉัตรชัย สาริกัลยะ

พล.อ.วิลาศ อรุณศรี

พล.อ.จิระศักดิ์ ชมประสพ

พล.ต.อ.เอก อังสนานนท์

โอฬาร พิทักษ์

อภิรักษ์ จันทรังษี

จำลอง สิงห์โตงาม

พิชญา เมืองเนาว์

พรพัฒนา สิงคเสลิต

นพพร พันละม้าย

กฤษฎา สุนทร

ทีภากรณ์ สำเภา

นกรัชต์ พิมพ์พันธ์

สมจิตต์ น้ำค้าง

พัชรีวัลย์ บันทองพันธ์

จิตติธิดา น้อยเสนา

รัตนา สมณี

รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

เลขาธิการนายกรัฐมนตรี

ที่ปรึกษานายกรัฐมนตรี

ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

อธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร

อธิบดีกรมประชาสัมพันธ์

รองอธิบดีกรมประชาสัมพันธ์

ผู้อำนวยการสถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย

บรรณาธิการอำนวยการ

บรรณาธิการบริหาร

บรรณาธิการ

กองบรรณาธิการ

ควบคุมการผลิต

กรมประชาสัมพันธ์ สำนักนายกรัฐมนตรี

ซอยอารีย์สัมพันธ์ เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร ๑๐๕๐๐

<http://nbt.prd.go.th>

คอนเซ็ปท์พรีนัท โทร. ๐-๒๖๗๒-๕๕๗๗๘

พิมพ์ที่

คำนำ

รัฐบาลภายใต้การนำของ ฯพณฯ พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรีมีความมุ่งมั่น ตั้งใจจริง และให้ความสำคัญอย่างมากในการน้อมนำกระแสพระบรมราโชวาท และพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเรื่องปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้เป็นแนวทางการบริหาร ตลอดจนการพัฒนาประเทศ ภายใต้นโยบาย “ทำก่อน ทำจริง ทำทันที มีผลสัมฤทธิ์และยั่งยืน” โดยเฉพาะการแก้ไขปัญหาเรื่องเศรษฐกิจ ความเป็นอยู่ รายรับ รายจ่ายในครัวเรือนของพี่น้องเกษตรกรและผู้มีรายได้น้อย ฯพณฯ นายกรัฐมนตรี จึงมีบัญชาให้กรมประชาสัมพันธ์ รวบรวมผลงานของเกษตรกรที่ประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพเสริมตามความสนใจทั้งด้านพืชและสัตว์ โดยมีการลงมือทำจริงจนสามารถสร้างรายได้เสริมเพิ่มเติมจากรายได้หลักมาจัดทำเป็นหนังสือ เผยแพร่แก่ผู้สนใจทั่วไปใช้เป็นแนวทางต่อสู้กับวิกฤตภัยแล้งของประเทศ

คณะทำงานจัดทำหนังสือ “SMART FARMER รู้ไว้...ทำได้จริง คัมภีร์ฝ่าวิกฤตเศรษฐกิจ” ได้ ัญเชิญกระแสพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เรื่องหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มาลงพิมพ์ไว้ในหนังสือเล่มนี้ เพื่อเผยแพร่องค์ความรู้สำคัญที่จะนำพาประเทศสู่การพัฒนาตามที่พระองค์ ทรงเน้นย้ำว่า “การพัฒนาต้องเริ่มจากการพึ่งตนเอง สร้างฐานะให้พอมี พอกิน พอใช้ ด้วยการประหยัด ถูกต้องตามหลักวิชาการให้ได้ก่อน โดยต้องรู้จักประมาณตนและดำเนินการด้วยความรอบรู้ รอบคอบ ระมัดระวัง และทำตามขั้นตอนสู่การร่วมมือช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และเมื่อพัฒนาตนเองและชุมชน แข็งแรงแล้วจะได้พัฒนาเครือข่ายเชื่อมสู่สังคมภายนอกอย่างแข็งแรง มั่นคง และยั่งยืนต่อไป” พร้อมกันนี้ คณะทำงานจัดทำหนังสือ ได้รวบรวมศูนย์การเรียนรู้เพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน ซึ่งหน่วยงานทั้งของทหาร และหน่วยงานราชการจัดตั้งขึ้นกระจายอยู่ตามภาคต่างๆ ทั่วประเทศ เพื่อให้เกษตรกร ประชาชน เยาวชน และผู้สนใจเข้าไปศึกษาเรียนรู้ อีกทั้งยังรวบรวมบุคคลต้นแบบ ปราชญ์ชาวบ้าน ผู้มีผลงานจนได้รับการ ยกย่องจากชุมชนในแต่ละภาค รวมทั้งผลงานความสำเร็จจากการประกอบอาชีพเสริมรายได้หลักของพี่น้อง เกษตรกร ไม่ว่าจะเป็นการปลูกพืชโดยเฉพาะพืชที่ต้องการใช้น้ำน้อยในยามที่เกษตรกรต้องเผชิญปัญหา ขาดแคลนน้ำใช้เพื่อการอุปโภคบริโภค หรือการเลี้ยงสัตว์ควบคู่ไปกับการทำอาชีพหลัก ซึ่งผู้สนใจสามารถ นำไปเป็นแบบอย่างปรับใช้เพื่อหารายได้เสริมเลี้ยงชีพตัวเองและครอบครัวได้เป็นอย่างดี

คณะทำงานจัดทำหนังสือ ขอขอบคุณ หน่วยงาน และทุกท่านโดยเฉพาะกระทรวงเกษตรและ สหกรณ์ โดยกรมส่งเสริมการเกษตรที่กรุณาให้ความอนุเคราะห์สนับสนุนข้อมูล ข้อคิดเห็นต่างๆ ตลอดจน คำแนะนำที่นับเป็นประโยชน์มีคุณค่าในการจัดทำหนังสือเล่มนี้ คณะทำงานจัดทำหนังสือ หวังเป็นอย่างยิ่งว่า หนังสือ “SMART FARMER รู้ไว้...ทำได้จริง คัมภีร์ฝ่าวิกฤตเศรษฐกิจ” เล่มนี้ จะเป็นคู่มือที่เอื้อประโยชน์ สำหรับผู้สนใจหาอาชีพเสริมเพื่อเพิ่มรายได้ให้แก่ครอบครัวต่อไปในอนาคตได้เป็นอย่างดี

คณะผู้จัดทำ

สารบัญ

คำนำ	(๓)
ปฐมบทองค์ราชันย์เพื่อการพัฒนา	๑
• พระบรมราโชวาท	๒
• หลักการพัฒนาตามแนวพระราชดำริ	๔
• ศาสตร์ของพระราชชา หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	๖
• หลักการทรงงาน ๒๓ ประการ	๗
• รัฐน้อมนำ ศาสตร์ของพระราชชา สู่การแก้ปัญหาอย่างยั่งยืน	๑๐
• ยุทธศาสตร์ในการบูรณาการการขับเคลื่อนการพัฒนาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	๑๒
• ยุทธศาสตร์ประชารัฐเพื่อการขับเคลื่อนประเทศไทย	๑๕
• นโยบายรับมือภัยแล้ง ๘ มาตรการ	๑๖
SMART FARMER “ปรับเปลี่ยน เรียนรู้ ก้าวสู่ เกษตรกรคุณภาพ”	๒๒๙
• ความหมายของ SMART FARMER เกษตรกรคุณภาพ	๓๑
• คุณสมบัติพื้นฐานของ SMART FARMER เกษตรกรคุณภาพ	๓๑
• การดำเนินงานของรัฐเพื่อขับเคลื่อนให้เกษตรกรไทยก้าวสู่ความเป็น SMART FARMER เกษตรกรคุณภาพ	๓๒
• การบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรม (Zoning)	๓๔
ศูนย์ศึกษาการพัฒนาโครงการ ...	
อันเนื่องมาจากพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว	๓๓๗
• ศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดฉะเชิงเทรา	๔๐
• ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยทรายอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดเพชรบุรี	๔๐
• ศูนย์ศึกษาการพัฒนาอ่าวคุ้งกระเบนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดจันทบุรี	๔๐
• ศูนย์ศึกษาการพัฒนาภูพานอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดสกลนคร	๔๑
• ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดเชียงใหม่	๔๑
• ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิภพทออันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดนราธิวาส	๔๑
โครงการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ และสัตว์ป่ารอยต่อ ๕ จังหวัด (ภาคตะวันออก)	
อันเนื่องมาจากพระราชดำริสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ	๔๓
• โครงการฟาร์มตัวอย่างตามพระราชดำริ สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ	๔๖

อาชีพเสริมเพิ่มรายได้

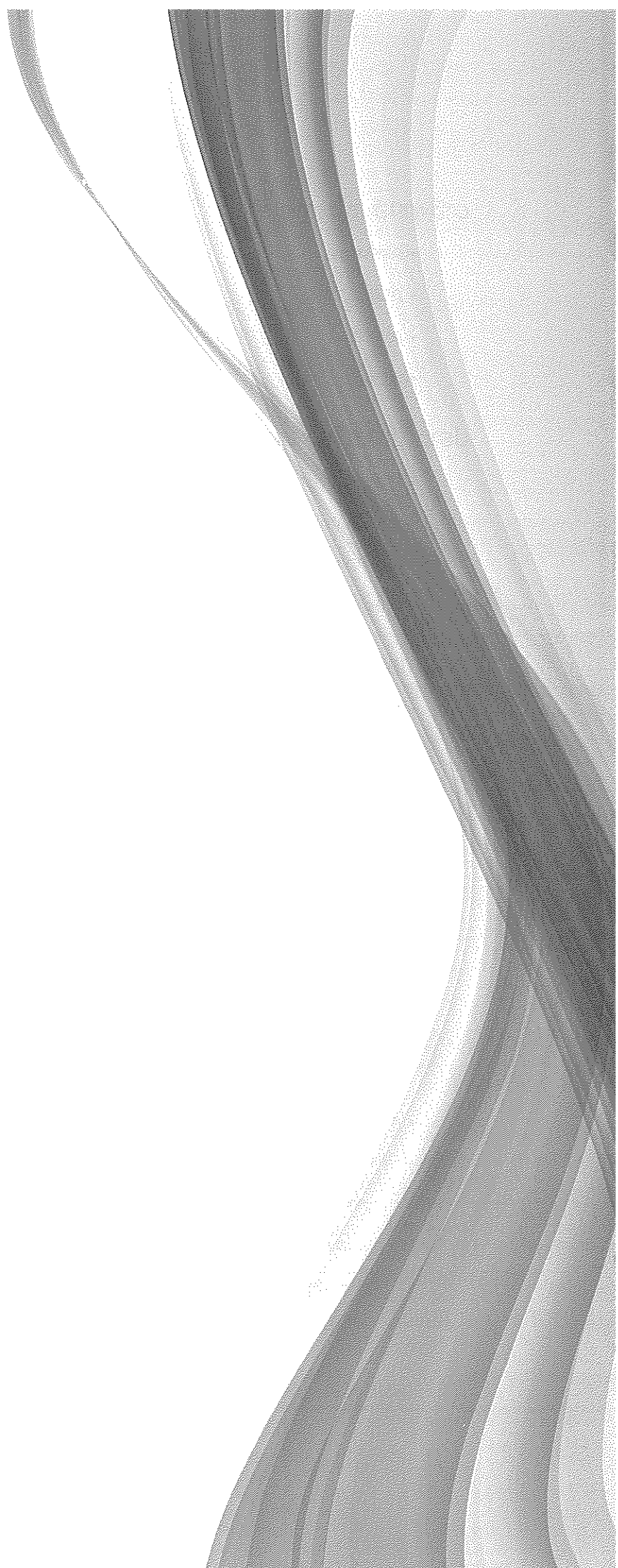
- ภาคเหนือ ๕๙
- ภาคอีสาน ๕๑
- ภาคกลาง ๖๕
- ภาคใต้ ๘๗

ประชาชนชาวบ้าน บุคคลต้นแบบด้านการทำการเกษตร

- ภาคเหนือ ๑๒๕
- ภาคอีสาน ๑๓๑
- ภาคกลาง ๑๓๙
- ภาคใต้ ๑๔๗

ศูนย์การเรียนรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

- ศูนย์การเรียนรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ และศูนย์สาธิต และส่งเสริมงานศิลปาชีพฯ ภาคเหนือ ๑๕๕
- ศูนย์การเรียนรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริฯ และศูนย์สาธิตและส่งเสริมงานศิลปาชีพฯ ภาคอีสาน ค่ายสุรนารี ๑๕๗
- ศูนย์การเรียนรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริฯ และศูนย์สาธิต และส่งเสริมงานศิลปาชีพฯ ภาคกลาง กองพลทหารราบที่ ๑๑ ค่ายสมเด็จพระนั่งเกล้า ๑๖๑
- ศูนย์การเรียนรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริฯ และศูนย์สาธิตและส่งเสริมงานศิลปาชีพฯ ภาคใต้ ค่ายวิภาวดีรังสิต ๑๖๕
- ศูนย์การเรียนรู้โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริของกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ๑๖๙
- ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) ๑๗๐
- บัญชีศูนย์เรียนรู้ ศพก. ๘๘๒ ศูนย์
 - ภาคเหนือ ๑๗๒
 - ภาคอีสาน ๑๘๓
 - ภาคกลาง ๒๐๒
 - ภาคใต้ ๒๑๖

ปฏิญญาของครุฑชั้น
เพื่อการพัฒนา

“ประโยชน์อันพึงประสงค์ของการพัฒนานั้น
ก็คือ ความผาสุกสงบ ความเจริญมั่นคง
ของประเทศชาติและประชาชน.
แต่การที่จะพัฒนาให้บรรลุผลเป็นประโยชน์ดังกล่าวได้
จำเป็นที่จะต้องพัฒนาระฐานะความเป็นอยู่ของประชาชน
ให้อยู่ดีกินดีเป็นเบื้องต้นก่อน
เพราะฐานะความเป็นอยู่ของประชาชนนั้น
คือรากฐานอย่างสำคัญของความสงบ และความเจริญมั่นคง.
ถ้าประชาชนทุกคนมีฐานะความเป็นอยู่ที่ดีแล้ว
ความสงบ และความเจริญ ย่อมจะเป็นผล
ก่อเกิดต่อตามมาอย่างแน่นอน...”

พระบรมราชาโชวาท ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตร
ของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
ณ อาคารจักรพันธ์เพ็ญศิริ
วันศุกร์ที่ ๒๖ กรกฎาคม พ.ศ.๒๕๓๗

หลักการพัฒนาตามแนวพระราชดำริ

จากหนังสือคู่มือการขับเคลื่อนการพัฒนาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในภาคเกษตรและชนบท และด้านความมั่นคง จัดทำโดย คณะอนุกรรมการส่งเสริมการขับเคลื่อนการพัฒนาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในภาคการเกษตรและชนบท กล่าวถึงศาสตร์ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ว่าพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชทรงมีพระราชปณิธานแน่วแน่ในการปกครองประเทศและประชาชนให้เจริญรุ่งเรืองและสุขสวัสดิ์ ตั้งแต่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้เสด็จเถลิงถวัลยราชสมบัติสืบจากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดลเมื่อวันที่ ๙ มิถุนายน พ.ศ. ๒๔๘๙ ดั่งที่ทรงมีพระปฐมบรมราชโองการหรือการตรัสในฐานะพระเจ้าแผ่นดินโดยสมบูรณ์ครั้งแรกในพระราชพิธีบรมราชาภิเษกเมื่อวันที่ ๕ พฤษภาคม ๒๔๙๓ ว่า “เราจะครองแผ่นดินโดยธรรม เพื่อประโยชน์สุขแห่งมหาชนชาวสยาม”

นับแต่การเถลิงถวัลยราชสมบัติเป็นต้นมา เป็นเวลากว่า ๖๐ ปีที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้ทรงรับรู้ทุกข์สุขของราษฎร ทั้งจากการเสด็จพระราชดำเนินเยี่ยมเยียนราษฎรในพื้นที่ชนบททั่วทุกภูมิภาคด้วยพระองค์เอง และจากการทรงงานด้านข้อมูลจากแหล่งต่างๆ จึงได้พระราชทานพระราชดำริในการแก้ไขและบรรเทาความทุกข์ยากที่ประชาชนซึ่งส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทางการเกษตร เพื่อมิให้เกษตรกรเหล่านั้นละทิ้งแผ่นดิน โดยทรงเน้นให้มีความ “พออยู่พอกิน” สามารถพึ่งตนเองก่อนจึงค่อยสร้างความเจริญก้าวหน้าในระดับที่สูงขึ้นไป ดังพระบรมราโชวาทในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วันที่ ๑๘ กรกฎาคม ๒๕๑๗ ความตอนหนึ่งว่า

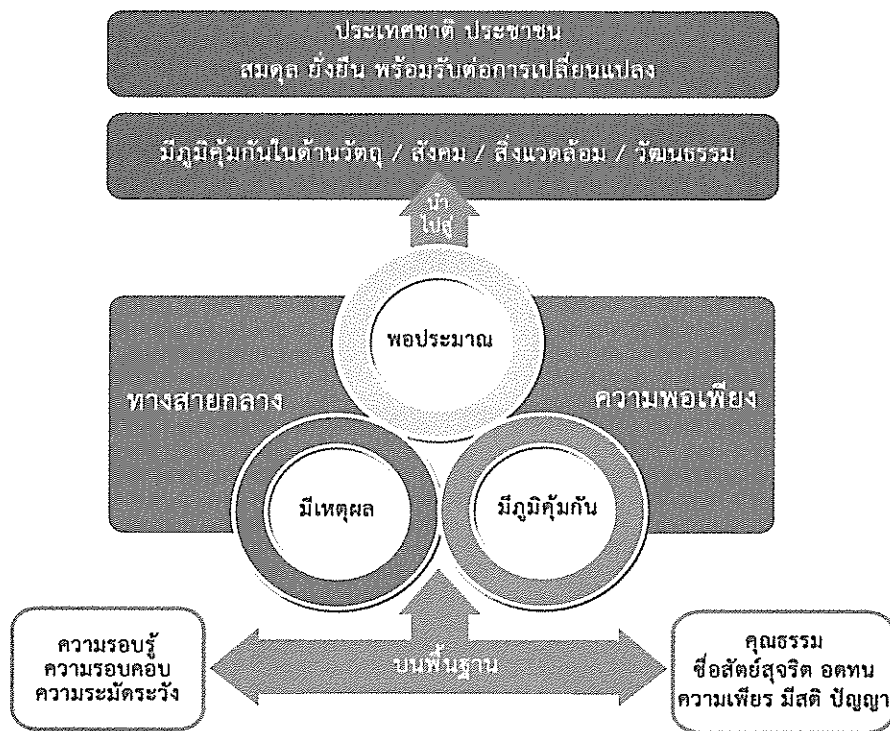
“...การพัฒนาประเทศจำเป็นต้องทำตามลำดับขั้น ต้องสร้างพื้นฐานคือความพอมีพอกินพอใช้ของประชาชนส่วนใหญ่เป็นเบื้องต้นก่อน โดยใช้วิธีการและใช้อุปกรณ์ที่ประหยัดแต่ถูกต้องตามหลักวิชาเมื่อได้พื้นฐานมั่นคงพร้อมพอควรและปฏิบัติได้แล้ว จึงค่อยสร้างค่อยเสริมความเจริญและฐานะเศรษฐกิจขั้นที่สูงขึ้นโดยลำดับต่อไป...”

นอกจากนี้พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวยังได้ทรงชี้แนะแนวทางในการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับกับความเปลี่ยนแปลงจากปัจจัยภายนอกที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว โดยให้ยึดมั่นในวิถีพอกินและพึ่งพาตนเองได้ ซึ่งทรงหมายความถึงเศรษฐกิจพอเพียงนั่นเอง ทั้งนี้ได้ทรงอธิบายความหมายของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างชัดเจนว่า หมายถึงมีอยู่มีกินไม่พุ่มพวย มีความโลภน้อยไม่เบียดเบียนผู้อื่น พอประมาณตามอัตภาพและมีเหตุผล ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) ได้ประมวลและกลั่นกรองพระราชดำรัสเรื่องเศรษฐกิจพอเพียง สร้างเป็นกรอบความคิดและได้รับพระราชทานพระบรมราชานุญาตให้เผยแพร่เมื่อวันที่ ๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๔๒

ศาสตร์ของพระราชา หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

เศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญาชี้ถึงแนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติของประชาชนในทุกระดับ ตั้งแต่ครอบครัว ชุมชน จนถึงระดับรัฐ ทั้งในการพัฒนาและบริหารประเทศให้ดำเนินไปในทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อให้ก้าวทันต่อยุคโลกาภิวัตน์ ความพอเพียงหมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีพอสมควรต่อการมีผลกระทบใดๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายใน ทั้งนี้ต้องอาศัยความรอบรู้ ความรอบคอบ และความระมัดระวังยิ่งในการนำวิชาการต่างๆ มาใช้ในการวางแผนและการดำเนินการทุกขั้นตอน และขณะเดียวกันจะต้องเสริมสร้างพื้นฐานทางจิตใจของคนในชาติ โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่รัฐ นักทฤษฎีและนักธุรกิจในทุกระดับ ให้มีสำนึกในคุณธรรมความซื่อสัตย์สุจริต และให้มีความรอบรู้ที่เหมาะสม ดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ความเพียร มีสติ มีปัญญา และความรอบคอบ เพื่อให้สมดุลและพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวาง ทั้งด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมจากโลกภายนอกเป็นอย่างดี

แผนภาพที่ ๑ หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
(สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ๒๕๕๐)

หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้กับทุกคนทุกระดับและทุกสาขา ดังนั้นเพื่อเป็นการสร้างเสริมความเข้มแข็งและพัฒนาด้านการเกษตรและชนบท จึงได้มีการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การบูรณาการการขับเคลื่อนการพัฒนาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (พ.ศ. ๒๕๕๓-๒๕๖๐) โดยน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและหลักการทรงงานของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ๒๓ ประการ มาเป็นเข็มทิศชี้แนวทางในการขับเคลื่อนประเทศทุกภาคส่วนให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน

หลักการทรงงาน ๒๓ ประการ

หลักการทรงงาน ๒๓ ประการของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ที่ประชาชนทุกภาคส่วนสามารถนำมาเป็นกรอบแนวทางในการปฏิบัติงาน ประกอบด้วย

หลักการทรงงาน

๑) ศึกษาข้อมูลอย่างเป็นระบบ ทั้งข้อมูลเบื้องต้น เอกสาร แผนที่ จากการสอบถามผู้เกี่ยวข้อง ให้ได้รายละเอียดที่ถูกต้องรวดเร็ว และตรงตามความต้องการของชาวบ้าน

๒) มององค์รวม มีวิธีคิดอย่างองค์รวมหรือมองอย่างครบวงจร มองเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นและแนวทางแก้ไขอย่างเชื่อมโยง

๓) ไม่ยึดติดตำรา ไม่ผูกมัดติดกับวิชาการและเทคโนโลยีที่ไม่เหมาะสม

๔) ทำให้ง่าย มีการค้นคิดดัดแปลงปรับปรุงและแก้ไขงานการพัฒนาตามแนวพระราชดำริโดยง่าย ไม่ยุ่งยากซับซ้อน ทำสิ่งยากกลายเป็นง่าย ทำสิ่งสลับซับซ้อนให้เข้าใจง่าย

๕) เน้นการมีส่วนร่วม เปิดโอกาสให้ชาวบ้านทุกระดับร่วมแสดงความคิดเห็นเรื่องที่ต้องคำนึงถึงความคิดความเห็นหรือความต้องการของชาวบ้าน แล้วเก็บมาประมวลเพื่อนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์

๖) คิดถึงประโยชน์ส่วนรวม เมื่อส่วนรวมได้รับประโยชน์ตัวของเราจะได้รับประโยชน์ด้วย

๗) ขาดทุนคือกำไร หลักการคือ “การให้” และ “การเสียสละ” เป็นการกระทำอันมีผลเป็นกำไร คือความอยู่ดีมีสุขของชาวบ้าน

๘) ความเพียร การทำโครงการต่างๆ แม้ระยะแรกๆ จะมีความไม่พร้อมมากนัก แต่ต้องไม่ท้อและมีความมุ่งมั่นเพื่อพัฒนาบ้านเมือง

๙) เศรษฐกิจพอเพียง เป็นแนวทางการดำเนินชีวิตเพื่อสร้างความเข้มแข็งหรือภูมิคุ้มกันทุกด้าน ซึ่งจะทำให้สามารถทำให้อยู่ได้อย่างสมดุลในโลกแห่งการเปลี่ยนแปลง

๑๐) ให้ธรรมชาติช่วยธรรมชาติ การเข้าใจถึงธรรมชาติและต้องการให้ชาวบ้านใกล้ชิดกับธรรมชาติ เพราะปัญหาของธรรมชาติจะต้องใช้ธรรมชาติแก้ไขหรือช่วยเหลือ

๑๑) ปลูกป่าในใจคน การฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติให้กลับคืนมา จะต้องปลูกจิตสำนึกให้คนรักป่าเสียก่อน

๑๒) ทำงานอย่างมีความสุข เป็นความสุขที่เกิดขึ้นจากการทำประโยชน์ให้กับผู้อื่น

๑๓) รู้ - รัก - สามัคคี

● รู้ การที่จะลงมือทำสิ่งใดนั้นจะต้องรู้เสียก่อน รู้ถึงปัจจัยทั้งหมด รู้ถึงปัญหาและรู้ถึงวิธีการแก้ปัญหา

● รัก เมื่อเรารู้ครบถ้วนกระบวนความแล้ว จะต้องเห็นคุณค่า เกิดศรัทธา เกิดความรักที่จะเข้าไปลงมือปฏิบัติแก้ปัญหานั้นๆ

● สามัคคี เมื่อถึงขั้นลงมือปฏิบัติจะต้องคำนึงเสมอว่าเราทำคนเดียวไม่ได้ ต้องร่วมมือร่วมใจกัน สามัคคีกันเป็นหมู่คณะจึงจะเกิดพลังในการแก้ปัญหาให้ลุล่วงด้วยดี

๑๔) ประหยัดเรียบง่ายได้ประโยชน์สูงสุด ใช้หลักการแก้ไขปัญหาด้วยความเรียบง่ายและประหยัด ชาวบ้านสามารถทำได้เอง หาได้ในท้องถิ่น โดยประยุกต์ใช้สิ่งที่มีอยู่มาแก้ไขปัญหาด้วยไม่ต้องลงทุนสูงหรือใช้เทคโนโลยีที่ไม่ยุ่งยาก

๑๕) ระเบิดจากข้างใน คือการสร้างความเข้มแข็งให้ชุมชนมีสภาพพร้อมที่จะรับการพัฒนาก่อน ไม่ใช่การนำความเจริญหรือบุคคลจากภายนอกเข้าไปให้ชุมชนหรือหมู่บ้าน โดยที่ชาวบ้านยังไม่พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น

๑๖) แก้ปัญหาจุดเล็ก มองปัญหาในภาพรวมก่อน แต่เริ่มแก้ปัญหามาจากจุดเล็กๆ คือการแก้ไข ปัญหาเฉพาะหน้าที่คนมักจะมองข้าม

๑๗) ทำตามลำดับขั้น เริ่มจากสิ่งที่จำเป็นที่สุดของชาวบ้านก่อนโดยการสร้างพื้นฐานคือความพอมีพอกินพอใช้ของชาวบ้านส่วนใหญ่ แล้วจึงค่อยเสริมความเจริญและเศรษฐกิจขั้นสูงโดยลำดับ

๑๘) ใช้ธรรมปราบอธรรม ใช้ความจริงในเรื่องความเป็นไปแห่งธรรมชาติและกฎเกณฑ์ของธรรมชาติมาเป็นหลักการและแนวปฏิบัติที่สำคัญในการแก้ปัญหา และปรับปรุงเปลี่ยนแปลงสภาวะที่ไม่ปกติเข้าสู่ระบบที่เป็นปกติ

๑๙) การพึ่งตนเอง การพัฒนาเพื่อแก้ไขปัญหเฉพาะหน้าเพื่อให้ชุมชนเข้มแข็งพอที่จะดำรงชีวิตได้แล้ว ขึ้นต่อไปคือการพัฒนาให้สามารถอยู่ในสังคมได้ตามสภาพแวดล้อม และให้สามารถพึ่งตนเองได้ในที่สุด

๒๐) พออยู่พอกิน ให้ชาวบ้านอยู่อย่าง “พออยู่พอกิน” เสียก่อนแล้วจึงค่อยขยายคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นต่อไป

๒๑) ความซื่อสัตย์สุจริตจริงใจต่อกัน เพราะความสุจริตและจริงใจนั้นแม้จะมีความรู้่น้อยก็ทำประโยชน์แก่ส่วนรวมได้มากกว่าผู้ที่รู้มากแต่ไม่มีความสุจริต ไม่มีความบริสุทธิ์ใจ

๒๒) การคำนึงถึงภูมิสังคม การพัฒนาต้องคำนึงถึงสภาพภูมิประเทศ สังคมวิทยา ตลอดจนวัฒนธรรมประเพณีของแต่ละท้องถิ่น

๒๓) บริการที่จุดเดียว เพื่อประโยชน์ต่อชาวบ้านที่จะมาใช้บริการ ประหยัดเวลา และค่าใช้จ่าย โดยมีหน่วยงานราชการต่างๆ มาร่วมดำเนินการและบริการ ณ ที่แห่งเดียว

ทั้งนี้หลักการทรงงาน ๒๓ ประการนี้ยังมีความสอดคล้องกับหลักการพัฒนามตามแนวพระราชดำริ เรื่อง “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” โดยนำมาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการแผนงาน/โครงการที่มุ่งเน้นการมีส่วนร่วม ให้ชุมชนมีความรู้สึกเป็นเจ้าของซึ่งจะนำไปสู่ความยั่งยืนของการพัฒนาในที่สุด ดังนี้

การเข้าใจ เป็นการสร้างให้เกิดความเข้าใจในข้อมูลพื้นฐานด้วยการศึกษาข้อมูลทุกมิติของชุมชน ค้นหารากของปัญหาและรวบรวมองค์ความรู้ของโครงการพระราชดำริทั่วประเทศ และองค์ความรู้ต่างๆ มาใช้ในการทำความเข้าใจสภาพปัญหาาร่วมกัน

การเข้าถึง เป็นเรื่องของการสื่อสารและสร้างการมีส่วนร่วมโดยมุ่งสื่อสารสร้างความเข้าใจและความมั่นใจให้ชุมชน ร่วมกันวิเคราะห์ปัญหาและความต้องการของชุมชน รวมทั้งให้ชุมชนมีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนาให้มากที่สุด

การพัฒนา เป็นการเรียนรู้เพื่อพัฒนาศักยภาพชุมชน สร้างทีมพี่เลี้ยง การออกแบบหลักสูตรการพัฒนาการศึกษา ดูงาน แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และฝึกปฏิบัติของชุมชนรวมทั้งการให้ทีมผู้ประสานงานให้คำแนะนำในชุมชน ติดตามสนับสนุนและติดตามผล

แผนภาพที่ ๒ การประยุกต์หลักการทรงงานกับการบริหารจัดการแผนงาน/โครงการ

รัฐนิยามนำ ศาสตร์ของพระราชา สู่การแก้ปัญหาอย่างยั่งยืน

ภายใต้นโยบาย “ทำก่อน ทำจริง ทำทันที มีผลสัมฤทธิ์และยั่งยืน” รัฐบาลของพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี วางแนวทางการพัฒนาประเทศให้เกิดความยั่งยืน ด้วยการน้อมนำแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ มาเป็นองค์ความรู้สำคัญในการวางกรอบแนวทางขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศ ดังนี้

แนวคิดพื้นฐานในการขับเคลื่อนการพัฒนา

๑. หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง คือการพัฒนาที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของทางสายกลาง โดยคำนึงถึงความพอประมาณ ความมีเหตุผล การสร้างภูมิคุ้มกันตลอดจนใช้ความรู้ความรอบคอบและคุณธรรมซึ่งในสังคมไทยจะให้ความสำคัญกับการมีภูมิคุ้มกัน พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรม และความสมดุลในชีวิตครอบครัวชุมชนและประเทศ

๒. การพัฒนาเชิงพื้นที่ (area - based approach) คือการสร้างกระบวนการเรียนรู้และสร้างความเข้าใจในสาเหตุของปัญหาและหาแนวทางแก้ไขปัญหาด้วยตนเองก่อนของทุกหน่วยงานและชุมชนร่วมกัน โดยให้ “ระเบิดจากข้างใน”

๓. การ “ทำตามลำดับขั้น” คือการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางธรรมชาติ โดยจัดสรรผลประโยชน์ให้ทั่วถึงเป็นธรรม โดยเริ่มจากความพอเพียงดังนี้

- ระดับครัวเรือน ให้ชาวบ้านมีอาหารกินตลอดปี ลดรายจ่ายสร้างรายได้ภาคเกษตรและนอกภาคเกษตร
- ระดับชุมชน รวมกลุ่มและแบ่งปันการใช้ทรัพยากรร่วมกัน โครงสร้างพื้นฐานการผลิตระดับชุมชน
- ระดับพื้นที่และภูมิภาค ศูนย์กลางวิสาหกิจชุมชน แผนการผลิตการแปรรูปและการตลาด ระบบการขนส่งเพื่อสนับสนุนระบบการผลิตระดับครัวเรือนและชุมชน (Supply chain)
- ระดับประเทศ กำหนดเป็นนโยบาย ระเบียบกฎหมาย การกำกับดูแล การสนับสนุนงบประมาณโครงสร้างพื้นฐานให้สอดคล้องกับความต้องการของแต่ละภูมิภาค

๔. บูรณาการสนับสนุนจากหน่วยงานราชการและภาคส่วนอื่น การร่วมคิดร่วมวางแผนร่วมลงมือปฏิบัติโดยการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนมาร่วมแก้ไขปัญหาดังกล่าว และจะสำเร็จได้ด้วยความร่วมมือของคนในพื้นที่ ในลักษณะทำไปปรับไปเรียนรู้ไปเพื่อพัฒนารูปแบบและกลไกการทำงานที่เอื้อต่อการแก้ไขปัญหา

๕. การจัดการความรู้และพัฒนาคน มีหมวดหมู่การจัดเก็บฐานข้อมูลและความรู้โดยการรวบรวม วิเคราะห์ สังเคราะห์เปรียบเทียบ และสกัดความรู้จากการพัฒนาพื้นที่ จัดทำเป็นระบบสารสนเทศเพื่อการ ตัดสินใจ (DSSI) และคลังความรู้ ใช้แนวทาง/เทคนิคการทำงานรูปแบบใหม่ที่มีประสิทธิภาพสูงขึ้น เพื่อ ถ่ายทอดให้แก่บุคคลทุกระดับและการฝึกอบรมที่ได้มาตรฐาน

แนวคิดพื้นฐานในการขับเคลื่อนการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์การบูรณาการการขับเคลื่อน การพัฒนาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (พ.ศ. ๒๕๕๗-๒๕๖๐)

ยุทธศาสตร์ในการบูรณาการการขับเคลื่อนการพัฒนาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

รัฐบาลได้กำหนดยุทธศาสตร์ในการบูรณาการการขับเคลื่อนการพัฒนาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (พ.ศ. ๒๕๕๗-๒๕๖๐) โดยมียุทธศาสตร์ที่ต้องบูรณาการการปฏิบัติงานร่วมกันรวม ๗ ด้าน ได้แก่

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ ส่งเสริมการขับเคลื่อนการพัฒนาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในภาคการเกษตรและชนบท เน้นพื้นที่ (area-based Approach) เป็นหลัก โดยบูรณาการการทำงานในพื้นที่เพื่อรับทราบปัญหาและความต้องการที่แท้จริง ซึ่งจะดำเนินการร่วมกันทุกภาคส่วน เพื่อสร้างกระบวนการเรียนรู้ให้ประชาชนในพื้นที่ทราบปัญหาและความต้องการที่แท้จริงของตนเอง และนำไปสู่การจัดทำแผนชุมชนหรือแผนพัฒนาเชิงพื้นที่ มีสำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริเป็นหน่วยงานหลัก

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ ส่งเสริมการขับเคลื่อนการพัฒนาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในภาคการศึกษา มุ่งพัฒนาการจัดการศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ปลูกฝังให้เด็กเยาวชนและประชาชนมีคุณลักษณะอยู่อย่างพอเพียง การพัฒนาศูนย์การเรียนรู้ด้านการศึกษา การพัฒนาหลักสูตรในวิชาชีพครู การพัฒนาคุณภาพ การจัดการเรียนรู้ในระดับปฐมวัย และสร้างเครือข่ายแหล่งเรียนรู้ในระดับพื้นที่ มีกระทรวงศึกษาธิการเป็นหน่วยงานหลัก

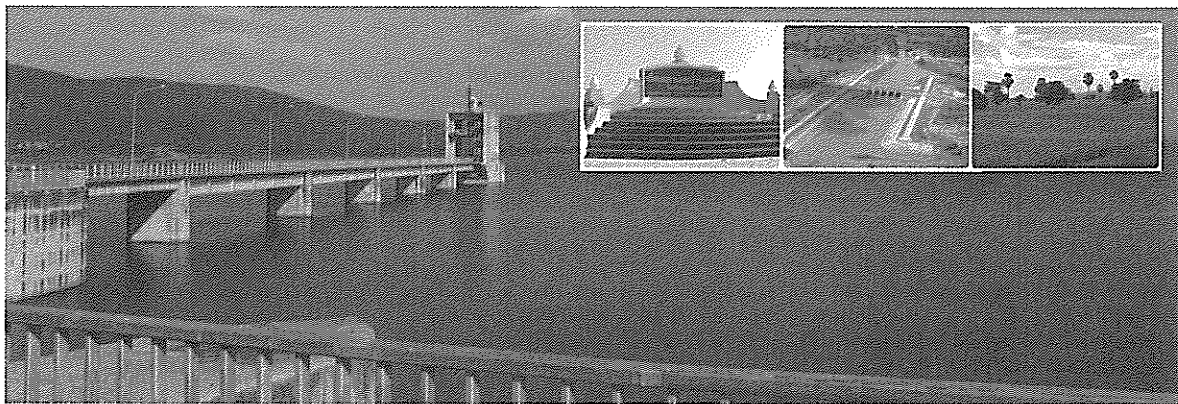
ยุทธศาสตร์ที่ ๓ ส่งเสริมการขับเคลื่อนการพัฒนาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในภาคธุรกิจ บริการ การท่องเที่ยว อุตสาหกรรม และผู้ประกอบการรายย่อย มุ่งส่งเสริมและสนับสนุนให้ธุรกิจภาคเอกชน อุตสาหกรรม และผู้ประกอบการรายย่อย ดำเนินธุรกิจตามแนวทางหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รวมทั้งสนับสนุนให้มีการเข้าไปมีส่วนร่วมจัดกิจกรรมการพัฒนาในชุมชนต่างๆ ตามบริบทของแต่ละพื้นที่ มีสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเป็นหน่วยงานหลัก

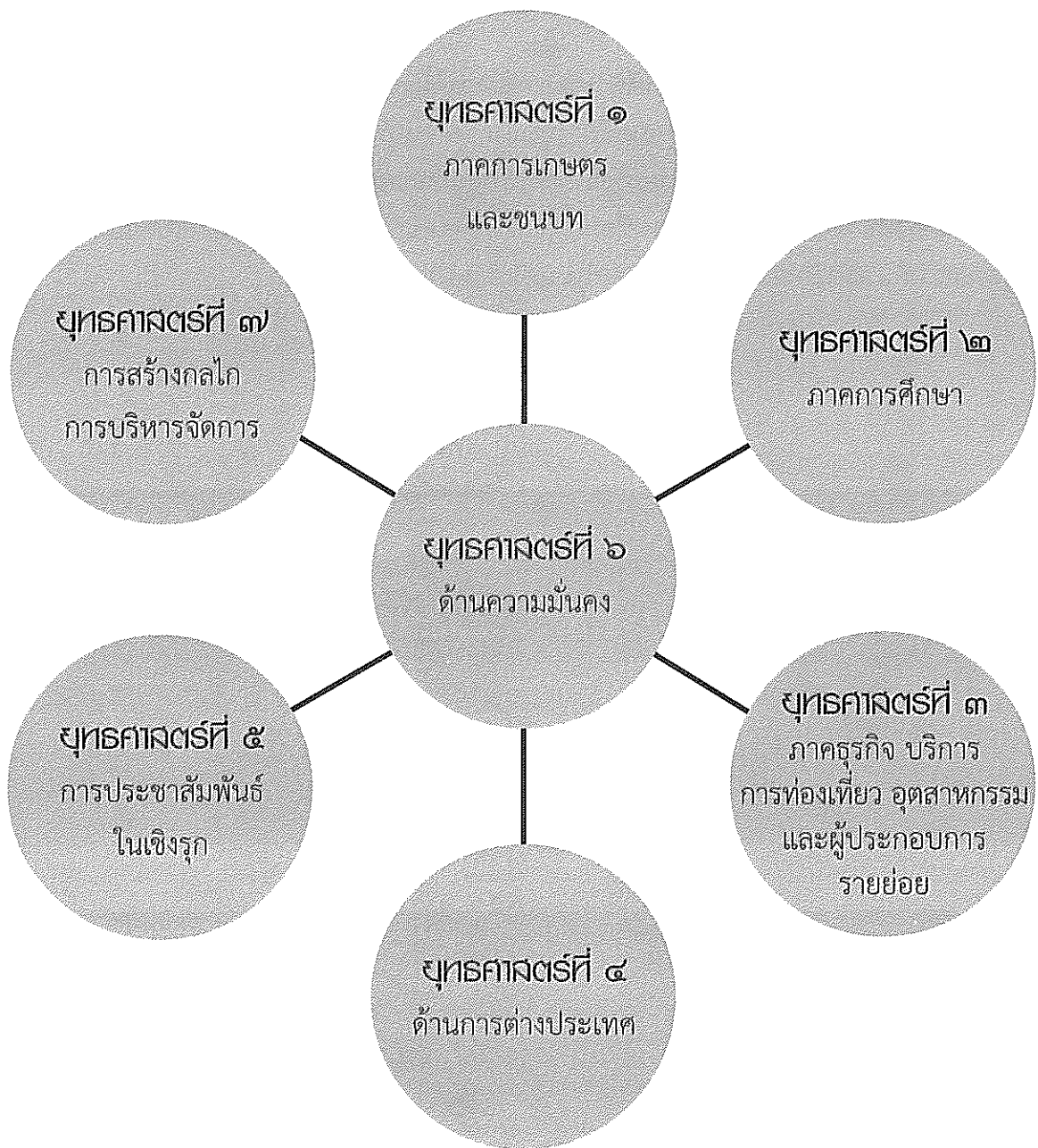
ยุทธศาสตร์ที่ ๔ ส่งเสริมการขับเคลื่อนการพัฒนาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการต่างประเทศ มุ่งเผยแพร่องค์ความรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงให้แก่ประเทศต่างๆ ให้มีความเข้าใจอย่างถูกต้อง และสามารถนำไปปรับใช้ได้อย่างเหมาะสม เพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์และสร้างความร่วมมือเพื่อการพัฒนาระหว่างประเทศในด้านต่างๆ มีกระทรวงการต่างประเทศเป็นหน่วยงานหลัก

ยุทธศาสตร์ที่ ๕ เพิ่มบทบาทการประชาสัมพันธ์ในเชิงรุกเพื่อเผยแพร่หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สาธารณชนในวงกว้าง เพื่อส่งเสริมการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปสู่ภาคปฏิบัติทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ รวมทั้งการประชาสัมพันธ์เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารของทุกยุทธศาสตร์และของภาคส่วนต่างๆ ให้สาธารณชนได้รับทราบในวงกว้าง มีกรมประชาสัมพันธ์เป็นหน่วยงานหลัก

ยุทธศาสตร์ที่ ๖ การพัฒนาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านความมั่นคง มุ่งบูรณาการ การขับเคลื่อนระหว่างกองทัพกับหน่วยงานอื่นๆ เพื่อให้สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการแก้ไขปัญหาได้อย่าง บรรลุวัตถุประสงค์ โดยเฉพาะประชาชนในพื้นที่แนวบริเวณชายแดน เพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิตของประชาชน ให้ดีขึ้น มีกองทัพไทยเป็นหน่วยงานหลัก

ยุทธศาสตร์ที่ ๗ สร้างกลไกการบริหารจัดการในการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ไปสู่ภาคปฏิบัติให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด มีการบูรณาการการปฏิบัติร่วมกัน โดยมีการจัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการ ร่วมขึ้นในสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี เป็นศูนย์กลางการประสานติดตามและส่งเสริมการ ปฏิบัติงานของหน่วยงานต่างๆ ให้มีการเชื่อมโยงและสนับสนุนกันและกัน มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และ ข้อมูลระหว่างกัน มีสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีเป็นหน่วยงานหลัก

ยุทธศาสตร์ประชารัฐเพื่อการขับเคลื่อนประเทศไทย

พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี ประกาศการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ประชารัฐเพื่อเศรษฐกิจฐานรากอย่างเป็นทางการ เมื่อวันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๕๘ ในงาน “สานพลังประชารัฐ เพื่อเศรษฐกิจฐานราก” ให้ส่วนราชการ หน่วยงานต่างๆ ใช้เป็นแนวทางในการขับเคลื่อนประเทศไทยให้เกิดความสงบเรียบร้อย เกิดความสามัคคี และสร้างการพัฒนาประเทศไทยให้มีความเข้มแข็ง มั่นคง มั่งคั่ง อย่างยั่งยืน ได้จริง นายกรัฐมนตรีได้ให้ความหมายของคำ “ประชารัฐ” ว่า “เป็นการร่วมมือกันในการสร้างสรรค์ สร้างพลังในการทำมาหากินให้ประเทศชาติ ไม่ใช่เพื่อตนเอง หรือข้าราชการ แต่ทำเพื่อประชาชนทุกคน ถือเป็นสัญญาะหว่างรัฐและประชาชน ที่จะร่วมมือแก้ไขปัญหาหรือแก้ไขความผิดพลาดในอดีตทั้งหมด ให้ได้โดยความร่วมมือกัน”

ยุทธศาสตร์ประชารัฐ

คือ การรวมเอาพลังทุกภาคส่วน ทั้งภาคประชาชน ภาคธุรกิจ และภาครัฐ มาใช้ โดยมองบนพื้นฐานว่า “คนไทยทุกคน ก็คือ ประชาชนของชาติ” ซึ่งถือเป็นพลังอำนาจที่สำคัญในการแก้ไขปัญหา ในการเปลี่ยนแปลงหรือการปฏิรูป และการพัฒนาประเทศในทุกมิติและทุกด้านอย่างยั่งยืน การดำเนินการตามยุทธศาสตร์ประชารัฐแบ่งได้เป็น ๒ ยุทธศาสตร์ย่อย คือ

๑) “รัฐบาล” กับ “ประชาชน” โดย “รัฐ” หรือรัฐบาล จะเป็นผู้อำนวยความสะดวก สนับสนุน และเปิดช่องทางให้ “ประชาชน” หรือภาคเอกชนและประชาชนทั่วไป เข้ามามีส่วนร่วมตามกระบวนการประชาธิปไตย เพื่อให้ประชาชนเข้าใจการบริหารงานของรัฐบาลในเรื่องต่างๆ และไม่สร้างความขัดแย้งให้เกิดขึ้นระหว่างประชาชนกับรัฐบาล

๒) “ประชาชน” กับ “เจ้าหน้าที่รัฐ” คือ การทำงานร่วมกันของประชาชนและเจ้าหน้าที่รัฐเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยการสร้าง “เครือข่ายประชารัฐ” ในทุกด้าน ซึ่งจะเป็นกลไกสำคัญที่เชื่อมโยงและเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนเข้าด้วยกัน อันเป็นแนวทางการบริหารราชการแผ่นดินของรัฐบาลปัจจุบัน เพื่อให้การบริหารจัดการงบประมาณของรัฐมีประสิทธิภาพ เกิดความคุ้มค่า และเกิดประโยชน์สูงสุด ทั้งต่อการพัฒนาประเทศ การพัฒนาชุมชน และการพัฒนาสิทธิและสวัสดิการของรัฐเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตประชาชน ไม่ให้เกิดปัญหาความเหลื่อมล้ำในสังคมเช่นที่ผ่านมา

สำหรับหัวใจสำคัญของยุทธศาสตร์ “ประชารัฐ” คือ การเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนทุกคน เนื่องจากการแก้ปัญหา การปฏิรูป และการพัฒนาประเทศในทุกๆ ด้าน จะสำเร็จหรือเห็นผลเป็นรูปธรรมไม่ได้เลย หากขาดซึ่งความร่วมมือร่วมใจและการมีส่วนร่วมระหว่างประชาชน เจ้าหน้าที่รัฐ และรัฐบาลในการเปลี่ยนแปลงหรือการปฏิรูป และการพัฒนาประเทศในทุกมิติและทุกด้านอย่างยั่งยืน และเมื่อ “ประชาชน” กับ “รัฐ” ได้ทำงานร่วมกันแล้ว จะก่อให้เกิดความเข้มแข็งและความมั่นคงของประเทศในด้านต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นด้านเศรษฐกิจ การท่องเที่ยว หรือการบังคับใช้กฎหมายที่มีประสิทธิภาพ อันจะนำมาซึ่งความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน รวมถึงโอกาสในการเข้าถึงหรือได้รับสิทธิและสวัสดิการของรัฐอย่างเท่าเทียมและเป็นธรรม ไม่เกิดปัญหาความเหลื่อมล้ำในสังคมเหมือนในอดีต ซึ่งผลลัพธ์ที่ได้นั้นจะส่งผลต่อการยกระดับคุณภาพชีวิตและรายได้ของประชาชนทุกคนทั้งในทางตรงและทางอ้อม

นโยบายรับมือภัยแล้ง ๘ มาตรการ

เนื่องจากสถานการณ์ภัยแล้งที่ทวีความรุนแรงมากกว่าที่ผ่านมา รัฐบาลจึงออกมาตรการและโครงการต่างๆ เพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจช่วยเหลือเกษตรกรและผู้มีรายได้น้อย ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบกรอบมาตรการให้ความช่วยเหลือเกษตรกรที่ได้รับผลกระทบจากปัญหาวิกฤตภัยแล้ง ปี ๒๕๕๘/๕๙ ๘ มาตรการ เมื่อวันที่ ๒๒ กันยายน ๒๕๕๘ โดยบูรณาการการทำงานร่วมกันของหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงแรงงาน กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี กระทรวงสาธารณสุข สำนักงานตำรวจแห่งชาติ และธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ การเกษตร เริ่มดำเนินมาตรการทั้งหมดเมื่อ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๘ การดำเนินมาตรการ ๘ มาตรการของรัฐบาลมีความคืบหน้าเป็นอย่างมาก ณ เดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๕๙ มีรายงานความก้าวหน้าของการดำเนินงาน ดังนี้ (ข้อมูลจากกรมส่งเสริมการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์)

๑. มาตรการส่งเสริมความรู้และการสนับสนุนปัจจัยการผลิตลดรายจ่ายในครัวเรือน

๑.๑ โครงการตามแผนชุมชนเพื่อแก้ไขปัญหาภัยแล้งด้านการเกษตร โดยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

- มติคณะรัฐมนตรี วันที่ ๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๕๘ อนุมัติกรอบวงเงิน ๙๗๑,๙๗๙,๙๓๖ บาท
- สำนักงานประมาณอนุมัติเงิน วันที่ ๒๙ ธันวาคม ๒๕๕๘ ให้กรมส่งเสริมการเกษตร กรมปศุสัตว์ กรมประมง และกรมพัฒนาที่ดิน
- กรมส่งเสริมการเกษตร กรมปศุสัตว์ กรมประมง และกรมพัฒนาที่ดิน โอนเงินให้ ๒๒ จังหวัดแล้ว
- มอบปัจจัยการผลิตแล้ว ๑๕๑,๓๓๘ ราย คิดเป็นร้อยละ ๓๙ ของเกษตรกรเป้าหมาย
- ฝึกอบรมเกษตรกรแล้ว ๑๗๑,๓๓๒ ราย คิดเป็นร้อยละ ๔๔ ของเกษตรกรเป้าหมาย

กิจกรรม	เป้าหมาย		การดำเนินการ
	รายได้	งบประมาณ (ล้านบาท)	
๑) การสร้างรายได้จากการส่งเสริมปลูกพืชในฤดูแล้ง (กสท.กว.)	๑๕๕,๑๘๓	๓๕๖.๙๒	- ส่งมอบปัจจัยการผลิตแล้ว ๒๐ จังหวัด ๑๑๓,๙๘๔ ราย คิดเป็นร้อยละ ๗๓ ของเกษตรกรเป้าหมาย - อบรมเกษตรกรแล้ว ๒๑ จังหวัด ๑๒๘,๕๘๔ ราย

<p>๒) การสร้างรายได้จากปศุสัตว์ในฤดูแล้ง (ปศ.)</p> <p>-สนับสนุนพันธุ์สัตว์ปีก</p>	๑๕๕,๖๔๒	๔๗๗.๘๒	<p>- เกษตรกรยกเล็ก ๕๒ ราย (เป้าหมายเดิม ๑๕๕,๖๔๔ ราย) เป้าหมายพันธุ์สัตว์ ๑.๙๓ ล้านตัว</p> <p>- งบประมาณ ๓๕.๐๓ ล้านบาท (สำหรับการฝึกอบรม)</p> <p>- มอบวัสดุปรับปรุงโรงเรือนแล้ว ๕,๙๖๖ ราย</p> <p>- มอบพันธุ์สัตว์พร้อมอาหารสัตว์ ๑๗ จังหวัด เกษตรกร ๘,๑๓๗ ราย ๑๑๒,๕๘๐ ตัว</p> <p>- มอบอาหารสัตว์ ๖,๕๐๔ ราย สนับสนุนเวชภัณฑ์ ๕,๘๕๒ ราย</p> <p>- ให้คำแนะนำด้านการปรับปรุงโรงเรือน ๓๑,๑๗๒ ราย</p> <p>- ฝึกอบรมเกษตรกร ๑๔,๑๓๗ ราย</p>
<p>๓) การสร้างรายได้จากประมงในฤดูแล้ง (กป.)</p> <p>- สนับสนุนพันธุ์กบและปลาตก</p>	๗๐,๙๒๖	๑๖๓.๑๓	<p>- ส่งมอบปัจจัยการผลิตแล้ว ๑๕ จังหวัด เกษตรกร ๒๓,๓๒๔ ราย คิดเป็นร้อยละ ๓๒ ของเกษตรกร</p>
<p>๔) การปรับปรุงและพัฒนาเพื่อความอุดมสมบูรณ์ของดิน (พต.)</p> <p>- ส่งเสริมการทำ/การใช้ปุ๋ยหมัก</p> <p>- ส่งเสริมการทำ/การใช้น้ำหมักชีวภาพ</p> <p>- ส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดินด้วยปุ๋ยพืชสด (ปอเทือง)</p>	๕๐๑๗ ๑,๑๘๐ ๒,๙๗๕ ๘๖๒	๑๑.๒๐ ๒.๕๙ ๖.๕๔ ๒.๐๗	<p>ส่งเสริมเกษตรกรแล้ว ๕,๐๑๗ ราย ดำเนินการ ๑๐๐%</p> <p>- ดำเนินการแล้ว เกษตรกร ๑,๑๘๐ ราย ๗๗๗.๒๐ ตัน</p> <p>- ดำเนินการแล้ว เกษตรกร ๒,๙๗๕ ราย ๕๐๕,๘๑๖ ลิตร</p> <p>- ดำเนินการได้ เกษตรกร ๘๖๒ ราย พื้นที่ ๘,๔๕๗ ไร่</p>
รวม	๓๘๖,๗๖๘	๑,๐๐๙.๐๘	งบกลาง ๙๗๑.๙๘ ล้านบาท งบปกติ ๓๗.๑๐ ล้านบาท

๑.๒ ลดค่าครองชีพโดยจำหน่ายสินค้าราคาเหมาะสม โดยกระทรวงพาณิชย์

กิจกรรม	แผน		การดำเนินการ
	เป้าหมาย	งบประมาณ (ล้านบาท)	
๑) จัดจำหน่ายสินค้าอุปโภคบริโภคที่จำเป็นต่อการครองชีพราคาประหยัดในพื้นที่ลุ่มน้ำเจ้าพระยา ๒๒ จังหวัด	๔๐๐ ครั้ง	๑๐.๐๐	<p>- ๑ พ.ย. ๕๘ - ๑๙ ก.พ. ๕๙ รวมทั้งหมด ๒๖๑ ครั้งในพื้นที่ ๒๒ จังหวัดได้แก่กำแพงเพชร (๑๒ ครั้ง), ฉะเชิงเทรา (๑๖ ครั้ง), ชัยนาท (๒๐ ครั้ง), ตาก (๖ ครั้ง), นครปฐม (๑๔ ครั้ง), นครนายก (๗ ครั้ง), นครสวรรค์ (๘ ครั้ง), นนทบุรี (๑๐ ครั้ง), ปทุมธานี (๑๑ ครั้ง), พระนครศรีอยุธยา (๑๔ ครั้ง), พิจิตร (๑๖ ครั้ง), พิษณุโลก (๙ ครั้ง), ลพบุรี (๑๓ ครั้ง), สมุทรปราการ (๑๑ ครั้ง), สมุทรสาคร (๒ ครั้ง), สระบุรี (๑๖ ครั้ง), สิงห์บุรี (๑๓ ครั้ง), สุพรรณบุรี (๑๓ ครั้ง), สุโขทัย (๑๘ ครั้ง), อ่างทอง (๑๕ ครั้ง), อุตรดิตถ์ (๑๗ ครั้ง)</p> <p>- มูลค่าการจำหน่ายรวม ๒๗.๙๗ ล้านบาท และลดภาระค่าครองชีพ ๑๘.๖๔๘ ล้านบาท ประชาชนเข้าร่วมงาน ๑๑๕,๒๑๕ คน</p>

๒) ศูนย์จำหน่ายสินค้า เกษตรชุมชน	๒๗ ศูนย์	๘.๔๐	- ดำเนินการส่งเสริมและพัฒนาให้มีศูนย์จำหน่ายสินค้าเกษตร ชุมชน (Farm outlet) มีเกษตรกรได้รับผลประโยชน์จากโครงการฯ จำนวน ๔๐,๗๓๐ ครัวเรือน - จัดตั้งศูนย์จำหน่ายสินค้าเกษตรชุมชนแห่งใหม่ ๖ แห่ง จากเดิมมี ๒๕ แห่ง รวมมี ๓๑ แห่ง
๓) การเชื่อมโยงตลาด/ รองรับผลผลิต	๓๙ ครั้ง	๑.๓๐	- ดำเนินการโดยนำสินค้าเกษตรแปรรูปและผลิตภัณฑ์ชุมชนที่ได้รับ การส่งเสริมให้ปลูกพืชระยะสั้นและใช้น้ำน้อยในพื้นที่ ๑๐ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดชัยนาท ปัตตานี ชัยภูมิ กำแพงเพชร หนองคาย พิษณุโลก น่าน ลำปาง สุพรรณบุรี สระแก้ว

๒. มาตรการชะลอหรือขยายระยะเวลาชำระหนี้ ที่เกษตรกรมีภาระหนี้กับสถาบันการเงิน

๒.๑ การลดหรือยกเว้นการเก็บค่าเช่าที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน โดยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (ส.ป.ก.)

กิจกรรม	ผลการดำเนินงาน		หมายเหตุ
	เกษตรกร (ราย)	งบประมาณ (ล้านบาท)	
ค่าเช่าที่ดิน - ลดหรือยกเว้นการเก็บค่าเช่าที่ดินใน เขตปฏิรูปที่ดิน	๑๔,๖๘๗	๒๘.๑๘	ยกเว้นค่าเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรวมครบ กำหนดชำระในปีงบประมาณ ๒๕๕๙ (ต.ค. ๒๕๕๘ -ก.ย. ๒๕๕๙) ฤดูกาลผลิต ๕๘/๕๙ อำนาจการอนุมัติเป็นของคณะกรรมการ ปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (คปก.) มีมติ เมื่อวันที่ ๑๘ ธ.ค. ๕๘ เป้าหมายเกษตรกร ๑๔,๖๘๗ ราย วงเงิน ๒๘.๑๘ ล้านบาทได้ แจ้งเวียนให้จังหวัดทราบเรียบร้อยแล้ว
ค่าเช่าซื้อที่ดิน - ผ่อนผันหรือขยายระยะเวลาการชำระ หนี้	๗,๓๑๔	๑๙.๗๘	ลดดอกเบี้ยค่าเช่าซื้อที่ดินจากร้อยละ ๔ คงเหลือร้อยละ ๑ ของต้นเงินค่าเช่าซื้อ อำนาจการอนุมัติเป็นของคณะกรรมการ โครงการและเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดิน เพื่อเกษตรกรรม (อกก.คจ.) มีมติเมื่อ วันที่ ๑๘ ธ.ค. ๕๘ เป้าหมาย ๗,๓๑๔ ราย วงเงิน ๑๙.๗๘ ล้านบาท
เงินกู้ - การผ่อนผันการชำระ เงินรายงวด - การขยายระยะเวลาการชำระหนี้	๔๑๐ ๒๐๒	๔.๙๖ ๗.๓๑	ผ่อน ๓,๑๖๔ ราย วงเงิน ๖๑.๐๗ ล้านบาท
รวม	๒๒,๖๑๓	๖๐.๒๓	

๒.๒ การให้สินเชื่อและการขยายระยะเวลาชำระหนี้ โดย ธ.ก.ส. และ ธ.ออมสิน

ธ.ก.ส. และ ธ.ออมสิน ให้สินเชื่อแล้วทั้งสิ้น ๑๑๘,๖๖๓ ราย วงเงิน ๕,๖๕๒.๔๓ ล้านบาท แบ่งเป็นสินเชื่อเกษตรกร ๖๑,๕๓๗ ราย วงเงิน ๑,๒๒๖.๕๘ ล้านบาท และสินเชื่อประชาชน ๕๗,๑๒๖ ราย วงเงิน ๔,๔๒๕.๘๕ ล้านบาท

กิจกรรม	รายละเอียด	หน่วย งาน	การดำเนินการ
๑. สินเชื่อเพื่อปรับปรุงระบบการผลิตด้านการเกษตร	- วงเงินกู้รายละไม่เกิน ๑๐๐,๐๐๐ บาท - อัตราดอกเบี้ยแบบผ่อนปรน - กำหนดชำระคืนไม่เกิน ๑๐ ปี ปลอดชำระหนี้ต้นเงิน ๓ ปีแรก	ธ.ก.ส.	๑. สนับสนุนสินเชื่อให้แก่ลูกค้า ๒๘๑ ราย เป็นเงิน ๒๓.๒๖ ล้านบาท ๒. มีการจ่ายสินเชื่อฟื้นฟูให้เกษตรกรในพื้นที่ภัยแล้งปี ๒๕๕๘ จำนวน ๖๑,๒๒๑ ราย เป็นเงิน ๑,๒๐๑.๗๓ ล้านบาท รวม ๖๑,๕๐๒ ราย เป็นเงิน ๑,๒๒๔.๙๙ ล้านบาท ๓. วัตถุประสงค์การขอสินเชื่อประกอบด้วย การปรับปรุงระบบท่อส่งน้ำระบบน้ำหยด การซื้อแม่พันธุ์โคและกระบือ การขุดบ่อเลี้ยงปลา การขุดบ่อน้ำและปรับปรุงระบบน้ำในสวนพืชผัก เป็นต้น
๒. สินเชื่อเพื่อสร้างงานในชุมชน	- วงเงินกู้รายละไม่เกิน ๕๐,๐๐๐ บาท - อัตราดอกเบี้ยแบบผ่อนปรน - กำหนดชำระคืนไม่เกิน ๕ ปี	ธ.ก.ส.	๑. สนับสนุนสินเชื่อให้แก่ลูกค้ารวม ๓๕ ราย เป็นเงิน ๑.๕๕ ล้านบาท ๒. วัตถุประสงค์การขอสินเชื่อประกอบด้วย การจำหน่ายอาหารตามสั่งการขายเครื่องดื่มการผลิตเฟอร์นิเจอร์การลงทุนรับเหมาก่อสร้าง เป็นต้น
๓. สินเชื่อโครงการธนาคารประชาชน	- ให้ประชาชน วงเงินไม่เกิน ๒๐๐,๐๐๐ บาท/ราย	ธ.ออมสิน	ประชาชนและเกษตรกร ๕๗,๑๒๖ ราย เป็นเงินทั้งสิ้น ๔,๔๒๕.๘๕ ล้านบาท
๔. สินเชื่อธุรกิจห้องแถว	- ให้ผู้ประกอบการ วงเงินไม่เกิน ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท	-	-
๕. สินเชื่อองค์กรชุมชน	- กลุ่มองค์กรชุมชนและกองทุนหมู่บ้าน วงเงินไม่เกิน ๓,๐๐๐,๐๐๐ บาท	-	-
๖. สินเชื่อ SMEs	- ให้กับผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อม วงเงินไม่เกิน ๕๐ ล้านบาท	-	-

๒.๓ การช่วยเหลือกลุ่มเกษตรกรและสมาชิกสหกรณ์ โดยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (กสส.)

มติกรม.วันที่ ๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๕๘ อนุมัติงบประมาณค่าใช้จ่ายเพื่อชดเชยดอกเบี้ยเงินกู้แทนสมาชิกสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร สัญญากู้ระยะสั้น ตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๗ ถึงวันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๕๙ ในอัตราร้อยละ ๓ ต่อปี เป็นระยะเวลา ๖ เดือน ภายในกรอบวงเงินไม่เกิน ๒๐๖,๒๓๓,๐๐๐ บาท โดยให้กรมส่งเสริมสหกรณ์จัดทำรายละเอียดมูลหนี้ที่เกิดขึ้นจริงตามผลการดำเนินงานประจำปี และเสนอขอรับการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีตามความจำเป็นและเหมาะสมตามขั้นตอนต่อไป

๒.๔ การขยายระยะเวลาชำระหนี้

กิจกรรม	รายละเอียด	หน่วยงาน	การดำเนินการ
๑) โครงการขยายระยะเวลาชำระหนี้เดิม	ขยายระยะเวลาชำระหนี้ที่มีอยู่เดิมไม่เกิน ๒๔ เดือนให้แก่เกษตรกร ลดดอกเบี้ยให้ร้อยละ ๓ วงเงินสินเชื่อที่รับขยายระยะเวลา ๖๐,๐๐๐ ล้านบาท ธ.ก.ส. รับภาระดอกเบี้ยร้อยละ ๑.๕ รัฐรับภาระดอกเบี้ยร้อยละ ๑.๕	ธ.ก.ส.	คัดกรองข้อมูลลูกค้าที่มีสิทธิ์เข้าร่วมโครงการ - ธนาคารได้ขยายระยะเวลาให้สาขาสำรวจความเสียหาย ตรวจสอบสัญญา และยืนยันข้อมูลลูกค้าในระบบเป็น ๓๑ มกราคม ๒๕๕๙
๒) การบรรเทาความเดือดร้อนให้กับลูกค้า ธ.ออมสิน	ลูกหนี้ปกติที่มีประวัติไม่มีหนี้ค้างชำระโดยพักชำระเงินต้นเป็นเวลา ๒ ปี	ธ.ออมสิน	รวมลูกค้าที่มีอาชีพเกษตรกรลงทะเบียน จำนวน ๒,๐๕๖ ราย เป็นเงินทั้งสิ้น ๒๘๙.๕๖ ล้านบาท และได้รับการพักชำระหนี้ไปแล้ว จำนวน ๗๐๗ ราย เป็นจำนวนเงินทั้งสิ้น ๑๒๕.๖๖ ล้านบาท

๓. มาตรการจ้างงานเพื่อสร้างรายได้ให้แก่เกษตรกร

๓.๑ จ้างงานชลประทาน โดยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (ขป.) ณ วันที่ ๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙ มีการจ้างงาน ๔,๑๘๘,๓๙๔ คน-วัน (๗๗,๐๔๙ คน) เพิ่มขึ้นจากสัปดาห์ที่ผ่านมา ๑๕๑,๙๐๑ คน-วัน (๒,๘๒๙ คน)

ผลการจ้างแรงงานจำแนกตามแหล่งงบประมาณ

แหล่งเงิน	โครงการ	ประมาณการจ้างงาน(ล้านบาท)	รวมผลการเบิกจ่าย(ล้านบาท)	ร้อยละประมาณการจ้างงาน %	การจ้างงาน	จำนวนแรงงาน
๑. งบกลาง ปี ๕๘	- โครงการตามมาตรการกระตุ้นการลงทุนขนาดเล็กของรัฐบาล	๔๘๖.๗๗	๕๖๑.๘๑	๑๑๕.๔๒	๑,๘๖๙,๙๒๑	๓๑,๑๑๙

๒. งบเงินกู้	- โครงการพัฒนาระบบบริหารจัดการทรัพยากรน้ำและระบบขนส่งทางถนนระยะเร่งด่วน พ.ศ. ๒๕๕๘	๓๒๐.๒๕	๓๐๒.๗๗	๙๔.๕๔	๑,๐๐๗,๗๑๐	๑๐,๒๑๗
๓. งบ พรบ. ปี ๕๙	- ผลผลิตการจัดการน้ำชลประทาน - งานก่อสร้างแหล่งน้ำและงาน ปชด. (ป้องกันชายแดน)	๑,๒๘๐.๗๒	๓๙๓.๘๑	๔๕.๕๒	๑,๓๑๐,๗๖๓	๓๕,๗๑๓
รวม		๒,๐๘๗.๗๔	๑,๒๕๘.๓๙	๖๐.๒๘	๔,๑๘๘,๓๙๔	๗๗,๐๔๙

ผลการจ้างแรงงานจำแนกตามกลุ่มน้ำ

กลุ่มน้ำ	งบประมาณ (ล้านบาท)	ผลการเบิกจ่าย (ล้านบาท)	การจ้างงาน (คน-วัน)	จำนวนแรงงาน (คน)	ลักษณะงาน
กลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยา	๕๓๘.๓๘	๑๗๑.๖๔	๕๗๑,๒๗๙	๑๙,๕๙๑	- ซ่อมแซมอาคารชลประทาน ซ่อมแซมที่ทำการและบ้านพัก งานกำจัดวัชพืช งานขุดลอกคลอง ด้วยแรงคน ขุดลอกตะกอนทราย ขุดลอกคลองระบายน้ำ และ ขุดลอกหน้าฝาย
กลุ่มแม่น้ำกลอง	๑๔๗.๖๒	๕๕.๑๘	๑,๘๓๓,๖๗๑	๔,๘๒๒	
กลุ่มแม่น้ำอื่นๆ	๑,๔๐๑.๗๔	๑,๐๓๑.๕๗	๓,๔๓๓,๔๔๕	๕๒,๖๓๖	
รวม	๒,๐๘๗.๗๔	๑,๒๕๘.๓๙	๕,๘๓๘,๓๙๕	๗๗,๐๔๙	

๓.๒ จ้างงานเร่งด่วนและพัฒนาทักษะฝีมือ โดยกระทรวงแรงงาน

กิจกรรม	แผน		การดำเนินการ
	เป้าหมาย (ราย)	งบประมาณ (ล้านบาท)	
๑. จ้างงานเร่งด่วน	๙,๘๓๐	๙๕.๙๑	- จ้างงานเร่งด่วน ผู้เข้าร่วม ๓,๙๗๑ ราย ดำเนินการ ๑๒๐ กิจกรรม - พัฒนาทักษะฝีมือ ผู้เข้าร่วม ๓,๘๙๘ ราย ดำเนินการ ๒๐๑ กิจกรรม รวม ๗,๘๖๙ ราย
๒. พัฒนาทักษะฝีมือ	๖,๒๘๕		
รวม	๑๖,๑๑๕	๙๕.๙๑	- จัดสรรงบประมาณให้จังหวัด วงเงิน ๕๑.๒๑ ล้านบาท และเริ่มดำเนินการแล้วในพื้นที่ ๓๗ จังหวัด เบิกจ่ายแล้ว ๑๗.๙๓ ล้านบาท

๓.๓ จ้างงานจากเงินเชิงป้องกันหรือยับยั้งภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน

กิจกรรม	การดำเนินการ	วงเงิน (ล้านบาท)
จ้างงานจากเงินเชิงป้องกันหรือยับยั้งภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน (จังหวัดละ ๑๐ ล้านบาท)	มีการใช้จ่ายเงินไปแล้วจำนวน ๒๐ จังหวัดได้แก่ พระนครศรีอยุธยา สระบุรี ราชบุรี ฉะเชิงเทรา กำแพงเพชร ลพบุรี อ่างทองหนองบัวลำภู ชัยนาท สกลนคร กาฬสินธุ์ ลำปาง ปราจีนบุรี กระบี่ กาญจนบุรี ร้อยเอ็ด ศรีสะเกษ สิงห์บุรี นครปฐม และขอนแก่น จำนวน ๑๖๕,๗๔๙ คน	๔๙.๗๒ ล้านบาท

๔. มาตรการเสนอโครงการพัฒนาอาชีพตามความต้องการของหมู่บ้าน/ชุมชน เพื่อบรรเทาผลกระทบภัยแล้ง

๔.๑ มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๖ ตุลาคม ๒๕๕๘ เห็นชอบโครงการบูรณาการมาตรการช่วยเหลือเกษตรกรที่ได้รับผลกระทบจากภัยแล้งปี ๒๕๕๘/๕๙ โดยมาตรการเสนอโครงการตามความต้องการของชุมชนเพื่อบรรเทาผลกระทบจากภัยแล้ง ให้กระทรวงมหาดไทยเป็นหน่วยงานหลักร่วมกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และหน่วยงานที่จัดทำแผน/โครงการ/กิจกรรมส่งให้คณะกรรมการอำนวยการบูรณาการแก้ไขปัญหาวิกฤตภัยแล้งปี ๒๕๕๘/๕๙ พิจารณาก่อนนำเสนอคณะรัฐมนตรีภายใน ๓๐ วัน

๔.๒ มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๕๕๘ และวันที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๘ รับทราบกรอบแนวทางการจัดทำแผนพัฒนาอาชีพเกษตรกรตามความต้องการของชุมชนเพื่อบรรเทาภัยแล้งปี ๒๕๕๘/๕๙ และความก้าวหน้าการดำเนินงานตามแผนพัฒนาอาชีพเกษตรกรตามความต้องการของชุมชนเพื่อบรรเทาปัญหาภัยแล้งปี ๒๕๕๘/๕๙

๔.๓ มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๘ ธันวาคม ๒๕๕๘ และวันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๘ เห็นชอบโครงการตามแผนพัฒนาอาชีพเกษตรกรตามความต้องการของชุมชนเพื่อบรรเทาปัญหาภัยแล้งปี ๒๕๕๘/๕๙ กรณีการปลูกพืชใช้น้ำน้อย จำนวน ๑๖๗,๑๖๗ ล้านบาท

๔.๔ มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙ อนุมัติในหลักการโครงการตามแผนพัฒนาอาชีพเกษตรกรตามความต้องการของชุมชนเพื่อบรรเทาปัญหาภัยแล้งปี ๒๕๕๘/๕๙ ระยะที่ ๒ ครั้งที่ ๑ จำนวน ๑,๘๓๓.๖๔ ล้านบาท แบ่งเป็นการดำเนินโครงการ ๓,๑๓๕ โครงการ วงเงิน ๑,๖๑๔.๐๔ ล้านบาท และงบบริหารโครงการ ๒๑๙.๖๐ ล้านบาท

๔.๕ มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙ อนุมัติงบประมาณเพื่อดำเนินโครงการตามแผนพัฒนาอาชีพเกษตรกรตามความต้องการของชุมชนเพื่อบรรเทาภัยแล้ง ปี ๒๕๕๘/๕๙ ระยะที่ ๒ ครั้งที่ ๒ จำนวน ๔,๙๓๗ โครงการ วงเงิน ๒,๙๖๗.๔๑ ล้านบาท

ผลการดำเนินการ

ระยะที่ ๑ กรณีการปลูกพืชใช้น้ำน้อย จังหวัดชอยกเล็กโครงการ ๓ โครงการ คงเหลือ ๑๕๒ โครงการ

แผน					ผลการดำเนินการ				
จังหวัด	อำเภอ	ศบค.	โครงการ	วงเงิน (ล้านบาท)	โครงการที่ กลุ่มเบิกจ่าย	ผลการเบิก จ่าย (ล้านบาท)	คงเหลือ (ล้านบาท)	โครงการ เพาะปลูก แล้ว	พื้นที่เพาะ ปลูก (ไร่)
๒๐	๕๘	๑๒๘	๑๕๕	๑๕๑.๙๓๖	๑๕๒	๘๕.๓๓๒	๖๖.๖๐๓	๑๕๐	๕๑,๘๗๓

ระยะที่ ๒ ครั้งที่ ๑ อยู่ระหว่างสำนักงานงบประมาณพิจารณาอนุมัติเงินงวด

๕. มาตรการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้น้ำ

๕.๑ การสร้างการรับรู้ผ่านสื่อ โดยกรมประชาสัมพันธ์ ประกอบด้วย สถานการณ์น้ำ แนวทางการบริหารจัดการน้ำ การช่วยเหลือเกษตรกรที่ประสบภัยแล้ง การนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นหลักคิดในการส่งเสริมการปลูกพืชใช้น้ำน้อย

๕.๒ โครงการส่งเสริมการปลูกข้าว โดยวิธีเปียกสลับแห้งเพื่อการประหยัดน้ำ (นาปรัง) ฤดูการผลิต ๒๕๕๘/๕๙ โดย กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป้าหมาย ๑๐๐ แปลง ได้ดำเนินการจัดทำเวทีชุมชนชี้แจงโครงการ ๕๕ ครั้ง และจัดทำแปลงสาธิต ๖๑ แปลง พื้นที่ ๑๔ ศูนย์ ได้แก่ ๑) ศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าวลำปาง ๑ แปลง ๒) ศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าวสกลนคร ๖ แปลง ๓) ศูนย์วิจัยข้าวขอนแก่น ๕ แปลง ๔) ศูนย์วิจัยข้าวสกลนคร ๔ แปลง ๕) ศูนย์วิจัยข้าวหนองคาย ๑ แปลง ๖) ศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าวอุดรธานี ๕ แปลง ๗) ศูนย์วิจัยข้าวเชียงใหม่ ๔ แปลง ๘) ศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าวสุรินทร์ ๘ แปลง ๙) ศูนย์วิจัยข้าวนครราชสีมา ๙ แปลง ๑๐) ศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าวพะเยา ๓ แปลง ๑๑) ศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าวกาฬสินธุ์ ๕ แปลง ๑๒) ศูนย์วิจัยข้าวเชียงราย ๕ แปลง ๑๓) ศูนย์วิจัยข้าวชุมแพ ๓ แปลง ๑๔) ศูนย์วิจัยข้าวแพร่ ๕ แปลง

๖. มาตรการเพิ่มปริมาณน้ำต้นทุน

๖.๑ การปฏิบัติการฝนหลวง โดยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (ผล.)

๑) หน่วยปฏิบัติการฝนหลวงตามแผนปกติ ตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม - ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๘ มีการขึ้นบินปฏิบัติการจำนวน ๑๘๐ วัน มีฝนตก ๑๗๘ วัน คิดเป็นร้อยละ ๙๘.๘๙ ขึ้นบินปฏิบัติการจำนวน ๗๔๒ เที่ยวบิน (๑,๐๘๙:๒๐ ชั่วโมงบิน)

๒) หน่วยปฏิบัติการเคลื่อนที่เร็ว ตั้งแต่วันที่ ๑ พฤศจิกายน - ๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙ มีการขึ้นบินปฏิบัติการจำนวน ๑๙ วัน มีฝนตก ๑๘ วัน คิดเป็นร้อยละ ๙๔ ขึ้นบินปฏิบัติการ จำนวน ๙๔ เที่ยวบิน (๑๔๗:๓๐ ชั่วโมงบิน) จังหวัดที่มีรายงานฝนตกรวม ๑๗ จังหวัด

๖.๒ การพัฒนาแหล่งน้ำบาดาล โดยกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (กรมทรัพยากรน้ำบาดาล)

กิจกรรม	เป้าหมาย		ผลการดำเนินงาน	
	แห่ง (ล้านบาท)		แห่ง	ร้อยละ
๑) เพื่อการเกษตรในพื้นที่ประสบภัยแล้ง	๓,๕๐๖	๑,๒๕๒.๓๕	๘๕๗	๒๔.๔๔
๒) เพื่อการอุปโภคบริโภค	๒,๕๒๔	๒,๒๑๐.๘๖	๓๖๔	๑๔.๔๒
รวม	๖,๐๓๐	๓,๔๖๓.๒๑	๑,๒๒๑	๒๐.๒๕

๖.๓ การช่วยเหลือประชาชนที่ประสบปัญหาภัยแล้ง โดยกระทรวงกลาโหม

กิจกรรม	เป้าหมาย		ผลการดำเนินการ (แห่ง)			หมายเหตุ
	แห่ง	ล้านบาท	อยู่ระหว่างดำเนินการ	ดำเนินการเสร็จแล้ว	ยังไม่ดำเนินการ	
๑) การจัดหาน้ำกินน้ำใช้ในพื้นที่เป้าหมาย	๑,๐๔๒	๑,๓๑๕.๐๐	๒๙๙	๓๓๙	๔๐๔	ผลงานคิดเป็นร้อยละ ๕๑
๒) การขุดเจาะบ่อน้ำบาดาล	๕๗๙	๓๒.๐๐	๒๔๐	๓๓๙	-	
- บ่อน้ำบาดาลลึก	๑๑๒		๓๖	๗๖		
- บ่อน้ำตื้น	๑๘๖		๙๕	๙๑		
พัฒนาบ่อน้ำบาดาล	๒๘๑		๑๐๙	๑๗๒		
๓) โครงการแก้ไขปัญหากลุ่มภัยแล้งระยะเร่งด่วน	๑๖๔	๔๑๖.๘๘	-	๑๖๔	-	ดำเนินการ ๑๐๐ % แล้ว

๖.๔ โครงการแก้มลิงกักเก็บน้ำ โดยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (ขป.)

การดำเนินโครงการแก้มลิง จำนวน ๓๐ แห่ง งบประมาณ ๖๐๐.๐๐ ล้านบาท ดำเนินการในเขตพื้นที่ ๕ จังหวัด ได้แก่ นครพนม ๙ แห่ง มุกดาหาร ๘ แห่ง หนองคาย ๖ แห่ง บึงกาฬ ๔ แห่ง และเลย ๓ แห่ง เมื่อดำเนินการแล้วเสร็จจะสามารถเพิ่มความจุเก็บกักน้ำ ๑๒.๗๗ ล้านลูกบาศก์เมตร พื้นที่รับประโยชน์ ๑๔,๖๘๐ ไร่ คริวเรือรับประโยชน์ ๖,๐๓๐ คริวเรือ ดำเนินการโดย กองทัพบก ๒๔ รายการ และกรมชลประทาน ๖ รายการ

หน่วยงาน	เป้าหมาย		ผลการดำเนินการ (แห่ง)			หมายเหตุ
	แห่ง	ล้านบาท	อยู่ระหว่างดำเนินการ	ดำเนินการเสร็จแล้ว	ยังไม่ดำเนินการ	
๑. กองทัพบก	๒๔	๓๙๕.๐๐	๒๐	๒	๒	ผลการปฏิบัติงาน ๔๘.๖๕ %
๑.๑ กรมการทหารช่าง	๑๓					ผลการปฏิบัติงาน ๓๓.๕๒ %
๑.๒ กองทัพนาคที่ ๒	๑๑					ผลการปฏิบัติงาน ๖๕.๑๗ %
๒. กรมชลประทาน	๖	๒๐๕.๐๐	๖	-	-	ผลการปฏิบัติงาน ๖๓ %
รวม	๓๐	๖๐๐.๐๐	๒๖	๒	๒	

๗. มาตรการเสริมสร้างสุขภาพและความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

๗.๑ การช่วยเหลือด้านการแพทย์และสาธารณสุข โดยกระทรวงสาธารณสุข

- จัดหน่วยแพทย์เคลื่อนที่ จำนวน ๒๑๑ โรงพยาบาล

๗.๒ การป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม โดยสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

ผลการดำเนินการตั้งแต่วันที่ ๒๖ ตุลาคม ๒๕๕๘ - ๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙

- การแจ้งเหตุ จำนวน ๑๖ คดี แบ่งเป็น ลักทรัพย์ ๑๖ เครื่อง (เครื่องสูบน้ำ ๑๑ เครื่อง อุปกรณ์การเกษตร ๕ เครื่อง)
- จัดเจ้าหน้าที่สายตรวจลงพื้นที่จำนวน ๓๔,๕๙๔ ครั้ง

๘. มาตรการสนับสนุนอื่นๆ

๘.๑ การให้ความช่วยเหลือเกษตรกรผู้ประสบภัยพิบัติตามระเบียบกระทรวงการคลังฯ พ.ศ. ๒๕๕๖ โดยกระทรวงมหาดไทย (ปก.)

๑) การประกาศเขตการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน (ภัยแล้ง) ตามระเบียบกระทรวงการคลังฯ ด้วยเงินอุดหนุนราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยกรณีฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๕๖

- จังหวัดประกาศเขตการให้ความช่วยเหลือ (ภัยแล้ง) ตั้งแต่เดือนตุลาคม ๒๕๕๘ ถึงปัจจุบัน จำนวน ๑๘ จังหวัด ๙๐ อำเภอ ๔๔๕ ตำบล ๓,๘๗๙ หมู่บ้าน ได้แก่ เชียงราย เชียงใหม่ พิจิตร พิษณุโลก สุโขทัย อุตรดิตถ์ พะเยา นครสวรรค์ นครราชสีมา นครพนม มหาสารคาม ขอนแก่น ร้อยเอ็ด สุรินทร์ บุรีรัมย์ เพชรบุรี กาญจนบุรี และสระแก้ว ยุติการช่วยเหลือแล้ว ๖ จังหวัด ได้แก่ เชียงราย พิจิตร พิษณุโลก สุรินทร์ ขอนแก่น และร้อยเอ็ด

- ปัจจุบันคงเหลือ จำนวน ๑๒ จังหวัด ๔๖ อำเภอ ๒๑๖ ตำบล ๑,๘๙๓ หมู่บ้าน คิดเป็นร้อยละ ๒.๕๓ ของหมู่บ้านทั่วประเทศ ได้แก่ จังหวัดเชียงใหม่ อุตรดิตถ์ พะเยา สุโขทัย นครสวรรค์ นครราชสีมา นครพนม มหาสารคาม บุรีรัมย์ กาญจนบุรี เพชรบุรี และสระแก้ว

๒) การใช้จ่ายเงินเชิงป้องกันหรือยับยั้ง รวม ๒๗ จังหวัด รวมกรอบวงเงินทั้งสิ้น ๑๑๖.๘๘ ล้านบาท ใช้จ่ายจริง ๙๗.๐๕ ล้านบาท แบ่งเป็น

- จ้างแรงงาน ๒๐ จังหวัด ๑๘๕,๖๔๖ ราย กรอบวงเงิน ๕๕.๖๙ ล้านบาท ใช้จ่ายจริง ๔๙.๗๒ ล้านบาท

- การฝึกอบรมอาชีพ ๑๓ จังหวัด ๑๘๙ รุ่น (เฉลี่ยรุ่นละ ๖๐ คน) กรอบวงเงิน ๑๘.๙๘ ล้านบาท ใช้จ่ายจริง ๑๘.๘๘ ล้านบาท

- การซ่อมแซมระบบประปา ๖ จังหวัด ๒๓ แห่ง กรอบวงเงิน ๔.๗๗ ล้านบาท ใช้จ่ายจริง ๓.๐๙ ล้านบาท

- การเป่าบ่อบาดาล ๑๙ จังหวัด ๓,๕๖๙ บ่อ กรอบวงเงิน ๓๐.๓๔ ล้านบาท ใช้จ่ายจริง ๒๔.๗๕ ล้านบาท

- ขุดลอกแหล่งน้ำ ๔ จังหวัด ๔๙ โครงการ กรอบวงเงิน ๗.๑๐ ล้านบาท ใช้จ่ายจริง ๐.๖๑ ล้านบาท

๘.๒ แผนสินเชื่อสนับสนุนเศรษฐกิจชุมชน โดย ธ.ก.ส.

- สนับสนุนสินเชื่อให้กลุ่มวิสาหกิจชุมชนกลุ่มละไม่เกิน ๑ ล้านบาท ระยะเวลาชำระหนี้ แบ่งเป็น ๒ ประเภท คือ เพื่อเป็นเงินทุนหมุนเวียนระยะเวลาไม่เกิน ๑๒ เดือน และเพื่อการลงทุนระยะเวลาไม่เกิน ๕ ปี

- สนับสนุนสินเชื่อให้แก่ลูกค้า จำนวน ๑๑ กลุ่ม วงเงิน ๙.๓๐ ล้านบาท แบ่งเป็น ภาคเหนือ ๖ กลุ่ม (๕.๘ ล้านบาท) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ๒ กลุ่ม (๐.๕ ล้านบาท) ภาคตะวันออก ๑ กลุ่ม (๑.๐ ล้านบาท) ภาคใต้ ๒ กลุ่ม (๒.๐ ล้านบาท)

๘.๓ การให้ความช่วยเหลือของกองทุนพัฒนาสหกรณ์ เพื่อช่วยเหลือสมาชิกสหกรณ์ที่ประสบภัยแล้ง

- คณะกรรมการบริหาร กพส. อนุมัติกรอบวงเงินงบประมาณ จำนวน ๓๐๐ ล้านบาท ให้สหกรณ์ กู้ปลอดดอกเบี้ย ระยะเวลา ๖ เดือน

- กรมส่งเสริมสหกรณ์ ได้สำรวจการขอรับการช่วยเหลือของสหกรณ์ใน ๒๒ จังหวัด

- สหกรณ์ขอรับการจัดสรรรวม ๑๙ จังหวัด และกรมฯ พิจารณาจัดสรรเงินกู้ปลอดดอกเบี้ยให้ สหกรณ์รวม ๑๘๓ สหกรณ์ จำนวนวงเงินที่จัดสรรรวมทั้งสิ้น ๓๐๐ ล้านบาท

- ผลการเบิกจ่ายเงินกู้กองทุนพัฒนาสหกรณ์ ข้อมูล ณ วันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙

จังหวัดที่ขอเบิก จำนวน ๑๑ จังหวัด ๑๐๘ สหกรณ์ วงเงิน ๑๙๙.๓๓ ล้านบาท

๘.๔ การช่วยเหลือสมาชิกสหกรณ์ที่ประสบภัยแล้ง ปี ๒๕๕๘ โดยกรมส่งเสริมสหกรณ์ขอความร่วมมือสหกรณ์ให้ความช่วยเหลือสมาชิกที่ได้รับผลกระทบจากภัยแล้ง ประกอบด้วย

๑) การลดดอกเบี้ยเงินกู้ ดำเนินการแล้ว ๓๓ แห่ง สมาชิก ๔,๙๑๗ ราย

๒) การขยายเวลาการชำระหนี้ ดำเนินการแล้ว ๒๙ แห่ง สมาชิก ๔,๓๘๑ ราย

๓) การสนับสนุนเงินกู้เพิ่มเติม ดำเนินการแล้ว ๒๐ แห่ง สมาชิก ๔,๐๙๖ ราย วงเงิน ๑๕๙.๕๓๔ ล้านบาท

๔) ลดราคาปัจจัยการผลิตให้แก่สมาชิกสหกรณ์ ดำเนินการแล้ว ๑ สหกรณ์ สมาชิก ๒๔๐ ราย

๘.๕ การบริการข้อมูลและบริการภาครัฐผ่านศูนย์กลางแอปพลิเคชันภาครัฐ โดยกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

- ประชาสัมพันธ์ข้อมูลสถานการณ์น้ำผ่านศูนย์กลางแอปพลิเคชัน

๘.๖ โครงการระบบสารสนเทศเพื่อติดตามและประเมินผลโครงการช่วยเหลือผู้ได้รับผลกระทบจากปัญหาภัยแล้ง โดยกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

๑) ออกแบบและพัฒนาระบบฐานข้อมูลแผนงานโครงการแล้ว

๒) กำลังติดตั้ง และทดสอบระบบฯ

๓) นำเข้าฐานข้อมูลแผนงานโครงการ ในมาตรการที่ ๔ ร่วมกับ ฝ่ายเลขาคณะกรรมการอำนวยการฯ

๘.๗ โครงการภูมิสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการจัดการน้ำแก่เกษตรกร ผู้ปลูกไม้ผลยืนต้น และชุมชนที่ขาดแคลนน้ำในจังหวัดภาคตะวันออกที่ได้รับผลกระทบจากภัยแล้งปี ๒๕๕๘/๕๙ โดยกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

๑) ดำเนินการร่วมกับจังหวัดนครนายก

๒) สนับสนุนภูมิสารสนเทศเพื่อการวางแผนการบริหารจัดการด้านการเกษตรและน้ำ จังหวัดนครนายก

๘.๘ การส่งเสริมการท่องเที่ยววิถีเกษตรเพื่อกระจายรายได้ไปสู่ภาคการเกษตร โดยกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

- แจกสำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดทุกจังหวัดทั่วประเทศ ให้ขับเคลื่อน พร้อมทั้งจัดสรรงบประมาณการท่องเที่ยววิถีเกษตรเพื่อกระจายรายได้ไปสู่ภาคการเกษตร โดยเฉพาะในพื้นที่ลุ่มน้ำเจ้าพระยา โดยกิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยวในพื้นที่เป้าหมายให้การสนับสนุนเงินอุดหนุนสำหรับเครือข่ายพื้นที่ชุมชนในพื้นที่ประสบภัยแล้งไปแล้วจำนวน ๑๖ จังหวัด จังหวัดละ ๑ ชุมชน ชุมชนละ ๑๐๐,๐๐๐ บาท รวมทั้งส่งเสริมปรับปรุงภูมิทัศน์แหล่งท่องเที่ยวต่างๆ เช่น แหล่งท่องเที่ยวโบราณสถาน เป็นต้น

๘.๙ โครงการอบรมเพื่อเพิ่มผลิตภาพการผลิตของเกษตรกรที่ได้รับผลกระทบจากภัยแล้งปี ๒๕๕๘/๕๙ และจากปัญหาราคาสินค้าเกษตร โดยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงกลาโหม

เป้าหมาย ๒๒๐,๕๐๐ ราย ผ่านศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร ๘๘๒ แห่ง แบ่งเป็น ๕ รุ่น อบรมรุ่นละ ๑๕ วัน เริ่มดำเนินการตั้งแต่วันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙

ณ วันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙ ดำเนินการอบรมเกษตรกร ๙๗,๒๓๐ ราย คิดเป็นร้อยละ ๔๔ ของเป้าหมาย

๑) รุ่นที่ ๑/ครั้งที่ ๑ เริ่มวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙ มีจังหวัดที่ดำเนินการแล้ว จำนวน ๗๗ จังหวัด (๘๘๒ ศูนย์ คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐) เกษตรกร ๔๔,๑๐๐ ราย

๒) รุ่นที่ ๒/ครั้งที่ ๑ เริ่มวันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙ มีจังหวัดที่ดำเนินการแล้ว จำนวน ๖๖ จังหวัด (๖๕๗ ศูนย์ คิดเป็นร้อยละ ๗๔.๔๘) เกษตรกร ๓๒,๙๓๗ ราย

๓) รุ่นที่ ๓/ครั้งที่ ๑ เริ่มวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙ มีจังหวัดที่ดำเนินการแล้ว จำนวน ๔๕ จังหวัด (๔๐๒ ศูนย์ คิดเป็นร้อยละ ๔๕.๕๗) เกษตรกร ๒๐,๑๙๓ ราย

การให้ความช่วยเหลืออื่นๆ

๑. กรมทรัพยากรน้ำบาดาล

- แจกจ่ายน้ำสะอาดแล้วตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๘ - ๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙ จำนวน ๑,๖๘๗,๒๕๘ ลิตร เป่าล้างบ่อน้ำบาดาล ๑๖ บ่อ ซ่อมเครื่องสูบน้ำบาดาล ๑๓ เครื่อง และซ่อมระบบประปา ๒๓ ระบบ

๒. กรมทรัพยากรน้ำ (ข้อมูล ณ วันที่ ๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙)

- สนับสนุนเครื่องสูบน้ำ ในการสูบน้ำเติมน้ำในแหล่งน้ำธรรมชาติเพื่อการอุปโภค-บริโภค ๑๐๓ เครื่องในพื้นที่ ๒๓ จังหวัด จำนวน ๘๙ แห่ง ในระหว่างวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๘ - ๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙ มีผู้ได้รับประโยชน์รวม ๑๓๐,๙๕๔ หลังคาเรือน ราษฎร ๔๙๘,๕๓๒ คน รวมปริมาณสูบน้ำ ๑๖,๖๐๘,๘๙๐ ลูกบาศก์เมตร และบริการแจกน้ำ ๗๙๕,๓๔๐ ลิตร

๓. กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (ข้อมูล ณ วันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙)

การสนับสนุนเครื่องจักรกล ยานพาหนะ และเครื่องมืออุปกรณ์ช่วยภัยแล้งปี ๒๕๕๘-๒๕๕๙ เพื่อช่วยเหลือ ดังนี้

- สนับสนุนจัดหาน้ำเพื่อการเกษตร จำนวน ๑,๖๐๒,๕๗๒ ลูกบาศก์เมตร เกษตรกรได้รับประโยชน์ ๓,๘๙๕ ครัวเรือน พื้นที่ ๗๗,๙๐๕ ไร่

- สนับสนุนจัดหาน้ำเพื่ออุปโภค-บริโภค จำนวน ๖,๐๓๗,๗๔๗,๐๐๐ ลิตร ประชาชนได้รับประโยชน์ ๘๓๘,๕๗๖ ครัวเรือน ๓,๓๕๔,๓๐๔ คน

- แจกจ่ายน้ำเพื่ออุปโภค-บริโภค จำนวน ๑๑๓,๖๘๖,๐๐๐ ลิตร ประชาชนได้รับประโยชน์ ๑๕,๗๙๐ ครัวเรือน ๖๓,๑๕๙ คน

- ผลิตน้ำดื่มสะอาดแจกจ่ายประชาชน จำนวน ๑,๑๐๔,๐๐๐ ลิตร ประชาชนได้รับประโยชน์ ๖,๗๕๖ ครัวเรือน ๒๗,๐๒๔ คน

๔. กรมชลประทาน

- สนับสนุนเครื่องสูบน้ำเพื่อช่วยเหลือพื้นที่การเกษตร เพื่อการอุปโภคและบริโภค ๕๑ เครื่อง ในพื้นที่ ๑๕ จังหวัด

- สนับสนุนรถยนต์บรรทุกน้ำ จำนวน ๖ คัน ปริมาณน้ำสะสม ๗.๔๒ ล้านลิตร ในพื้นที่ ๔ จังหวัด

๕. กรมปศุสัตว์

- สนับสนุนเสบียงสัตว์ตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๘ - ๓๑ มกราคม ๒๕๕๙ จำนวน ๔๒๑,๖๔๕ กิโลกรัม เกษตรกร ๑,๕๙๙ ราย

SMART FARMER

“ปรับเปลี่ยน เรียนรู้ ก้าวสู่ เกษตรกรคุณภาพ”

SMART FARMER

ปรับเปลี่ยน เรียนรู้ ก้าวสู่ “เกษตรกรคุณภาพ”

เหตุผลสำคัญที่หน่วยงานราชการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องและมีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรง ต่างน้อมนำกระแสพระบรมราโชวาท พระราชดำรัสที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ตรัสเกี่ยวกับเกษตรกร ดังเช่นองค์ที่พระราชทานในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรและอนุปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เมื่อวันที่ ๙ กรกฎาคม ๒๕๐๗ ความว่า “...เศรษฐกิจของเราขึ้นอยู่กับเกษตรกรรมแต่ไหนแต่ไรแล้ว รายได้ของประเทศที่ได้มาใช้สร้างความเจริญด้านต่างๆ เป็นรายได้จากการเกษตรเป็นส่วนใหญ่ จึงอาจกล่าวได้ว่าความเจริญของประเทศต้องอาศัยความเจริญของการเกษตรเป็นสำคัญ และงานทุกๆ ฝ่ายจะดำเนินก้าวหน้าไปได้ก็เพราะการเกษตรของเราเจริญ..”

นั่นเป็นเพราะประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศประกอบอาชีพเกษตรกรรม ที่ต้องศึกษาปัจจัยผลกระทบจากสภาพดินฟ้าอากาศ แต่เมื่อโลกเข้าสู่การเปลี่ยนแปลง ทั้งทางกายภาพ สังคม ตลอดจนองค์ความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร ที่มีการแลกเปลี่ยนส่งผ่านกันอย่างรวดเร็วไปทั่วทุกภูมิภาค อาชีพเกษตรกรในสังคมจึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้อง มีการปรับเปลี่ยนตัวเอง สภาพการดำเนินชีวิต การเปิดรับ เรียนรู้ ข้อมูลข่าวสาร เพื่อพาตัวเองก้าวสู่ การเป็นเกษตรกรคุณภาพ หรือ SMART FARMER

ปัญหาของเกษตรกรผู้มียาได้น้อยซึ่งเป็นประชากรส่วนใหญ่ของประเทศ นับเป็นปัญหาสำคัญและมีความจำเป็นอย่างเร่งด่วนที่ทุกภาคส่วนงานที่เกี่ยวข้อง จะต้องเร่งดำเนินการเข้ามาแก้ไขและเสริมสร้างองค์ความรู้ต่างๆ เพื่อก่อให้เกิดการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างยั่งยืน สถานการณ์ของโลกในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงและการแข่งขันเกิดขึ้นนานัปการ พี่น้องเกษตรกรไทยจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องปรับเปลี่ยนตัวเองและพร้อมที่จะต้องเรียนรู้เพื่อก้าวสู่การเป็นเกษตรกรคุณภาพ สมดังกระแสพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ที่ทรงเน้นย้ำเกี่ยวกับการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ความว่า “การพัฒนาต้องเริ่มจากการพึ่งตนเอง สร้างฐานะให้พอมี พอกิน พอใช้ ด้วยการประหยัดถูกต้องตามหลักวิชาการให้ได้ก่อน โดยต้องรู้จักประมาณตนและดำเนินการด้วยความรอบรู้ รอบคอบ ระมัดระวัง และทำตามขั้นตอนสู่การร่วมมือช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และเมื่อพัฒนาตนเองและชุมชนเข้มแข็งแล้วจะได้พัฒนาเครือข่ายเชื่อมสู่สังคมภายนอกอย่างเข้มแข็ง มั่นคง และยั่งยืนต่อไป”

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จึงได้กำหนดยุทธศาสตร์และนโยบายสำคัญเพื่อยกระดับมาตรฐานของเกษตรกรไทยให้มีคุณภาพชีวิตและมาตรฐานองค์ความรู้เพื่อการถ่ายทอดอาชีพการทำงานด้านการเกษตรก้าวสู่ความเป็นสากล จึงได้มีการปรับเปลี่ยนแนวทางการดำเนินงานทั้งในส่วนบุคลากรภาครัฐที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนการจัดทำแผนงานโครงการเพื่อการพัฒนาพี่น้องเกษตรกรทั่วประเทศ ภายใต้นโยบายการผลักดันให้เกษตรกรทั่วประเทศได้รับการพัฒนาเป็น “SMART FARMER”

ความหมายของ SMART FARMER เกษตรกรคุณภาพ

SMART FARMER หมายถึง บุคคลที่มีความภูมิใจในการเป็นเกษตรกร เป็นผู้มีความพร้อมมีความรอบรู้ในระบบการผลิตด้านการเกษตรแต่ละสาขา มีความสามารถในการวิเคราะห์ เชื่อมโยงและบริหารจัดการการผลิตและการตลาด โดยให้ความสำคัญในการใช้องค์ความรู้และข้อมูลประกอบการตัดสินใจ มีความเชี่ยวชาญในการประกอบอาชีพด้านการเกษตร โดยคำนึงถึงคุณภาพ คุณค่าการผลิตทางการเกษตร ที่ดำเนินการสอดคล้องกับวิถีชีวิตและลักษณะการประกอบการของแต่ละบุคคล ตลอดจนมีการนำเทคโนโลยี ภูมิปัญญา และวิธีการปฏิบัติที่ดีมาใช้หรือพัฒนา โดยตระหนักถึงคุณภาพมาตรฐานและปริมาณตามความต้องการของตลาด รวมถึงความปลอดภัยต่อผู้บริโภค สังคม และสิ่งแวดล้อมเป็นสำคัญ

คุณสมบัติพื้นฐานของ SMART FARMER เกษตรกรคุณภาพ

คณะกรรมการขับเคลื่อนนโยบาย SMART FARMER กำหนดคุณสมบัติพื้นฐานของ SMART FARMER ไว้ ๖ ประการ ดังนี้

ประการที่ ๑ เป็นผู้มีความรู้ในเรื่องที่ทำอยู่ หมายถึง สามารถเป็นวิทยากรถ่ายทอดเทคโนโลยีทางการเกษตร หรือให้คำแนะนำปรึกษาให้กับผู้อื่นที่สนใจในเรื่องที่ทำอยู่ได้

ประการที่ ๒ มีข้อมูลประกอบการตัดสินใจ หมายถึง สามารถเข้าถึงแหล่งข้อมูลทั้งจากเจ้าหน้าที่ของรัฐ และผ่านทางระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารอื่นๆ เช่น Internet Mobile Smart Phone เป็นต้น มีการบันทึกข้อมูลและใช้ข้อมูลมาประกอบการวิเคราะห์วางแผนก่อนเริ่มดำเนินการและบริหารจัดการผลผลิตให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด มีการนำข้อมูลมาใช้ในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาอาชีพของตนเองได้

ประการที่ ๓ มีการบริหารจัดการผลผลิตและการตลาด มีความสามารถในการบริหารจัดการปัจจัยการผลิต แรงงาน และทุน ฯลฯ สามารถเชื่อมโยงการผลิตและการตลาดเพื่อให้ขายผลผลิตได้ ตลอดจนสามารถจัดการของเหลือจากการผลิตที่มีประสิทธิภาพ (Zero waste management)

ประการที่ ๔ เป็นผู้มีความตระหนักถึงคุณภาพสินค้าและความปลอดภัยของผู้บริโภค มีความรู้หรือได้รับการอบรมเกี่ยวกับมาตรฐาน GAP/GMP เกษตรอินทรีย์ หรือมาตรฐานอื่นๆ มีกระบวนการผลิตที่สอดคล้องกับมาตรฐาน GAP/GMP เกษตรอินทรีย์ หรือมาตรฐานอื่นๆ

ประการที่ ๕ มีความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม/สังคม มีกระบวนการผลิตที่ไม่ก่อให้เกิดมลภาวะและไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม (Green Economy) มีกิจกรรมช่วยเหลือชุมชนและสังคมอย่างต่อเนื่อง

ประการที่ ๖ มีความภูมิใจในความเป็นเกษตรกร มีความมุ่งมั่นในการประกอบอาชีพการเกษตร รักและหวงแหนพื้นที่และอาชีพทางการเกษตรไว้ให้คนรุ่นต่อไป มีความสุขและพึงพอใจในการประกอบอาชีพการเกษตร

และเมื่อเกษตรกรได้รับการประเมินตามเกณฑ์ทั้ง ๖ ประการนี้ และมีคุณสมบัติด้านรายได้ตามที่ทางราชการกำหนด คือมีรายได้ไม่ต่ำกว่า ๑๘๐,๐๐๐ บาท/ครัวเรือน/ปี จากเกษตรกร SMART FARMER จะถูกจัดให้อยู่ในกลุ่ม Existing Smart Farmer แต่ถ้าไม่ผ่านคุณสมบัติด้านรายได้หรือคุณสมบัติพื้นฐาน

๖ ประการ หรือทั้งสองคุณสมบัติ เกษตรกรรายนั้นจะถูกจัดให้อยู่ในกลุ่ม Developing Smart Farmer ซึ่งหากเกษตรกรยังมีความต้องการและสนใจที่จะเข้าร่วมในโครงการพัฒนาระดับคุณภาพและมาตรฐานการเป็น SMART FARMER หน่วยงานราชการจะเข้ามาส่งเสริมตามกระบวนการ ขั้นตอนต่างๆ เพื่อก่อให้เกษตรกรรายนั้นเกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืนต่อไปในอนาคต

เมื่อ SMART FARMER เกษตรกรคุณภาพ ผ่านการประเมินให้เป็น Existing SMART FARMER หน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องจะเข้ามาส่งเสริมให้เป็น SMART FARMER เกษตรกรคุณภาพต้นแบบ ต่อไป

SMART FARMER เกษตรกรคุณภาพต้นแบบ หมายถึง เกษตรกรที่ผ่านคุณสมบัติของ Smart Farmer เกษตรกรคุณภาพ มีความโดดเด่น สามารถเป็นต้นแบบ และสามารถมอบบทเรียนให้กับเกษตรกรรายอื่นๆ ได้ ในการทำการเกษตรในสาขาต่างๆ ๑๐ สาขา ได้แก่ ข้าว ปาล์ม น้ำมัน ยางพารา ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ มันสำปะหลัง อ้อยโรงงาน ประมง ปศุสัตว์ หม่อนไหม เกษตรผสมผสาน อันจะก่อให้เกิดการพัฒนาในสาขาอาชีพต่างๆ อย่างยั่งยืน และมีความเป็นมาตรฐาน มีผลผลิตเป็นที่ต้องการของตลาดผู้บริโภค และไม่ทำลายสิ่งแวดล้อมสืบไป

การดำเนินงานของรัฐเพื่อขับเคลื่อนให้เกษตรกรไทยก้าวสู่ความเป็น SMART FARMER เกษตรกรคุณภาพ

การขับเคลื่อนนโยบายการพัฒนาเกษตรกรของประเทศให้เป็น SMART FARMER โดยมี Smart Officer เป็นเพื่อนคู่คิด เป็นกระบวนการในการเปลี่ยนแปลง โดยเฉพาะวิธีการทำงานของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ให้มีการบูรณาการร่วมกับภาคีเครือข่ายทั้งหน่วยงานภายในและภายนอกกระทรวงฯ มากขึ้นเพื่อนำไปสู่เป้าหมายการพัฒนาและส่งเสริมอาชีพด้านการเกษตร โดยยึดเกษตรกรเป็นศูนย์กลาง จึงจำเป็นต้องมีทีมงานนำการเปลี่ยนแปลงในแต่ละระดับ เพื่อให้การขับเคลื่อนนโยบายดังกล่าวบรรลุผลตามเป้าหมาย กระทรวงเกษตรและสหกรณ์จึงได้ดำเนินการ ดังนี้

๑. แต่งตั้งคณะทำงานขับเคลื่อนการดำเนินงานโครงการพัฒนา SMART FARMER เพื่อเป็นกลไกการขับเคลื่อนการดำเนินงานอย่างบูรณาการในทุกๆระดับ ประกอบด้วย

๑.๑ คณะทำงานโครงการพัฒนาเกษตรกรคุณภาพ

๑.๒ คณะทำงานขับเคลื่อนนโยบาย Smart Farmer และ Smart Officer กรมส่งเสริมการเกษตร

๑.๓ คณะทำงานขับเคลื่อนนโยบาย Smart Farmer และ Smart Officer ระดับจังหวัด

๒. ดำเนินการคัดกรองเกษตรกร เพื่อจำแนกเกษตรกรตามคุณสมบัติ SMART FARMER โดยแยกได้เป็น ๓ กลุ่ม คือ

๒.๑ กลุ่มที่ยังไม่เป็น SMART FARMER (Developing Smart Farmer) เป็นกลุ่มเป้าหมายในการพัฒนาเพื่อให้ผ่านคุณสมบัติ SMART FARMER

๒.๒ กลุ่มที่เป็น SMART FARMER แล้ว เป็นกลุ่มที่เน้นการส่งเสริมและพัฒนาต่อยอด เพิ่มเติมตามคุณสมบัติเพื่อพัฒนาเป็น SMART FARMER ต้นแบบต่อไป

๒.๓ กลุ่มที่เป็น SMART FARMER ต้นแบบ เป็นกลุ่มต้นแบบให้แก่เกษตรกรรายอื่น ในการพัฒนาเพื่อนเกษตรกรด้วยกัน

๓. การพัฒนาเกษตรกรเป้าหมาย

การพัฒนาเกษตรกร โดยยึด “เกษตรกรเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา” บนหลักการ การเรียนรู้ตลอดชีวิต การมีส่วนร่วมและการพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน โดยมีเจ้าหน้าที่เป็น “ผู้จัดการเรียนรู้” และใช้กระบวนการกลุ่มเป็นกลไกการขับเคลื่อนการพัฒนา โดยมีกระบวนการพัฒนา คือ วิเคราะห์จัดทำแผนการพัฒนาตามความต้องการของเกษตรกร ฝึกอบรม แลกเปลี่ยนเรียนรู้และการพัฒนา เชื่อมโยงเครือข่ายและสรุปบทเรียนเพื่อพัฒนาขยายผล ซึ่งการพัฒนาเกษตรกรเน้นให้เกษตรกรเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา และสอดคล้องกับสภาพพื้นที่และสินค้า เน้นการปฏิบัติงานจริงในพื้นที่ที่สอดคล้องกับการดำเนินงานโครงการที่สำคัญของรัฐบาล เช่น การส่งเสริมการเกษตรในรูปแบบแปลงใหญ่ ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) และการบริหารจัดการการเกษตรเศรษฐกิจสำหรับสินค้าที่สำคัญ (Zoning) เป็นต้น โดยมีการบูรณาการการทำงานจากหน่วยงานทุกภาคส่วน

๔. เกษตรและสหกรณ์จังหวัด ทุกจังหวัด จัดทำแผนการเกษตรระดับจังหวัด โดยมีข้อมูล Zoning สินค้าเกษตรทุกชนิดในจังหวัด มีทะเบียนเกษตรกร ที่ตั้งฟาร์ม แหล่งรวบรวมผลผลิต และกระจายสินค้า การตลาดภายในภายนอกจังหวัด แหล่งแปรรูป ต้นทุน ราคา การตลาด สภาพดิน แหล่งน้ำ ฤดูกาล ฯลฯ

๕. ปรับรูปแบบการส่งเสริมงานด้านการเกษตรใหม่ เป็นการทำงานแบบบูรณาการ และทำแผนเชิงรุก โดยให้ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทำงานส่งเสริม สร้างอาสาสมัครเกษตร เพื่อเข้าพบปะพูดคุยหารือกับเกษตรกรในแต่ละกลุ่ม เพื่อให้เป็นกลไกการขับเคลื่อนการเกษตรในรูปแบบการเกษตรไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม (Green Economy) และ Zero waste agriculture ทำงานแบบบูรณาการ และแผนเชิงรุกเข้าหาเกษตรกร โดยให้ข้อมูลด้านการตลาด นำการผลิต

๖. ให้ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสร้างและพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ เพื่อทดแทนเกษตรกรรุ่นเดิมที่มีอายุสูงขึ้น ภายใต้โครงการ Young Smart Farmer โดยแบ่งกลุ่มเป้าหมายออกเป็น ๒ กลุ่ม คือ กลุ่มที่เริ่มเข้าสู่อาชีพภาคการเกษตร และกลุ่มที่เป็น Young Smart Farmer ต้นแบบ ซึ่งจะต้องมีการพัฒนาต่อยอด เพื่อเป็นต้นแบบความสำเร็จในการขยายผลให้คนรุ่นใหม่กล้าที่จะเข้าสู่ภาคการเกษตรอย่างมั่นใจยิ่งขึ้น

การสร้างและพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ ตั้งอยู่บนหลักการ “เกษตรกรต้องลงมือทำเอง ปฏิบัติจริง ต้องมีเครือข่าย พึ่งพาตนเองได้” กล่าวโดย พลเอก ฉัตรชัย สาริกัลยะ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙)

๗. การติดตามและประเมินผล

การขับเคลื่อนนโยบาย SMART FARMER มีการติดตามและประเมินผลเป็นระยะๆ เพื่อการประเมินความเหมาะสมของวิธีการ และกลไกการขับเคลื่อนนโยบาย ผลการดำเนินงานที่ได้ ปัญหาและอุปสรรคที่พบ พร้อมทั้งข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาต่อไป

การบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรม (Zoning)

เนื่องจากพื้นที่ประมาณครึ่งหนึ่งของประเทศเป็นพื้นที่เกษตรกรรม ซึ่งถือได้ว่าเป็นรากฐานสำคัญสู่การพัฒนาประเทศ ดังนั้น รัฐบาลจึงมุ่งมั่นที่จะปฏิรูปภาคเกษตรกรรมของไทย เพื่อบรรลุเป้าหมายของการพัฒนา ซึ่งนอกจากการพัฒนาให้เกษตรกรไทยเป็น SMART FARMER โดยมี Smart Officer เป็นเพื่อนคู่คิดแล้ว นโยบายปฏิรูปการเกษตรประเทศไทย (ปี ๒๕๕๖-๒๕๖๑) ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ยังมีกรอบแนวคิดที่สำคัญในการขับเคลื่อนการพัฒนาคือ Zoning = Area + Commodity + Human Resource

Zoning	Area	Commodity	Human Resource
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ พื้นที่เพาะปลูกที่เหมาะสม ▪ พื้นที่ชลประทาน ▪ การคมนาคมและโลจิสติกส์ ▪ ที่ตั้งของโรงงานแปรรูป/ตลาด ▪ ปัญหาภัยพิบัติด้านการเกษตร ▪ ปัญหาเกี่ยวกับสภาพดิน ▪ ความเหมาะสมในการเกษตรกรรม ▪ ฯลฯ 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ อุปสงค์และอุปทาน ▪ ราคา ต้นทุน/ผลตอบแทน ▪ ความต้องการของ แหล่งแปรรูป/ตลาด ▪ ระยะเวลาการออกผลผลิต/ปฏิทินการเพาะปลูก ▪ พื้นที่ปลูก&ผลผลิตต่อไร่ ▪ คุณภาพและดินฟ้าอากาศ ▪ เทคโนโลยีในการผลิต ▪ โลจิสติกส์และระบบห่วงโซ่อุปทานภาคการเกษตร ▪ ภาวะเศรษฐกิจ ▪ จำนวนประชากร&รสนิยม ▪ ปริมาณและราคาสินค้าชนิดอื่นๆ ที่ทดแทนกันได้ ▪ แนวโน้มปริมาณความต้องการสินค้าในตลาดต่างประเทศ ▪ ฯลฯ 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ จำนวนเกษตรกร ▪ กลุ่มเป้าหมาย (Developing/ Existing/ต้นแบบ) ▪ ความพร้อม/ศักยภาพ/ความสนใจ ▪ ความรู้ ประสบการณ์ ทักษะการประกอบอาชีพ ▪ Smart Officer/Smart Officer ต้นแบบ ▪ เครื่องมือ&อุปกรณ์ทั่วไปสำหรับ Smart Officer ▪ ระบบและอุปกรณ์ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสำหรับ Smart Officer ▪ การทำงานร่วมกับองค์กรเครือข่ายของ Smart Officer ▪ ฯลฯ

กรอบแนวคิด Zoning = Area + Commodity + Human Resource มีสาระสำคัญ คือ การขับเคลื่อนนโยบายการบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรม (Zoning) ในพื้นที่หนึ่งให้ประสบความสำเร็จต้องอาศัยความพร้อมของปัจจัยหลัก ๓ ด้านในการขับเคลื่อน ประกอบด้วย การบริหารจัดการพื้นที่และทรัพยากรที่เหมาะสม (Area) ผลิตสินค้าได้ตรงตามความต้องการของตลาด (Commodity) รวมทั้งการมีบุคลากรด้านการเกษตรทั้งเกษตรกรและเจ้าหน้าที่ (Human : Smart Farmer & Smart Officer) ที่จะทำหน้าที่บริหารจัดการการผลิตทางการเกษตรตลอดห่วงโซ่คุณค่าได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ในการขับเคลื่อนนโยบายการบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรมของประเทศนั้น กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้มีการประกาศเขตเหมาะสมต่อการปลูกพืช ปศุสัตว์ และประมงแล้ว จำนวน ๒๐ ชนิดสินค้า ได้แก่ พืช ๑๓ ชนิด คือ ข้าว มันสำปะหลัง ยางพารา ปาล์มน้ำมัน อ้อยโรงงาน ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ สับปะรด ฝรั่ง ลำไย เงาะ ทูเรียน มังคุด มะพร้าว และกาแฟ ปศุสัตว์ ๕ ชนิด คือ โคเนื้อ โคนม สุกร ไก่เนื้อ และไก่ไข่ และประมง ๒ ชนิด คือ กุ้งทะเล และสัตว์น้ำจืด โดยหลักการของการบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรมเป้าหมายที่สำคัญ คือ ต้องการปรับสมดุลของอุปสงค์ (Demand) และอุปทาน (Supply)

ของสินค้าเกษตรในแต่ละพื้นที่ ซึ่งการประกาศเขตเหมาะสมในการปลูกพืช ปศุสัตว์ และประมง จะอาศัยข้อมูลทางวิชาการ ศักยภาพ ภายภาพในพื้นที่ ซึ่งเป็นการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับภูมิอากาศ ดิน น้ำ ความชื้น แสงแดด สภาพแวดล้อมด้านต่างๆ นำมาประกอบกับข้อมูลพืช สัตว์ ประมง ในแต่ละชนิด รวมทั้งวิเคราะห์ร่วมกับความต้องการของตลาด เพื่อหาความเหมาะสมของการทำการเกษตรในแต่ละพื้นที่ ทำให้เกิดประสิทธิภาพในการผลิตสูง ซึ่งจะทำให้เกษตรกรมีผลกำไรที่สูงกว่าการทำการเกษตรในพื้นที่ที่ไม่เหมาะสม โดยรัฐบาลมีมาตรการสนับสนุน จูงใจ ให้ข้อมูลและคำแนะนำทางวิชาการแก่เกษตรกรในการปรับเปลี่ยนการทำการเกษตร ภายใต้เงื่อนไขว่าต้องเป็นความสมัครใจและความพึงพอใจของเกษตรกรเป็นหลัก

แต่อย่างไรก็ตาม พบว่าข้อมูลข้อเท็จจริงเกี่ยวกับปัจจัยทั้ง ๓ ด้านที่เกิดขึ้นในพื้นที่ต่างๆ นั้น มีความแตกต่างกัน โดยในบางพื้นที่ที่มีความพร้อมสำหรับการพัฒนา เช่น พื้นที่ที่มีความเหมาะสมและโครงสร้างพื้นฐานเอื้ออำนวย สินค้าหลักในพื้นที่ที่มีราคาดีมีตลาดรองรับ มีบุคลากรทั้ง Smart Farmer และ Smart Officer ที่มีความพร้อมในการบริหารจัดการการผลิตทางการเกษตรตลอดห่วงโซ่คุณค่าของสินค้าเกษตรต่างๆ ในพื้นที่นั้น เป็นต้น แต่ในบางพื้นที่อยู่ในเขตยังขาดความพร้อมในบางเรื่อง หรือมีปัญหาที่ต้องเร่งแก้ไขก่อน การพัฒนาในแต่ละพื้นที่จึงไม่สามารถใช้รูปแบบวิธีการเหมือนกันได้ หน่วยงานในพื้นที่และคณะกรรมการระดับจังหวัดจะต้องกำหนดมาตรการ โครงการและกิจกรรมในการพัฒนาที่เหมาะสมและสอดคล้องกับกลุ่มเป้าหมาย พื้นที่และสินค้า โดยคำนึงถึงข้อมูลข้อเท็จจริงจากปัจจัยทั้ง ๓ ด้านที่ดำเนินการสำรวจ รวบรวม ตรวจสอบข้อมูลต่างๆ ที่เกี่ยวข้องมาแล้วเป็นสำคัญ

ปัจจุบันมีการแบ่งเขตเกษตรเศรษฐกิจออกเป็น ๒๔ เขต ดังนี้ (สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร, ๒๕๕๘)

เขตเศรษฐกิจที่	จังหวัด	ผลิตผลทางการเกษตรที่สำคัญ
๑	อุดรธานี หนองบัวลำภู หนองคาย	มันสำปะหลัง ข้าว โค กระบือ
๒	สกลนคร นครพนม มุกดาหาร	มันสำปะหลัง ข้าว โค กระบือ
๓	ยโสธร อุบลราชธานี อำนาจเจริญ	มันสำปะหลัง ข้าว โค กระบือ ปอ
๔	ขอนแก่น กาฬสินธุ์ มหาสารคาม ร้อยเอ็ด	มันสำปะหลัง ข้าว โค กระบือ
๕	สุรินทร์ บุรีรัมย์ ศรีสะเกษ	ข้าว กระบือ ข้าวโพด
๖	นครราชสีมา ชัยภูมิ	มันสำปะหลัง ข้าว โค กระบือ ปอ
๗	เพชรบูรณ์ ลพบุรี สระบุรี	ข้าว ข้าวโพด ถั่วเหลือง ข้าวฟ่าง
๘	นครสวรรค์ อุทัยธานี	ข้าว ข้าวโพด ข้าวฟ่าง กระบือ มันสำปะหลัง
๙	ตาก กำแพงเพชร สุโขทัย	ข้าว โค ถั่วเหลือง ถั่วลิสง ไม้ผล
๑๐	พิจิตร พิษณุโลก	ข้าว ถั่วเขียว กระบือ โค ยาสูบ กระบือ
๑๑	น่าน แพร่ อุดรดิตถ์	ข้าว ถั่วเหลือง ถั่วลิสง ยาสูบ กระบือ
๑๒	เชียงราย พะเยา ลำปาง	โค ข้าว ยาสูบ พืชผัก
๑๓	เชียงราย ลำพูน แม่ฮ่องสอน	พืชผัก กระบือ โค ถั่วเหลือง
๑๔	ชัยนาท สุพรรณบุรี สิงห์บุรี อ่างทอง	ข้าว โค อ้อย
๑๕	พระนครศรีอยุธยา ปทุมธานี นนทบุรี กรุงเทพมหานคร	ข้าว ผลไม้ พืชผัก ไม้ดอก
๑๖	กาญจนบุรี ราชบุรี เพชรบุรี ประจวบคีรีขันธ์	อ้อย โค ข้าวโพด ไม้ผล

เขตเศรษฐกิจที่	จังหวัด	ผลิตผลทางการเกษตรที่สำคัญ
๑๗	สมุทรสงคราม สมุทรสาคร นครปฐม	มะพร้าว ไม้ผล ประมงทะเล ไม้ดอก
๑๘	ปราจีนบุรี สระแก้ว ฉะเชิงเทรา นครนายก	ข้าว กระบือ มันสำปะหลัง
๑๙	สมุทรปราการ ชลบุรี ระยอง	มันสำปะหลัง ประมงทะเล ข้าว อ้อย มะพร้าว
๒๐	จันทบุรี ตราด	ไม้ผล มันสำปะหลัง ยางพารา ข้าวโพด ประมงทะเล
๒๑	ชุมพร ระนอง สุราษฎร์ธานี	ยางพารา โคน กาแฟ มะพร้าว ประมงทะเล ปาล์ม น้ำมัน
๒๒	นครศรีธรรมราช พัทลุง สงขลา สตูล	ยางพารา โคน ข้าว ประมงทะเล มะพร้าว
๒๓	พังงา กระบี่ ตรัง ภูเก็ต	ยางพารา กาแฟ โคน มะม่วงหิมพานต์ ประมงทะเล ปาล์ม น้ำมัน
๒๔	ปัตตานี ยะลา นราธิวาส	ยางพารา โคน มะพร้าว ไม้ผล

ในส่วนของการส่งเสริมการเกษตรได้แบ่งเขตส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรแบ่งเป็น ๙ เขต ดังนี้

เขตส่งเสริมและพัฒนาการเกษตร	จังหวัด	พืชเศรษฐกิจที่สำคัญ
๑	ชัยนาท สิงห์บุรี ลพบุรี อ่างทอง พระนครศรีอยุธยา ปทุมธานี นนทบุรี สระบุรี กรุงเทพมหานคร	ข้าว ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ อ้อย พืชผัก ไม้ดอก ไม้ประดับ
๒	กาญจนบุรี นครปฐม ราชบุรี เพชรบุรี สุพรรณบุรี ประจวบคีรีขันธ์ สมุทรสงคราม สมุทรสาคร	ข้าว อ้อย สับปะรด มันสำปะหลัง พืชผัก มะพร้าว
๓	ปราจีนบุรี ชลบุรี จันทบุรี ฉะเชิงเทรา นครนายก ตราด ระยอง สระแก้ว สมุทรปราการ	ข้าว อ้อย สับปะรด มันสำปะหลัง ทูเรียน เงาะ มังคุด
๔	ขอนแก่น กาฬสินธุ์ มหาสารคาม ร้อยเอ็ด อุดรธานี หนองบัวลำภู หนองคาย สกลนคร นครพนม มุกดาหาร เลย บึงกาฬ	ข้าว มันสำปะหลัง อ้อย ยางพารา
๕	ตรัง พัทลุง สงขลา สตูล ปัตตานี ยะลา นราธิวาส	ข้าว ยางพารา ผลไม้ ปาล์ม น้ำมัน
๖	เชียงราย พะเยา ลำปาง เชียงใหม่ ลำพูน น่าน แพร่ แม่ฮ่องสอน	ข้าว ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ลำไย ลิ้นจี่ กาแฟ
๗	ชัยภูมิ นครราชสีมา บุรีรัมย์ สุรินทร์ ศรีสะเกษ ยโสธร อุบลราชธานี อำนาจเจริญ	ข้าว มันสำปะหลัง อ้อย ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์
๘	ชุมพร ระนอง นครศรีธรรมราช พังงา กระบี่ ภูเก็ต สุราษฎร์ธานี	ยางพารา ปาล์ม น้ำมัน ผลไม้ ข้าว กาแฟ
๙	กำแพงเพชร นครสวรรค์ ตาก พิจิตร พิษณุโลก สุโขทัย อุตรดิตถ์ อุทัยธานี	ข้าว มันสำปะหลัง ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ อ้อย

ศูนย์ศึกษา การพัฒนาโครงการ

อันเนื่องมาจากพระราชดำริ
ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

ศูนย์ศึกษาการพัฒนาโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ รวบรวมกระแสพระราชดำรัส และโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ พร้อมจัดทำเป็นเอกสารสิ่งพิมพ์และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เพื่อการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนและผู้สนใจรับทราบถึงพระอัจฉริยภาพและพระมหากรุณาธิคุณของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ที่ทรงมีต่ออาณาประชาราษฎร์ของพระองค์ ความว่า

ในการดำเนินงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำรินั้น การพัฒนาต้องเป็นไปตามขั้นตอน โดยที่จะต้องทำให้ชุมชนมีความเข้มแข็งก่อน แล้วมีการพัฒนาต่อไปให้ประชาชนสามารถพึ่งตนเองได้ ขณะเดียวกันจะต้องอนุรักษ์และพัฒนาทรัพยากรสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมความรู้เทคนิควิชาการสมัยใหม่พร้อมๆ กันไปด้วย อย่างไรก็ตามในการดำเนินงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำรินั้น จะต้องคำนึงถึงสภาพแวดล้อมทางภูมิศาสตร์และสังคมวิทยาของแต่ละท้องถิ่นที่มีความแตกต่างกันด้วยเสมอ ดังพระราชดำรัสในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ความตอนหนึ่งว่า

การพัฒนาจะต้องเป็นไปตามภูมิประเทศทางภูมิศาสตร์ และภูมิประเทศทางสังคมศาสตร์ในสังคมวิทยา ภูมิประเทศตามสังคมวิทยา คือนิสัยใจคอของคนเรา จะไปบังคับให้คนคิดอย่างอื่นไม่ได้ เราต้องแนะนำ เราเข้าไปช่วยโดยที่จะคิดให้เขาเข้ากับเราไม่ได้ แต่ถ้าเราเข้าไปแล้ว เราเข้าไปดูว่าเขาต้องการอะไรจริงๆ แล้วก็อธิบายให้เขาเข้าใจหลักการของการพัฒนานี้ก็จะเกิดประโยชน์อย่างยิ่ง ...

เป็นการสาธิตการพัฒนาเบ็ดเสร็จ หมายถึง ทุกสิ่งทุกอย่างทุกด้านของชีวิตประชาชนที่จะหาเลี้ยงชีพในท้องที่จะทำอย่างไร และได้เห็นวิทยาการแผนใหม่จะสามารถที่จะหาวิธีวิธีการ จะทำมาหากินให้มีประสิทธิภาพ

ด้านหนึ่งก็เป็นจุดประสงค์ของศูนย์ศึกษาก็เป็นสถานที่สำหรับค้นคว้า วิจัยในท้องที่ เพราะว่าแต่ละท้องที่ สภาพฝนฟ้าอากาศ และประชาชนในท้องที่ต่างๆกัน ก็มีลักษณะแตกต่างกันมากเหมือนกัน

กรมกองต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประชาชนทุกด้าน ได้สามารถแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ประลองดองกันประสานกันตามธรรมดาแต่ละฝ่ายต้องมีศูนย์ของตน แต่ว่าอาจจะมึนงานถือว่าเป็นศูนย์ของตนเอง คนอื่นไม่เกี่ยวข้อง และศูนย์ศึกษาการพัฒนาเป็นศูนย์ที่รวบรวมกำลังทั้งหมดของเจ้าหน้าที่ทุกกรม กอง ทั้งในด้านเกษตรหรือในด้านสังคม ทั้งในด้านงาน การส่งเสริมการศึกษามาอยู่ด้วยกัน หมายความว่าประชาชนซึ่งจะต้องใช้วิชาการทั้งหลายสามารถที่จะมาดู ส่วนเจ้าหน้าที่จะให้ความอนุเคราะห์แก่ประชาชนก็มาอยู่พร้อมกัน ในที่เดียวกันเหมือนกัน ซึ่งเป็นสองด้าน หมายถึงว่าที่สำคัญปลายทางคือ ประชาชนจะได้รับประโยชน์และต้นทุนของผู้เป็นเจ้าของจะให้ประโยชน์

ศูนย์ศึกษาการพัฒนาโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริทั้ง ๖ ศูนย์ ตั้งอยู่ตามภูมิภาคต่างๆ ของประเทศ ทำการศึกษาเพื่อให้ได้มาซึ่งความรู้ที่จะนำไปส่งเสริมให้เกษตรกรได้นำไปใช้ในการประกอบอาชีพ ในหลายๆ ด้าน โดยเฉพาะทางด้านการเกษตร แต่ละศูนย์ฯ จะทำการศึกษาแตกต่างกันไปตามสภาพภูมิศาสตร์ สังคม ที่ศูนย์ศึกษาการพัฒนาฯ นั้นตั้งอยู่ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

๑. ศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดฉะเชิงเทรา
๒. ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยทรายอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดเพชรบุรี
๓. ศูนย์ศึกษาพัฒนาอ่าวคุ้งกระเบนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดจันทบุรี
๔. ศูนย์ศึกษาพัฒนาภูพานอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดสกลนคร
๕. ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดเชียงใหม่
๖. ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิภพทองอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดนครราชสีมา

ศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาคันทรงอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดฉะเชิงเทรา

ที่ตั้ง บริเวณหมู่ ๒ ตำบลเขาหินซ้อน อำเภอนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา

การดำเนินงานของศูนย์

ศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาคันทรงอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดฉะเชิงเทรา มีพื้นที่จำนวน ๒๖๔ ไร่ ดำเนินการตามแนวพระราชดำริ เพื่อเป็นแหล่งรวบรวมการศึกษา ทดลอง วิจัย และการพัฒนา ปรับปรุงพื้นที่ดินทรายเพื่อเกษตรกรรม ซึ่งมีรูปแบบการให้บริการแบบเบ็ดเสร็จ ณ จุดเดียว โดยให้บริการแก่ประชาชนและเกษตรกรที่เข้ามาศึกษาหาความรู้ ณ ที่แห่งเดียวในทุกสาขาวิชาชีพ เสมือน “พิพิธภัณฑ์มีชีวิต” เป็นตัวอย่างแห่งความสำเร็จในด้านการเกษตรกรรม และการพัฒนาอาชีพ เพื่อเป็นต้นแบบ และแนวทางให้แก่เกษตรกรและผู้สนใจนำไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติในพื้นที่ต่อไป โดยเฉพาะ หมู่บ้านเป้าหมาย จำนวน ๑๕ หมู่บ้าน เนื้อที่ ๑๑๓,๒๑๔ ไร่

ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยทรายอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดเพชรบุรี

ที่ตั้ง บริเวณตำบลสามพระยา อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี

การดำเนินงานของศูนย์

ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยทรายอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดเพชรบุรี เป็นศูนย์ศึกษาการพัฒนาเพื่อฟื้นฟูสภาพแวดล้อมด้วยการปลูกป่า และจัดหาแหล่งน้ำ โดยจัดให้ราษฎรที่ทำกินเดิมได้มีส่วนร่วมในการรักษาป่าไม้ และได้ประโยชน์จากป่าไม้ควบคู่ไปกับการพัฒนาเกษตรกรรมที่เหมาะสมเพื่อพัฒนาอาชีพ เพราะจากเดิม เมื่อราษฎรเข้ามาบุกรุกถางป่า ทำลายป่า ทำการเกษตรอย่างผิดวิธี และใช้สารเคมีที่ส่งผลเสียต่อดินและน้ำ ขาดการบำรุงรักษาคุณภาพดิน ทำให้พื้นที่บริเวณที่ตั้งศูนย์ฯ ดังกล่าว เปลี่ยนแปรสภาพไปอย่างรวดเร็ว หน้าที่ดินถูกชะล้างความอุดมสมบูรณ์ไปหมดสิ้น ดินกลายเป็นดินทราย และดินดานที่ไม่มีแร่ธาตุ ความสมดุลทางธรรมชาติถูกทำลายโดยสิ้นเชิง เกิดภาวะฝนทิ้งช่วง ความแห้งแล้งของพื้นที่แผ่ขยายเป็นวงกว้าง ด้วยเหตุนี้ เมื่อวันที่ ๕ เมษายน ๒๕๒๖ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวจึงมีพระราชดำริให้พัฒนาพื้นที่ดำเนินโครงการดังกล่าว

ศูนย์ศึกษาการพัฒนาอ่าวคุ้งกระเบนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดจันทบุรี

ที่ตั้ง บริเวณตำบลคลองขุด อำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี

การดำเนินงานของศูนย์

ศูนย์ศึกษาการพัฒนาอ่าวคุ้งกระเบนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ เป็นหน่วยงานที่ดำเนินการศึกษา สาธิตและการพัฒนาในเขตที่ดินชายทะเล โดยวิธีการผสมผสานความรู้อันหลากหลายของแต่ละหน่วยงาน เพื่อวางแผนพัฒนาการจัดการทรัพยากรชายทะเล ต้นไม้ต่างๆ และปลา ตลอดจนการประมงที่มีอยู่ให้เหมาะสม และยั่งยืนตลอดไปได้

ศูนย์ศึกษาการพัฒนาภูพานอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดสกลนคร

ที่ตั้ง บริเวณหมู่บ้านนาแกเค้า ตำบลห้วยยาง อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร

การดำเนินงานของศูนย์

ศูนย์ศึกษาการพัฒนาภูพานอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดสกลนคร ถือกำเนิดขึ้นเพื่อเป็นแบบจำลองของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และเป็นพื้นที่ส่วนย่อยที่สอดคล้องกับการแก้ปัญหาและศึกษาวิธีการพัฒนาของภูมิภาคนี้ได้อย่างเหมาะสม ประกอบด้วยพื้นที่ ๑๑,๓๐๐ ไร่ โดยแบ่งออกเป็น ๒ ส่วน พื้นที่สาริตเพื่อพัฒนาเกษตรกรรม จำนวน ๒,๓๐๐ ไร่ พื้นที่พัฒนาป่าไม้ จำนวน ๑๑,๐๐๐ ไร่ พื้นที่หมู่บ้านรอบศูนย์ ฯ ๒๒ หมู่บ้าน จำนวน ๑๑,๐๐๐ ไร่

ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดเชียงใหม่

ที่ตั้ง บริเวณอำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่

การดำเนินงานของศูนย์

ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้อันเนื่องมาจากพระราชดำริ เป็นศูนย์ที่ทำหน้าที่เสมือน “พิพิธภัณฑ์ธรรมชาติที่มีชีวิต” หรืออีกนัยหนึ่งเป็น “สรุปผลการพัฒนา” ที่ประชาชนจะเข้าไปเรียนรู้และนำไปปฏิบัติได้ เป็นศูนย์กลางในการศึกษา ทดลอง ที่เหมาะสมกับพื้นที่ภาคเหนือ และเผยแพร่แก่ราษฎรให้สามารถนำไปปฏิบัติได้ด้วยตัวเองต่อไป โดยทำการศึกษาพัฒนาป่าไม้ ๓ อย่าง ประโยชน์ ๔ อย่าง คือ ใช้สอย ไม้ผล ไม้เชื้อเพลิง ซึ่งจะอำนวยประโยชน์ในการอนุรักษ์ดินและน้ำ ตลอดจนคงความชุ่มชื้นเอาไว้ เป็นประโยชน์อย่างอื่นที่ ๔ และพื้นที่ต้นน้ำลำธารให้ได้ผลอย่างสมบูรณ์เป็นหลัก โดยต้นทางเป็นการศึกษาสภาพพื้นที่ป่าไม้ต้นน้ำลำธาร และปลายทางเป็นการศึกษาด้านการประมงตามอ่างเก็บน้ำต่างๆ ผสมกับการศึกษาด้านเกษตรกรรม ด้านปศุสัตว์และโคนม และด้านเกษตรอุตสาหกรรม เพื่อให้เป็นศูนย์ที่สมบูรณ์แบบก่อให้เกิดประโยชน์ต่อราษฎรที่จะเข้ามาศึกษากิจกรรมต่างๆ ในศูนย์ฯ แล้วนำไปใช้ปฏิบัติอย่างได้ผลต่อไป

ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดนราธิวาส

ที่ตั้ง บริเวณตำบลกะลุวอเหนือ อำเภอเมือง จังหวัดนราธิวาส

การดำเนินงานของศูนย์

ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดนราธิวาส มีเนื้อที่ ๑,๗๔๐ ไร่ เป็นศูนย์ศึกษาที่เน้นหนักไปในทิศทางค้นคว้าวิจัย และบริการในชีวิตความเป็นอยู่แบบที่เป็นอยู่ในภาคใต้ โดยให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาร่วมกันแก้ไข โดยเฉพาะปัญหา และความทุกข์ยากของราษฎร อันเนื่องมาจากพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่พรุ สภาพดินเป็นดินเปรี้ยวจัดไม่สามารถปลูกพืชได้

โครงการอนุรักษ์
ทรัพยากรป่าไม้ และสัตว์ป่า
ในพื้นที่ป่ารอยต่อ ๕ จังหวัด
(ภาคตะวันออก) อันเนื่องมาจากพระราชดำริ
สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ

โครงการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ และสัตว์ป่าในพื้นที่ป่ารอยต่อ ๕ จังหวัด (ภาคตะวันออก) อันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ

“พระเจ้าอยู่หัวเป็นน้ำ ฉันจะเป็นป่า ป่าที่ถวายความจงรักภักดีต่อน้ำ พระเจ้าอยู่หัว
สร้างอ่างเก็บน้ำ ฉันจะสร้างป่า”

จากพระราชดำรัสของสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ สะท้อนให้คนไทยทั่วประเทศ
ตระหนักได้ดีถึงความสำคัญของป่าไม้ ทรัพยากรอันล้ำค่าของประเทศที่นับวันจะยิ่งถูกบุกรุกทำลายอย่าง
รุนแรง และด้วยน้ำพระทัยของพระองค์ที่ทรงเปี่ยมล้นด้วยความห่วงใยในปัญหาที่เกิดขึ้น ทรงมี
พระประสงค์ให้คนไทยมีความรักและความห่วงใยในผืนป่า

เมื่อคราวที่สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถเสด็จเยี่ยมราษฎร วันที่ ๑ มิถุนายน ๒๕๓๗
พระองค์ทรงทราบถึงความเสื่อมโทรมของป่ารอยต่อ ๕ จังหวัด (ภาคตะวันออก) ว่าด้วยผืนป่าใหญ่แห่งนี้
ซึ่งเป็นป่ารอยต่อ ๕ จังหวัด เดิมเรียกว่า ป่าพนมสารคาม เป็นป่าผืนใหญ่ทางภาคตะวันออกของประเทศไทย
มีพื้นที่ป่ารวมเป็นป่าผืนเดียวกัน ๕ จังหวัด คือ จังหวัดสระแก้ว จังหวัดจันทบุรี จังหวัดระยอง จังหวัด
ชลบุรีและจังหวัดฉะเชิงเทรา คือ

ทิศเหนือ อยู่ในท้องที่อำเภอท่าตะเกียบ อำเภอสนามชัยเขต จังหวัดฉะเชิงเทรา และอำเภอ
วังน้ำเย็น จังหวัดสระแก้ว

ทิศตะวันออก อยู่ในท้องที่อำเภอเขาสมอดาว และอำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี

ทิศตะวันตก อยู่ในท้องที่อำเภอบ่อทอง จังหวัดชลบุรี

ทิศใต้ อยู่ในท้องที่อำเภอแกลง จังหวัดระยอง อำเภอแก่งหางแมว และอำเภอเขาวง จังหวัด
จันทบุรี อีกทั้งยังมีพื้นที่ที่ประกาศให้เป็นเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า และอุทยานแห่งชาติ ประกอบด้วย

เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเขาอ่างฤๅไน เนื้อที่ ๖๙๑,๒๕๐ ไร่

เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเขาสมอดาว เนื้อที่ ๔๖๕,๓๔๐ ไร่

อุทยานแห่งชาติเขาชะเมา - เขาวง เนื้อที่ ๕๒,๓๐๐ ไร่

อุทยานแห่งชาติเขาคิชฌกูฏ เนื้อที่ ๓๖,๖๘๗ ไร่

อุทยานแห่งชาติเขาสิบห้าชั้น เนื้อที่ ๗๓,๗๒๙ ไร่ และพื้นที่ป่าสงวนอื่นๆ ที่ยังคงสภาพอยู่โดยรอบ
อีกประมาณ ๑๐๐,๐๐๐ ไร่ และมีหมู่บ้านรอบป่ารอยต่อ ๕ จังหวัด จำนวน ๑๑๒ หมู่บ้าน ๒๓ ตำบล ๑๒
อำเภอ พื้นที่ป่าผืนนี้เคยอุดมสมบูรณ์ไปด้วยพืชพันธุ์ไม้ สัตว์ป่านานาพันธุ์ มีลักษณะเป็นป่าลุ่มต่ำไม่ผลัดใบ
เป็นพื้นที่เชื่อมต่อระหว่างระบบนิเวศภาคกลางกับภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่มีความหลากหลายทาง
ชีวภาพมากมาย และยังมีคุณสมบัติดีกว่าป่าแห่งอื่นๆ ในภาคตะวันออกของประเทศ เพราะเป็นที่อยู่
อาศัยของสัตว์ป่ามากกว่า ๖๐๐ ชนิด ที่สำคัญคือสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมขนาดใหญ่

แม้เมื่อ พ.ศ.๒๕๒๕ กองทัพอากาศที่ ๑ (กรมทหารพรานที่ ๑๓) ได้ประกาศกำหนดให้พื้นที่ส่วนหนึ่งของป่าผืนนี้ และป่ารอบนอกบางแห่งเป็นป่าหวงห้าม ห้ามบุคคลเข้าไปอยู่อาศัย (ป่าปิด) เนื่องจากท้องที่บางส่วนของป่ารอยต่อ ๕ จังหวัด พบว่ามีผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์ กลุ่มอิทธิพล หรือกลุ่มผลประโยชน์อาศัยสภาพภูมิประเทศที่เป็นภูเขาและป่าทึบเป็นที่ซ่อนสุมเป็นฐานปฏิบัติการ ส่งผลกระทบต่อป่าผืนนี้ ถูกบุกรุกทำลาย ทั้งการตัดฟันไม้ การเผาป่า การล่าสัตว์ การบุกรุกยึดครองจากนายทุน โดยเฉพาะการซ่อนสุมของกลุ่มผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์ ตลอดจนมีกลุ่มผู้มีอิทธิพล ผู้แสวงหาผลประโยชน์โดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของประเทศ ทำให้พื้นที่ป่ารอยต่อ ๕ จังหวัดลดลงอย่างรวดเร็ว สภาพป่าอยู่ในขั้นวิกฤต สัตว์ป่าถูกล่าจนเกือบสูญพันธุ์ สิ่งแวดล้อมเปลี่ยนแปลงไป เกิดความแห้งแล้งและอุทกภัยอย่างต่อเนื่อง เพราะการทำลายป่าไม้ในพื้นที่ดังกล่าว ก่อให้เกิดความเสียหายต่อสภาพแวดล้อมอย่างรุนแรง เช่น พื้นที่ป่าผืนนี้ลดพื้นที่ลงตามลำดับ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง บริเวณที่ราบของเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเขาอ่างฤๅไน จังหวัดฉะเชิงเทรา ซึ่งเคยมีพื้นที่ป่ามากถึง ๕,๐๐๐,๐๐๐ ไร่ ได้ถูกราชกรบุกรุกจนเหลือพื้นที่เพียงประมาณ ๖๙๑,๒๕๐ ไร่ (๑๓.๘๓ %) เท่านั้น ถือเป็นอัตราการบุกรุกพื้นที่ป่าที่สูงมากจนถึงขั้นวิกฤต ซึ่งธรรมชาติไม่สามารถจะรักษาคุณภาพด้วยตัวของมันเอง ระบบนิเวศได้รับผลกระทบอย่างต่อเนื่องเรื่อยมา เช่น การเกิดน้ำท่วมใหญ่ในพื้นที่จังหวัดปราจีนบุรี และจังหวัดฉะเชิงเทรา หลายต่อหลายครั้ง ตลอดจนสภาวะน้ำเค็มหนุนขึ้นสูงในแม่น้ำบางปะกง ถึงอำเภอบางคล้า หรือบางปีน้ำเค็มหนุนเลยเข้าถึงอำเภอพนมสารคาม ในฤดูแล้ง

สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ จึงมีพระราชดำริจัดให้มีการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรป่าไม้และสัตว์ป่าให้มีความสมบูรณ์ เพื่อเป็นแหล่งต้นน้ำลำธารและรักษาสภาพแวดล้อมตลอดจนพัฒนาคุณภาพชีวิตของราษฎรในชุมชนที่อพยพจากป่าและชุมชนที่อาศัยอยู่ติดแนวเขตป่าอนุรักษ์ ให้มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ด้วยการพิจารณาจัดหาแหล่งน้ำ เพื่อให้ราษฎรได้มีน้ำใช้ในการอุปโภคบริโภค และทำการเกษตร พระองค์จึงทรงรับโครงการอนุรักษ์ฟื้นฟูทรัพยากรป่าไม้ และสัตว์ป่าในพื้นที่ป่ารอยต่อ ๕ จังหวัด (ตะวันออก) ไว้เป็นโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ โดยมีการดำเนินการพัฒนาอาชีพและยกระดับรายได้ของราษฎรในพื้นที่ด้วยการ

- ส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์ในพื้นที่
- ส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์ปีกและสนับสนุนเวชภัณฑ์สัตว์ปีก
- ฝึกอบรมเกษตรกรจัดทำไร่นาสวนผสม
- พัฒนาสวนยางในเขตพื้นที่แห้งแล้ง
- ปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิตข้าว การผลิตถั่วเหลือง
- ส่งเสริมการปลูกไม้ผล ไม้ยืนต้น

โครงการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ และสัตว์ป่าในพื้นที่ป่ารอยต่อ ๕ จังหวัด (ภาคตะวันออก) อันเนื่องมาจากพระราชดำริ มีการนำหลักประชารัฐอันประกอบด้วยหลากหลายหน่วยงานทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องและมีส่วนรับผิดชอบมาบูรณาการการทำงานร่วมกัน ทั้งกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดย กรมป่าไม้ กองทัพอากาศที่ ๑ โดย กรมทหารพรานที่ ๑๓ สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (สำนักงาน กปร.) และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

โดยรัฐบาลมีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารโครงการ และจัดให้มีคณะกรรมการ ลงนามโดย ท่านผู้หญิงสุประภาดา เกษมสันต์ ราชเลขานุการในพระองค์สมเด็จพระบรมราชินีนาถ ประธานบริหารโครงการ

คณะกรรมการชุดนี้ ประกอบด้วย แม่ทัพภาคที่ ๑ เป็นประธานอนุกรรมการดำเนินงานโครงการ ผู้ว่าราชการจังหวัด ๕ จังหวัด คือ จังหวัดฉะเชิงเทรา จังหวัดชลบุรี จังหวัดจันทบุรี จังหวัดระยอง และจังหวัดสระแก้ว เป็นรองประธานอนุกรรมการ ผู้แทนส่วนราชการต่างๆ เป็นกรรมการ ผู้อำนวยการกองกิจการพลเรือน กองทัพภาคที่ ๑ เป็นเลขานุการ โดยมีผู้บังคับการกรมทหารพรานที่ ๑๓ หัวหน้าเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเขาอ่างฤๅไน เป็นผู้ช่วยเลขานุการ เพื่อเป็นการสนองพระราชดำริสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ในการอนุรักษ์ผืนป่า ป่าพรุทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่เสื่อมโทรม และปลูกป่าเพื่ออนุรักษ์ต้นน้ำลำธารในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ ดำรงไว้ซึ่งความอุดมสมบูรณ์เช่นดั้งเดิม ลดจำนวนขบวนการลักลอบทำลายป่าไม้ เกิดการพัฒนาคุณค่าของทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่ และพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งชุมชนที่อยู่อาศัยและทำกินใกล้กับแนวเขตรอยต่อให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ได้ โดยได้รับประโยชน์อย่างเหมาะสมจากทรัพยากรธรรมชาติมากขึ้น ไม่หวนกลับไปบุกรุกทำลายป่าอนุรักษ์ อันจะเป็นประโยชน์แก่ประชาชนในระยะยาว

จึงนับได้ว่าโครงการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ และสัตว์ป่าในพื้นที่ป่ารอยต่อ ๕ จังหวัด (ภาคตะวันออก) อันเนื่องมาจากพระราชดำริ นี้เป็นตัวอย่างที่ดีของโครงการ ที่หน่วยงาน องค์กรของภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชนทุกภาคส่วน ได้เข้ามามีบทบาทสำคัญในการพัฒนาท้องถิ่น ชุมชน สังคม และประเทศอย่างแท้จริง ด้วยการถวายพระเกียรติ น้อมนำและยึดหลักการเสพระบรมราชโองการของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และพระราชเสาวนีย์ของสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ มาสืบสานขยายงานตามพระราชปณิธานของทั้งสองพระองค์ ในการปฏิบัติภารกิจตามที่แต่ละฝ่ายมีหน้าที่ ความรับผิดชอบอย่างเต็มกำลัง สติปัญญา ความรู้ และความสามารถ เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์สุขต่อประชาชนและประเทศชาติอย่างยั่งยืน สมดังความหมายที่ว่า “ประชารัฐน้อมนำศาสตร์พระราชา สู่การแก้ปัญหาอย่างยั่งยืน”

โครงการฟาร์มตัวอย่างตามพระราชดำริ สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ

สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ได้พระราชทานพระราชดำริให้จัดตั้งโครงการฟาร์มตัวอย่างตามพระราชดำริ ซึ่งได้ดำเนินการมาตั้งแต่ปี ๒๕๔๐ เป็นต้นมา มีวัตถุประสงค์ ๔ ประการ คือ

๑. เป็นแหล่งจ้างงานของชาวบ้านที่ยากจน
๒. เป็นแหล่งผลิตอาหารที่ปลอดภัยให้แก่ชุมชนนั้นๆ และชุมชนใกล้เคียง
๓. เป็นแหล่งให้วิชาความรู้ในการประกอบอาชีพแก่ผู้ที่เข้ามาทำงาน โดยเป็นการเรียนรู้แบบ “Learning by doing” เพื่อให้เขาเหล่านั้นสามารถนำไปดำเนินการเองได้ในที่ดินของตนเอง
๔. เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร กิจกรรมดำเนินงานในช่วงแรกๆ จะเกี่ยวกับการสาธิตปลูกผัก ผลไม้ สิ่งอำนวยความสะดวก ถนน แหล่งน้ำ สนับสนุนกิจกรรมภายในโครงการฯ เช่น ปลูกพืชผัก พันธุ์ไม้ผล ชนิดต่างๆ การเลี้ยงปศุสัตว์ เป็ด ไก่ หมู เลี้ยงปลา เป็นต้น

นอกจากนี้ได้ดำเนินการอนุรักษ์สภาพป่าต้นน้ำลำธารธรรมชาติ ทำให้เกิดความชุ่มชื้นแก่พื้นดินและป่าไม้ โดยได้พระราชทานพระราชดำริให้ดำเนินการโครงการฯ ที่จุดต่างๆ เพิ่มขึ้นตามภูมิภาคทั่วประเทศ ได้แก่

ภาคใต้ ๒๓ แห่ง

๑. โครงการฟาร์มตัวอย่างฯ โคกปาฆาป้อซา ตำบลกะลุวอ อำเภอเมือง จังหวัดนราธิวาส
๒. โครงการฟาร์มตัวอย่างฯ บ้านตอหลัง ตำบลตันหยงลิมอ อำเภอระแงะ จังหวัดนราธิวาส
๓. โครงการฟาร์มตัวอย่างฯ บ้านรอตันบาตู ตำบลกะลุวอ อำเภอเมือง จังหวัดนราธิวาส
๔. โครงการฟาร์มตัวอย่างฯ บ้านสะแนะ ตำบลเรียง อำเภอศรีสาคร จังหวัดนราธิวาส
๕. โครงการฟาร์มตัวอย่างฯ บ้านโคกไร่ใหญ่ หมู่ ๓ ตำบลสุไหงปาดี อำเภอสุไหงปาดี จังหวัดนราธิวาส
๖. โครงการฟาร์มตัวอย่างฯ บ้านป่าไผ่ หมู่ ๕ ตำบลตันหยงลิมอ อำเภอระแงะ จังหวัดนราธิวาส
๗. โครงการฟาร์มตัวอย่างฯ บ้านเจาะเกาะ ตำบลบุกติก อำเภอเจาะไอร้อง จังหวัดนราธิวาส
๘. โครงการฟาร์มตัวอย่างฯ บ้านป่าตาเขียว ตำบลท่าข้าม อำเภอปะนาเระ จังหวัดปัตตานี
๙. โครงการฟาร์มตัวอย่างฯ บ้านลุดง ตำบลแม่ลาน อำเภอแม่ลาน จังหวัดปัตตานี
๑๐. โครงการฟาร์มตัวอย่างฯ บ้านแป้น ตำบลแป้น อำเภอสายบุรี จังหวัดปัตตานี
๑๑. โครงการฟาร์มตัวอย่างฯ บ้านปียา ตำบลปียามูมิ่ง อำเภอยะหริ่ง จังหวัดปัตตานี
๑๒. โครงการฟาร์มตัวอย่างฯ บ้านน้ำดำ หมู่ ๓ ตำบลบางเขา อำเภอหนองจิก จังหวัดปัตตานี
๑๓. โครงการฟาร์มตัวอย่างฯ บ้านโคกหมัก ตำบลดาโต๊ะ อำเภอหนองจิก จังหวัดปัตตานี
๑๔. โครงการฟาร์มตัวอย่างฯ บ้านยาบี หมู่ ๕ ตำบลยาบี อำเภอหนองจิก จังหวัดปัตตานี
๑๕. โครงการฟาร์มตัวอย่างฯ บ้านเคียน ตำบลพ้อมิ่ง อำเภอปะนาเระ จังหวัดปัตตานี
๑๖. โครงการฟาร์มตัวอย่างฯ วังพญา - ท่าช้าง บ้านจำปูน ตำบลท่าธง อำเภอรามัน จังหวัดยะลา
๑๗. โครงการฟาร์มตัวอย่างฯ บ้านควนหรีน อำเภอสะบ้าย้อย จังหวัดยะลา
๑๘. โครงการฟาร์มตัวอย่างฯ บ้านธารโต ตำบลธารโต อำเภอธารโต จังหวัดยะลา
๑๙. โครงการฟาร์มตัวอย่างฯ บ้านเจาะเกาะ หมู่ที่ ๑ ตำบลบุกิต อำเภอเจาะไอร้อง จังหวัดนราธิวาส
๒๐. โครงการฟาร์มตัวอย่างฯ บ้านครองชีพ ตำบลนาปะขอ อำเภอบงแก้ว จังหวัดพัทลุง
๒๑. โครงการฟาร์มตัวอย่างฯ บ้านดอนนา ตำบลบางเขา อำเภอหนองจิก จังหวัดปัตตานี
๒๒. โครงการฟาร์มตัวอย่างฯ บ้านสีปายร์ ตำบลตาลีอายร์ อำเภอยะหริ่ง จังหวัดปัตตานี
๒๓. โครงการฟาร์มตัวอย่างฯ บ้านบาลูกากาปัส ตำบลเอราวัณ อำเภอแว้ง จังหวัดนราธิวาส

ภาคเหนือ ๔ แห่ง

๑. โครงการฟาร์มตัวอย่างฯ บ้านขุนแตะ หมู่ที่ ๕ ตำบลดอยแก้ว อำเภอจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่
๒. โครงการฟาร์มตัวอย่างฯ บ้านแม่ตุงติง ตำบลแม่สาบ อำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่
๓. โครงการฟาร์มตัวอย่างฯ บ้านดงเย็น หมู่ ๑๕ ตำบลบ้านแปะ อำเภอจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่
๔. โครงการฟาร์มตัวอย่างฯ บ้านแม่ต๋ำ หมู่ ๑ ตำบลเสริมซ้าย อำเภอเสริมงาม จังหวัดลำปาง

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ๑๘ แห่ง

๑. โครงการฟาร์มตัวอย่างฯ หนองหมากเฒ่า ตำบลห้วยยาง อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร
๒. โครงการฟาร์มตัวอย่างฯ บ้านทรายทอง ตำบลปทุมวาปี อำเภอส่องดาว จังหวัดสกลนคร
๓. โครงการฟาร์มตัวอย่างฯ บ้านกุดนาขาม หมู่ ๘ ตำบลเจริญศิลป์ อำเภอเจริญศิลป์ จังหวัดสกลนคร
๔. โครงการฟาร์มตัวอย่างฯ บ้านท่าแร่ หมู่ ๔ ตำบลโพนงาม อำเภออากาศอำนวย จังหวัดสกลนคร
๕. โครงการฟาร์มตัวอย่างฯ บ้านนาคำ ตำบลคำตาก้า อำเภอคำตาก้า จังหวัดสกลนคร
๖. โครงการฟาร์มตัวอย่างฯ บ้านโคกทรายขาว ตำบลหนองบัวสิม อำเภอคำตาก้า จังหวัดสกลนคร
๗. โครงการฟาร์มตัวอย่างฯ วัดเสนาณมิตร์ บ้านหนองพอกใหญ่ ตำบลนาแต่ อำเภอคำตาก้า จังหวัดสกลนคร
๘. โครงการฟาร์มตัวอย่างฯ บ้านวังชมพู ตำบลแพด อำเภอคำตาก้า จังหวัดสกลนคร
๙. โครงการฟาร์มตัวอย่างฯ บ้านทางหลวง ตำบลบ้านแก้ง อำเภอนาแก จังหวัดนครพนม
๑๐. โครงการฟาร์มตัวอย่างฯ บ้านวังกะเบา ตำบลโคกสว่าง อำเภอปลาปาก จังหวัดนครพนม
๑๑. โครงการฟาร์มตัวอย่างฯ ป่าชุมชนเศรษฐกิจพอเพียงบ้านโคกสว่าง อำเภอปลาปาก จังหวัดนครพนม
๑๒. โครงการฟาร์มตัวอย่างฯ หนองปลาเคี้ยว ตำบลกุดตาไก่ อำเภอปลาปาก จังหวัดนครพนม
๑๓. โครงการฟาร์มตัวอย่างฯ บ้านจันทร์ (บ้านสายน้ำผึ้ง) ตำบลบ้านจันทร์ อำเภอบ้านดุง จังหวัดอุดรธานี
๑๔. โครงการฟาร์มตัวอย่างฯ บ้านดอนม่วงพัฒนา ตำบลโพนทราย อำเภอเมือง จังหวัดมุกดาหาร
๑๕. โครงการฟาร์มตัวอย่างฯ บ้านกำพี้ ตำบลกำพี้ อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม
๑๖. โครงการฟาร์มตัวอย่างฯ บ้านห้วยหินลาด ตำบลบึงโขงหลง อำเภอบึงโขงหลง จังหวัดหนองคาย
๑๗. โครงการฟาร์มตัวอย่างฯ บ้านกระเจา ตำบลลำตวน อำเภอกระสัง จังหวัดบุรีรัมย์
๑๘. โครงการฟาร์มตัวอย่างฯ บ้านยางน้อย ตำบลก่อเอ้ อำเภอเขื่องใน จังหวัดอุบลราชธานี

ภาคกลาง ๕ แห่ง

๑. โครงการฟาร์มตัวอย่างฯ บ้านบ่อหวี ตำบลตะนาวศรี อำเภอสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี
๒. โครงการฟาร์มทะเลตัวอย่างฯ หมู่ ๕ ตำบลบางแก้ว อำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี
๓. โครงการฟาร์มตัวอย่างฯ บ้านยางกลาง ตำบลสีบัวทอง อำเภอแสวงหา จังหวัดอ่างทอง
๔. โครงการฟาร์มตัวอย่างฯ หนองลาด อำเภอบางระจัน จังหวัดสิงห์บุรี

อาชีพเสริมเพิ่มรายได้

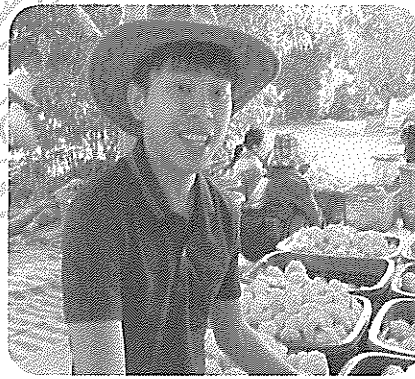

อาชีพเสริมเพิ่มรายได้

ภาคเหนือ

การปลูกดาวเรืองระบบน้ำหยด

ชื่อเกษตรกร นายชวิต รักไทย
ที่อยู่ ๔๑ หมู่ ๑๕ ตำบลแม่กา อำเภอเมืองพะเยา
จังหวัดพะเยา ๖๔๑๒๐

ขณะที่ภาวะภัยแล้งยังคงรุนแรง ดาวเรืองเป็นอีกหนึ่งทางเลือกที่สามารถทำรายได้เสริมสำหรับชาวนาที่ทำนาเป็นอาชีพหลัก แต่ได้รับผลกระทบขาดทุนเพราะประสบปัญหาภัยแล้ง นายชวิต รักไทย จึงหันมาปลูกดาวเรืองแบบการใช้น้ำหยด ซึ่งประหยัดน้ำและค่าใช้จ่าย ทั้งยังสร้างรายได้เดือนละหลายหมื่นบาทเลยทีเดียว

วิธีการปลูก/การดูแลรักษา/การเก็บเกี่ยวผลผลิต

ใช้เมล็ดพันธุ์ดาวเรืองเพาะจนเป็นต้นกล้ามีอายุ ๑๕ วัน จึงนำกล้าไปปลูกบนแปลงดินที่ใส่ปุ๋ยอินทรีย์เตรียมไว้ โดยให้ระยะห่างของต้นราว ๓๐ เซนติเมตร แล้วรดน้ำเช้า-เย็นทุกวัน ในวันที่ ๓ ให้ใส่ปุ๋ยอินทรีย์อีกรอบ และใส่ทุกๆ ๕ วัน จนมีอายุครบ ๔๕ วัน สามารถเก็บผลผลิตออกจำหน่ายได้ โดยแบ่งเป็น ๗ เกรด ราคาดอกละ ๐.๕๐-๑ บาท ตามขนาดและความสมบูรณ์ของดอก โดยสามารถเก็บผลผลิตได้ทุกๆ วัน วันละประมาณ ๒,๐๐๐ ดอกต่อไร่ (ปลูก ๕ ไร่ ๑๐,๐๐๐ ดอกต่อวัน) เก็บตอนเช้า ขายตอนบ่าย

ต้นทุน

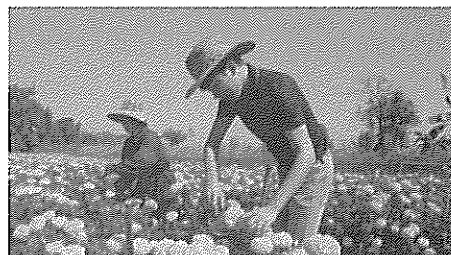
ปลูกดาวเรืองทั้งหมด ๕ ไร่ ต้นทุนอยู่ที่ ๖๐,๐๐๐ บาทต่อไร่ (๖๐,๐๐๐ x ๕ = ๓๐๐,๐๐๐ บาท) (ต้นทุนเป็นค่าแรงคนงาน ค่าปุ๋ย ค่าน้ำ ฯลฯ) ขายผลผลิตได้ ๑๐๐,๐๐๐ บาทต่อไร่ (กำไรโดยประมาณ ๔๐,๐๐๐ x ๕ = ๒๐๐,๐๐๐) ตลอดอายุการเก็บผลผลิตหลังจาก ๔๕ วัน จะสามารถเก็บได้ราว ๒ เดือน (พีชอายุสั้น) จึงลงต้นกล้าใหม่อีกครั้ง

การตลาด

ส่งขายในจังหวัดพะเยา และจังหวัดใกล้เคียงบางส่วน หลักๆ ส่งขายที่ปากคลองตลาด กรุงเทพฯ ทุกวันผลผลิตไม่พอจำหน่าย เนื่องจากเป็นที่ต้องการของตลาด

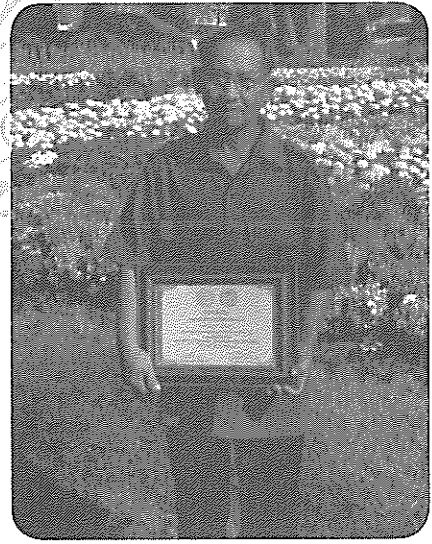
รายรับที่ได้จากการปลูกพืชเสริมอาชีพ

อาชีพหลักคือการทำนา และปลูกไม้ผล การปลูกดาวเรืองสามารถเสริมอาชีพหลักได้เนื่องจากขณะนี้ประสบปัญหาภัยแล้ง เกษตรกรจึงต้องหันมาปลูกพืชใช้น้ำน้อย โดยดาวเรืองที่ปลูกนี้ใช้น้ำหยดซึ่งประหยัดน้ำมาก ขณะที่รายได้จากการทำอาชีพหลักคือการทำนา และปลูกไม้ผลมีรายได้ต่อปีแค่หลักแสนบาทเท่านั้น แต่การปลูกดาวเรืองสามารถสร้างรายได้มากกว่า ๔๐๐,๐๐๐-๕๐๐,๐๐๐ บาทต่อปี

เลี้ยงสัตว์ผสมผสาน

ชื่อเกษตรกร นายบุญทรง ยุติธรรม
ที่อยู่ ๑๕ หมู่ ๔ บ้านม่วงเขียว ตำบลร้องวัวแดง
อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ ๕๐๑๓๐
โทรศัพท์ ๐๘-๐๘๔๘-๘๗๔๕

การเลี้ยงสัตว์แบบผสมผสาน

วิธีการเลี้ยง/การดูแลรักษา/การเก็บเกี่ยวผลผลิต

การผลิตอาหารเลี้ยงไก่พื้นเมืองและสุกรแบบประหยัด (อาหารหมัก) นายบุญทรง ยุติธรรม ได้ไปศึกษาเรียนรู้จากศูนย์การเรียนรู้การทำเกษตรแบบธรรมชาติ ของอาจารย์พงษ์พันธ์ นันทขว้าง อำเภอเมืองจังหวัดลำพูน เมื่อปี ๒๕๕๐ และได้นำมาศึกษา ฝึกทำ แก๊สปรับปรุงให้เข้ากับสภาพพื้นที่ และนำมาใช้เลี้ยงไก่พื้นเมืองและสุกรในฟาร์มของตนจนประสบความสำเร็จ สามารถลดต้นทุนได้ ๓๕% โดยมีขั้นตอนดังนี้

เตรียมอุปกรณ์/วัตถุดิบ

๑. ถังพลาสติกมีฝาปิด ขนาด ๖๐-๘๐ ลิตร
๒. ต้นกล้วย

๑. วัตถุดิบ/วัตถุดิบอาหารสัตว์

วัตถุดิบจากต้นกล้วย ที่ต้องตัดในตอนรุ่งเช้าเพราะจะมีแร่ธาตุสารอาหารที่สะสมในต้นกล้วยอย่างครบถ้วน นำมาหั่นด้วยมือหรือเครื่องหั่นแล้วนำมาหมักในถังหมักใส่ถุงพลาสติกไว้อากาศ เป็นเวลา ๔-๗ วัน แล้วนำผสมกับวัตถุดิบตามอัตราส่วน แล้วนำมาให้สัตว์กินได้ อัตราส่วน ๑๐๐ : ๔ : ๑

ต้นกล้วยที่หั่นแล้ว ๑๐๐ กิโลกรัม กิโลกรัมละ ๑ บาท ราคา ๑๐๐ บาท

น้ำตาลทรายแดง ๔ กิโลกรัม กิโลกรัมละ ๒๘ บาท ราคา ๑๒๒ บาท

เกลือเม็ด ๑ กิโลกรัม กิโลกรัมละ ๑๐ บาท ราคา ๑๐ บาท

รวม ๑๐๕ กิโลกรัม ราคา ๒๓๒ บาท

วิธีการ

หมักวัตถุดิบ (อาหารเปียก)

นำถังพลาสติกที่ใช้เป็นถังหมัก ๑ ใบ แล้วนำต้นกล้วยที่หั่นแล้วใส่ลงไปทำเป็นชั้นๆ ชั้น ๑ ใส่ต้นกล้วยหั่น จำนวน ๑๒.๕ กิโลกรัม กิโลกรัมละ ๑ บาท เหยียบให้แน่น นำน้ำตาลทรายแดง จำนวน ๐.๕ กิโลกรัม กิโลกรัมละ ๑ บาท โรยด้านบนให้ทั่ว นำเกลือเม็ด (๑ กำมือ) จำนวน ๒๕๐ กรัม กิโลกรัมละ ๑ บาท โรยด้านบนให้ทั่ว เริ่มทำชั้นที่ ๒ วิธีเดียวกัน จนครบทั้ง ๔ ชั้น (๕๐ กิโลกรัม) แล้วปิดให้แน่น (ไร้อากาศ) หมักไว้ ๔-๗ วัน แล้วนำมาผสมกับส่วนผสมขั้นตอนต่อไป

อาหารเปียกหมัก รวม ๑๐๕ กิโลกรัม ราคา ๒๓๒ บาท

๒. ส่วนผสมวัตถุดิบอาหารสัตว์

ข้าวโพดป่น จำนวน ๖๐ กิโลกรัม กิโลกรัมละ ๑๑ บาท ราคา ๖๖๐ บาท
กากถั่วเหลือง จำนวน ๗.๒ กิโลกรัม กิโลกรัมละ ๑๕ บาท ราคา ๑๐๘ บาท
รำละเอียด จำนวน ๒๕ กิโลกรัม กิโลกรัมละ ๕.๖๐ บาท ราคา ๑๔๐ บาท
ปลาป่น จำนวน ๘ กิโลกรัม กิโลกรัมละ ๔๕ บาท ราคา ๓๖๐ บาท
กระดูกป่น จำนวน ๐.๕ กิโลกรัม กิโลกรัมละ ๘ บาท ราคา ๔ บาท
ปุ๋ยหมัก จำนวน ๒๐ กิโลกรัม กิโลกรัมละ ๑ บาท ราคา ๒๐ บาท
เกลือป่น จำนวน ๐.๕ กิโลกรัม กิโลกรัมละ ๑๐ บาท ราคา ๕ บาท
อาหารพรีมิกซ์ จำนวน ๐.๕ กิโลกรัม กิโลกรัมละ ๘๐ บาท ราคา ๔๐ บาท

รวม ๑๒๑.๗๐ กิโลกรัม ราคา ๑,๓๔๙ บาท

*ราคาอาหารสัตว์อาจจะเปลี่ยนแปลงได้ ขึ้นอยู่กับราคาอาหาร/พรีมิกซ์ตามชนิดและรุ่นอายุสัตว์

๓. น้ำหมักจุลินทรีย์ ๗ ชนิด ประกอบด้วย

จุลินทรีย์จากพืช ๒ ช้อนโต๊ะ

จุลินทรีย์จากสมุนไพร ๒ ช้อนโต๊ะ

จุลินทรีย์จากผลไม้ไม่สุก ๒ ช้อนโต๊ะ

จุลินทรีย์จากสัตว์ ๒ ช้อนโต๊ะ

น้ำหมักจากเปลือกไข่ ๒ ช้อนโต๊ะ

น้ำหมักจากกระดูกป่น ๒ ช้อนโต๊ะ

น้ำหมักจากนมสด หรือใช้นมเปรี้ยว/โยเกิร์ต ๑ ขวด/๑๐๐ มิลลิลิตร

ผสมรวมกับน้ำสะอาด ๑๐ ลิตร รวม ๕๐ บาท

ส่วนผสม : อัตราส่วน : ราคา (นำซื้อ ๑ + ๒ + ๓ มาผสมกัน)

ต้นกล้วยหมักแล้ว ๔ วัน ๑๐๕ กิโลกรัม ราคา ๒๓๒ บาท

วัตถุดิบอาหารสัตว์ที่เตรียมไว้ ๑๒๑.๗๐ กิโลกรัม ราคา ๑,๓๐๙ บาท

นำน้ำหมักจุลินทรีย์มาราด/ผสม - กิโลกรัม ราคา ๕๐ บาท

รวม ๒๒๖.๕ กิโลกรัม ราคา ๑,๕๙๑ บาท

อาหารหมักกิโลกรัมละ ๗.๐๒ บาท

ขั้นตอนการผสมอาหารหมัก

๑. นำวัตถุดิบอาหารสัตว์จากข้อ ๒ มาเทรวมกัน ใช้พั่วผสมให้เข้ากัน แล้วเกลี่ยให้แผ่กว้างให้กองสูงไม่เกิน ๒๕ เซนติเมตร

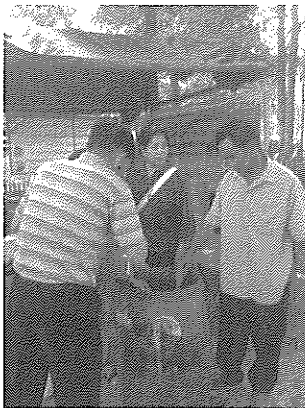
๒. นำต้นกล้วยที่หมักแล้ว ๔-๗ วัน จากข้อ ๑ มาเททับข้างบน แล้วใช้พั่ว/จอบ ผสมคลุกเคล้าให้เข้ากัน แล้วเกลี่ยกองอาหารที่ผสมแล้วแผ่ให้กว้าง ให้กองสูงไม่เกิน ๒๕ เซนติเมตร

๓. ใช้น้ำจุลินทรีย์ ๗ ชนิด ที่เตรียมไว้จากข้อ ๓ มาราดให้ทั่ว เสร็จแล้วผสมคลุกเคล้าให้เข้ากัน นำไปเป็นอาหารสัตว์ได้ทันที หรือเก็บใส่ถุง/ถังหมักต่อ (ปิดสนิทไม่ให้อากาศเข้า) แล้วทยอยนำมาให้สัตว์กินให้หมดภายใน ๗ วัน หรือนำมาตากให้แห้งก่อนนำไปเป็นอาหารสัตว์ก็ได้

ต้นทุน

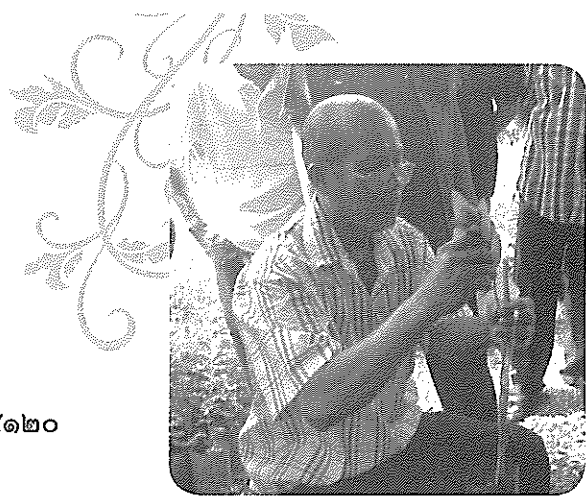
ต้นทุนราคาอาหารสัตว์แบบประหยัดเฉลี่ยกิโลกรัมละ ๑,๕๙๑/๒๖๖.๕ เท่ากับ ๗.๐๒ บาท

ราคาอาหารสำเร็จรูปปัจจุบันกิโลกรัมละ ๑๗.๑๐ บาท หรือขายปลีกกิโลกรัมละ ๑๘ บาท

มะนาวบนตอมะขวิด

ชื่อเกษตรกร นายบุญช่วย มั่นคง
ที่อยู่ ๘๗/๑ หมู่ ๕ ตำบลสามเรือน
อำเภอศรีสำโรง จังหวัดสุโขทัย ๖๔๑๒๐
โทรศัพท์ ๐๘-๖๒๑๓-๙๐๒๖

พืช/สัตว์ ที่สนใจและสร้างรายได้เสริมให้แก่เกษตรกร

เมื่อครั้งเกิดน้ำท่วมสุโขทัยทำให้ต้นมะนาวตายเสียหายหมด แต่ต้นมะขวิดสามารถยืนต้นอยู่ได้โดยไม่ตาย นายบุญช่วย มั่นคง จึงได้คิดทดลองนำกิ่งมะนาวมาต่อยอดกับต้นมะขวิด ทดลองกว่า ๔ ปี ปัจจุบันสามารถเก็บผลผลิตได้ประมาณ ๔๕ กิโลกรัมต่อต้น ทำเป็นรายได้เสริมเลี้ยงครอบครัวได้เป็นอย่างดี

วิธีการปลูก/การดูแลรักษา/การเก็บเกี่ยวผลผลิต

- ปลูกในแปลงระยะห่าง ๔x๔ เมตร ใช้ระบบน้ำหยดและใช้ปุ๋ยอินทรีย์ผสมปุ๋ยเคมี
- การกำจัดศัตรูพืช ใช้น้ำส้มควันไม้ น้ำหมักสมุนไพรผสมผสานกับการใช้สารเคมี
- การเก็บเกี่ยว ใช้แรงงานคนในครอบครัว

ต้นทุน/ไร่

- ค่าพันธุ์ ไร่ละ ๓,๐๐๐ บาท
- ค่าปุ๋ยและค่าสารเคมีกำจัดศัตรูพืช ๓,๐๐๐ บาท
- ค่าดูแลรักษา ๓,๒๐๐ บาท
- ค่าเก็บเกี่ยว ๖๐๐ บาท
- ค่าอื่นๆ ๒๐๐ บาท

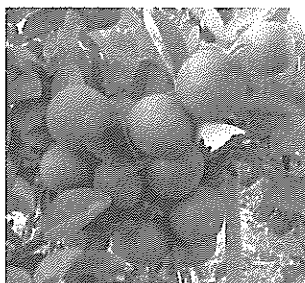
รวม ๑๐,๐๐๐ บาท

การตลาด

มีพ่อค้ามารับซื้อที่สวน และนำไปจำหน่ายในตลาดท้องถิ่น

รายรับที่ได้จากการปลูกพืชเสริมอาชีพ

ผลผลิตต่อไร่ ๒,๐๐๐ กิโลกรัม ราคาเฉลี่ย กิโลกรัมละ ๒๐ บาท = ๔๐,๐๐๐ บาทต่อไร่

เมล่อนญี่ปุ่น ในระบบ “เกษตรแม่นยำสูง”

ชื่อเกษตรกร ว่าที่ร้อยตรีหญิง วนิดา คุ่มไม้
ที่อยู่ ๑๕๔ หมู่ ๘ ตำบลหนองแก้ว อำเภอหางดง
จังหวัดเชียงใหม่ ๕๐๒๓๐
โทรศัพท์ ๐๙-๑๘๕๒-๖๒๔๗

การปลูกเมล่อนญี่ปุ่น ในระบบไร้ดิน (soilless culture) เป็นเกษตรกรต้นแบบในการผลิตพืชในระบบใช้น้ำน้อย และควบคุมปริมาณ คุณภาพผลผลิตได้แน่นอน หรือ “เกษตรแม่นยำสูง” สายพันธุ์ที่ใช้เนื้อส้ม Pot orange, Alpha และเนื้อเขียว Green net, คิโมจิ

วิธีการปลูก/การดูแลรักษา/การเก็บเกี่ยวผลผลิต

เดิมว่าที่ร้อยตรีหญิง วนิดา คุ่มไม้ เป็นผู้ช่วยนักวิจัย ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตร จังหวัดลำพูน ได้รับความรู้ในการผลิตพืชในระบบไร้ดิน ต่อยอดความรู้โดยการเข้าร่วมโครงการ Young Smart Farmer กับสำนักงานเกษตรจังหวัดเชียงใหม่ และเริ่มทำการเกษตรเพื่อเป็นนายตัวเอง โดยการทำโรงเรือนปลูกเมล่อนญี่ปุ่น จำนวน ๒ โรงเรือน ในระบบ soilless culture (ปลอดภัยจากสารพิษ) สามารถรักษาคุณภาพผลผลิตให้มีรสชาติที่ดี และมีความสม่ำเสมอตลอดปี ต่อมาสามารถขยาย ๑๒ โรงเรือน โรงเรือนละ ๔๕๐ ต้น และมีเครือข่ายเกษตรกรที่ผลิตในระบบเดียวกันในชุมชนอีก ๑๕ ราย ๖๐ โรงเรือน

ต้นทุน

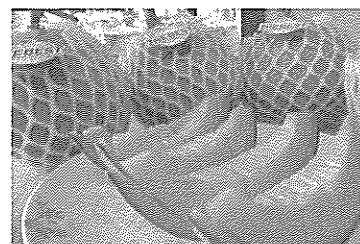
มีต้นทุนการผลิตเพียง ๒ ใน ๔ ของรายได้ สามารถพัฒนาระบบการผลิต ได้แก่ การพัฒนาสูตรปุ๋ยทางน้ำและระบบน้ำ จนมีรูปแบบที่มีความประหยัดต้นทุนลงได้กว่า ๑ ใน ๓ ตลอดจนลดการใช้น้ำ จึงเป็นพืชใช้น้ำน้อยตามนโยบายของรัฐบาลอย่างแท้จริง

การตลาด

มีตลาดรองรับผลผลิตทั้งหมด และเป็นผู้รวบรวมกลุ่มการผลิต จนมีผลผลิตจำนวนมากและสามารถต่อรองการตลาดได้

รายรับที่ได้จากการปลูกพืชเสริมอาชีพ

เป็นการเกษตรในพื้นที่จำกัด แต่มีประสิทธิภาพสูง สามารถควบคุมปัจจัยการผลิตได้เกือบทั้งหมด สามารถกำหนดปริมาณ และคุณภาพผลผลิต จนได้รับการยอมรับและมีตลาดแน่นอน มีรายได้สูง สามารถทำการผลิตได้ถึง ๓ รอบต่อปี ทำรายได้กว่า รอบละ ๔๐๐,๐๐๐ บาท หรือ ปีละกว่า ๑.๒ ล้านบาท รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ๑๐๐,๐๐๐ บาท (ไม่หักต้นทุน)

“ปอเทือง” เสริมรายได้บำรุงดิน

ชื่อเกษตรกร นายทวี มีแก้ว
ที่อยู่ หมู่ ๑๒ ตำบลเขาทราย
อำเภอทับคล้อ จังหวัดพิจิตร ๖๖๑๕๐

เมื่อไม่ย่อท้อสมดังสุภาษิตโบราณที่ว่า “ความพยายามอยู่ที่ไหน ความสำเร็จอยู่ที่นั่น” จึงมีตัวอย่าง ประจักษ์จริงแก่สายตาของผู้คนที่ผ่านไปมา ณ ตำบลเขาทราย อำเภอทับคล้อ จังหวัดพิจิตร เพราะไม่เพียง แต่เกษตรกรรายใดรายหนึ่ง แต่ที่นี่ นายทวี มีแก้ว ผู้ใหญ่บ้านหมู่ ๑๒ เล่าด้วยความภาคภูมิใจว่า แม้ ชาวบ้านจะต้องเผชิญหน้ากับปัญหาภัยแล้ง แต่ชาวชุมชนและเกษตรกรทุกคนกลับไม่ย่อท้อพร้อมใจกันหัน มาปลูก “ปอเทือง” เมื่อทางราชการเข้ามาให้คำแนะนำในการปลูก

“ปอเทือง” เป็นพืชใช้น้ำน้อย ส่วนต้นของปอเทืองเมื่อเก็บเมล็ดออกแล้ว โลกกลับกลายเป็นพืช บำรุงดินที่ใส่สารไนโตรเจนสูงมาก เป็นการเพิ่มแร่ธาตุในดินช่วงงดทำนาในหน้าแล้งอีกด้วย

วิธีการปลูก/การดูแลรักษา/การเก็บเกี่ยวผลผลิต

การเตรียมดินและการปลูกปอเทือง มี ๒ วิธี คือปลูกซึ่งทำโดยก่อนการเก็บเกี่ยวข้าวใช้เมล็ดพันธุ์ ปอเทืองหวาน ๑-๒ วัน จึงใช้รถเก็บเกี่ยวข้าว วิธีนี้จะสูญเสียเมล็ดพันธุ์มากจากการกลบของฟางข้าวหรือ หลังการเก็บเกี่ยวข้าว ใช้เมล็ดปอเทืองหวานตามร่องรถเกี่ยวข้าวแล้วกระจายฟางข้าวทั่วแปลง หรือจะเก็บ ฟางข้าวไว้เลี้ยงสัตว์ได้ วิธีนี้จะได้ใช้พื้นที่มากขึ้น อีกวิธีหนึ่ง คือการปลูกโดยการเตรียมดิน ทำได้โดยใช้รถไถ ขณะดินมีความชื้นอยู่ แล้วหว่านเมล็ดปอเทือง จะคราดกลบหรือไม่ก็ได้ ถ้าคราดกลบจะงอกได้สม่ำเสมอ และเจริญเติบโตดี ส่วนการเก็บเกี่ยวผลผลิต มี ๒ วิธี คือใช้รถเกี่ยวข้าวเก็บเกี่ยว แต่ไม่เป็นที่นิยมเนื่องจาก ไม่คุ้มกับการลงทุนเพราะลำต้นของมันมีความแข็งจะทำให้เกิดความเสียหายต่อเครื่องจักรได้ และอีกวิธีคือ การใช้เคียวเกี่ยวฝักแดงไว้ ๓-๔ แดง นำมาใส่กระสอบแล้วทุบให้ฝักแตกหรือนำมากองบนผ้าใบบนตาข่าย

การลงทุน

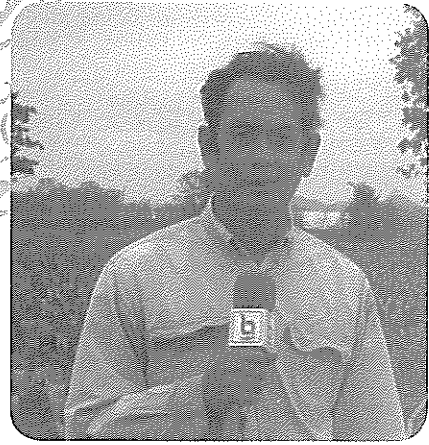
ปลูกปอเทืองลงทุนไร่ละ ๑,๐๐๐ บาท ใช้เวลาปลูก ๓ เดือน เมล็ดปอเทืองขายได้กิโลกรัมละ ๒๐ บาท ปอเทือง ๑ ไร่ สร้างรายได้ ๔,๐๐๐ บาท เหลือเป็นกำไรสุทธิ ๓,๐๐๐ บาท

การตลาด

กรมพัฒนาที่ดินและพ่อค้าเอกชนจะเข้ามาสั่งจองในพื้นที่ล่งหน้า ที่สำคัญเมื่อปอเทืองออกดอก สีเหลืองบานสะพรั่งทั่วท้องทุ่ง จะมีนักท่องเที่ยวหลังไถลและเวียนไปเที่ยวชมความงาม ทำให้ชุมชนมีรายได้ อื่นๆ ตามมา

“ปลูกข้าวโพด” ทดแทนการปลูกข้าว

ชื่อเกษตรกร นายอุดม โภชนะ
ที่อยู่ ๑๗๓/๒ ตำบลคิ่งตะเภา อำเภอเมืองอุดรดิตถ์
จังหวัดอุดรดิตถ์ ๕๓๐๐๐
โทรศัพท์ ๐๘-๗๒๐๗-๒๑๐๙

จากปัญหาร้ายแรงในปีนี้ ส่งผลให้ทุกพื้นที่ของประเทศไทยประสบกับปัญหาในการประกอบอาชีพเกษตรกรเป็นอย่างมาก เนื่องจากกรมชลประทาน ได้แจ้งขอความร่วมมือการควบคุมการเพาะปลูกข้าว นาปรังและการใช้น้ำอย่างเคร่งครัด เพราะหากทำการเพาะปลูกเพิ่มขึ้นยังมีความเสี่ยงต่อการขาดแคลนน้ำ จึงมีเกษตรกรที่หันมาปลูกพืชอื่นที่ใช้น้ำน้อยทดแทน สร้างรายได้หมุนครอบครัวในช่วงฤดูแล้ง เช่นเดียวกับ นายอุดม โภชนะ เกษตรกรชาวนาจังหวัดอุดรดิตถ์ ผู้มีปัญหาวิกฤตภัยแล้งให้เป็นโอกาส ด้วยการปลูกข้าวโพดทดแทนการปลูกข้าวที่ต้องใช้น้ำมากกว่า เพราะนอกจากจะมีรายได้เสริมเลี้ยงดูครอบครัวแล้ว เกษตรกรยังสามารถดำเนินชีวิตอยู่ในท้องถิ่นโดยไม่ต้องอพยพ เคลื่อนย้ายถิ่นไปอยู่ที่ไหน

วิธีการปลูก/การดูแลรักษา/การเก็บเกี่ยวผลผลิต

๑. เตรียมดินไถ/ป่นดินให้แตก/หยอดเมล็ดพันธุ์พร้อมปุ๋ย
 ๒. ดูแลรักษาฉีดยาคุมหญ้า/ใส่ปุ๋ย/หว่านปุ๋ย/ฉีดฮอร์โมน
 ๓. การเก็บเกี่ยว โดยการจ้างรถเก็บเกี่ยว ค่าจ้าง ๗๐๐ บาท/ไร่ ต้นทุน/๑๐ไร่
- ค่าเมล็ดพันธุ์ข้าวโพด ๕,๐๐๐ บาท
ค่าปุ๋ย ๑๕,๐๐๐ บาท
ค่าเตรียมดิน+ค่าแรง ๑๐,๐๐๐ บาท
ค่าน้ำมันเชื้อเพลิงในการสูบน้ำ ๑,๕๐๐ บาท
ค่าจ้างรถเก็บเกี่ยว ๗,๐๐๐ บาท
รวม ๔๕,๕๐๐ บาท เฉลี่ย ๔,๕๕๐ บาท/ไร่

การตลาด

ขายให้กับโรงสีที่รับซื้อในพื้นที่ ราคาขึ้นลงตามตลาดกำหนด

รายรับที่ได้จากการปลูกพืชเสริมอาชีพ

รายได้เฉลี่ยจากการปลูกข้าวโพด หักต้นทุนแล้วคงเหลือ ๒๐,๐๐๐-๓๐,๐๐๐ บาทต่อเดือน

“พริกฮอทเฮลีย์”

ชื่อเกษตรกร นายวรเทพ ศุภกิจเจริญ
ที่อยู่ ๑๒๗ หมู่ ๑ ตำบลเขาคีรีส อำเภอพราณกระต่าย
จังหวัดกำแพงเพชร ๖๒๑๑๐

ในสภาวะภัยแล้งปีนี้ รัฐบาลได้มีการส่งเสริมการปลูกพืชใช้น้ำน้อยที่สร้างรายได้ดีกว่าการทำนาปรัง นายวรเทพ ศุภกิจเจริญ นายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลเขาคีรีส กล่าวว่า ในตำบลเขาคีรีสได้ดำเนินการจัดทำโครงการสร้างรายได้จากการปลูกพืชฤดูแล้งปี ๒๕๕๘/๕๙ เป็นการส่งเสริมเกษตรกรช่วงฤดูแล้ง ใช้น้ำน้อย และประกอบอาชีพเสริม เพิ่มรายได้ทดแทนการทำนาปรังในสถานการณ์ขาดแคลนน้ำ โดยมีเกษตรกรรวมตัวกัน จำนวน ๓๐ คน ปลูกพริกฮอทเฮลีย์สีแดง แบ่งการดูแลคนละ ๑ ไร่ พริกฮอทเฮลีย์ เป็นพืชอายุสั้น ใช้น้ำน้อย รายได้ดีกว่าปลูกข้าว เกษตรกรรายอื่นๆ ในตำบลเริ่มมาศึกษางานส่งเสริมให้ปลูก มีตลาดรองรับ ในราคาประกัน เป็นการแก้ปัญหาภัยแล้งตามนโยบายรัฐบาลที่ได้ผลแน่นอน

วิธีการปลูก/การดูแลรักษา/การเก็บเกี่ยวผลผลิต

วิธีการปลูกโดยยกร่องเป็นแปลง คลุมแผ่นพลาสติกป้องกันวัชพืช แล้ววางระบบน้ำหยดสำหรับให้น้ำในฤดูแล้ง หรือช่วงที่ฝนไม่ตก ทำให้ต้นพริกไม่ขาดน้ำ และเจริญเติบโตได้ดี การปลูกแบบร่องห่าง ช่วยลดปัญหาโรคและแมลงศัตรูพืชได้อีกด้วย ซึ่งใช้ระยะเวลาการปลูก ๖๐ วันได้ผลผลิต และสามารถเก็บผลผลิตได้ถึง ๔ เดือน

ต้นทุน

ค่าต้นพันธุ์ ค่าอุปกรณ์วางท่อน้ำหยด และค่าปรับปรุงเตรียมดิน ประมาณ ๒๐,๐๐๐ บาท/ไร่

การตลาด

บริษัทโกลบอลฟู้ด โปรดักส์ จำกัด (โลโบ้) รับซื้อผลผลิตตลอดฤดูกาล

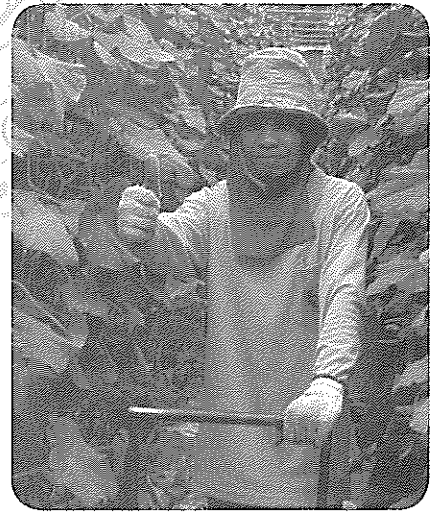
รายรับที่ได้จากการปลูกพืชเสริมอาชีพ

รายได้จากการเก็บพริกสัปดาห์ละ ๓,๐๐๐ บาท/ไร่/ครั้ง มีรายได้เฉลี่ยทั้งปี ๕๐,๐๐๐-๖๐,๐๐๐ บาทต่อไร่ พริกแดงเล็ก กิโลกรัมละ ๓๐ บาท พริกแดงใหญ่ กิโลกรัมละ ๑๓ บาท พริกเขียวเล็ก กิโลกรัมละ ๒๑ บาท และ พริกเขียวใหญ่ กิโลกรัมละ ๑๘ บาท

ปลูกแตงกวาญี่ปุ่นในระบบไร้ดิน (soilless culture)

ชื่อเกษตรกร นายศิริ คำอ้าย
ที่อยู่ ๕๒/๓ หมู่ ๔ ตำบลสันกลาง
อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ ๕๐๑๓๐
โทรศัพท์ ๐๘-๙๙๙๗-๒๖๖๕

นอกจากจะปลูกแตงกวาญี่ปุ่นในระบบไร้ดิน (soilless culture) แล้ว นายศิริ คำอ้าย ยังเป็นเกษตรกรต้นแบบในการผลิตพืชระบบประณีต คือสามารถบริหารจัดการพื้นที่การเกษตรจำนวนน้อยแต่ได้ผลผลิตและรายได้สูงอีกด้วย

วิธีการปลูก/การดูแลรักษา/การเก็บเกี่ยวผลผลิต

วิธีการปลูกแตงกวาญี่ปุ่นจำนวน ๔ โรงเรือน ในระบบไร้ดิน (soilless culture) โดยนายศิริ คำอ้าย มีการประดิษฐ์เครื่องมือเพื่อช่วยในการผลิตของตน ลดเวลาการใช้แรงงาน ลดความสูญเสีย ได้แก่

๑. ระบบน้ำที่สิ้นเปลืองน้ำน้อย และสามารถปิดเปิดอัตโนมัติ
๒. รถสำหรับเคลื่อนที่ปฏิบัติงานระหว่างแถวเพาะกล้า
๓. รถสำหรับบรรทุกผลผลิตในแปลง
๔. รถยกกระบะไฮดรอลิก เพื่อยกตัวตัดแต่งกิ่ง และเก็บผลผลิต

การตลาด

มีการขยายผลสร้างเครือข่ายในการผลิตที่มีคุณภาพจำนวนกว่า ๑๕ ฟาร์มในระยะเวลา ๓ ปี

รายรับที่ได้จากการปลูกพืชเสริมอาชีพ

แตงกวาญี่ปุ่น จำนวน ๔ โรงเรือน สามารถทำการผลิตได้ถึง ๔ รอบต่อปี ทำรายได้กว่ารอบละ ๒๐๐,๐๐๐ บาท หรือ ปีละกว่า ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ๘๐,๐๐๐ บาท (ไม่หักต้นทุน)

“แห้วนา” อาชีพเสริม รายได้สูง

ชื่อเกษตรกร นางทิพย์ เรืองปาน
ที่อยู่ ๔๙๑ หมู่ ๒๒ บ้านหนองกุลาใต้ ตำบลหนองกุลา
อำเภอบางระกำ จังหวัดพิษณุโลก ๖๕๑๔๐

โครงการปลูกแห้วนา ทหารายได้ใช้จ่ายในครอบครัวในช่วงที่ว่างเว้นจากการทำนา ด้วยการนำไปแปรรูปเป็นแป้งแห้ว เพื่อนำไปทำเป็นขนมวันรับประทาน

วิธีการปลูก/การดูแลรักษา/การเก็บเกี่ยวผลผลิต

ปลูกด้วยการนำกล้าไปปักดำในนาทั่วไป จากนั้นทิ้งไว้ไม่ต้องให้น้ำใดๆ เพียงแต่ต้องคอยดูแลเรื่องวัชพืช ต้องคอยดึงออก ไม่เช่นนั้นวัชพืชเหล่านั้นก็จะไปแย่งอาหารแห้ว ทำให้แห้วเจริญเติบโตได้ไม่เต็มที่ จะทำให้หัวแห้วมีขนาดเล็กเพราะถูกแย่งอาหาร ส่วนช่วงที่เหมาะสมกับการขุดแห้วก็จะเป็นช่วงที่มีสภาพอากาศร้อนจัด ดินแห้ง เพราะแห้วเป็นพืชที่ชอบสภาพอากาศแล้ง ใน ๑ ปีจะสามารถทำนาแห้วได้เพียง ๑ ครั้ง คือช่วงปลายฤดูฝนต้นฤดูหนาวเท่านั้น ซึ่งนับได้ว่าเป็นพืชที่สามารถสร้างรายได้ให้กับครอบครัวในช่วงที่ไม่สามารถทำนาปลูกข้าวได้

ต้นทุน

ใช้เวลาประมาณ ๖ เดือน สามารถเก็บเกี่ยวได้ โดยผลผลิตที่ขุดได้เฉลี่ยต่อวันต่อคน ประมาณ ๒ กิโลกรัม

การตลาด

แห้วสดที่ขุดได้จะส่งขายให้กับทางเกษตรอำเภอบางระกำ ในราคากิโลกรัมละ ๒๐๐ บาท เพื่อนำไปเพาะเป็นกล้าและนำไปแจกจ่ายให้กับประชาชนในหมู่บ้านเพื่อขยายพื้นที่ปลูกต่อไป

รายรับที่ได้จากการปลูกพืชเสริมอาชีพ

รายได้เฉลี่ยต่อปี ๘๐,๐๐๐-๑๐๐,๐๐๐ บาท

คามาเมื่อย

ชื่อเกษตรกร นายเกษม โตมา
ที่อยู่ ๒๗/๑ หมู่ ๑ บ้านท่าตะเคียน
ตำบลจอมทอง อำเภอเมืองพิษณุโลก
จังหวัดพิษณุโลก ๖๕๐๐๐

ชาวบ้านจอมทองปลูกคามาเมื่อยรายได้งาม ประชาชนชาวบ้านตำบลจอมทองพลิกผืนนาเป็นศูนย์เศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ พร้อมกับปลูกคามาเมื่อยเพิ่มรายได้งามให้ครอบครัว

วิธีการปลูก/การดูแลรักษา/การเก็บเกี่ยวผลผลิต

เหมือนกับการปลูกถั่วทั่วไป คือการปลูกแบบหยอดเป็นหลุม หลุมละ ๒-๓ เมล็ด ไม่มีระยะปลูกที่แน่นอน ปล่อยให้เจริญเติบโตตามธรรมชาติเลื้อยพันค้างที่พันไว้ ไม่มีการรดน้ำใส่ปุ๋ยใดๆทั้งสิ้น สำหรับระยะการเก็บเกี่ยวนั้นคามาเมื่อยพันธุ์อินเดียใช้เวลาเพียง ๓ เดือน สามารถเก็บเกี่ยวได้ ส่วนพันธุ์ไทยต้องใช้เวลากว่า ๖ เดือนที่เดียวถึงจะเก็บเกี่ยวได้ ซึ่งฝักแก่จัดจะมีสีเหลืองทองถึงเหลืองแก่ มีขนค่อนข้างยาว โดยใช้ไม้ค้ำถ่านเป็นหลักในการจับคามาเมื่อย แล้วใช้กรรไกรตัดข้าวออกมา

เทคนิคและข้อควรระวัง

ในการตัดนั้นควรอยู่เหนือลม ป้องกันขนคามาเมื่อยปลิวใส่ จากนั้นนำมาตากแดดกับพื้นดินและใช้ผ้ามู่ลี่คลุมไว้อีกครั้ง ทิ้งไว้ ๑-๒ วัน เมล็ดในคามาเมื่อยจะหลุดออกมา เก็บไปคั่วกับทรายในกระทะ แล้วสามารถนำไปขายได้

สรรพคุณคามาเมื่อย

สำหรับสรรพคุณคามาเมื่อยมีจำนวนมาก ตั้งแต่ ราก ใบ ฝัก เมล็ด เช่น ใช้รากแก้คัน ใช้ถอนพิษ ล้างพิษ เมล็ดใช้กิน เมล็ดคั่ว นึ่ง และบดเป็นผง เพื่อบำรุงกำลัง เพิ่มสมรรถภาพทางเพศ โดยเฉพาะใช้เป็นยาบำรุงกำลัง ไม่เหน็ดเหนื่อย ช่วยทำให้ร่างกายสดชื่นกระปรี้กระเปร่า เพิ่มความกระฉับกระเฉง ช่วยทำให้อ่อนหลับสบาย จิตใจเบิกบานแจ่มใส ช่วยกระตุ้นการสร้างอสุจิและช่วยปรับคุณภาพของน้ำเชื้อให้ดีขึ้น ซึ่งเกษตรกรหรือประชาชนทั่วไป สามารถไปศึกษาที่ไร่นาสวนผสมของนายเกษม ได้ทุกวันที่บ้านท่าตะเคียน ตำบลจอมทอง อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก ซึ่งขณะนี้ทางองค์การบริหารส่วนตำบลจอมทอง ได้ส่งเสริมให้ศูนย์เกษตรกรพอเพียงของนายเกษมเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางการเกษตรด้วย

เลี้ยงแพะ แทนการเพาะปลูก

ชื่อเกษตรกร นายยีน ปัญญา
ที่อยู่ บ้านทรายมูล ตำบลเสด็จ
อำเภอเมืองลำปาง จังหวัดลำปาง ๕๒๐๐๐

เกษตรกรลำปางใจสู้ ฝ่าวิกฤตภัยแล้ง ยกเลิกการทำไร่หันมาทำปศุสัตว์ที่ใช้น้ำน้อย เปิดโอกาสสร้างอาชีพใหม่ สร้างรายได้สร้างความยั่งยืนให้กับชีวิตบนวิถีพอเพียง ด้วยการเลี้ยงแพะภายใต้สถานการณ์ขาดแคลนน้ำ เนื่องจากฝนแล้งและสภาวะฝนทิ้งช่วงในปีที่ผ่านมา ก่อให้เกิดปัญหาภัยแล้ง ซึ่งนับวันจะรุนแรงมากยิ่งขึ้น นายยีน ปัญญา อดีตเกษตรกรผู้ปลูกสับปะรด บ้านทรายมูล ตำบลเสด็จ อำเภอเมืองลำปาง จังหวัดลำปาง บนพื้นที่กว่า ๕๐ ไร่ แต่ด้วยวัยที่มากขึ้น เรี่ยวแรงที่เคยมีเริ่มถดถอย ประกอบกับความแห้งแล้งที่รุนแรงมากยิ่งขึ้น นายยีนจึงตัดสินใจทิ้งอาชีพเดิม (ปลูกสับปะรด) เริ่มหาอาชีพใหม่ทดแทน และสนใจที่จะศึกษาเรียนรู้วิธีการเลี้ยงแพะ

วิธีการเลี้ยงแพะและการดูแล

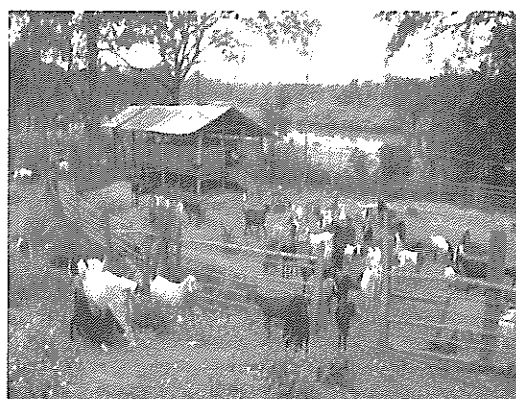
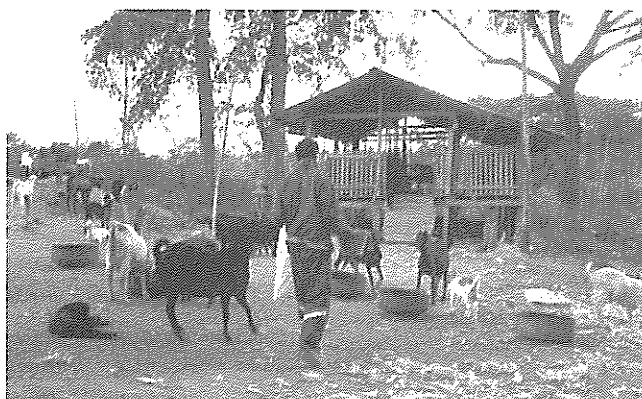
เลี้ยงแบบปล่อยให้หากินตามธรรมชาติ มีคอกและโรงเลี้ยงให้อาศัยในพื้นที่เพียง ๑ งาน นอกนั้นได้ปลูกพืชที่ใช้น้ำน้อยเพื่อเป็นอาหารเสริมของแพะ อาทิ ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ หญ้าเนเปียร์ กระถิน และถั่ววัลย์พื้นบ้าน เพื่อลดต้นทุนอาหารสัตว์อีกด้วย

การลงทุน

นายยีน ปัญญา เริ่มต้นซื้อแพะ ๘๔ ตัว และเลี้ยงแพะตั้งแต่เดือนตุลาคม ๒๕๕๗ เงินลงทุนเพียง ๑๓๐,๐๐๐ บาท

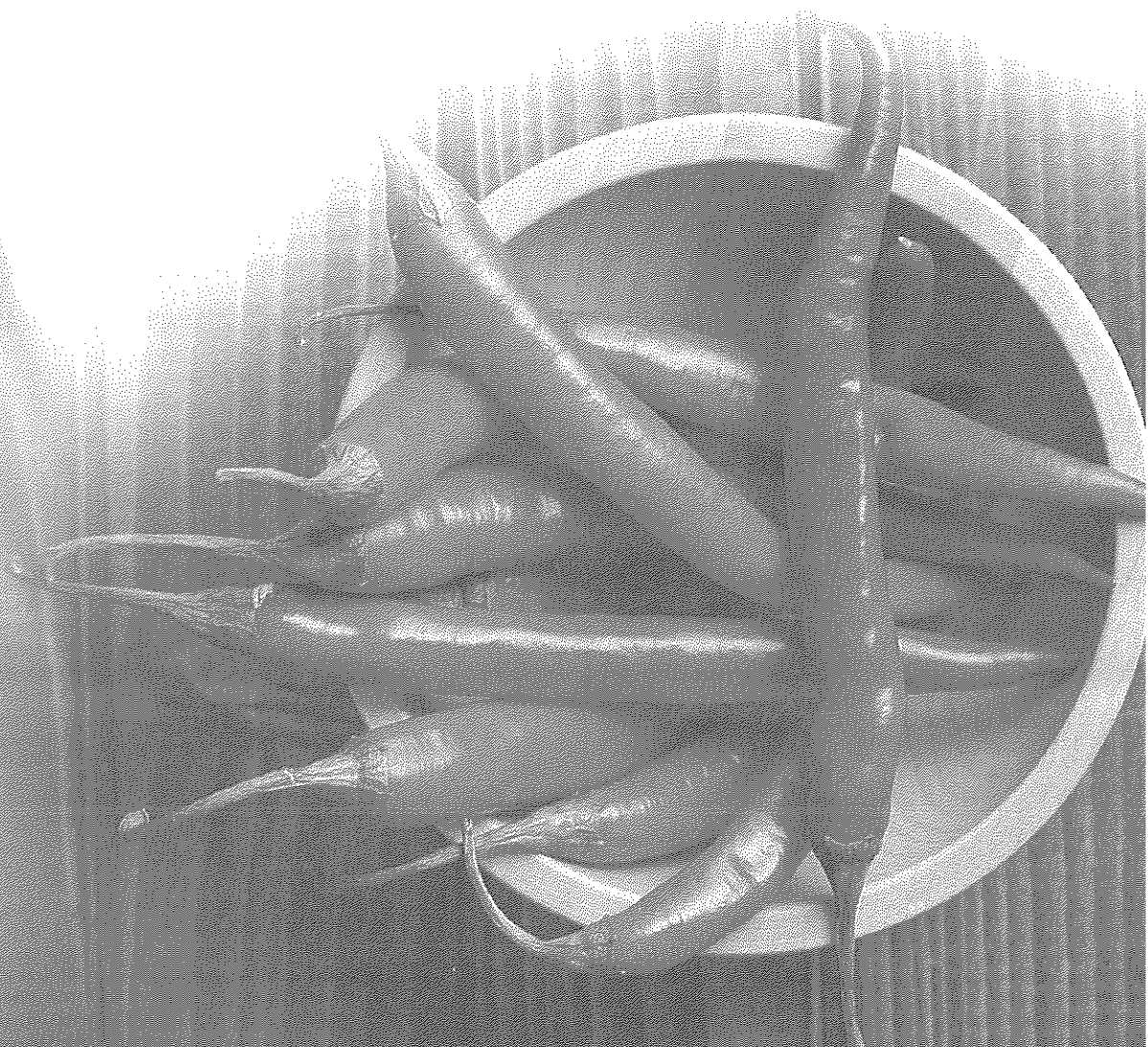
รายรับที่ได้จากการเลี้ยงสัตว์เสริมอาชีพ

ปัจจุบันขายแพะไปแล้วประมาณ ๗๐ ตัว ในราคากิโลกรัมละ ๑๐๐-๑๒๐ บาท ซึ่งสามารถนำมาชำระหนี้ได้ทั้งหมด ทั้งนี้ยังมีแพะที่เลี้ยงไว้เหลืออยู่ในฟาร์มอีกจำนวน ๑๒๗ ตัว สามารถจำหน่ายได้โดยไม่ต้องลงทุนเพิ่มแต่อย่างใด

อาชีพเสริมเพิ่มรายได้

ภาคอีสาน

การปลูกหอมแบ่งทดแทนนาปรัง

ชื่อเกษตรกร นางประภัสสร ชันตะ
ที่อยู่ ๕๑ หมู่ ๔ ตำบลบ้านกลาง
อำเภอเมืองนครพนม จังหวัดนครพนม ๔๘๐๐๐
โทรศัพท์ ๐๘-๖๒๓๓๓-๘๓๙๙

นางประภัสสร ชันตะ เกษตรกรชาวบ้านกลางหมู่ ๔ ตำบลบ้านกลาง อำเภอเมืองนครพนม จังหวัดนครพนม ผู้หันมาปลูกหอมแบ่ง เล่าว่าจากสภาพดินที่เป็นผืนนาโดยปกติแล้วไม่เหมาะสมต่อการปลูกหอมหัวแดงแต่ยังสามารถปลูกหอมแบ่งได้ เนื่องจากสามารถขยายเป็นต้นหอมสดเพื่อใช้ประกอบอาหารเพราะไม่ต้องรอให้ต้นหอมแก่จัดเพื่อเก็บหัว

วิธีการปลูก/การดูแลรักษา/การเก็บเกี่ยวผลผลิต

การเตรียมดินสำหรับปลูกต้นหอมแบ่ง

เริ่มจากการไถดินลึกประมาณ ๒๐-๓๐ เซนติเมตร ตากดินทิ้งไว้ประมาณ ๑๐-๑๕ วัน เพื่อกำจัดโรคพืช และศัตรูพืชภายในแปลง จากนั้นปรับสภาพดินด้วยการใส่ปุ๋ยมูลสัตว์โรยบางๆ ให้ทั่วแปลง เสริมธาตุอาหารในดินด้วยปุ๋ยหมักชีวภาพประมาณ ๑-๒ ตัน และใส่เศษซากพืช เช่น เศษใบไม้แห้ง เศษหญ้าแห้ง ประมาณ ๓-๔ ตัน คลุกเคล้าในดินพร้อมกันในพื้นที่ ๑ ไร่ หลังจากนั้นยกร่องแปลงกว้าง ๑ หรือ ๒ เมตร ปรับหน้าดินให้เรียบ รดน้ำให้ชุ่ม หมักทิ้งไว้ ๕-๗ วัน ก่อนนำต้นพันธุ์มาปลูก จัดระยะห่างระหว่างต้นประมาณ ๑๐-๑๕ เซนติเมตร ระยะระหว่างแถวประมาณ ๑๐-๑๕ เซนติเมตร หลังจากเตรียมแปลงแล้วให้รดน้ำแปลงให้ชุ่ม

วิธีปลูกหอมแบ่ง

นิยมปลูกขยายพันธุ์โดยนำหัวหอมที่มีกาบใบสมบูรณ์ มาตัดรากออกบางส่วน ตัดบริเวณส่วนยอดของหัวกาบใบแบ่งออกเพื่อให้เกิดการแตกหน่อที่รวดเร็วมากขึ้น ทิ้งไว้ประมาณ ๒-๓ วัน เมื่อมีการแตกหน่อออกมาจึงนำไปปลูกลงแปลงต่อไป

การดูแลรักษา

ควรจะรดน้ำเช้าและเย็นจนกระทั่งใบยืนยาว แล้วจึงรดน้ำเหลือเพียงวันละ ๑ ครั้ง และใส่ปุ๋ยคอกหรือปุ๋ยหมัก อัตรา ๑-๒ ตัน/ไร่ของพื้นที่ก่อนปลูก ส่วนปุ๋ยเคมีใช้สูตร ๒๐-๑๐-๑๐ หรือ ๔๖-๐-๐ อัตรา ๒๐-๒๕ กรัม/ไร่ แบ่งใส่ ๒ ครั้งก่อนปลูกและหลังปลูก ๒๐ วัน หรือเมื่อต้นหอมแบ่งมีอายุได้ ๒๐-๒๕ วัน ให้ใส่ปุ๋ยหมักชีวภาพประมาณ ๑ กิโลกรัม/ตารางเมตร พร้อมใส่ปุ๋ยน้ำชีวภาพเล็กน้อย โดยส่วนผสมในปุ๋ยน้ำชีวภาพ คือ ปุ๋ยชีวภาพ ๑๐ กิโลกรัม ปุ๋ยคอกแห้ง ๓ กิโลกรัม และใบของพืชตระกูลถั่ว ๕ กิโลกรัม ผสมคลุกเคล้าในภาชนะใส่น้ำเปล่า ๑๐๐-๒๐๐ ลิตร หรือใส่น้ำเปล่าจนท่วมสูงประมาณ ๑๐ เซนติเมตร หมักทิ้งไว้ ๑ คืน (อัตราส่วนการนำไปใช้ คือ ปุ๋ยน้ำชีวภาพ ๒ ลิตร ต่อน้ำเปล่า ๑๘ ลิตร) นำไปฉีดพ่นทุก

๗ วัน/ครั้ง

การป้องกันและกำจัดศัตรูพืช

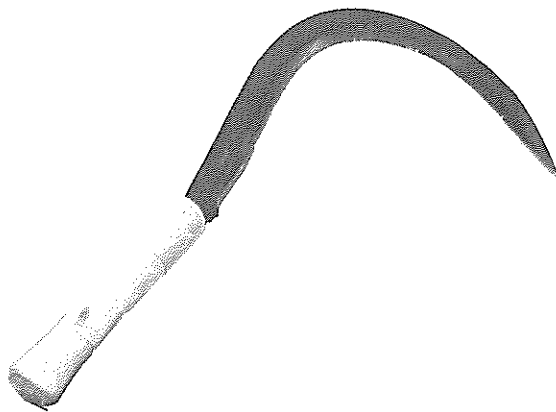
หากต้นหอมเกิดโรค ให้ตัดทิ้งและนำไปทำลายทันที หรือป้องกันและรักษา เช่น โรคมใบไหม้ ให้นำน้ำปูนใสมาราดใส่ในช่วงระบาด รวมทั้งปลุกต้นผักชีแซมจะสามารถป้องกันหนอนหอดได้เช่นกัน และฉีดน้ำหมักชีวภาพเพื่อเพิ่มความแข็งแรงของต้นหอม ช่วยลดการระบาดของโรคได้อีกทางด้วย

วิธีการเก็บเกี่ยวต้นหอม

จะเก็บเมื่ออายุได้ประมาณ ๔๕-๖๐ วัน สามารถเก็บเกี่ยวเพื่อนำไปรับประทานได้ ซึ่งก่อนเก็บเกี่ยวให้รดน้ำให้ชุ่มก่อน จากนั้นใช้มือจับที่บริเวณโคนต้นดึงขึ้นมาเบาๆ ให้ติดรากมาด้วย นำไปล้างดินออกให้สะอาด แล้วนำมาผึ่งให้แห้ง

การตลาด

จะมีพ่อค้าคนกลางเดินทางมารับซื้อเองด้วยการเหมาเป็นสวนและเก็บผลผลิตเอง โดยเกษตรกรไม่ต้องเหนื่อยกับการลงทุนเก็บผลผลิต ในราคาประมาณ ๖๐,๐๐๐ บาทต่อไร่ ซึ่งนับว่าเป็นการสร้างรายได้ที่ดีมาก และมีเกษตรกรชาวบ้านกลางจำนวนกว่า ๓๐ เปอร์เซ็นต์ของคนในหมู่บ้านที่หันมาปลูกหอมแบ่งเพื่อสร้างรายได้ชดเชยจากมาตรการงดทำนาปรังของรัฐบาล

มันสำปะหลังระบบน้ำหยด จากบ่อบาดาล

ชื่อเกษตรกร นางเตรียมใจ ผ่านเมือง
ที่อยู่ ๗/๑ หมู่ ๔ บ้านคำเกิดโน ตำบลกระจาย
อำเภอป่าติ้ว จังหวัดยโสธร ๓๕๑๕๐
โทรศัพท์ ๐๘-๓๓๖๕-๔๕๓๕

ปลูกมันสำปะหลังด้วยระบบน้ำหยดจากบ่อบาดาล และปลูกข้าวโพดหวาน ข้าวโพดข้าวเหนียว แซม
มันสำปะหลัง

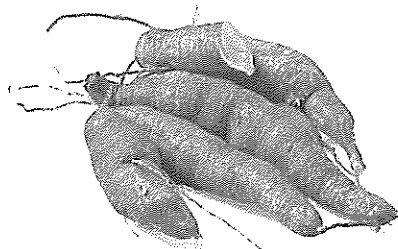
วิธีการปลูก/การดูแลรักษา/การเก็บเกี่ยวผลผลิต

วิธีการปลูก

๑. เตรียมพ่นพันธุ์มันสำปะหลัง ๑,๕๐๐ ท่อน/ไร่
๒. ไถดะ ๑ ครั้ง
๓. หว่านปุ๋ยอินทรีย์ ๑ กระสอบ และปุ๋ยซีไค ๑๕ กระสอบ/ไร่ แล้วไถยกร่อง พร้อมปลูก
๔. วางระบบน้ำหยดในแปลงที่ยกร่องให้เรียบร้อย
๕. นำท่อนมันสำปะหลังลงปลูกระยะ ๑x๑ เมตร
๖. เมื่อปลูกเรียบร้อยแล้วปล่อยน้ำหยดลงแปลงประมาณ ๑ ชั่วโมง
๗. เมื่อมันสำปะหลังอายุได้ ๗-๑๐ วัน สังเกตมันเริ่มงอกแตกตา หยอดเมล็ดข้าวโพดหวาน/
ข้าวโพดข้าวเหนียว โดยเว้นระยะให้ห่างกัน ๑๐ วัน เว้นระยะเพื่อไม่ให้การเก็บเกี่ยวออกพร้อมกัน

การดูแลรักษา

๑. ให้น้ำมันสำปะหลังอาทิตย์ละครั้ง ถ้าฝนตกดินมีความชื้นงดให้น้ำ
๒. มันสำปะหลังอายุได้ ๑ เดือน ฉีดพ่นน้ำหมักชีวภาพ ๕ ลิตร/น้ำ ๒๐๐ ลิตร
อายุได้ ๒ เดือน ฉีดพ่นน้ำหมักชีวภาพ ๑๐ ลิตร/น้ำ ๒๐๐ ลิตร
อายุได้ ๓ เดือน ฉีดพ่นน้ำหมักชีวภาพ ๒๐ ลิตร/น้ำ ๒๐๐ ลิตร
๓. การใส่ปุ๋ยข้าวโพดพืชแซมมันสำปะหลัง เมื่อข้าวโพดได้ ๑๕ วัน ๓๐ วัน และ ๔๕ วัน รวม ๓
ครั้ง ครั้งละ ๑๕ กิโลกรัม/ไร่ เพื่อบำรุงฝักข้าวโพดให้เมล็ดเต็มฝัก
๔. ช่วงให้น้ำต้องเดินตรวจสายน้ำหยด หากอุดตันจะได้แก้ไข และหากพบโรคแมลงจะได้หาทาง
ป้องกัน

การเก็บเกี่ยว

๑. ข้าวโพดที่ปลูกแซมมันสำปะหลังจะเริ่มเก็บเกี่ยว เมื่ออายุ ๖๐-๖๕ วัน
๒. มันสำปะหลังสามารถเก็บเกี่ยวตั้งแต่อายุ ๘ เดือน หากราคาดีจะเก็บจำหน่าย หากราคาไม่ดีก็รอก่อน แต่ไม่เกิน ๑๒ เดือน
๓. ผลผลิตมันเฉลี่ย ๑๒ ตัน/ไร่

ต้นทุนการปลูกมันสำปะหลัง/ไร่

๑. ค่าไถเตรียมดิน ไถตะ ไถยกร่อง ๔๕๐ บาท
๒. ค่าท่อนพันธุ์ ๑,๕๐๐ ท่อน ๕๐๐ บาท
๓. ค่าปุ๋ยอินทรีย์ ๑ กระสอบ ๔๐๐ บาท
๔. ค่าปุ๋ยซีไค ๑๕ กระสอบ ๔๕๐ บาท
๕. ค่าสายยาง ๒,๒๕๐ บาท
๖. ค่าอุปกรณ์ลูกยางซื้อต่อน้ำหยด ๔๐๐ บาท
๗. ค่าท่อพีวีซี ขนาด ๑ $\frac{๑}{๒}$ นิ้ว ๑๐ ท่อน เงิน ๕๕๐ บาท
๘. ค่าไฟฟ้า ๑,๐๐๐ บาท
๙. ค่าขุดมัน/ค่ารถขนส่ง ๕๐๐ บาท

รวมค่าต้นทุน ๖,๕๐๐ บาท/ไร่

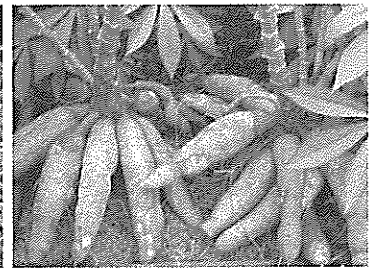
หมายเหตุ ค่าอุปกรณ์ให้น้ำ สายยางท่อพีวีซี สามารถใช้ได้ยาวนานถึง ๓ ปี

การตลาด

หัวมันสำปะหลัง จำหน่ายที่ลานมันใกล้บ้าน เฉลี่ยกิโลกรัมละ ๒ บาท ๑ ไร่ได้ผลผลิต ๑๒ ตัน คิดเป็นเงิน ๒๔,๐๐๐ บาท/ไร่

รายรับที่ได้จากการปลูกพืชเสริมอาชีพ

รายได้จากการปลูกมันสำปะหลัง ๑๑ ไร่ ไร่ละ ๑๒ ตัน รวมผลผลิต ๑๓๒ ตัน คิดเป็นเงินปีละ ๒๖๔,๐๐๐ บาท และรายได้จากการปลูกข้าวโพดแซมมันสำปะหลัง ไร่ละ ๔,๐๐๐ บาท ปลูกปีละ ๕ ไร่ เป็นเงิน ๒๐,๐๐๐ บาท รวมรายได้ปีละ ๒๘๔,๐๐๐ บาท เป็นรายได้เสริมนอกจากการทำนาข้าว

ดาวเรือง พืชใช้น้ำน้อย รายได้งาม

ชื่อเกษตรกร นายสำรวย งามเชย
ที่อยู่ หมู่ ๑ ตำบลกระสัง อำเภอกะสัง
จังหวัดบุรีรัมย์ ๓๑๑๖๐

พืชสร้างรายได้เสริมให้แก่เกษตรกร

การปลูกดาวเรืองบนพื้นที่นาหลังการเก็บเกี่ยวข้าว ในช่วงหน้าแล้ง

วิธีการปลูก/การดูแลรักษา/การเก็บเกี่ยวผลผลิต

ดาวเรือง เป็นพืชที่ใช้น้ำน้อย อายุสั้น เพียง ๔๕ วัน สามารถขายผลผลิตได้ พื้นที่ปลูกใช้พื้นที่ทำนาหลังเก็บเกี่ยว ประมาณ ๒ ไร่ โถกปลูกต่อซังข้าว ทำร่องแปลงปลูกเพาะเมล็ดพันธุ์ ดาวเรืองมีหลายชนิดเลือกให้เข้ากับพื้นที่ นำต้นเล็กไปปลูกในแปลง ให้น้ำด้วยระบบน้ำหยด ไม่ต้องการน้ำมาก มีสระน้ำที่ปลายนาเล็กน้อยก็สามารถต่อเข้าระบบน้ำหยดได้โดยใช้ปั้มน้ำขนาดเล็ก ใส่ปุ๋ย ดูแล แก้ปัญหาโรค และแมลงบ้างตามสมควร

ต้นทุน

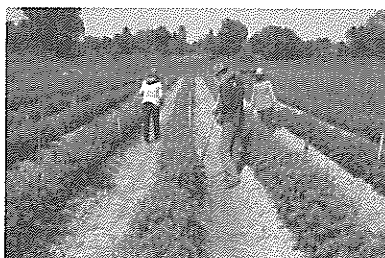
การปลูกดาวเรืองบนพื้นที่นา ๒ ไร่ ลงทุนซื้อเมล็ดพันธุ์ดาวเรือง ๑๐,๐๐๐ บาท ท่อน้ำหยดความยาว ๑,๐๐๐ เมตร ราคา ๑,๕๐๐ บาท (ใช้ได้หลายครั้ง) ค่าไถ ๑,๐๐๐ บาท

การตลาด

ส่งขายที่ตลาดจังหวัดบุรีรัมย์และจังหวัดสุรินทร์ หรือมีพ่อค้ามารับซื้อถึงไร่ ราคาขายส่ง ๑๐๐ ดอก ๖๐ บาท บางช่วงราคาดีขายได้ดอกละ ๑ บาท

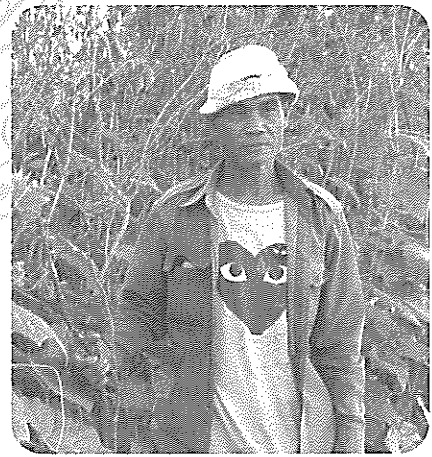
รายรับที่ได้จากการปลูกพืชเสริมอาชีพ

สร้างรายได้ในช่วงหน้าแล้งหลังฤดูทำนา ปลูก ๑ รอบ ใช้เวลา ๔๕ วัน กำไรหักลบค่าใช้จ่ายต่างๆ เกษตรกรมีเงินเหลือประมาณ ๔๐,๐๐๐-๕๐,๐๐๐ บาท

ปลูกแตงร้านหลังฤดูเก็บเกี่ยว

ชื่อเกษตรกร นายบุญส่ง สุพิวงค์
ที่อยู่ บ้านบางทรายน้อย ตำบลบางทรายน้อย
อำเภอห้วยน้ำใหญ่ จังหวัดมุกดาหาร ๔๙๐๐๐
โทรศัพท์ ๐๙-๐๐๓๒-๔๙๖๗

ตำบลบางทรายน้อย อำเภอห้วยน้ำใหญ่ จังหวัดมุกดาหาร มีหมู่บ้านรวม ๑๑ หมู่บ้าน พื้นที่เป็นที่ราบลุ่มติดกับแม่น้ำโขง ส่วนใหญ่ชาวบ้านจะทำนาเป็นอาชีพหลัก หลังฤดูเก็บเกี่ยวจะปลูกพืชหมุนเวียนประกอบด้วย แตงร้าน ถั่วฝักยาว ข้าวโพดหวาน เป็นอาชีพเสริม โดยปลูกมาตั้งแต่รุ่นปู่ รุ่นย่า กว่า ๓๐-๔๐ ปีแล้ว ส่วนใหญ่เกษตรกรจะนิยมปลูกแตงร้าน เพราะเป็นที่ต้องการของตลาดในภาคอีสานตลอดทั้งปี

วิธีการปลูก/การดูแลรักษา/การเก็บเกี่ยวผลผลิต

หลังจากการเก็บเกี่ยวข้าวในนาเสร็จแล้วประมาณปลายเดือนธันวาคม เกษตรกรจะเริ่มตัดต่อซังข้าวออกและทำการไถที่นา ยกร่อง เตรียมดิน ขุดหลุม ห่างกันประมาณ ๒๐-๓๐ เซนติเมตร เพื่อปลูกแตงร้าน จากนั้นหยอดเมล็ดพันธุ์ที่ซื้อจากร้านค้า ลงหลุมที่เตรียมไว้หลุมละ ๓ เมล็ด กลบด้วยดินผสมกับปุ๋ยคอก (มูลวัว/ควาย) รดน้ำพอให้ชุ่ม เช้า-เย็นประมาณ ๑ สัปดาห์ ดินอ่อนจะงอกขึ้นมา ช่วงนี้จะต้องเฝ้าดูแลกำจัดวัชพืช และแมลง เมื่อต้นอ่อนแตกใบ ๓ ใบ ทำการกลบโคนต้นให้เต็มด้วยดินที่ปากหลุมเพื่อป้องกันลำต้นอ่อนหัก เมื่ออายุแตงได้ประมาณ ๒๐ วัน จะต้องปักไม้ร้านทุกหลุม (ทำจากต้นไม้เล็กๆ ทั้งต้น) และทำการฉีดปุ๋ยชีวภาพบำรุงรวมทั้งรดน้ำพอประมาณ เมื่อแตงมีอายุได้ประมาณ ๔๐ วันก็จะเริ่มออกดอก และออกผล รวมระยะเวลาตั้งแต่เริ่มปลูก ประมาณ ๔๕ วัน ก็สามารถเก็บผลชุดแรกขายได้ และจะสามารถเก็บผลได้ ๓-๔ ครั้ง

การตลาดและรายได้

เกษตรกรที่ปลูกแตงร้านในพื้นที่ตำบลบางทรายน้อย จะทำเพียงข้างถนน หน้าสวนแตงตัวเองเป็นที่วางแผงจำหน่าย โดยใส่ถุงพลาสติกถุงละ ๑๐ กิโลกรัม ราคาถุงละ ๘๐-๑๐๐ บาท (ตามขนาด) โดยจะมีพ่อค้า แม่ค้า เข้ามารับซื้อถึงสวน (กุมภาพันธ์-มีนาคม) เกษตรกรบอกว่าแต่ละปี จะมีกำไรเหลือเมื่อขายแตงหมด ประมาณ ๓๐,๐๐๐ บาท แต่ละปีทำรายได้ให้กับเกษตรกรที่ปลูกครอบครัวละหลายหมื่นบาท และในแต่ละปีมีรายได้เข้าชุมชนจากการจำหน่ายแตงร้านไม่ต่ำกว่า ๑๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท

แก่นตะวัน พืชสู้แล้ง

ชื่อเกษตรกร นายสมควร ประเมธีศรี
ที่อยู่ ๑๒๐ หมู่ที่ ๔ ตำบลหนองสูงใต้
อำเภอหนองสูง จังหวัดมุกดาหาร ๔๙๑๑๐

สถานการณ์ภัยแล้งที่ครอบคลุมเกือบทุกพื้นที่ หลายพื้นที่ในประเทศจึงส่งเสริมให้มีการเพาะปลูกพืชใช้น้ำน้อย เกษตรกรตำบลหนองสูงใต้ อำเภอหนองสูง จังหวัดมุกดาหาร ไม่ย่อท้อสู้วิกฤตภัยแล้งปลูกพืชใช้น้ำน้อย หันมาปลูกแก่นตะวัน จนสามารถทำรายได้หลังงดการทำนาเป็นจำนวนถึงหลักแสน

นายสมควร ประเมธีศรี บอกว่า เดิมทีครอบครัวมีอาชีพทำนา ตลอดนับสิบปีที่ผ่านมาในช่วงหน้าแล้งของทุกปี ก็ทำนาปลูกข้าว แต่ไปไม่รอด นาข้าวขาดน้ำเสียหายขาดทุนทุกปี จากนั้นจึงหาแนวทางทำการเกษตรปลูกพืชใช้น้ำน้อย โดยเริ่มศึกษาการปลูกแก่นตะวัน

วิธีการปลูก/การดูแลรักษา/การเก็บเกี่ยวผลผลิต

ขั้นตอนการปลูก

แก่นตะวันเป็นพืชที่ปลูกง่าย ชอบดินร่วนปนทรายระบายน้ำดี เพราะจะลงหัวได้ง่าย หากมีน้ำขังและจะทำให้เกิดโรคโคนเน่า รากเน่า การปลูกสามารถปลูกได้ทุกฤดูโดยเฉพาะในฤดูฝน ในพื้นที่ไร่เหมือนกับพืชไร่ทั่วไป การปลูกในฤดูแล้งต้องมีระบบน้ำ ให้ดีควรทำการยกร่องระยะห่าง ๕๐x๕๐ เพื่อไม่ให้มีน้ำขัง

ขั้นตอนการเตรียมดิน

๑. เริ่มจากการไถครั้งแรกและทิ้งไว้ประมาณ ๗-๑๕ วัน เพื่อตากดินฆ่าวัชพืช
๒. ไถครั้งที่ ๒ ซ้ำอีกครั้ง เพื่อพรวนดินให้ละเอียด พร้อมปรับสภาพดินด้วยปุ๋ยคอก
๓. ไถครั้งที่ ๓ เพื่อชักร่อง

ขั้นตอนการเพาะต้นกล้า

๑. นำหัวพันธุ์ที่เตรียมไว้ไปบ่มในความเย็นที่อุณหภูมิ ๕ องศา เป็นเวลา ๒๐ วัน เพื่อเร่งตาพันธุ์
๒. จากนั้นนำหัวพันธุ์ที่บ่มแล้ว มาตัดแบ่งเป็นชิ้น โดย ๑ ชิ้น ให้มี ๓ ตาขึ้นไป
๓. ก่อนเพาะควรแช่ยากันเชื้อราประมาณ ๒๐ นาที พักให้แห้ง
๔. เตรียมแกลบดำผสมดินร่วนในอัตรา ๕:๑ ผสมให้เข้ากัน
๕. ใช้ถาดเพาะขนาด ๖๐ หลุม นำแกลบดินที่เตรียมไว้เทลงในถาดเพาะให้พอดีหลุม
๖. นำชิ้นพันธุ์ที่เตรียมไว้ ฝังลงในหลุมถาดเพาะให้ท่วมหัวพันธุ์
๗. รดน้ำเช้า-เย็น
๘. รอจนต้นกล้าอ่อนโต โดยให้มีขนาดความสูงของต้นประมาณ ๕-๑๐ เซนติเมตร

ขั้นตอนการปลูกลงแปลง

๑. วัดระยะห่างระหว่างต้น ๕๐ เซนติเมตร ส่วนระยะห่างระหว่างแถวแนะนำประมาณ ๘๐ เซนติเมตร เพื่อสะดวกในการดายหญ้า
๒. ขุดหลุมขนาด ๑๐ x ๑๕ เซนติเมตร นำต้นกล้าที่ได้ขนาดลงปลูก
๓. รดน้ำเช้า-เย็น

เคล็ดลับในการปลูกแก่นตะวันให้ได้ผลผลิตสูง

ปลูกให้ได้ผลผลิตสูงและมีคุณภาพ คือ การใช้ปุ๋ยอินทรีย์รองก้นหลุมและฉีดพ่นปุ๋ยน้ำหมักชีวภาพ ช่วงแก่นตะวันออกดอก ไม่ใช้ปุ๋ยเคมีซึ่งจะทำให้คุณภาพของหัวแก่นตะวัน เทียบหรือฝ่อเร็ว เก็บได้ไม่นาน

ต้นทุนการผลิต

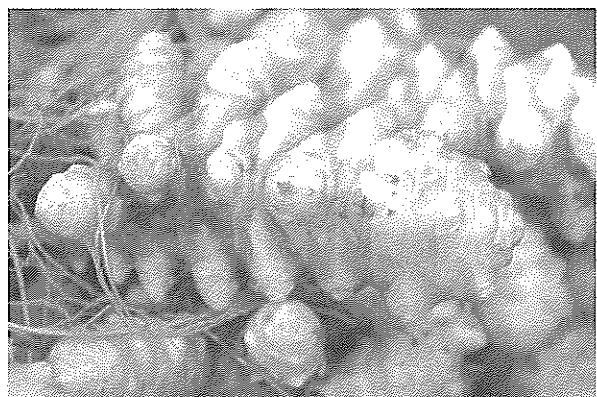
๕,๐๐๐ บาท/ไร่

การตลาด

สามารถส่งขายได้ในตลาดท้องถิ่น ตลาดพืชอินทรีย์ และตลาด OTOP

รายได้

จากการปลูกแก่นตะวัน เฉลี่ยไร่ละ ๒๔,๐๐๐ บาท

ปลูกข้าวโพดหวาน

ชื่อเกษตรกร นายไล่ คำเหล่า
ที่อยู่ ๓๖ บ้านกลาง หมู่ ๓ ตำบลบ้านกลาง
อำเภอเมืองนครพนม จังหวัดนครพนม ๔๘๐๐๐
โทรศัพท์ ๐๘-๕๗๕๖-๖๔๐๐

วิธีการปลูก/การดูแลรักษา/การเก็บเกี่ยวผลผลิต

การเตรียมดิน

การเตรียมดินถือเป็นหัวใจของการปลูกข้าวโพดหวานให้ได้ผลผลิตสูง เพราะถ้าดินมีสภาพดีเหมาะสมกับการงอกของเมล็ดจะทำให้มีจำนวนต้นต่อไร่สูง ส่งผลให้ผลผลิตต่อไร่สูงตามไปด้วย การเตรียมดินให้ไถตะและตากดินทิ้งไว้ ๓-๕ วัน จากนั้นจึงไถแปรเพื่อย่อยดินให้แตกละเอียดไม่เป็นก้อนใหญ่ หวานปุ๋ยคอก เช่นปุ๋ยขี้ไก่ ประมาณ ๑ ตันต่อไร่ก่อนการไถแปร เพื่อปรับปรุงโครงสร้างของดินให้ดีขึ้น สามารถอุ้มน้ำได้นานขึ้น และยังเป็นการเพิ่มธาตุอาหารให้กับข้าวโพดหวานอีกด้วย

การปลูก

ปลูกเป็นแถวเป็นแนวซึ่งสามารถปลูกได้สองวิธี คือการปลูกแบบแถวเดี่ยว ระยะระหว่างแถว ๗๕ เซนติเมตร ระยะระหว่างต้น ๒๕-๓๐ เซนติเมตร ปลูกหลุมละ ๑ ต้น จำนวนต้นต่อไร่ประมาณ ๗,๐๐๐-๘,๕๐๐ ต้น จะใช้เมล็ดประมาณ ๑.๐-๑.๕ กิโลกรัมต่อไร่ การปลูกแบบแถวคู่ มีการยกร่องสูง ระยะระหว่างร่อง ๑๒๗ เซนติเมตร ปลูกเป็นสองแถวข้างร่อง ระยะห่างกัน ๓๐ เซนติเมตร ระยะระหว่างต้น ๒๕-๓๐ เซนติเมตร ๑ ตันต่อหลุม จะมีจำนวนต้นประมาณ ๗,๐๐๐-๘,๕๐๐ ต้นต่อไร่ และใช้เมล็ดประมาณ ๑.๐-๑.๕ กิโลกรัมต่อไร่ การให้น้ำจะปล่อยน้ำตามร่องซึ่งเป็นวิธีที่สะดวกดี

การใส่ปุ๋ย

การใส่ปุ๋ยในข้าวโพดหวานมีขั้นตอนดังนี้ การใส่ปุ๋ยรองพื้น สูตรปุ๋ยที่แนะนำคือ ๑๕-๑๕-๑๕ หรือ ๒๕-๗-๗ หรือ ๑๖-๑๖-๘ อัตรา ๕๐ กิโลกรัมต่อไร่ ใส่พร้อมปลูกหรือใส่ขณะเตรียมดินถ้าปลูกด้วยมือ ควรหยอดปุ๋ยที่ก้นหลุมแล้วกลบดินบางๆ ก่อนหยอดเมล็ด ไม่ควรให้ปุ๋ยสัมผัสกับเมล็ดโดยตรง เพราะอาจทำให้เมล็ดเน่าได้ การใส่ปุ๋ยแต่งหน้าครั้งที่ ๑ สูตรปุ๋ยที่แนะนำคือ ๔๖-๐-๐ (ยูเรีย) อัตรา ๒๕-๓๐ กิโลกรัมต่อไร่ ใส่เมื่อข้าวโพดมีอายุ ๒๐-๒๕ วันหลังปลูก โรยข้างต้นในขณะที่ดินมีความชื้นหรือให้น้ำตามหรือพูนโคนกลบปุ๋ยก็จะเป็นการกำจัดวัชพืชไปในตัว การใส่ปุ๋ยแต่งหน้าครั้งที่ ๒ เมื่อข้าวโพดมีอายุ ๔๐-๔๕ วันหลังปลูก ถ้าแสดงอาการเหลืองหรือไม่สมบูรณ์ ให้ใส่ปุ๋ยยูเรีย (๔๖-๐-๐) อัตรา ๒๕ กิโลกรัมต่อไร่ โรยข้างต้นในขณะที่ดินมีความชื้นหรือให้น้ำตาม

การให้น้ำ

ระยะที่ข้าวโพดหวานขาดน้ำไม่ได้คือระยะ ๗ วันแรกหลังปลูก เป็นระยะที่ข้าวโพดกำลังงอก ถ้าข้าวโพดหวานขาดน้ำช่วงนี้จะทำให้การงอกไม่ดี จำนวนต้นต่อพื้นที่จะน้อยลง จะทำให้ผลผลิตลดลงไปด้วย ระยะที่ขาดน้ำไม่ได้อีกช่วงหนึ่งคือระยะออกดอก การขาดน้ำในช่วงนี้จะมีผลทำให้การผสมเกสรไม่สมบูรณ์ การติดเมล็ดจะไม่ดี ติดเมล็ดไม่เต็มถึงปลายหรือติดเมล็ดเป็นบางส่วน โดยปกติถ้าเป็นพื้นที่ที่สามารถให้น้ำได้ควรให้น้ำทุก ๓-๕ วัน ขึ้นกับสภาพต้นข้าวโพดและสภาพอากาศ แต่ช่วงที่ควรให้น้ำถึงขั้นคือช่วงที่ข้าวโพดกำลังงอกและช่วงออกดอก

การเก็บเกี่ยว

โดยปกติข้าวโพดหวานจะเก็บเกี่ยวเมื่อมีอายุประมาณ ๗๐-๗๕ วันหลังปลูก แต่ระยะที่เหมาะสมสำหรับการเก็บเกี่ยวที่สุด คือ ระยะ ๑๘-๒๐ วันหลังข้าวโพดออกไหม ๕๐% (ข้าวโพด ๑๐๐ ต้น มีไหม ๕๐ ต้น) ข้าวโพดหวานพันธุ์ ไฮ-บริดจ์ ๑๐ จะเก็บเกี่ยวที่อายุประมาณ ๖๘-๗๐ วัน และพันธุ์ไฮ-บริดจ์ ๓ จะเก็บเกี่ยวที่อายุประมาณ ๖๕-๖๘ วันหลังปลูก แต่ถ้าปลูกในช่วงอากาศหนาวเย็นอายุการเก็บเกี่ยวอาจจะยืดออกไปอีก หลังจากเก็บเกี่ยวแล้วควรรีบส่งโรงงานหรือจำหน่ายโดยเร็ว เพื่อป้องกันการสูญเสียน้ำ หากขาดน้ำจะมีผลต่อเมล็ดและน้ำหนักของฝัก

ต้นทุนการผลิตและการตลาด

ต้นทุนการผลิตเฉลี่ยต่อไร่ ประมาณ ๓,๐๐๐-๔,๐๐๐ บาท ส่วนการตลาด สามารถตั้งเพิงร้านขายเองริมทาง หรือ มีพ่อค้ามารับซื้อถึงสวนในราคา ๗-๘ บาทต่อกิโลกรัม มีรายได้เฉลี่ย ๑๕,๐๐๐ ถึง ๑๖,๐๐๐ บาทต่อไร่

ปลูกต้นข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ จากน้ำบาดาล

ชื่อเกษตรกร นางบังอร แจ้งสว่าง
ที่อยู่ หมู่ ๔ บ้านเพี้ยเพ้า ตำบลค่าน้ำแซบ
อำเภวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี
๓๔๑๙๐

เมื่อหลังเสร็จสิ้นฤดูกาลทำนา เกษตรกรหมู่บ้านเพี้ยเพ้า ตำบลค่าน้ำแซบ อำเภวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี ได้หันมาปลูกต้นข้าวโพดชนิดใช้เลี้ยงสัตว์ในช่วงหน้าแล้ง เพิ่มรายได้จากการทำนา เนื่องจากต้นข้าวโพดเลี้ยงสัตว์เป็นพืชอายุสั้น ดูแลง่าย ให้ผลผลิตสูง และใช้น้ำน้อย เป็นที่ต้องการของเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ในหน้าแล้ง

นางบังอร แจ้งสว่าง เกษตรกรผู้ปลูกต้นข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ เล่าว่า “เมื่อ ๑๐ ปีก่อน ตนเองปลูกหอมแดงในช่วงหน้าแล้ง ต้องใช้เวลาในการปลูกนานถึง ๓ เดือน จึงสามารถเก็บเกี่ยวขายได้ แต่ราคาก็ไม่ดี ประกอบกับในช่วงหน้าแล้งมีน้ำใต้ดินน้อย ตนจึงหันมาปลูกต้นข้าวโพดเลี้ยงสัตว์หลังฤดูทำนา โดยมีแหล่งน้ำจากบ่อบาดาล”

วิธีการปลูก/การดูแลรักษา/การเก็บเกี่ยวผลผลิต

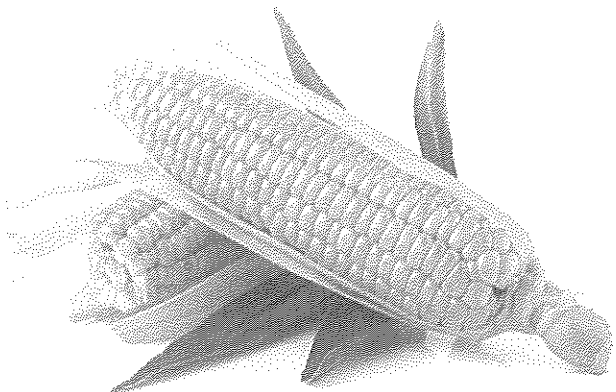
นางบังอรมีเคล็ดลับในการใช้น้ำบาดาลรดเพียงวันละ ๑ ครั้ง ประมาณ ๒๘-๓๐ วัน ก็สามารถเกี่ยวต้นอ่อนข้าวโพดเลี้ยงสัตว์จำหน่ายได้

ต้นทุน

สำหรับต้นทุนการซื้อเมล็ดข้าวโพดกิโลกรัมละ ๑๐-๒๐ บาท ปลูกไร่ละประมาณ ๖๐ กิโลกรัมต่อไร่ รวมค่าอื่นๆ ๑ ไร่ ลงทุนประมาณ ๔,๐๐๐-๕,๐๐๐ บาท

การตลาด

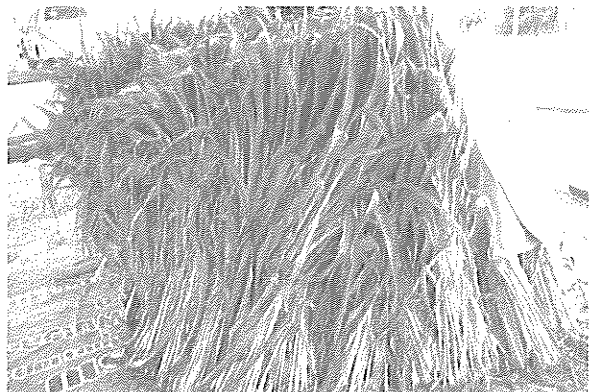
มีเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ โค กระบือ และเจ้าของฟาร์มจากจังหวัดอำนาจเจริญ มุกดาหาร ยโสธร และในพื้นที่จังหวัดอุบลราชธานี มารับซื้อถึงที่

รายได้ที่ได้รับจากการปลูกพืชเสริมอาชีพ

ต้นข้าวโพดสามารถเกี่ยวขายเป็นมัดมัดละ ๑๐ บาท ได้ต้นข้าวโพดประมาณ ๒๐ ต้น เมื่อเกี่ยวขายหมด ๑ ไร่ จะได้เงินประมาณ ๒๐,๐๐๐ บาท เมื่อหักค่าใช้จ่ายต้นทุนออก จะเหลือรายได้ ๑๓,๐๐๐-๑๕,๐๐๐ บาทต่อไร่ ถือว่าสร้างรายได้ที่ดีในช่วงหน้าแล้ง เพราะต้นข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ปลูกง่าย ทนทานต่อโรคพืช และใช้น้ำน้อย แต่หลังฤดูแล้งผ่านไป ก็ต้องปลูกข้าวแทน เพราะต้นข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ไม่ต้องการน้ำมาก

ดังนั้น ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์จึงเหมาะสมมากที่สุดในการสนับสนุนเกษตรกร เพราะทนทานสู้ภัยแล้ง ใช้น้ำน้อย และสร้างรายได้ได้ดี

การปลูกมันสำปะหลังในนาข้าว

ชื่อเกษตรกร นายไพวัลย์ ชาร์โสภณ
ที่อยู่ บ้านโนนสะอาด หมู่ที่ ๕ ตำบลหนองไผ่
อำเภอเมืองกาฬสินธุ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ๔๖๐๐๐

ช่วงฤดูแล้งหลังจากเก็บเกี่ยวนาปี เกษตรกรจะนิยมปลูกมันสำปะหลังในนาข้าว เนื่องจากมันสำปะหลังเป็นพืชที่ใช้น้ำน้อย ทนแล้ง และพื้นที่นาข้าวเหมาะแก่การปลูกมันสำปะหลัง โดยเฉพาะพื้นที่นาดอน หรือดินร่วน หรือดินร่วนปนทราย พันธุ์มันสำปะหลังที่เหมาะสมแก่การปลูกในนาข้าว ได้แก่ พันธุ์ระยอง ๗๒, พันธุ์ระยอง ๗, พันธุ์ระยอง ๕ และเกษตรศาสตร์ ๕๐ เนื่องจากพันธุ์มันสำปะหลังเหล่านี้เมื่อนำมาปลูกในนาข้าว จะให้ผลผลิตดี

วิธีการปลูก/การดูแลรักษา/การเก็บเกี่ยวผลผลิต

หลังเก็บเกี่ยวข้าวประมาณต้นเดือนพฤศจิกายน เพื่อกลบตอซังข้าวในขณะที่ดินยังมีความชื้น จากนั้นก็กร่อง ระยะห่างของร่องประมาณ ๑๐๐ เซนติเมตร เพื่อง่ายต่อการดายหญ้า หรือวัชพืช

ใช้พันธุ์มันสำปะหลังที่ไม่อ่อนและไม่แก่เกินไป อายุ ๘-๑๒ เดือน แล้วนำมาตัดท่อนพันธุ์ประมาณ ๒๐ เซนติเมตร แขนในสารจุลินทรีย์ป้องกันท่อนพันธุ์เน่า และป้องกันแมลงศัตรูพืช แช่ทิ้งไว้ ๕-๑๐ นาที แล้วบ่มทิ้งไว้ ๒ คืน แล้วจึงนำไปปลูก

วิธีการปลูก ปักลงกลางคันดินที่ยกขึ้น ให้ท่อนพันธุ์ฝังในดินประมาณ ๑๐-๑๕ เซนติเมตร ระยะปลูกห่างกันประมาณ ๙๐ เซนติเมตร ปลูกเฉียง ๖๐-๘๐ องศา เมื่อมันสำปะหลังอายุได้ ๓๐, ๖๐ วัน ให้ฉีดพ่นด้วยฮอร์โมนบำรุงราก บำรุงใบ ฉีดพ่นทางใบ

จากนั้นพอมันสำปะหลังอายุ ๑๐๕-๑๒๐ วัน ให้ฉีดพ่นด้วยฮอร์โมนบำรุงราก บำรุงใบ และเพิ่มขนาดและน้ำหนักของหัวมัน โดยฉีดพ่นทางใบ

เมื่อมันสำปะหลังอายุได้ ๒ เดือน ๔ เดือน และ ๖-๘ เดือน สามารถขุดมันสำปะหลังได้แล้ว ผลผลิตเมื่อใช้สูตรนี้แล้วไม่น่าจะต่ำกว่า ๔-๕ ตันต่อไร่ ขึ้นอยู่กับการบำรุงรักษา และตามต้นทุนของเกษตรกรแต่ละราย

ระยะเวลาในการเก็บเกี่ยวสั้น ประมาณ ๖-๘ เดือนเท่านั้น แต่เปอร์เซ็นต์แป้งจะต่ำกว่ามันสำปะหลังที่ปลูกในไร่ทั่วไป ซึ่งมันสำปะหลังที่ปลูกในนาข้าวจะส่งโรงงานมันเส้นเป็นส่วนใหญ่

ต้นทุน

ต้นทุนการผลิต ประมาณไร่ละ ๔,๐๐๐-๕,๐๐๐ บาท ผลผลิตประมาณ ๔-๕ ตันต่อไร่

การตลาด

ขายส่งโรงงานมันเส้นเป็นส่วนใหญ่ กำไรขึ้นอยู่กับราคาในแต่ละช่วง และคุณภาพของหัวมัน
ประมาณ ๓,๕๐๐-๕,๐๐๐ บาทต่อไร่

รายรับที่ได้จากการปลูกพืชเสริมอาชีพ

กำไรประมาณ ๔,๒๕๐ บาทต่อไร่

สตรอปอร์รีในกระถาง

ชื่อเกษตรกร นายสมพิศ ชูสังข์
ที่อยู่ ๑๒๗ หมู่ ๖ บ้านดอนพัฒนา
ตำบลพิमान อำเภอนาแก
จังหวัดนครพนม ๔๘๑๓๐
โทรศัพท์ ๐๘-๘๕๓๓-๕๓๓๗, ๐๖-๑๐๔๘-๒๙๔๙

นายสมพิศ ชูสังข์ เกษตรกรชาวสวนยางพารา ที่ก่อนหน้านี้ประสบปัญหาราคาคัดต่ำมานานเกือบ ๒ ปี โดยต้องแบกภาระต้นทุนและหนี้สิน กระทั่งเกิดแนวคิดจากการไปศึกษาดูงาน หันมาทดลองปลูก สตรอปอร์รีเพื่อหาทางสร้างรายได้ชัดเจน เพราะมองว่าเป็นผลไม้ที่หายากในภาคอีสาน และมีราคาแพง เริ่มทดลองปลูกมาตั้งแต่ปี ๒๕๕๖ ถึงปัจจุบัน โดยสามารถดูแลบำรุงรักษา รวมถึงการขายพันธุ์ได้เป็นอย่างดีจนสามารถสร้างรายได้ เดือนละ ๑๐๐,๐๐๐ บาท และรับออเดอร์ ๑๐,๐๐๐ ต้น

วิธีการปลูก/การดูแลรักษา/การเก็บเกี่ยวผลผลิต

การปลูกสตรอปอร์รีนั้นใช้เวลาในการเก็บผลผลิต ๓-๔ เดือน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสภาพอากาศ ซึ่ง สตรอปอร์รีจะออกผลปีละครั้ง ในช่วงฤดูหนาว ส่วนใหญ่จะปลูกพันธุ์พระราชทาน ๘๐ ที่นำมาจากทาง ภาคเหนือ

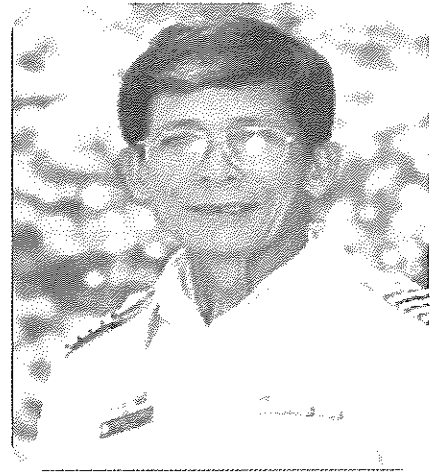
การตลาดและรายได้

เกษตรกรมาสั่งซื้อต้นสตรอปอร์รีที่บรรจุลงในกระถางจำนวนมาก จนขยายพันธุ์ไม่ทัน โดยส่วนใหญ่จะเน้นขยายพันธุ์สตรอปอร์รี ซึ่งใช้ระยะเวลาเพียง ๑-๒ เดือน ก็สามารถขายได้ ราคากระถางละ ๑๒๐-๑๕๐ บาท ทำให้ช่วงที่ผ่านมา มีรายได้เดือนละนับ ๑๐๐,๐๐๐ บาท

แนวทางการพัฒนาและต่อยอดอาชีพ

ในอนาคตจะมีการพัฒนาทำแปลงดินปลูกนอกเหนือจากการลงกระถาง เพื่อให้เกษตรกรที่สนใจมา ศึกษาเยี่ยมชม และนำไปทดลองปลูกได้ เชื่อว่าเป็นทางเลือกใหม่ที่สร้างรายได้ให้กับเกษตรกรอีกทาง เพราะ มีราคาสูงถึงกิโลกรัม ๓๐๐-๓๕๐ บาท ล่าสุดได้มีการพูดคุยเพื่อสร้างความร่วมมือวางแผนจัดสรรงบประมาณ ส่งเสริมสนับสนุน กับ อบต.พิमान เพื่อนำไปขยายเป็นอาชีพ สร้างรายได้ให้กับเกษตรกรในพื้นที่ รวมถึง หาแนวทางพัฒนาต่อยอด ปรับพื้นที่ปลูกทำสวนแทนการเพาะปลูกในกระถาง เพื่อเพิ่มทางเลือกใหม่ ให้กับเกษตรกรในพื้นที่ นอกจากนี้ จะวางแผนยกระดับให้เป็นศูนย์การเรียนรู้ในการปลูกสตรอปอร์รีด้วย และพัฒนาให้เป็นเส้นทางท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ให้ประชาชนในพื้นที่ทำการเกษตรตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจ พอเพียง

ไร่นาสวนผสม ตามแนวทางเกษตรทฤษฎีใหม่

ชื่อเกษตรกร นายบุญเกิด ยุกลพันธ์
ที่อยู่ ๘๑ หมู่ที่ ๓ บ้านทับกุง ตำบลทับกุง
อำเภอหนองแสง จังหวัดอุดรธานี
โทรศัพท์ ๐๙-๙๒๐๖-๒๙๑๘

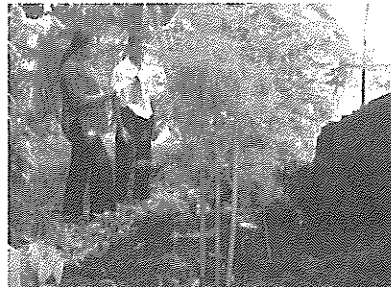
การปลูกพืชเชิงเดี่ยว อย่างเช่น อ้อย มันสำปะหลัง ประสบปัญหาการขาดทุน มีรายได้ไม่พอเพียงต่อการดูแลครอบครัวและส่งลูกเรียนหนังสือ ทำให้ นายบุญเกิด ยุกลพันธ์ หันมาศึกษาแนวทางเกษตรทฤษฎีใหม่ ตามแนวพระราชดำริพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทำไร่นาสวนผสมบนพื้นที่ ๒๕ ไร่

วิธีการปลูก/การดูแลรักษา/การเก็บเกี่ยวผลผลิต

แบ่งพื้นที่ เป็นสัดส่วนตามแนวเกษตรทฤษฎีใหม่ ๓๐-๓๐-๓๐-๑๐ ปลูกข้าว ปลูกไม้ผล ไม้ดอกไม้ประดับ เลี้ยงหมู ขุดบ่อน้ำ และที่อยู่อาศัย โดยให้ความสำคัญกับการสร้างแหล่งน้ำ เพราะถ้ามีน้ำก็สามารถที่จะทำการเกษตรได้ มีการขุดบ่อน้ำ จำนวน ๔ บ่อ บ่อละ ๒-๓ ไร่ กระจายทั่วทั้งบริเวณ ๒๕ ไร่ ปัจจุบันมีรายได้จากไม้ผล อย่างเช่น กระท้อน มะขาม ไม้ดอกไม้ประดับ พืชสมุนไพรพื้นบ้าน และการเลี้ยงสัตว์ จากเดิมมีรายได้ไม่เกินวันละ ๕๐๐ บาท ปัจจุบัน มีรายได้เฉลี่ยวันละ ๑,๐๐๐ บาท นอกจากนี้ยังได้ปรับปรุงแปลงไร่นาสวนผสมของตนเองเป็นศูนย์เรียนรู้ของชุมชน ถ่ายทอดประสบการณ์การทำไร่นาสวนผสมให้กับชาวบ้านในละแวกใกล้เคียง

เทคนิคการปลูก

ทำการเกษตรแบบเกื้อกูลกัน เพื่อลดต้นทุนการผลิต อย่างเช่น การนำมูลสัตว์และเศษวัสดุเหลือใช้ไปทำปุ๋ยหมัก ใช้ในแปลงไร่นาสวนผสม เลี้ยงปลาในบ่อกักเก็บน้ำ

พริกพันธุ์ชูเปอร์ฮอตทนแล้ง

ชื่อเกษตรกร นายประเทือง รักความซื่อ (นายก อบต.ปาฝา)
ที่อยู่ ๑๗๑ หมู่ที่ ๑๑ บ้านเหล่ากล้วย ตำบลปาฝา
อำเภอจันทหาร จังหวัดร้อยเอ็ด ๔๕๐๐๐
โทรศัพท์ ๐๘-๒๔๘๕-๕๓๗๘

นายประเทือง รักความซื่อ นายก อบต.ปาฝา จังหวัดร้อยเอ็ด ผู้ส่งเสริมให้ประชาชนปลูกพริกพันธุ์ชูเปอร์ฮอตเพื่อเสริมรายได้ในช่วงภัยแล้ง การปลูกพริกพันธุ์ชูเปอร์ฮอต เป็นพืชที่เหมาะสมกับการปลูกในหน้าแล้ง เพราะเป็นพืชที่ใช้น้ำน้อย อายุสั้น รายได้ดีกว่าการปลูกข้าว สำหรับการส่งเสริมประชาชนปลูกพริกชูเปอร์ฮอตเพิ่งเริ่มต้น แต่ถือว่าได้ผลดีมาก ขณะนี้กำลังขยายไปสู่อำเภอใกล้เคียง และเริ่มศึกษาดูงาน ถือว่าเป็นการแก้ปัญหาภัยแล้งที่ดีมาก

วิธีการปลูก/การดูแลรักษา/การเก็บเกี่ยวผลผลิต

เริ่มจากการเอาเมล็ดพริกพันธุ์ชูเปอร์ฮอตห่อผ้าแล้วแช่น้ำไว้ ๑ คืน แล้วนำไปหยอด โดยนำดินผสมกับแกลบดำหยอดลงไป ในหลุมหลุมละ ๒-๓ เมล็ด พออายุได้ ๒๕ วัน นำไปปลูกในแปลง

- ใช้ปุ๋ยอินทรีย์ฉีดพ่น
- ป้องกันแมลงด้วยน้ำหมักสะเดา
- ใช้น้ำด้วยระบบน้ำหยดหรือสปริงเกอร์ จะประหยัดน้ำจากบ่อน้ำส่วนตัว

ต้นทุน

สำหรับการลงทุนปลูก ๑ ไร่ ประมาณ ๘,๐๐๐-๑๐,๐๐๐ บาท อายุ ๒ เดือน เริ่มเก็บผลผลิตขายได้แล้ว ๑๐-๑๕ วันเก็บครั้งหนึ่ง โดยกำไรครั้งหนึ่งจะอยู่ที่ประมาณไร่ละ ๙๐,๐๐๐-๑๐๐,๐๐๐ บาท มีเป้าหมายการปลูก ๑,๐๐๐ ไร่ ขณะนี้มีเกษตรกรเข้าร่วมโครงการแล้ว ๒๐๐ ไร่ จำนวน ๑๕๐ ราย

การตลาด

ไม่ต้องกังวลว่าจะไม่มีตลาดขาย เพราะมีประกันราคาซื้อโดยทำสัญญากับบริษัทส่งออกต่างประเทศ คือมาเลเซีย อินโดนีเซีย และไต้หวัน ในราคาประกันพริกดิบกิโลกรัมละ ๑๕ บาท พริกสุกกิโลกรัมละ ๓๐ บาท และมารับซื้อถึงที่

ปลูกแตงโม สู้ภัยแล้ง

ชื่อเกษตรกร นายมานพ แสงสว่าง
ที่อยู่ ๔ หมู่ ๗ ตำบลโพนเมืองน้อย
อำเภอหัวตะพาน จังหวัดอำนาจเจริญ ๓๗๒๔๐

การปลูกแตงโม ใช้น้ำค้ำอย่างเดียว พันธุ์กินรี และพันธุ์ข้างดำ

วิธีการปลูก/การดูแลรักษา/การเก็บเกี่ยวผลผลิต

เตรียมแปลงปลูกโดยไถตากดินทิ้งไว้ ตีพรวนดินทิ้งไว้ประมาณ ๑ สัปดาห์ หวานปุ๋ยคอก จากนั้นทำเชือกแนวพรวนดินปลูก ห่างกันหลุมละ ๑ เมตร หยอดเมล็ดหลุมละ ๓-๔ เมล็ด ลีกรประมาณ ๑ นิ้ว ประมาณ ๑๐ วัน เมล็ดจะแตกใบอ่อน ๒ ใบ ให้ฉีดน้ำหมักชีวภาพและน้ำส้มควันไม้ และฉีดทุก ๗ วัน เมื่ออายุได้ ๑ เดือน ให้ฉีดน้ำยาป้องกันเชื้อรา น้ำค้ำไตรโครมา พออายุได้ ๕๕ วัน หรือก่อนเก็บผลผลิต ๑๕ วัน ให้หยุดฉีดน้ำหมัก จากนั้นพออายุได้ประมาณ ๗๐-๗๕ วัน สามารถเก็บแตงโมออกขายได้ ซึ่งการปลูกแตงโมนี้จะใช้เวลาขึ้นในดินและใช้เพียงน้ำค้ำอย่างเดียว โดยไม่ต้องรดน้ำแต่อย่างใด จะให้ผลผลิตประมาณ หลุมละ ๓-๔ ผล หรือ ๑๒-๑๓ กิโลกรัม/หลุม

ต้นทุน

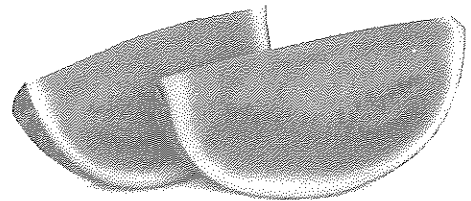
๑. ค่าไถพลิกหน้าดิน ปันพรวนดิน ๕๕๐ บาท/ไร่
๒. ค่าเมล็ดพันธุ์แตงโม ๖๐๐ บาท/ไร่
๓. ทำน้ำหมักชีวภาพ น้ำส้มควันไม้ (ทำเอง) ๓๐๐ บาท

การตลาด

มีตลาดจำหน่าย ๒ ช่องทาง คือ

๑. ขายส่งแตงโมกิโลกรัมละ ๓ บาท
๒. ขายเองลูกละ ๒๐-๓๐ บาท

แต่ส่วนใหญ่จะขายเอง ตามตลาดนัด และนำขึ้นรถเร่ขายในหมู่บ้านต่างๆ

รายรับที่ได้จากการปลูกพืชเสริมอาชีพ

มีรายได้จากการขายแตงโม จำนวน ๑๐ ไร่ หลังเก็บเกี่ยวแล้ว เพียง ๒-๓ เดือนต่อฤดูกาล จะมีรายได้ ๕๐,๐๐๐ บาทต่อปี (นับเฉพาะช่วง ๒-๓ เดือน) หลังฤดูเก็บเกี่ยว ทำให้มีรายได้เสริมจากการทำนาสามารถเลี้ยงตนเองและครอบครัวได้เป็นอย่างดี มีเงินเหลือเก็บ มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

เพาะเห็ดฟาง ทดแทนการทำนาปรัง

ชื่อเกษตรกร นายสถาพร พิเศษฤทธิ์
ที่อยู่ ๑๗/๑ หมู่ ๗ ตำบลนาฝาย อำเภอเมืองชัยภูมิ
จังหวัดชัยภูมิ ๓๖๐๐๐
โทรศัพท์ ๐๘-๙๗๒๑-๑๕๕๔

วิธีการปลูก/การดูแลรักษา/การเก็บเกี่ยวผลผลิต

เพาะได้ทั้งหน้าฝนและหน้าแล้ง หน้าฝนปลูกบนที่ดอน หน้าแล้งลงมาปลูกทดแทนพื้นที่ทำนาปรัง
ในรอบ ๑ เดือน ปลูกได้ ๒ รุ่น

การปลูก เริ่มตั้งแต่เตรียมพื้นที่ให้เรียบ ปูผ้าพลาสติกสีดำรองพื้นชั้นล่างสุด นำกากมันสำปะหลังมา
เทหน้ากว้าง ๑ เมตรหนา ๓ นิ้ว (ความยาวของแปลง ตามพื้นที่) จากนั้นนำมูลสัตว์ โรยหน้า ๑ ชั้น ตาม
ด้วยปุ๋ยยูเรีย ๑ ชั้น จากนั้นลงเชื้อเห็ด โรยบางๆ เสร็จแล้วรดน้ำให้ชุ่ม ใช้ผ้าพลาสติกใสคลุม และคลุมด้วย
ฟางแห้ง ทิ้งไว้ ๓ วันค่อยรื้อฟางและผ้าพลาสติกใสออก ใช้ไม้ไผ่มาตีโครง รดน้ำเพื่อตัดเส้นใย จากนั้นนำผ้า
พลาสติกใสคลุม ตามด้วยฟางแห้ง ทิ้งไว้ ๓ วัน เปิดช่องระบายอากาศด้านบน เพื่อไล่ความชื้น ทิ้งไว้ ๓ วัน
ใช้เวลา ๑๒ วัน เริ่มเก็บเห็ดไปขายได้ เก็บต่อไปอีก ๘ วัน ค่อยรื้อทิ้ง

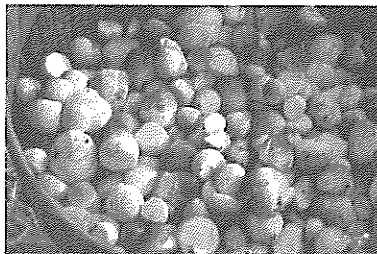
ต้นทุน

พื้นที่ปลูก ๑ งาน ลงทุนครั้งแรก ๘,๕๐๐ บาท ทั้งค่าผ้าพลาสติกสีดำ พลาสติกใส กากมันสำปะหลัง
ปุ๋ยยูเรีย มูลสัตว์ ค่าเชื้อเห็ด เก็บผลผลิตได้ ๖๐๐ กิโลกรัม

ตลาด พ่อค้าในหมู่บ้าน มารับซื้อถึงที่ ในราคากิโลกรัมละ ๕๐ บาท

รายรับที่ได้จากการปลูกพืชเสริมอาชีพ

พื้นที่ ๑ งาน ในเวลา ๑ เดือน สามารถปลูกได้ ๒ รุ่น หักต้นทุนแล้วจะเหลือกำไรรุ่นละ ๑๕,๐๐๐
บาท ๒ รุ่น เป็นเงิน ๓๐,๐๐๐ บาท หรือ ๓๖๐,๐๐๐ บาทต่อปี ตอนนี้ชาวบ้านเกือบ ๗๐ เปอร์เซ็นต์
ประมาณ ๗๐ ครอบครัว เลิกทำนาปรัง มาเพาะเห็ดขาย มีรายได้มากกว่าทำนาปรัง

เลี้ยงกบเสริมรายได้

ชื่อเกษตรกร นางรัตนา ศรีบุรมย์
ที่อยู่ ๒๑๘ ตำบลฮางโฮง
อำเภอเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร ๔๗๐๐๐
โทรศัพท์ ๐๘-๘๕๑๖-๐๐๑๓

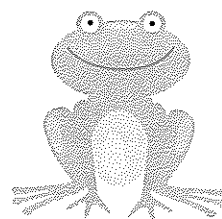

วิธีการเลี้ยง/การดูแลรักษา/การเก็บเกี่ยวผลผลิต

นำพ่อพันธุ์แม่พันธุ์กบที่คัดแยกจากพ่อที่เลี้ยง ๔ ท่อ และตัวเมีย ๔ ท่อ รวม ๘ ท่อ นำตัวผู้และตัวเมียอย่างละ ๒๐๐ ตัว รวม ๔๐๐ ตัว ผสมเยาะไม่ได้กบจะกระโดดหนีใส่ตาข่ายจนบาดเจ็บ วิธีคัดแยกกบมาผสมกัน สังเกตกบตัวผู้จะมีคางยื่นพอง ควรให้ผสมพันธุ์กันในช่วงเย็น ถ้าฝนไม่ตกให้เปิดน้ำแทนฝน จะผสมพันธุ์กันดี พอรุ่งเช้าให้แยกตัวผู้ตัวเมียกลับท่อ ถ้าแดดร้อนจัดลูกอ๊อดจะขยายพันธุ์รวดเร็ว ถ้าไม่มีแดดต้องรอข้ามคืน ตกเย็นในวันเดียวกัน จะเห็นลูกอ๊อดลอยน้ำในบ่อผสม ช่วงนี้ลูกอ๊อดจะกินคราบไข่ในบ่อผสมก่อน ๒ วัน ถึงจะให้อาหารเป็นหัวอาหารเม็ดที่ใช้เลี้ยงปลา แล้วนำไปลงบ่ออนุบาล และอีก ๕ วัน ก็นำลูกอ๊อดออกจากบ่ออนุบาลไปลงที่บ่อดินที่เตรียมไว้ ฤดูกาลของลูกอ๊อดผลผลิตจะเริ่มออกในช่วงเดือนมีนาคม-สิงหาคม แต่จะออกเยอะในช่วงเดือนเมษายน-มิถุนายน เนื่องจากมีอากาศเย็นและมีฝนตก ลูกอ๊อดไม่ค่อยตาย ต้นฤดูที่ผสมใหม่ๆจะทำเงินให้สูง ตกก็โลกริมละ ๒๐๐-๒๕๐ บาท นอกจากนี้ควรสังเกตปริมาณลูกกบว่า ในบ่อมีลูกอ๊อดมากน้อยหรือไม่ หากให้อาหารเยอะไปลูกอ๊อดจะตาย แรกๆ ลูกอ๊อดอยู่ในน้ำใส ข้อควรระวังคือควรปรับสภาพน้ำให้เขียวขุ่น โดยใช้น้ำหมักชีวภาพที่รดใส่แปลงพืชผักผสมกับกากน้ำตาลเทใส่บ่อ เพื่อสร้างอุณหภูมิจัดปรับน้ำให้เขียว เพื่อให้ลูกอ๊อดอำพรางตัวไม่ให้เห็นกัน ถ้าอยู่ในน้ำใสตัวใหญ่จะกินตัวเล็ก เป็นธรรมชาติของสัตว์ชนิดนี้ ระยะเวลาหลังผสมพันธุ์เสร็จ ๒๕ วัน ลูกอ๊อดจะโตเต็มที่ ขายได้ตัวใหญ่และได้น้ำหนักตึ้นบ ๑๐๐ กิโลกรัมขึ้นไป

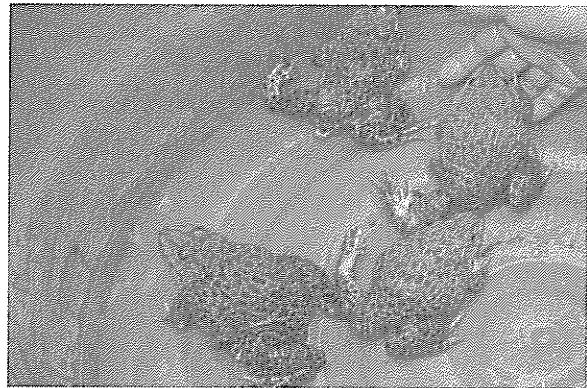
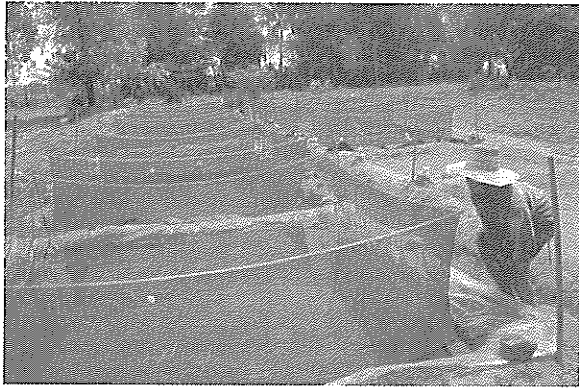
เคล็ดลับ

สิ่งที่ต้องทำและหมั่นเอาใจใส่คือเมื่อลูกอ๊อดโตได้ ๕ วัน ให้รีบนำออกจากบ่อผสมพันธุ์ นำไปพักในบ่อดินที่เตรียมไว้ หลังคัดเกรดเสร็จก็ควรกระจายลงไปบ่อที่ว่างอีก จากนั้นต้องคัดตัวใหญ่แยกออกจากตัวเล็กที่ไม่สมบูรณ์ ไม่อย่างนั้นลูกอ๊อดกินกันเองไม่เหลือผลผลิตตามเป้า และควรให้หัวอาหารเช้า-เย็น วันละ ๒ กระสอบ การเลี้ยงกบนั้น ไม่ได้ศึกษาจากที่ใด อาศัยประสบการณ์ลองผิดลองถูก เมื่อมีปัญหาจะไปสอบถามคนที่เลี้ยงมาก่อน ซึ่งก็ได้รับคำแนะนำเป็นอย่างดี ปัจจุบันกบของตัวเองที่เป็นพ่อพันธุ์แม่พันธุ์ ๑ ตัวจะสามารถผสมเพาะได้ ๑๐-๑๒ ครั้งต่อตัว หลังจากนั้นก็จะนำออกมาจำหน่าย เพราะกบเรียกกันว่า ไทรมมากแล้ว จากนั้นจะคัดพ่อพันธุ์แม่พันธุ์ใหม่มาทดแทน

รายรับที่ได้จากการเลี้ยงสัตว์เสริมอาชีพ

ทุกวันนี้สามารถขายได้วันละ ๓๐-๕๐ กิโลกรัม โดยได้ใช้วิธีเพาะพันธุ์แบบให้เว้นระยะไม่ทำครั้งเดียว เพราะถือว่าทำได้ตลอดเวลาอย่างต่อเนื่อง จะอยู่ที่วันละ ๔,๕๐๐-๖,๐๐๐ บาท ซึ่งหากหักค่าใช้จ่ายจากพวกหัวอาหารแล้วก็มีกำไรมากกว่าครึ่งของรายได้

อาชีพเสริมเพิ่มรายได้

ภาคกลาง

การปลูกถั่วเขียว พืชใช้น้ำน้อย

ชื่อเกษตรกร นายคงฤทธิ์ บุญทา
ที่อยู่ ๑๐๒/๑ หมู่ ๗ ตำบลท่าบุญมี
อำเภอเกาะจันทร์ จังหวัดชลบุรี ๒๐๒๑๐

วิธีการปลูก/การดูแลรักษา/การเก็บเกี่ยวผลผลิต

ถั่วเขียวเป็นพืชตระกูลถั่วที่ให้เมล็ดที่มีเปลือกสีเขียว เป็นพืชที่มีอายุสั้น จึงใช้น้ำน้อยกว่าพืชไร่อื่นหลายชนิด และงอกได้เร็ว สามารถใช้ในระบบปลูกพืช เช่น ทดแทนข้าวนาปรัง ปลูกก่อนข้าวโพดในพื้นที่ประสบภัยแล้ง ใช้ปลูกหลังการทำนาหรือทำไร่ เพื่อตัดวงจรการระบาดของศัตรูพืช ช่วยบำรุงรักษาความอุดมสมบูรณ์ของดิน ตรึงไนโตรเจนได้ดี สามารถใช้เป็นปุ๋ยพืชสดซึ่งมีปริมาณไนโตรเจนสูง

วิธีปลูกถั่วเขียว สามารถปลูกถั่วเขียวได้ ๒ ครั้งต่อปี คือ ก่อนฤดูทำนาและหลังการเก็บเกี่ยวข้าว สำหรับก่อนฤดูทำนา ให้ปลูกตั้งแต่ฝนเริ่มตก คือ ช่วงตั้งแต่กลางเดือนเมษายนเป็นต้นไป ส่วนหลังจากการเก็บเกี่ยวข้าวนาปีแล้ว หากดินมีความชุ่มชื้นหรืออุ้มน้ำได้ดี ควรรีบไถพรวนดินและปลูกทันที ซึ่งจะอยู่ในช่วงเดือนตุลาคม

วิธีการหลังจากไถพรวนดินในแปลงนาข้าวแล้ว ให้นำเมล็ดพันธุ์มาหว่านในอัตรา ๕ กิโลกรัม/ไร่ ถั่วเขียวจะปลูกในช่วงหลังจากเก็บเกี่ยวข้าวทันที เพราะดินยังมีความชื้นอยู่ เป็นการควบคุมวัชพืชไปในตัว เนื่องจากต้นถั่วเขียวจะบังแสงป้องกันวัชพืชงอก ในขณะที่เดียวกันความชื้นในดินจะเป็นตัวช่วยควบคุมวัชพืชได้ด้วย จึงไม่จำเป็นต้องใช้สารเคมี โดยการไถตะ แล้วนำเมล็ดถั่วเขียวหว่านในอัตรา ๕ กิโลกรัม/ไร่ แล้วจากนั้นไถพรวนอีกรอบ

การดูแลรักษา

ถั่วเขียวเป็นพืชที่มีการดูแลรักษาน้อยมาก โดยมีการให้ฮอร์โมนไข่พร้อมกับน้ำหมักชีวภาพ (ปลา) ที่ทำการหมักเอง ฉีดพ่นในอัตรา ๒ ซอนโตะต่อน้ำ ๒๐ ลิตรในขณะที่ถั่วเขียวอายุได้ ๓๐ วัน เพื่อกระตุ้นการออกดอกและติดเมล็ด และยังทำให้ถั่วเขียวมีน้ำหนักอีกด้วย ซึ่งสามารถทดแทนการใช้ปุ๋ยเคมีได้

อายุการเก็บเกี่ยว

๑. ถั่วเขียวจะงอกต้นอ่อนมาหลังจากปลูกแล้ว ๓-๔ วัน
๒. ถั่วเขียวจะเริ่มออกดอกเมื่ออายุประมาณ ๒๘-๓๐ วัน
๓. ถั่วเขียวจะเริ่มมีฝักอ่อนๆ เมื่ออายุประมาณ ๓๖-๔๐ วัน
๔. ถั่วเขียวจะเริ่มมีฝักแก่เมื่ออายุประมาณ ๕๖-๖๕ วัน
๕. เริ่มเก็บเกี่ยวฝักแก่ได้เมื่อมีอายุประมาณ ๖๐-๗๐ วัน

เก็บเกี่ยวโดยใช้รถเกี่ยวข้าวซึ่งนำมาปรับแต่งเครื่องจักรเพื่อรองรับขนาดของเมล็ดถั่วเขียว โดยสามารถเก็บเกี่ยวได้ ๑๕-๒๐ ไร่/วัน

ต้นทุนการผลิต/ไร่

ค่าเมล็ดพันธุ์ถั่วเขียว ๕ กก./ไร่ เป็นเงิน ๒๕๕ บาท

ค่าเตรียมแปลง เป็นเงิน ๘๐๐ บาท

ค่าจ้างหว่าน เป็นเงิน ๓๐๐ บาท

ค่าปุ๋ยฮอโรโมน เป็นเงิน ๒๕๐ บาท

ค่ายาปราบศัตรูพืช เป็นเงิน ๒๐๐ บาท

ค่าแรงงานเก็บเกี่ยว เป็นเงิน ๖๐๐ บาท

รวมต้นทุน/ไร่ เป็นเงิน ๒,๑๓๕ บาท

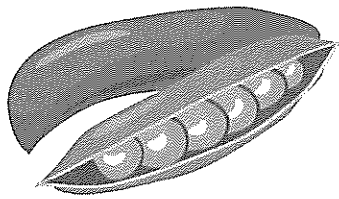
ผลผลิตที่ได้ประมาณ ๒๐๐ กิโลกรัม/ไร่

ขายได้กิโลกรัมละ ๒๕ บาท เป็นเงิน ๕,๐๐๐ บาท

กำไร ๕,๐๐๐-๒,๑๓๕ = ๒,๘๖๕ บาท/ไร่

รายรับที่ได้จากการปลูกพืชเสริมอาชีพ

รายได้จากการปลูกถั่วเขียวเมื่อเปรียบเทียบกับการทำนาปรังแล้ว สูงกว่าอย่างเห็นได้ชัด และการจัดการดูแลรักษาไม่ยุ่งยากเหมือนข้าว ซึ่งต้องใช้ต้นทุนที่สูงกว่าการปลูกถั่วเขียว สามารถลดต้นทุนการผลิตได้ค่อนข้างมาก และราคาผลผลิตก็เป็นที่น่าพอใจ ทำให้รายได้จากการปลูกถั่วเขียวเพียงพอต่อการดำรงชีพ และสามารถเป็นต้นทุนในการประกอบอาชีพทำกิจกรรมอื่นๆต่อไป

“ฟักทอง” พืชใช้น้ำน้อยระบบน้ำหยด

ชื่อเกษตรกร นายด้อย เปรมปรี
ที่อยู่ ๗๔/๑ หมู่ ๖ ตำบลคลองเรือ อำเภอวิหารแดง
จังหวัดสระบุรี ๑๘๑๕๐

ขณะที่สถานการณ์ภัยแล้งที่ครอบคลุมไปทุกพื้นที่ จนในหลายพื้นที่ประกาศให้มีการงดการเพาะปลูกพืชใช้น้ำมาก โดยเกษตรกรตำบลคลองเรือ สุวิฤตภัยแล้ง ปลูกพืชใช้น้ำน้อย โดยปลูกฟักทองบนพื้นที่กว่า ๗ ไร่ สามารถทำรายได้หลังงดการทำนาถึงหลักแสนบาท

วิธีการปลูก/การดูแลรักษา/การเก็บเกี่ยวผลผลิต

วันนี้ครอบครัวนายด้อย เปรมปรี เกษตรกรวัย ๖๐ ปี ชาวบ้านตำบลคลองเรือ อำเภอวิหารแดง จังหวัดสระบุรี พลิกวิกฤตให้เป็นโอกาส หันมาปลูกฟักทองบนพื้นที่กว่า ๗ ไร่ สามารถสร้างรายได้มากมายถึงหลักแสน นายด้อย เปรมปรีบอกว่า จากเดิมตนและครอบครัวมีอาชีพทำนาเหมือนเกษตรกรทั่วไป ซึ่งตลอดนับสิบปีที่ผ่านมาในช่วงหน้าแล้งของทุกปี เคยทำการปลูกข้าวมาตลอด แต่ไม่ประสบความสำเร็จ ข้าวขาดน้ำยืนต้นตายเสียหายขาดทุนทุกปี จากนั้นเริ่มหันหาแนวทางที่จะทำการเกษตรที่ปลูกพืชใช้น้ำน้อยทดแทน จึงเริ่มศึกษาการปลูกฟักทองเพราะเป็นพืชใช้น้ำน้อยแทน ซึ่งในส่วนน้ำที่ใช้สำหรับทำการเกษตรตนเองใช้วิธีการกั้นฝายที่ลำคลอง แล้วทำการสูบน้ำมาตามระบบท่อที่วางไว้เป็นระบบน้ำหยด

ต้นทุน ประมาณ ๒๐,๐๐๐ บาท

การตลาด ซึ่งทุกปีจะส่งผลผลิตใน ๗ ไร่ ประมาณ ๒๐ ตัน และจะมีพ่อค้ามารับซื้อถึงที่ทุกปี ราคาอยู่ที่ประมาณกิโลกรัมละ ๕-๘ บาท

รายรับที่ได้จากการปลูกพืชเสริมอาชีพ

สามารถสร้างรายได้มากกว่า ๗๐,๐๐๐-๘๐,๐๐๐ บาท/ปี

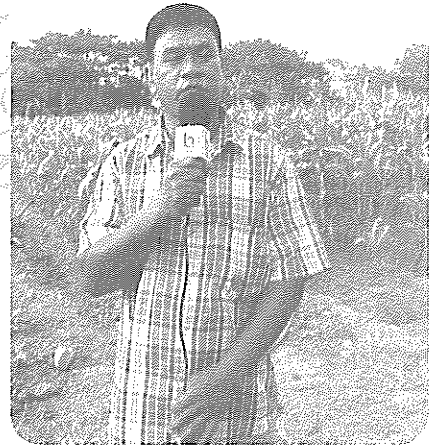
กลเม็ดเคล็ดลับ

เทคนิคการสร้างผลผลิตที่จะได้ผลผลิตฟักทองแน่นอนทุกปี มีวิธีที่ชาวบ้านเรียกกันว่า “จับฟักทองแต่งงานกัน” คือการช่วยให้เกสรดอกขี้เหล็กของฟักทอง ที่มีตัวผู้และตัวเมียได้มาสัมผัสกันโดยตรง เพราะปัจจุบันจะอาศัยผึ้งหรือแมลงมาช่วยนำพาเกสรตัวผู้ตัวเมียไปเจอกันในแปลงฟักทองนั้นค่อนข้างลำบาก เพราะมีปริมาณน้อย ดังนั้น การช่วยนำดอกเกสรไปสัมผัสหรือผสมพันธุ์กัน เพื่อให้ฟักทองสมบูรณ์ไม่หลุดจากข้อ และจะช่วยให้ฟักทองมีลูกใหญ่สมบูรณ์ น้ำหนักอยู่ที่ประมาณลูกละ ๔-๖ กิโลกรัมและมีน้ำหนักมากที่สุดถึง ๑๐ กิโลกรัม ซึ่งระยะเวลาในการปลูกใช้เวลาเพียง ๘๐ วันสามารถเก็บเกี่ยวผลได้

ข้าวโพด ถั่วฝักยาว พืชผักสวนครัว พืชระยะสั้นใช้น้ำน้อย

ชื่อเกษตรกร นายไพฑูรย์ บุญพึ้ง (ผู้ใหญ่บ้านหมู่ ๔)
ที่อยู่ ๑๒/๓ หมู่ ๔ ตำบลจักรสีห์ อำเภอเมืองสิงห์บุรี
จังหวัดสิงห์บุรี ๑๖๐๐๐

วิธีการปลูก/การดูแลรักษา/การเก็บเกี่ยวผลผลิต

ข้าวโพดใช้ระยะเวลาการปลูกสั้น เพียง ๗๕-๘๐ วัน ข้าวโพดมีความต้องการใช้น้ำตลอดการปลูกประมาณ ๓๕๐-๖๐๐ มิลลิเมตร ถั่วฝักยาวมีอายุการเก็บเกี่ยวเฉลี่ย ๓๕ วัน ตั้งแต่เริ่มปลูก ส่วนการปลูกถั่วฝักยาวให้ได้ผลผลิตที่ดีนั้น นอกจากต้องให้น้ำและปุ๋ยอย่างสม่ำเสมอแล้วยังต้องอาศัยเทคนิคในการดูแลเพื่อให้ถั่วฝักยาวฝักดก เมื่อถั่วฝักยาวเริ่มงอกและแตกใบเป็นลำต้นจะมีการแตกยอดและแขนง ยอดหลักจะขึ้นสูงตามค้ำ ในช่วงที่ยอดเริ่มขึ้นค้ำสูงประมาณ ๑ เมตร ซึ่งจะอยู่ที่ประมาณ ๒๐ วันหลังปลูก ให้เด็ดปลายยอดออก ๒ คู่ใบหรือประมาณ ๑ คืบ จากนั้นยอดจะเริ่มแตกออกอีกประมาณ ๓-๕ ยอดตรงบริเวณข้อที่เด็ดยอด ดูแลให้น้ำให้ปุ๋ยตามปกติไม่เกิน ๑๕ วัน ยอดที่แตกแขนงออกจะเริ่มให้ดอกและให้ผลผลิต ถั่วฝักยาวที่มีฝักดกกว่าต้นถั่วฝักยาวที่ไม่ได้ทำการเด็ดยอด

ต้นทุน

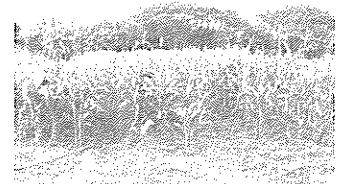
เมล็ดข้าวโพด พันธุ์ข้าวเหนียวหวานลูกผสม ๒,๐๐๐ บาทต่อไร่ ค่าไถเตรียมดิน ๑,๐๐๐ บาทต่อไร่ เมล็ดพันธุ์ถั่วฝักยาว ๑,๐๐๐ บาทต่อไร่ ปุ๋ยรองกันหลุม ๘๐๐ บาทต่อไร่ ปลูกพืชผักสวนครัว กินเองและแจกจ่าย เหลือขายตลาด

การตลาด

กลุ่มเกษตรกรตำบลจักรสีห์ ตลาดวัดพระนอนจักรสีห์

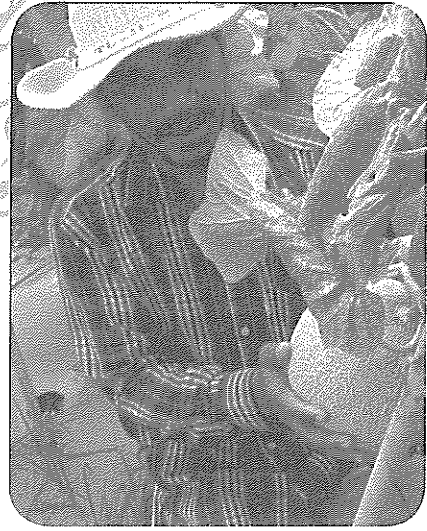
รายรับที่ได้จากการปลูกพืชเสริมอาชีพ

รายรับที่ได้จากปลูกถั่ว ข้าวโพด และผักสวนครัว ๕,๐๐๐ ต่อเดือน

การปลูกเมล่อนญี่ปุ่น ในโรงเรือน

ชื่อเกษตรกร นายสวาท สุขนุ่ม
ที่อยู่ ๕/๑ หมู่ ๔ ตำบลคูสลอด
อำเภอลาดบัวหลวง
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๒๓๐

วิธีการปลูก/การดูแลรักษา/การเก็บเกี่ยวผลผลิต

เมล็ดพันธุ์เมล่อนสามารถหาซื้อได้ทั่วไปตามร้านค้าที่จำหน่ายเมล็ดพันธุ์ แต่จะมีการเคลือบสารกันเชื้อรามาแล้วแทบทั้งสิ้น ดังนั้น การแช่เมล็ดในน้ำหรือน้ำอุ่น ประมาณ ๒-๖ ชั่วโมง จะเป็นการกำจัดสารเคลือบเชื้อราและแบคทีเรียบางชนิดที่ติดมากับเมล็ดพันธุ์

วิธีการเพาะกล้า

นำวัสดุเพาะกล้า คลุกเคล้าให้เข้ากัน กรอกใส่ถาดเพาะกล้า ทำการหยอดเมล็ดลงในถาด หลุมละ ๑ เมล็ด แล้วกลบด้วยวัสดุเพาะกล้า รดน้ำให้ชุ่ม นำไปวางไว้ในที่ร่ม ไม่ให้โดนแสงแดดจัดโดยตรง รอจนกระทั่งเมล็ดเริ่มงอกและมีใบสีเขียว ขนาดของต้นกล้าที่แข็งแรงพอที่จะย้ายปลูกได้ ประมาณ ๑๐-๑๓ วัน แล้วจึงนำไปปลูกลงดินที่เตรียมไว้ รดน้ำมากๆ หลังย้ายกล้า ๓-๔ วัน

การผสมเกสรและการให้ผล

เมื่อเมล่อนมีอายุประมาณ ๒๕ วัน ดอกตัวเมียจะเริ่มบาน ต้องนำเกสรตัวผู้จากต้นใกล้เคียงมาผสม การผสมเกสรต้องทำเมื่อดอกตัวเมียบานในตอนเช้าในขณะที่อากาศยังมีอุณหภูมิไม่สูงมาก หลังจากนั้นดอกตัวเมียจะหุบไม่รับการผสมอีกต่อไป

การให้ผล

เมื่อเริ่มติดเป็นผลอ่อนขนาดเท่าไข่ไก่ ให้คัดเลือกผลที่สมบูรณ์ที่สุดไว้เพียงผลเดียว โดยดูจากผลที่รูปร่างสมบูรณ์ ไม่บิดเบี้ยว และมีขั้วผลที่มีขนาดใหญ่ที่สุด

การเก็บเกี่ยว

เมล่อนหลังการผสมเกสร ประมาณ ๔๕ วัน สามารถทำการเก็บเกี่ยวผลได้ นอกจากนี้ ยังสามารถสังเกตระยะที่เหมาะสมในการเก็บเกี่ยวได้จาก

- ๑) รอยแยกของขั้ว สัมผัสระหว่างขั้วกับผลถ้ามีรอยร้าวสีน้ำตาลเกิดขึ้น สามารถเก็บผลผลิตได้
- ๒) รอยนูนของร่องแห เมล่อนที่มีตาข่าย เมื่อสุกตาข่ายจะคลุมผล แข็งนูนเห็นได้ชัด
- ๓) กลิ่น บางพันธุ์เมื่อสุกจะมีกลิ่นหอม ซึ่งสามารถเก็บเกี่ยวได้
- ๔) นับอายุ โดยนับจากช่วงผสมเกสรตามอายุของพันธุ์นั้นๆ

การให้น้ำ

- ระยะปลูก-ติดผล-แตกลาย ให้น้ำปริมาณมาก จากนั้นค่อยๆ ลดปริมาณการให้น้ำลง
- ช่วงแตกลาย ประมาณ ๗ วัน ลดปริมาณการให้น้ำลง
- แตกลายเต็ม ให้เพิ่มปริมาณน้ำ
- ก่อนเก็บเกี่ยว ๗-๑๐ วัน ลดปริมาณน้ำจนแปลงแห้ง

ต้นทุน

ระยะเวลาการคุ้มทุน

การเพาะปลูกเมล่อนในโรงเรือน ขนาด กว้าง ๗ เมตร ยาว ๓๐ เมตร สูง ๕ เมตร สามารถปลูกเมล่อนได้ ๕๕๐-๗๕๐ ต้น ได้ผลผลิตรอบละจำนวน ๑,๓๐๐ กิโลกรัม การขายปลีกในราคา ๑๐๐ บาทต่อกิโลกรัม และราคาขายส่ง ๖๐-๘๐ บาทต่อกิโลกรัม เกษตรกรสามารถทำการเพาะปลูกได้ ๓ รอบต่อปี ดังนั้นในปีแรกเกษตรกรสามารถคืนทุนและมีกำไรสุทธิ ๗๕,๒๕๐ บาท

ต้นทุนในการเพาะปลูกเมล่อนในโรงเรือน

รายการ	ราคา (บาท)
ค่าเมล็ดพันธุ์และปุ๋ยในการเพาะปลูก/รอบการผลิต	๑๘,๗๕๐
ค่าก่อสร้างโรงเรือนพร้อมระบบน้ำหยด ขนาด ๗ x ๓๐ x ๕ เมตร	๑๔๐,๐๐๐
รวม	๑๕๘,๗๕๐

การตลาด

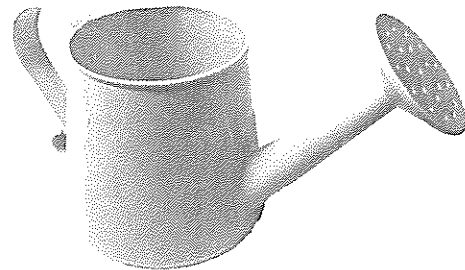
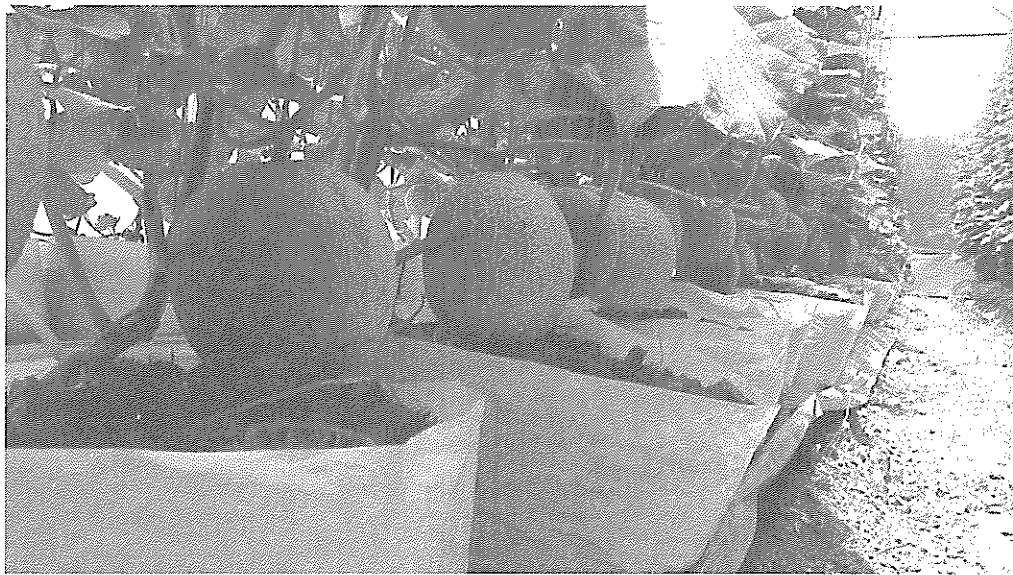
๑. การขายแบบขายปลีก : ตลาดนัดสี่แยก, ออกบูธตามงานเกษตร OTOPS/ขายที่กลุ่ม
๒. การขายแบบขายส่ง :
 - TOPS แบรินต์ : Smile Melon โดย “วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเมล่อนหมู่ใหญ่ร่วมใจพัฒนา”
 - พ่อค้าเอกชนมารับซื้อที่กลุ่ม

รายรับที่ได้จากการปลูกพืชเสริมอาชีพ

เป็นรายได้เสริมดีมาก ซึ่งสามารถเปลี่ยนจากอาชีพเสริมเป็นอาชีพหลักได้อย่างยั่งยืน (เกษตรกรที่เป็นสมาชิกส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทำนาเป็นอาชีพหลัก)

รายได้ในการเพาะปลูกเมล่อนในโรงเรือน

ผลผลิตรอบ/๑ รอบการผลิต	๑,๓๐๐	กิโลกรัม
การจำหน่าย		
- ราคาขายปลีก	๑๐๐	บาท/กก.
- ราคาขายส่ง	๖๐-๘๐	บาท/กก.
รายได้/รอบการผลิต	๗๘,๐๐๐	บาท
รายได้เฉลี่ย/เดือน	๑๙,๕๐๐	บาท
รายได้เฉลี่ย/ปี	๒๓๔,๐๐๐	บาท

ผักกางมุ้งต้นทุนไม่มาก ไม่ยุ่งยากในการดูแล

ชื่อเกษตรกร นายเงิน บุญสร้าง
ที่อยู่ ๓๗/๑ หมู่ ๓ ตำบลนครเนื่องเขต
อำเภอเมืองฉะเชิงเทรา จังหวัดฉะเชิงเทรา ๒๔๐๐๐ 0
โทรศัพท์ ๐๘-๑๗๕๗-๙๙๓๙

ปลูกผักปลอดภัยสูง (ผักเบอร์ ๘) ตามนโยบายผู้ว่าราชการจังหวัดฉะเชิงเทรา ที่ไม่ใช่ปุ๋ยเคมี ไม่ใช่ยาฆ่าแมลง ไม่ใช่ฮอร์โมนเร่ง ไม่มี GMO น้ำดี ดินเหมาะสม เก็บเกี่ยวสะอาด และตรวจรับรองโดยสาธารณสุข

วิธีการปลูก/การดูแลรักษา/การเก็บเกี่ยวผลผลิต

ปลูกผักกางมุ้ง ซึ่งได้รับความรู้จากศูนย์เรียนรู้เพื่อการปฏิรูปที่ดิน สาขาฉะเชิงเทรา ให้ความรู้ตั้งแต่การเตรียมดิน การเพาะเมล็ด การหว่านกล้า การเก็บเกี่ยว การดูแลแหล่งน้ำสำหรับการปลูกผัก เป็นผักหลายชนิด เช่น คะน้า กวางตุ้ง บล็อกโคลี ขึ้นฉ่าย ฯลฯ การปลูกแต่ละครั้งใช้เวลาประมาณ ๓๐-๔๐ วัน สามารถเก็บผลผลิตได้ ขึ้นอยู่กับประเภทของผักการดูแลก็ไม่ยุ่งยาก ให้น้ำไม่มาก และผักที่ปลูกไม่ใช่สารเคมีใดๆ ทั้งสิ้น

ต้นทุน

ต้นทุนไม่มาก และไม่ยุ่งยากในการดูแล

การตลาด

จำหน่ายที่ตลาดเทศบาลเมืองฉะเชิงเทรา ทุกวันอังคารและวันศุกร์ ตลาดนัดชุมชน และตามร้านอาหาร ซึ่งไม่เพียงพต่อการจำหน่าย ซึ่งจังหวัดได้เตรียมแหล่งในการจำหน่ายและกระจายสินค้าเกษตรไว้รองรับ ตนเองและกลุ่มกำลังเร่งผลิตให้เพียงพอต่อความต้องการ

รายรับที่ได้จากการปลูกพืชเสริมอาชีพ

รายได้เฉลี่ยเดือนละ ๑๐,๐๐๐-๑๒,๐๐๐ บาท ช่วยสร้างรายได้ให้กับครอบครัว ทำให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ที่สำคัญตนเองและครอบครัวมีความสุขที่ดี เพราะผักที่ปลูกปลอดภัยจากสารเคมี

ปลูkmันเทศกลับกับการปลูกข้าว

ชื่อเกษตรกร นายจรูญ เกษโกวิท
ที่อยู่ หมู่ ๗ ตำบลเนินทราย
อำเภอเมืองตราด จังหวัดตราด ๒๓๐๐๐

เกษตรกรที่ตำบลเนินทราย อำเภอเมืองตราด จังหวัดตราด แก้ปัญหาพื้นที่ขาดน้ำในช่วงหน้าแล้ง ด้วยการปลูกพืชใช้น้ำน้อยอย่างมันเทศ แทนการทำนา ไม่ต้องเสี่ยงผลผลิตเสียหาย แถมยังได้ผลตอบแทนที่ดีทีเดียว

วิธีการปลูก/การดูแลรักษา/การเก็บเกี่ยวผลผลิต

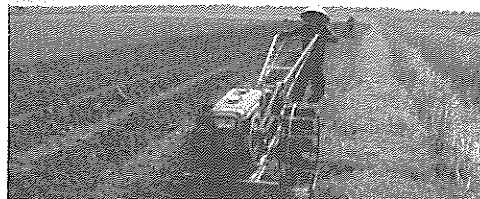
โดยปลูกเตรียมไว้สำหรับตัดยอดไปปลูก มีทั้งหมด ๓ สายพันธุ์ ประกอบด้วย มันเทศแครอท มันเทศดำ และมันเทศเหลือง โดยถ้ามันเทศเหล่านี้จะถูกตัดเพื่อนำไปปลูกในแปลงนาพันธุ์ฤดูเก็บเกี่ยวข้าว นาปีแล้ว เพราะนายจรูญไม่ทำนาปรังเนื่องจากแหล่งน้ำในพื้นที่ไม่เพียงพอต่อการปลูกข้าว

การตลาด

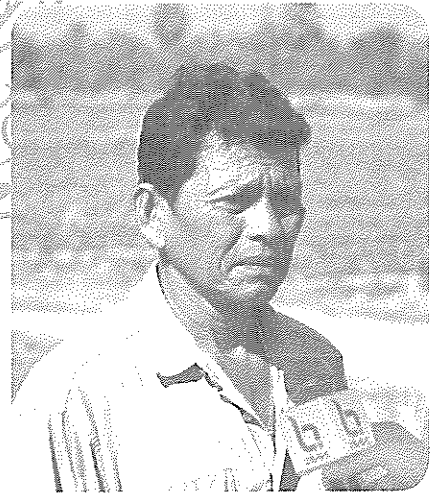
ผลผลิตจะเก็บเกี่ยวได้ในช่วงเดือนเมษายน มีพ่อค้าแม่ค้ามารับซื้อถึงที่ถึงแปลงปลูก เพื่อนำส่งโรงงานแปรรูป ราคาอยู่ที่กิโลกรัมละ ๕-๑๐ บาท ขึ้นอยู่กับตลาด แต่โดยรวมถือว่าให้ผลตอบแทนดีไม่แพ้การปลูกข้าวเลยทีเดียว

เทคนิคสำคัญของการปลูก

คือการเตรียมไถดินก่อนปลูkmันเทศ ที่ต้องทำ ๓ ครั้ง พร้อมกับการใส่ปุ๋ยอินทรีย์ มูลสัตว์ ควบคู่กับการไถแปร เพื่อเพิ่มความร่วนซุย สร้างความชุ่มชื้นให้กับดิน ปรับสภาพดินให้เหมาะสมกับการปลูkmันเทศ อีกทั้งใส่ปุ๋ยอินทรีย์ มูลสัตว์ จะช่วยเพิ่มสารอาหารให้กับดินและต้นมันเทศ

ปลูกถั่วลิสง แตงกวา ถั่วฝักยาว หลังฤดูเก็บเกี่ยว และเลี้ยงแม่วัวพันธุ์เนื้อ

ชื่อเกษตรกร นายพีรพงษ์ พงษ์นาค
ที่อยู่ ๓๒ หมู่ ๑ บ้านหนองกาทอง
ตำบลโรงเข้ อำเภอบ้านลาด
จังหวัดเพชรบุรี ๗๖๑๕๐

พืช ได้แก่ ถั่วลิสง แตงกวา ถั่วฝักยาว และการขึ้นตาลเพื่อนำลูกตาลอ่อนมาเผาแล้วขายส่ง
สัตว์ ได้แก่ แม่วัวพันธุ์เนื้อชาโลเล่ ๒ ตัว ขายลูกวัว ปีละ ๑๐,๐๐๐ บาทต่อตัว ต้นทุน ๒,๐๐๐
บาทต่อ ๑ ตัว ค่าน้ำมันเครื่องตัดหญ้า ๑๐-๒๐ บาทต่อวัน

วิธีการปลูก/เลี้ยง/การดูแลรักษา/การเก็บเกี่ยวผลผลิต

การปลูก - ถั่วลิสงปลูกในพื้นที่ ๑๓ ไร่ ๒ งาน โดยหลังเก็บเกี่ยวข้าวนาปีแล้วประมาณเดือน
พฤศจิกายน-ธันวาคม เมื่อไถกลบตอซังแล้วกร่องทำแปลงปลูก จากนั้นสังเกตดูความชื้นของพื้นที่ ถ้า
ความชื้นเหลือน้อยพอจะปลูกได้สามารถปลูกได้เลย ถ้าความชื้นมากจะเกิดเป็นเชื้อราได้ ตั้งแต่วันลงเมล็ด
พันธุ์ถึงวันเก็บเกี่ยว ๘๕ วัน เป็นระยะนับวันถอน อยู่ในระยะไม่เกิน ๙๐ วัน สามารถถอนหมด ใช้พันธุ์
สข.๓๘ ซึ่งเป็นพันธุ์ที่พ่อค้าถั่วต้มต้องการ ใช้น้ำจากคลองชลประทานเพียง ๒๐๐ ลูกบาศก์เมตรต่อไร่ ในขณะที่
ที่ข้าวใช้น้ำ ๑,๒๐๐ ลูกบาศก์เมตรต่อไร่ ในการปลูกปกติจะไม่ใส่ปุ๋ย เพราะถ้าใส่ปุ๋ยจะงามเกินไป ถั่วลิสง
จะไม่ออกหัว สำหรับแมลงศัตรูพืชจะมีบ้างคือเพลี้ย มีการใช้สารเคมีบ้างในการกำจัด แต่เมื่อจะถึงเวลาเก็บ
ก็จะเว้นระยะไม่ใช้เพื่อความปลอดภัยของผู้บริโภค แต่ส่วนใหญ่จะไม่ค่อยใช้สารกำจัดศัตรูพืช ในการปลูก
จะรวมกลุ่มกันลงแรงปลูกและลงแรงเก็บถอน แปลงขนาด ๓ ไร่ ใช้ประมาณ ๑๐ คน ๔ คนถอนต้นถั่ว อีก
๖ คนก็ปลิดถั่วใส่กระสอบ ตกเย็นจะมีพ่อค้ามารับซื้อ ในการปลูกถั่วลิสงจะมีการรวมกลุ่มกันเพื่อลงแรง
ทำงาน ทำให้ประหยัดไปได้มาก

การปลูกแตงกวา ถั่วฝักยาว จะใช้พื้นที่ปลูกประมาณ ๑ ไร่เศษ โดยหลังจากเก็บเกี่ยวข้าวแล้ว จะ
เตรียมแปลงในการปลูกแตงกวาก่อน โดยเตรียมดิน ผ่ายางคลุมดิน ตาข่าย เชือกขึงตาข่าย และหลักปัก
เริ่มแรกลงเมล็ดพันธุ์แตงกวาก่อน จากนั้นใช้เวลา ๔๕ วัน สามารถเก็บเกี่ยวผลผลิตได้ ใช้เวลาเก็บจน
ผลผลิตหมดคือ ๑๕ วัน ตัดต้นแตงกวา ฉีดยาฆ่าหญ้า ตัดหญ้า แล้วปลูกถั่วฝักยาวในแปลงที่ปลูกแตงกวา
เลย ใช้เวลาปลูกเดือนครึ่ง สามารถเก็บเกี่ยวผลผลิตได้จนครบ ๑๗ วัน หมดฤดูพอดี เข้าฤดูฝนเตรียมทำ
นาปี

การเลี้ยงแม่วัวพันธุ์เนื้อชาโลเล่ เลี้ยงในคอกไม่ได้ปล่อยตามธรรมชาติ เกษตรกรมีแม่วัว ๒ ตัว จากนั้นซื้อน้ำเชื้อมาผสมพันธุ์ได้ลูกวัวนำมาเลี้ยงด้วยหญ้าและฟางจนครบ ๑ ปี สามารถขายเป็นวัวเนื้อ ราคาตัวละประมาณ ๑๐,๐๐๐ บาท

ต้นทุน

ถั่วลิสงต้นทุน ค่าเมล็ดพันธุ์ ค่าแรงงาน ค่าฉีดยา ตกไร่ละ ๕,๐๐๐ บาท กรณีต้องจ้างทุกอย่างจะอยู่ที่ไร่ละ ๘,๐๐๐ บาท

สำหรับแตงกวาและถั่วฝักยาว ต้นทุนจะอยู่ที่ไร่ละ ๕,๐๐๐ บาท

สำหรับวัวชาโลเล่ เป็นการซื้อแม่พันธุ์มาและใช้แม่พันธุ์ทำลูก ๒ ตัว ชาวนาคิดต้นทุนที่ค่าซื้อน้ำเชื้อปีละ ๒,๐๐๐ บาท และค่าน้ำมันในการตัดหญ้ามาให้วัวกิน ปีหนึ่ง ๗,๓๐๐ บาท เป็นเงิน ๙,๓๐๐ บาท โดยเฉลี่ยได้ลูกวัว ๑-๒ ตัว

การตลาด

อำเภอบ้านลาดมีพ่อค้ามารับซื้อถั่ว จำนวน ๔ ราย โดยมารับซื้อถึงพื้นที่เลย ราคาการซื้อจะอยู่ที่ปริมาณผลผลิตที่ได้ โดยปีที่ผ่านมามีผลผลิตต่อไร่ประมาณ ๘๐๐ กิโลกรัม กิโลกรัมละ ๑๘ บาท มีกำไรไร่ละประมาณ ๑๐,๐๐๐ บาท

ส่วนแตงกวากับถั่วฝักยาวราคาจะขึ้นลงวันต่อวัน โดยที่อำเภอบ้านลาดมีตลาดกลางเกษตรกรอยู่จังหวัดศรีสะเกษที่ตลาดแห่งนี้ขึ้นอยู่กับผลผลิตว่าจะได้มากน้อยเพียงใด โดยราคาแตงกวาราคาซื้อที่ กิโลกรัมละ ๑๕ บาท ถั่วฝักยาว ๓๕ บาท อย่างไรก็ตามเนื่องจากผลผลิตทยอยเก็บเป็นวันๆ และเกษตรกรนำเก็บไว้เป็นต้นทุนในการทำนาปี รายได้เฉลี่ยรวมประมาณ ๒๐๐,๐๐๐ บาท เมื่อหมดฤดู สำหรับวัวชาโลเล่ รายได้ต่อปีประมาณ ๒๐,๐๐๐ บาท จากการขายลูกวัวเป็นวัวเนื้อ

นอกจากนี้ยังมีอาชีพเสริมคือการขึ้นต้นตาลเพื่อนำลูกตาลลงมาเฉาะขายลูกตาลอ่อนส่งพ่อค้าแม่ค้า มีรายได้ต่อวันเมื่อหมดฤดูของตาลอ่อนรวม ๕๐,๐๐๐ บาท เช่นกัน

รายรับที่ได้จากการปลูกพืชเสริมอาชีพ

เกษตรกรทำนาเป็นอาชีพหลัก เมื่อรวมรายได้ทั้งหมดหลังหักต้นทุนแล้ว เกษตรกรสามารถอยู่ในพื้นที่โดยไม่ต้องไปขายแรงงานหน้าแล้งที่อื่น สามารถส่งลูกเรียนจนทำงานเป็นหลักเป็นฐานได้

ถั่วเขียว

ชื่อเกษตรกร นายวัฒนา ใจชื่อ
ที่อยู่ ๔๙ หมู่ ๔ ตำบลบ้านยาง
อำเภอเมืองนครปฐม จังหวัดนครปฐม ๗๓๐๐๐
โทรศัพท์ ๐๘-๓๑๓๙-๒๑๔๙

ถั่วเขียว เป็นพืชที่ใช้น้ำน้อย อายุสั้น เก็บเกี่ยวผลผลิตได้ไว นายวัฒนาจึงหันมาปลูกถั่วเขียวเพื่อสร้างรายได้เสริมแทนการปลูกข้าว ในช่วงที่ต้องประสบภาวะภัยแล้ง

วิธีการปลูก/การดูแลรักษา/การเก็บเกี่ยวผลผลิต

หลังจากฤดูเก็บเกี่ยวข้าวแล้ว ก็ดำเนินการไถกลบดินแล้วหว่านถั่วเขียว ทำการฝังกลบและใช้รถไถเขาระร่องน้ำเพื่อป้องกันน้ำท่วมขัง หลังจากนั้นประมาณ ๑๐-๑๕ วัน ถั่วเขียวก็จะเริ่มแตก ทิ้งไว้อีกประมาณ ๒๐ วัน ทำการฉีดยาเพื่อกันแมลงที่จะมากินถั่วเขียว ถั่วเขียวที่ปลูกนี้ไม่ใช้น้ำเลย เพราะอาศัยความชื้นจากพื้นดินและน้ำค้าง ประมาณ ๗๕ วัน ก็เก็บเกี่ยวผลผลิตได้

ต้นทุน

ไม่ต้องใช้เงินลงทุน เพราะเมล็ดได้จากทางราชการแจกให้ เสียค่าจ้างรถไถดิน ๖ ไร่ ๓๐๐ บาท และค่าปั่นกลบเมล็ดถั่วเขียวอีก ๓๐๐ บาท รวมแล้วลงทุน ๖๐๐ บาท

การตลาด

ผลผลิตทั้งหมดส่งให้โรงงานถั่วงอกที่อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี นำไปแปรรูปต่อไป

รายได้ที่ได้รับจากการปลูกพืชเสริมอาชีพ

รายได้ที่ได้รับจากการปลูกถั่วเขียวไร่ละ ๕,๙๕๐ บาท (ผลผลิต ๑๗๐ กิโลกรัมต่อไร่ ขายได้กิโลกรัมละ ๓๕ บาท) สามารถช่วยเสริมรายได้จากการปลูกข้าวได้มาก จะดีกว่าปลูกข้าวด้วยซ้ำ เพราะเป็นพืชอายุสั้น ใช้เวลาในการปลูกเพียง ๗๕ วันก็ได้ผลผลิต สามารถปลูกได้ตลอดปี และเป็นพืชใช้น้ำน้อย

แปลงโมระบบน้ำหยด

ชื่อเกษตรกร นายหวัด เพี้ยซ้าย
ที่อยู่ หมู่ ๑ ตำบลเกาะรัง อำเภอยะบะดี
จังหวัดลพบุรี ๑๕๑๓๐

จากการที่รัฐบาลมีนโยบายให้เกษตรกรปลูกพืชใช้น้ำน้อยเชิงเดี่ยว หรือพืชใช้น้ำน้อยทดแทนการปลูกข้าวที่ต้องใช้น้ำมาก เพื่อรองรับภาวะฝนแล้งในฤดูการเพาะปลูก จังหวัดลพบุรี ได้ขานรับนโยบายรัฐบาล โดยมอบหมายให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ร่วมกันให้ความรู้แก่เกษตรกรเพื่อให้เกิดการรับรู้และหันมาปลูกพืชเชิงเดี่ยวหรือพืชใช้น้ำน้อยแทนการปลูกข้าว ดังเช่น เกษตรกรตำบลเกาะรัง อำเภอยะบะดี จังหวัดลพบุรี ที่ปลูกแตงโม ซึ่งเป็นพืชใช้น้ำน้อย ให้ผลผลิตดีทีเดียว

วิธีการปลูก/การดูแลรักษา/การเก็บเกี่ยวผลผลิต

ขั้นตอนการปลูก

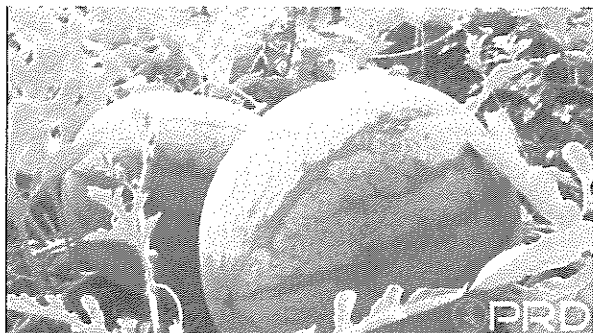
ก่อนอื่นต้องเตรียมแปลง ดิน และใช้ปุ๋ยอินทรีย์รองพื้นและเพาะชำต้นกล้า ประมาณ ๑๐ วัน ให้น้ำวันละ ๒ ครั้ง โดยใช้ระบบน้ำหยด ใส่ปุ๋ย ฉีดพ่นยา การใช้สมุนไพรมักเอ็งไว้กำจัดแมลงเป็นการลดต้นทุนการผลิต ใช้เวลาออกผลผลิตประมาณ ๖๐ วัน สำหรับพันธุ์แตงโมที่ควรนำมาเพาะปลูกจะเป็นพันธุ์กินรี C ๒๙ เป็นพันธุ์แตงโมที่ตลาดต้องการ เพราะต้านทานโรคได้ดี มีเนื้อหวาน การบำรุงรักษาขึ้นอยู่กับสภาพดินและภูมิอากาศ ใช้ปุ๋ยอินทรีย์บ้าง ไม่อินทรีย์บ้างผสมกันไป ถ้าใช้ปุ๋ยอินทรีย์อย่างเดียวก็ไล่แมลงไม่ทัน ถ้าไม่มีแมลง เราก็ไม่ต้องฉีด การให้น้ำ ถ้าฝนไม่ตกเราก็ให้ตามปกติ ระบบน้ำหยด สองเวลาเช้าเย็น มีผลผลิตไม่เกินไร่ละ ๕ ตัน ต่ำสุดไร่ละไม่เกิน ๒-๓ ตัน

ต้นทุน

ลงทุน ๓๕๐,๐๐๐ บาท ก็จะมีรายได้ถึง ๗๕๐,๐๐๐ บาท ถือเป็นกำไรครึ่งต่อครึ่งเลยทีเดียว

การตลาด

จะมีพ่อค้ามารับทุกฤดูเก็บเกี่ยว ทุกวันนี้นายหวัดพอใจในราคาที่ได้รับ มีที่ดินเพาะปลูกแตงโม ๓๐ ไร่

ถั่วเขียว พืชน้ำน้อย

ชื่อเกษตรกร นายดำรง มินทนนท์
ที่อยู่ ๓๔ หมู่ ๒ ตำบลคลองตากุด อำเภอโพธาราม
จังหวัดราชบุรี ๗๐๑๒๐
โทรศัพท์ ๐๘-๙๔๑๑-๗๗๓๘

การปลูกถั่วเขียวในเนื้อที่จำนวน ๑๒ ไร่

วิธีการปลูก/การดูแลรักษา/การเก็บเกี่ยวผลผลิต

ต้องเตรียมแปลงปลูกให้ดีโดยใช้วิธีไถตะ พรวนดินในแปลงนา แล้วนำเมล็ดพันธุ์ถั่วเขียวที่เตรียมไว้ มาหว่านให้สม่ำเสมอ มิฉะนั้นผลผลิตจะต่ำ คุณภาพเมล็ดลดลง การหว่านที่เหมาะสมคือใช้เมล็ดพันธุ์ ๕-๘ กิโลกรัม หว่านอย่างสม่ำเสมอในเนื้อที่ ๑ ไร่ จากนั้นไถแปร คราดกลบอีกรอบ เป็นอันเสร็จวิธีการปลูก ส่วนการดูแลรักษา ถั่วเขียวดูแลง่าย เป็นพืชที่ไม่ต้องการใช้น้ำมาก ถ้าน้ำท่วมขังจะเกิดโรครากเน่า และการเก็บเกี่ยวถั่วเขียว เมื่อถั่วเขียวอายุได้ ๖๐ วันขึ้นไป ฝักจะเปลี่ยนจากสีเขียวเป็นสีดำ ซึ่งแสดงว่าแก่พอจะเก็บเกี่ยวได้ ถั่วเขียวที่ปลูกเกือบทั้งหมดจะแก่และเก็บฝักได้ เมื่อมีอายุ ๖๕-๗๐ วัน เมื่อเก็บฝักจากไร่แล้ว จะต้องตากแดดอีกประมาณ ๓-๔ แดด จึงนวดและฝัดเอาเมล็ดออก ตากแดดอีกประมาณ ๓ แดด จึงเก็บใส่กระสอบเพื่อนำไปขาย

ต้นทุน

การปลูกต้องใช้เมล็ดพันธุ์ถั่วเขียวกิโลกรัมละ ๖๐ บาท ค่าดูแลบำรุงรักษา ๕๐๐ บาท/ไร่ ค่าเก็บเกี่ยว ๗๐๐ บาท/ไร่ โดยจะได้ผลผลิตถั่วเขียวอยู่ที่ ๑๕๐ กิโลกรัม/ไร่ (โดยที่รัฐบาลสนับสนุนเมล็ดพันธุ์ และค่าจ้างแรงงานจำนวน ๕ ไร่ ไร่ละ ๗๐๐ บาท)

การตลาด

เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการปลูกพืชใช้น้ำน้อย (ถั่วเขียว) ในจังหวัดราชบุรี มีการลงนามทำ MOU กับนายชัยรัตน์ บัวงาม ซึ่งเป็นผู้รับซื้อเมล็ดถั่วเขียว โดยรับซื้อในราคา ๓๐ บาท/กิโลกรัม

รายรับที่ได้จากการปลูกพืชเสริมอาชีพ

การปลูกถั่วเขียวของลุงดำรง มินทนนท์ ซึ่งเป็นอาชีพเสริม ได้ผลผลิตอยู่ที่ ๑๕๐ กิโลกรัม/ไร่ ราคาขาย ๓๐ บาท/กิโลกรัม หรือคิดเป็น ๔,๕๐๐ บาท/ไร่/ปี มีเนื้อที่ปลูก ๑๒ ไร่ (๔,๕๐๐x๑๒= ๕๔,๐๐๐ บาท) ซึ่งช่วยเสริมรายได้จากอาชีพทำนาได้มาก

จังหวัด ทางเลือกใหม่ สร้างรายได้ดี

ชื่อเกษตรกร นายจร พวงมารา
ที่อยู่ บ้านเขาติน ตำบลคลองหาด
อำเภอคลองหาด จังหวัดสระแก้ว ๒๗๒๖๐
โทรศัพท์ ๐๘๘-๖๑๓๙-๕๒๓๔

วิธีการเลี้ยง/การดูแลรักษา/การเก็บเกี่ยวผลผลิต

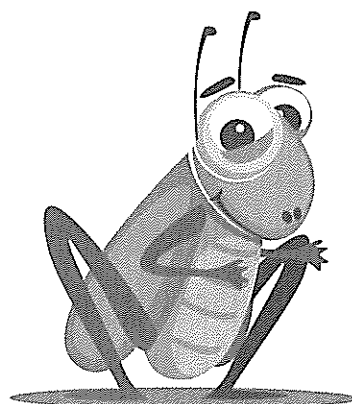
การเลี้ยงจะเริ่มตั้งแต่เอาไข่จิ้งหรีดในคันดินที่มีถุงพลาสติกมัดครอบให้อุณหภูมิเหมาะกับการฟักไข่ มาวางในบ่อ ๑๕ วัน ตัวอ่อนจะเริ่มออกจากไข่ถึงจะเปิดถุงพลาสติกให้จิ้งหรีดน้อยออกมาเดินเล่น จากนั้นเตรียมอาหาร ใช้รำข้าว ๕๐ กิโลกรัม ผสมกับอาหารไก่วัยอ่อน ๑ กระสอบ ราคา ๔๐๐ บาท เพียงแค่นี้เลี้ยงได้ ๒ เดือน ตักใส่ถาดวางกับพื้น พร้อมถาดน้ำที่ต้องใส่ก้อนหินให้จิ้งหรีดปีนป่ายกันตกลงไปจมน้ำตาย เลี้ยงไปได้ ๒๒-๒๕ วันจะเริ่มได้ยินเสียงร้อง แสดงว่าพร้อมที่จะวางไข่ จะเอาดินเลี้ยงจิ้งหรีด ราคากระสอบละ ๕๕ บาท มาตักใส่ขันให้เต็ม จะได้ประมาณ ๔๕ ขัน วางบนพื้นบ่อ ทิ้งไว้ ๒ คืน เอาถุงพลาสติกมาสวมคลุมชั้นและมัดไว้ ส่วนหนึ่งแบ่งขาย อีกส่วนแบ่งไว้เลี้ยงต่อ

เคล็ดลับ

การเลี้ยง สิ่งสำคัญสุด โรงเรือน และบ่อเลี้ยง อากาศต้องถ่ายเทและเย็น วันไหนอากาศร้อนจะต้องฉีดน้ำเพิ่มความเย็น จะช่วยให้จิ้งหรีดโตไว และเก็บผัก ไบมะละกอ ฟักทอง ไบรางจืด ไบเตย ไบข้าว ไบกะเพราให้กินบ้าง เพราะจิ้งหรีดชอบกัดกินใบพืชสดๆ เป็นธรรมชาติ

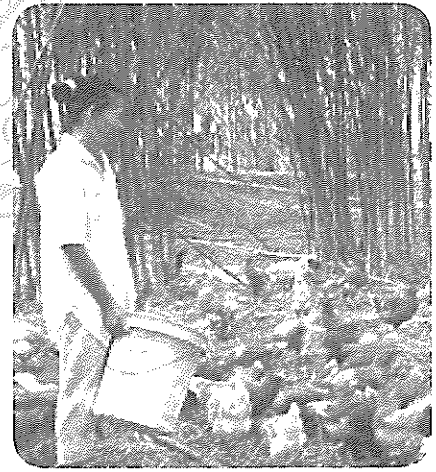
รายรับที่ได้จากการเลี้ยงสัตว์เสริมอาชีพ

นายจรแนะนำให้แบ่งพื้นที่โรงเรือนเป็น ๗ บ่อ เพื่อจะได้มีจิ้งหรีดจับขายได้ทุกวัน เดือนหนึ่งมีรายได้เกือบ ๑๐,๐๐๐ บาท

เกษตรทางเลือกใหม่ เลี้ยงไก่ไข่อินทรีย์

ชื่อเกษตรกร นางธนภรณ์ อุ่นชู
ที่อยู่ หมู่ ๘ ตำบลดอนแร่ อำเภอเมืองราชบุรี
จังหวัดราชบุรี ๗๐๐๐๐

วิธีการเลี้ยง/การดูแลรักษา/การเก็บเกี่ยวผลผลิต

เริ่มเลี้ยงไก่ได้ประมาณ ๓ ปี เป็นรุ่นที่ ๒ ประมาณ ๑๔๐ ตัว ให้กินอาหารผสมหยวกกล้วยคลุกเคล้าปนกับรำข้าวและอาหารไก่วันละ ๒ เวลา กลางวันจะปล่อยเลี้ยงตามธรรมชาติในป่าไผ่สวนหวานที่ปลูกไว้ขายหน่อ ให้ไก่ได้กินปลวก แมลง เป็นอาหาร นอกจากจะเก็บไข่ไก่ขายได้แล้ว ยังจะเก็บหน่อไม้ที่ปลูกไว้ขายได้อีก โดยผลผลิตหน่อไม้มีขนาดโตสมบูรณ์เพราะได้ปุ๋ยบำรุงดินดีจากมูลไก่ที่ถ่ายไว้ตามโคนกอไผ่ได้ประโยชน์โดยไม่ต้องไปซื้อปุ๋ยบำรุงดิน ทำให้ลดต้นทุนได้อีก เพียงรดน้ำให้เกิดความชุ่มชื้น ทั้งไก่และหน่อไม้อยู่แบบสมดุลกัน

ต้นทุน

ค่าอาหารประมาณ ๔,๐๐๐ บาทต่อเดือน

การตลาด

เปิดร้านขายเองที่หน้าบ้านและส่งขายให้ประธานกลุ่มผู้เลี้ยงไก่ไข่อินทรีย์ ตำบลดอนแร่ อำเภอเมืองราชบุรี จังหวัดราชบุรี

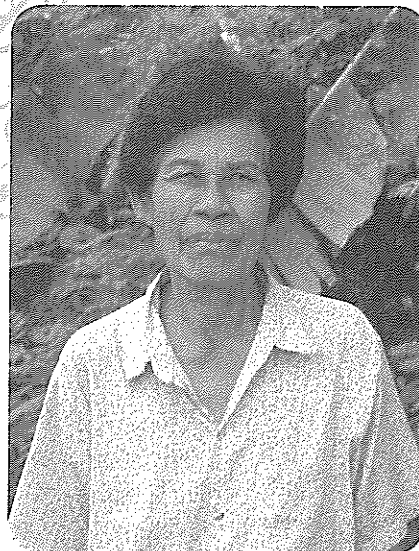
เคล็ดลับ

ถ้าเป็นไก่ปล่อยที่เลี้ยงตามธรรมชาติ ส่วนใหญ่จะให้ผลผลิตไข่อยู่ประมาณ ๘๐-๙๐ เปอร์เซ็นต์ และยังมีอายุไข่ที่ยาวนานกว่าไก่ธรรมดาประมาณ ๓ เท่าตัว ความแตกต่างของไข่อินทรีย์ที่ได้จะมีความโดดเด่นต่างจากไข่ไก่ตามท้องตลาดทั่วไป เนื่องจากไข่ไก่อินทรีย์จะมีความสดใหม่ เวลาตอกไข่จะมีกลิ่นจับเป็นก้อนสีเข้มแดงกว่า และไม่มีน้ำเหลว บริเวณเปลือกจะหนากว่าไข่ไก่ทั่วไป เนื่องจากปล่อยเลี้ยงให้คูดหากินปลวกและแมลงในตงกอไผ่ตามธรรมชาติ

รายรับที่ได้จากการเลี้ยงสัตว์เสริมอาชีพ

ช่วงแรกๆ ยังออกไม่ครบทุกตัว ได้ประมาณวันละ ๑๐๐-๒๐๐ ฟอง ๑ เดือนได้ไข่ไก่ประมาณ ๓,๖๐๐ ฟอง สร้างรายได้ให้ประมาณ ๑๔,๔๐๐ บาท

ปลาช่อนในบ่อซีเมนต์ ทางเลือกใหม่ เลี้ยงง่าย สร้างรายได้ดี

ชื่อเกษตรกร นางย้อม แสงสว่าง
ที่อยู่ ๘ หมู่ ๒ ตำบลป่าจ้าว
อำเภอเมืองอ่างทอง จังหวัดอ่างทอง ๖๕๐๐๐

วิธีการเลี้ยง/การดูแลรักษา/การเก็บเกี่ยวผลผลิต

มีวิธีการทำเริ่มจากเตรียมบ่อซีเมนต์หลายขนาด จากนั้นหาลูกปลาช่อนขนาดตัว ๑-๒ นิ้วมาเลี้ยง ระยะนี้ให้ใช้อาหารชนิดผงของปลาดุกเล็กมาปั้นก้อนขนาดเท่าหัวแม่มือ ๒-๓ ก้อน ให้เป็นอาหาร สัปดาห์ ต่อมาควรฝึกให้กินจิ้งหรีดตัวเล็กๆ เมื่อลูกปลาอายุ ๑ เดือน จะย้ายปลาช่อนลงบ่อเลี้ยงขนาด ๕x๑๐ เมตร จำนวนบ่อละ ๒,๐๐๐-๓,๐๐๐ ตัว ให้ใช้หอยเชอร์รี่มาต้มทั้งตัวและแคะเอาแต่เนื้อหอยมาสับให้เป็นชิ้นเล็กๆ นำไปใส่ในบ่อ กรณีมีจิ้งหรีดไม่เพียงพอ และนำไปให้ปลาช่อนกิน โดยประมาณ ๑๕ วันจะต้องทำความสะอาดและเปลี่ยนถ่ายน้ำ

การตลาดและรายรับที่ได้จากการเลี้ยงสัตว์เสริมอาชีพ

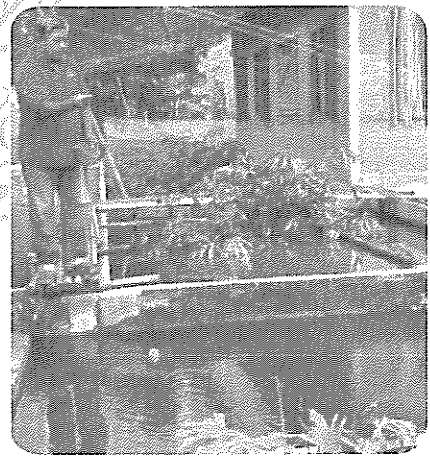
ตลอดระยะเวลาช่วงเลี้ยง ๘-๙ เดือน ซึ่งตัวรุ่นเล็ก ๒,๕๐๐ ตัว จะได้น้ำหนักเฉลี่ยประมาณ ๑,๒๐๐ กิโลกรัม จะขายกิโลกรัมละ ๖๐ บาทเป็นอย่างต่ำ รวมแล้วเป็นเงิน ๗๒,๐๐๐ บาท การลงทุน หากไม่คิดค่าบ่อ คิดแต่ค่าอาหารช่วงปลาเล็กๆ ค่าน้ำ ค่าไฟ ใช้แรงงานในครัวเรือนแล้ว ใช้เงินประมาณ ๑,๕๐๐ บาทต่อรุ่น ซึ่งก็ทำให้มีกำไรสูงมาก ถ้าเลี้ยงหมุนเวียนประมาณ ๓ บ่อ ก็จะมีรายได้เป็นจำนวนมาก

ปลาช่อนยังเป็นปลาเศรษฐกิจที่ขายได้ทุกขนาด และเป็นที่ต้องการของตลาดมาก ยิ่งน้ำหนักตัวละ ๘-๙ ชีด ไปจนถึง ๑ กิโลกรัม จะได้ราคาดี อยู่ที่กิโลกรัมละ ๗๐-๘๐ บาท หากนำปลาช่อนไปเผา จะขาย ได้ตัวละ ๙๐-๑๐๐ บาท โดยปลาช่อนที่มีขนาดเล็ก ราคาจะอยู่ที่กิโลกรัมละ ๕๐-๖๐ บาท แต่หากแปรรูป เป็นปลาเค็ม และปลาช่อนแดดเดียว จะอยู่ที่ราคากิโลกรัมละ ๑๒๐ บาท

เลี้ยงปลาผลิตในบ่อปูนซีเมนต์

ชื่อเกษตรกร นายประวิง แดงโชติ
ที่อยู่ ๕๙๗ ตำบลวังนกแอ่น
อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก ๖๕๑๓๐
โทรศัพท์ ๐๘-๗๘๔๓-๐๒๕๕

นายประวิง แดงโชติ เป็นคนที่รักในอาชีพเกษตรกรรม พยายามพัฒนารูปแบบการทำการเกษตรต่างๆ โดยเฉพาะการเพาะเลี้ยงปลา แต่ด้วยพื้นที่ที่จะใช้เป็นสถานที่เพาะเลี้ยงไม่เอื้อ เนื่องจากอยู่ห่างจากแหล่งน้ำธรรมชาติ ทำให้ไม่มีน้ำในการใช้เพาะเลี้ยงได้ตลอดทั้งปี แต่ด้วยความต้องการที่จะหาอาชีพเสริมช่วยครอบครัว จึงได้เริ่มพัฒนารูปแบบการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำแบบพอเพียง สร้างระบบการเลี้ยงที่สามารถอยู่ไกลๆ กับบ้าน โดยใช้บ่อเดิมที่เคยเลี้ยงปลาตุ๊กและกบอยู่แล้ว และใช้เวลาศึกษาและคัดเลือกปลาชนิดใหม่พร้อมกับปรับเปลี่ยนรูปแบบการเลี้ยงให้เข้ากับพื้นที่และสภาพแวดล้อมอยู่ ๓ ปี จนกระทั่งได้ปลาที่ตรงกับความต้องการและเหมาะสมกับสภาพบ่อเพาะเลี้ยงเดิมที่เตรียมไว้ อีกทั้งยังสามารถสร้างรายได้เข้ามาใช้จ่ายในครอบครัวได้ตลอดทั้งปี ซึ่งปลาที่ว่า คือปลาผลิต ซึ่งเป็นปลาที่เลี้ยงง่าย กินน้อย ลงทุนครั้งเดียวสามารถต่อยอดได้ตลอดทั้งปี อีกทั้งพื้นที่เพาะเลี้ยงสามารถทำได้ในพื้นที่เล็ก หรือในบ่อปูนซีเมนต์ก็ได้

วิธีการเลี้ยง/การดูแลรักษา/การเก็บเกี่ยวผลผลิต

ใช้บ่อที่มีความสูงประมาณ ๖๐ เซนติเมตร ความกว้างขึ้นอยู่กับขนาดของพื้นที่ ก้นบ่อเลี้ยงจะรองด้วยดินและมูลควายหมักทิ้งไว้ประมาณ ๑๐ วัน จากนั้นปล่อยน้ำเข้าประมาณ ๔๐-๕๐ เซนติเมตร (ครั้งแรกที่เริ่มเลี้ยง) บ่อเพาะเลี้ยงพร้อมก็นำพ่อแม่พันธุ์จำนวน ๑ กิโลกรัมมาปล่อยในบ่อ แต่จะวันจะให้อาหารเม็ด วันละ ๑ มื้อ (๐๘.๐๐-๐๙.๐๐ น.) เนื่องจากภายในบ่อมีการสร้างระบบธรรมชาติโดยการทำปุ๋ยหมักให้เกิดไรแดง พร้อมกับปลูกพรรณไม้้ำน้ำเพื่อช่วยบำบัดน้ำและเป็นอาหารของปลาอีกทางหนึ่งเพื่อช่วยลดต้นทุนด้านอาหาร ระยะเวลากว่าจะจับขายได้โดยทั่วไปจะอยู่ประมาณ ๘-๑๐ เดือน ทำให้ในระหว่างนั้นจะมีประชากรปลาที่เกิดใหม่ขึ้น หากปล่อยเลี้ยงไว้ในบ่อก็จะทำให้น้ำเสียเร็วขึ้น ปลาใหญ่แย่งอาหารปลาเล็กดังนั้นพอปลาใหญ่วางไข่และให้ลูกแล้ว จะเริ่มจับปลาใหญ่ขายไปและเพาะเลี้ยงปลาเล็กที่เกิดใหม่เป็นรุ่นต่อไปในบ่อเลี้ยงเดิม โดยที่ไม่ต้องล้างหรือทำความสะอาดบ่อใหม่ อาศัยการเติมน้ำในช่วงฤดูฝน ปีละ ๑ ครั้งเท่านั้น จึงไม่ต้องรื้อถอนเรื่องน้ำ แต่ด้วยปริมาณลูกปลาที่เกิดมาแต่ละครั้งค่อนข้างเยอะ จะเลี้ยงในบ่อเดียวไม่ได้ จึงต้องแยกไปเลี้ยงให้เหมาะสมกับขนาดบ่อที่เลี้ยง

การตลาดและรายรับที่ได้จากการเลี้ยงสัตว์เสริมอาชีพ

ทุกๆ เดือนนายประวิงมีปลาผลิตออกจำหน่ายในรูปแบบปลาสดและแปรรูปปลาแดดเดียวจำหน่ายในราคากิโลกรัมละ ๑๒๐ บาท (ปลาเป็น) ๑๔๐ บาท (ปลาแดดเดียว) นอกจากนี้ยังใช้เป็นสถานที่ศึกษาดูงานให้นักเรียน นักศึกษา และคนที่สนใจ เข้ามาศึกษาดูงาน ซึ่งมีหมื่นเวียนเข้ามาทุกเดือนอย่างต่อเนื่องอีกด้วย

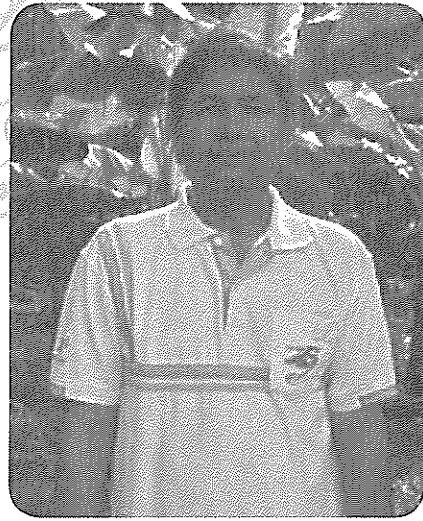

A grayscale, halftone-style photograph of a hand holding a bunch of bananas inside a white plastic bag. The hand is positioned at the bottom right, with fingers wrapped around the stems of the bananas. The bag is pulled up, framing the bananas and the hand. The background is plain white.

อาชีพเสริมเพิ่มรายได้

ภาคใต้

กล้วยหอมใต้ ปลูกแซม ในสวนยางพารา ใต้ราคาดิ

ชื่อเกษตรกร นายวิสูตร คันทรักษา
ที่อยู่ หมู่ ๔ ตำบลท่าเรือ อำเภอบ้านนาเดิม
จังหวัดสุราษฎร์ธานี ๘๔๒๔๐
โทรศัพท์ ๐๘-๙๔๗๕-๕๓๗๑

ปัจจุบันเศรษฐกิจของภาคใต้มีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ ราคายางพารา ราคาปาล์มน้ำมันไม่คงที่ เกษตรกรจึงหันมาทดลองปลูกพืชเกษตรที่ใช้ต้นทุนต่ำแต่ให้ผลผลิตคุ้มค่า นายวิสูตร คันทรักษา จึงได้คิดริเริ่มทดลองปลูกกล้วย สับปะรด มะนาว สลัดอินโด มะยงชิด เป็นต้น แต่ไม่ประสบผลสำเร็จ จึงตัดสินใจหันมาศึกษาและเข้าร่วมกลุ่มสหกรณ์การเกษตรบ้านนาสารพบว่า กล้วยหอมทองเป็นพืชเศรษฐกิจที่มีต้นทุนต่ำดูแลรักษาง่าย ใช้น้ำน้อยประมาณ ๑๕ ลิตร/ต้น/วัน ผนวกกับภาคใต้เป็นพื้นที่ที่อุดมสมบูรณ์ สภาพภูมิอากาศที่เหมาะสม ฝนตกต้องตามฤดูกาล นอกจากนี้ได้ศึกษาการทำปุ๋ยหมักชีวภาพเพื่อต้องการปรับสภาพดินและลดปริมาณการใช้ปุ๋ยเคมีให้น้อยลง พบว่าปุ๋ยหมักชีวภาพมีสารครบถ้วนประกอบด้วย ไนโตรเจน ฟอสฟอรัส และโปแตสเซียม ใช้วิธีให้ปุ๋ยปริมาณน้อยแต่ถี่ขึ้น ส่งผลให้กล้วยเจริญเติบโตได้เร็วกว่า เพียง ๗-๘ เดือน สามารถเก็บขายได้

วิธีการปลูก/การดูแลรักษา/การเก็บเกี่ยวผลผลิต

หลุมปลูก

ระยะปลูกระหว่างแถวและต้น ๒x๒ เมตร

ขนาดหลุมปลูก ๓๐ เซนติเมตร x ๓๐ เซนติเมตร x ๓๐ เซนติเมตร

รองกันหลุมดินผสมปุ๋ยอินทรีย์ประมาณ ๓ เซนติเมตร

การให้ปุ๋ย

เดือนแรก สัปดาห์ที่ ๑ ให้น้ำหมัก สัปดาห์ที่ ๒ ให้ปุ๋ยสูตร ๒๑-๐-๐ ให้น้ำ สัปดาห์ที่ ๓ ให้น้ำหมัก สัปดาห์ที่ ๔ ให้ปุ๋ยสูตร ๑๕-๑๕-๑๕

เดือน ๒ สัปดาห์ที่ ๑ ให้น้ำหมัก สัปดาห์ที่ ๒ ให้ปุ๋ยสูตร ๒๑-๐-๐ ให้น้ำ สัปดาห์ที่ ๓ ให้น้ำหมัก สัปดาห์ที่ ๔ ให้ปุ๋ยสูตร ๑๕-๑๕-๑๕

เดือน ๓ สัปดาห์ที่ ๑ ให้น้ำหมัก สัปดาห์ที่ ๒ ให้ปุ๋ยสูตร ๒๑-๐-๐ ให้น้ำ สัปดาห์ที่ ๓ ให้น้ำหมัก สัปดาห์ที่ ๔ ให้ปุ๋ยสูตร ๑๕-๑๕-๑๕

เดือน ๔-๕ สัปดาห์ที่ ๑ ให้น้ำหมัก สัปดาห์ที่ ๒ ให้ปุ๋ยสูตร ๒๑-๐-๐ ให้น้ำ สัปดาห์ที่ ๓ ให้น้ำหมัก สัปดาห์ที่ ๔ ให้ปุ๋ยสูตร ๑๕-๑๕-๑๕

เดือน ๖-๗ สัปดาห์ที่ ๑ ให้น้ำหมัก สัปดาห์ที่ ๒ ให้ปุ๋ยสูตร ๒๑-๐-๐ ให้น้ำ สัปดาห์ที่ ๓ ให้น้ำหมัก สัปดาห์ที่ ๔ ให้ปุ๋ยสูตร ๑๓-๑๓-๒๑

การดูแล

การแตกหน่อหลังปลูกล້วย ปลูก ๓-๕ เดือน ให้แตกหน่อ เพื่อต้นแม่มีความสมบูรณ์

การแต่งใบ ควรตัดแต่งใบเมื่อกล้วยได้ ๓-๕ เดือน ตัดเฉพาะใบที่หมดอายุการใช้งาน โดยเหลือต่ำกว่า ๘-๑๐ ใบ

การออกปลี เมื่อปลูกล້วยไปประมาณ ๖-๘ เดือน ลำต้นกล้วยมีขนาดใหญ่พร้อมออกปลีโดยกล้วยจะแตกใบยอดสุดท้าย ซึ่งมีขนาดสั้น และส่วนมากชูก้านใบชี้ขึ้นท้องฟ้า เรียกว่าใบธง หลังจากนั้นกล้วยแทงปลีกล้วยสีแดงออกมาให้เห็นได้ชัดเจน และกาบปลีจะแดงจนหัวสุดท้าย

การตัดปลี หลังจากกล้วยแทงปลีระยะหนึ่ง หวีที่อยู่ปลายเครือจะเริ่มเล็กลง และผลจะสั้น ขนาดผลไม่สม่ำเสมอ ซึ่งก็เรียกว่าหัวตีนเต่า จะตัดแต่งปลายเครือถัดจากหัวตีนเต่า ๓ ชั้น

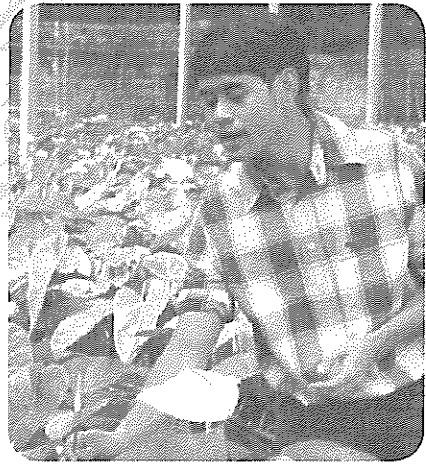
การค้ำยันต้นกล้วยหอมทอง ต้องใช้ไม้ค้ำยันหรือตามกล้วยทุกต้นที่ออกปลีแล้ว เพื่อป้องกันกล้วยหักล้ม และตรวจดูการค้ำยันให้อยู่ในสภาพที่มั่นคงแข็งแรง หลังจากตัดปลีกล้วยออกจากเครือแล้วประมาณ ๗๐ วัน จะได้น้ำกล้วยที่ความสุกประมาณ ๘๐-๙๐ เปอร์เซ็นต์ จึงทำการตัดกล้วยทั้งเครือ การใส่ปุ๋ยควรมีการใช้ปุ๋ยคอกหรือปุ๋ยชีวภาพรวมกับการใส่ปุ๋ยเคมีทุกครั้งเพื่อลดต้นทุน กล้วยหอมทองตัดเนื่อกล้วยอยู่ที่ ๗๐ เปอร์เซ็นต์ เนื่อกล้วยหอมทองมีรสชาติดีที่สุด

การตลาด

เนื่อที่สวนยางพารา ๑๑ ไร่ ปลูกล້วยหอมทองแซม จำนวน ๔,๐๐๐ กว่าต้น เก็บขายได้แล้ว ๑,๐๐๐ กว่าต้น ขายได้ประมาณ ๓๐ เครือ/สัปดาห์ รายได้ ๒๕,๐๐๐ บาท/เดือน กล้วยหอมทองทั้งหมดส่งขายไปยังประเทศญี่ปุ่น คาดว่าสามารถเก็บผลผลิตได้จะมีรายได้ไม่ต่ำกว่า ๑๐๐,๐๐๐ บาทต่อเดือน นอกจากนี้คุณวิสูตรยังย้ำว่าเกษตรกรจะต้องมีความรัก เข้มแข็ง และสามัคคี รวมกลุ่มกันเพื่อต่อรองราคาสินค้าและดึงพ่อค้าแม่ค้าเข้ามาสนใจในสินค้าเกษตร ป้องกันการกดราคาผลผลิต นายวิสูตรยังให้ข้อคิดดีๆ ว่า เกษตรกรยุคใหม่จะต้องคิดใหม่ ทำใหม่ เรียนรู้สิ่งใหม่ๆ เพื่อการดำรงชีวิตที่พอเพียง และสามารถยืนหยัดในยุคที่เศรษฐกิจเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา

“ดอกหน้าวัว” โตเตน เป็นที่สนใจในตลาดต่างประเทศ

ชื่อเกษตรกร นายสันต์ เพชรแสง
ที่อยู่ ๓๕ หมู่ ๓ ตำบลบางมะเดื่อ
อำเภอพุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี ๘๔๑๓๐

เมื่อราคายางผกผันเป็นไปตามกลไกตลาดโลก เกษตรกรชาวสวนยางคนหนุ่มรุ่นใหม่ไฟแรงอย่างนายสันต์ เพชรแสง ที่ผันตัวเองจากนักวิเคราะห์นโยบายและแผน กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข และเจ้าของสวนยางพาราตัดสินใจทำตามความฝันที่เคยร่ำเรียนการเพาะปลูกไม้ดอกไม้ประดับ โดยลงมือทำแปลงเพาะปลูกดอกหน้าวัว

วิธีการปลูก/การดูแลรักษา/การเก็บเกี่ยวผลผลิต

เริ่มดำเนินการปรับพื้นที่สร้างแท้งก์เก็บน้ำ ก่อสร้างโรงเรือน สั่งต้นพันธุ์จากเนเธอร์แลนด์ทำแปลงปลูก และดำเนินการปลูกเริ่มแรก ๑๐,๐๐๐ ต้น จากนั้นอีก ๔ เดือน จึงปลูกเพิ่มอีก ๑๔,๐๐๐ ต้น หน้าวัวมีถิ่นกำเนิดในเขตร้อนชื้น จึงสามารถปลูกในประเทศไทยได้ดี ไม่ต้องสร้างโรงเรือนที่มีราคาแพงมาก โดยโรงเรือนหน้าวัวจะคลุมด้วยซาเรนพรางแสง ๗๐ เปอร์เซ็นต์ ความชื้นสัมพัทธ์ ๗๐ เปอร์เซ็นต์ แปลงปลูกกว้าง ๑.๒ เมตร ใช้มินิสปริงเกอร์ให้น้ำฝอยระดับแปลง วัสดุปลูกเป็นถ่านไม้ยาง ใสลงในแปลงปลูกสูงประมาณ ๓๐ เซนติเมตร ปลูกสลับฟันปลา โดยมีระยะปลูก ๓๐x๓๐ เซนติเมตร ให้น้ำผ่านทางระบบน้ำและฉีดยาฆ่าเชื้อราและยาฆ่าแมลงอย่างสม่ำเสมอ

ต้นทุน

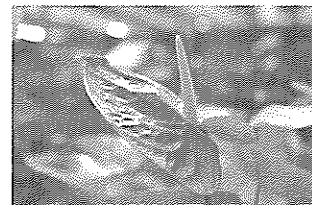
หน้าวัว ๑ ไร่ จะลงทุนเฉลี่ยประมาณ ๒ ล้านบาท ปลูกได้ ๑๐,๐๐๐ ต้น ระยะเวลาคืนทุนขึ้นอยู่กับราคาขาย และปัจจัยอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยจะอยู่ที่ ๓ ปี การปลูกหน้าวัว ๑ ครั้ง จะเก็บเกี่ยวดอกได้ทุกสัปดาห์ เป็นเวลาไม่ต่ำกว่า ๗ ปี

การจำหน่าย

การจำหน่ายดอกหน้าวัว สามารถจำหน่ายได้ทั้งในประเทศและต่างประเทศ โดยวางแผนในระยะเวลา ๕ ปี สามารถปลูกขยายได้เป็น ๑๐ ไร่ รวมทั้งสามารถจัดทำเป็นแหล่งท่องเที่ยวได้ด้วย

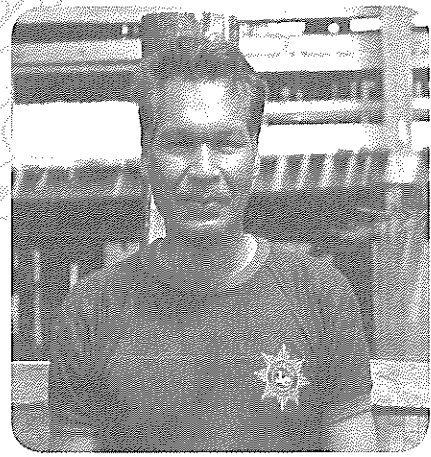
ราคาผลผลิต

ราคาดอกหน้าวัว ขนาดเล็กสุด SS ดอกละ ๘ บาท ขนาดใหญ่สุด XXL ดอกละ ๒๕ บาท ในขณะนี้ผลผลิตที่ได้ยังไม่เพียงพอต่อความต้องการของตลาด จึงมีแผนขยายโรงเรือนเพาะปลูกเป็น ๑๐ ไร่ ภายใน ๓ ปีนี้

“เลี้ยงแพะ” ในสวนยาง

ชื่อเกษตรกร นายอนันต์ ทิพย์รักษ์
ที่อยู่ ๙๓ หมู่ ๑๓ ตำบลเกาะเต่า
อำเภอป่าพะยอม จังหวัดพัทลุง ๙๓๑๑๐
โทรศัพท์ ๐๘-๐๗๐๕-๐๔๖๔

ในยามที่เกษตรกรชาวสวนยางต้องเผชิญวิกฤตทั้งจากปัญหาภัยแล้งและวิกฤตราคายางพาราตกต่ำ เกษตรกรหลายรายตัดสินใจมองหาอาชีพเสริม เพื่อมีรายได้ประทังชีพเลี้ยงครอบครัว ตัวอย่างอีกหนึ่งอาชีพเสริมที่น่าสนใจจากเกษตรกรชาวสวนยางจังหวัดพัทลุง นายอนันต์ ทิพย์รักษ์ อาชีพเลี้ยงแพะในสวนยาง นอกจากจะไม่ส่งผลเสียหายต่อสวนยางพาราแล้ว แพะยังเป็นปศุสัตว์ทางเลือก ที่มีแนวโน้มที่จะได้รับความนิยมจากผู้บริโภคมากขึ้นในปัจจุบัน

วิธีการเลี้ยง/การดูแลรักษา/การเก็บเกี่ยวผลผลิต

แพะเป็นสัตว์ที่เลี้ยงง่าย แพะที่นายอนันต์เลี้ยงเป็นแพะเนื้อพันธุ์ผสมพื้นเมือง เนื่องจากสามารถต้านทานต่อโรคได้ดี เพียงสร้างโรงเรือนให้สูงจากพื้นดินให้แพะนอน ส่วนอาหารสามารถปล่อยให้แพะกินในสวนยางพาราวันละสามชั่วโมง หรือหากจะมีอาหารเสริมบ้างจะใช้ก้อนเกลือแร่ และซีเค้กปาล์มที่สามารถซื้อได้จากโรงงานสกัดน้ำมันปาล์มทั่วไป โดยมีราคาเฉลี่ยราคากิโลกรัมละ ๔๐ สตางค์ ซึ่งไม่จำเป็นมากนัก ส่วนปัญหาเรื่องแหล่งน้ำไม่มีผลกระทบต่อการเลี้ยง เพราะแพะเป็นสัตว์ที่ต้องการน้ำน้อย

แพะให้ลูกตกปีละ ๒ คอก แต่ละคอกมี ๑-๒ ตัว ใช้เวลาเลี้ยงประมาณ ๕ เดือน สามารถจับขายได้ โดยมีน้ำหนักอยู่ที่ประมาณ ๑๕-๒๕ กิโลกรัม ถ้าเป็นเพศเมียจะขายแพะเป็น ที่ราคา กิโลกรัมละ ๑๒๐ บาท เพศผู้ราคา กิโลกรัมละ ๑๓๐ บาท เนื่องจากให้เนื้อดีกว่าเพศเมีย และข้อดีของแพะเล็กอีกอย่างคือ ตลาดมีความต้องการมากกว่าแพะใหญ่ที่มีราคาสูง ซึ่งไม่เหมาะกับผู้บริโภคท้องถิ่น

ต้นทุน ซื้อแม่พันธุ์ ๔๐ ตัวตัวละ ๔,๐๐๐ บาท เป็นเงิน ๑๖๐,๐๐๐ บาท

การตลาด

มีพ่อค้าจากจังหวัดตรัง และจังหวัดปัตตานีมารับซื้อถึงที่ ขณะที่แพะโตไม่ทันการจำหน่าย และมีผู้บริโภคในชุมชนสนใจซื้อไปบริโภคมากขึ้น

รายรับที่ได้จากการเลี้ยงสัตว์เป็นอาชีพเสริม

รายได้ประมาณ ๓๐๐,๐๐๐ บาทต่อปี

“สละ” ในสวนยางพารา

ชื่อเกษตรกร นายสุรติ แก้วดำ
ที่อยู่ ๓๖๔ หมู่ ๕ ตำบลเกาะเต่า
อำเภอป่าพะยอม จังหวัดพัทลุง ๙๓๑๑๐

การทำเกษตรแบบผสมผสานขึ้นอยู่กับความรู้ ความเข้าใจ ตลอดจนความขยันและความคิดสร้างสรรค์ของเกษตรกร เช่นเดียวกับนายสุรติ แก้วดำ เกษตรกรหนุ่มชาวพัทลุงใช้สวนยางพาราจำนวน ๔ ไร่ ที่เปิดกรีดมาแล้ว ๔ ปี มาปรับพื้นที่ผสมผสานทั้งปอเลียงปลาและสละอินโด ไม้ผลที่เป็นตัวสร้างรายได้หลักกว่า ปีละ ๒๐๐,๐๐๐ บาท และไม่กระทบต่อผลผลิตของยางพารา

วิธีการปลูก/การดูแลรักษา/การเก็บเกี่ยวผลผลิต

การปลูกสละอินโดในพื้นที่สวนยางพารา ๔ ไร่ ปลูกมาแล้วประมาณ ๕ ปี สละอินโดเป็นพืชใช้น้ำน้อย ประมาณ ๑๕ วัน จะรดน้ำ ๑ ครั้ง เนื่องจากในสวนมีร่องน้ำจึงทำให้มีความชุ่มชื้นตลอดปี

ต้นทุน

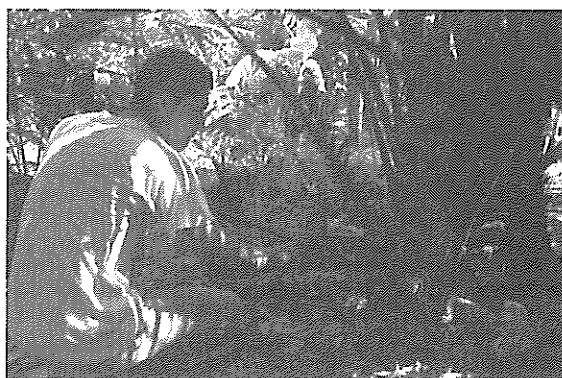
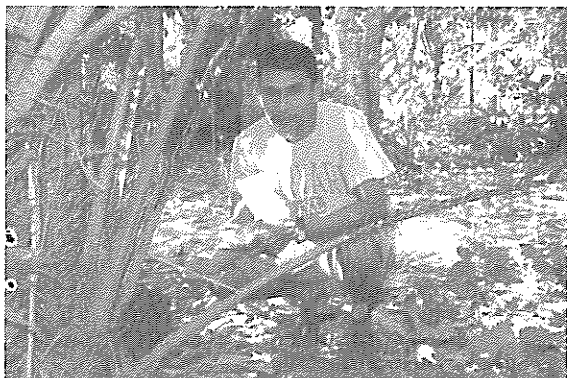
เกษตรกรลงทุนซื้อต้นพันธุ์ต้นละ ๔๐ บาท จำนวน ๑,๐๐๐ ต้น เป็นเงิน ๔๐,๐๐๐ บาท

การตลาด

มีพ่อค้ามารับซื้อในสวนเพื่อนำไปขายต่อในตัวอำเภอ

รายรับที่ได้จากการปลูกพืชเสริมอาชีพ

มีรายได้ประมาณ ๒๕๐,๐๐๐ บาท/ไร่/ปี

อีกหนึ่งทางเลือกพริกขี้หนู ในสวนปาล์ม

ชื่อเกษตรกร นายอำนาจ พริกหอม
ที่อยู่ ๒๐๙ หมู่ ๔ ตำบลควนเมา
อำเภอรัชฎา จังหวัดตรัง ๙๒๑๖๐
โทรศัพท์ ๐๘-๑๙๕๘-๐๕๑๗

ปลูกพริกขี้หนูในสวนปาล์ม ไม่ยุ่งยากต่อการดูแล แต่ได้รับผลตอบแทนที่คุ้มค่า นับเป็นอาชีพเสริมของเกษตรกรอีกหนึ่งทางเลือกที่น่าสนใจ

วิธีการปลูก/การดูแลรักษา/การเก็บเกี่ยวผลผลิต

การปลูกพริกขี้หนู ปลูกเสริมในสวนปาล์ม จำนวน ๑๕ ไร่ไร่ละประมาณ ๑๐๐ ต้น ดูแลรักษาด้วยการใส่ปุ๋ยคอก/ปุ๋ยหมัก ปีละ ๒ ครั้ง และใช้น้ำส้มควันไม้ในการกำจัดศัตรูพืช ผลผลิตที่ได้ห่อด้วยถุงพลาสติก หลังจากปลูก ๑๐ เดือน สามารถให้ผลผลิตได้ และสามารถเก็บผลผลิตได้ตลอดทั้งปี มีอายุการเก็บเกี่ยวจำนวน ๕ ปี

ต้นทุน

ต้นพันธุ์ ค่าปรับปรุงสภาพดิน และวางระบบน้ำ ประมาณ ๓๐,๐๐๐ บาท/ไร่

การตลาด

จำหน่ายถึงผู้บริโภคโดยตรงในพื้นที่จังหวัดตรัง สถานที่จำหน่าย ตลาดสินค้าปลอดภัยโรงพยาบาลตรัง ทุกวันจันทร์และวันพฤหัสบดี ตลาดนัดเกษตรธงเขียว ถนนพัทลุง หลังจวนผู้ว่าราชการจังหวัดตรัง ทุกวันอังคารและวันศุกร์ และตลาด OTOP บริเวณศาลากลางจังหวัดตรัง ทุกวันศุกร์

รายรับที่ได้จากการปลูกพืชเสริมอาชีพ

จำหน่ายราคาหน้าสวนกิโลกรัมละ ๔๐ บาท มีรายได้เสริมเฉลี่ยประมาณ ๗๐,๐๐๐ บาทต่อไร่ต่อปี

การปลูกสับปะรดเป็นพืชแซม ในแปลงปลูกยางพารา

ชื่อเกษตรกร นายชาวลิต ถึงเสียบญวน
ที่อยู่ ๘๘/๒ หมู่ ๑๑ ตำบลทุ่งระยง
อำเภอสวี จังหวัดชุมพร ๘๖๑๓๐

พืชที่สร้างรายได้เสริมให้แก่เกษตรกร

เกษตรกรมีพื้นที่ในการปลูกยางพารา ๑๑๖ ไร่ แต่ต้นยางพาราเดิมหมดอายุการกรีดยาง จึงโค่นต้นยางเก่า และปลูกต้นยางพาราใหม่ แต่ในช่วงระหว่างรอให้ต้นยางพาราเจริญเติบโต ใช้ระยะเวลา ๖-๗ ปี จึงมองหาอาชีพเสริมเพื่อเพิ่มรายได้ การปลูกสับปะรดเป็นพืชแซมในแปลงปลูกยางพารา ช่วยเสริมรายได้ และเป็นการดูแลสวนยางพารา สับปะรดสวี (พันธุ์สวี ๒) มีวิธีการปลูกและดูแลรักษาง่าย ปลูก ๑ ครั้ง สามารถเก็บเกี่ยวได้ถึง ๔ ปี เป็นพืชดั้งเดิมของพื้นที่มีตลาดจำหน่าย และความต้องการของตลาดสูง และเป็นการสืบสานตำนานสับปะรดสวีให้อยู่คู่กับอำเภอสวี จังหวัดชุมพรสืบไป

วิธีการปลูก/การดูแลรักษา/การเก็บเกี่ยวผลผลิต

พันธุ์สับปะรดพันธุ์สวี ๒ โดยคัดขนาดหน่อพันธุ์ที่มีความสมบูรณ์ จากต้นที่มีการเก็บเกี่ยวผลผลิตจำหน่ายแล้วประมาณ ๓ เดือน

ระยะปลูก ๕๐x๑๕๐ เซนติเมตร ๑ ไร่ปลูกได้ประมาณ ๒,๐๐๐ ต้น โดยปลูกตามระยะห่างระหว่างแถวของยางพารา ช่วงที่เหมาะสมต่อการปลูก คือ ช่วงเดือนมกราคม ถึง เดือนกุมภาพันธ์

การเตรียมพื้นที่

ให้คัดเลือกพื้นที่ ที่เป็นที่ดอนน้ำไม่ท่วมขัง มีการระบายน้ำดี ทำการไถพรวน ๒ ครั้ง และปรับสภาพดิน โดยใช้โดโลไมท์ หวานในอัตราไร่ละ ๑๐๐ กิโลกรัม (๔ กระสอบ) หลังจากไถครั้งที่ ๑

การดูแลรักษา

การดูแลรักษาสับปะรดให้เป็นผลผลิตที่มีคุณภาพและปลอดภัยต่อผู้บริโภคประกอบด้วย การใส่ปุ๋ย การกำจัดวัชพืช การบังคับให้ออกดอก การไว้หน่อ และการทำน้ำหมักชีวภาพจากสับปะรดโดยใช้สารเร่ง พ.ด. ๒ ร่วมกับการใช้ปุ๋ยเคมี เพื่อเป็นการลดต้นทุนการผลิต และเพิ่มคุณภาพผลิตให้ดีขึ้น คือ ผลสับปะรด มีสีเขียวยิ้มและมีความกรอบอร่อย

การเก็บเกี่ยวผลผลิต

หลังจากหยุดฮอร์โมนไปแล้วประมาณ ๑๓๕ วัน ก็สามารถเก็บเกี่ยวผลผลิตส่งตลาด โดยสมาชิก จะเก็บเกี่ยวผลผลิตสับปะรดที่แก่จัด แต่ยังไม่สุก ซึ่งผลมีสีเขียวยิ้มมาส่งที่จุดรวบรวมผลผลิต โดยมีการเก็บเกี่ยววันเว้นวัน ถ้าผลผลิตมากจะเก็บเกี่ยวทุกวัน

ต้นทุน

ปีที่ ๑ รายรับจากการขายผลผลิต ๓๓,๖๐๐ บาท ค่าใช้จ่าย ๑๗,๖๗๕ บาท กำไร ๑๕,๙๒๕ บาท

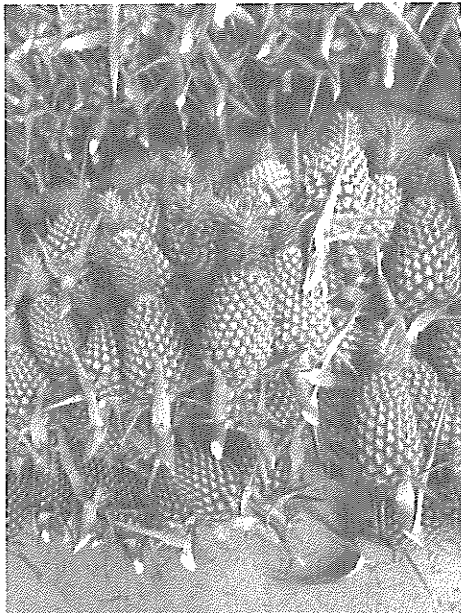
ปีที่ ๒-๔ รายรับจากการขายผลผลิต ๗๘,๐๐๐ บาท ค่าใช้จ่าย ๑๔,๙๐๐ บาท กำไร ๖๓,๑๐๐ บาท

การตลาด

ในปัจจุบันตลาดยังมีความต้องการอีกมาก นอกจากนี้ยังได้รวมกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกสับปะรด เพื่อรวบรวมผลผลิตและคัดเกรดเป็น ๓ เกรด คือ ใหญ่ กลาง เล็ก ซึ่งจะมีพ่อค้ามารับซื้อผลผลิต ณ จุดรวบรวมผลผลิตของกลุ่มเพื่อไปขายยังปลายทาง ซึ่งเป็นสถานที่ท่องเที่ยว เช่น ภูเก็ต พังงา สงขลา กระบี่ สุราษฎร์ธานี ชุมพร ราคาผลขนาดใหญ่ ๑๖-๑๘ บาท ผลขนาดกลาง ๑๐-๑๒ บาท ผลขนาดเล็ก ๕-๘ บาท

รายรับที่ได้จากการปลูกพืชเสริมอาชีพ

ในช่วงที่ต้นยางพารายังไม่ให้ผลผลิต สามารถมีรายรับจากการจำหน่ายสับปะรดในพื้นที่ ๑๑๖ ไร่ เฉลี่ย ๑๕,๘๐๐ บาทต่อไร่ต่อปี รวมรายรับเฉลี่ย ๑๕๒,๗๐๐ บาทต่อเดือน ปีละ ๑,๘๓๒,๘๐๐ บาท

ผักเหียงในสวนยาง

ชื่อเกษตรกร นายศิลป์ชัย นวลวัฒน์
ที่อยู่ หมู่ ๔ ตำบลกรุด อำเภอกาญจนดิษฐ์
จังหวัดสุราษฎร์ธานี ๘๔๑๖๐

การปลูกผักเหียงแซมในสวนยางพาราเป็นอีกทางเลือกหนึ่งของเกษตรกร ในพื้นที่สวนยางพารา หมู่ ๔ ตำบลกรุด อำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี พื้นที่กว่า ๔๐ ไร่ของนายศิลป์ชัย นวลวัฒน์ อายุ ๕๖ ปี และนางบุญมี แสงหิรัญ อายุ ๕๕ ปี ภรรยา มีการปลูกผักเหียง หรือ ใบเหียง ราชินีแห่งผักพื้นบ้านมากกว่า ๔,๐๐๐ ต้น แซมในพื้นที่ปลูกยางพารา ได้ผลผลิตงอกงามสร้างรายได้เพิ่มจากยางพารา

และทุกวันนี้ นายศิลป์ชัย นวลวัฒน์ สามารถส่งลูกเรียนหนังสือในมหาวิทยาลัยชื่อดังและมีแผนจะส่งลูกเรียนต่างประเทศอีกด้วย ทั้งนี้ สิ่งทีเกษตรกรทั้งสองได้ยึดถือปฏิบัติเป็นแนวทางในการประกอบอาชีพคือ หลักเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ และการยึดหลักความซื่อสัตย์ในการประกอบอาชีพ

วิธีการปลูก/การดูแลรักษา/การเก็บเกี่ยวผลผลิต

ผักเหียงเป็นพืชที่ปลูกง่ายและเหมาะกับสภาพภูมิอากาศของภาคใต้ ขยายพันธุ์ได้หลายวิธี คือ การเพาะเมล็ดต้นกล้า จากการเพาะเมล็ดจะมีทรงพุ่มสวยและทนแล้งได้ดี ข้อเสียคือเมล็ดผักเหียงไม่สามารถเก็บได้ทุกปี และเมื่อเพาะกล้าแล้วจะเจริญเติบโตช้า การขยายพันธุ์โดยใช้ไหล หรือต้นที่ออกรากแขนง โดยการขุดในช่วงหน้าฝน ซึ่งเป็นไหลที่มีอายุ ๑ ปีขึ้นไป จะสังเกตเห็นเปลือกของลำต้นสีน้ำตาลนำไปปลูกในแปลงได้เลย หรือจะชำลงในน้ำให้แข็งแรงสมบูรณ์ก่อนนำไปปลูก ขยายพันธุ์โดยการตอนกิ่งกิ่งที่เหมาะสม ควรมีเปลือกสีน้ำตาลอมเขียวเล็กน้อยจนถึงสีน้ำตาล กิ่งตอนที่ได้มาชำในถุงจนรากงอกเต็มถุงจึงย้ายปลูกลงแปลงได้

นายศิลป์ชัย เริ่มปลูกผักเหียงแซมในสวนยางพารา ตั้งแต่ปี ๒๕๔๔ ซึ่งแรกเริ่มต้องการปลูกไว้เป็นอาหารและเหลือจำหน่ายบ้างในพื้นที่ แต่หลังจากมีคนสนใจและตลาดต้องการมากขึ้น เพราะขึ้นชื่อว่าอร่อย และมีประโยชน์ อุดมไปด้วยเบต้าแคโรทีน จึงมีผู้รับซื้อส่งไปขายยังร้านอาหารในกรุงเทพมหานคร จึงได้ขยายการเพาะปลูกและตอนกิ่งไว้จำหน่ายอีกทางหนึ่งด้วย กิ่งผักเหียงที่ทำการเพาะพันธุ์นั้นเป็นพันธุ์ใบใหญ่ จำหน่ายกิ่งพันธุ์ในราคากิ่งละ ๒๕ บาท การปลูกพืชผักชนิดอื่นเสริมในสวนยางพาราของนายศิลป์ชัยและนางบุญมีนั้น นับเป็นการแบ่งเบาผลกระทบจากภาวะราคายางพาราตกต่ำในขณะนี้ได้อีกทางหนึ่ง ทำให้ยังคงมีรายได้มาจุนเจือเศรษฐกิจของครอบครัวไม่ขาดสน

รายรับที่ได้จากการปลูกพืชเสริมอาชีพ

การปลูกผักเหียงแซมในสวนยางทำให้ครอบครัวมีรายได้เฉลี่ยเดือนละ ๙,๐๐๐-๑๐,๐๐๐ บาท ซึ่งเป็นรายได้เสริมที่น่าสนใจอย่างมาก

ฟักไฮโดรโปนิกส์ ประหยัดน้ำ พื้นที่ ราคาดีนำลงทุน

ชื่อเกษตรกร นายกรวิชัย มาระเสนา
ประธาน SMART FARMER จังหวัดสงขลา
ที่อยู่ ๑๑๙ หมู่ ๘ ตำบลเขารูปช้าง
อำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา ๙๐๐๐๐

แนวความคิดประหยัดน้ำ ประหยัดพื้นที่ในการปลูกพืช เป็นแนวคิดสำคัญที่เกษตรกรอย่างนายกรวิชัย มาระเสนา นำมาใช้ในการปลูกพืชเพื่อเสริมรายได้ โดยเฉพาะการปลูกผักไฮโดรโปนิกส์ ในแนวตั้ง และแนวนอน รวมถึงการปลูกผลไม้ทุกชนิดในกระถาง

วิธีการปลูก/การดูแลรักษา/การเก็บเกี่ยวผลผลิต

ปลูกผลไม้ทุกชนิดในกระถาง เช่น องุ่น มะนาว ชมพู ไม้ดอกไม้ประดับ มะละกอ มะม่วงหิมพานต์ เป็นแหล่งเรียนรู้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงแก่เยาวชน และบุคคลทั่วไป

ต้นทุน

ใช้ระบบบริหารการจัดการเงินทุนหมุนเวียน โดยที่ลงทุนครั้งเดียวแต่ได้ประโยชน์หลายอย่าง เช่น การนำสิ่งเหลือใช้มาบูรณาการมาใช้อีกส่วน และการจัดทำบัญชี เพื่อลดต้นทุนการผลิต

การตลาด

ขายในตลาดชุมชนในหมู่บ้าน และส่งขายแปรรูปตามหน่วยงานราชการ เช่น สลัดห่อ ส่งสำนักงานตำรวจภูธรภาค ๙ และการเปลี่ยนรูปแบบไม้ประดับมาเป็นไม้ผลที่รับประทานได้ มีความสวยงามในการตกแต่งบ้านเรือน ใช้ระบบการตลาดแบบบูรณาการโดยถึงตัวผู้บริโภค นอกจากขายแล้วยังให้ความรู้ควบคู่ไปด้วย

รายรับที่ได้จากการปลูกพืชเสริมอาชีพ

รายได้ ๑๕,๐๐๐-๓๐,๐๐๐ บาทต่อเดือน ขึ้นอยู่กับสภาพอากาศ ใช้ระบบเปลี่ยนระบบนิเวศโดยการปลูกพืชสลับเพื่อแก้ปัญหาการผลิต การตลาด โดยใช้เทคโนโลยีบวกกับภูมิปัญญาชาวบ้านมาผสมผสานเข้าด้วยกัน

วิธีการบริการ คือ “การเข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” ทั้งระบบเครือข่าย YSF ๗ จังหวัดภาคใต้ตอนล่าง และหาความรู้เพิ่มเติมอยู่ตลอดเวลา เพื่อแก้ปัญหาต่างๆ ให้กับเกษตรกรได้ยึดหลักว่า “เกิดมาต้องตอบแทนบุญคุณแผ่นดิน” จากอาชีพหลักวิศวกรโยธากลับมาเป็นอาชีพรอง ขณะนี้อาชีพทางด้านเกษตรเป็นอาชีพหลัก แต่นำความรู้ด้านวิศวกรรมมาบูรณาการให้กับอาชีพเกษตรกรได้เป็นอย่างดี

เห็ดฟางปลอดสารพิษ บนทะลายปาล์มน้ำมัน

ชื่อเกษตรกร นายวิเชียร มณีเศวต
ที่อยู่ ๒๒๒ หมู่ ๑ ตำบลหมอบุญ
อำเภอจุฬาภรณ์ จังหวัดนครศรีธรรมราช ๘๐๑๓๐

เกษตรกรชาวสวนยางพาราในพื้นที่อำเภอจุฬาภรณ์ รวมตัวกันผันตัวเองมาเพาะเห็ดฟางปลอดสารพิษบนทะลายปาล์มน้ำมันในสวนยางพารา สร้างรายได้บรรเทาความเดือดร้อนช่วงภาวะเศรษฐกิจย่ำแย่จากสถานการณ์ราคายางพาราลดต่ำ

วิธีการปลูก/การดูแลรักษา/การเก็บเกี่ยวผลผลิต

เพาะเห็ดฟางโดยนำทะลายปาล์มน้ำมัน มาแช่น้ำผสมจุลินทรีย์ปิดด้วยผ้าเต็นท์หมักทิ้งไว้ ๑๕ วัน ๓ วันเปิดรดน้ำ ๑ ครั้ง จากนั้นนำมาแยกทำเป็นแปลงในร่องยางพาราโรยเชื้อเห็ดฟาง ใช้ไม้ทำโครงปิดด้วยผ้าเต็นท์ เป็นเวลา ๑๐ วัน ซึ่งวิธีนี้จะสามารถกำจัดเชื้อรา และหนอนจากทะลายปาล์มศัตรูสำคัญของการเจริญเติบโตของเห็ดฟางได้ทั้งหมด ไม่ต้องใช้สารเคมี ทำให้เห็ดฟางเจริญเติบโตได้ดี ให้ผลผลิตเต็มที่ปลอดสารพิษ อายุเก็บเกี่ยวยาวนานมากขึ้น นายวิเชียร ใช้น้ำมะพร้าวอ่อน ฉีดพ่น ๓ วันต่อครั้ง เพื่อป้องกันเชื้อรา และผลผลิตเห็ดฟางที่ได้ดอกใหญ่น้ำหนักดี สีสวย เนื้อนุ่มเหนียว รสหวานเป็นที่ต้องการของตลาด โดยทุกวันพ่อค้าแม่ค้ามารับซื้อถึงแปลงเพาะเห็ดฟาง

การลงทุนและการตลาด

เกษตรกรผู้ปลูกยืนยันว่าลงทุน ๑ ครั้ง สามารถคืนทุนและทำกำไรได้ถึง ๓ เท่าของการเก็บเกี่ยวผลผลิต แม้จะเป็นพืชที่เก็บเกี่ยวได้ระยะสั้นเพียง ๒๐-๓๐ วัน แต่ความต้องการพืชปลอดสารพิษมีมาก จึงไม่เพียงพอ ทำให้การเพาะเห็ดฟางวิธีนี้เป็นอีกทางเลือกหนึ่งที่สามารถบรรเทาความเดือดร้อนของเกษตรกรได้ในภาวะเศรษฐกิจตกต่ำ

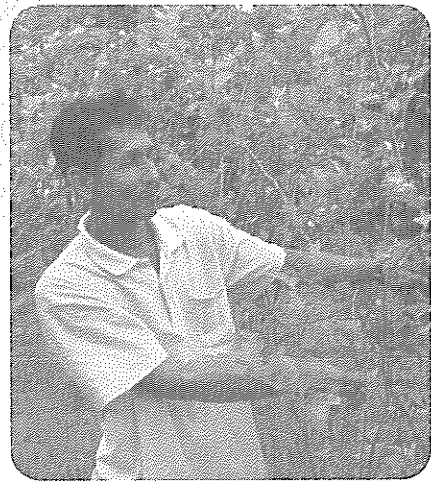
รายรับที่ได้จากการปลูกพืชเสริมอาชีพ

สร้างรายได้เฉลี่ยจากการลงทุน ๑๒,๐๐๐ บาท จำนวน ๘๐ แปลง มีรายได้ ๓,๐๐๐-๔,๐๐๐ บาทต่อวัน ส่งผลให้แก่สมาชิกภายในกลุ่มมีรายได้เฉลี่ยวันละ ๖๐๐-๗๐๐ บาท

“หม่อน” มัลเบอร์รี พืชทางเลือกกรวยไต้หวัน

ชื่อเกษตรกร นายเสกสรร ชูเขียว
ที่อยู่ ตำบลลี้ชัง อำเภोजะนะ
จังหวัดสงขลา ๙๐๑๓๐

เกษตรกรชาวสวนยางไม่น้อยที่ได้พยายามปรับตัวในขณะที่ราคายางพาราตกต่ำ เพื่อให้อยู่รอดในสภาวะที่รายได้ลดน้อยแต่ค่าครองชีพกลับเพิ่มสูงขึ้น โดยนายเสกสรร ชูเขียว เกษตรกรชาวสวนยางพารา รายหนึ่งในอำเภोजะนะ ได้ทดลองปลูกมัลเบอร์รี หรือหม่อน แทนพื้นที่สวนยางพาราตามแนวคิดเกษตรแบบผสมผสาน โดยไม่จำเป็นต้องโค่นยางพาราทิ้ง

วิธีการปลูก/การดูแลรักษา/การเก็บเกี่ยวผลผลิต

เริ่มต้นนายเสกสรร ซื้อมาลูปลูกเพียง ๒ ต้นและใช้ที่ดินเพียง ๑ งาน และทดลองขยายพันธุ์ด้วยการตอนและเพาะชำกิ่ง ระยะการเพาะพันธุ์ ๔๕ วัน ต้นหม่อนก็สามารถให้ผลผลิต ส่งขายได้

มัลเบอร์รีจะเจริญเติบโตได้ดีเมื่อใส่ปุ๋ยคอก สามารถใช้ได้ทั้งมูลไก่ มูลสุกร และมูลวัว โดยการใส่ นั้นให้ใส่แบบโรยรอบๆ ต้นเป็นอาหารแก่รากของต้นไม้และจะให้ผลผลิตได้ทั้งปี

หากเกษตรกรต้องการให้ได้ผลมัลเบอร์รีมีรสชาติหวานควรรดน้ำ เมื่อผลมัลเบอร์รีเริ่มเปลี่ยนเป็นสีแดงอมม่วง เพราะปกติมัลเบอร์รีเป็นพืชที่ทนแล้งอยู่แล้ว

การตลาด

ความต้องการของตลาดมีสูงแบบไม่อันขณะที่ยังมีจำหน่ายเฉพาะในพื้นที่ขณะนี้ยังไม่เพียงพอ เนื่องจากหม่อนหรือมัลเบอร์รี เป็นผลไม้ที่มีประโยชน์สูง เป็นที่นิยมของกลุ่มคนรักสุขภาพ และยังสามารถนำไปแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์เพื่อสุขภาพได้หลากหลายชนิดอีกด้วย โดยนายเสกสรรได้นำผลสดมาต้มผสมกับน้ำตาลเล็กน้อยเป็นสูตรง่ายๆ ซึ่งได้รับการสนับสนุนจากเกษตรอำเภोजะนะในการออกแบบผลิตภัณฑ์และขยายช่องทางการตลาดให้เป็นที่รู้จักอย่างแพร่หลาย

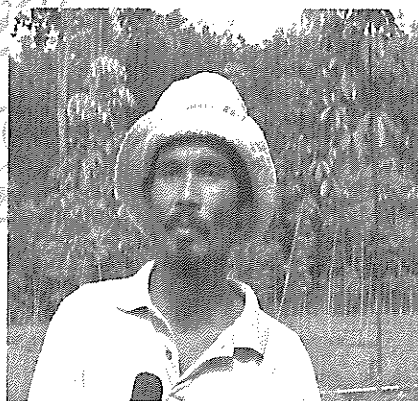
รายรับที่ได้จากการปลูกพืชเสริมอาชีพ

ขายได้กิโลกรัมละ ๒๐๐ บาท มีรายได้ประมาณ ๔๐,๐๐๐ บาท ต่อการให้ผลแต่ละครั้ง ใน ๑ ปี ต้นหม่อนจะให้ผลเก็บเกี่ยวได้ถึง ๕-๖ ครั้ง และมีรายได้หมุนเวียนตลอดทั้งปีจากการเพิ่มพื้นที่ปลูกต้นหม่อนและลดพื้นที่ปลูกยางพารา

แตงโมในสวนยาง

ชื่อเกษตรกร นายสุรน ย้อยเสรีรัฐสุด
ที่อยู่ หมู่ ๘ ตำบลเกาะสะบ้า อำเภอกงหรา
จังหวัดสงขลา ๙๐๑๕๐

แม้ภัยแล้งจะไม่หนักหนาเท่ากับภาคอื่นๆ แต่ผลกระทบจากราคายางพาราตกต่ำก็ทำให้เกษตรกรต้องปรับตัวและสามารถพลิกวิกฤตให้เป็นโอกาส โดยเฉพาะพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้มีความอุดมสมบูรณ์ในเชิงทรัพยากร อีกทั้งมีรากฐานวัฒนธรรมชุมชนที่เน้นการพึ่งพาตนเอง การสร้างอาชีพให้คนในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ เป็นส่วนสำคัญเพื่อช่วยแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจอันจะนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน ซึ่งจะช่วยบรรเทาความขัดแย้งได้อีกทางหนึ่ง

วิธีการปลูก/การดูแลรักษา/การเก็บเกี่ยวผลผลิต

นายสุรน ย้อยเสรีรัฐสุด ปลูกแตงโมแซมต้นยางพารา เป็นเกษตรกรหัวก้าวหน้าโดยปลูกแตงโมพันธุ์โบอิงผสมกับพันธุ์โรบิน ในเนื้อที่ ๑๕ ไร่ ซึ่งเป็นพันธุ์ที่นิยมปลูกและเหมาะสมกับพื้นที่ ทนต่อโรคและแมลงสูง และเป็นพืชอายุสั้นใช้น้ำน้อย เป็นอีกทางเลือกหนึ่งเพราะสามารถปลูกในช่วงหน้าแล้งได้เป็นอย่างดี ด้วยรสชาติที่หวาน กรอบ เนื้อแดง จึงได้รับความนิยมจากผู้บริโภค

ต้นทุน

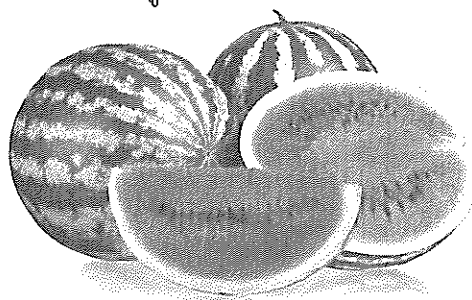
ในการปลูกแตงโม นายสุรน มีอุปกรณ์เป็นทุนอยู่แล้ว การปลูกแตงโมจึงใช้เงินลงทุนเพียง ๕,๐๐๐ บาทต่อไร่

วิธีการปลูก

สำหรับการปลูกแตงโมจะทำการยกร่อง หยอดเมล็ดระยะห่างต่อต้น ๖๐ เซนติเมตร เมื่อต้นเจริญเติบโตได้ประมาณ ๕ ข้อ หรือ ๕ ช่วงใบ ทำให้จำนวนลูกมากขึ้น แต่เมื่อลูกแตงโมติดผล ก็จะผลิตผลที่ไม่สมบูรณ์ออก เพื่อให้ได้ผลแตงโมที่สมบูรณ์เถาละ ๑-๒ ผล การปลูกแตงโมของนายสุรน จะเริ่มปลูกช่วงปลายเดือนธันวาคม รวมระยะเวลาการปลูกประมาณ ๖๕ วัน ก็สามารถเก็บผลผลิตได้ในช่วงเดือนกุมภาพันธ์

เทคนิค

การทำให้แตงโมมีรสชาติหวานนั้น ก่อนเก็บผลผลิตประมาณ ๕ วัน จะงดให้น้ำโดยเด็ดขาด และพลิกลูกแตงโมให้โดนแสงอย่างทั่วถึง จะทำให้ลูกแตงโมหวานทั่วทั้งลูก

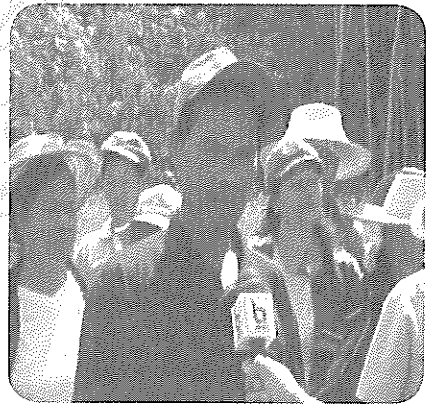
รายรับที่ได้จากการปลูกพืชเสริมอาชีพ

นายสุรนสามารถเก็บเกี่ยวผลผลิตได้ถึง ๓ ตันต่อไร่ จำหน่ายในราคาส่งกิโลกรัมละ ๑๒-๑๓ บาท ราคาหน้าสวน ส่วนจำหน่ายปลีกราคากิโลกรัมละ ๒๐ บาท ทำให้แตงโมแต่ละรุ่น สร้างรายได้กว่า ๓๐,๐๐๐ บาทต่อไร่ นอกจากนี้จะปลูกแตงโมแล้ว นายสุรนยังปลูกพืชหมุนเวียน โดยปลูกแตงโมสลับกับการปลูกฟักทองและข้าวโพดหวาน และแซมระหว่างหลุมฟักทอง ใช้เวลาเพียง ๓ เดือน เก็บผลผลิตขายได้ จำหน่ายได้ประมาณกิโลกรัมละ ๑๓ บาท

“ข้าวไรในสวนยาง”

ชื่อเกษตรกร นายสมจิตร แก้วหาญ
ที่อยู่ หมู่ ๑๓ ตำบลตะกุกใต้ อำเภอวิภาวดี
จังหวัดสุราษฎร์ธานี ๘๔๑๘๐

นายสมจิตร แก้วหาญ ได้เริ่มทำการเกษตรเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๒๖ โดยปลูกพืชเชิงเดี่ยว คือยางพารา ในช่วงแรกที่ยังไม่ได้รับผลผลิตนั้น จึงมีความคิดในการปลูกข้าวไร เพื่อใช้บริโภคในครัวเรือน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อลดรายจ่าย ถ้าหากปีใดที่สามารถผลิตได้มาก จึงมีการจำหน่ายให้กับสมาชิกในชุมชน เมื่อเพื่อนบ้านเห็นแบบอย่างจึงเกิดการรวมกลุ่มเพื่อร่วมกันปลูกข้าวไรในสวนยางพารา และปาล์มน้ำมันที่ปลูกใหม่ เพราะสามารถปลูกได้ง่ายใช้น้ำน้อย และเหมาะสมกับสภาพพื้นที่ของชุมชนที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบสูง ทั้งนี้หลังการเก็บเกี่ยวสามารถโลกบดต่อซัง เพื่อเป็นการเพิ่มปริมาณธาตุอาหารในดินให้แก่พืชหลักอีกด้วย ซึ่งในปัจจุบันได้มีการขยายการปลูกข้าวไรเพิ่มขึ้น จำนวนทั้งสิ้น ๘๕ ไร่

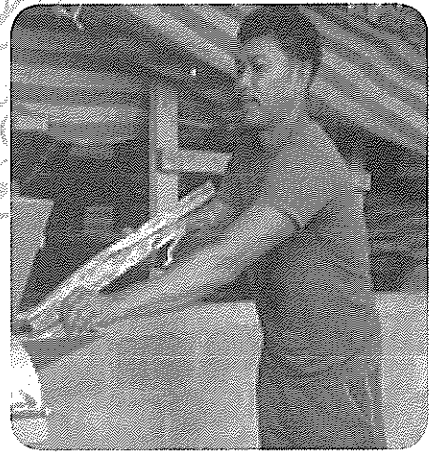
รายรับที่ได้จากการปลูกพืชเสริมอาชีพ

ได้ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ประมาณ ๓๕๐-๔๕๐ กิโลกรัม ในปี พ.ศ.๒๕๕๘ ที่ผ่านมา มีการโค่นยางพารา และสิ้นสุดระยะเวลาในการเปิดกรีดยางพารามากขึ้น เกษตรกรมีเคล็ดลับและเทคนิคในการปลูกข้าวไร คือ จะต้องวางแผนการปลูกให้เหมาะสม โดยจะปลูกในช่วงวันแม่ (สิงหาคม) และเก็บเกี่ยวในช่วงวันพ่อ (ธันวาคม) เพื่อลดปัญหาการขาดน้ำในพืช และเกษตรกรจะต้องมีความขยันอดทนและต้องสร้างภูมิคุ้มกัน ในอาชีพเกษตรของตนให้ได้ โดยยึดหลัก เกษตรกรต้องมีความขยัน อดทน และสร้างภูมิคุ้มกันในการประกอบอาชีพเกษตร

เพาะเลี้ยงตัวงสาकुในกะละมัง

ชื่อเกษตรกร นายสังวร มะลิวรรณ
ที่อยู่ หมู่ ๓ ตำบลทุ่งตำเสา อำเภอหาดใหญ่
จังหวัดสงขลา ๙๐๑๑๐
โทรศัพท์ ๐๘-๐๐๓๕-๐๒๐๔

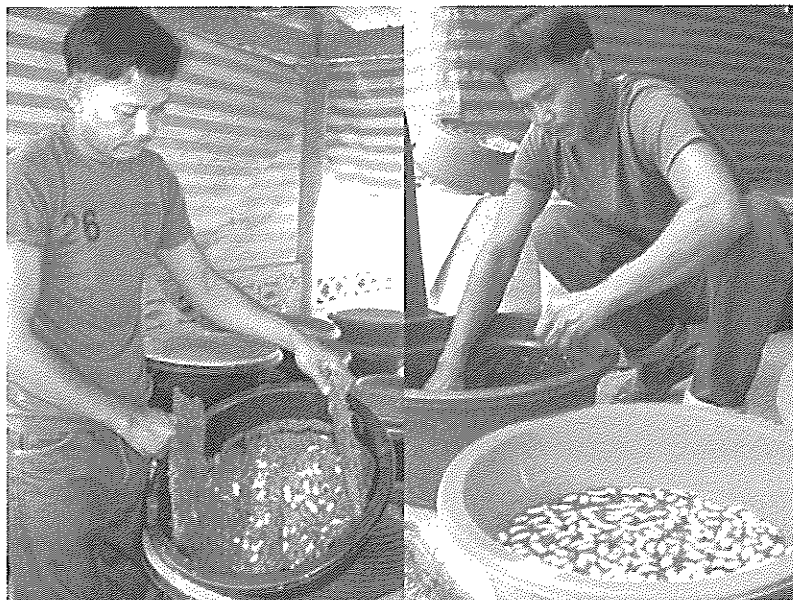

วิธีการเลี้ยง/การดูแลรักษา/การเก็บเกี่ยวผลผลิต

วิธีการเลี้ยงตัวงสาकुในกะละมัง เริ่มจากการเพาะเลี้ยงฟอพันธุ์แม่พันธุ์ หรือที่ชาวใต้เรียกว่า “แมงหว่ง” ก่อน โดยเลี้ยงไว้ในต้นสาकुที่ตัดเป็นท่อนความยาวประมาณครึ่งเมตร และใช้ขุยมะพร้าวละเอียดมาวางไว้ด้านบนเพื่อเป็นที่อาศัย จากนั้นก็จะไขตัวอ่อนออกมา ปล่อยให้ ๕๕ วันก็จะฟักตัวเป็นดักแด้ และอีก ๑๕ วันก็จะกลับมากลายเป็นตัวแมงหว่ง หรือฟอพันธุ์แม่พันธุ์อีกครั้ง พร้อมทั้งจะนำไปเลี้ยงต่อในกะละมังให้เป็นตัวด้วงเพื่อส่งขาย

การตลาดและรายรับที่ได้จากการปลูกพืชเสริมอาชีพ

เพาะเลี้ยงตัวงสาकुในกะละมัง เป็นอาชีพเสริมสร้างรายได้ นอกเหนือจากอาชีพหลักที่กรีดยางพารา จนประสบความสำเร็จมีรายได้ต่อเดือนกว่า ๕๐,๐๐๐ บาท โดยสร้างโรงเรือนเพาะเลี้ยงในบริเวณบ้าน และขยายการเลี้ยงตลอดช่วง ๓ ปี จนถึงขณะนี้เพิ่มเป็น ๕๐๐ กะละมัง สามารถเลี้ยงตัวงสาकुออกจำหน่ายได้สูงสุด ๒๐๐ กิโลกรัมต่อเดือน ขายได้กิโลกรัมละ ๒๕๐ บาท และเป็นที่ต้องการของตลาดแต่ละรุ่นที่ออกมาไม่พอขาย และกำลังขยายการเพาะเลี้ยงเพิ่มขึ้น

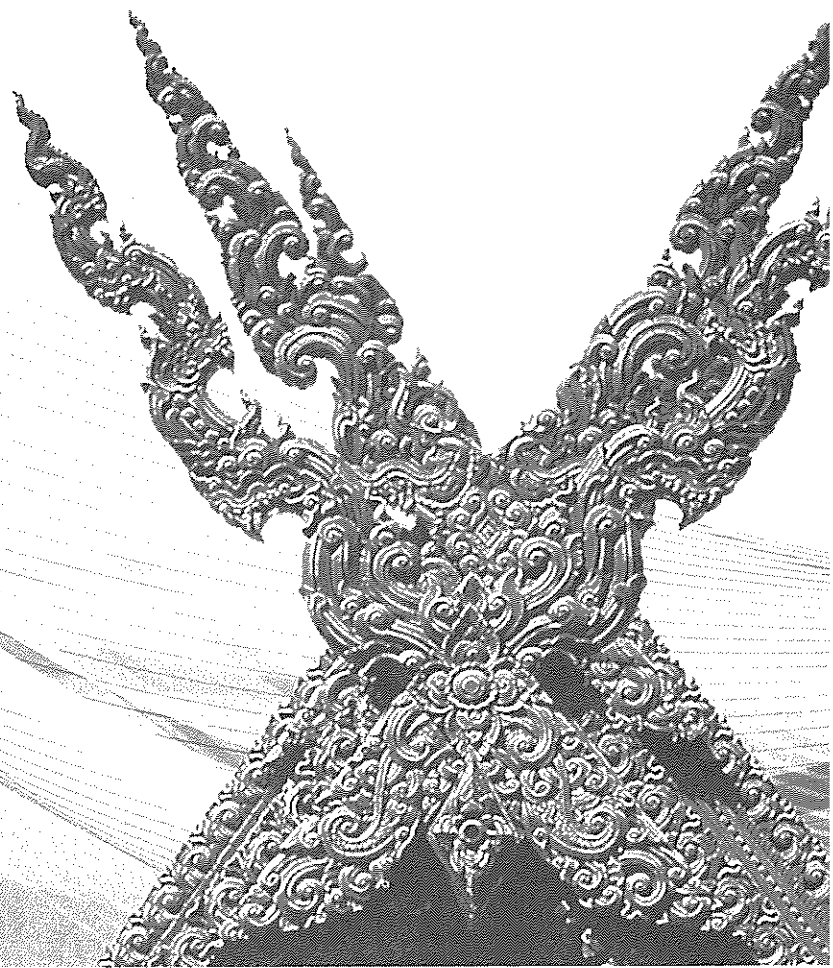

ประจักษ์ชวนะ บุคคลต้นแบบด้านการทำประโยชน์

ประจักษ์ชวนะ

ภาคเหนือ

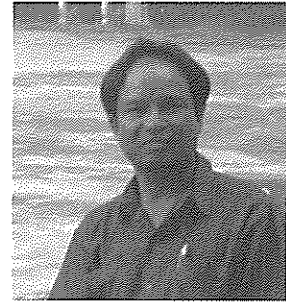

นายชมชวน บุญระหงษ์

ที่อยู่ ๓๖๓ หมู่ ๔ ถนนเชียงใหม่-แม่ใจ ตำบลหนองจ้อม
อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ ๕๐๒๑๐

โทรศัพท์ ๐-๕๓๓๕-๔๐๕๓-๔,๐๘-๑๘๘๕-๖๒๗๒

E-mail address : proconet@chmai.loxinfo.co.th,
boonrahong@hotmail.com

ความชำนาญพิเศษ

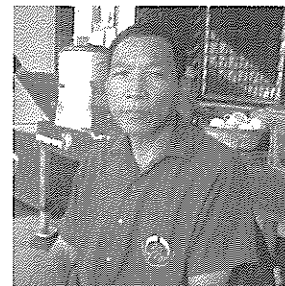
มีความชำนาญด้านระบบเกษตรกรรมยั่งยืน (Sustainable Agriculture System) และการทำการตลาดโดยระบบตลาดที่เป็นธรรม (Fair Trade System) ส่งเสริมและพัฒนาพื้นที่รูปธรรมด้านการผลิตการแปรรูปการตลาดที่เป็นธรรมต่อผู้บริโภค องค์กรมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ท้องถิ่น และการรณรงค์ลดสารเคมี โดยผ่านกระบวนการกลุ่มและเครือข่าย จัดตั้งสถาบันชุมชนเกษตรกรรมยั่งยืน ฝึกอบรมเกษตรอินทรีย์ในระบบเกษตรกรรมยั่งยืนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งมีเนื้อหาเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางบรรลุเป้าหมายของเกษตรกร หลักสูตรแนวคิดเทคนิควิธีในการบริหารจัดการองค์กรและสหกรณ์เกษตรอินทรีย์ให้เข้มแข็งโดยเน้นการดำเนินกิจกรรมเกษตรอินทรีย์ในระบบเกษตรกรรมยั่งยืนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงให้บรรลุความสำเร็จ การลดรายจ่ายในครัวเรือนด้วยการผลิตของใช้ในครัวเรือน ระบบตลาดเกษตรอินทรีย์ที่เป็นธรรม และการบริหารการจัดการกลุ่มและเครือข่าย

นายพัฒน์ อภัยมูล

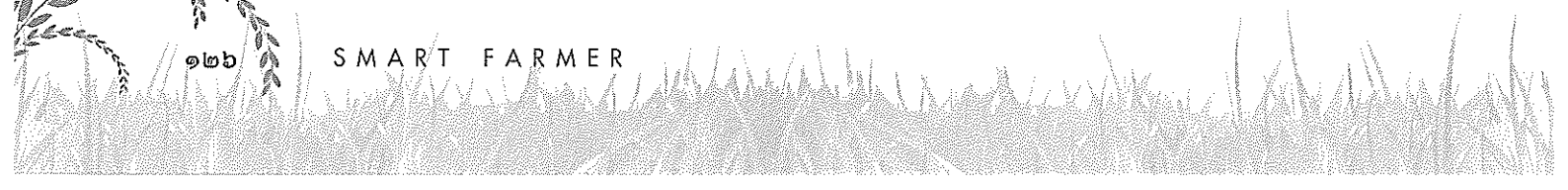
ที่อยู่ ๖๑ หมู่ ๕ ตำบลแม่ทา อำเภอแม่ออน จังหวัดเชียงใหม่ ๕๐๑๓๐

โทรศัพท์ ๐๘-๖๑๘๘-๑๘๕๐

ความชำนาญพิเศษ

เป็นแกนนำเกษตรยั่งยืนของบ้านแม่ทา ได้ปรับเปลี่ยนจากวิถีการทำเกษตรเชิงเดี่ยวมาสู่วิถีการเกษตรแบบยั่งยืน โดยเริ่มกระบวนการปรับเปลี่ยนในช่วงปี ๒๕๒๙ และใช้เวลาประมาณ ๓-๔ ปีจึงประสบผลสำเร็จ และเป็นที่ยอมรับของคนในชุมชนทำให้มีคนปรับเปลี่ยนมาทำการเกษตรแบบยั่งยืนเพิ่มขึ้น เกิดเครือข่ายในการเรียนรู้ร่วมกัน มีการลองผิดลองถูกการเรียนรู้จากผู้อื่นและร่วมกันดำเนินงานตามแนวทางดังกล่าว จนถึงปัจจุบันมีความชำนาญด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและเกษตรกรรมยั่งยืน การทำเกษตรผสมผสาน การรวมกลุ่มและสร้างเครือข่ายธุรกิจชุมชน จัดตั้งสถาบันพัฒนาทรัพยากรและเกษตรกรรมยั่งยืนแม่ทา ฝึกอบรมหลักสูตร“หลักสูตรเส้นทางเศรษฐกิจ” มีเนื้อหาประกอบด้วยจัดการทรัพยากรธรรมชาติและเกษตรกรรมยั่งยืน การจัดการทรัพยากรโดยองค์กรชุมชนท้องถิ่น กลุ่มและเครือข่ายธุรกิจชุมชนและตลาด บทบาทของเยาวชนและคนรุ่นใหม่ในงานพัฒนาชุมชน การวิเคราะห์ตนเองและสถานการณ์ทางการเกษตร การทำการเกษตรอินทรีย์และการประยุกต์ใช้แนวทางเศรษฐกิจพอเพียงในการดำรงชีวิตประจำวัน

นางทองดี โพธิยอง

ที่อยู่ ๒๘ หมู่ ๔ ตำบลดอนแก้ว อำเภอสารภี
จังหวัดเชียงใหม่ ๕๐๑๔๐

โทรศัพท์ ๐-๕๓๔๒-๘๓๐๖, ๐๘-๙๕๕๕-๒๓๔๕

ความชำนาญพิเศษ

มีความชำนาญด้านการจัดทำแผนแม่บทชุมชนและวิสาหกิจชุมชนบนพื้นฐานเศรษฐกิจพอเพียง โครงการปลูกต้นไม้ไว้ใช้หนี้ การปลูกต้นไม้ ๗ ระดับ ๕ ประโยชน์ โครงการแรงงานนอกระบบและการสร้างสวัสดิการชีวิตและสุขภาพตามวิถีไทย รวมทั้งการสร้างเครือข่ายชุมชนทั้งทรัพยากรและองค์ความรู้ จัดตั้งศูนย์เรียนรู้สานสัมพันธ์เพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจพอเพียง ฝึกอบรมหลักสูตรการทำเกษตรตามแนววิถีเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการพึ่งพาตนเองในระดับครอบครัว

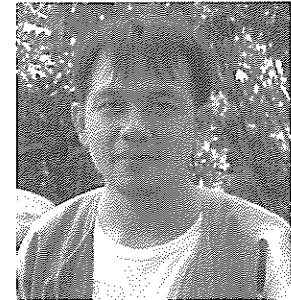

นายสมชาย เตชะนันต์

ที่อยู่ ๕๑๔/๑ หมู่ ๑ ตำบลริมใต้ อำเภอแมริม
จังหวัดเชียงใหม่ ๕๐๑๐๘

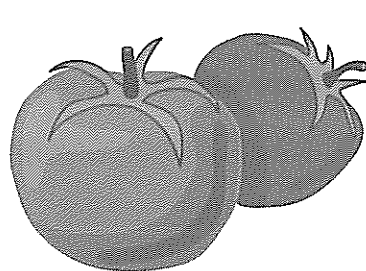
โทรศัพท์ ๐-๕๓๒๙-๗๐๑๕, ๐๘-๖๑๘๔-๑๖๑๘

Email address : Somchai_Techanan@yahoo.com

ความชำนาญพิเศษ

มีความชำนาญด้านการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการพัฒนาด้านจิตใจ ให้เกิดจิตสำนึกในการประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียงในการดำรงชีวิต การสร้างความมั่นคงทางด้านอาหารของชุมชน การเข้าถึงและการคงอยู่ของวัฒนธรรม การใช้ประโยชน์และองค์ความรู้ในการบริหารจัดการท้องถิ่น จัดตั้งศูนย์เครือข่ายวิถีชีวิตเกษตรกรรมยั่งยืน มูลนิธิศึกษาพัฒนาชนบท ฝึกอบรมหลักสูตรระบบการผลิตเกษตรกรรมยั่งยืนและการพึ่งพาตนเอง หลักการเกษตรอินทรีย์ระบบตลาด การสร้างมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ การผลิตปัจจัยการผลิตเพื่อทดแทนการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช แนวคิดและรูปแบบการใช้ชีวิตตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง การเผาถ่าน การปลูกข้าวและถั่วเหลืองอินทรีย์ ระบบบัญชีครัวเรือน พุทธเกษตร และการพัฒนาจิตใจเพื่อการใช้ชีวิตอย่างพอเพียง

นางออม โภภิกุล

ที่อยู่ ๑๓๔/๑ ซอยออมโชค กม.ที่ ๗๑.๕ ถนนทางดง-ฮอด
ตำบลสบเตี๊ยะ อำเภอจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่ ๕๐๑๖๐

โทรศัพท์ ๐๘-๑๘๔๔-๓๗๘๘

ความชำนาญพิเศษ

มีความชำนาญในการทำสวนออมโชค เป็นสวนแห่งแรกที่ทดลองการปลูกลำไยนอกฤดู มีทำเลที่ตั้งที่เหมาะสมในการเป็นศูนย์กลางของการผลิตลำไยที่ดีที่สุดของโลก จึงถ่ายทอดประสบการณ์และเทคนิคในการผลิตลำไยคุณภาพดีให้กับผู้ที่สนใจ โดยมีวิทยากรที่มีความรู้ทักษะและประสบการณ์ จัดตั้งศูนย์ออมโชค ฝึกอบรมหลักสูตรแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง การจัดทำบัญชีครัวเรือน บัญชีฟาร์ม การทำอาชีพเสริม เช่น สาธิตการเผาถ่าน การทำน้ำหมักชีวภาพ การเลี้ยงหมู การเลี้ยงไก่ การเลี้ยงปลา เทคนิคการวางแผนการผลิตลำไยให้ประสบความสำเร็จให้ได้ลำไยคุณภาพ และการลดต้นทุนการผลิตโดยใช้ทรัพยากรธรรมชาติให้เกิดประโยชน์สูงสุด

นางสาวประทุม สุรียา

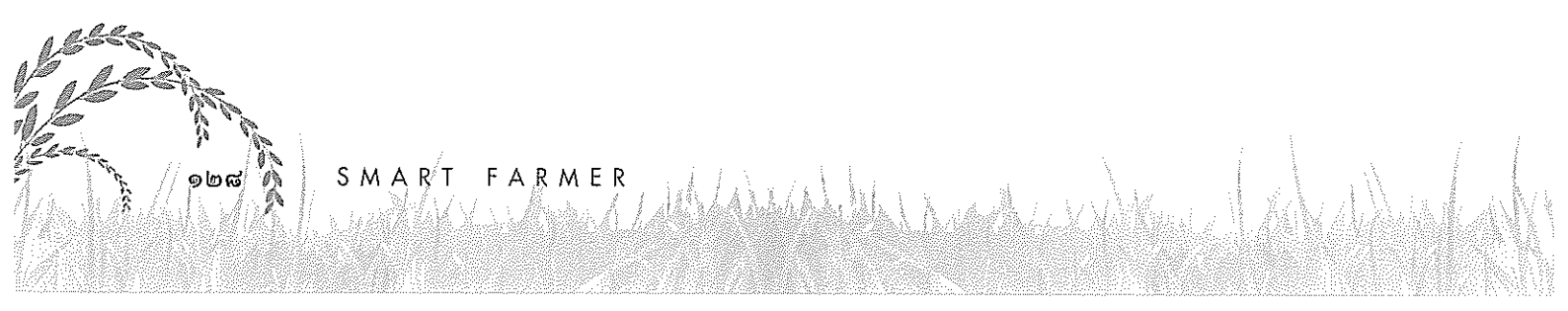
ที่อยู่ ๒๓๖ หมู่ ๒ บ้านสันป่ายาง ตำบลสันป่ายาง
อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ ๕๐๓๓๐

โทรศัพท์ ๐๘-๙๒๖๔-๔๑๘๙

ความชำนาญพิเศษ

เริ่มต้นอาชีพด้วยการเป็นครูสอนวิชาเคมีที่โรงเรียนวัดโตนดชัยพ่าย จังหวัดเชียงใหม่ และลาออกมาทำการเกษตรทฤษฎีใหม่ตั้งแต่ปี ๒๕๔๐ หลังจากได้รับฟังการบรรยายเรื่องการทำเกษตรทฤษฎีใหม่และเป็นวิทยากรในรายการ “ม.ก. พบประชาชน” ทางสถานีวิทยุ ม.ก. จังหวัดเชียงใหม่ มีความชำนาญในการถ่ายทอดความรู้ทางด้านการเกษตรในทุกแขนงวิชา เป็นวิทยากรบรรยายในศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้าน และเป็นวิทยากรในสถานีวิทยุโทรทัศน์ในการเสวนาเรื่องเศรษฐกิจพอเพียง จัดตั้งศูนย์เกษตรทฤษฎีใหม่ สวนครูประทุม ฝึกอบรมหลักสูตรเศรษฐกิจพอเพียง เทคนิคการทำนาเกษตรกรรมสมัยใหม่แบบลดต้นทุน ปุ๋ยหมักน้ำชีวภาพฮอร์โมน เต่าเผาถ่านชีวภาพประหยัดพลังงาน การขยายพันธุ์พืช การผลิตอุปกรณ์การเกษตรอย่างง่าย บัญชีครัวเรือน การขึ้นแปลงผักสวนครัวแบบถาวร และผสมผสานศาสนา-ชีวิต-เศรษฐกิจพอเพียงเพื่อจิตวิญญาณสัมพันธ์

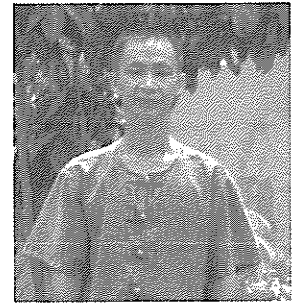

นายสมชัย แซ่ตัน

ที่อยู่ หมู่ ๑ บ้านหนองปาก่อ ตำบลขุนยวม

อำเภอขุนยวม จังหวัดแม่ฮ่องสอน ๕๘๐๐๐

โทรศัพท์ ๐๘-๖๙๑๒-๘๖๑๑

ความชำนาญพิเศษ

มีความชำนาญในการจัดทำแปลงเกษตรเพื่อการพึ่งตนเองและแปลงสาธิตวิถีชีวิตแบบพอเพียง การผลิตทางการเกษตรในเนื้อที่ ๖ ไร่โดยมีการปลูกข้าว พืชไร่ พืชสวน พืชสมุนไพรพื้นบ้าน ไม้ดอกไม้ประดับและไม้ใช้สอย จัดตั้งศูนย์ส่งเสริมการศึกษาเพื่อการพัฒนา ฝึกอบรมหลักสูตรการรู้จักตนเองรู้จักชุมชนรู้จักโลก การรู้จักปัญหาสาเหตุ (ระบบบริโภค-ระบบการผลิต-เป้าหมายชีวิต-ผลกระทบ) การรู้จักศักยภาพทุนเดิมหรือสิ่งดีๆ ในชุมชนท้องถิ่นที่จะเป็นฐานในการแก้ปัญหา การทบทวนแนวคิดหลักการเกษตรยั่งยืนและเศรษฐกิจพอเพียง เทคนิควิธีสู่วิถีเศรษฐกิจพอเพียง การศึกษาดูงานฟาร์มและชุมชนต้นแบบพึ่งพาตนเองตามวิถีพอเพียง การวางแผนการผลิตและวางแผนชีวิตสู่เศรษฐกิจพอเพียง และการนำเทคนิคการถ่ายทอดองค์ความรู้สู่การปฏิบัติ

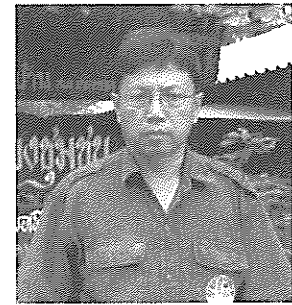

นายยรรยงค์ ยาศี

ที่อยู่ หมู่ ๒ บ้านนาเต็ง ตำบลแม่นาเต็ง

อำเภอป่าตอง จังหวัดแม่ฮ่องสอน ๕๘๑๓๐

โทรศัพท์ ๐๘-๙๒๖๒-๒๒๘๒, ๐-๕๓๐๖-๕๐๔๙

ความชำนาญพิเศษ

มีความชำนาญในการทำการเกษตรอินทรีย์ผักปลอดสารพิษ การทำปุ๋ยหมัก ปุ๋ยน้ำชีวภาพ สารไล่แมลง และน้ำยาเอนกประสงค์เพื่อการอุปโภคสำหรับดำรงชีวิตประจำวัน เป็นวิทยากรให้กับหน่วยงานภาครัฐ ได้แก่ สำนักงานเกษตรอำเภอ สถานีพัฒนาที่ดิน เป็นหมอดินอาสา และเข้าร่วมเป็นสมาชิกเครือข่ายเกษตรทางเลือกจังหวัดแม่ฮ่องสอน รวมทั้งมีประสบการณ์ทำงานร่วมกับสถาบันการศึกษา ได้แก่ สถาบันเทคโนโลยีล้านนาและมหาวิทยาลัยศิลปากร จัดตั้งศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้านอำเภอป่าตอง ฝึกอบรมหลักสูตรการพึ่งพาตนเอง การวิเคราะห์ตนเองโดยปรับทัศนคติตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง การทำการเกษตรอินทรีย์ การทำน้ำยาเอนกประสงค์ และแผนการใช้ที่ดิน

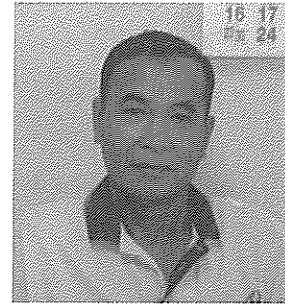

นายไพบุลย์ จาหงษ์

ที่อยู่ ๔๘ หมู่ ๖ บ้านทาป่าเปา ตำบลทาปลาดุก
อำเภอแม่ทา จังหวัดลำพูน

โทรศัพท์ ๐-๕๓๐๐-๖๒๒๒, ๐๘-๙๒๖๕-๒๗๑๔

ความชำนาญพิเศษ

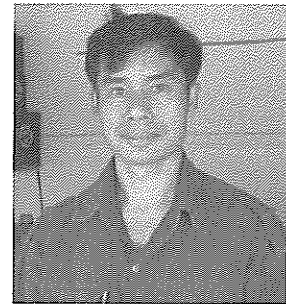
มีความชำนาญในกิจกรรมการอนุรักษ์ป่าไม้ในพื้นที่ ๑๓,๐๐๐ ไร่ การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ที่สัมผัสกับวิถีชีวิตชนบท และประเพณีวัฒนธรรมพื้นบ้าน การบริหารจัดการชุมชน กิจกรรมกลุ่มสัจจะออมทรัพย์เพื่อการผลิตและการบริหารจัดการการออมทรัพย์ในชุมชน จัดตั้งศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงชุมชนบ้านทาป่าเปา ฝึกอบรมหลักสูตรการปรับแนวคิดและพฤติกรรมตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง การทำการเกษตรแบบผสมผสาน (ด้านปศุสัตว์และด้านพืช) การทำบัญชีครัวเรือน แนวคิดการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและป่าชุมชน การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ และการทำฝายชะลอน้ำตามแนวพระราชดำริ ฯลฯ

นายสุรัตน์ รุกขรัตน์

ที่อยู่ ๔๑/๒ หมู่ ๙ บ้านห้วยแทนพัฒนา ตำบลป่าไผ่
อำเภอสี จังหวัดลำพูน ๕๑๑๑๐

โทรศัพท์ ๐-๕๓๕๓-๖๑๔๕, ๐๘-๔๑๕๕-๐๙๙๒,
๐๘-๓๔๘๐-๖๙๐๙

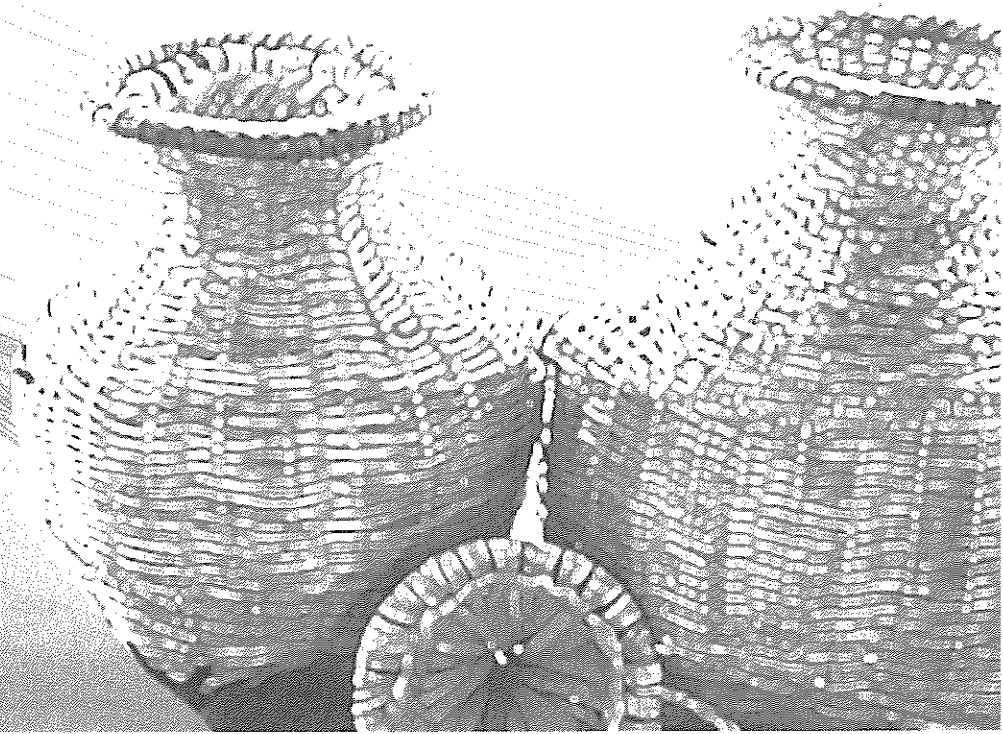
ความชำนาญพิเศษ

เป็นอาสาสมัครผู้สื่อข่าวเกษตรชนบทประจำหมู่บ้าน ประธานกลุ่มเกษตรกรอินทรีย์บ้านห้วยแทนพัฒนา มีความชำนาญในการทำแปลงเกษตรผสมผสาน การผลิตปุ๋ยหมักปุ๋ยอินทรีย์ น้ำยาเอนกประสงค์ การผลิตลำไยระบบอินทรีย์โดยไม่ใช้สารเคมีเพื่อลดต้นทุนการผลิต การปลูกหญ้าแฝกเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ และการบริหารจัดการกลุ่มในชุมชน ประจำศูนย์เครือข่ายกลุ่มเกษตรกรอินทรีย์ตำบลป่าไผ่ ฝึกอบรมหลักสูตรการปรับแนวคิดและพฤติกรรมตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง การจัดทำแปลงเกษตรแบบผสมผสาน การผลิตจุลินทรีย์ท้องถิ่น การเลี้ยงไก่ กบ ปลาดุก จิ้งหรีด พลังงานทดแทนลดภาวะโลกร้อน บัญชีครัวเรือน ฝึกปฏิบัติการผลิตปุ๋ยอินทรีย์น้ำ น้ำยาเอนกประสงค์ การเพาะเห็ดนางฟ้า ปุ๋ยหมักชีวภาพและสารไล่แมลงจากพืชสมุนไพร

ประจักษ์ชาวบ้าน บุคคลต้นแบบด้านการทำเกษตร

ประจักษ์ชาวบ้าน

ภาคอีสาน

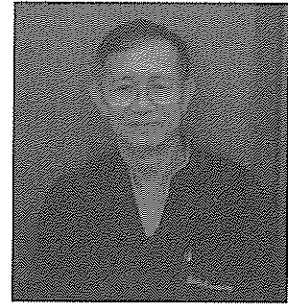

นายสุทธินันท์ ปรัชญพฤทธิ์

ที่อยู่ ๓๔ หมู่ ๒ บ้านปากช่อง ตำบลสนามชัย อำเภอเสตีก
จังหวัดบุรีรัมย์ ๓๑๑๕๐

โทรศัพท์ ๐๘-๖๔๖๐-๔๗๗๕

ความชำนาญพิเศษ

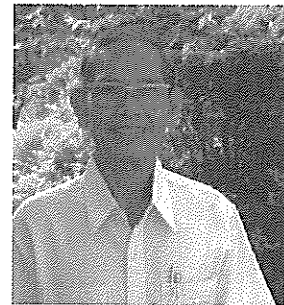
เป็นนักวิจัยชาวบ้านด้านการเกษตร นักพัฒนาในการถ่ายทอดความรู้และสร้างแนวคิดการพึ่งตนเอง และพึ่งพากันเองให้กับเกษตรกร การจัดการด้านการแปรรูปและธุรกิจชุมชน มีการวิจัยและพัฒนาด้านการเกษตรกรรมพึ่งตนเอง ด้านอุตสาหกรรมชุมชน และด้านธุรกิจชุมชน รวมทั้งการปฏิรูปการศึกษา และมีการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการบวนการเรียนรู้อย่างเป็นรูปธรรม ยึดคำสอนของพระพุทธเจ้าเรื่อง “อตตนาหิ อตตโนนาโถ” และหลักธรรมของท่านพุทธทาสคือ “การทำงานเพื่อเงินนั้นต้องรองจนกว่าได้เงินเสียก่อนจึงจะรู้สึกพอใจและมีความสุข แต่การทำงานเพื่องานพอลงมือทำก็พอใจแล้วและจะเป็นสุขในทันที” จัดตั้งมหาชีวลัยอีสาน จัดฝึกอบรม หลักสูตร “เศรษฐกิจชุมชนระดับครัวเรือน” เพื่อเรียนรู้และแสดงให้เห็นว่าเกษตรกรไทยถ้าคิดได้นอกจากการพึ่งตนเองและพึ่งพากันเองได้แล้ว ยังสามารถไปพัฒนาเศรษฐกิจในระดับมหภาคให้อยู่ในระดับแนวหน้าและยั่งยืนได้ นอกจากนี้ยังจัดทำหลักสูตร “การจัดการความรู้แบบธรรมชาติ” หรือ KM (Knowledge Management) ธรรมชาติเพื่อฝึกปฏิบัติ

นายจันทร์ที ประทุมภา

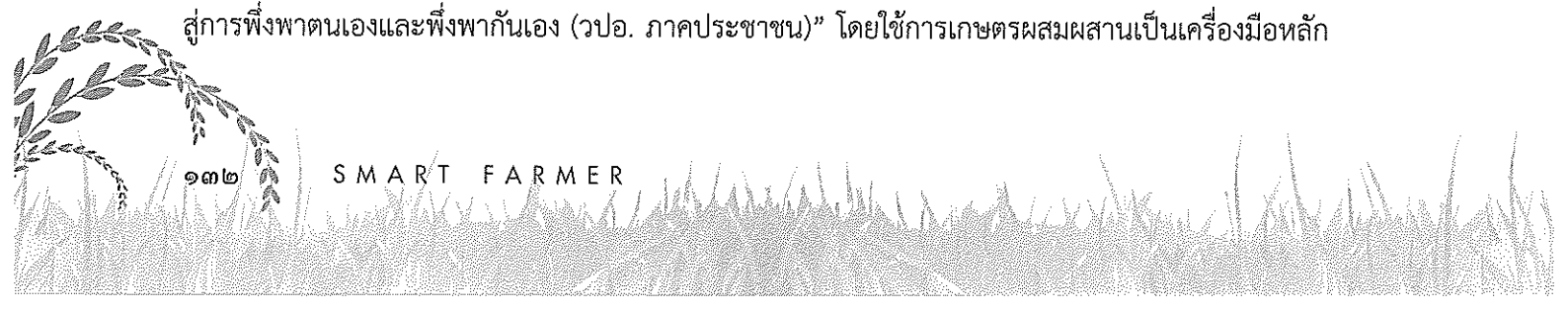
ที่อยู่ ๑๓๘ หมู่ ๖ บ้านโนนรัง ตำบลตลาดโพธิ์ อำเภอชุมพวง
จังหวัดนครราชสีมา ๓๐๒๗๐

โทรศัพท์ ๐๘-๙๙๔๘-๔๗๓๗, ๐๘-๑๐๗๔-๒๘๔๓

ความชำนาญพิเศษ

จากการเป็นนายหน้าหาคนไปทำงานต่างประเทศ ประสบปัญหาโดนโกงเงินค่าประกันวีซ่าต้องจำนองที่นาทั้งหมด และขายทรัพย์สินทุกอย่างที่มีอยู่ในบ้านเพื่อใช้หนี้ เริ่มทดลองอาชีพทำนาเพียงอย่างเดียว รายได้จากการทำนาในปีแรกพอมีพอใช้ในครอบครัว ปีที่สองจึงนำเอาหลักทรัพย์ไปจำนองสหกรณ์ได้เงินมาลงทุนและใช้จ่ายในครอบครัว การทำนาเพียงอย่างเดียวก่อให้เกิดหนี้สินเพิ่มขึ้น ต่อมาได้ไปศึกษาดูงานแปลงเกษตรผสมผสานของพ่อผาย สร้อยสระกลาง และได้้นำแนวคิดการทำเกษตรผสมผสานมาเผยแพร่ให้กับสมาชิกในครอบครัว ซึ่งร่วมกันตัดสินใจเริ่มต้นทำเกษตรผสมผสานตั้งแต่ปี ๒๕๓๔ การทำการเกษตรแบบผสมผสานไร่นาสวนผสม การทำเกษตรอินทรีย์ การขยายพันธุ์พืช เชี่ยวชาญการปลูกผักหวานป่า ขยายพันธุ์ปลา แนวคิดการเกษตรทฤษฎีใหม่ การแปรรูปผลผลิต และการอัดอัฐดินซีเมนต์ จัดตั้งศูนย์ฝึกอบรมเกษตรผสมผสานบ้านโนนรัง-บูรพา ฝึกอบรมหลักสูตร “วิทยากรกระบวนการผู้นำการเปลี่ยนแปลงสู่การพึ่งพาตนเองและพึ่งพากันเอง (วปอ. ภาคประชาชน)” โดยใช้การเกษตรผสมผสานเป็นเครื่องมือหลัก

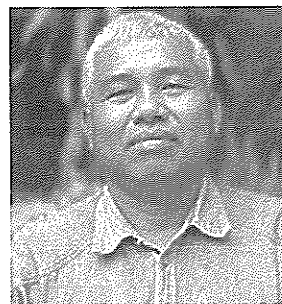

นายอำนาจ หมายยอดกลาง

ที่อยู่ ๑๔ หมู่ ๑๑ บ้านน้ำซับ ตำบลวังน้ำเขียว อำเภอวังน้ำเขียว
จังหวัดนครราชสีมา ๓๐๓๗๐

โทรศัพท์ ๐-๔๔๒๔-๙๑๐๗, ๐๘-๑๙๖๖-๔๒๔๗

โทรสาร ๐-๔๔๒๔-๙๑๐๗

ความชำนาญพิเศษ

มีความชำนาญในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การเกษตรกรรมอินทรีย์ได้แก่
กลีกรมไร้สารพิษ (ปลูกผักไร้สารพิษและทำนาไร้สารพิษ) พลังงานทดแทน การจัดการเรียนรู้ของชุมชน
ด้านเศรษฐกิจด้านสุขภาพ การสร้างวิทยากรแกนนำ และกระบวนการสร้างชุมชนเข้มแข็ง จัดตั้งศูนย์ศึกษา
การพัฒนาของชาวบ้าน โครงการส่งเสริมกลีกรมไร้สารพิษอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ฝึกอบรมหลักสูตร
“วิถีชีวิตชุมชนด้วยเศรษฐกิจพอเพียง” ประกอบด้วยฐานกลีกรมไร้สารพิษ การทำนาและปลูกผักไร้
สารพิษ ฐานน้ำหมักชีวภาพ ปุ๋ยหมักชีวภาพ ฐานปุ๋ยบ้านเมื่อดอินทรีย์ ฯลฯ

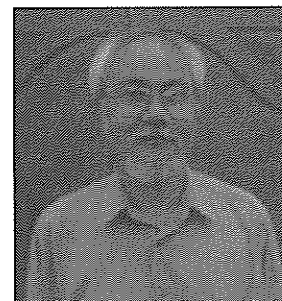

นายโชคดี ปรโลกานนท์

ที่อยู่ ๑๔ หมู่ ๖ บ้านคลองทุเรียน ตำบลวังน้ำเขียว อำเภอวังน้ำเขียว
จังหวัดนครราชสีมา ๓๐๓๗๐

โทรศัพท์ ๐๘-๑๙๙๙-๗๔๖๘, ๐๘-๑๗๒๕-๑๑๗๙

Email : oongchoke@yahoo.com

ความชำนาญพิเศษ

มีความชำนาญในด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสมในพื้นที่ต้นน้ำ
กระบวนการฟื้นฟูป่าเกษตรทางเลือกวิถีเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการพึ่งพาตนเองในท้องถิ่น การเพาะขยาย
พันธุ์ไม้ การฟื้นฟูดิน การทำปุ๋ยชีวภาพ ปุ๋ยพืชสด น้ำหมักชีวภาพ แนวคิดการพึ่งตนเองกับหมอยาพื้นบ้าน
การทำลูกประคบยาหม่องไพลและน้ำดื่มสมุนไพร เป็นต้น ปัจจุบันเป็นผู้ประสานงานอนุรักษ์ธรรมชาติและ
สิ่งแวดล้อมภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จัดตั้งแหล่งเรียนรู้การเกษตรเพื่อการพึ่งตนเองและสิ่งแวดล้อม
ท้องถิ่น “สวนลุงโชค” ฝึกอบรมหลักสูตร “เกษตรทางเลือกวิถีเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการพึ่งตนเองใน
ท้องถิ่น” ประกอบด้วยการฟื้นฟูดิน ปุ๋ยชีวภาพ ปุ๋ยพืชสด น้ำหมักชีวภาพ กระบวนการทำน้ำมันหอมระเหย
จากตะไคร้หอม ฯลฯ

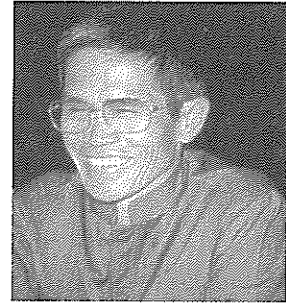

นายคำเดือน ภาษี

ที่อยู่ ๔๐ หมู่ ๘ บ้านโนนเขวา ตำบลหัวฝาย กิ่งอำเภอแคนดง
จังหวัดบุรีรัมย์ ๓๑๑๕๐

โทรศัพท์ ๐๘-๑๘๗๖-๕๙๐๖, ๐๘-๙๙๔๙-๖๕๕๔,
๐๘-๖๐๐๕-๓๗๔๘, ๐๘-๕๗๗๗-๗๕๓๓

ความชำนาญพิเศษ

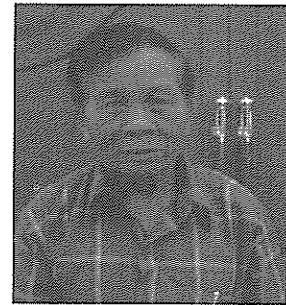
ได้เรียนรู้การแก้ปัญหาชีวิตด้วยการย้อนไปมองอดีต โดยเริ่มลดปริมาณการใช้ปุ๋ยและพบว่าปริมาณผลผลิตคงเดิมและค่าใช้จ่ายลดลง ปฏิบัติธรรมกินอาหารมังสวิรัตินำมาดำเนินชีวิตอย่างสมถะ สุดท้ายก็สามารถปลดหนี้ได้ หันกลับมาสู่การทำนาแบบเดิมอันมีเคล็ดลับอยู่ที่ “ฟางเส้นเดียว” โดยได้ทดลองทำนาตามธรรมชาติด้วยการไม่ไถแต่ใช้การหว่านข้าวแล้วเอาฟางคลุม จนประสบความสำเร็จจากวิถีทางเกษตรกรรมธรรมชาติและได้ถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์ให้กับผู้สนใจอย่างต่อเนื่อง จัดตั้งสถาบันฟื้นฟูภูมิปัญญาไทย ฝึกอบรมหลักสูตรวิทยากรกระบวนการผู้นำการเปลี่ยนแปลงสู่การพึ่งตนเอง (วปอ. เพื่อประชาชน) โดยการอบรมเกษตรกรให้เข้าใจถึงแนวทางการทำการเกษตร โดยเน้นการเกษตรธรรมชาติเพื่อให้เกิดการพึ่งตนเองได้อย่างยั่งยืน

นายผาย สร้อยสระกลาง

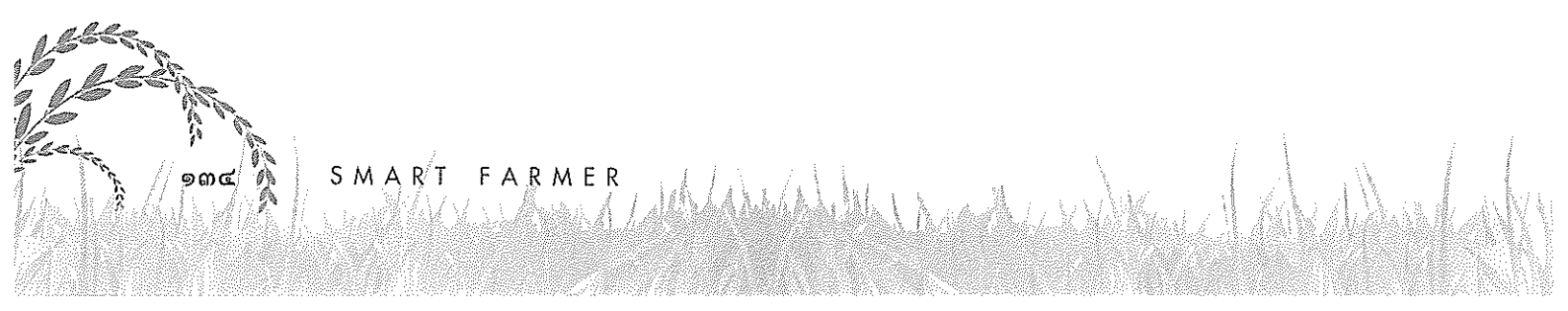
ที่อยู่ ๑๕๘ หมู่ ๔ ตำบลโคกล่าม อำเภอลำปลายมาศ
จังหวัดบุรีรัมย์ ๓๑๑๓๐

โทรศัพท์ ๐๘-๙๕๘๒-๗๓๒๕, ๐๘-๐๑๔๙-๕๗๐๘

ความชำนาญพิเศษ

มีความชำนาญในการทำเกษตรผสมผสาน การปลูกหม่อนเลี้ยงไหม การเลี้ยงปลา การทำมาหากินบนพื้นฐานการพึ่งพาตนเองและพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกันในชุมชน โดยการค้นหาวิธีการแก้จน ร่วมกันพัฒนาต่อยอดด้านการเกษตรด้วยการสร้างแหล่งน้ำในพื้นที่ทำกิน เรียนรู้และลงมือทำงานประสบความสำเร็จและขยายความรู้ให้กับเกษตรกรข้างเคียงและเครือข่าย จัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ชุมชนกลุ่มโอโต้น้อย ฝึกอบรมหลักสูตร “วิทยากรกระบวนการผู้นำการเปลี่ยนแปลงสู่การพึ่งตนเองและพึ่งพากันเอง (วปอ.ภาคประชาชน)” ถ่ายทอดให้ผู้เข้าอบรมได้เข้าใจถึงปัญหาหนี้สินที่เกิดขึ้น

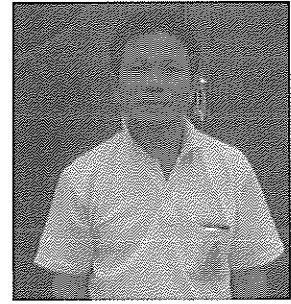

นายไพรัตน์ ชื่นศรี

ที่อยู่ ๙๙ หมู่ ๗ ตำบลสนามชัย อำเภอสตึก
จังหวัดบุรีรัมย์ ๓๑๑๕๐

โทรศัพท์ ๐๘-๑๙๖๖-๔๓๑๗, ๐๘-๔๔๗๑-๔๓๔๔

ความชำนาญพิเศษ

มีความชำนาญด้านเกษตรธรรมชาติ เกษตรผสมผสาน การทำเกษตรอินทรีย์ การทำโร่นาป่าผสม การเลี้ยงไส้เดือน การเลี้ยงมดแดง และการปรับแนวความคิดเพื่อพึ่งพาตนเองและพึ่งพากันเองในชุมชน โดยจัดตั้งศูนย์เรียนรู้ชุมชนบ้านแสงจันทร์ ฝึกอบรมหลักสูตร วิทยากรกระบวนการเพื่อการเปลี่ยนแปลงสู่ การพึ่งตนเองภาคประชาชน (วปอ. ภาคประชาชน)

นายवल อินทสุข

ที่อยู่ ๑๘ บ้านหนองกรด หมู่ ๖ ตำบลหนองตะครอง
อำเภอละหานทราย จังหวัดบุรีรัมย์ ๓๑๑๗๐

โทรศัพท์ ๐๘-๖๒๔๕-๙๐๙๕

ความชำนาญพิเศษ

ได้เรียนรู้เกี่ยวกับการปลูกเพาะพันธุ์และขยายต้นกล้าข่าพารา การดูแลรักษาเพื่อให้ได้ผลผลิตที่ดี และการซ่อมแซมเครื่องมือทางการเกษตรจากการทำงานที่ภาคใต้ มีนายจ้างที่เป็นแบบอย่างในการดำเนิน ชีวิตอย่างพอเพียงไม่ฟุ้งเฟ้อ มีความรอบคอบและรอบรู้ โดยใฝ่หาความรู้ทั้งด้านการทำงานและการดำเนิน ชีวิตและกลับมาจับจองที่ทำกินภายใต้โครงการอีสานเขียวเมื่อปี ๒๕๓๐ จนมีความชำนาญ จัดตั้งศูนย์เรียนรู้ชุมชนบ้านหนองกรด ฝึกอบรมหลักสูตรการพัฒนาคุณภาพชีวิตเกษตรกรตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียงเพื่อการพึ่งตนเอง

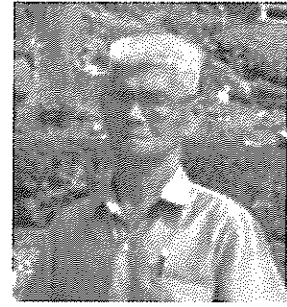

นายเชียง ไทยดี

ที่อยู่ ๕๕ หมู่ ๒ บ้านอนันต์ ตำบลยาง อำเภอสรีนครินทร์
จังหวัดสุรินทร์ ๓๒๑๑๐

โทรศัพท์ ๐๘-๔๘๓๓-๓๗๑๐, ๐-๔๔๕๖-๐๒๖๖

ความชำนาญพิเศษ

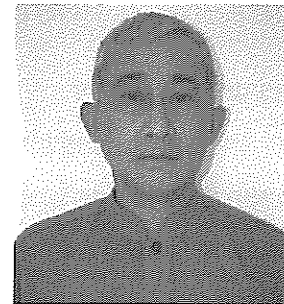
เดิมมีอาชีพทำนาและปลูกพืชเชิงเดี่ยว และพบว่าการทำงานเกษตรเชิงเดี่ยวไม่สามารถแก้ปัญหาได้ ไม่มีหลักประกัน และไม่มีบ้านอายุชีวิต จึงเลือกที่จะปลูกพืชหลายชนิด โดยเฉพาะพืชยืนต้นร่วมกับการเลี้ยงปลาและเลี้ยงสัตว์ทำให้มีอยู่มีกินครบทุกอย่างจนชำนาญในด้านเกษตรกรรมพึ่งตนเอง การออมน้ำออมความอุดมสมบูรณ์ของดิน การออมต้นไม้ยืนต้น และการออมสัตว์ การปลูกไม้ ๔ ระดับ การใช้พื้นที่อย่างมีศักยภาพและการวิจัยของชาวบ้านโดยเน้นให้แนวคิดในเรื่องการพึ่งตนเองและพึ่งพากันในชุมชน จัดตั้งกลุ่มฟื้นฟูการเกษตรตำบลยาง ฝึกอบรมหลักสูตรวิทยากรกระบวนการผู้นำการเปลี่ยนแปลงสู่การพึ่งตนเองและพึ่งพา (วปอ.ภาคประชาชน) การทำปุ๋ยอินทรีย์น้ำหมัก การขยายพันธุ์พืช การทำเกษตรประณีต และการนำเกษตรกรที่เข้าอบรมศึกษาดูงานแปลงเกษตรต้นแบบต่างๆ เพื่อให้เห็นแนวคิดที่แตกต่างกันของเกษตรกรต้นแบบ

จ.ส.อ. วิชาพร พินธุรักษ์

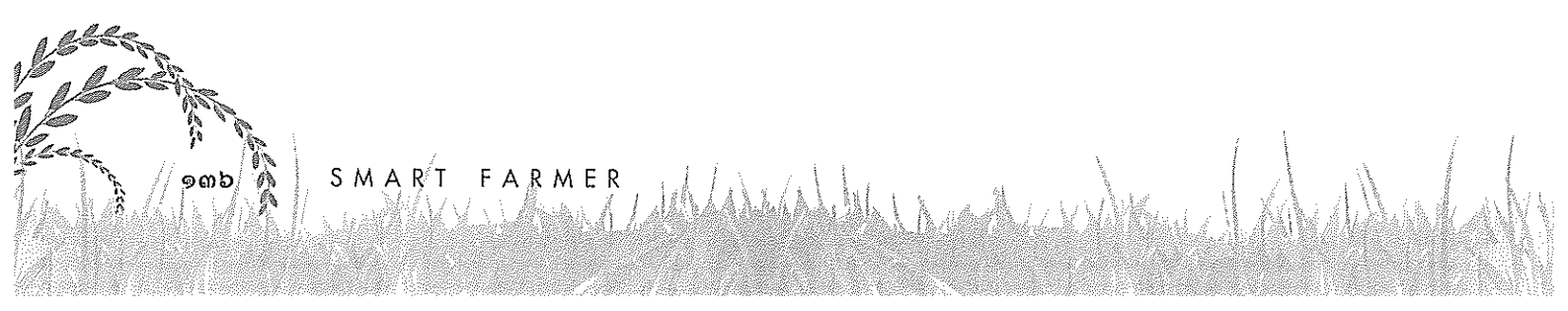
ที่อยู่ ๒๒ หมู่ ๘ บ้านตะโก ตำบลตะแสง อำเภอมืองสุรินทร์
จังหวัดสุรินทร์ ๓๒๐๐๐

โทรศัพท์ ๐-๔๔๓๒-๕๔๓๒, ๐๘-๑๓๓๓-๘๐๐๑, ๐๘-๙๕๐๘-๘๒๘๗

ความชำนาญพิเศษ

มีความชำนาญด้านกิจกรรมไร่สารพิษและด้านพุทธศาสนากับการดำเนินชีวิตตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง หลักการของการเป็นชุมชนเข้มแข็งและชุมชนพึ่งตนเอง โดยมีส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมชุมชนที่ผู้เข้าอบรมต้องถือปฏิบัติคือการถือศีล ๕ การลดละเลิกอบายมุขทุกชนิด การไม่บริโภคเนื้อสัตว์ทุกชนิด รับประทานอาหารวันละ ๒ มื้อและการไม่ใส่รองเท้า จัดตั้งชุมชนบุญนิยมสุรินทร์อโศก ฝึกอบรมหลักสูตร “กิจกรรมไร่สารพิษเศรษฐกิจพอเพียง” เน้นการปลูกฝังแนวคิดด้านการนำศีลธรรมมาใช้ในการดำเนินชีวิตด้วยการยึดหลักศีล ๕ เรียนรู้การทำกิจกรรมไร่สารพิษและพัฒนาอาชีพพื้นฐานที่จำเป็นในการดำรงชีพเพื่อลดค่าใช้จ่ายในครัวเรือน และดำเนินชีวิตที่พึ่งตนเองได้ตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง รวมทั้งการเสริมสร้างความรู้ในการดูแลสุขภาพโดยยึดหลัก ๗ อ. ๕ ส.

นายสมาน พันธุ์วิไล

ที่อยู่ ๓/๒ หมู่ ๔ ตำบลละทาย อำเภอกันทรลักษ์
จังหวัดศรีสะเกษ ๓๓๑๓๐

โทรศัพท์ ๐๘-๑๔๓๕-๒๐๗๗

ความชำนาญพิเศษ

เป็นผู้นำรูปแบบการจัดที่ดิน แหล่งน้ำ การปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์ให้เกิดความเป็นระบบ การจัดไร่นาสวนผสม หรือการเกษตรผสมผสาน การผลิตปุ๋ยหมักจากเศษพืชที่เหลือใช้ ปัจจุบันได้รวมกลุ่มเกษตรกรลงหุ้นตั้งโรงงานผลิตปุ๋ยอินทรีย์อัดเม็ด ผ่านการฝึกอบรมหลักสูตรการเกษตรทฤษฎีใหม่ การทำแผนและโครงการกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร เกษตรธรรมชาติ กลีกรมไร้สารพิษ เศรษฐกิจพอเพียง เกษตรทฤษฎีใหม่ตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง การเลี้ยงสัตว์อินทรีย์ และสุขภาพบำบัด

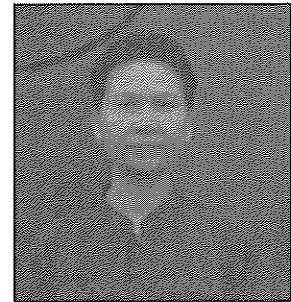
นางสาวดาวพร ชาวหินฟ้า

ที่อยู่ ๘๘ หมู่ ๑๐ หมู่บ้านราชธานีโคก ตำบลบึงใหม่
อำเภวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี ๓๕๑๙๐

โทรศัพท์ ๐-๔๕๒๔-๐๕๘๔-๕, ๐-๔๕๒๔-๗๒๒๒, ๐๘-๕๐๐๘-๖๑๗๔

โทรสาร ๐-๔๕๓๒-๓๓๖๐

E-mail banraj2004@yahoo.com

ความชำนาญพิเศษ

นางสาวดาวพร ชาวหินฟ้า เป็นผู้รู้ด้านกลีกรมไร้สารพิษและด้านพุทธศาสนากับการดำเนินชีวิตตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง หลักการของการเป็นชุมชนเข้มแข็งและชุมชนพึ่งตนเอง มีวัฒนธรรมชุมชนที่ผู้เข้าอบรมต้องถือปฏิบัติ คือ การถือศีล ๕ การลด ละ เลิกอบายมุขทุกชนิด การไม่บริโภคเนื้อสัตว์ทุกชนิด รับประทานอาหารวันละ ๒ มื้อ และการไม่สวมรองเท้า ตั้งแต่ปี ๒๕๔๔ - ๒๕๔๗ ได้มีโครงการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาศักยภาพและคุณภาพชีวิตเกษตรกร หลักสูตรสังฆกรรมชีวิต ซึ่งเป็นความร่วมมือระหว่างธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สถาบันเพื่อการพัฒนาการเกษตรและชนบท และเครือข่ายกลีกรมไร้สารพิษ และเป็นสถานที่ศึกษาดูงาน ให้กับหน่วยงานองค์กร และสถานศึกษาต่างๆ รวมทั้ง การจัดทำสื่อเพื่อประกอบการอบรม และเผยแพร่ความรู้ให้กับผู้มาศึกษาดูงานและประชาชนทั่วไปที่สนใจ

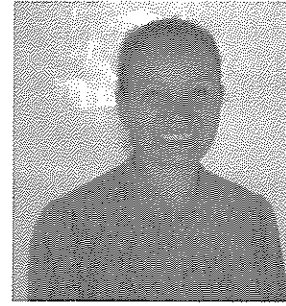

นางเกศแก้ว เข้มเพชร

ที่อยู่ ๑๔๙ หมู่ ๗ บ้านเกษตรพัฒนา ตำบลคำขวาง อำเภอวารินชำราบ
จังหวัดอุบลราชธานี ๓๔๑๙๐

โทรศัพท์ ๐-๔๕๒๘-๘๑๓๖, ๐๘-๑๙๖๗-๘๕๕๑

ความชำนาญพิเศษ

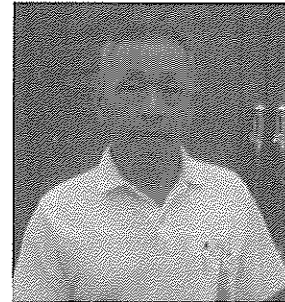
นางเกศแก้ว เข้มเพชร เป็นวิทยากรบรรยายให้ความรู้ เรื่อง “เกษตรกับชีวิตที่พอเพียง” และ “การทำเกษตรธรรมชาติตามภูมิปัญญาชาวบ้าน” ให้กับหน่วยงานต่างๆ ประธานกลุ่มผู้ผลิตและผู้จำหน่ายผักและผลไม้อินทรีย์ และวิทยากรถ่ายทอดประสบการณ์ ความรู้ให้กับผู้สนใจ ที่เข้ามาดูงานที่ศูนย์ฯ อย่างต่อเนื่อง ซึ่งจุดเด่นของศูนย์ฯ เป็นสถานที่ศึกษาดูงานและแหล่งเรียนรู้ของหน่วยงานราชการ เอกชน เกษตรกร และผู้สนใจทั่วไปที่ยึดแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ ทั้งยังเป็นสถานที่ศึกษา เรื่องการทำเกษตรธรรมชาติและเกษตรอินทรีย์ และสถานที่รวมกลุ่มเกษตรกรที่ปลูกผัก และผลไม้อินทรีย์ โดยดำเนินการครบวงจร ทั้งการผลิต การตลาด และการจำหน่าย

นายนิคม คงพันธ์

ที่อยู่ ๑๓๕ หมู่ ๖ บ้านซับหมี่ ตำบลละตะแบก อำเภอเทพสถิต
จังหวัดชัยภูมิ ๓๖๒๓๐

โทรศัพท์ ๐๘-๙๙๙๒-๗๖๙๑

ความชำนาญพิเศษ

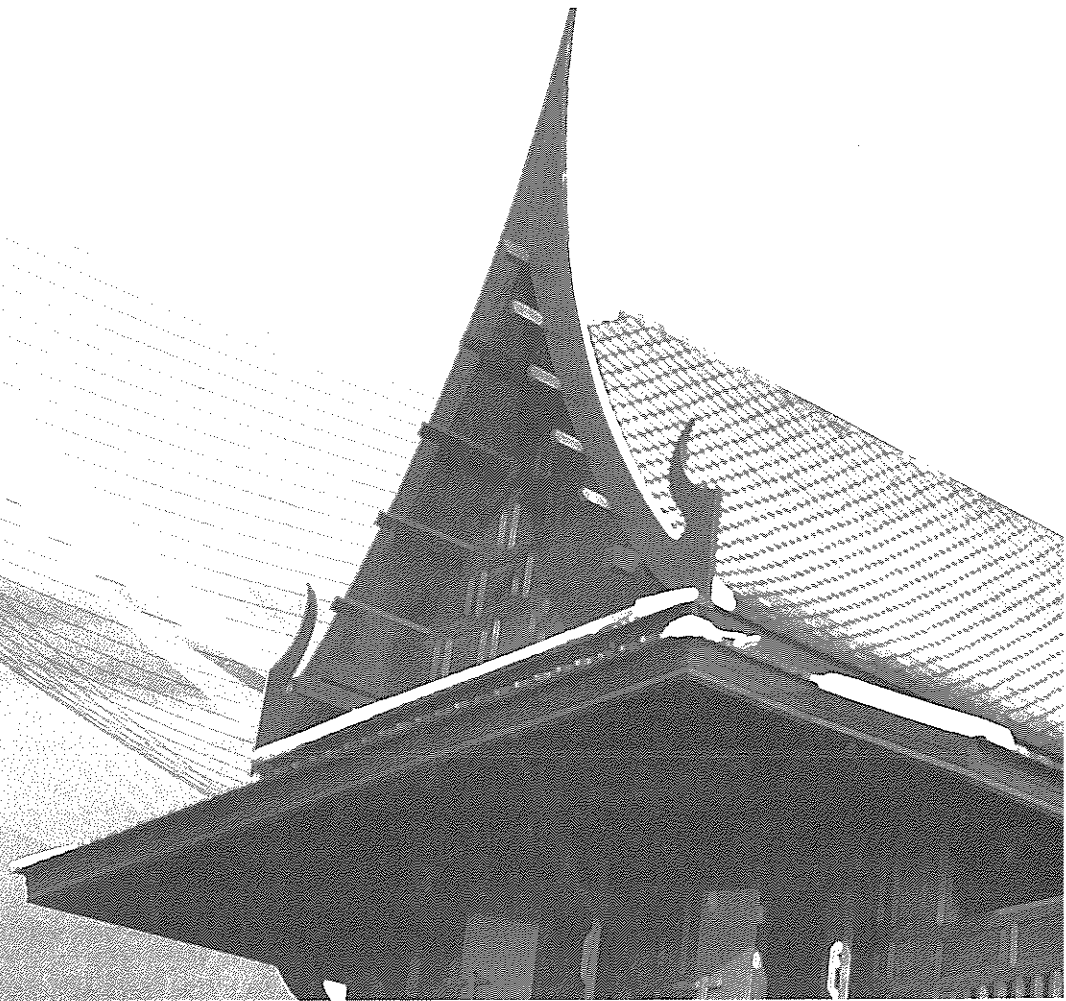
นายนิคม คงพันธ์ เป็นผู้รู้เรื่องเกษตรทฤษฎีใหม่ เน้นการบริหารจัดการดินและน้ำ สามารถขุดบ่อ กักเก็บน้ำไว้ได้ตลอดทั้งปี ได้ทำกิจกรรมเพื่อชุมชน ได้แก่ เป็นประธานกรรมการศึกษาโรงเรียนบ้านซับหมี่ เป็นวิทยากร ตามกระบวนการโรงเรียนเกษตรกรในพระราชดำริ เป็นประมงอาสา รุ่น ๓ ปี ๒๕๔๘ และเป็นกรรมการบริหารสภาวัฒนธรรมเทพสถิต ปี ๒๕๔๔ ปัจจุบันทำการเกษตรทฤษฎีใหม่

ปราญช์ชาวบ้าน บุคคลต้นแบบด้านการทำประโยชน์

ปราญช์ชาวบ้าน

ภาคกลาง

นายวิบูลย์ เข็มเฉลิม

ที่อยู่ ๒๒๔ หมู่ ๑ ตำบลลาดกระโทง อำเภอสยามชัยเขต
จังหวัดฉะเชิงเทรา ๒๔๑๖๐

โทรศัพท์ ๐-๓๘๕๙-๗๔๔๑

E-mail vana_kaset@hotmail.com

ความชำนาญพิเศษ

มีแนวทางในการปฏิบัติและแนวความคิดพึ่งตนเองและการจัดการทรัพยากรอย่างยั่งยืนจนประสบความสำเร็จ จัดตั้งศูนย์ศึกษาและพัฒนาการเกษตรจังหวัดฉะเชิงเทรา ปัจจุบันได้เป็นหัวหน้าโครงการแก้ปัญหาข้างป่าบุกรุกพื้นที่เกษตรกรรมจากกระบวนการมีส่วนร่วมของเกษตรกรรอบเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเขาอ่างฤๅไน เป็นกรรมการในภาครัฐและเอกชน เช่น กรรมการมูลนิธิภูมิปัญญา กรรมการตัดสินรางวัลลูกโลกสีเขียว ปตท. กรรมการนโยบายและแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และศึกษาดูงานในต่างประเทศ โดยมีแนวคิดพึ่งตนเองที่เสนอต่อสาธารณะ เกิดจากแนวคิดที่ต้องการทำงานขยายผลกับคนใกล้บ้านและเริ่มออกไปทำงานกับชาวบ้านโดยเฉพาะอย่างยิ่งพื้นที่ป่าตะวันออก หลักสูตรที่จัดฝึกอบรม หลักสูตร “วนเกษตรกับการพึ่งตนเองอย่างยั่งยืนตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง” เนื้อหาประกอบด้วย การเข้าใจปัญหาและเข้าใจหลักคิดของเศรษฐกิจพอเพียง ธรรมชาติของสรรพสิ่ง ธรรมชาติของมนุษย์ และสรรพสิ่งในวนเกษตรและความรู้เกี่ยวกับพืชพันธุ์ที่เป็นประโยชน์กับชีวิตและสิ่งแวดล้อม

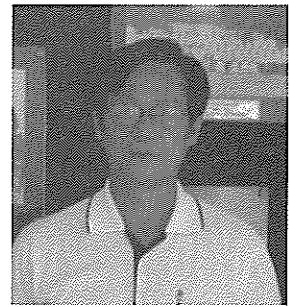

นายสำราญ มีสมชัย

ที่อยู่ ๗๐/๒ หมู่ ๖ ตำบลพระยาบันลือ อำเภอลาดบัวหลวง
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๒๓๐

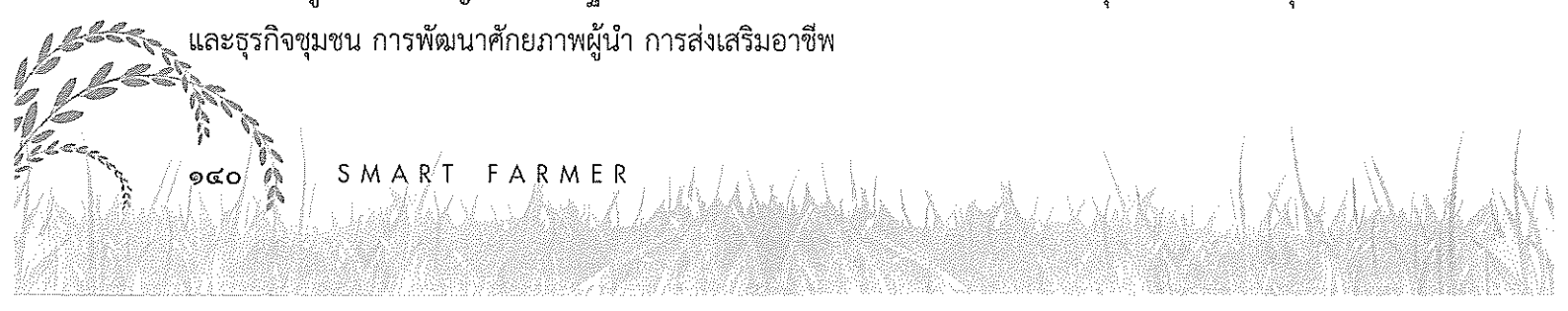
โทรศัพท์ ๐๘-๗๐๓๘-๙๕๕๓

โทรสาร ๐-๓๕๒๕-๕๒๔๑

ความชำนาญพิเศษ

การทำไร่นาสวนผสม การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติเกษตรอินทรีย์ โดยมีความรู้ด้านการจัดการทุนสวัสดิการของชุมชนและธุรกิจชุมชน และพันธุ์ไม้ดีดิดา ทาบกิ่งพันธุ์ไม้หลายชนิด ได้เรียนรู้วิชาการเกษตรในภาคปฏิบัติที่แปลงนาจากพ่อ และประสบความสำเร็จในการคิดค้นหาทางแก้ปัญหาความล้มเหลวกลุ่มออมทรัพย์ นำประสบการณ์มาวิเคราะห์แก้ไขปัญหากับชุมชน สนับสนุนให้สมาชิกมีความมั่นคงด้านอาชีพด้วยการทำเกษตรผสมผสาน ให้เกษตรกรเป็นผู้ผลิต จำหน่าย และวางแผนขยายตลาดด้วยตนเอง รวมทั้งมีการส่งเสริมเรื่องการจัดตั้งกลุ่มอาชีพต่างๆ เช่นกลุ่มเลี้ยงไก่ กลุ่มเลี้ยงปลา กลุ่มร้านค้าชุมชน เป็นต้น จนได้รับรางวัลเชิดชูเกียรติมากมาย และจัดตั้งศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ฝึกอบรมหลักสูตรหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง การทำไร่นาสวนผสม การจัดการทุนสวัสดิการของชุมชน และธุรกิจชุมชน การพัฒนาศักยภาพผู้นำ การส่งเสริมอาชีพ

นายยวง เขียวนิล

ที่อยู่ ๙๑/๑ หมู่ ๗ ตำบลราชบุรีนิคม อำเภอไทรน้อย
จังหวัดนนทบุรี ๑๑๑๕๐

โทรศัพท์ ๐-๒๙๗๗-๖๙๔๓, ๐๘-๑๙๒๙-๙๑๕๙

ความชำนาญพิเศษ

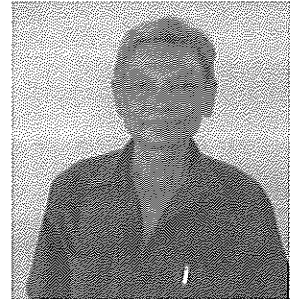
การทำไร่นาสวนผสม การปรับปรุงบำรุงดิน การนำวัสดุเหลือใช้มาใช้ให้เกิดประโยชน์ การจัดการระบบนิเวศและการปลูกไม้ผลให้เหมาะสมกับดิน อดีตข้าราชการตำแหน่งนายช่าง ๔ กองชุดคลองระบายน้ำสำนักรักษาความสะอาดกรุงเทพมหานคร ลาออกมาเป็นเจ้าของกิจการธุรกิจมั่งคั่งลวดเหล็กตัด จนกระทั่งปี ๒๕๓๑ เริ่มผันตัวเองมาทำการเกษตรทั่วไป และในปี ๒๕๓๘ ได้เริ่มมาทำการเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่ โดยทำการเกษตรแบบไร่นาสวนผสมและทำกิจกรรมเพื่อชุมชน โดยการเป็นครูพิเศษด้านเกษตรทฤษฎีใหม่ตามแนวพระราชดำริ ครูภูมิปัญญาท้องถิ่น และเป็นวิทยากรฝึกอบรมด้านการเกษตรและสังคม จัดตั้งศูนย์ศรียวงจัดฝึกอบรมหลักสูตรการปรับปรุงบำรุงดิน เทคนิคการขยายพันธุ์พืช การนำวัสดุเหลือใช้มาใช้ให้เกิดประโยชน์ การทำน้ำส้มควันไม้ การทำเตาเผาถ่านชีวมวล การปลูกพืชไฮโดรโปนิกส์ การทำบัญชีครัวเรือน สมุนไพรไล่สัตว์ การทำน้ำยาเอนกประสงค์ และการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม

นายถวิล เสียงแจ้ว

ที่อยู่ ๕/๑ หมู่ ๖ บ้านคลองเขียด ตำบลบ่อเงิน
อำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี ๑๒๑๔๐

โทรศัพท์ ๐-๒๕๙๙-๓๙๒๔, ๐๘-๕๐๗๕-๖๑๓๑

ความชำนาญพิเศษ

มีความรู้ความชำนาญในเรื่องการทำปุ๋ยอินทรีย์หลากหลายชนิด เช่น ปุ๋ยแห้ง ปุ๋ยน้ำและปุ๋ยอัดเม็ด และได้รับการฝึกอบรมเป็นหมอดินอาสาประจำตำบลและอำเภอ การฝึกอบรม “การเป็นวิทยากรระดับพื้นที่” มีประสบการณ์ในการเป็นวิทยากรในหลายเรื่อง ได้แก่ วิทยากรการอบรมผู้บริหารโรงปุ๋ย วิทยากรการอบรมประธานกลุ่มเกษตรกรอินทรีย์ วิทยากรในพื้นที่ และหมอดินอาสาประจำอำเภอลาดหลุมแก้ว เริ่มก่อตั้งศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้าน ฝึกอบรมหลักสูตรการทำเกษตรตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง การทำบัญชีครัวเรือน การทำสารไล่แมลง การทำฮอร์โมนไข่ และการทำน้ำยาล้างจาน

นายทรงกช สนเทห์

ที่อยู่ ๑๕๐ หมู่ ๙ ตำบลลำพญากลาง อำเภอแมวกเหล็ก
จังหวัดสระบุรี ๓๐๑๓๐

โทรศัพท์ ๐๘-๑๒๙๓-๘๓๑๙

E-mail bb_2514@hotmail.com

ความชำนาญพิเศษ

ดำรงตำแหน่งคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์เพื่อการจัดหาน้ำในเขตปฏิรูปที่ดินลำพญากลาง จำกัด เป็นประธานกลุ่มวิสาหกิจชุมชนผู้ปลูกพืชตำบลลำพญากลาง ประธานกลุ่มวิสาหกิจชุมชนในตำบลลำพญากลาง ประธานแหล่งเรียนรู้วิสาหกิจชุมชนเท็ดโต้ ๘๐ พรรษามหาราชา มีประสบการณ์ความชำนาญในเรื่องการจัดทำแผนชีวิต การวางแผนการผลิต การตลาด และการเลี้ยงสัตว์แบบไม่พึ่งพาอาหารสำเร็จรูป จัดตั้งศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงตำบลลำพญากลาง จัดฝึกอบรมหลักสูตรการถ่ายทอดองค์ความรู้การพึ่งพาตนเองโดยยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง การทำปุ๋ยอินทรีย์ การทำอาหารสัตว์ สอร์โมนบำรุงสัตว์ การแปรรูป/เพิ่มมูลค่าผลผลิต การทำปุ๋ยอินทรีย์ การทำน้ำสกัดชีวภาพ และการทำบัญชีรับ-จ่ายในครัวเรือน

นายสงคราม ฉัตรวารณ

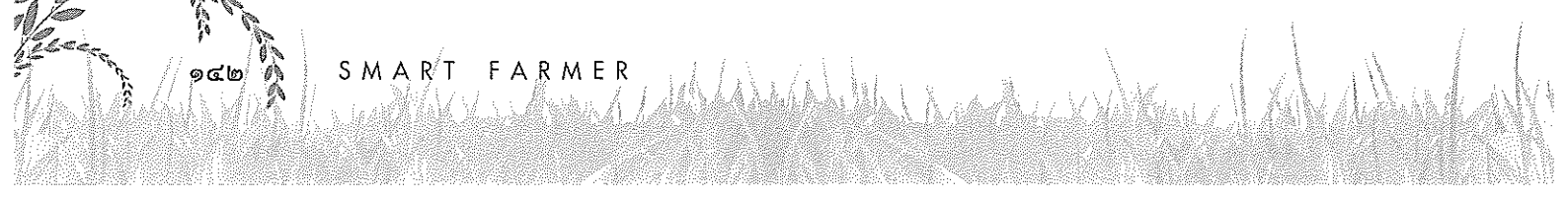
ที่อยู่ ๘๘ หมู่ ๔ บ้านบางกระดาน ตำบลบางปิด
อำเภอแหลมงอบ จังหวัดตราด ๒๓๐๐๐

โทรศัพท์ ๐๘-๗๔๘๖-๔๒๓๙

ความชำนาญพิเศษ

นายสงคราม เกษตรกรคุณภาพในการผลิตข้าวที่ดีของจังหวัดตราด เริ่มทำนาตั้งแต่อายุ ๑๔ ปี โดยมีสภาพพื้นที่ทำนาเป็นนาไร่กร่อยเนื่องจากอยู่ใกล้ทะเล หลังเก็บเกี่ยวน้ำทะเลเข้าท่วมที่นาจึงปรับปรุงดินโดยใช้ปุ๋ยมาร์ลหว่านและไถกลบ เพื่อปรับปรุงความเป็นกรด-ด่างของดิน พันธุ์ข้าวที่ใช้คือพันธุ์ข้าวดอกมะลิ ๑๐๕ จะเริ่มตกก้าวในพื้นที่สูง เช่นในสวนผลไม้ที่มีพื้นที่เพียงพอโดยใช้การหว่านแบบข้าวไร่ ใช้ไม้ทำหลุมตกก้าว อายุกล้า ๒๕ วัน จึงนำไปปักดำ ก่อนตกก้าวต้องล้างข้าวให้สะอาด แล้วผึ่งให้แห้ง เพื่อคัดเลือกเมล็ดข้าวที่สมบูรณ์ จะดีที่สุดถ้าล้างโดยใช้เกลือใส่น้ำให้มีความเค็ม จะได้เมล็ดข้าวที่สมบูรณ์ ใช้ปุ๋ยน้ำชีวภาพบำรุงต้นกล้าแข็งแรง การเตรียมพื้นที่นาเนื่องจากน้ำทะเลท่วมถึงตั้งแต่ต้นปีจะมีการหมักตอซัง ทำให้เน่าเปื่อยย่อยสลายก่อนถึงฤดูกาลทำนากลายเป็นปุ๋ยที่ดีสำหรับต้นข้าวจึงปักดำ การบำรุงรักษาจะใช้ปุ๋ยน้ำชีวภาพใส่บำรุงต้นข้าว ๑ ครั้ง ช่วงก่อนตั้งท้องหรือข้าวอายุประมาณ ๖๐-๖๕ วัน ถ้าสภาพใบและต้นไม่สมบูรณ์ จะใช้สูตรเสมอบำรุง เช่น ๑๖-๑๖-๑๖ อัตรา ๒๐ กิโลกรัม/ไร่ หรือสูตร ๑๓-๑๓-๒๑ แผลงศัตรูพืชส่วนใหญ่ไม่ค่อยพบการระบาดของ จึงไม่มีการใช้สารเคมีฉีดพ่น การเก็บเกี่ยวจะชะงักปล้างจะได้ผลผลิตที่มีคุณภาพสูงสุดและมีความหอม จึงเป็นต้นแบบในการผลิตข้าวที่ดีในจังหวัดตราด

นายพยุ่ง สงพูล

ที่อยู่ ๒๒๖ หมู่ ๖ ตำบลตลุก อำเภอสรรพยา
จังหวัดชัยนาท ๑๗๑๕๐

โทรศัพท์ ๐-๕๖๔๗-๖๑๖๒, ๐๘-๗๑๕๙-๒๑๗๗

ความชำนาญพิเศษ

ทำการเกษตรแบบผสมผสาน และเป็นวิทยากรในเรื่องการทำเกษตรแบบพอเพียง มีประสบการณ์ในการทำงานเพื่อช่วยเหลือชุมชนคือ เป็นประธานกลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรแบบผสมผสาน ได้จัดตั้งกลุ่มออมทรัพย์โดยมีสมาชิกร่วมลงทุน และจัดตั้งการออมทรัพย์เด็กเพื่อเป็นทุนการศึกษาโดยใช้พื้นที่ของตนเองทดลองผลิตในกิจกรรมต่างๆ แบบลองผิดลองถูก มีวิธีการทำการเกษตรแบบผสมผสานที่ดีปลอดภัยจากสารเคมีและถ่ายทอดความรู้ให้สมาชิกนำไปใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติ ในด้านการทำเกษตรแบบผสมผสานจัดตั้งศูนย์เกษตรพยุ่งขวัญบ้านบางกระเบียน ฝึกอบรมหลักสูตรการปลูกลิ้นจี่การทำเกษตรอินทรีย์ การนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติโดยการทำเกษตรแบบผสมผสานในพื้นที่จำกัดไม่เกิน ๕ ไร่ การปลูกชมพู่ปลอดสารพิษและทำนาปลอดสารพิษ

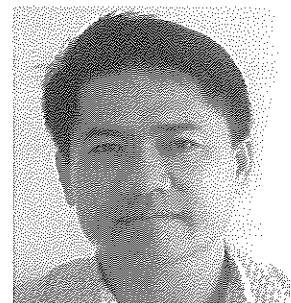

จำเอกสมบัติ วิสูตรพันธ์

ที่อยู่ ๑๖๖ หมู่ ๑ บ้านแหลมทอง ตำบลหนองแซง
อำเภอหันคา จังหวัดชัยนาท ๑๗๑๖๐

โทรศัพท์ ๐๘-๗๒๐๙-๘๑๓๘, ๐๘-๖๒๐๐-๔๑๓๖

โทรสาร ๐-๕๖๔๐-๑๑๓๒

ความชำนาญพิเศษ

จำเอกสมบัติ วิสูตรพันธ์ อดีตเป็นนักดนตรีประจำองครักษ์ทหารเรือ ปัจจุบันประกอบอาชีพเกษตรกรรมและยังมีประสบการณ์การทำงานการเกษตรและดนตรี คือเป็นวิทยากรฝึกอบรมการทำปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพชนิดน้ำ ชนิดผง ชนิดอัดแท่งและชนิดเม็ด ได้ออกแบบชุดเทคโนโลยีการปั้นเม็ดปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพ เป็นวิทยากรพิเศษสอนดนตรีสากล และเป็นวิทยากรกระบวนการตามหน่วยงานราชการและชุมชนภาคกลาง จัดตั้งศูนย์เรียนรู้กลุ่มร่วมทุนวิสาหกิจชุมชนตำบลหนองแซง ฝึกอบรมหลักสูตรการผลิตปุ๋ย การทำน้ำหมักชีวภาพ การบริหารจัดการเรื่องการเงิน การควบคุมวัตถุดิบ การควบคุมสินค้าและการจัดทำแผนชุมชน

นางศิริวรรณ เจนการ

ที่อยู่ ๖๔ หมู่ ๖ ตำบลบ้านกล้วย อำเภอเมืองชัยนาท
จังหวัดชัยนาท ๑๗๐๐๐

โทรศัพท์ ๐-๕๖๔๑-๑๒๒๐-๑, ๐๘-๑๘๓๘-๕๑๒๑

โทรสาร ๐-๕๖๔๑-๑๒๒๐-๑, ๐-๒๗๑๘-๑๘๕๐

E-mail siriwonjane@yahoo.com

ความชำนาญพิเศษ

เป็นผู้ที่มีประสบการณ์การทำงานด้านงานวิจัยของหลายหน่วยงาน เช่นมูลนิธิ Rockefeller มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ธนาคารกรุงเทพ จำกัด และเป็นผู้ชำนาญการด้านการธนาคาร ด้านการร่วมทุน ชนบท การจัดการเพื่อชนบทและสังคม มูลนิธิบูรณะชนบทฯ จัดตั้งศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงชุมชน บ้าน บ.ช.ท. ฝึกอบรมหลักสูตรการทำเกษตรอินทรีย์ การทำน้ำหมักเตาเอาถ่านน้ำส้มควันไม้ การทำข้าวหนึ่ง กิจกรรมเสริมรายได้และการดูแลสุขภาพ

นางสาวอุษา เขียววิสัย

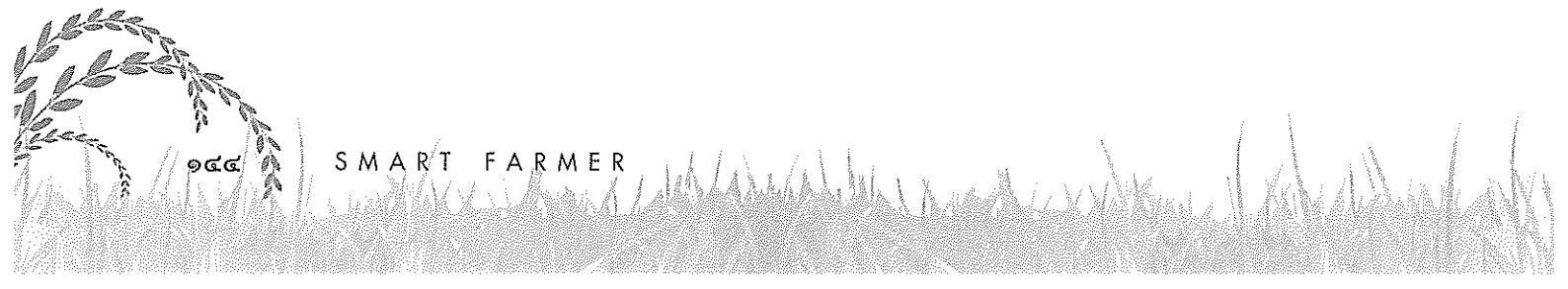
ที่อยู่ ๑๖๕ หมู่ ๑ ตำบลสะพานหิน อำเภอหนองมะโมง
จังหวัดชัยนาท ๑๗๑๒๐

โทรศัพท์ ๐๘-๔๘๘๖-๘๒๙๖, ๐-๕๖๔๑-๓๒๘๕

ความชำนาญพิเศษ

เริ่มดำเนินการอาชีพเกษตรผสมผสานจากการทำนาทำไร่ปลูกผักสวนครัว และเข้าร่วมโครงการ ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงชุมชน นำความรู้ที่มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์และหาความรู้เพิ่มเติมในการ ทำน้ำหมักชีวภาพ การเลี้ยงหมูหลุม และได้นำความรู้ไปปรับใช้ในแปลงของตน ทำให้ลดต้นทุนการผลิต และมีอาชีพเสริม จัดตั้งศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงชุมชนรวมใจหนองมะโมง ฝึกอบรมหลักสูตรการทำ น้ำยาปลอดสารเคมี การทำน้ำหมักจุลินทรีย์ สารสกัดชีวภาพ แปรรูปอาหาร การทำน้ำส้มควันไม้ การทำ นาดูโดยไม่ใช้สารเคมี การผลิตแก๊สชีวภาพ การเพาะเห็ดแบบธรรมชาติ การเพาะเลี้ยงจุลินทรีย์ท้องถิ่น การ ผลิตพืชพลังงานทดแทนและการทำบัญชีครัวเรือน

นายเชาว์ แก้วประสิทธิ์

ที่อยู่ ๑๐/๔ หมู่ ๔ ตำบลหัวไทร อำเภอบางคล้า
จังหวัดฉะเชิงเทรา ๒๔๑๑๐

โทรศัพท์ ๐๘-๑๙๑๕-๐๔๒๙

ความชำนาญพิเศษ

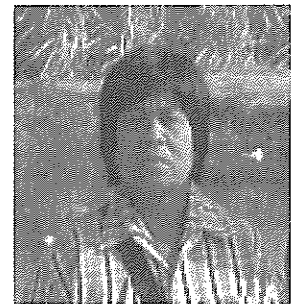
นายเชาว์ แก้วประสิทธิ์ ยึดหลักการทำเกษตรแบบพอเพียง ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และผลิตพืชปลอดสารพิษ โดยเริ่มต้นที่ครอบครัวก่อนแล้วจึงขยายไปยังเพื่อนบ้าน ตามคำจำกัดความว่า “ปลูกทุกอย่างที่กิน กินทุกอย่างที่ปลูก” มีแนวทางการพัฒนาโดยปรับปรุงคุณภาพดินให้มีโครงสร้างและความอุดมสมบูรณ์เหมาะแก่การเพาะปลูก การผลิตปุ๋ยชีวภาพ และปุ๋ยหมักใช้เองโดยใช้วัสดุคอกที่เหลือจากแปลงเกษตรเพื่อการลดต้นทุน นอกจากนี้ยังอนุรักษ์ดินด้วยการปลูกหญ้าแฝกชะลอการไหลของน้ำ ลดการพังทลายของหน้าดิน รวมทั้งมีการปลูกพืชคลุมดินด้วย

นางอัญชัญ พิมพ์เจริญ

ที่อยู่ ๖๒/๑ หมู่ ๗ ตำบลแปลงยาว อำเภอลำลูกกา
จังหวัดฉะเชิงเทรา ๒๔๑๙๐

โทรศัพท์ ๐๘-๑๗๑๘-๓๗๘๐

ความชำนาญพิเศษ

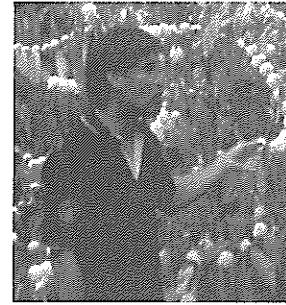
นางอัญชัญ พิมพ์เจริญ ยึดหลักทำการเกษตรแบบพอเพียง เลี้ยงชีพได้ ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ผลิตสินค้าที่มีคุณภาพและราคาถูก ฝึกอบรมนักเรียนนักศึกษา และบุคคลทั่วไปที่สนใจเรื่องการเพาะเลี้ยงลูกปลาตุ๊กให้ได้รับความรู้มากขึ้นจากประสบการณ์ตรง โดยเริ่มต้นที่ครอบครัวแล้วขยายผลต่อไปยังญาติพี่น้องและเพื่อนบ้านใกล้เคียงในชุมชน

นายสุทธิพงษ์ มะลิกุล

ที่อยู่ ๗๗/๘ หมู่ ๒ ตำบลหนองบอน
อำเภอบ่อไร่ จังหวัดตราด ๒๓๑๔๐

โทรศัพท์ ๐๘-๐๕๗๙-๗๗๔๑

ความชำนาญพิเศษ

นายสุทธิพงษ์ มะลิกุล เกษตรกรคุณภาพด้านการปลูกกาแฟเคยไปอบรมเกี่ยวกับการปลูกกาแฟ และได้ซื้อกาแฟสายพันธุ์โรบัสต้า จากบริษัทเอกชน มาปลูกที่เขาปึกกา และปัจจุบันในพื้นที่ตำบลหนองบอน ยังมีพื้นที่ปลูกกาแฟในกลุ่มผู้สนใจที่ไปอบรมมาด้วยกัน พื้นที่ประมาณ ๕๐ ไร่ การปลูกและการดูแลรักษา เหมือนกับไม้ผล แต่จะเน้นเรื่องการตัดแต่งกิ่งเป็นพิเศษ ไม่เหมือนพืชอื่นเพราะกิ่งที่ให้ผลแล้วปีต่อไปจะไม่มีผล เริ่มเก็บผลผลิตตั้งแต่ปีที่ ๓ ช่วงเดือนธันวาคม-มกราคม หลังจากนั้นจะนำไปแช่น้ำ ๒๔ ชั่วโมง แล้วนำเข้าเครื่องสีแบบเปียก และเครื่องขัดเมือก เสร็จแล้วตากแดดประมาณ ๕ แดด ถ้าจำหน่ายจะได้ ราคา ๗๐-๑๐๐ บาท/กิโลกรัม ขั้นตอนต่อไปจะเข้าสู่เครื่องสีกะลาเพื่อแยกกะลาที่หุ้มเมล็ดในอยู่ และขั้นตอนสุดท้ายคือเครื่องคั่วเมล็ดกาแฟ ราคาการจำหน่ายขึ้นอยู่กับคุณภาพ จากการทดสอบของผู้ประกอบการร้านกาแฟสดในจังหวัดจันทบุรี ยืนยันว่าคุณภาพกาแฟโรบัสต้าเขาปึกกา เหมือนกับกาแฟที่ปลูกแหล่งผลิตอื่นๆ จึงเป็นโอกาสดีของเกษตรกรในจังหวัดตราด เนื่องจากมีสภาพพื้นที่เหมาะสม ถ้ามีการจัดการที่ดี โดยเฉพาะกระบวนการเก็บเกี่ยว หลังเก็บเกี่ยว การตากแห้ง การเก็บรักษา ถูกสุขลักษณะทั้งการผลิตและการแปรรูป ผลผลิตกาแฟจากพื้นที่เขต สปก.นี้จะเป็นสินค้าใหม่อีกชนิดหนึ่ง เป็นของฝากที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะที่น่าติดตาม

นายสมบุญ เวศสุวรรณ

ที่อยู่ ๒๗๓ หมู่ ๒ ตำบลท่าศาลา อำเภอเมืองลพบุรี
จังหวัดลพบุรี ๑๕๐๐๐

โทรศัพท์ ๐-๓๖๔๒-๒๕๙๗, ๐๘-๖๕๖๙-๐๘๔๗

E-mail Somboon_moathai@hotmail.com

ความชำนาญพิเศษ

มีความชำนาญในการทำการเกษตรโดยวิธีเกษตรธรรมชาติ ส่งเสริมการผลิตการตลาดการบริโภค การนำเสนอศิลปะความงามด้วยการจัดสวนปลูกไม้ดอกไม้ประดับ และการจัดดอกไม้ การส่งเสริมสุขภาพ ด้วยการออกกำลังกายฤๅษีดัดตนและดูแลสุขภาพพลั่งธรรมชาติบำบัด จัดตั้งศูนย์เรียนรู้เกษตรธรรมชาติเอ็ม ไอเอลลพบุรี จัดฝึกอบรมหลักสูตรหลักการดำเนินชีวิตโดยยึดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงหลักเกณฑ์ ธรรมชาติ การทำการเกษตรตามแนวพระราชดำริเกษตรทฤษฎีใหม่โดยยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ประจักษ์ชาวบ้าน บุคคลต้นแบบด้านการทำประมง

ประจักษ์ชาวบ้าน

ภาคใต้

นางไพจิตร จิตรวงษา

ที่อยู่ ๖๗/๑๔๗ หมู่ ๒ ตำบลวิชิต อำเภอเมืองภูเก็ต
จังหวัดภูเก็ต ๘๓๐๐๐

โทรศัพท์ ๐๘-๖๗๔๒-๑๘๕๖

ความชำนาญพิเศษ

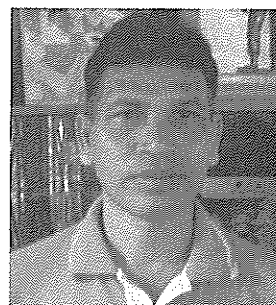
ในอดีตนางไพจิตร ทำงานด้านคอมพิวเตอร์ และได้ลาออกมาทำการเกษตรแบบผสมผสานเป็นเวลา ๑๐ ปีโดยรวมกลุ่มคนในชุมชนจำนวน ๒๕ ครอบครัวเพื่อทำการเกษตร ในพื้นที่ ๓๘ ไร่ ปัจจุบันพื้นที่ดังกล่าวเป็นแหล่งผลิตพืชผักปลอดสารพิษเพื่อจัดจำหน่ายในจังหวัดภูเก็ต จนมีความชำนาญในการทำแปลงเกษตรผสมผสานปลูกผักปลอดสารพิษ และสามารถจัดจำหน่ายซึ่งผู้บริโภคในจังหวัดให้ความเชื่อถือและเป็นลูกค้าประจำ จัดตั้งศูนย์กิจกรรมธรรมชาติภูเก็ต ฝึกอบรมหลักสูตรการเกษตรผสมผสานปลอดสารพิษ การบริหารจัดการด้านการตลาดผักปลอดสารพิษ การทำปุ๋ยชีวภาพและปุ๋ยอัดเม็ดโดยเครื่องจักร (มีโรงงานปุ๋ยสาธิต) การปลูกผักแบบไร้ดิน การปลูกพืชสมุนไพร การเลี้ยงปลาน้ำจืด การศึกษาดูงานเครือข่ายด้านการเพาะเห็ดหัตถกรรม และการเลี้ยงแพะ

นายสงวน มงคลศรีพันธ์

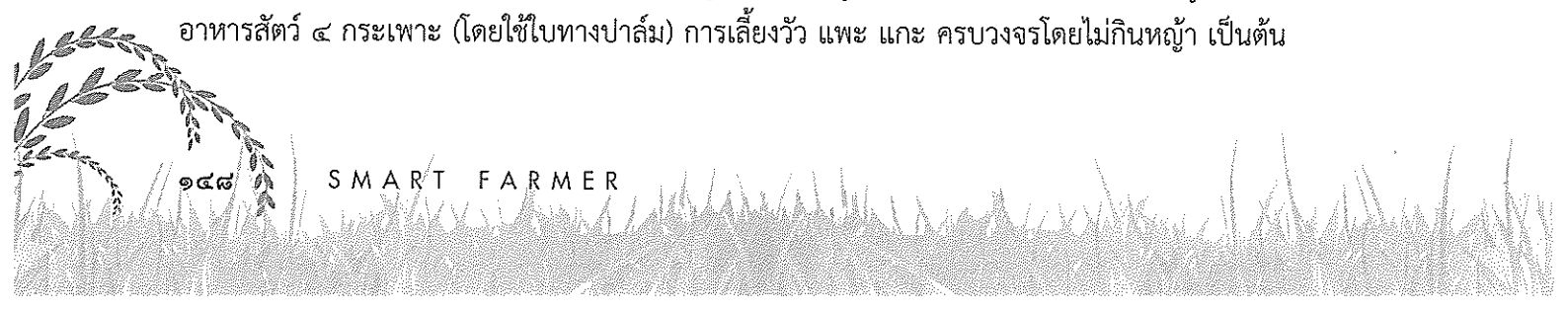
ที่อยู่ ๖๓ หมู่ ๗ บ้านเขากลม ตำบลหนองทะเล
อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ ๘๑๐๐๐

โทรศัพท์ ๐๘-๙๕๙๐-๖๗๓๘

ความชำนาญพิเศษ

อดีตเป็นพนักงานบริษัทเคมีภัณฑ์แห่งหนึ่งในจังหวัดปราจีนบุรี และได้ออกมาทำอาชีพเกษตรกรรวมเพื่อทำประโยชน์ให้แก่ชุมชน จากประสบการณ์ที่สั่งสมเกี่ยวกับเรื่องภูมิปัญญาท้องถิ่นได้นำมาใช้ในการพัฒนาการเกษตรในชุมชนของตนเอง มีแนวความคิดในการค้นหาวิธีการทางการเกษตรเพื่อให้เกิดการทำงานที่ครบวงจร สามารถใช้ทรัพยากรในท้องถิ่นและพื้นที่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด เพื่อให้คนในชุมชนและบุคคลภายนอกที่สนใจเข้ามาศึกษาดูงานและแลกเปลี่ยนเรียนรู้กัน นำความรู้ที่ได้รับและอยู่บนพื้นฐานของความเป็นจริงไปประยุกต์ใช้โดยอาศัยศูนย์เรียนรู้ที่มีอยู่เป็นสถานที่ศึกษาและปฏิบัติก่อนที่จะลงมือทำในพื้นที่ตัวเอง มีการติดตามให้ความรู้และภูมิคุ้มกันอย่างต่อเนื่อง และสามารถขยายผลเรื่องเศรษฐกิจพอเพียงสู่ชุมชนและสังคม จัดตั้งศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงบ้านเขากลม จัดฝึกอบรมองค์ความรู้ที่อยู่บนพื้นฐานของความเป็นจริง และสามารถถ่ายทอดให้แก่ผู้ที่มาศึกษาดูงานได้ทั้งหมด ๒๕ องค์ความรู้ คือการผลิตอาหารสัตว์ ๔ กระเพาะ (โดยใช้ใบทางปาล์ม) การเลี้ยงวัว แพะ แกะ ครบวงจรโดยไม่กินหญ้า เป็นต้น

ด.ต. นรินทร์ พิมล

ที่อยู่ ๒๘๓ หมู่ ๔ บ้านหนองแร้ง ตำบลนาโพธิ์
อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช ๘๐๑๑๐

โทรศัพท์ ๐๘-๗๘๘๕-๘๑๖๘

ความชำนาญพิเศษ

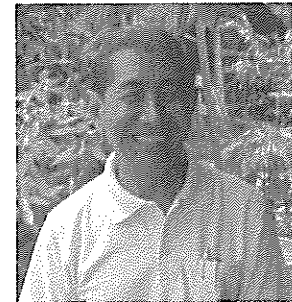
เคยรับราชการเป็นตำรวจตระเวนชายแดนและได้มีโอกาสเข้ารับการฝึกอบรมที่ศูนย์กสิกรรมธรรมชาติมาบเอื้อง ของอาจารย์วิวัฒน์ ศัลยกำธร และเมื่อได้ฝึกอบรมจึงเกิดความสนใจที่จะศึกษาเรียนรู้ จึงขอเข้ารับการฝึกอบรมอย่างต่อเนื่องจนเกิดความรู้ และความชำนาญสามารถถ่ายทอดความรู้ให้กับผู้อื่นได้ และเป็นวิทยากรให้กับศูนย์ฝึกอบรมต่างๆ ด้วย ประจำอยู่ศูนย์กสิกรรมธรรมชาติทุ่งสง ฝึกอบรมหลักสูตร การพัฒนาการกสิกรรมธรรมชาติสู่ระบบเศรษฐกิจพอเพียง มีเนื้อหาเกี่ยวกับหลักเศรษฐกิจพอเพียง การทำ กสิกรรมธรรมชาติ การขับเคลื่อนเกษตรอินทรีย์ และเทคนิคการผลิตปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพ และฝึกปฏิบัติใน หลักสูตร “คนมีน้ำยา”

นายประยงค์ รมรงค์

ที่อยู่ ๕๑ หมู่ ๙ ตำบลไม้เรียง อำเภอฉวาง
จังหวัดนครศรีธรรมราช ๘๐๒๖๐

โทรศัพท์ ๐๘-๑๙๕๖-๐๘๖๕, ๐๘-๑๒๕๘-๙๔๓๒

ความชำนาญพิเศษ

เดิมนายประยงค์ ประกอบอาชีพทำสวนยางพารา และได้เห็นปัญหาด้านต่างๆ ของชาวสวนยางพารา ในชุมชน มีความชำนาญด้านเกษตรอินทรีย์ แผนแม่บทชุมชน การบริหารจัดการและเครือข่ายวิสาหกิจ ชุมชน กระบวนการจัดการเรียนรู้ชุมชนทั้งใน/นอกระบบ โดยศูนย์ไม้เรียงมีจุดเด่นที่เกษตรกรสามารถ รวมตัวกันจัดตั้งโรงงานแปรรูปยางพารา มีการบริหารจัดการภายในกลุ่มอย่างเป็นระบบ และพัฒนาให้เป็น ที่ยอมรับของสังคม ซึ่งเป็นแรงบันดาลใจให้กับเกษตรกรในจังหวัดอื่นๆ ด้วย จัดตั้งศูนย์ศึกษาและพัฒนา ชุมชนไม้เรียง ฝึกอบรมหลักสูตร การฝึกอบรมประกอบด้วย ๑) หลักสูตรการจัดทำแผนแม่บทชุมชน ๒) หลักสูตรการพัฒนาอาชีพหลักและสร้างอาชีพเสริม ๓) การจัดศูนย์เรียนรู้ชุมชน ๔) หลักสูตรการพัฒนา องค์กร และ ๕) หลักสูตรการวางระเบิดวิสาหกิจชุมชน (การแปลงแผนสู่การปฏิบัติ)

นายวิรัตน์ ตรีโชติ

ที่อยู่ ๕๙ หมู่ ๙ บ้านขุนคีรี ตำบลกาโลน
อำเภอลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราช ๘๐๒๓๐

โทรศัพท์ ๐๘-๙๙๐๘-๖๔๒๗

ความชำนาญพิเศษ

นายวิรัตน์ มีใจรักในการช่วยเหลือและพัฒนาชุมชน ให้การช่วยเหลือเยาวชนที่มีความสนใจในการศึกษาพระพุทธศาสนา โดยยึดหลักว่า “อยู่บ้านแล้วต้องทำงานบ้านและงานชุมชน” ทำงานเพื่อชุมชนอย่างจริงจัง โดยเริ่มจากการทำงานบ้าน (สวนสมรม) และงานชุมชนไปพร้อมกัน มีความชำนาญด้านเกษตรอินทรีย์ การทำปุ๋ยหมักชีวภาพ การเพาะพันธุ์กล้าไม้ในโรงเพาะชำ การเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อกล้วยไม้ป่าหายาก และการเพาะเลี้ยงและขยายเชื้อราไซโคเดอร์มา จัดตั้งศูนย์เกษตรกรรมเพื่อสิ่งแวดล้อมชุมชนคีรีวง จัดฝึกอบรมหลักสูตร “วิถีชีวิตชุมชนเศรษฐกิจพอเพียง” มี ๖ หลักสูตรประกอบด้วย ๑) การเพาะขยายพันธุ์/ผักปลอดสาร/การปลูกต้นไม้ ๒) การเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อ ๓) ปุ๋ยหมัก/น้ำหมักชีวภาพ/เชื้อราไซโคเดอร์มา ๔) การแปรรูปผลผลิตการเกษตรจากสวนสมรม (ส้มแขก มังคุด ทุเรียนกวน) ๕) ผ้ามัดย้อม และผ้าบาติกสีธรรมชาติ และ ๖) หัตถกรรมพื้นบ้านและสมุนไพร

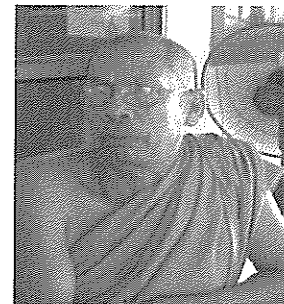

พระสุวรรณ คเวสโก

ที่อยู่ วัดป่ายาง ๑๗๔/๑ หมู่ ๔ ตำบลท่าจี้
อำเภอเมืองนครศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราช ๘๐๐๐๐

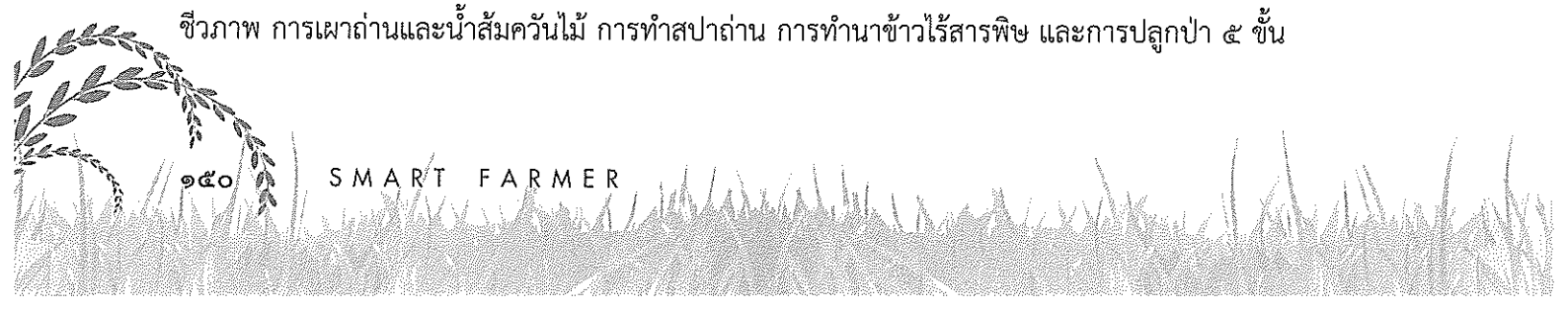
โทรศัพท์ ๐-๗๕๓๗-๗๒๘๑, ๐๘-๑๐๘๗-๗๙๗๘

Email amsak2006@hotmail.com

ความชำนาญพิเศษ

เป็นเจ้าของาวาส และเป็นพระนักพัฒนาซึ่งมีบทบาทในการผสมผสานวัดกับชุมชน โดยให้วัดเป็นศูนย์กลางแห่งการพัฒนาชุมชนป่ายาง นำคนเข้าสู่วิถีธรรม พื้นระบบการอบรมระดับครอบครัว พัฒนาสวัสดิการชุมชน พื้นระบบการเกษตรของชาวป่ายางให้สามารถพึ่งพาตนเอง เนื่องจากในอดีตท่านเคยประกอบอาชีพชาวนามาก่อน จึงเห็นว่าการพึ่งพาตนเองของคนในชุมชนโดยยึดหลักการทำเกษตรทฤษฎีใหม่แบบครบวงจรเป็นสิ่งที่จะทำให้เกษตรกรและชุมชนสามารถพึ่งพาตนเองได้ มีรายได้ที่เพียงพอกับการดำรงชีวิตในภาวะเศรษฐกิจปัจจุบัน จัดตั้งศูนย์กิจกรรมธรรมชาติวัดป่ายาง ฝึกอบรมหลักสูตรกิจกรรมธรรมชาติสู่ระบบเศรษฐกิจพอเพียง มีการอบรมหลายหลักสูตร อาทิ การทำสบู่ น้ำผึ้งผสมมะขาม การทำน้ำหมักชีวภาพ การทำน้ำสกัดชีวภาพจากสัตว์ การทำปุ๋ยหมักแห้ง และการเตรียมดินสำหรับเพาะเมล็ดพืช ขั้วเคลือบอินทรีย์ และเทคนิคการผลิตปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพ ฝึกปฏิบัติการทำน้ำมันใบโอดีเซล ทำก๊าซชีวภาพ การเผาถ่านและน้ำส้มควันไม้ การทำสปาถ่าน การทำนาข้าวไร่สารพิษ และการปลูกป่า ๕ ชั้น

นายธีระนิตย์ เรืองจรัส

ที่อยู่ ๙๕ หมู่ ๕ ตำบลช้างกลาง อำเภอลำปลายงอง
จังหวัดนครศรีธรรมราช ๘๐๒๕๐
โทรศัพท์ ๐๘-๗๕๔๘-๖๖๒๖

ความชำนาญพิเศษ

มีความชำนาญในการนำเอาความรู้ทางด้านจุลชีววิทยามาประยุกต์ใช้ด้านการเกษตรเพื่อทดแทนการใช้สารเคมีได้อย่างมีประสิทธิภาพ และมีความเชี่ยวชาญในการถ่ายทอดวิชาการด้านจุลชีววิทยาให้เกษตรกรทั่วไป จัดตั้งศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีเกษตรธรรมชาติไทย ฝึกอบรมหลักสูตรการดักจับจุลินทรีย์ธรรมชาติมาใช้งานได้ด้วยตนเอง การผลิตหัวเชื้อจุลินทรีย์น้ำ การผลิตหัวเชื้อจุลินทรีย์แห้ง (ปุ๋ยหมักชีวภาพ) การผลิตหัวเชื้อจุลินทรีย์เข้มข้นในการกำจัดหนอนแมลงโรคพืช การประยุกต์ใช้จุลินทรีย์ในการปลูกพืช เลี้ยงสัตว์ ประมงและสิ่งแวดล้อม การนำเทคโนโลยีชีวภาพมาใช้ในชีวิตประจำวัน รวมถึงการศึกษาดูงานในแปลงเกษตรต่างๆ

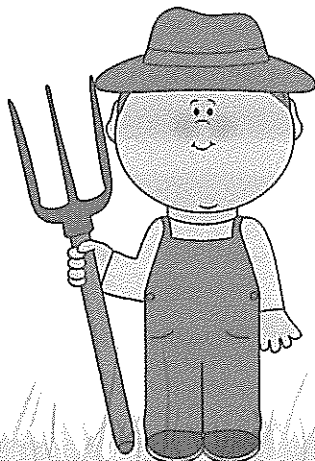
นางรุ่งไพลิน รอดบุญ

ที่อยู่ ๔๐/๑๒ หมู่ ๒ ตำบลกรุงชิง อำเภอนบพิตำ
จังหวัดนครศรีธรรมราช ๘๐๑๖๐
โทรศัพท์ ๐๘-๗๒๘๓-๓๐๘๔

ความชำนาญพิเศษ

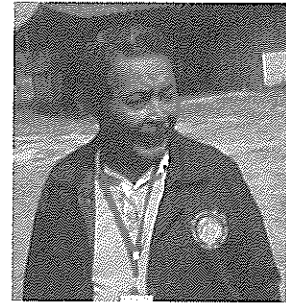
การจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ การจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตร การจัดการศูนย์เรียนรู้ และการดูแลสุขภาพเบื้องต้นด้วยตนเอง จัดตั้งศูนย์เรียนรู้คุ่มตาหนู ฝึกอบรมการดำเนินการชีวิตเศรษฐกิจพอเพียง การเลี้ยงผึ้งโพรงแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง การส่งเสริมการออมทรัพย์กองทุนพันธุ์ไม้สวัสดิการและบ้านอายุชีวิต การดูแลสุขภาพแบบวิถีชาวบ้าน การจัดทำบัญชีครัวเรือนและการจัดทำแผนชีวิต

นายจ่านงค์ ประวิทย์

ที่อยู่ ๒๓/๑ หมู่ ๒ ตำบลบ้านยาง อำเภอศรีรัษโธ
จังหวัดสุราษฎร์ธานี ๘๔๑๘๐

โทรศัพท์ ๐๘-๕๗๗๒-๕๗๕๙, ๐๘-๕๘๗๑-๙๖๔๖

ความชำนาญพิเศษ

มีความชำนาญด้านการทำเกษตรผสมผสาน และการก่อตั้งกองทุนธนาคารหมู่บ้านเพื่อการอนุรักษ์พันธุ์สัตว์น้ำ กองทุนผู้ไร่รถ และกองทุนสวัสดิการเพื่อนช่วยเพื่อน จัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ภูมิปัญญาชาวบ้าน กลุ่มเกษตรเพื่อสิ่งแวดล้อม ฝึกอบรมหลักสูตรการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ การแปรรูปผลิตภัณฑ์ผ้ามัดย้อมจากสีธรรมชาติ การเกษตรอินทรีย์/ชีวภาพ การนวดแผนไทย (แพทย์แผนโบราณ) และแปลงเรียนรู้แบบผสมผสาน

นายวรวิสร รัชพันธุ์

ที่อยู่ ชุมพรคabanารีสอร์ต ๖๙ หมู่ที่ ๘
ตำบลสะพลี อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร ๘๖๒๓๐

โทรศัพท์ ๐-๗๗๕๖-๐๒๔๕-๗, ๐๘-๑๙๗๐-๓๗๗๙, ๐๘-๑๘๙๕-๕๕๒๔

โทรสาร ๐-๗๗๕๖-๐๒๔๗

Email info@cabana.co.th

ความชำนาญพิเศษ

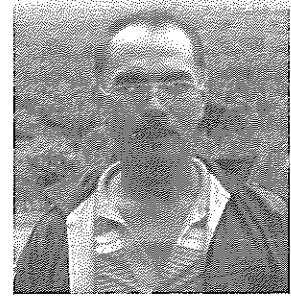
มีความชำนาญด้านเกษตรอินทรีย์ การจัดการท่องเที่ยวชุมชนสุขภาพด้วยธรรมชาติ สมุนไพร และการพึ่งตนเองด้วยการผลิตอาหารสินค้าอุปโภค ปุ๋ยอินทรีย์ พลังงานทดแทน ส่งเสริมการค้าขายที่มีคุณธรรม โดยการสนับสนุนให้พนักงานและเกษตรกรเครือข่ายผลิตสินค้าที่มีคุณภาพปลอดจากสารเคมี และนำผลผลิตมาจำหน่ายให้กับรีสอร์ทประจำศูนย์กิจกรรมธรรมชาติเพลิน ฝึกอบรมหลักสูตรการพัฒนาเกษตรกรอินทรีย์สู่ระบบเศรษฐกิจพอเพียง สอนเกี่ยวกับหลักเศรษฐกิจพอเพียง ๑) การทำเกษตรอินทรีย์ ๒) การผลิตปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพ ๓) การเก็บหัวเชื้อจุลินทรีย์จากดิน ๔) การผลิตไบโอดีเซล (จากน้ำมันที่ใช้แล้ว) ๕) แนวคิดการจัดการเชื่อมโยงเครือข่ายและการทำแผนชุมชน

นายแดง มีแสง

ที่อยู่ ๒/๑๐ หมู่ ๑ ตำบลม่วงกลาง
อำเภอเกาะเปอร์ จังหวัดระนอง ๘๕๑๒๐

โทรศัพท์ ๐-๘๖๑๒-๐๙๙๑-๔

ความชำนาญพิเศษ

นายแดง มีแสง ได้เริ่มอาชีพเกษตรกรเมื่อปี ๒๕๒๙ โดยจับจองที่ดินในพื้นที่หมอนไม้เก่าของบริษัทจำนวน ๑๒๐ ไร่ ทำการปลูกปาล์มน้ำมัน ไม้ผล และชุดสระน้ำเพื่อเลี้ยงปลาน้ำจืด โดยทำการเกษตรแบบพึ่งสารเคมีเป็นหลัก จึงมีผลทำให้ดินเสื่อม และไม้ผลโดยเฉพาะทุเรียนเป็นโรคตายเป็นจำนวนมาก และต้องจ้างแรงงานในการกำจัดวัชพืช มีต้นทุนการผลิตสูง ทำให้หยุดใช้สารเคมี หันมาเลี้ยงโคเนื้อเพื่อให้โคกินหญ้าในสวนปาล์มน้ำมันและแปลงไม้ผล ช่วยแก้ปัญหาการขาดแคลนแรงงานและลดต้นทุน และได้ปู้ยคอกจากมูลโคมาใส่สวนปาล์มและไม้ผลด้วย

นายมนู มีชัย

ที่อยู่ ๑๘๘/๗ หมู่ ๓ ตำบลบางรีน อำเภอเมืองระนอง
จังหวัดระนอง ๘๕๐๐๐

โทรศัพท์ ๐๘-๑๘๒๔-๙๐๒๖

Email jada1th@hotmail.com

www.ranongecotourism.com

ความชำนาญพิเศษ

นายมนู มีชัย ผู้ชำนาญด้านการบริหารจัดการ ดิน น้ำ และป่าไม้อย่างยั่งยืน โครงการแก้มลิงตามเชิงเขาและการนำน้ำมาใช้อย่างคุ้มค่า การสร้างสวนเกษตรให้เป็นป่าคงความหลากหลายของพืชพันธุ์เพื่อการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน สวนเกษตรสุขภาพเป็นศูนย์การเรียนรู้ทักษะชุมชนตามแนวพระราชดำริเพื่อเผยแพร่แนวคิดและสร้างภูมิความรู้ให้กับชุมชนกับทฤษฎีไตรนิเวศ การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติ (ดิน น้ำ ป่าไม้) อย่างยั่งยืน และแนวคิดพร้อมการปฏิบัติในการเพาะเลี้ยงด้านการประมงชายฝั่ง และการจัดการระบบนิเวศชายฝั่งทะเล เช่น การทำฟาร์มปูนิ่ม บ่อปลากระพง เป็นต้น

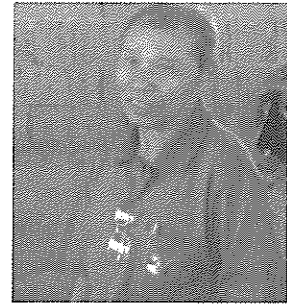

นายสมพงษ์ พรผล

ที่อยู่ ๕๕/๑ หมู่ ๒ บ้านท่าอยู่ ตำบลท่าอยู่
อำเภอตะกั่วทุ่ง จังหวัดพังงา ๘๒๑๓๐

โทรศัพท์ ๐๘-๙๕๙๓-๘๑๙๓,๐-๗๖๔๔-๔๓๑๕

ความชำนาญพิเศษ

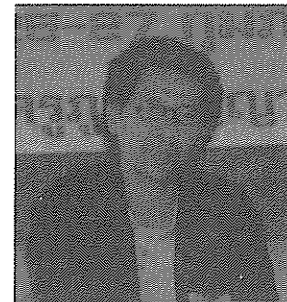
นายสมพงษ์ เป็นเกษตรกรดีเด่นของจังหวัดพังงา ที่มีความมุ่งมั่นพัฒนาการเกษตร โดยได้ทำแปลงสาธิตยางพารา ทำสวนผลไม้ และการทำกิจกรรมเพื่อพัฒนาชุมชน มานานกว่า ๒๑ ปี นอกจากนี้ยังเป็นผู้เชี่ยวชาญและเป็นวิทยากรด้านการจัดทำแผนชุมชน การออม และการจัดทำธนาคารหมู่บ้าน

นายอภิรักษ์ หมดหลี

ที่อยู่ ๑๓/๑ บ้านบนควน หมู่ ๖ ถนนยนตรการกำธร
ตำบลเขาพระ อำเภอรัตนภูมิ จังหวัดสงขลา ๙๐๑๘๐

โทรศัพท์ ๐๘-๔๘๕๙-๙๘๔๙

ความชำนาญพิเศษ

นายอภิรักษ์ ได้สืบทอดและพัฒนาเกี่ยวกับการทำเกษตรกรรมวิถีเกษตรกรธาตุ ๔ ของบิดา (นายทรน หมดหลี ปราชญ์ชาวบ้านปี ๒๕๕๑) ในการพัฒนาแปลงเกษตรเป็นสวน ๑๒ ชั้น ซึ่งเป็นตัวอย่างในการใช้ที่ดินให้เกิดประโยชน์สูงสุด และไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม ปัจจุบันแปลงเกษตรดังกล่าวเป็นแหล่งศึกษาดูงานของเกษตรกรทั่วไปที่ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการทำเกษตร นอกจากนี้ นายอภิรักษ์ได้ร่วมจัดตั้งเครือข่ายอนุรักษ์พื้นที่ต้นน้ำเขาพระ และส่งเสริมกลุ่มสตรีก้าวหน้าเพื่อดำเนินกิจกรรมด้านการแปรรูปสมุนไพร และการเพาะพันธุ์กล้าไม้เพื่อจำหน่าย

ศูนย์การเรียนรู้ ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

จากการที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงมีพระมหากรุณาธิคุณให้สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริรวบรวมกระแสพระราชดำริส และโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ พร้อมนำมาประชาสัมพันธ์เผยแพร่ให้ประชาชนและผู้สนใจรับทราบถึงพระอัจฉริยภาพในการพัฒนาประเทศด้านต่างๆ ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว นั้น

พระราชกรณียกิจที่นับเป็นต้นแบบแห่งการพัฒนาที่ประชาชนสามารถใช้เป็นแหล่งศึกษา หากความรู้ และสามารถเห็นถึงขั้นตอนการลงมือปฏิบัติได้จริง ซึ่งมีกระจายอยู่ทั่วทุกภูมิภาคของประเทศ คือ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริทั้ง ๖ ศูนย์ ดังได้กล่าวมาแล้ว และเพื่อเป็นการสืบสานสนองพระราชปณิธานแห่งการพัฒนาประเทศตามแนวพระราชดำริหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและเกษตรทฤษฎีใหม่ ตลอดจนเพื่อเป็นการเฉลิมพระเกียรติในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษาพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ที่ทรงห่วงใยช่วยเหลือราษฎรในท้องถิ่นห่างไกล ด้วยการฝึกอบรมแก่ชาวบ้านให้สามารถใช้ทรัพยากร และภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อสร้างรายได้เสริมเลี้ยงครอบครัว

หน่วยงานของรัฐ เอกชน และประชาชน จึงได้พร้อมใจกันจัดทำโครงการถวายเป็นพระราชกุศลแบบยั่งยืน ในโครงการ “ศูนย์การเรียนรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช และศูนย์สาธิตและส่งเสริมงานศิลปาชีพ ในสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ” หรือที่เรียกโดยทั่วไปว่า ศูนย์การเรียนรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริฯ และศูนย์สาธิตและส่งเสริมงานศิลปาชีพฯ เพื่อให้เป็นแหล่งศึกษาที่ได้มาซึ่งความรู้ที่จะนำไปส่งเสริมให้เกษตรกรนำไปใช้ในการประกอบอาชีพในหลายๆด้าน โดยเฉพาะทางด้านการเกษตร รวมทั้งยังเป็นแหล่งท่องเที่ยวสำหรับเยาวชน และประชาชน ผู้สนใจทั่วไป

ศูนย์ฯ ที่จัดตั้งขึ้นมานั้น จะทำการศึกษาตามสภาพภูมิศาสตร์ สังคมของแต่ละพื้นที่โดยมีทั้งสิ้น ๔ ศูนย์ฯ คือ

๑. ศูนย์การเรียนรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริฯ และศูนย์สาธิตและส่งเสริมงานศิลปาชีพฯ ภาคเหนือ ตำบลแม่สา อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่
๒. ศูนย์การเรียนรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริฯ และศูนย์สาธิตและส่งเสริมงานศิลปาชีพฯ ภาคอีสาน ค่ายสุรนารี มณฑลทหารบกที่ ๒๑ อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา
๓. ศูนย์การเรียนรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริฯ และศูนย์สาธิตและส่งเสริมงานศิลปาชีพฯ ภาคกลาง กองพลทหารราบที่ ๑๑ ค่ายสมเด็จพระนั่งเกล้า ตำบลคลองนา อำเภอเมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา
๔. ศูนย์การเรียนรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริฯ และศูนย์สาธิตและส่งเสริมงานศิลปาชีพฯ ภาคใต้ ค่ายวิภาวดีรังสิต ตำบลมะขามเตี้ย อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ศูนย์การเรียนรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ตามแนวพระราชดำริฯ และศูนย์สาธิต และส่งเสริมงานศิลปาชีพฯ ภาคเหนือ

สถานที่ติดต่อ เลขที่ ๒๒๒ หมู่ ๒ ตำบลแม่สา อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ ๕๐๑๘๐
โทรศัพท์ ๐-๕๓๒๙-๙๗๕๘ โทรสาร ๐-๕๓๒๙-๙๘๕๕

“ศูนย์การเรียนรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริฯ และศูนย์สาธิตและส่งเสริมงานศิลปาชีพฯ ภาคเหนือ” อยู่บนพื้นที่ ๒๑๙ ไร่ จัดตั้งขึ้นตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๔๕ เพื่อถวายเป็นพระราชกุศล และแสดงออกซึ่งความจงรักภักดีของประชาชนที่มีต่อพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ โดยการดำเนินการของศูนย์การเรียนรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ตามแนวพระราชดำริฯ ได้น้อมนำเอาแนวพระราชดำริปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เกษตรทฤษฎีใหม่ ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และงานศิลปาชีพในสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ มาจัดแสดงเป็นองค์ความรู้ต่างๆ ที่น่าสนใจ ทั้งในรูปแบบของงานวิชาการและการจัดกิจกรรมสาธิตสำหรับผู้สนใจลงมือปฏิบัติ เพื่อเผยแพร่แก่เยาวชน นักเรียน นักศึกษา กลุ่มเกษตรกร และประชาชนทั่วไป ที่จะได้น้อมนำเอาไปเป็นแนวทางการปฏิบัติ ประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

วิสัยทัศน์ของศูนย์การเรียนรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริฯ และศูนย์สาธิตและส่งเสริมงานศิลปาชีพฯ ภาคเหนือ คือ “ยึดมั่นในปรัชญา พัฒนาตามขั้นตอน สอนให้พึ่งตนเอง” การบริหารจัดการภายในศูนย์การเรียนรู้ฯ ยึดหลัก “สิ่งต่างๆ ที่อยู่ใกล้ตัวจนเรามองข้ามไปในองค์ความรู้ ภูมิปัญญาเราสามารถนำไปปฏิบัติจนเกิดผลสำเร็จจนเป็นรูปธรรม” จึงกำหนดเป็นฐานความรู้ต่างๆ มากมายให้ประชาชนและผู้สนใจสามารถเข้าไปศึกษาเรียนรู้ และได้ทดลองฝึกปฏิบัติประกอบด้วย

ฐานเรียนรู้การทำนาข้าว เป็นฐานศึกษาเรียนรู้และปฏิบัติขั้นตอนและกรรมวิธีในการปลูกข้าว การดูแลรักษา ทดลองปฏิบัติการทำนาแบบล้ามนาน มีวิทยากรคอยให้ความรู้และเป็นพี่เลี้ยง ซึ่งได้ผลผลิตที่จำหน่าย เช่น

ข้าวไรซ์เบอร์รี่ ๑ กิโลกรัม ราคา ๗๐ บาท

ข้าวหอมนิล ๑ กิโลกรัม ราคา ๗๐ บาท

ข้าวเก่า ๑ กิโลกรัม ราคา ๗๐ บาท

สิ่งที่ภาคภูมิใจ คือ สามารถผลิตเครื่องบรรจุกัมภ์สุญญากาศแบบพอเพียง แบบคิดเองทำเอง

ฐานการเลี้ยงสัตว์ เป็นฐานศึกษาเรียนรู้และฝึกปฏิบัติการเลี้ยงสัตว์ การขยายพันธุ์ การดูแลรักษา และการตลาด เช่น สุกร เป็ด หมู การเลี้ยงปลา กบ ไก่ ไข่ไก่ เม้า แกะ และวัว โดยจะมีเจ้าหน้าที่วิทยากรคอยให้ความรู้ สำหรับฐานนี้มีการเลี้ยงไก่ไข่นบ่อปลา หลังจากให้อาหารไก่แล้ว เมื่อมันขับถ่ายลงบ่อปลาจะเป็นอาหารให้กับปลาตะเพียน เมื่อปลาโตสามารถจับขายเป็นรายได้เพิ่ม

ฐานอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและพลังงานทดแทน เพื่อการศึกษาเรียนรู้การใช้พลังงานทดแทนโดยแสงอาทิตย์ เตาเผาถ่านระบบชีวมวล กรรมวิธีการผลิตแก๊สชีวภาพ พลังงานลม การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม การย่อยสลาย และอื่นๆ ผู้สนใจสามารถศึกษาเรียนรู้ทำความเข้าใจจากวิทยากรประจำฐานเช่นกัน โดยเป็นการให้ความรู้ศึกษาเรียนรู้และฝึกปฏิบัติการทำปุ๋ยหมักชีวภาพ ปุ๋ยน้ำชีวภาพ น้ำสกัดชีวภาพ ปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพ คุณภาพสูงเป็นต้น เพื่อการนำไปใช้ในทางการเกษตรให้ปลอดภัยและมีคุณภาพสูงเป็นต้น นับว่าฐานนี้เป็นฐานที่สำคัญ วิทยากรประจำฐานจะสาธิตการทำปุ๋ยหมักให้ผู้สนใจเรียนรู้แล้วนำไปเผยแพร่

ฐานการเลี้ยงหมูหลุม เป็นการให้ความรู้และศึกษาเรียนรู้การเลี้ยงหมูในบ่อดิน (หลุม) การกำจัดกลิ่นแอมโมเนีย และมลภาวะ ตลอดจนกรรมวิธีและขั้นตอนในการเลี้ยง อาหารเสริม การผลิตปุ๋ยหมักที่ได้จากการเลี้ยงหมู การทำน้ำหมักชนิดต่างๆ และภูมิปัญญาท้องถิ่นอีกหลากหลาย ฐานหมูหลุมนี้ใช้ระบบจุลินทรีย์ทั้งหมด ขั้นตอนการทำไม่ยุ่งยาก หากสนใจสามารถไปศึกษาเรียนรู้ได้

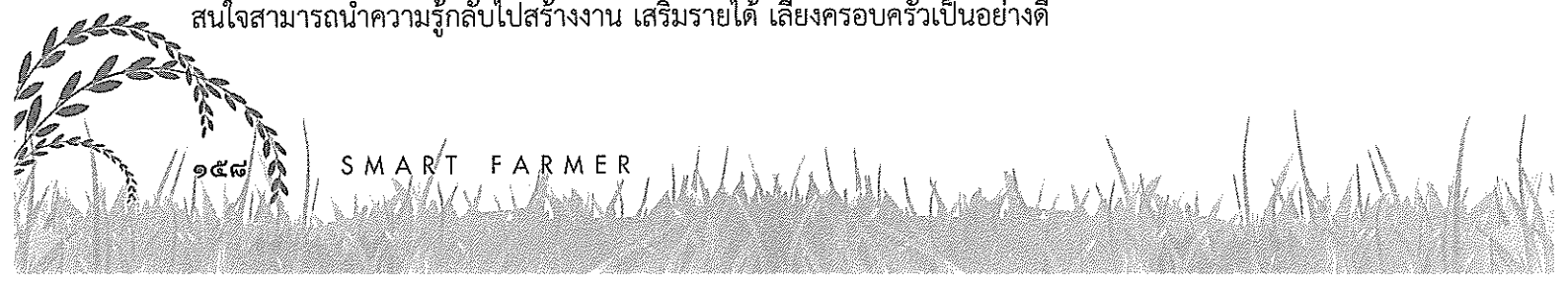
ฐานการเลี้ยงกบในห่วงยาง (กบคอนโด) ฐานนี้จะสาธิตวิธีการเลี้ยงกบในขวดพลาสติก ศึกษาเรียนรู้การเลี้ยงกบในห่วงยางรถยนต์ กรรมวิธีการเลี้ยงทุกขั้นตอน ลดต้นทุนการผลิต สามารถดำเนินการได้ในทุกระดับ เป็นการลงทุนแบบไม่มาก แต่ได้ผลกำไรงาม

ฐานการเพาะเห็ด เป็นฐานที่ให้ความรู้และแหล่งศึกษาเรียนรู้และกรรมวิธีการเพาะเห็ดชนิดต่างๆ การเชื้อเชื้อและอื่นๆ มีวิธีทำการสาธิตการเพาะเห็ด การทำโรงเรือนเพาะเห็ดนางฟ้า เห็ดนางรม ถ้าได้เรียนรู้แล้วจะทำไม่ยาก ทำกินทั้งในครัวเรือนหรือผลิตเพื่อจำหน่ายได้ สำหรับวัสดุหาได้ง่ายๆ และสามารถปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสม

ฐานบัญชีฟาร์ม เป็นการศึกษาเรียนรู้และฝึกปฏิบัติการทำบัญชีรายรับ-รายจ่ายในครัวเรือนด้วยตนเอง

ฐานการกำจัดศัตรูพืช ฐานนี้เป็นการศึกษาวิธี เรียนรู้วงจรชีวิตและการกำจัดศัตรูพืชโดยธรรมชาติ เช่น ตั๊กแตน เพลี้ย ฯลฯ

ฐานอัฐบล็อกรประสาน ผู้สนใจสามารถศึกษาและเรียนรู้กรรมวิธีการทำอัฐบล็อกรประสานและหากสนใจสามารถนำความรู้กลับไปสร้างงาน เสริมรายได้ เลี้ยงครอบครัวเป็นอย่างดี

ศูนย์การเรียนรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ตามแนวพระราชดำริฯ และศูนย์สาธิต และส่งเสริมงานศิลปาชีพฯ ภาคอีสาน ค่ายสุรนารี

สถานที่ตั้ง มณฑลทหารบกที่ ๒๑ ค่ายสุรนารี อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา ๓๐๐๐๐
โทรศัพท์ ๐-๔๔๒๕-๕๕๓๐ ต่อ ๒๒๕๓๒ ทบ.๒๒๕๓๐
โทรศัพท์ ๐๘-๙๙๔๙-๓๓๒๕
อีเมล 21mchq@gmail.com

ศูนย์การเรียนรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริฯ และศูนย์สาธิตและส่งเสริมงานศิลปาชีพฯ ภาคอีสาน ค่ายสุรนารี ตั้งอยู่ที่ มณฑลทหารบกที่ ๒๑ ค่ายสุรนารี อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา อยู่ระหว่างถนนเดชอุดม และถนนพิบูลละเอียด ติดบึงน้ำ “บึงตาหลั่ว” บนพื้นที่ ๒๘ ไร่

ศูนย์การเรียนรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริฯ และศูนย์สาธิตและส่งเสริมงานศิลปาชีพฯ ภาคอีสาน ค่ายสุรนารี จัดตั้งขึ้นเนื่องในโอกาสเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว โดยหน่วยงานทุกภาคส่วนของประเทศและประชาชน พร้อมใจจัดทำโครงการถวายเป็นพระราชกุศล แบบยั่งยืน สอนองแนวพระราชดำริหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และแนวทฤษฎีใหม่ เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้และแหล่งท่องเที่ยวสำหรับผู้สนใจ ต่อมาเพื่อเป็นการเฉลิมพระเกียรติในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษาสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ที่ทรงห่วงใยช่วยเหลือราษฎรในท้องถิ่นห่างไกล ด้วยการฝึกอาชีพแก่ชาวบ้านให้สามารถใช้ทรัพยากร และภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อสร้างรายได้เสริมเลี้ยงครอบครัว จึงมีการเปิดเป็น “ศูนย์สาธิตและส่งเสริมงานศิลปาชีพ” ควบคู่กันกับศูนย์การเรียนรู้ฯ แห่งนี้ เปิดให้บริการแก่ประชาชนตลอดจนผู้สนใจ นักเรียน นิสิต นักศึกษา เมื่อวันที่ ๕ ธันวาคม ๒๕๔๗

ศูนย์การเรียนรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริฯ และศูนย์สาธิตและส่งเสริมงานศิลปาชีพฯ ภาคอีสาน ค่ายสุรนารี ยึดแนวทางการบริหารดำเนินโครงการ แบ่งได้เป็นดังนี้

๑. เพื่อเป็นการเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ

๒. เพื่อเป็นศูนย์การเรียนรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริฯ และสาธิตงานด้านศิลปาชีพ อันเกิดจากทรัพยากรและภูมิปัญญาท้องถิ่นสำหรับเยาวชน เกษตรกร กำลังพลและครอบครัว นักเรียน นักศึกษา ตลอดจนประชาชนทั่วไป

๓. เพื่อช่วยสร้างรายได้และอาชีพเสริม แก่เกษตรกรและประชาชนในท้องถิ่น

๔. เพื่อเป็นสถานที่ท่องเที่ยว และพักผ่อนหย่อนใจสำหรับประชาชนทั่วไป

การดำเนินกิจกรรมต่างๆ ภายในศูนย์การเรียนรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ตามแนวพระราชดำริฯ ประกอบด้วย

๑. กิจกรรมเฉลิมพระเกียรติฯ จัดทุกปีๆ ละ ๒ ครั้งได้แก่

๑.๑ กิจกรรมเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในโอกาสเฉลิมพระชนมพรรษา

๑.๒ กิจกรรมเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ

๒. กิจกรรมเผยแพร่ความรู้ ศูนย์การเรียนรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริฯ ได้จัดการเรียนรู้ เพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริฯ ให้กับกลุ่มเป้าหมายโดยวิทยากรในศูนย์การเรียนรู้ฯ และวิทยากรจากส่วนราชการที่เกี่ยวข้องดำเนินการสอนทั้งทฤษฎีและปฏิบัติ แบ่งเป็น ๒ ลักษณะ คือ

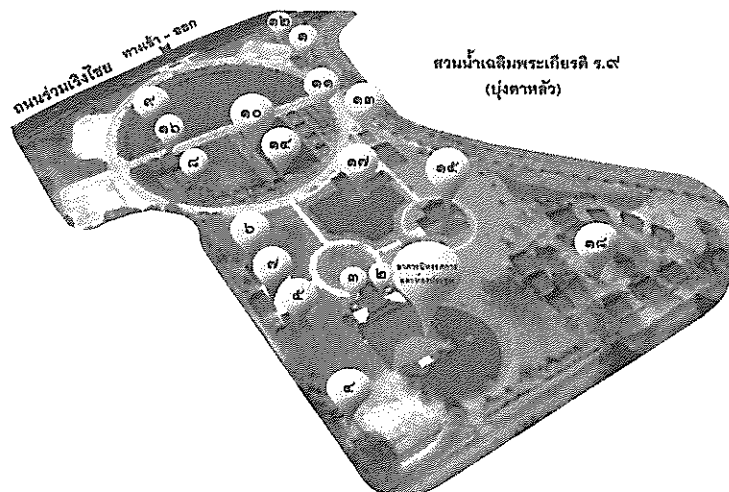
๒.๑ จัดวิทยากรบรรยายเผยแพร่ความรู้ นอกและในสถานที่ตามหน่วยงานสถาบันการศึกษา

๒.๒ หลักสูตรการอบรม ณ ศูนย์การเรียนรู้ มีหลายหลักสูตร อาทิเช่น

- การศึกษาดูงาน ฐานการเรียนรู้ (๑ วัน)
- หลักสูตรการพัฒนาคุณภาพชีวิต (๒ วัน ๑ คืน)
- หลักสูตรปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงฯ (๓ วัน ๒ คืน)

เปิดให้ข้าราชการ/เกษตรกร นักเรียน-นักศึกษาและประชาชน เข้าเยี่ยมชมศึกษาดูงานทุกวัน ไม่เว้นวันหยุดราชการ

แผนผังศูนย์การเรียนรู้ฯ

๑. ฐานบัญชีครัวเรือน	๗. ฐานทอผ้าไหม	๑๓. ฐานผักไร้ดิน
๒. ฐานภูมิปัญญาชาวบ้าน	๘. ฐานปศุสัตว์	๑๔. ฐานเลี้ยงกบ
๓. ฐานนิทรรศการหลักปรัชญาฯ	๙. ฐานประมง	๑๕. ฐานศิลปอาชีพ
๔. ฐานฐานสื่ออุปกรณ์	๑๐. ฐานนาข้าว	๑๖. ฐานดิน น้ำ ปุ๋ย
๕. ฐานหินทราย	๑๑. ฐานพืชสวน	๑๗. อาคารรับประทานอาหาร
๖. ฐานจักสาน	๑๒. ฐานพืชสมุนไพร	๑๘. อาคารที่พักแรม (บ้านน็อคดาว)

กิจกรรมเด่นศูนย์การเรียนรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริฯ แห่งนี้คือ กิจกรรมปลูกวันแม่เกี่ยววันพ่อ โดยผู้ว่าราชการจังหวัด แม่ทัพน้อยที่ ๒ พร้อมด้วยบุคคลสำคัญ ได้ร่วมปลูกข้าวในแปลงนาสาธิต โดยมีนักเรียนจากโรงเรียนในจังหวัดที่ไม่ได้เป็นลูกหลานชาวนา ได้มีโอกาสได้ร่วมกิจกรรมปลูกวันแม่ เกี่ยววันพ่อด้วย ทั้งนี้ เพื่อเป็นการปลูกฝังให้เยาวชน เห็นความสำคัญของอาชีพชาวนาว่ามีความสำคัญต่อประเทศไทย โดยมีกำหนดให้นักเรียนกลุ่มเดียวกันนี้ให้กลับมาร่วมกิจกรรมในการเกี่ยวข้าวในช่วงต้นเดือนธันวาคมด้วย

ศูนย์การเรียนรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ตามแนวพระราชดำริฯ และศูนย์สาธิต และส่งเสริมงานศิลปาชีพฯ ภาคกลาง กองพลทหารราบที่ ๑๑ ค่ายสมเด็จพระนังเกล้า

สถานที่ติดต่อ สำนักงานส่งเสริมการท่องเที่ยวกองทัพบก (สง.ทท.ทบ.) ในวันและเวลาราชการ
โทรศัพท์ ๐-๒๑๒๖-๕๔๕๔
อีเมล krittidej.kongmalee@gmail.com

ศูนย์การเรียนรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริฯ และศูนย์สาธิตและส่งเสริมงานศิลปาชีพฯ ภาคกลาง กองพลทหารราบที่ ๑๑ ค่ายสมเด็จพระนังเกล้า บนพื้นที่ของกองทัพบก บริเวณกองพลทหารราบที่ ๑๑ ค่ายสมเด็จพระนังเกล้า ตำบลคลองนา อำเภอเมืองฉะเชิงเทรา จังหวัดฉะเชิงเทรา รวม ๔๕ ไร่ ริมถนนฉะเชิงเทรา-พนัสนิคม อำเภอเมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา เนื่องในโอกาสเฉลิมพระเกียรติวันเฉลิมพระชนมพรรษา พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พ.ศ. ๒๕๕๕ โดยทุกภาคส่วน หน่วยงานของรัฐ เอกชนและประชาชน พร้อมใจจัดทำโครงการถวายเป็นพระราชกุศลแบบยั่งยืน สนองแนวทฤษฎีใหม่ และแนวพระราชดำริหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้และแหล่งท่องเที่ยวสำหรับเยาวชน เกษตรกรและประชาชนทั่วไป ต่อมาเพื่อเป็นการเฉลิมพระเกียรติในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ที่ทรงห่วงใยช่วยเหลือราษฎรในท้องถิ่นห่างไกล ด้วยการฝึกอาชีพ แก่ชาวบ้านให้สามารถใช้ทรัพยากร และภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อสร้างรายได้เสริมเลี้ยงครอบครัว จึงมีการเปิดเป็น “ศูนย์สาธิตและส่งเสริมงานศิลปาชีพ” ควบคู่กันกับศูนย์การเรียนรู้ฯ แห่งนี้

ศูนย์การเรียนรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริฯ และศูนย์สาธิตและส่งเสริมงานศิลปาชีพฯ ภาคกลาง กองพลทหารราบที่ ๑๑ ค่ายสมเด็จพระนังเกล้า แบ่งพื้นที่การบริหารจัดการโครงการออกเป็น ๓ ส่วน คือ

๑. ส่วนเศรษฐกิจพอเพียง

- ๑.๑ อาคารนิทรรศการแสดงปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ภายในมีนิทรรศการแสดง ๗ ส่วน คือ
 - วิถีทัศน์ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงทฤษฎีใหม่ ตามแนวพระราชดำริ
 - วิถีที่พอเพียง
 - ดินหัวใจของการทำเกษตร
 - น้ำ คือ ชีวิต
 - ข้าวและท้องทุ่งนา คือที่มาของความพอเพียง
 - แปลงพืชผสมผสาน เพื่อการเกื้อกูล
 - เกษตรกรนักบริหารในไร่นา

๑.๒ ฐานกิจกรรม ๕ ฐาน ได้แก่ ฐานปศุสัตว์ ฐานประมง ฐานดิน น้ำ ปุ๋ย ฐานนาข้าว ฐานผักผลไม้ และฐานบัญชีฟาร์ม

๑.๓ พื้นที่ทำกิน แบ่งตามทฤษฎีใหม่ คือ สระน้ำ ๓๐ % นาข้าว ๓๐ % ไร่พืชสวน ๓๐ % และที่อยู่อาศัย ประกอบด้วยบ้านพักเกษตรกร แปลงพืชผักสวนครัว และเลี้ยงสัตว์ ๑๐%

๒. ส่วนศิลปาชีพ

๒.๑ อาคารนิทรรศการ จำนวน ๑ อาคาร แสดงงานศิลปาชีพของจังหวัดภาคกลาง ๒๕ จังหวัด ได้แก่ ตุ๊กตาชาววัง ผ้าจก เครื่องจักรสาน ดอกไม้ประดิษฐ์ หัวโขน และอื่นๆ

๒.๒ อาคารสาธิตและฝึกงานศิลปาชีพ ๓ หลัง ได้แก่ สาธิตเครื่องจักรสาน สาธิตดอกไม้ประดิษฐ์ และสาธิตตุ๊กตาชาววัง

๓. ส่วนอื่นๆ ประกอบด้วย

๓.๑ อาคารจำหน่ายผลิตภัณฑ์ OTOP

๓.๒ อาคารประชาสัมพันธ์ ร้านอาหาร

๓.๓ พื้นที่จัดค่ายพักแรม และพัฒนาพื้นที่ให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ในรูปแบบโฮมสเตย์ เปิดเป็นค่ายพักแรมสำหรับนักท่องเที่ยวในรูปแบบ ๓ วัน ๒ คืน หรือ ๒ วัน ๑ คืน โดยจะนำเที่ยวสถานที่สำคัญต่างๆ ใน จังหวัดฉะเชิงเทรา โดยเฉพาะการจัดอบรมให้ความรู้ด้านปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และสาธิตการดำเนินชีวิตตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง ทฤษฎีใหม่ อาทิ การทำนาข้าว การทำสวน การประมง การทำปุ๋ย การปลูกหญ้าแฝก การทำอิฐบล็อก การเผาถ่านและทำถ่านอัดแท่ง และการจักสาน เป็นต้น เพื่อนักท่องเที่ยวสามารถทดลองปฏิบัติได้ด้วยตัวเอง

ศูนย์การเรียนรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริฯ จัดกิจกรรมเป็นโครงการในรูปแบบต่างๆ สำหรับเยาวชน เกษตรกร และประชาชนทั่วไปที่สนใจ ได้แก่

๑. โครงการค่ายคุณธรรมนำชีวิตตามแนวทางของเศรษฐกิจพอเพียง

โครงการค่ายคุณธรรมนำชีวิตตามแนวทางของเศรษฐกิจพอเพียง

ระยะเวลา ๓ วัน ๒ คืน

สถานที่ ณ ศูนย์การเรียนรู้ฯ ภาคกลาง

กลุ่มเป้าหมาย ประชาชนผู้สนใจ

รายละเอียดกิจกรรมในโครงการ

ผู้เข้าร่วมกิจกรรมจะได้รับฟังบรรยายสรุป การศึกษาดูงาน ทักษะศึกษา ฟังธรรมะ ปฏิบัติการฝึกสมาธิ การชมนิทรรศการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง นิทรรศการศิลปาชีพ โครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ การเรียนรู้กิจกรรม ๕ ฐาน ฐานปศุสัตว์ ฐานประมง ฐานดิน น้ำ ปุ๋ย ฐานนาข้าว ฐานผักผลไม้ และฐานบัญชีฟาร์ม การสาธิตทำเตาถ่านถัง ๒๐๐ ลิตร ถ่านอัดแท่ง ถังหมักแก๊สชีวภาพ พลังงานแสงอาทิตย์ (solar cell) ตลอดจนการลงมือฝึกปฏิบัติ โถนา ตำนาน วิตน้ำจับปลา เป็นต้น

๒. โครงการกิจกรรมหลักสูตรภาวะผู้นำสำหรับพนักงาน

โครงการกิจกรรมหลักสูตรภาวะผู้นำสำหรับพนักงาน

ระยะเวลา ๒ วัน ๑ คืน

สถานที่ ณ ศูนย์การเรียนรู้ฯ ภาคกลาง

กลุ่มเป้าหมาย ประชาชนผู้สนใจ

รายละเอียดกิจกรรมในโครงการ

ผู้เข้าร่วมกิจกรรมในโครงการจะมีการฝึกความเป็นผู้นำทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ด้วยกิจกรรมต่างๆ ประกอบด้วย การรับฟังบรรยายพิเศษเรื่อง “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับธุรกิจ” การกระโดดหอสูง การเข้าร่วมฐานวัดใจ ๕ ฐาน ได้แก่ กิจกรรมลอดสวนหนาม กิจกรรมปีนโรมัน กิจกรรมสลักรัก กิจกรรมสลักชื่อ กิจกรรมเรือบก และกิจกรรมดินสอ

๓. โครงการโรงเรียนชาวนา ศูนย์การเรียนรู้ฯ ภาคกลาง

โครงการโรงเรียนชาวนา ศูนย์การเรียนรู้ฯ ภาคกลาง

ระยะเวลา ๓ วัน ๒ คืน

สถานที่ ณ ศูนย์การเรียนรู้ฯ ภาคกลาง

กลุ่มเป้าหมาย ประชาชนผู้สนใจ

รายละเอียดกิจกรรมในโครงการ

กิจกรรมในโครงการมีทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ซึ่งเมื่อผ่านหลักสูตร ผู้เข้ารับการอบรมจะมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการทำนาแบบเกษตรอินทรีย์กับสิ่งแวดล้อม ขั้นตอนการผลิตข้าวอินทรีย์ การจัดการความอุดมสมบูรณ์ของดิน การเตรียมพื้นที่ปักดำ การปักดำ การใช้ปุ๋ยอินทรีย์ วิธีทำปุ๋ยหมัก วิธีใช้หมักในนาข้าว การควบคุมวัชพืชในนาข้าว

๔. โครงการฝึกอบรมอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน

โครงการฝึกอบรมอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน

ระยะเวลา ๕ วัน เข้าไป - เย็นกลับ

สถานที่ ณ ศูนย์การเรียนรู้ฯ ภาคกลาง

กลุ่มเป้าหมาย ประชาชนผู้สนใจ

รายละเอียดกิจกรรมในโครงการ

กิจกรรมในโครงการเป็นการฝึกเตรียมให้ผู้เข้ารับการอบรมทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ มีความพร้อมรับมือเกี่ยวกับภัยพิบัติต่างๆ ที่อาจเกิดขึ้นทั้งจากภัยธรรมชาติและอุบัติเหตุต่างๆ เช่น การบริหารจัดการภัยพิบัติโดยอาศัยชุมชนเป็นฐาน การกู้ภัยเบื้องต้น การป้องกันและระงับอัคคีภัย เทคนิคการดับเพลิงเบื้องต้น ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับสารเคมีและวัตถุอันตราย ปัญหายาเสพติด และผู้มีอิทธิพล การปฐมพยาบาล การเคลื่อนย้ายผู้ประสบภัย การป้องกัน และแก้ไขปัญหาการก่อวินาศกรรมความไม่สงบเรียบร้อยในสังคม ปัญหายาเสพติดและผู้มีอิทธิพล เป็นต้น

๕. โครงการเข้าค่ายพักแรมลูกเสือ - เนตรนารี
(หลักสูตร ๓ วัน ๒ คืน/หลักสูตร ๒ วัน ๑ คืน)

โครงการเข้าค่ายพักแรมลูกเสือ - เนตรนารี

ระยะเวลา ๓ วัน ๒ คืน/หลักสูตร ๒ วัน ๑ คืน

สถานที่ ณ ศูนย์การเรียนรู้ฯ ภาคกลาง

กลุ่มเป้าหมาย นักเรียน/เยาวชน ผู้สนใจ

รายละเอียดกิจกรรมในโครงการ

กิจกรรมในโครงการเป็นการฝึกเตรียมให้นักเรียน /เยาวชนที่เข้าค่ายพักแรมลูกเสือ เนตรนารี เรียนรู้รับฟังการบรรยายสรุปเกี่ยวกับศูนย์การเรียนรู้ฯ การฝึกความมีระเบียบวินัย การผูกเชือกเป็นเงื่อนแบบต่างๆ กิจกรรมการเดินป่า กิจกรรมสันทนาการ เพื่อเตรียมเยาวชนให้เติบโตเป็นกำลังในการพัฒนาประเทศชาติต่อไปในอนาคต

ศูนย์การเรียนรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ตามแนวพระราชดำริฯ และศูนย์สาธิตและส่งเสริม งานศิลปาชีพฯ ภาคใต้ ค่ายวิภาวดีรังสิต

สถานที่ตั้ง เลขที่ ๒๓๓ ค่ายวิภาวดีรังสิต หมู่ ๕ ถนนเลี้ยวเมือง ตำบลมะขามเตี้ย
อำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี จังหวัดสุราษฎร์ธานี ๘๔๐๐๐
โทรศัพท์ ๐-๗๗๒๘-๕๑๖๒-๓, ๐-๗๗๒๙-๕๑๑๕
อีเมล r.nuyniem@surllhaniarng.com

ศูนย์การเรียนรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริฯ และศูนย์สาธิตและส่งเสริมงานศิลปาชีพฯ ภาคใต้ ค่ายวิภาวดีรังสิต หมู่ ๕ ถนนเลี้ยวเมือง ตำบลมะขามเตี้ย อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี เมื่อ พ.ศ. ๒๕๔๕ เนื่องในโอกาสเฉลิมพระเกียรติวันเฉลิมพระชนมพรรษา พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว โดยหน่วยงานของรัฐ เอกชนและประชาชน พร้อมใจจัดทำโครงการถวายเป็นพระราชกุศลแบบยั่งยืนสนองแนวทฤษฎีใหม่ และแนวพระราชดำริหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้และแหล่งท่องเที่ยวสำหรับเยาวชน เกษตรกร และประชาชนทั่วไป ต่อมาเพื่อเป็นการเฉลิมพระเกียรติในวโรกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ที่ทรงห่วงใยช่วยเหลือราษฎรในท้องถิ่นห่างไกลด้วยการฝึกอบรมแก่ชาวบ้านให้สามารถใช้ทรัพยากร และภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อสร้างรายได้เสริมเลี้ยงครอบครัว จึงมีการเปิดเป็น “ศูนย์สาธิตและส่งเสริมงานศิลปาชีพ” ควบคู่กันกับศูนย์การเรียนรู้ฯ แห่งนี้

ศูนย์การเรียนรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ตามแนวพระราชดำริฯ และศูนย์สาธิตและส่งเสริมงานศิลปาชีพฯ ภาคใต้ ค่ายวิภาวดีรังสิต แบ่งพื้นที่การบริหารจัดการโครงการออกเป็นส่วนต่างๆ ๒ ส่วน คือ ๑. ส่วนการเรียนรู้ ๒. ส่วนนิทรรศการ และการสาธิตงานศิลปาชีพ

๑. ส่วนการเรียนรู้ แบ่งเป็น ๕ โซน ได้แก่

โซน ๑: เศรษฐกิจพอเพียงบนคาบสมุทรแดนใต้ ประกอบด้วยบอร์ดแสดง

๑. พระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เรื่องเศรษฐกิจพอเพียง
๒. ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง แนวคิดพระราชทานเพื่อการพึ่งตนเอง
๓. หลักการพึ่งตนเองตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียง
๔. หลากเรื่องน่ารู้คู่ปักษ์ใต้
๕. หนึ่งคาบสมุทรสองฝั่งทะเล : ภูมิลักษณะแห่งภาคใต้
๖. ผืนแปดแฉดสี่ : มรสุมเขตร้อนถิ่นใต้
๗. มหัศจรรย์ผืนป่าแดนใต้ : หลากหลาย ชุ่มชื้น เขียวขจี มีเอกลักษณ์

๘. สันทราย : ปราบกฎการฉ้อราษฎ์ชาตขายฝิ่งทะเลแดนใต้
๙. เกลอลเขา เกลอลนา เกลอลเล : เครือข่ายความสัมพันธ์ฉิ่งทัญญูตมิตร
๑๐. ผักเหนาะ : วัฒนธรรมการกินฝิ่งถิ่นแดนใต้
- โซน ๒ : ป่าต้นน้ำแดนใต้ ต้นธารแห่งความพอเพียง ประกอบด้วยบอร์ดแสดง**
๑. หลู้แฝก
 ๒. คุณค่าป่าดิบชื้น ฝิ่งป่าต้นน้ำ เทือกเขาแดนใต้
 ๓. วิถีเกษตรกรรมเชิงเขา หลากหลายทางเลือกเพื่อความพอเพียง
 ๔. สวนสมรม : ภูมิปัญญาการผลิตเพื่อยังชีพ
 ๕. ยางพารา : พืชพันธุ์แห่งภาคใต้
 ๖. พระราชดำรัสในหลวงเกี่ยวกับป่าไม้
 ๗. แนวพระราชดำริรักษาป่า ดิน น้ำ และวิถีทำกิน
 ๘. พืชเสริมรายได้ระหว่างแถวยาง : แนวพระราชดำริเพื่อการปรับวิถีเดิม เพิ่มมูลค่า

โซน ๓ : สายน้ำ ฝิ่งนา และป่าพรุ สู่ความพอเพียง ประกอบด้วยบอร์ดแสดง

๑. คุณค่าป่าพรุ : ฝิ่งป่าแห่งความเกื้อกูล
๒. พรุโต๊ะแดง : ป่าพรุสมบูรณ์ฝิ่งสุดท้ายของไทย
๓. ป่าเสม็ด พรุเสม็ด : ภาพสะท้อนพรุเสื่อมโทรม
๔. พระมหากษัตริย์คุณพลิกฝิ่ง พัฒนา รักษาป่าพรุ
๕. ควบคุมน้ำและไฟ เพื่อรักษาป่าพรุให้ยั่งยืน
๖. แนวพระราชดำริเพื่อการเยียวยาฝิ่งดิน (แก่งดิน)
๗. ลุ่มน้ำถิ่งใต้
๘. แนวพระราชดำริพลิกฝิ่งความหวังสู่ลุ่มน้ำปากพนัง
๙. แก้มลิงธรรมชาต แนวพระราชดำริป้องกันและแก้ไขอุทกภัย
๑๐. ประทีปส่องทาง สร้างเศรษฐกิจพอเพียง

โซน ๔ : วิถีที่พอเพียงชายฝิ่งทะเลแดนใต้ ประกอบด้วยบอร์ดแสดง

๑. คุณค่าป่าชายเลน : ชุมทรัพย์แห่งท้องทะเลไทย
๒. วงจรชีวิตของกุ้งทะเล
๓. วิถีประมงชายฝิ่งทะเลแดนใต้ เรียบง่าย ฝิ่งตนเอง
๔. แนวพระราชดำริสร้างพลังชุมชนส่วนรักษาป่าชายเลน
๕. แนวพระราชดำริเพิ่มมูลค่าสัตว์น้ำ สู่ความพอเพียง
๖. แนวพระราชดำริกำหนดเขตการทำประมง เพื่อสันติสุขและความยั่งยืน
๗. แนวพระราชดำริเพิ่มผลผลิต เพิ่มทุนชีวิตชาวประมง

โซน ๕ : เศรษฐกิจพอเพียงในภาคใต้ อีกก้าวอย่างหนึ่งของสังคมไทย ประกอบด้วยบอร์ดแสดง

๑. ลำดับชั้นของเศรษฐกิจพอเพียง
๒. วิถีทัศน์ ตัวอย่างความสำเร็จ นำเสนอวิถีทัศน์ตัวอย่างชุมชน ๕ ชุมชน ได้แก่

- ๒.๑ ชุมชนยะหริ่ง อำเภอยะหริ่ง จังหวัดปัตตานี กลุ่มเกษตรกรประมงชายฝั่ง
- ๒.๒ ชุมชนโคกอิฐ โคกโน อำเภอดงตาล จังหวัดนครราชสีมา กลุ่มเกษตรกรนาข้าว
- ๒.๓ ชุมชนเขาคราม อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ : กลุ่มเกษตรกรประมง
- ๒.๔ ชุมชนคีรีวง อำเภอลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราช กลุ่มเกษตรกรสวนสมรม
- ๒.๕ ชุมชนไม้เรียง อำเภอดวง จังหวัดนครศรีธรรมราช กลุ่มเกษตรกรยางพารา
๓. ทฤษฎีใหม่ แนวพระราชดำริสู่ความพอเพียง
๔. เราจะมีเศรษฐกิจพอเพียงได้อย่างไร

๒. ส่วนนิทรรศการ และการสาธิตงานศิลปาชีพแบ่งออกเป็น ๓ โซน คือ

โซน ๑ ทางเข้า : รอยพระบาทหยาดราหัวถิ่นใต้ โดยแบ่งพื้นที่การแสดงออกเป็น

๑. มุขนิมิตส่งเสริมศิลปาชีพในสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ
๒. กำเนิดศิลปาชีพ
๓. สองพระบาทหยาดราในบรรดากันดารไกล
๔. ทรงห่วงใย ขจัดปัดเป่าความทุกข์ยาก เจ็บป่วยของราษฎร
๕. สันติสู่ปวงประชา พระมหากรุณาแผ่ปกเกล้าฯ
๖. หัตถศิลป์สัมมาชีพ คือ ประทีปแห่งชีวิต
๗. เศรษฐกิจครัวเรือนไทยในถิ่นใต้

โซน ๒ ประติมากรรมกลางห้อง : ใต้ร่มเย็นด้วยเดชพระบารมี

ประติมากรรมลวดลายพันธุ์พฤกษาของชาวไทยมุสลิม และลวดลายกนกของชาวไทยพุทธ ร้อยรัดกันเป็นรูปดอกบัว สื่อถึงความหลากหลายของราษฎรในภาคใต้ที่อยู่ร่วมกันด้วยความเกื้อกูลกลมเกลียวเป็นหนึ่งเดียว นำมาซึ่งความสงบ สันติ สามัคคี ด้วยพระบารมีแห่งองค์สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ที่ทรงเป็นศูนย์รวมจิตใจให้ราษฎรของพระองค์อยู่ร่วมกันอย่างสันติ

โซน ๓ หัตถศิลป์ถิ่นใต้ แบ่งพื้นที่จัดแสดง ดังนี้

๑. จากเสื่อสาด สู่ภาชนะนานาชนิด
๒. ย่านลิเภา : หัตถศิลป์ราชสำนัก
๓. ปาหนัน : หัตถศิลป์จากเตยทะเล
๔. ไบลาน : หัตถศิลป์จากไม้พื้นถิ่น
๕. สีลันแห่งทักษิณบนผืนผ้าทอมือ
๖. ผ้าปัก
๗. ผ้ายก
๘. เรือกอและจำลอง
๙. เครื่องเคลือบดินเผา : หัตถศิลป์จากดินขาวเมืองนรา
๑๐. ไม้แกะสลัก
๑๑. กะลาประดิษฐ์
๑๒. เครื่องถม
๑๓. หนังฉลุ

การจัดกิจกรรม

๑. กิจกรรมการเรียนรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ตามแนวพระราชดำริ และโครงการศิลปะรูปแบบกิจกรรม การเรียนรู้โดยการชมวีดิทัศน์ในเรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง หลังจากนั้นวิทยากรจะนำขมนิทรรศการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง นิทรรศการศิลปะ แปลงเกษตรทฤษฎีใหม่ และฐานการเรียนรู้ต่างๆ ให้ผู้เข้าชมเก็บข้อมูล เมื่อเข้าชมครบทุกฐานแล้ววิทยากรจะนำเข้าสู่ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในลักษณะเชิงประชุม แลกเปลี่ยนความคิดเห็น ผู้เข้าร่วมกิจกรรมจะได้รับความรู้ ความเข้าใจในเรื่องเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริอย่างสนุกสนานและเพลิดเพลิน ได้เรียนรู้ถึงงานศิลปะที่อนุรักษ์ภูมิปัญญาและศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่น แล้วยังสร้างรายได้อีกด้วย ใช้เวลาในการเรียนรู้ ๒ ชั่วโมง โดยศูนย์การเรียนรู้ฯ คิดค่าใช้จ่ายเป็นค่าบำรุงในอัตราเด็กนักเรียนนักศึกษา คนละ ๑๐ บาท และผู้ใหญ่ คนละ ๒๐ บาท หากต้องการปฏิบัติด้วยต้องเสียค่าอุปกรณ์เพิ่มเติม

๒. กิจกรรมการเข้าค่ายฝึกอบรม

- รูปแบบกิจกรรม จัดตารางการฝึกอบรม ๓ วัน ๒ คืน โดยมีกิจกรรมการเรียนรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ตามแนวพระราชดำริฯ และโครงการศิลปะเป็นกิจกรรมภาคบังคับและเพิ่มเติมภาคปฏิบัติให้เป็นที่สนุกสนานมากยิ่งขึ้น ส่วนกิจกรรมอื่นๆ ตามแต่ทางผู้แทนกลุ่มต้องการ โดยคิดค่าใช้จ่ายเป็นค่าอำนวยความสะดวก ค่าอาหาร ค่าที่พักในอัตรา ๒๕๐-๓๘๐ บาท/คน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับค่าใช้จ่ายในแต่ละกิจกรรมที่ทางผู้แทนกลุ่มต้องการ

๓. กิจกรรมการให้หน่วยงานของรัฐ และเอกชนเข้ามาจัดกิจกรรม

๓.๑ การจัดประชุมสัมมนา

- รูปแบบกิจกรรม จัดตารางการฝึกอบรม ๓ วัน ๒ คืน โดยมีกิจกรรมการเรียนรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ตามแนวพระราชดำริฯ และโครงการศิลปะเป็นกิจกรรมภาคบังคับและเพิ่มเติมภาคปฏิบัติให้เป็นที่สนุกสนานมากยิ่งขึ้น ส่วนกิจกรรมอื่นๆตามแต่ทางผู้แทนกลุ่มต้องการ โดยคิดค่าใช้จ่ายเป็นค่าอำนวยความสะดวก ค่าอาหาร ค่าที่พักในอัตรา ๒๕๐ - ๓๘๐ บาท/คน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับค่าใช้จ่ายในแต่ละกิจกรรมที่ทางผู้แทนกลุ่มต้องการ

๓.๒ การใช้พื้นที่บริเวณศูนย์การเรียนรู้ฯ เพื่อจัดกิจกรรมต่างๆ

๔. กิจกรรมการพักผ่อนในพื้นที่

- รูปแบบกิจกรรม ศูนย์การเรียนรู้ฯ ภาคใต้ ได้จัดพื้นที่สำหรับการพักผ่อนโดยจัดสร้างอาคารสุขาและห้องอาบน้ำแยกเป็นชาย ๑ หลัง หญิง ๑ หลัง มีเต็นท์ จำนวน ๒๐ หลังและบ้าน Knock Down จำนวน ๑๐ หลัง สำหรับผู้ที่สนใจเข้ามาพักผ่อนโดยคิดค่าบริการ ๕๐ บาท / คน / คืน

ศูนย์เรียนรู้โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ของกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย

หลักการทรงงานในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปสู่ประชาชนในพื้นที่ กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย กำหนดให้มีการขับเคลื่อนขยายผลโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ โดยกำหนดให้ทุกอำเภอจัดทำโครงการศูนย์เรียนรู้โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริเป็นนโยบายเน้นหนัก โดยมีคณะกรรมการบริหารราชการอำเภอ (กบอ.) เป็นองค์กรหลักในการขับเคลื่อนระดับอำเภอ และให้ทุกอำเภอจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริระดับอำเภอเพื่อเป็นแหล่งรวบรวมองค์ความรู้เกี่ยวกับการศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ หลักการทรงงานของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริในพื้นที่ต่างๆ ตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เกษตรทฤษฎีใหม่ รวมทั้งการจัดกิจกรรมที่เกี่ยวข้อง เช่น การจัดทำแปลงทดลอง แปลงสาธิต การส่งเสริมอาชีพในด้านต่างๆ เพื่อข้าราชการเยาวชน ประชาชน ผู้สนใจทั่วไปได้เข้าศึกษา ทดลอง และนำไปปรับใช้ตามความเหมาะสมในพื้นที่ดำรงชีวิตประจำวัน

ดังนั้นเพื่อเป็นการส่งเสริมและพัฒนาศูนย์เรียนรู้โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริระดับอำเภอ ให้เป็นศูนย์เรียนรู้ที่มีความสมบูรณ์แบบ และสามารถเป็นแบบอย่างในการดำเนินงานให้ศูนย์การเรียนรู้ต่างๆ ทั่วประเทศ รวมทั้งเป็นการกระตุ้นให้แต่ละศูนย์มีการดำเนินกิจกรรมอย่างต่อเนื่องเพื่อนำมาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืนและเป็นรูปธรรม กรมการปกครองจึงได้ทำโครงการคัดเลือกศูนย์เรียนรู้โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริระดับอำเภอ โดยแบ่งการดำเนินการคัดเลือกออกเป็น ๓ ระดับ ประกอบด้วย ระดับจังหวัด ระดับเขต และระดับภาค

ในปีที่ผ่านมา กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ได้คัดเลือกศูนย์เรียนรู้โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริระดับอำเภอดีเด่น ระดับภาค ๔ ภาค ที่มีผลงานดีเด่นเป็นที่ประจักษ์ และน้อมนำแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และหลักการทรงงานของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวไปปรับใช้ในพื้นที่ และเกิดประโยชน์ต่อประชาชน ซึ่งได้ผลการประกวดดีเด่นแต่ละภาคใน พ.ศ. ๒๕๕๘ ได้แก่

ภาคเหนือ ศูนย์เรียนรู้โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริระดับอำเภอดีเด่น

อำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย โทรศัพท์ ๐-๕๓๗๙-๕๓๔๕

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ศูนย์เรียนรู้โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริระดับอำเภอดีเด่น

อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร โทรศัพท์ ๐-๔๒๗๒-๑๑๕๑

ภาคกลาง ศูนย์เรียนรู้โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริระดับอำเภอดีเด่น

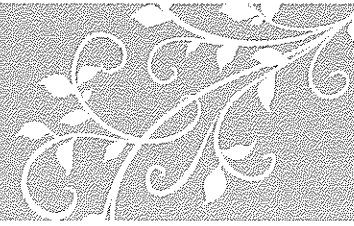
อำเภอบ้านนา จังหวัดนครนายก โทรศัพท์ ๐-๓๗๓๘-๑๗๑๗

ภาคใต้ ศูนย์เรียนรู้โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริระดับอำเภอดีเด่น

อำเภอनाโยง จังหวัดตรัง โทรศัพท์ ๐-๗๕๒๙-๙๐๑๑

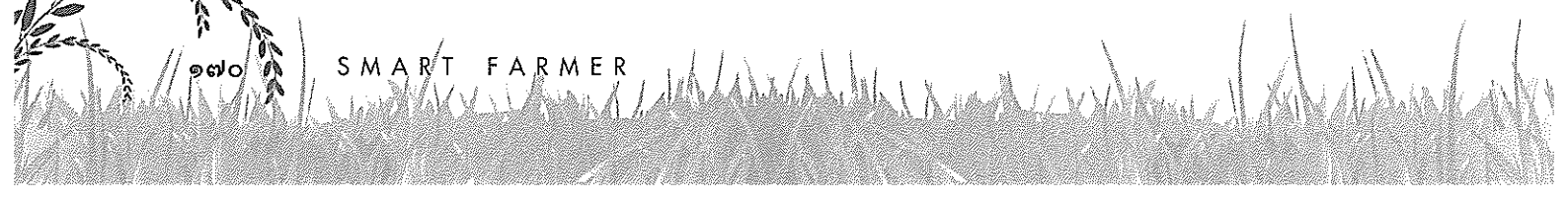
หากเกษตรกรท่านใดสนใจจะศึกษาและดูผลงานศูนย์เรียนรู้โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริระดับอำเภอ สามารถติดต่อได้ที่ ที่ว่าการอำเภอทุกแห่งทั่วประเทศ

ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพ การผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยกรมส่งเสริมการเกษตร จัดตั้งศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) ขึ้นตามนโยบายของรัฐบาลที่ให้ความสำคัญกับการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร โดยเน้นให้มีศูนย์เรียนรู้ด้านการเกษตรในชุมชน เพื่อให้เป็นจุดถ่ายทอดความรู้ด้านการเกษตรของชุมชน และเป็นที่ให้บริการข้อมูลข่าวสารและบริการด้านการเกษตร กอปรกับในสภาวะปัจจุบันสถานการณ์การผลิตสินค้าเกษตรของเกษตรกรมีปัญหาในเรื่องต้นทุนการผลิตที่ค่อนข้างสูง ประกอบกับปัญหาโรค แมลง และพื้นดินขาดความอุดมสมบูรณ์ ทำให้ผลผลิตที่ได้มีปริมาณน้อยและมีคุณภาพต่ำ เกษตรกรส่วนใหญ่จึงประสบกับปัญหาการขาดทุน เกิดหนี้สิน และไม่สามารถพึ่งพาตนเองได้ และเพื่อให้เกษตรกรมีแหล่งเรียนรู้ด้านการเกษตรของชุมชนที่เกิดจากปัญหาของชุมชนและสามารถตอบสนองความต้องการด้านการเกษตรของชุมชนได้ และเป็นเครื่องมือในการส่งเสริมการเกษตร โดยเน้นการเรียนรู้จากเกษตรกรต้นแบบที่ประสบความสำเร็จในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร การเพิ่มผลผลิต การลดต้นทุนการผลิต การพัฒนาคุณภาพ และการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการผลิต ตลอดจนยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยใช้กระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมอย่างต่อเนื่องตลอดฤดูกาลผลิต ในลักษณะของเกษตรกรสอนเกษตรกร เพื่อให้เกษตรกรที่มาเรียนรู้เกิดความรู้ ความเข้าใจ และเกิดจิตสำนึกในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร ที่มีการใช้ปัจจัยการผลิตได้อย่างเหมาะสม และนำองค์ความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้เพื่อลดต้นทุนการผลิต เพิ่มปริมาณและคุณภาพของผลผลิต ผลผลิตสินค้าที่ค้ำประกันถึงสภาพแวดล้อม และมีระบบการผลิตที่พึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน รวมทั้งยังเป็นจุดที่ให้บริการข้อมูลข่าวสารและบริการด้านการเกษตรต่างๆ กับเกษตรกร และจุดนัดพบในการพบปะพูดคุยของเจ้าหน้าที่กับเกษตรกร และเกษตรกรกับเกษตรกรด้วยกันเอง

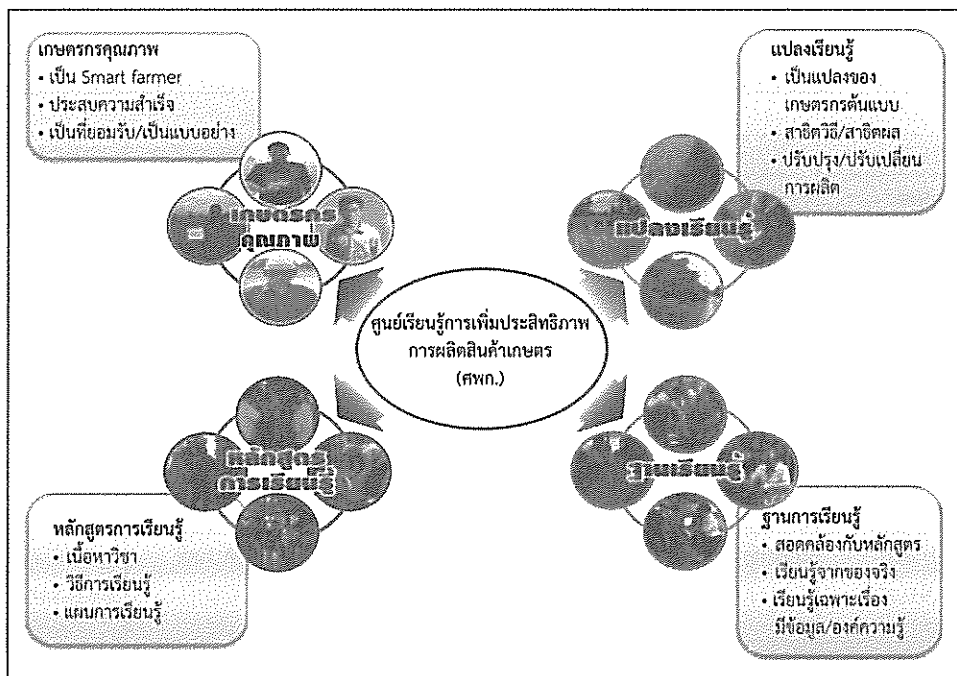
ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) คือ แหล่งเรียนรู้การผลิตสินค้าเกษตรที่ถูกต้องและเหมาะสมสำหรับชุมชน และเป็นศูนย์กลางการบริการ และแลกเปลี่ยนความรู้ข้อมูลข่าวสารของหน่วยงานต่างๆ กับเกษตรกรในชุมชน โดยดำเนินการในพื้นที่ของเกษตรกรที่ประสบความสำเร็จ สามารถเป็นแบบอย่างให้กับเกษตรกรในชุมชน ในการปรับปรุงหรือปรับเปลี่ยนกิจกรรมการเกษตรที่สำคัญของพื้นที่ ตั้งแต่การผลิต การบริหารจัดการ จนถึงการตลาด มีหน้าที่ถ่ายทอดความรู้ เทคโนโลยีการเกษตรที่เหมาะสมกับชุมชน ให้บริการข้อมูลข่าวสารแก่เกษตรกรในชุมชน ให้บริการด้านการเกษตรอื่นๆ และให้บริการแก้ปัญหาและรับเรื่องร้องเรียนของเกษตรกร รวมทั้งเป็นจุดศูนย์กลางในการพบปะของอาสาสมัครเกษตรกร กับนักส่งเสริมการเกษตรและเจ้าหน้าที่หน่วยงานต่างๆ เพื่อตอบสนองความต้องการของชุมชนและเกษตรกรในพื้นที่

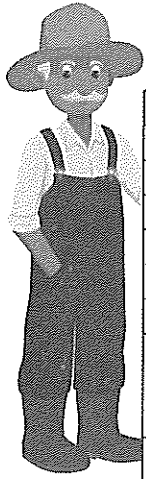
การใช้ประโยชน์ของเกษตรกร เกษตรกรในชุมชนสามารถเข้าเรียนรู้ตามหลักสูตรและแผนการถ่ายทอดที่กำหนด โดยสามารถเข้าไปศึกษาและแลกเปลี่ยนกับเกษตรกรต้นแบบที่ศูนย์เรียนรู้ฯ ในประเด็นวิชาการ เทคโนโลยี หรือปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นระหว่างฤดูกาลผลิต ซึ่งทำให้ได้รับการช่วยเหลือ แก้ไขปัญหาด้านการเกษตรได้ตรงต่อความต้องการ และทันต่อสถานการณ์ รวมทั้งการรับรู้ข้อมูลข่าวสารและการแจ้งข่าวของนักส่งเสริมการเกษตรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อีกทั้งเกษตรกรในพื้นที่สามารถนำความรู้ที่ได้รับจากศูนย์เรียนรู้ฯ ไปประยุกต์ใช้ในการผลิตสินค้าเกษตร และปรับเปลี่ยนระบบการผลิตให้เหมาะสมกับพื้นที่ สภาพการผลิตของตนเอง และความต้องการของตลาด ทำให้ต้นทุนการผลิตลดลง เกิดการพัฒนาทำให้ผลผลิตมีคุณภาพและปริมาณมากขึ้น ส่งผลให้เกษตรกรสามารถพึ่งตนเองได้อย่างยั่งยืน

ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) เปิดดำเนินการในพื้นที่ทุกจังหวัด ทั้งภาคเหนือ ภาคอีสาน ภาคกลางและภาคใต้ อำเภอละ ๑ ศูนย์ รวม ๘๘๒ ศูนย์ สามารถถ่ายทอดความรู้ ให้บริการทางการเกษตรและข้อมูลข่าวสาร และช่วยแก้ไขปัญหาด้านการเกษตร รวมทั้งเป็นจุดศูนย์กลางในการพบปะของอาสาสมัครเกษตรกับนักส่งเสริมการเกษตรและเจ้าหน้าที่หน่วยงานต่างๆ ในพื้นที่ และมีการบูรณาการการทำงานของหน่วยงานต่างๆ ในการขับเคลื่อนงานของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เพื่อพัฒนาและให้บริการเกษตรกรและชุมชนในพื้นที่

การดำเนินการของศูนย์ฯ เป็นไปในรูปของคณะกรรมการขับเคลื่อนนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์แบบเบ็ดเสร็จ (Single Command) และหน่วยงานในพื้นที่เป็นผู้มีบทบาทหลักในการบูรณาการการบริหารจัดการแผนงาน โครงการและงบประมาณ และทรัพยากรของส่วนราชการในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ที่อยู่ในเขตจังหวัด รวมทั้งประสานงานกับหน่วยงานอื่น ภาคเอกชนและภาคประชาชนที่เกี่ยวข้องในการสนับสนุนการดำเนินงาน ศพก. เพื่อให้เป็นตัวแทนของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ในพื้นที่อย่างแท้จริง

รูปแบบของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

บัญชีศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรภาคเหนือ

กำแพงเพชร

ลำดับ	เกษตรกรต้นแบบ	ตำบลที่ตั้งศูนย์	อำเภอ	สินค้าหลัก	จุดเด่นของศูนย์	เจ้าหน้าที่ตำบล/โทรศัพท์
1	นายภิญโญ เทียนชัย โทร. 086-9251998	เทพนคร	เมือง	ข้าว	1. การจัดทำแปลงผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว 2. การทำสารชีวภัณฑ์	นางสุภาพ อุ่นเรือน 093-1301758
2	นายสำเนา นาคสวัสดิ์ โทร. 086-9315762	หนองหลวง	ลานกระบือ	ข้าว	การลดต้นทุนการผลิต	นางสาวทัศนีย์ แซ่เหง่า 089-6719038
3	นายเคียร พรมจันทร์ โทร. 3-6201-01152-22-1	สามคอกไม้ตก	โกสัมพีนคร	ข้าว	1. เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตข้าว 2. ส่งเสริมการใช้เมล็ดพันธุ์ดี	นางเพื่อนแพง ขัติศรี 086-7175031
4	นายธรรมา ลุนพงษ์ โทร. 08-7306-2279	ทุ่งทอง	ทรายทองวัฒนา	ข้าว	การผลิตข้าวอินทรีย์	นายสุพจน์ศักดิ์ สังข์ยก 084-4945051
5	นายยนต์ วัดแพง โทร. 08-7943-4618	มหาชัย	โพธาราม	ข้าว	การลดต้นทุนการผลิต	นายสิทธิพงษ์ กองพันธุ์ 086-2004544
6	นางรุ่งกานต์ ฉาวร โทร. 083-6308643	ลำกระต่ายทอง	พรหมกระต่าย	ข้าว	การลดอัตราการใช้เมล็ดพันธุ์	นางรัตติยา ขวัญคำ 081-9731597
7	นายอัมพร ป้อมทอง โทร. 081 - 7862500	บึงสามัคคี	บึงสามัคคี	ข้าว	การลดต้นทุนการผลิตข้าว	นางสาวสุพรรณษา อินตา 085-7106077 093-1301803
8	นายประสิทธิ์ พรายสังข์ โทร. -	คลองน้ำไหล	คลองลาน	มันสำปะหลัง	1. การปรับปรุงบำรุงดิน 2. การใช้น้ำหมักชีวภาพ	นายสวัสดิ์ ขาวทอง 093-1301789
9	นายสรรเสริญ สรรค์บรรพต โทร. -	วังสามหมอ	ขาณุวรลักษบุรี	มันสำปะหลัง	1. ระบบน้ำหยด 2. ระบบสปริงเกอร์ในการให้น้ำ	นายสุรจ ฤทธิวิชัยกุล 085 6524070
10	นางบังอร สีมารัก โทร. 08-9322047	หัวถนน	คลองขลุง	ข้าว	1. ใช้จุลินทรีย์สลายฟางข้าว 2. ใช้พืชปุ๋ยสด 3. ใช้ปุ๋ยอินทรีย์	นายลิขิต กล้ากลิ้ง โทร.083-9556298
11	นายชัยยะ เกตุแก้ว โทร. 095-625-7957	ปางตาไว	ปางศิลาทอง	มันสำปะหลัง	1. การใช้ปุ๋ยตามค่าการวิเคราะห์ดิน 2. การเพิ่มผลผลิต	นายกันตพงษ์ ศิริจักร 093-130-1801

เชียงใหม่

ลำดับ	เกษตรกรต้นแบบ	ตำบลที่ตั้งศูนย์	อำเภอ	สินค้าหลัก	จุดเด่นของศูนย์	เจ้าหน้าที่ตำบล/โทรศัพท์
1	นายพร พาเนตร โทร. 089-9981354	ต้า	ขุนตาล	ข้าว	การผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว	นางสาวชุตินา อธิภรณ์ 086-2028226
2	นายธนาณัฐวัฒน์ จำพอง โทร. 0827643081	ศรีดอนมูล	เชียงใหม่	ข้าว	การผลิตข้าวปลอดภัย	นายพนพภูล ชูสมุทร 081-5318200
3	นายยุทธ สุมธรา โทร. 089-5533516	โชคชัย	คอยหลวง	ข้าว	เพิ่มประสิทธิภาพข้าว	นายพีศักดิ์ โนวิชัย 088-4348191
4	นายสุนันต์หา แซ่บู๊ โทร. 086 - 9112589	แม่ฟ้าหลวง	แม่ฟ้าหลวง	ชา	การผลิตชาโดยไม่ใช้สารเคมี	นายคณ สุภาวรรณ 089-8543737
5	นายมานัส ไชยรัตน์ โทร 083-7656201	จอมหมอกแก้ว	แม่ลาว	ข้าว	ลดต้นทุนการผลิตข้าว	นายสุรพล พิชัยพรหม 084-6154149
6	นายธนดล มหาพรม โทร. 085-0330246	เกาะช้าง	แม่สาย	ข้าว	ลดต้นทุนการผลิตข้าว	นายประเสริฐ สุยะรกช 093-1303122

เชียงราย

ลำดับ	เกษตรกรต้นแบบ	ตำบลที่ตั้งศูนย์	อำเภอ	สินค้าหลัก	จุดเด่นของศูนย์	เจ้าหน้าที่ตำบล/โทรศัพท์
7	นายสมชาติ วรรณคำ โทร. 089-9552705	บ้านดู่	เมืองเชียงราย	สับปะรด	สับปะรดภูแล	นายอรุณพล มนตรี 089-7017194
8	นายทวี ชาวสวน โทร. 084-6113136	เวียงเหนือ	เวียงชัย	ข้าว	การผลิตข้าวปลอดภัย	นางกรรณิกา เครืออินทร์ 053-769232
9	นายเชิดชัย แสงสุข โทร. 081-7466821	ทุ่งก่อ	เวียงเชียงรุ้ง	ข้าว	ศูนย์ข้าวชุมชน	นายสมบัติ สุรัตน์ 089-2626663
10	นายสมศักดิ์ บุญยวง โทร. 087-1849769	ม่วงยาย	เวียงแก่น	ส้มโอ	การปรับปรุงคุณภาพส้มโอ	นายทองชุม กันทา 093-1303184
11	นายบุญปั้น บุญใส โทร. 091-2862741	ป่าแดด	ป่าแดด	ข้าว	การผลิตข้าวคุณภาพ	นายบุญมี พวงมาลัย 081-2894821
12	นายฐานุวัฒน์ ทองคง โทร. 089-557-5516	แม่ตำ	พญาเม็งราย	ลำไย	การผลิตลำไยคุณภาพ	นายดำรงค์ ต๊ะต้อใจ 097-9649974
13	จ.ส.อ.นิกร บุญชัย โทร. 084-4853489	เจดีย์หลวง	แม่สรวย	ลำไย	การผลิตลำไยคุณภาพ	นายธนบุญชัย สมจิตต์ 093-1303133
14	นายประสงค์ วงศ์งาม โทร. 085-0375131	สถาน	เชียงของ	ข้าว	การผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว	นางไพโรวัลย์ สวางงาม 093-1303100
15	นายถนัด ปัญญา โทร. 086-9207373	ศรีคำ	แม่จัน	ข้าว	ลดต้นทุนการผลิตข้าว	นายเกรียงไกร มหาวรรณ 093-1303118
16	นายอ้าย เดชวงศ์ยา โทร. 081-0316502	เวียงกาหลง	เวียงป่าเป้า	ข้าว	ลดต้นทุนการผลิตข้าว	นายสุมิตร ปินไว 086-6594704
17	นายสมพงษ์ ตานัง โทร. 081-3778391	สันมะเค็ด	พาน	ข้าว	การผลิตข้าวปลอดภัย	นางสาวพิชญา จายน้อย 084-9859507
18	นายอ้อต แสงแก้ว โทร. -	งิ้ว	เทิง	ข้าว	ลดต้นทุนการผลิตข้าว	นายยุทธพล ทองปรีชา 093-1303157

เชียงใหม่

ลำดับ	เกษตรกรต้นแบบ	ตำบลที่ตั้งศูนย์	อำเภอ	สินค้าหลัก	จุดเด่นของศูนย์	เจ้าหน้าที่ตำบล/โทรศัพท์
1	นายสมบูรณ์ บุญเกิด โทร. -	ช่างเค็ง	แม่แจ่ม	ข้าว	1. ใสสารชีวภัณฑ์ 2. การลดต้นทุนและเพิ่มผลผลิตข้าว	นายดุสิต บุญเลิศ 053-485107
2	นายเสน่ห์ ทะพังค์แก โทร. 084-9502902	ขี้มุง	สารภี	ลำไย	1. การตัดแต่งกิ่ง 2. การปฏิบัติดูแลรักษาลำไย	นางสมุสา บุญชัย 089-5593070
3	นายสองเมือง ตาภูล โทร. 099-7701835	ทาเหนือ	แม่ฮอน	ข้าวโพดฝักอ่อน	1. การทำปุ๋ยหมักเพื่อลดต้นทุน 2. การใช้สารชีวภัณฑ์ทดแทนการใช้สารเคมี 3. การจัดการระบบการผลิตแบบหมุนเวียน	นายธีระศักดิ์ คำทอง 089-9992134 093-1303067
4	นางศรัญญา กิตติคุณไพศาล โทร. 089-9463565	แม่ทะ	เชียงดาว	ข้าว	ผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวพันธุ์ดี	นายรัตนกร ยอดใจเพชร 093-1303081
5	นายเจริญ ยกคำจ โทร. 086-1893655	เชิงคอบ	ดอยสะเก็ด	ข้าว	1. ผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวพันธุ์ดี 2. การลดต้นทุนการผลิตข้าว 3. การผลิตปุ๋ยอินทรีย์	นายสุนทร แก้วเวียงจันทร์ 081-3798219

เชียงใหม่

ลำดับ	เกษตรกรต้นแบบ	ตำบลที่ตั้งศูนย์	อำเภอ	สินค้าหลัก	จุดเด่นของศูนย์	เจ้าหน้าที่ตำบล/โทรศัพท์
6	นายรังสรรค์ ก็นธิยะ โทร. 087-4602371	บ้านกาด	แม่วาง	ผัก	1. การทำน้ำหมักชีวภาพ 2. การผลิตผักปลอดสารพิษ	น.ส.ปลาเขียน ไชยวงศ์ 083-1303064
7	นางพรพรรณ คำพิงค์ชัย โทร. 080-6732237	แม่ทะลบ	ไชยปราการ	ลำไย	ผลิตลำไยคุณภาพ	นางสาวอรพรรณ ชันสุรินทร์ 083-156 2986
8	นายบุญทรง ยุติธรรม โทร. 080-8488745	ร่องวัวแดง	สันกำแพง	ข้าว	1. การลดต้นทุนการผลิตข้าว 2. การทำโรงนาสวนผสม	นายอดิศักดิ์ ราชสิทธิ์ 089-5567521
9	นายจันทร์แก้ว ภาอินทร์ โทร. 081-7656252	แม่ฮาย	แม่ฮาย	ข้าว	1. ลดต้นทุนการผลิตข้าว 2. ใช้สารชีวภัณฑ์ในการป้องกันกำจัด	นางนงเยาว์ บุญยศ 093-1303080
10	นายอุ้นเมือง อาทิตย์ โทร. -	ป่าไม้	สันทราย	ข้าว	การปลูกข้าวด้วยเครื่องปลูกข้าว	นายเรวัต แก้วเลิศตระกูล 089-8528781
11	นายสุรชัย พิทักษ์ศรีภูมิ โทร. 085-7116216	บ้านจันทร์	กัลยาณิวัฒนา	ผัก (ผักทองญี่ปุ่น)	ปลูกพืชในระบบ GAP	นายนิรันดร์ ใจจิตร 083-8615441
12	นายวิทยา นาระตะ โทร. 084-8039905	ป่อแก้ว	สะเมิง	สตอร์เบอร์รี่	สตอร์เบอร์รี่แปรรูป	นายเรวัต แก้วเลิศตระกูล 089-5288781 093-1303031
13	นายประพันธ์ มินทร์ชัย โทร. 081-5304792	ป่าแดด	เมืองเชียงใหม่	โรงนาสวนผสม	การทำโรงนาสวนผสม	นางมนัสนันท์ หงูจิตต์ 091-0784993
14	นายนคร บันคำ โทร. 083-4823397	มะขามหลวง	สันป่าตอง	ถั่วเหลือง	ผลิตเมล็ดพันธุ์ถั่วเหลืองพันธุ์ดี เชียงใหม่ 60	นายณัฐอนานท์ พันธุ์เขตกิจ 087-1898986
15	นายเอกชัย เนะสุ โทร. 085-7106841	ม่อนจอง	อมก๋อย	กาแฟ	การผลิตกาแฟอินทรีย์	นายโยธิน ชาติ 085-2445639
16	นายนิมิต ชัย โทร. 085-0381319	เหมืองแก้ว	แม่ริม	ข้าว	1. การลดต้นทุน 2. การผลิตขยายสารชีวภัณฑ์ใช้ควบคุม ศัตรูข้าว 3. ผลิตปุ๋ยอินทรีย์ใช้เอง	ฐานพัชร เลิศจารอนันต์ 093-1303012
17	นายนิธิโรจน์ วันดี โทร. 084-7042839	เวียง	ฝาง	ข้าว	เครื่องหยอดเมล็ดพันธุ์ข้าวเพื่อลดต้นทุนการผลิต	นายเอกนรินทร์ ปินพะนา 093-1303076
18	นายมงคล ชุ่มศรี โทร. 086-9118341	หารแก้ว	หางดง	ข้าว	1. เทคนิคคุมหญ้า 2. การกำจัดศัตรูข้าวโดยวิธีผสมผสาน 3. การตรวจคัด พันธุ์ปนข้าวหลายระยะ	ชื่อนางเยาวลักษณ์ ศรีวรรณ 081-8848149
19	นายชนาธิป อินปัญญา โทร. 087-1878180	ท่าเตือ	ดอยเต่า	ลำไย	1. การตัดแต่งกิ่ง 2. การพัฒนาลำไย GAP 3. การผลิตลำไยนอกฤดู	นายชัยเดช ต่อมนิวงศ์ 085-0298895
20	นายสุธรรม ออดตอกัน โทร. 085-6278606	บ้านแปะ	จอมทอง	ลำไย	การผลิตลำไยนอกฤดู	นายวารินทร์ พงษ์ดา 081-9804272
21	นายอรุณพ คำนวล โทร. 081-0350614	ป่าไหนด	พร้าว	ลำไย	การใช้สารชีวภัณฑ์ในการป้องกันกำจัดศัตรูพืช	นายอภิเชษฐ์ กัณหวงษ์ 093-1303023
22	นายสุทิน พงษ์พิทยธำ โทร. 089-9561640	หางดง	ฮอด	ลำไย	เพิ่มประสิทธิภาพผลิตลำไยนอกฤดู	องศ์ พักชัยพหล 093-1303004
23	นายนิเวศน์ อดตอง โทร. 087-1776460	ดอยหล่อ	ดอยหล่อ	ลำไย	1. การลดต้นทุนการผลิตลำไย 2. การผลิตลำไยนอกฤดู 3. การตัดแต่งกิ่งลำไย	นายประจักษ์ บันคำ 093-1303071
24	นายดวงดี สันนิดา โทร. 087-1904581	เมืองแหง	เวียงแหง	กระเทียม	1. การใช้ไส้ปรังเกอร์ 2. การใช้ปุ๋ยพืชสดการใช้ปุ๋ยหึ่ง และซีพี	นายชาย มณี 085-7276004
25	นายบุญมี บุญหาพิชัย โทร. 089-2632157	สันป่ายาง	แม่แตง	ข้าว	การลดต้นทุนการผลิตข้าว	นายอนานท์ แสนสามกอง 089-7882009

ตาก

ลำดับ	เกษตรกรต้นแบบ	ตำบลที่ตั้งศูนย์	อำเภอ	สินค้าหลัก	จุดเด่นของศูนย์	เจ้าหน้าที่ตำบล/โทรศัพท์
1	นายโน อิมเอี่ยม โทร. 087-1979016	วังประจบ	เมืองตาก	ข้าว	ลดต้นทุนการผลิตข้าว	นายพงศกร วงศ์เดือน 093-3012715
2	นางทรัพย์ คำแดง โทร. 087-2001482	ตากตก	บ้านตาก	ข้าว	ลดต้นทุนการผลิตข้าว	นาย อีร์วัฒน์ กันยามิ 085-6186875
3	นายมนัส โตเอี่ยม โทร. 862106207	สามเงา	สามเงา	ลำไย	ลดต้นทุนการผลิตลำไย	นายจรัส จินะการ 086-0919494
4	นางณอมศรี แสนหาญ โทร. 089-6398985	แม่สอด	แม่สอด	ข้าว	ลดต้นทุนการผลิตข้าว	นายบรรพต สืบบัวบาน 093-1302726
5	นายเครื่อง เสมา โทร. 085-0496216	แม่ระมาด	แม่ระมาด	ข้าว	การผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวพันธุ์ดี	น.ส.เบญจกัญญาณี แสนคำ 093-1302735
6	นายอุเทน คำแสน โทร. 080-1175645	แม่ต๋าน	ท่าสองยาง	ข้าว	ลดต้นทุนการผลิตข้าว	นายเหมวิช พนาเวฬุมาศ 093-1302741
7	นายวิรัชกร แซ่ลี โทร. 089-2525350	คีรีราษฎร์	พบพระ	ผัก (กะหล่ำปลี)	การผลิตผักปลอดภัย	นายสุระวิทย์ ปัญญา 081-2815546
8	นายธีรวัฒน์ ไทโรจน์วัฒน์ โทร. 097-9580284	โมโกร	อุ้มผาง	ผัก (กะหล่ำปลี)	การผลิตต้นทุนการผลิตผัก	นายพพล พูแสง 085-7111247
9	นางปาริฉัตร งอกงาม โทร. 062-5255955	เชียงทอง	วังเจ้า	มันสำปะหลัง	ลดต้นทุนการผลิตมันสำปะหลัง	นางสาวธมลวรรณ สิทธิกัน 081-8202354

นครสวรรค์

ลำดับ	เกษตรกรต้นแบบ	ตำบลที่ตั้งศูนย์	อำเภอ	สินค้าหลัก	จุดเด่นของศูนย์	เจ้าหน้าที่ตำบล/โทรศัพท์
1	นางสุยีน สุขเกษม โทร. 087 5739886	บ้านแก่ง	เมืองนครสวรรค์	ข้าว	1.การลดต้นทุนการผลิตข้าว 2 การปรับปรุงบำรุงดิน 3 การใช้สารชีวภัณฑ์	น.ส.จุฬาลักษณ์ แห่งไทย 087 209 7322
2	นายสามารถ คำหลาบ โทร. 085-7367306	เนินศาลา	โกรกพระ	ข้าว	ลดต้นทุนการผลิต	นางนันทิยา วาสุกรี 081-9532567
3	นายอิทธิชัย จันทร์แจ้ง โทร. 086-9391059	ชะมัง	ชุมแสง	ข้าว	การลดต้นทุนการผลิตข้าว	นางวันนา เล็กวิไล 086-212 1933
4	นายสุนทร ท้วมเทศ โทร. 089 9065898	หนองกลับ	หนองบัว	ข้าว	1.ลดต้นทุนการผลิตข้าว 2 การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต	นายธนวรรณ ท้วมเทศ 093 3192268
5	นายพิชัย โสทะ โทร. 090-4971997	บึงปลาทู	บรรพตพิสัย	ข้าว	การลดต้นทุนการผลิตข้าว	นางนพสร เทจรัตน์ 081-9721850
6	นายพิศ คงขาว โทร.	หัวหวาย	ตาคลี	อ้อยโรงงาน	1. ระบบน้ำหยด 2. การใช้แมลงศัตรูธรรมชาติ	นางจันทา ป้ายเมือง 081-3247966
7	พ.อ.อ. สมเดช ศิริพนธ์ โทร. 096 4177042	ตำบลท่าตะโก	ท่าตะโก	ข้าว	การผลิตเชื้อราชีวเวอเรีย และไตรโคเดอร์มา	นางจันทรา ป้ายเมือง 089 8149959
8	นางตรุษ บัณฑิต โทร. 086-2081530	ยางขาว	พยุหะคีรี	ข้าว	ลดต้นทุนการผลิต	นางอรทัย จิโรจน์บุกุล 086-5732629

นครสวรรค์

ลำดับ	เกษตรกรต้นแบบ	ตำบลที่ตั้งศูนย์	อำเภอ	สินค้าหลัก	จุดเด่นของศูนย์	เจ้าหน้าที่ตำบล/โทรศัพท์
9	นางทองเมืง พรหมพิทักษ์ โทร. 080-5055800	วังน้ำลาด	ไพศาลี	ข้าว	การลดต้นทุนการผลิต	นางสาวมานิตา จันทร์เศรษฐี 086-1987624
10	นายจำลอง สงวนสุข โทร. 081-0456638	ลำพยนต์	ตากฟ้า	มันสำปะหลัง	การลดต้นทุนการผลิต	นายถือชัย โยธาสอน 084-4616110
11	นางสาวชัชวาล รุ่งแจ้ง โทร. 086-6805631	หนองเต่า	เก้าเลี้ยว	ข้าว	การลดต้นทุนการผลิต	นายภูษพงษ์ เวียงยา 093-3192178
12	นายเสีयर เทพสนธิ โทร. 084-4934776	แม่วังค์	แม่วังค์	มันสำปะหลัง	การเพิ่มผลผลิตมันสำปะหลัง	นายวันโชค วงษ์มี 082-4072817
13	นายเฉลิม ประสาทเขตรณ โทร. 087-2107360	วังเมือง	ลาดยาว	ข้าว	การลดต้นทุนการผลิตข้าว	นางเชเม เกษมรัตน์ 089-2745375
14	นายสุด ลำภา โทร. 087-8409328	แม่เปิน	แม่เปิน	ข้าว	การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตข้าว	น.ส.ชมพู บุญรอดกลับ 093-3192230
15	นางเตือนใจ โบไพศาล โทร. 081-9735187	ตำบลชุมตาบง	ชุมตาบง	ข้าว	1 ลดต้นทุนการผลิต 2 การบริหารจัดการการ 3 การแปรรูปผลผลิต	นางณัฐนันท์พร ศรีชัย 093-3192185

พ่าน

ลำดับ	เกษตรกรต้นแบบ	ตำบลที่ตั้งศูนย์	อำเภอ	สินค้าหลัก	จุดเด่นของศูนย์	เจ้าหน้าที่ตำบล/โทรศัพท์
1	นายประเสริฐ หนองคำ โทร. 082-3864732	ฝายแก้ว	ภูเพียง	ข้าว	1.การใช้ปุ๋ยสั่งตัด 2.การผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวชุมชน	นายสมชาย สมใจ 093-1304801
2	นางพอง พงษ์จันทร์ โทร. 086-0835468	พญาแก้ว	เขียงกลาง	ลำไย	1. การผลิตลำไยลำไยมาตรฐาน GAP 2. การใช้สารชีวภัณฑ์ลดต้นทุนการผลิต	นายเรวัต พรหมสาร 093-1795788
3	นายจันทร์ พรหมรักษา โทร. 087-1780766	สถาน	บัว	ข้าว	1. ผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว 2. ใช้สารชีวภัณฑ์เพื่อลดการใช้สารเคมี	นางสุภาวรัตน์ เทพอาจ 085-6548316
4	นายสมบุรณ์ สุทธิ โทร. 094-8289439	เมืองลี	นาหมื่น	ข้าว	1.การใช้สารชีวภัณฑ์ 2.การลดต้นทุนการผลิต	นายอภิสิทธิ์ ห่านตระกูล 054-787057
5	นายธีระศักดิ์ วงศ์ชัย โทร. 090-4687215	บ้านพี่	บ้านหลวง	ข้า้โหดเลี้ยงสัตว์	1.การลดต้นทุนการผลิต 2.เกษตรผสมผสาน	นายประทวน จันทร์ดี 093-1304591 062-2959311
6	นายทิพย์ ขัติเนตร โทร. 089-5569699	หนองแดง	แม่จริม	ข้าว	1.การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ของดิน (ปุ๋ยสั่งตัด) 2.ใช้สารชีวภาพและสารชีวภัณฑ์ 3.การลดต้นทุนการผลิต	น.ส.น้ำทิพย์ สิทธิ 081-9608780
7	นายเดช จักรน้อย โทร. 054-681157	ไชยสถาน	เมืองน่าน	ข้าว	1.การผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว	นายประพันธ์ พวงมณี 087-3180287
8	นายเวทย์ ทะภูมินทร์ โทร. -	บัวใหญ่	น่าน้อย	ยางพารา	ลดต้นทุนการผลิตยางพารา	นายพงษ์พัฒน์ วิวัฒน์ 086-1269377
9	นายสกลิต ตันชูชีพ โทร. 081-0239212	และ	พุงช้าง	เงาะ	1.การใช้สารชีวภัณฑ์ ปุ๋ยทางใบ และ 2.ฮอโมนเพื่อเพิ่มผลผลิต	นายชาญศักดิ์ สิทธิพงษ์ 081-6343441
10	นางจินดา สักขวา โทร. 084-3716426	นาเหลียง	เวียงสา	ยางพารา	1.การแปรรูปผลผลิต 2. การลดต้นทุนการผลิต	ยุพิน ไชยราชา 081-7466930
11	นายสมนึก ทิศจาร โทร. 089-9566903	บ่อเกลือใต้	บ่อเกลือ	ขวยหอม (ผลิตเส้นใย)	1.การผลิตขวยหอม 2.เกษตรผสมผสาน	นายลัญจกร เตปา 093-1304596

นาน

ลำดับ	เกษตรกรต้นแบบ	ตำบลที่ตั้งศูนย์	อำเภอ	สินค้าหลัก	จุดเด่นของศูนย์	เจ้าหน้าที่ตำบล/โทรศัพท์
12	นายฉัตรชัย บัวแสน โทร. 089-9973405	ขุนมา่น	เฉลิมพระเกียรติ	หมอนผสมสด	- การเพิ่มประสิทธิภาพการปลูกหมอนผสมสด	นายนพดล อุปลัมภ์ 089-8444818
13	นายปกรณ์ ชังเมฆ โทร. 081-1670439	คูพงษ์	สันติสุข	ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	1.ลดการใช้สารเคมี/ปุ๋ยเคมี 2.การดูแลรักษา	นางณภัทร กำนันท์ 084-7675366
14	นายสีอาน บุญใหญ่ โทร. 093-2714509	ยอด	สองแคว	มะนาว	การผลิตมะนาวนอกฤดู	นางชุติกร ต้นกุล 085-0389689
15	นายบุญวาท หลีใจ โทร. -	ตาลชุม	ท่าวังมา	ลำไย	การผลิตลำไยให้มีคุณภาพดี	ประดิษฐ์ นิลแก้ว 089-9543401

พะเยา

ลำดับ	เกษตรกรต้นแบบ	ตำบลที่ตั้งศูนย์	อำเภอ	สินค้าหลัก	จุดเด่นของศูนย์	เจ้าหน้าที่ตำบล/โทรศัพท์
1	นายบาล บุญแก้ว โทร. -	บ้านต๋น	เมืองพะเยา	ข้าว	1. เพิ่มผลผลิต 2. ลดต้นทุนการผลิต 3. การผลิตสู่เกษตรกรปลอดภัย/อินทรีย์	นายมนัส สพานแก้ว 089-5571740
2	นายวีระ ดวงหาลัง โทร. -	อ่าทอง	เชียงคำ	ข้าว	การลดต้นทุนโดยการใช้ปุ๋ยน้ำชีวภาพ	นายสงกรานต์ ดวงอ้าย 093-1303248
3	นายสมชัย ฟองรัตน์ โทร. -	ดงสุวรรณ	ดอกคำใต้	ข้าว	การลดต้นทุนการผลิตข้าว	นางสาวอัญชลี ปัญญากราว 081-9012275
4	นายถนอม สิงห์แก้ว โทร. -	แม่สุก	แม่ใจ	ข้าว	1.ผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวพันธุ์ดี 2.ลดต้นทุนการผลิต 3. การผลิตข้าวปลอดภัย	นางพัฒนา แสนไช 091-8583715 093-1303264
5	นายบุญมี คุณารูป โทร. 084-3131957	จุน	จุน	ข้าว	1.การเพิ่มผลผลิต 2. การป้องกันกำจัดศัตรูข้าวโดยชีววิธี 3. ลดต้นทุนการผลิต	นางสาวแสงทอง นามบึง 093-1303242
6	นายบุญเล กิจธรรมา โทร. -	ควง	ปง	ข้าว	1. การพัฒนาคุณภาพข้าว 2. การเพิ่มผลผลิต 3. การคัดพันธุ์	นายพรเพชร เต่าแก้ว 054-497233
7	นายสมพล เวียนรอบ โทร. -	สบง	กุขาง	ข้าว	1. ลดต้นทุนการผลิต 2. เพื่อเพิ่มศักยภาพ (GAP/อินทรีย์)	นายประสิทธิ์ ยืนยงแสน 089-8532910
8	นายณัฐวุฒิ เมืองก้อน โทร. -	เชียงม่วน	เชียงม่วน	ข้าว	1. ลดต้นทุนการผลิต 2. เพิ่มศักยภาพการผลิต	นายสัญญา เร่งเร็ว 081-0334307
9	นายมานิตย์ ฟ้าแก้ว โทร. -	แม่ใจ	ภูกามยาว	ข้าว	1. การพัฒนาคุณภาพข้าว 2. การเพิ่มผลผลิต 3. การคัดพันธุ์	นางเศรษฐีรัตน์ คงภักภรพ 081-9504650

พิจิตร

ลำดับ	เกษตรกรต้นแบบ	ตำบลที่ตั้งศูนย์	อำเภอ	สินค้าหลัก	จุดเด่นของศูนย์	เจ้าหน้าที่ตำบล/โทรศัพท์
1	นายสำเนียง เขียวล่อ โทร. 094-4618567	ดงป่าคำ	เมือง	ข้าว	การลดต้นทุนการผลิตข้าว	นางสาวอัญชรี เดชมา 093-1300457
2	นายสุทธิ บ้อมระวี โทร.081-5324595	วังทรายพูน	วังทรายพูน	ข้าว	การผลิตและการใช้สารชีวภัณฑ์ ทดแทนสารเคมี	น.ส.อัญชลี เดชมา 093-1300457
3	นายอุดม ระดาสิทธิ์ โทร. 083-6307336	ทุ่งใหญ่	โพธิ์ประทับช้าง	ข้าว	1. เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตเมล็ด พันธุ์ข้าวคุณภาพ 2. การคัดพันธุ์ปนข้าว	นายอนันต์ พงษ์ชัย 093-1300455
4	นางอุทุมพร สายทองสุข โทร. 086-9374926 091-0269855	ห้วยเกตุ	ตะพานหิน	ข้าว	การปฏิบัติตามกระบวนการผลิตข้าวที่ดี และเหมาะสม	นางวันันท์ บุญจันทร์ 093-1300473

พิจิตร

ลำดับ	เกษตรกรต้นแบบ	ตำบลที่ตั้งศูนย์	อำเภอ	สินค้าหลัก	จุดเด่นของศูนย์	เจ้าหน้าที่ตำบล/โทรศัพท์
5	นายมานะ อินทโชติ โทร.085-7261908	วังสำโรง	บางมูลนาก	ข้าว	การใช้สารชีวภัณฑ์ทดแทนการใช้สารเคมี	นายวีรัตน์ แป้นถนน 093-1300467
6	นางโชติกา พิงไชยวรา โทร. 089-9601132	บ้านน้อย	โพทะเล	ข้าว	1 ใช้เมล็ดพันธุ์ข้าวที่มีคุณภาพดี 2 ทดสอบความงอกก่อนการเพาะปลูก	น.ส.เบญจรัตน์ อ่ำเป็น 848123737
7	นายสำเนียง เต็กขม โทร. 0817073387	เนินปอ	สามง่าม	ข้าว	การลดต้นทุนการผลิตข้าว	นายศรราช จันทรมณี 093-1300451
8	นายบุญชู ขุนอินทร์ โทร. 089-5662849	ท้ายทุ่ง	ทับคล้อ	ข้าว	การลดต้นทุนการผลิตข้าว	นายกิตติพัฒน์ อินทรประสิทธิ์ 094-6068384
9	นายสายันต์ บุญอึ้ง โทร. 081-8871964	วังทับไทร	สากเหล็ก	มะม่วง	การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตมะม่วงให้มีคุณภาพ GAP เพื่อการ	นายชินวัฒน์ คุ้มม่วง โทร. 085-7293343
10	นางจันทร์ดา ดีแจ่ม โทร. 093-8316524	บึงนาราง	บึงนาราง	ผัก	1 การผลิตและการใช้สารชีวภาพ/สารชีวภัณฑ์ทดแทนการใช้สารเคมี 2 การใช้ระบบน้ำ	นายชจรศักดิ์ คัญทับ 081-9727420
11	นางนรารัตน์ อ้วนหวน โทร. 080-1198260	วังจันทน์	คงเจริญ	ข้าว	1 จัดการศัตรูพืชอย่างมีประสิทธิภาพ 2 การใช้สารเคมี	น.ส.อัญชลี สมุลักษณ์ 093-130-0482
12	นายสมศักดิ์ พรหมเดช โทร. 087-1528668	บึงบัว	วชิรบำรุง	ข้าว	1 การทำนาด้วยวิธีโยนกล้า 2 การลดต้นทุนการผลิต	นางสาวพริภา รัชชธรรม 093-130-0460

พิจิตรโลก

ลำดับ	เกษตรกรต้นแบบ	ตำบลที่ตั้งศูนย์	อำเภอ	สินค้าหลัก	จุดเด่นของศูนย์	เจ้าหน้าที่ตำบล/โทรศัพท์
1	นายเกษม โตมา โทร. 083-4109163	จอมทอง	เมือง	ข้าว	การลดต้นทุนการผลิตข้าว	นางเนาวรัตน์ แก้วแจ้ง 0898566853
2	นายเสาร์ ปรึชานา โทร. 081-2052961	ชัยนาม	วังทอง	มะม่วง	การพัฒนาคุณภาพมะม่วงเพื่อการส่งออก	นางจิระพร ปันผสม 089-2676581
3	นางพรภรณ์ เหลืองทอง โทร. 086-1719801	นิคมพัฒนา	บางระกำ	ข้าว	1. การลดต้นทุนการผลิตข้าว 2. การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต	นายสุทัศน์ อ่อนศรี 081 - 5965408
4	น.ส.ศิวพร สิงห์ลักษณ์ โทร. 086-8329391	บางกระทุ่ม	บางกระทุ่ม	กล้วย	การเพิ่มคุณภาพการผลิต	นายอุทิศ ใจฝัน 083 2161686
5	นางเสงี่ยม เรืองดี โทร. 085-1510379	ท่าช้าง	พรหมพิราม	ข้าว	ลดต้นทุนการผลิตข้าว	นายเฉลิม แจ่มฉาย 084-1520897
6	นายจันทน์ ชมภูมี้ โทร. 089-2690301	ไพร่อย้อย	เนินมะปราง	ข้าว	ลดต้นทุนการผลิตข้าว	นายชจรศักดิ์ สีบุญมย์ 093-1300638
7	นางจรรยา ราชบรรจง โทร. 089-4387346	ท่างาม	วัดโบสถ์	ข้าว	1. ผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวพันธุ์ดี 2. การลดต้นทุนการผลิตข้าว	นายพงษ์ศักดิ์ ทรายน้อย 08-1727-6376
8	นายสมชาติ ทิมพร้อม โทร. 081-5967264	หนองกะทาว	นครไทย	สับปะรด	1. การบริหารจัดการศัตรูพืช 2. การผลิตน้ำปุ๋ยชีวภาพ	นายบุญสม จันทร์วุฒิ 061-3012310
9	นางวิลาวัลย์ จันทร์วงษ์ โทร. 086-8692243	สวนเมี่ยง	ชาติตระการ	มันสำปะหลัง	การลดต้นทุนการผลิต	นายณัฐพล กิตติบุญญวัฒน์ 0931300634

จังหวัดเพชรบูรณ์

ลำดับ	เกษตรกรต้นแบบ	ตำบลที่ตั้งศูนย์	อำเภอ	สินค้าหลัก	จุดเด่นของศูนย์	เจ้าหน้าที่ตำบล/โทรศัพท์
1	นางลดาวัลย์ จุมพองมา โทร. 088-1744505	ตะเภาชะ	เมืองเพชรบูรณ์	มะขาม	การผลิตมะขามหวานคุณภาพ	นายญาณกร อธิญกุล 066-7833339
2	นายบุญตา เขียมแห้ง โทร. 096-1532648	บ้านตัว	หล่มสัก	ข้าว	ลดต้นทุนการผลิต	นายสรราช อินทรเสนี 093-1300420
3	นายมิตรชัย ยุทธรักษ์ โทร. 086-9260949	นาแซง	หล่มเก่า	เกษตรผสมผสาน	การจัดการพื้นที่ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	นางวันรัตน์ ดีทอง 081-9528279
4	นายกายสิทธิ์ บำรุงศิริ โทร. 087-8389660	เขาค้อ	เขาค้อ	ข้าว	การอนุรักษ์และคัดเลือกพันธุ์ข้าวไร่	นางสาวมณีรัตน์ ศุภสำราญ 081-9730513
5	นางสาวเกษรา สุภทพรพิรมล โทร. 081-6703453	น้ำหนาว	น้ำหนาว	ผัก	การผลิตพืชผักอินทรีย์	น.ส.กรองกาญจน์ กาญจนวิบูลย์ 093-1300069
6	นายประสาน จรรย์รักษ์ โทร. 089-2694625	ท่าข้าม	ชนแดน	เกษตรผสมผสาน	1 เกษตรผสมผสาน 2 พลังงานทดแทน	นายประจัน แก้วหา 092-3256756
7	นางพวงราช ราชพรหมมา โทร. 085-2715828	ห้วยดง	วังโป่ง	มะม่วง (น้ำดอกไม้สีทอง)	การผลิตมะม่วงปลอดภัย	นางสาววรรณภา ห้วยใจเพชร 093-1300384
8	นายสุดใจ มีใหญ่ โทร. 091-8382862	บ้านโคกขี้	หนองไผ่	มะม่วง	การผลิตมะม่วงคุณภาพเพื่อการส่งออก	นายวิเชียร ดำงอน 084-6181144
9	นางสมจิตร มูลเมือง โทร. 085-2760219	กันจุก	บึงสามพัน	ข้าว	ลดต้นทุนการผลิตข้าว	นายบุญช่วย เอกเอี่ยม 086-2029069
10	นายวิรุทธิ์ กองดี โทร. 081-7910639	โคกปรัง	วิเชียรบุรี	ข้าว	ผลิตข้าวปลอดภัยจากสารพิษ	นายสาย หวังผลกลาง 089-8587689
11	นายเฉลิมชัย ช่วยดับโรค โทร. 089-4363006	ศรีเทพ	ศรีเทพ	ข้าว	การปลูกข้าวอินทรีย์	นายเฉลิมชัย สารานียคุณ 093-1300056

แพร่

ลำดับ	เกษตรกรต้นแบบ	ตำบลที่ตั้งศูนย์	อำเภอ	สินค้าหลัก	จุดเด่นของศูนย์	เจ้าหน้าที่ตำบล/โทรศัพท์
1	นายวิทยา มหิงษา โทร. 088 - 4152161	ห้วยม้า	เมืองแพร่	ข้าว	การลดต้นทุนการผลิตข้าว	นายณรงค์ ทาขาว 093-1302913
2	นางสาวสวดก จำรัส โทร. 086-9174158	ร่องกาบ	สูงเม่น	ข้าว	การลดต้นทุนการผลิตข้าว	นายจำลอง ปรอดโปร่ง 093-1302954
3	วันชัย โพธิ์ศรีทอง โทร. 083-7645457	หนองม่วงไข่	หนองม่วงไข่	พริก	การผลิตพริก GAP	นางสุนธา คาระโก 085-4989600
4	นายสมพจน์ ทาคำ โทร. 085-7176896	นาหูน	วังชิ้น	ส้มเขียวหวาน	ลดต้นทุนการผลิตส้มเขียวหวาน	นายประชาเวช เกษอินทร์ 093-1302964
5	นายเนตร ศรีทา โทร. 086-1842069	แม่ทราย	ร่องกาง	ข้าว	การลดต้นทุนการผลิตข้าว	นายสุทัศน์ ดันดีตันทิพัฒน์ 089-6331650
6	นายสนอง สงศรี โทร. 089-5551099	แม่จัวะ	เด่นชัย	ข้าว	การลดต้นทุนการผลิตข้าว	นายสมบูรณ์ ผาฆะณี 085-8390419

แพร่

ลำดับ	เกษตรกรต้นแบบ	ตำบลที่ตั้งศูนย์	อำเภอ	สินค้าหลัก	จุดเด่นของศูนย์	เจ้าหน้าที่ตำบล/โทรศัพท์
7	ชิตติรัตน์ สมฤทธิ์ โทร 089-5531829	แม่ปาน	ลอง	ลองกอง	การลดต้นทุนการผลิตลองกอง	นายคณัย ใจจะดี 093-1302937
8	นายเปล่ง เรือนทอง โทร. 089- 9535658	หัวเมือง	สอง	ข้าว	การลดต้นทุนการผลิตข้าว	นายรุติวัฒน์ ส่างสวัสดิ์ 086-1964036

แม่ฮ่องสอน

ลำดับ	เกษตรกรต้นแบบ	ตำบลที่ตั้งศูนย์	อำเภอ	สินค้าหลัก	จุดเด่นของศูนย์	เจ้าหน้าที่ตำบล/โทรศัพท์
1	นายเทวัญ ปัญญาประเสริฐ โทร. 083-5694838	ปางหมู	เมืองแม่ฮ่องสอน	ข้าว	การผลิตข้าวปลอดภัย	นายคณิศร ศิววงศ์ 053-695462
2	นายयरรงค์ ยาดี โทร. -	แม่มาเดิล	ป่าเย็บ	ข้าว	ลดต้นทุนการผลิต	นางเยาวลักษณ์ แสนพิทยาพร 081-9522515
3	นายเวียน ดีบมา โทร. 061-2373585	สบป่อง	ป่างะมา	ข้าว	ลดต้นทุนการผลิต	นายเนติพล นนทธรรม 084-7410024
4	นายวัฒน์ สุวรรณเขตนิคม โทร. 087-0878304	ขุนยวม	ขุนยวม	ข้าว	1. ลดต้นทุนการผลิตข้าว 2. การเกษตรไร่นาสวนผสม 3. เกษตรปลอดภัย	น.ส.สุกัญญา มนุแสง 088-4343184
5	นายวินิจ กุศลศิริ โทร. 080-8563690	สันติคีรี	แม่ลาน้อย	ข้าว	1. การใช้สารชีวภัณฑ์ 2. การทำวนเกษตร	นายวรกร พงกกระจาย 081-162 5095
6	นายหัตถ์ เค่นดอกไม้ โทร. 084-8107420	แม่สะเรียง	แม่สะเรียง	ข้าว	การผลิตข้าวปลอดภัย	น.ส.วิลาวัลย์ ไผ่นันทา 081-8459835
7	นายไสว พิเศษชัย โทร. -	แม่สามแลบ	สบเมย	ข้าว	การผลิตพืชข้าวคุณภาพดี	นางสาวนฤมล อุปละ 081-0339682

ลำปาง

ลำดับ	เกษตรกรต้นแบบ	ตำบลที่ตั้งศูนย์	อำเภอ	สินค้าหลัก	จุดเด่นของศูนย์	เจ้าหน้าที่ตำบล/โทรศัพท์
1	นายศรีนวล เจริญ โทร. 062-2984726	วังเหนือ	วังเหนือ	ลำไย	1. การตัดแต่งกิ่ง 2. การจับน้ำให้ลำไยออกดอก	นายธงชัย หล่อวิล 086-9217992
2	นางดวงดาว กุริโสภาเรตต์ โทร. 081 7243581	หัวเสือ	แม่ทะ	ข้าว	การผลิตข้าวอินทรีย์	นายณนอม พงษ์อิสระ 085 0341796
3	นายอัคร สิทธิอมรสกุล โทร. 089 1914257	ปงยางคก	ห้างฉัตร	ข้าว	การลดต้นทุนการผลิต	นายจรัส เตชะสาย 081 8782450
4	นายอนก ประสม โทร. 086-1977712	ทุ่งผึ้ง	แจ้ห่ม	มะนาว	การผลิตมะนาวนอกฤดู	นายเนตร แก้วจินดา 093-1306975
5	นางรัศมี อิงสุขสันติสุข โทร. 093 5366146	ลบบ้าน	แม่เกาะ	ข้าว	การใช้ปุ๋ยอินทรีย์ผสมชีวมีต	นางศิริทิพย์ ถาวรศักดิ์ 084 4606425 093-1300935
6	นางสาวสมคิด ยุ่นแก้ว โทร. 089-9515323	สบปราบ	สบปราบ	ข้าว	ลดต้นทุนเก็บผลผลิตข้าว	นายบัณฑิต สอนอินทร์ 093-1306713
7	นายบัณฑิต สวรรค์บรรพต โทร. 098 7475194	แม่พริก	แม่พริก	ข้าว	ลดต้นทุนการผลิตข้าว	นางสาวขวัญภรณ์ ปิงสมุทร 081-6625171

ลำปาง

ลำดับ	เกษตรกรต้นแบบ	ตำบลที่ตั้งศูนย์	อำเภอ	สินค้าหลัก	จุดเด่นของศูนย์	เจ้าหน้าที่ตำบล/โทรศัพท์
8	นางสุวิทย์รัตน์ จิตติยะ โทร. 081-7245306	เถินบุรี	เถิน	ข้าว	ลดต้นทุนการผลิตข้าว	นางนันทกัญญา จรุงเกษม 093 1300929
9	นายวรรณ พูใจ โทร. 087 1818490	บ้านเสด็จ	เมืองลำปาง	ลิ้นปรี่สด	การผลิตลิ้นปรี่สดคุณภาพอินทรีย์	นายสมเจตน์ คำดีวงศ์ 081 9611307
10	นายสมบุรณ์ จังกา โทร. 089 8554438	ทุ่งกว๋าว	เมืองปาน	ข้าว	การใช้ปุ๋ยอินทรีย์และชีวภาพในแปลงนาข้าว	นายปรีชา พรมนา 087 1763521
11	น.ส.รังษิยา แสงสุกาว โทร. 081 7250040	หลวงใต้	งาว	ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	1. การใช้พันธุ์ต้านทานต่อโรค 2. การใช้เครื่องจักรกลการเกษตร	นายสมาน เตียนด๊ะนัน 086 1882175
12	นายเอกตม์ ใจกันหา โทร. 080-6739458	เสริมซ้าย	เสริมงาม	ถั่วลิสง	1. ใช้ปุ๋ยชีวและโตโลไมต์ในการเพิ่มผลผลิต 2. ใช้ไตรโคเดอม่าควบคุมศัตรูเพื่อป้องกันเชื้อรา 3. ใช้ปุ๋ยอินทรีย์ควบคู่กับปุ๋ยเคมีในการเพิ่มผลผลิต	นางจิตตรา กาวิลวงค์ 081-8830950
13	นายนำถน มณีแก้ว โทร. 084 3717851	ศาลาไชย	เกาะคา	ข้าว	1.การผลิตข้าวปลอดภัย 2. การใช้ปุ๋ยอินทรีย์และชีวภาพในแปลงนาข้าว	นางจิตตรา กาวิลวงค์ 081 8830950

ลำพูน

ลำดับ	เกษตรกรต้นแบบ	ตำบลที่ตั้งศูนย์	อำเภอ	สินค้าหลัก	จุดเด่นของศูนย์	เจ้าหน้าที่ตำบล/โทรศัพท์
1	ร.ต.อ.วิสูตร กันไชยสีก โทร. 081-9801100	ศรีบัวบาน	เมืองลำพูน	ลำไย	การผลิตลำไยนอกฤดู	นายพันธุรัฐ สิทธิปุ 081-7244226
2	นายดำรงค์ จินะภาค โทร. 081-7247327	หากาศ	แม่ทา	ลำไย	การผลิตลำไยนอกฤดู	นายวรกาญจน์ ธรรมตา 082-1832094
3	นายประวัน ปาตีคำ โทร. 086-1809778	ศรีเตี้ย	บ้านโฮ้ง	ลำไย	การผลิตลำไยนอกฤดู	นางธัญญารัตน์ ปาละมี 084-3714243
4	นายจันทร์ วงศ์เรือง โทร. 097-9633025	ลี	ลี	ลำไย	การผลิตลำไยนอกฤดู	นายการณย์ ประภัสระกุล 861912404
5	นายชาลิต ศรีวิจิ โทร. 093-0456334	ตะเคียนปม	ทุ่งหัวช้าง	ลำไย	การผลิตลำไยนอกฤดู	นายธณวัฒน์ วรรณใหม่ 093 - 1302897
6	นายไพฑูรย์ คำสุข โทร. 083-3181364	บ้านเรื่อน	ป่าซาง	ลำไย	การผลิตลำไยนอกฤดู	นายเกรียงไกร น้ำสา 081-9527125
7	นางสมพิศ สมพงษ์ โทร. 089-6313691	บ้านธิ	บ้านธิ	ลำไย	การผลิตลำไยนอกฤดู	นายนิพันธ์ ศรีวิชัย 093-1302908
8	นายวีโรจน์ แสนไชย โทร. 087-1880816	วังมาง	เวียงหนองล่อง	ลำไย	การผลิตลำไยนอกฤดู	นางเกศริน เมธลา 093-1302912

สุโขทัย

ลำดับ	เกษตรกรต้นแบบ	ตำบลที่ตั้งศูนย์	อำเภอ	สินค้าหลัก	จุดเด่นของศูนย์	เจ้าหน้าที่ตำบล/โทรศัพท์
1	นายสมาน ถาวร โทร. 087-3074272	วังทองแดง	เมืองสุโขทัย	ข้าว	ลดต้นทุนการผลิตข้าว	นายณิล จำปาอิม 089-5668833
2	นายสาธิต จิวหา โทร. 089-9572868	วังลึก	บ้านด่านลานหอย	มันสำปะหลัง	การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต	ชื่อ นางฐิติพร เกิดสิน 093-1302756
3	นายกล โคมคุ้ม โทร. 081-6758969	บ้านป่าพุ	คีรีมาศ	ข้าว	1. ข้าวอินทรีย์ 2. ผลิตปุ๋ยอินทรีย์เพื่อลดต้นทุน	ชื่อ นางสาววิสา สุริยา 093-1302763
4	นางกฐิน แสงมี โทร. 087-8477314	โกรนอก	กงไกรลาศ	ไร่นาสวนผสม	ไร่นาสวนผสม	นายสารณญ วงศ์ทิพย์ 081-7860213

สุโขทัย

ลำดับ	เกษตรกรต้นแบบ	ตำบลที่ตั้งศูนย์	อำเภอ	สินค้าหลัก	จุดเด่นของศูนย์	เจ้าหน้าที่ตำบล/โทรศัพท์
5	นายบุญช่วย มั่นคง โทร. 086-9353393	สามเรือน	ศรีสำโรง	มะนาว	1. เปลี่ยนมะนาวเป็นมะนาว 2. ผลิตปุ๋ยหมัก 3. นำส้มควั่นไม้	นายเสวียน กันทะขุมภู 087-6433243
6	นายรวม ยิ้มย่อง โทร. 080-6663587	ป่ากุมเกาะ	สวรรคโลก	ข้าว	ผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว	นายพงษ์ศักดิ์ จันทร์งาม 085-5669394
7	นายธนวัฒน์ เดชวงค์ โทร. 088-04208186	บ้านแก่ง	ศรีสำโรง	ข้าว	การลดต้นทุนการผลิตข้าว	นายสุเทพ ประดิษฐ์ 086-2118103
8	นายอนันต์ชัย สังเกตใจ โทร. 086-2058280	ทุ่งเสลี่ยม	ทุ่งเสลี่ยม	ข้าว	การลดต้นทุนการผลิตข้าว	นายทินกร มั่นคง 086-2175408
9	นายสายชล จันทร์วีไร โทร. 093-2802862	น้ำขุม	ศรีนคร	มะม่วง	1. การลดต้นทุน 2. การผลิตมะม่วงไซคอนันต์นอกฤดู	นางกรัญญา ยศพิรุณหงส์ 093-1302805

อุตรดิตถ์

ลำดับ	เกษตรกรต้นแบบ	ตำบลที่ตั้งศูนย์	อำเภอ	สินค้าหลัก	จุดเด่นของศูนย์	เจ้าหน้าที่ตำบล/โทรศัพท์
1	นางศิริอร อ่อนคง โทร. 087-8395489	กึ่งตะเภา	เมือง	ข้าว	1. การผลิตสารชีวภัณฑ์ 2. เพิ่มผลผลิตต่อหน่วย 3. ลดต้นทุนการผลิต	นายสุรัตน์ สัตยาภรณ์ 089-9594437
2	นายทวี เดชชัย โทร. 085-7359780	แม่พูล	ลับแล	ทุเรียน	1. การผลิตทุเรียนคุณภาพดี 2. ลดต้นทุนการผลิต	นายธีระพล เหมืองหม้อ 081-5335278
3	นายมานพ งามวาง โทร. 087-2123478	บ้านแก่ง	ตรอน	ข้าว	1. พัฒนาคุณภาพผลผลิต 2. การผลิตและใช้สารชีวภัณฑ์ 3. ลดต้นทุนการผลิต	นางกิ่งแก้ว ทวีวัฒน์ 080-6878536
4	นายอัษฎาภรณ์ สีหาราช โทร. 081 - 0469744	คอรุม	พิชัย	ข้าว	1. การผลิตข้าวแบบครบวงจร 2. เพิ่มมูลค่าสินค้า 3. ลดต้นทุนการผลิต	นายศรัณยู บุญต่อ 093 - 1312265
5	นายสมศักดิ์ ยาป่าคาย โทร. 083-9543849	ผักขวาง	ทองแสนขัน	ข้าว	1. พัฒนาคุณภาพผลผลิต 2. ลดต้นทุนการผลิต	นายกิ่งกมล ดินสุชาติ 081-7240865
6	นายศักดิ์ดา พันธุ์เจริญ โทร. 081-6056531	ท่าปลา	ท่าปลา	ไร่นาสวนผสม	ไร่นาสวนผสม	นางสาวปราณี บุญญา 080-5100355
7	นายสายบัว ทองลา โทร. 082 - 1691594	ห้วยมุ่น	น้ำปาด	สับปะรด	1. พัฒนาคุณภาพผลผลิต 2. เพิ่มผลผลิตต่อหน่วย 3. ลดต้นทุนการผลิต	นายฤกษ์ฤกษ์ภูมิ ไบยา 081-3790930
8	นายลัดดี มีมา โทร. 087 - 2048519	บ้านเสี้ยว	พากทำ	ไร่นาสวนผสม	1. ทำกิจกรรมตามแนวของเศรษฐกิจ พอเพียง 2. ลดต้นทุนการผลิต	น.ส.นงนุช มีมา 093-192351
9	นายชนะ ผาทอง โทร. 089-5630483 081-3797457	นาบูน	บ้านโคก	มะขามหวาน	1. การตัดแต่งกิ่งมะขาม 2. การป้องกันกำจัดโรคแมลงศัตรูพืช	นายนิพนธ์ จันทร์นนท์ 093-5565245

อุทัยธานี

ลำดับ	เกษตรกรต้นแบบ	ตำบลที่ตั้งศูนย์	อำเภอ	สินค้าหลัก	จุดเด่นของศูนย์	เจ้าหน้าที่ตำบล/โทรศัพท์
1	นายฉลอง ชังนิน โทร. 091-7698428	หาดทอง	เมือง	ข้าว	1. ลดต้นทุนการผลิต 2. การผลิตเมล็ดพันธุ์	นายทวีกรณ์ บุญวรบุษ 084-40607573
2	นายสันหัด วัฒนกุล โทร. 081-8883579	ทัพทัน	ทัพทัน	ข้าว	การลดต้นทุนการผลิตข้าว	นายสุริยา โพธิ์ฤกษ์ 0933192301
3	นายวิเชียร กิตา โทร. 082-8785458	เขาบางแครง	หนองฉาง	ข้าว	การผลิตและการใช้สารชีวภัณฑ์	นายประวิทย์ เหล่าฤทธิ์ 093-3192296
4	นายอำนาจ ฐูปุษา โทร. 086-09-6481	บ่อ่าง	สว่างอารมณ์	อ้อยโรงงาน	ระบบน้ำหยด	นางจรรุวรรณ มีลม 091698866

อุทัยธานี

ลำดับ	เกษตรกรต้นแบบ	ตำบลที่ตั้งศูนย์	อำเภอ	สินค้าหลัก	จุดเด่นของศูนย์	เจ้าหน้าที่ตำบล/โทรศัพท์
5	นายวิเชียร จงศรี โทร. 086-2014385	ลุดขุทัย	ห้วยคต	ข้าว	เศรษฐกิจพอเพียง	น.ส.นิหัตถา ดอนละโพ 098-2860628
6	นางพิสมัย ชูศักดิ์ โทร. 081-7403307	ประดู่เย็น	ลานสัก	ข้าว	การลดต้นทุนการผลิตข้าว	นางจินตนา เหล่าฤทธิ์ 081-7854218
7	นายกิน ชันวีชัย โทร. 088-8175871	หนองจอก	บ้านไร่	อ้อยโรงงาน	1. การลดต้นทุนการผลิต 2. การปลูกลำไยระหว่างร่องอ้อย	น.ส.อัจฉรา กริ่งเกษมศรี 089-9218910
8	นายอนันต์ เครือทอง โทร. 088-4264732	หลุมเข้า	หนองขาหย่าง	ข้าว	ผลิตสารชีวภัณฑ์	นางสาวบุษยามาร ดิพันธุ 086-9344340

บัญชีศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรภาคอุทัยธานี

กาฬสินธุ์

ลำดับ	เกษตรกรต้นแบบ	ตำบลที่ตั้งศูนย์	อำเภอ	สินค้าหลัก	จุดเด่นของศูนย์	เจ้าหน้าที่ตำบล/โทรศัพท์
1	นายอุดม พรมราช โทร. 089-5223668	ลำพาน	เมืองกาฬสินธุ์	ข้าว	การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตข้าว	นายเกรียงไกร ทอสาร 089-4135131
2	นายสุนันท์ อินทะโชติ โทร. 08-501100-84	สงเปลือย	นามน	ข้าว	1. การเพิ่มผลผลิตข้าว 2. การลดต้นทุนการผลิตข้าว	นายเอกชัย ใจศิริ 098-5856413
3	นายทศพล ภาณุรักษ์ โทร. 096-0834865	กมลาไสย	กมลาไสย	ข้าว	การลดต้นทุนการผลิตข้าว	นายชัยพิภพ โยระชัย 084-4961644
4	นายบัวลอย สารแก้ว โทร. 085-7609803	สามัคคี	ร่องคำ	ข้าว	การผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว	นายประสาร จันทะดวง 092-9820353
5	นางสิสุพัน อุทร์ชัย โทร. 084-7961755	กุดหว้า	กุฉินารายณ์	ข้าว	1. การผลิตและใช้สารชีวภัณฑ์ 2. การลดต้นทุนการผลิตข้าว	นายสุนทร นาชัยโชติ 06117-19658 /09332-95644
6	นายประสาธ พิมภา โทร. 092-9874111	หนองผือ	เขาวง	ข้าว	การลดต้นทุนการผลิตข้าว	นายสิทธิ์พงษ์ ปัทมารัง 0887312244
7	นายบุญญ ชนันแข็ง โทร. 081-9744864	นาเชือก	ยางตลาด	อ้อยโรงงาน	1. การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน 2. การลดต้นทุนการผลิต	นายคำสิงห์ ภูเหลือ้ม 085 - 7384729
8	นางสาคร วิทยาเวช โทร. 087-2173066	คำเหมือดแก้ว	ห้วยเม็ก	อ้อยโรงงาน	เทคโนโลยีการผลิตอ้อยโรงงาน	นายอดิศักดิ์ เทพาศิริ 043-889473
9	นายใบตุน สามารถ โทร. 085-1625840	โนนน้ำเกลี้ยง	สหัสขันธ์	ข้าว	การลดต้นทุนการผลิต	นางเจตสุภางค์ พรหมสุคนธ์ 084-4284298
10	นายประวัฒน์ ศรีศิริรินทร์ โทร. 081-0534793	นาพัน	คำม่วง	อ้อยโรงงาน	1. การบริหารจัดการแปลงอ้อย อย่างมีประสิทธิภาพ 2. การลดต้นทุนการผลิต	น.ส.วิลาวัลย์ เวียนเตยง 098-1027065
11	นายลำปาง ศรีแก้วใส โทร. 082-1067686	หนองแขง	ท่าคันโท	ไร่นาสวนผสม	1. ทำไร่นาสวนผสม 2. ปลูกพืชหมุนเวียนในหน้าแล้ง	นายภัทรพล นพสุกลางค์ 0876367894

กาฬสินธุ์

ลำดับ	เกษตรกรต้นแบบ	ตำบลที่ตั้งศูนย์	อำเภอ	สินค้าหลัก	จุดเด่นของศูนย์	เจ้าหน้าที่ตำบล/โทรศัพท์
12	นางสมจิตร์ นามใจ โทร. 094-0342826	หนองสงรวง	หนองกุงศรี	เกษตรผสมผสาน	การทำเกษตรผสมผสาน	นายเลิศชาย เกิกศิริ 093-3210907
13	นายรังสรรค์ ศิลาพัฒน์ โทร. 096-7589287	ทุมบ่อ	สมเด็จ	ข้าว	การลดต้นทุนการผลิตข้าว	นางสาวนันทนา สร้อยเสนา 0933256431
14	นางเยาวภา มงคลเคหา โทร. 085-4235742	นิคมห้วยผึ้ง	ห้วยผึ้ง	ข้าว	การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตข้าว	นางณัฐธิดา กิตติวัชรพงษ์ 09- 135642
15	นายสนธิศักดิ์ คักควา โทร. 087-4926079	หนองช้าง	สามชัย	อ้อยโรงงาน	การลดต้นทุนการผลิตอ้อยโรงงาน	นาง วี ไชยพันธ์ 084- 1. 86427
16	นายสุรศักดิ์ สีลา โทร. 083-3564555	โนนนาจาน	นาลู	ข้าว	การลดต้นทุนการผลิตข้าว	นายด... เทศนาเรียง 093-4187227
17	นายสมพร ศรีมาตร โทร. 087-9543099	ดงพุง	คอนจาน	มันสำปะหลัง	การเพิ่มผลผลิตมันสำปะหลัง	นายแสวง ยิ่งโยงสัน 081-9543442
18	นางสุพิน หนองเสนา โทร. 0871627467	เหล่ากลาง	ร่องชัย	ข้าว	1. การลดต้นทุนการผลิตข้าว 2. การผลิตและใช้สารชีวภัณฑ์	นางศิริรัตน์ ไสยประกาศ 0879516889

ขอนแก่น

ลำดับ	เกษตรกรต้นแบบ	ตำบลที่ตั้งศูนย์	อำเภอ	สินค้าหลัก	จุดเด่นของศูนย์	เจ้าหน้าที่ตำบล/โทรศัพท์
1	นายอภิเดช วงษ์ขมภู โทร. 083-4185239	หนองตม	เมืองขอนแก่น	ข้าว	การลดต้นทุนการผลิตข้าว	นางสาวพรทิพย์ พุทธชาติ 080-9754745 087-9955778
2	นางสุวรรณ มุลตรีภักดี โทร. 082-8536228	บ้านฝาง	บ้านฝาง	ผัก	1. ผลิตผักปลอดสารพิษ 2. ผลิตและใช้ปุ๋ยน้ำและปุ๋ยหมักชีวภาพ	นางสาวกอบกุล อนันตกุล 089-9405304
3	นายบุญส่ง ราชวงศ์ โทร. 083-4092397	บ้านโตน	พระยืน	เกษตร ผสมผสาน	1. การทำเกษตรอินทรีย์ 2. การทำไร่นาสวนผสม	นางสุดารัตน์ ทองเดือน 081-7173616 093-3261405
4	นายบุญทัย ทองภูเวียง โทร. 088-7395872	โนนทอง	หนองเรือ	ไร่นาสวนผสม	1. การทำเกษตรอินทรีย์ 2. การทำไร่นาสวนผสม	นายสัจด์ ทองสุวรรณ 081-1180834
5	นายประหยัด ชำนาญรบ โทร. 080-7671244	โนนสะอาด	ชุมแพ	เกษตร ผสมผสาน	การทำเกษตรผสมผสาน	นายวันที เนื่องชุมพล 087-2159859 093-3265524
6	นายกฤษณ์ พิโสรัมย์ย์ โทร. 098-6544275	วังเพิ่ม	สีชมพู	ข้าว	1. การทำเกษตรอินทรีย์ 2. การทำไร่นาสวนผสม	นางสาวสุนันทา กิจบุญชู 0933-261154
7	นายเพชร วงศ์ธรรม โทร. 081-0609186	บัวใหญ่	น้ำพอง	ไร่นาสวนผสม	การเพาะเลี้ยงจิ้งหรีดจำหน่าย	นายสาคร กัปปโก 084-6038081
8	นายจรัญ สุานะ โทร. 089-2424272	บ้านดง	อุบลรัตน์	มันสำปะหลัง	การลดต้นทุนการผลิตมันสำปะหลัง	นายพิพัฒน์ บุญนา 085-2050290 093-3265211
9	นายจรินทร์ ธรรมดี โทร. 089-2745102	ดูนาค	กระนวน	ยางพารา	การลดต้นทุนการผลิต	น.ส.แก้วกัลยา ชวีพุทธม 086-3763185

ขอแนะนำ

ลำดับ	เกษตรกรต้นแบบ	ตำบลที่ตั้งศูนย์	อำเภอ	สินค้าหลัก	จุดเด่นของศูนย์	เจ้าหน้าที่ตำบล/โทรศัพท์
10	นายสุริยันต์ พิเชษฐพงษ์วิมุติ โทร. 086-2428562	ในเมือง	บ้านไร่	ข้าว	การลดต้นทุนและการเพิ่มผลผลิตข้าว	นางจางวรรณ บัญนำพา 088-5485313
11	นายเกียรติบดินทร์ โพธิ์รินทร์ โทร. 061-0521487	เปือยน้อย	เปือยน้อย	ข้าว	การเกษตรแบบเศรษฐกิจพอเพียง	นายฉลอง เชื้อสาวะดี 083-3531224 093-3261609
12	นายถาวร จันทะโพ โทร. 089-7516688	โคกสว่าง	พล	ข้าว	การลดต้นทุนการผลิต	นางสุกัญญา พงษ์คำพันธ์ 093-3261659
13	นายไพศาล ผาจันทร์ โทร. 085-7487699	ใหม่นาเพียง	แวงใหญ่	ข้าว	1. การลดต้นทุนการผลิตข้าว 2. การแปรรูปข้าวเพื่อเพิ่มมูลค่า	ณัฐชานันท์ ผาสุก 083-1430044
14	นายบุญขั้น บุญเรือง โทร. 085-6484171	แวงน้อย	แวงน้อย	ไร่นาสวนผสม	1. การทำเกษตรอินทรีย์ 2. การทำไร่นาสวนผสม	นายภาณุศักดิ์ จิตแสง 085-6814075
15	นายชัยพร หิรัญอร โทร. 080-7556535	คึมขาด	หนองสองห้อง	ไร่นาสวนผสม	การใช้แฟกเพื่อกักเก็บน้ำ	นายบุญฤดี บุตรจ้อม 098-1033634
16	นายบุญธรรม หันเธาว์ โทร. 081-0289820	นาหว้า	ภูเวียง	ไร่นาสวนผสม	1. ผลิตปุ๋ยน้ำหมักชีวภาพ 2. สินค้าเกษตรปลอดภัยและได้มาตรฐาน	นายไพโรจน์ ปลายชัยภูมิ 083-3367554 093-3261186
17	นายอภิศักดิ์ แก้วสิบุตร โทร. 0972492541 093-4157661	นางาม	มีนบุรี	มันสำปะหลัง	1. เพิ่มผลผลิตมันสำปะหลัง	นายเสรีภาพ ธาดา 093-3265619
18	นางบุญเต็ม สุดใจ โทร. 084-6824833	โนนพะยอม	ชนบท	ข้าว	1. การลดต้นทุนการผลิต 2. การเพิ่มมูลค่าผลผลิต	นายไพโรจน์ พรหมสุคนธ์ 089-7105590
19	นายทองแดง ให้หนู โทร. 090-3388818	เขาสวนกวาง	เขาสวนกวาง	อ้อยโรงงาน	เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตอ้อย	นายอุทัย แสงแก้ว 089-7139360
20	นายอภิเชก ประเสริฐ โทร. 081-0145697	ภูผาม่าน	ภูผาม่าน	ผักปลอดภัย	1. ลดต้นทุนการผลิตพืชผัก 2. การผลิตผักปลอดภัย	ว่าที่ ร.ต.หญิงยุภารัตน์ พนมพรม 093-3280009
21	นายอุดม แสนบุตร 081-0477084	ห้วยเตย	จำสูง	ผักปลอดภัย	1. การผลิตผักปลอดภัย 2. การผลิตปุ๋ยหมักชีวภาพให้เอง	นายพงษ์สิทธิ์ เสนยพจน์ 081-8715623
22	นายประสงค์ ประจตุระน โทร. 087-0352102	โพธิ์ไชย	โคกโพธิ์ไชย	ข้าว	การลดต้นทุนการผลิตข้าว	นายจรัส แพนพา 093-3265334
23	นายหนูนา พาอำนาจ โทร. -	ภูตธาตุ	หนองนาคำ	ข้าว	1. การลดต้นทุนการผลิตข้าว 2. การผลิตข้าวปลอดภัยตามระบบ GAP	นายสุรฉัตร ศรีลับข้าย 043-217135
24	นายบุญส่วน แก้วโพธิ์ โทร. 089-6234020	หนองแสง	บ้านแอด	มะม่วง	การผลิตมะม่วงนอกฤดู	นายพิเชษฐ์ ยามา 086-2320916
25	นายบุญมี โสมะเกต โทร. 083-3561532	เปือยใหญ่	โนนศิลา	ข้าว	การลดต้นทุนการผลิตข้าว	นายอัฐพล แก้วหามาน 043-281308
26	นายมงคล ราชวงษ์ โทร. 080-1832310	เขาน้อย	เวียงเก่า	ข้าว	1. การลดต้นทุนการผลิตข้าว 2. การทำเกษตรผสมผสาน	นางมณฑนา สระบัว 093-3261079

ชัยภูมิ

ลำดับ	เกษตรกรต้นแบบ	ตำบลที่ตั้งศูนย์	อำเภอ	สินค้าหลัก	จุดเด่นของศูนย์	เจ้าหน้าที่ตำบล/โทรศัพท์
1	นายมีมิตร ธงพรรษา โทร. 089-5856045	หนองแวง	หนองบัวแดง	ข้าว	1. การลดต้นทุนการผลิตข้าว 2. การผลิตข้าวให้ได้คุณภาพดี	นางสุทธิพร พรทวีชัย 081-9998691
2	นายสุพจน์ แพรพรรณ โทร. 084-9611179	โคกเพชรพัฒนา	บ้านเข็ญรงค์	ข้าว	1. การลดต้นทุนการผลิตข้าว 2. การผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวให้ได้คุณภาพดี	น.ส.ดาวรรณ เจริญขามป้อม 081-1958286
3	นางนันทา ปาจิตนีย์ โทร. 087-9633720	โพนทอง	เมืองชัยภูมิ	ข้าว	1. การลดต้นทุนการผลิตข้าว 2. การแปรรูปข้าวข้างนอก	นางทิพาพร ไพรเขียว 98-5853997
4	นายสมคิด ภิรมย์กิจ โทร. 095-9690748	หนองฉิม	เนินสง่า	ข้าว	1. การลดต้นทุนการผลิตข้าว 2. การเพิ่มผลผลิตข้าว	นางสาวปิยวรรณ เข็มจันทร์ 1-9668365
5	นายสว่าง นราพงษ์ โทร. 089-8613055	ศรีสำราญ	คอนสวรรค์	ข้าว	1. การลดต้นทุนการผลิตข้าว 2. การตรวจวิเคราะห์ดิน 3. การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน	ทองวัน ลีอกอก 086-8640735
6	นางเส็ง นามตะ โทร. 086-2603643	ห้วยยายจิว	เทพสถิต	มันสำปะหลัง	1. ระบบน้ำหยด 2. การลดต้นทุนการผลิตมันสำปะหลัง	นายบัณฑิต สิทธีวงศ์ 089-5804824
7	นายอุทัย ลากเกิด โทร. 081-0684185	ภูพาน้ำใส	จัตุรัส	ข้าว	การเพิ่มผลผลิตข้าว	นายอดิศร เจริญรัมย์ 098-1022548
8	นายวิมาลย์ แผ่นเงิน โทร. 098-1639874	ช่องสามหมอ	แก้งคร้อ	ข้าว	1. การลดต้นทุนการผลิตข้าว 2. การเพิ่มผลผลิตข้าวต่อไร่	นางสาวสุปราณี อินบ้านผือ 089-7177811
9	นางหนูสอน ภาษา โทร. 087-2599362	บ้านหัน	เกษตรสมบูรณ์	หม่อนไหม	1. การลดต้นทุนการผลิต 2. การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต	นางวิไลลักษณ์ ยางป้อม 098-1010615
10	นายปราโมทย์ โอนโนนาค โทร. 080-7980682	บ้านเขว้า	บ้านเขว้า	ข้าว	1. การเพิ่มศักยภาพการผลิตข้าว 2. การแปรรูปผลผลิตข้าว	นายคาน วิรักษชาติ 093-3288995
11	นายธีรภัทร์ พวกขุนทด โทร. 088-3728289	วังตะแคง	หนองบัวระเหว	มันสำปะหลัง	1. การใช้ระบบน้ำหยด 2. ใช้ปุ๋ยอินทรีย์เพื่อเพิ่มผลผลิตและลดต้นทุน	นายไพศล ภูมิโคกรักษ์ 089-5816898 098-1054992
12	นายตัน จันทรวง โทร. 099-0297285	โนนสูง	คอนสาร	ข้าว	การลดต้นทุนการผลิตข้าว	นางสุนันทา แก้งทอง 086-2636691
13	นางสนธยา สิตา โทร. 093-02899363	ซับใหญ่	ซับใหญ่	มันสำปะหลัง	การผลิตและใช้ปุ๋ยอินทรีย์เพื่อลดต้นทุน	น.ส.ไฉยา เพชรบุลย์ 044-731051
14	นายอำนาจ ศิริบูรณ์ โทร. 093-3012696	วังทอง	มักค้ำพอง	มันสำปะหลัง	1. ระบบน้ำหยด 2. การลดต้นทุนและเพิ่มผลผลิตมันสำปะหลัง	นายณรงค์ ชัยศักดิ์ 081-9660514
15	นายบุญทอง เจริญศักดิ์ โทร. -	โคกสะอาด	ภูเขียว	อ้อยโรงงาน	1. การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต 2. การตรวจวิเคราะห์ดิน 3. การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน	นายชาติชาย ประเสริฐไทย โทร. 083-6690437
16	นายสถิต ดิลกลาก โทร. 086-7254271	สระพัง	บ้านแท่น	ไร่นาสวนผสม	1. การทำไร่นาสวนผสม 2. การลดรายจ่าย เก็บรายได้ 3. การจัดทำบัญชีครัวเรือน	นางจันทร์เพ็ญ เทวา โทร. 089-2567171

นครพนม

ลำดับ	เกษตรกรต้นแบบ	ตำบลที่ตั้งศูนย์	อำเภอ	สินค้าหลัก	จุดเด่นของศูนย์	เจ้าหน้าที่ตำบล/โทรศัพท์
1	นายสวัสดิ์ ภาษา โทร. 08-13206447	ขามเฒ่า	เมือง	ลิ้นจี่	1. ผลิตได้มาตรฐาน (GAP) 2. ลดต้นทุนการผลิต	นางสามนทิพย์ วรรณทรัพย์ศิริ 093-3192567
2	นายเหลือ แสงผา โทร. 087-9467127	หนองอี	ปลาปาก	ข้าว	ลดต้นทุนการผลิตข้าว	นายสมบูรณ์ ผ่านเมือง 09-33192607

นครพนม

ลำดับ	เกษตรกรต้นแบบ	ตำบลที่ตั้งศูนย์	อำเภอ	สินค้าหลัก	จุดเด่นของศูนย์	เจ้าหน้าที่ตำบล/โทรศัพท์
3	นายสุขสันต์ พรหมวงศ์ โทร. 083-3385437	โนนตาล	ท่าอุเทน	ลับแปะรด	1. การพัฒนาคุณภาพผลผลิต 2. การลดต้นทุนการผลิต	นางฉวีวรรณ บุตรสิงขรณ์ 087-2181866, 093-3192601
4	นางสาวสุดาวรรณ ปีกแก้ว โทร. 087-2500605	นางัว	บ้านแพง	ข้าว	การลดต้นทุนการผลิต	นายพิชัย อวรรณา 081-668687
5	นายปราโมทย์ แสงสว่าง โทร. 087-8555861	ดอนนางหงษ์	ธาตุพนม	ข้าว	1. การลดต้นทุนการผลิตข้าว 2. การผลิตข้าวอินทรีย์	นางสาวกวิตา ศรีรัมย์ 095-504515
6	นางดารงค์ แสนรัง โทร. 086-2245912	นางาม	เรณูนคร	พริก	1. การแปรรูปพริก 2. การลดต้นทุนการผลิตพริก 3. การเพิ่มมูลค่าผลผลิต	นางสาวนิภาพร ไชยราช 089-2796488, 093-3192612
7	นายสุนทร แสนปากดี โทร. 061-0513057	บ้านแก้ง	นาแก	ข้าว	ลดต้นทุนการผลิตข้าว	นางสาวรัตนภรณ์ นาวา 093-3192572
8	นายนิกร คำใบ โทร. 062-1295296	บ้านข่า	ศรีสงคราม	ข้าว	การผลิตข้าวอินทรีย์	นายศาสดา จันทร์ไทร 093-3192590
9	นายผ่านณรงค์ ชัยปัญหา โทร. 084- 9561458	ท่าเรือ	นาหว้า	ข้าว	1. การผลิตข้าวปลอดภัย 2. การลดต้นทุนการผลิตข้าว	นายต่อศักดิ์ วงศ์ตาผา 08-6237-8321
10	นายสมบุญ ธรรมวงษา โทร. 098-1915650	บ้านค้อ	โพนสวรรค์	ไร่นาสวนผสม	การทำไร่นาสวนผสม	นายชำนาญ โพธิ์สุข 093-3192621
11	นายสุพันธุ์ คำวัง โทร. 063-0455199	หนองซอน	นาทม	ยางพารา	1.การเพิ่มมูลค่าผลผลิต 2. เพิ่มประสิทธิภาพการผลิต	นางเกวลี พิมพ์ดี 084-4281983
12	นายทูลลา แห่งคำอึก โทร. -	ยอดขาด	วังยาง	ข้าว	1. การแปรรูปข้าวหอมมะลิ 2. การผลิตข้าวกล้องงอก	นายวิชาญ ชาติตัน 093-3192627

นครราชสีมา

ลำดับ	เกษตรกรต้นแบบ	ตำบลที่ตั้งศูนย์	อำเภอ	สินค้าหลัก	จุดเด่นของศูนย์	เจ้าหน้าที่ตำบล/โทรศัพท์
1	นายกิตติชัย ก้องเส็ง โทร. 081 3003375	หนองจะบก	เมือง	มันสำปะหลัง	แปลงมันสำปะหลังระบบน้ำหยด	นางอรณิศา การสรรพ์ 084 1680243
2	นายพิบูล สอสุวรรณ โทร. 084 7023130	เทพาลัย	คง	ข้าว	การผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวหอมมะลิ	นายชาญชัย กันแก้ว 089 8463408
3	นายศรีพงษ์ แสงวันวารกุล โทร. 081-0735207	แะชะ	ศรีบุญ	มันสำปะหลัง	1. ลดต้นทุนการผลิตมันสำปะหลัง 2. การให้น้ำด้วยระบบน้ำหยดและสปริงเกอร์	นางประภา ไตรยนา 081-2655818
4	นายอรุณ วิชาญพันธ์ โทร. 093-5086593	หนองพลวง	จักราช	ไร่นาสวนผสม	1. ลดต้นทุนการผลิต 2. ปรับปรุงบำรุงดิน	นายสุทัย หนูวัน 093-5262000 093 3192033
5	นางวิลาวัณย์ แก้วกุลธร โทร. 080-7278171	ท่าลาดขาว	โชคชัย	ไร่นาสวนผสม	1. ลดต้นทุน 2. การแปรรูปผลผลิต	นายสะวิง เงินโคกกรวด 093-3192040
6	นายจับที ประทุมภา โทร. 089-9484737	ตลาดโพธิ์	ชุมพวง	ไร่นาสวนผสม	1. ลดต้นทุน 2. การใช้ปุ๋ยอินทรีย์ และปุ๋ยชีวภาพ	นางสาวอรุณี นิครัมย์ 093 3192045
7	นายสมชาย กุมขุนทด โทร. 093-3190727	บ้านเก่า	ด่านขุนทด	มันสำปะหลัง	การลดต้นทุนการผลิตมันสำปะหลัง	นายวิระ ชูชัย 081-2665525 093-3192465

นครราชสีมา

ลำดับ	เกษตรกรต้นแบบ	ตำบลที่ตั้งศูนย์	อำเภอ	สินค้าหลัก	จุดเด่นของศูนย์	เจ้าหน้าที่ตำบล/โทรศัพท์
8	นายนิพนธ์ เบลีชนกลาง โทร. 08-2645943	มะค่า	โนนไทย	มันสำปะหลัง	1. การใช้ปุ๋ยอินทรีย์ 2. การใช้ระบบน้ำหยด	นายอิทธิพร ชัยถาวร 089-9171321 093-3192076
9	นายบุญเลิศ ประสิทธิ์นอก โทร. 080-0014525	หนองบัวสะอาด	บัวใหญ่	ไร่นาสวนผสม	การทำเกษตรแบบผสมผสาน	นางสาวอรุษา สิทธิไกรพงษ์ 086-1181748
10	นายประสงค์ บ่อกลาง โทร. 087-2544549	ขามเฒ่า	โนนสูง	ข้าว	การใช้ปุ๋ยอินทรีย์เพื่อเพิ่มผลผลิตข้าว	นางเจนจิรา สุทธิ 081-9558979 093-3192068
11	จ.ส.อ. สำรวม งามสุวรรณ โทร. 086-8692243	ตะลุง	ปักธงชัย	ข้าว	การลดต้นทุนการผลิตข้าว	นายบัณฑิต เกิดมงคล 083-3666359 093-319-2107
12	นายประจวบ คุ้มทรัพย์ โทร. 080-1600149	หนองน้ำแดง	ปากช่อง	มันสำปะหลัง	1. การคัดเลือกพันธุ์ให้เหมาะสม 2. การใช้สารชีวภัณฑ์ 3. การผลิตและการใช้ปุ๋ยอินทรีย์	นางสุพัตรา ภัคธรงค์ 093-3192478
13	นายพรประเสริฐ พัดมกุล โทร. 085-6387514	กระเบื้องใหญ่	พิมาย	ข้าว	1. การลดต้นทุนการผลิตข้าว 2. การเพิ่มผลผลิตข้าว 3. การผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว	นายอุทัย สมรรถชัย 081-7189318 062 1842008
14	นายสุภีร์ ดาหาร โทร. 081-9753612	ลาดบัวขาว	สีคิ้ว	มันสำปะหลัง	1. การให้ระบบน้ำหยดเพื่อเพิ่มผลผลิต 2. การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์	นางสุชาติณี ภู่งันทัก 089-8447916
15	นายสุภัทร เปี้ยคำภา โทร.	มะเกลือใหม่	สูงเนิน	ข้าว	การผลิตข้าวอย่างปราณีต	นางจารุรัตน์ เมี้ยนกลาง 093-3192480 069-2831267
16	นายโสภณ วีระกุล โทร. 081-7601628	ตลาดโพธิ์	ประทาย	ข้าว	1. การลดต้นทุนและการเพิ่มประสิทธิภาพ 2. การผลิตและใช้ปุ๋ยอินทรีย์	นายสมหมาย ชนะคำ 093-3192173 081-7185318
17	นายจรัส สมรส โทร. 086-8755080	ทับสวาย	ห้วยแถลง	ข้าว	1. การลดต้นทุนการผลิตข้าว 2. การลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร	นายสุวัฒน์ ลายกิ่ง 085-0257357
18	นายพงษ์ธร ดอกสันเทียะ โทร. 089-7225960	หันดุง	ขามทะเลสอ	มันสำปะหลัง	การเพิ่มผลผลิตมันสำปะหลัง	นายจ่านงค์ ทานขุนทด 083-7350855 093-3192056
19	นางกฤษติกา กฤษเจ็ด โทร. -	ชีริก	ขามสะแกแสง	พริก	1. การผลิตให้ได้มาตรฐานตามระบบ GAF 2. การแปรรูปพริก	นางอิศรารัตน์ สำเร็จรัมย์ 044-385046
20	นายสมศักดิ์ ป้องปัญญามิตร โทร. 081-2827482	กุดโง้ง	เสิงสาง	มันสำปะหลัง	1. การใช้ระบบน้ำหยด 2. การใช้ปุ๋ยอินทรีย์	นางดาวหทัย สาสิมมา 093-3192116
21	นายบุญช่วย ทองบ่อ โทร. 080-7989857	ซ้อระกา	บ้านเหลื่อม	ข้าว	การลดต้นทุนการผลิต	นายบัณฑิต ชาวสวน 093-3192436 089-8453717
22	นายแสวง พานทอง โทร. 081-6606352	หนองหัวแรด บ้านทับทวย หรือหนองหัวแรด	หนองบุญมาก	มันสำปะหลัง	1. การจัดการแปลงมันสำปะหลัง 2. การระบบน้ำในไร่มันสำปะหลัง	น.ส.ชลธิชา กัญตะวังค์ 093-3192122
23	นายบุญไศล สีสงกา โทร. 087-9571724	แก้งสนามนาง	แก้งสนามนาง	ข้าว	1. การลดต้นทุนการผลิตข้าว 2. การลดการใช้สารเคมี	น.ส.อาจารี วิเศษศรี 093-3192639
24	นายสุพจน์ ชีโพธิ์ โทร. 090-8329197	โนนแดง	โนนแดง	ข้าว	1. การลดต้นทุนการผลิตข้าว 2. การผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว	น.ส.อโนทัย หินสูงเนิน 087-1852343
25	นายราญ พรหมบุตร โทร. 085-0174465	ไทยสามัคคี	วังน้ำเขียว	ผัก	การผลิตผักปลอดสารพิษ	นายอากม บุญวิเศษ 093-3192128
26	นายช่วย บึงกระโทก โทร. 088-0712904	หนองยาง	เฉลิมพระเกียรติ	มันสำปะหลัง	1. ลดต้นทุนการผลิตมันสำปะหลัง 2. การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน	นางสุพัตรา อนุไพรวลัย 081-2649749 093-3192138

นครราชสีมา

ลำดับ	เกษตรกรต้นแบบ	ตำบลที่ตั้งศูนย์	อำเภอ	สินค้าหลัก	จุดเด่นของศูนย์	เจ้าหน้าที่ตำบล/โทรศัพท์
27	นายธรากร แสงพลกรัง โทร. 088 4918718	สำนักตะคร้อ	เทพารักษ์	มันสำปะหลัง	1. การจัดการดินและปุ๋ย 2. การอารักขาพืช	นางโสภา ทองสถิตย์ 086-8410968 093-3192489
28	นายบุญมี หัยงบุญ โทร. 093-5168539	โพนอุดม	เมืองยาง	ข้าว	1. การเพิ่มผลผลิตข้าว 2. การลดต้นทุนการผลิตข้าว	นายคุณ ลาน้ำเที่ยง 081-0070876
29	นายเพ็ญ ธรรมปัดโต โทร. -	ขุข	ลำทะเมนชัย	ข้าว	1. การลดต้นทุนการผลิตข้าว 2. การทำเกษตรอินทรีย์ 3. การทำไร่นาสวนผสม	นางสาวนุชพรานันท์ กัณหาบ้อง 089-5842687
30	ร.ต.อนุรักษ์ คำดี โทร. 085-7637445	หนองหอย	พระทองคำ	ไร่นาสวนผสม	การทำไร่นาสวนผสม	นางสุภาภรณ์ ชัยจันทิก 093-3192143
31	นายสุตสาร เที่ยงศรี โทร. -	สามเมือง	สีดา	ข้าว	1. การผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว 2. การลดต้นทุนการผลิตข้าว	นายแสงอุทัย ช่างเกวียน 093-3192451 093-3274725
32	นายชาย ลุนคำพิ โทร. 089-9434428	หนองหว้า	บัวลาย	ข้าว	1. การลดต้นทุนการผลิตข้าว 2. การทำไร่นาสวนผสม	นายไกรวิทย์ เขียวแก้ว 093-3192449 089-947-7422

บึงกาฬ

ลำดับ	เกษตรกรต้นแบบ	ตำบลที่ตั้งศูนย์	อำเภอ	สินค้าหลัก	จุดเด่นของศูนย์	เจ้าหน้าที่ตำบล/โทรศัพท์
1	นายศรีพน กองเพ็ง โทร. 091-3584336	ต.โคกก่อ	เมืองบึงกาฬ	เกษตรผสมผสาน	การทำเกษตรแบบผสมผสาน	นางสาวสุพิชรา มาลัย 094-0253084
2	นายศรีจันทร์ เสียงเพราะ โทร. -	บึงโขงหลง	บึงโขงหลง	เกษตรผสมผสาน	การทำเกษตรผสมผสาน	นายสุวิทย์ บริสุทธิ์ 086-1036099
3	นายพิทยา เตชา โทร. 087-2155256	เซกา	เซกา	ข้าว	ผลิตข้าวคุณภาพเพื่อจำหน่าย	นางสาวลุน พงศ์ศรี 086-8636658 093-3192633
4	นายวิจิต โพธิ์ชัย โทร. 080-6172174	ขมภูพร	ศรีวิไล	ข้าว	ลดต้นทุนการผลิตข้าว	นายสมศักดิ์ นามท้าว 042-497065
5	นายสมชัย สีใส โทร. 080-1926722	พรเจริญ	พรเจริญ	ข้าว	การลดต้นทุนการทำนา	นางสายทอง อัครพัฒน์ 081-7903390
6	นายอุดร วันทา โทร. 087-2341164	เหล่าทอง	โซ่พิสัย	เกษตรผสมผสาน	การทำเกษตรผสมผสาน	นางจินดา รักมกล 089-5828350
7	นายคำทอง คะแก้ว โทร. 086-0172913	ปungคล้า	ปungคล้า	ข้าว	การผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว	นายสุรพล ศักดิ์ถาวรชัย 061-9434855 042-499276
8	นายดาหวัด คุณโน โทร. 088-3109337	นาดง	ปากคาด	ยางพารา	1. การลดต้นทุนการผลิต 2. เสริมรายได้โดยเลี้ยงปลา	นายธวัช สาธารณะ 081-8731679

บุรีรัมย์

ลำดับ	เกษตรกรต้นแบบ	ตำบลที่ตั้งศูนย์	อำเภอ	สินค้าหลัก	จุดเด่นของศูนย์	เจ้าหน้าที่ตำบล/โทรศัพท์
1	นายสมทิศ ปราบภัย โทร. -	หนองไทร	นางรอง	ข้าว	1. เน้นการใช้สารชีวภาพ 2. การใช้ปุ๋ยอินทรีย์	นายชนะชัย ทินะภกร 087-2390518
2	นายบุญเชียง รสน้อย โทร. -	หนองตะครอง	ละหานทราย	ข้าว	การลดต้นทุนการผลิต	นายวิวัฒน์ อีระฤท วรรณธรรมกุล 093-3238115
3	นายคำพันธ์ ตรีการจันทร์ โทร. 081-7902942	หนองไม้งาม	บ้านกรวด	มันสำปะหลัง	1. การโรตะเปิดดินดาน 2. การใช้ระบบน้ำหยด	นายมงคล เกศคนกวงค์ 086-2654058

บุรีรัมย์

ลำดับ	เกษตรกรต้นแบบ	ตำบลที่ตั้งศูนย์	อำเภอ	สินค้าหลัก	จุดเด่นของศูนย์	เจ้าหน้าที่ตำบล/โทรศัพท์
4	นายแหวงอภิโชติ บาลโสงพิสิฐ โทร. 089-8470151	นาโพธิ์	นาโพธิ์	อ้อยโรงงาน	1. การปลูกอ้อยโรงงาน (ปรับเปลี่ยนพื้นที่จากนาเป็นอ้อยโรงงาน)	นายสุรัตน์ แยมศรี 044-686115
5	นายปาน เงินไทย โทร. 081-0652623	लगเหล็ก	เมืองบุรีรัมย์	ข้าว	1. การลดต้นทุนการผลิต 2. การผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว	นางอัญชลี บุญมี 044-874742 093-3191713
6	นางสุภาพร แสนงู โทร. 087-2482052	จรเข้มาก	ประโคนชัย	ข้าว	1. การผลิตข้าวอินทรีย์ 2. สร้างแบรนด์ของข้าวภูเขาไฟ	นายชันอภัย ศรีวิเศษ 053-3791449
7	นายสงวน กัณหา โทร. 080-0044797	บ้านจาน	พุทไธสง	ข้าว	1 การผลิตข้าวอินทรีย์ 2 การใช้สารชีวภัณฑ์ 3 การผลิตปุ๋ยอินทรีย์	นางจจิรัตน์ เหาวสิงห์ 041-664776
8	นายยอดพงษ์ วัฒนนอก โทร. 082-8759331	ฉวาง	เฉลิมพระเกียรติ	ข้าว	1. การลดต้นทุนการผลิต 2. การผลิตข้าวอินทรีย์	นายบุญญวัฒน์ ชาญภักดิ์ 089-9403011 093-3191820
9	นายคำนิง เจริญศิริ โทร. 098-5843075	ชุมแสง	สตึก	ข้าว	1. การลดต้นทุนการผลิตข้าว 2. การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต	นายทศพร โห้สอาด 086-1254084
10	นางกัญญา เทียมศรีบุญ โทร. 062-3137754	พราสาท	คูเมือง	ข้าว	การลดต้นทุนการผลิตข้าว	นางเพ็ญศรี เขียวรัมย์ 081-0694003
11	นายกิตติพงษ์ จจรจรรย์ โทร. 088-4827836	หนองบัว	ปะคำ	ข้าว	การลดต้นทุนการผลิตข้าว	น.ส.ลีนี ธีรนิล 087-8723281
12	นายสุจินต์ ทัศนกระโทก โทร. -	ชำนิ	ชำนิ	ข้าว	การผลิตข้าวคุณภาพดี	นายแก้ว สนโสม 089-6292481
13	นายสมบัติ ทัศนไทย โทร. 080-7987636	ห้วยไผ่	แคนดง	ข้าว	1. การลดต้นทุนการผลิต 2. การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต 3. การผลิตเมล็ดพันธุ์	นายวรงค์ จันธิมมา 093-3191827
14	นายโป่ง พิมานรัมย์ โทร. -	โคกเหล็ก	ห้วยราช	ข้าว	1. การลดต้นทุนการผลิต 2. การเพิ่มผลผลิตข้าว	นางสุรรรมา ชาตชาติศรี 091-8271786
15	นายทวี การดี โทร. 089-5297322	หนองแวง	บ้านใหม่ไชยพจน์ (หอมมะลิ)	ข้าว	การลดต้นทุนการผลิตข้าว	นายดิเรก หนัดเจริญ 045-7709965
16	นายอุธร มาลัยทอง โทร. 087-2462437	กะสัง	กะสัง	ข้าว	1. การทำนาหยอด 2. การปลูกฝรั่งภูมิเขตรายได้	น.ส.กนกพร หนองมา 045-3131661
17	นายจรรยา ดวงแก้ว โทร. 089-0457390	โคกกลาง	ลำปายมาก	ข้าว	1. การลดต้นทุนการผลิตข้าว 2. การผลิตข้าวให้ได้คุณภาพ 3. ทำไร่นาสวนผสม	นายสมบัติ แคนสิงห์ 049-8458423
18	นายสนอง แฉล้มชาติ โทร. 096-8532955	ห่มปอ	โนนดินแดง	ข้าว	การลดต้นทุนการผลิต	นายโยธิน มุละสีวะ 087-9910969
19	นางเอื้อ ทองหา โทร. -	จันตุม	ห้วยพลาชัย	ไร่นาสวนผสม	การทำไร่นาสวนผสม	นางสาวศศิธร แปงโสง 067-2412825
20	นายศีลธรรม บำรุงแคว้น โทร. 097-1972507	ปราสาท	บ้านด่าน	ข้าว	ทางการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต	นางสุรรรมา ชาตชาติศรี 091-8271786
21	นายสนั่น คลังกุล โทร. 086-2592448	บุงระสัง	หนองกี่	ข้าว	ลดต้นทุนการผลิตข้าว	นายจิราเมศร์ สีนามวงษ์ธน 093-3191772

บุรีรัมย์

ลำดับ	เกษตรกรต้นแบบ	ตำบลที่ตั้งศูนย์	อำเภอ	สินค้าหลัก	จุดเด่นของศูนย์	เจ้าหน้าที่ตำบล/โทรศัพท์
22	นายประกอบ หันคำ โทร. 087-3763054	โกรกแก้ว	โนนสุวรรณ	มันสำปะหลัง	การลดต้นทุนการผลิต	นายสมนึก วัฒนกลาง 081-2668322 094-5429252
23	นายประเสริฐ สมการณั์ โทร. 080-1645176	หนองชัยศรี	หนองหงส์	ข้าว	1. การผลิตเมล็ดพันธุ์ 2. การลดต้นทุนการผลิต	นายสมเกียรติ ตีบวง 044-669090

มหาสารคาม

ลำดับ	เกษตรกรต้นแบบ	ตำบลที่ตั้งศูนย์	อำเภอ	สินค้าหลัก	จุดเด่นของศูนย์	เจ้าหน้าที่ตำบล/โทรศัพท์
1	นายทองเ็น บัญจะแก้ว โทร. 091-3355521	เสื่อโก้ง	วาปีปทุม	ข้าว	การลดต้นทุนการผลิตข้าว	นายสมาน ศรีทองอินทร์ 084-9518152
2	นายสำเนา น้อยคำลี โทร. 088-5611736	มิตรภาพ	แกดำ	ข้าว	1. การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน 2. การผลิตเมล็ดพันธุ์	นางบุญเพ็ง สิงห์ศรี 086-8596123
3	นายสุพรรณรณ ประทุมโต โทร. 084-8875179	นาเชือก	นาเชือก	ข้าว	การใช้ปุ๋ยอินทรีย์ ในนาข้าว	นายสมชัย เชื้อทอง 093-3190202
4	นายอธิภัทร ศรีวิเศษ โทร. -	ดงบัง	นาดูน	ข้าว	1. ใช้ระบบรับรองมาตรฐาน GAP 2. ใช้เชื้อราไตรโคเดอร่ามาควบคุมโรค	น.ส.เพ็ญประภา ทิพย์พิลา 081-172410
5	นายธงชัย สีดามาตย์ โทร. 083-1429665	หนองบัวแก้ว	พยัคฆภูมิพิสัย	ข้าว	การลดต้นทุนการผลิตข้าว	นางศุภวรรณ ไชยวัฒน์วิกุล 089-8413295
6	นายนิติพัฒน์ พงษ์หนองพอก โทร. 081-7396624	ม่วงนาง	เมือง	ข้าว	1. การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตข้าว 2. การลดต้นทุนการผลิตข้าว	นายวิจิตร อาจสอน 085-106345
7	นายวิทยา พลพิมพ์ โทร. 093-1013422	หนองโก	บรบือ	ข้าว	1. การเพิ่มผลผลิตข้าว 2. การลดต้นทุนการผลิตข้าว	นางสุศฤงคาร แก้วหาสี 084-7858360
8	นางประนวล วิษาเรือง โทร. -	ชื่นชม	ชื่นชม	ผัก	กำจัดศัตรูพืชโดยใช้ IPM การผลิตผักปลอดภัย	นางระเบียบ นาไชยเวศน์ 083-875452
9	นายชัยเกษม วรฤทธิ์ โทร. 086-2239678	โพนงาม	โกสุมพิสัย	ข้าว	การลดต้นทุนการผลิตข้าว	นายบุญสวน กลางโคตร 083-387365
10	นายบุญเลิศ ยอดสะเทิน โทร. 083-3368099	ดงเมือง	ยางสีสุราช	ข้าว	การลดต้นทุนการผลิตข้าว	นางสาวอมรรัตน์ ประสพมงคล 094-2837907
11	นายอดิสร เหล่าสะพาน โทร. 087-8593081	ขามเรียง	กันทรวิชัย	ข้าว	การลดต้นทุนการผลิตข้าว	นางอมร โสระงิวา 089-764392
12	นายทองหล่อ โสโกสี โทร. 085-0012066	นาทอง	เข็ยยืน	ข้าว	การลดต้นทุนการผลิตข้าว	นายกัน ทวยมีฤทธิ์ 081-675258
13	นายจันทร์ นาชัยคุลย์ โทร. 082-8368780	นาโพธิ์	กุดรัง	ข้าว	1. การลดต้นทุนการผลิตข้าว 2. การทำเกษตรผสมผสาน	นายถาวร กุศลจิต 093-3190193

มุกดาหาร

ลำดับ	เกษตรกรต้นแบบ	ตำบลที่ตั้งศูนย์	อำเภอ	สินค้าหลัก	จุดเด่นของศูนย์	เจ้าหน้าที่ตำบล/โทรศัพท์
1	นายถาวร เผ่าภูไทย โทร. 081-2600915	นาโสก	เมือง	ข้าว	การลดต้นทุนการผลิตข้าว	นายถาวร ปทุม 083-3475655

มุกดาหาร

ลำดับ	เกษตรกรต้นแบบ	ตำบลที่ตั้งศูนย์	อำเภอ	สินค้าหลัก	จุดเด่นของศูนย์	เจ้าหน้าที่ตำบล/โทรศัพท์
2	นายพิน สุวรรณไตรย์ โทร. 088-3033145	คำชะอี	คำชะอี	ข้าว	การลดต้นทุนการผลิตข้าว	นายสุริยะ วิเศษศรี 093-3192646
3	นายโยม อูคำ โทร. 083-3266567	กกแดง	นิคมคำสร้อย	ข้าว	1. การลดต้นทุนการผลิตข้าว 2. การเพิ่มผลผลิตข้าว	นายสุทธาศร จันทม 081-9542662
4	นายทองปาน สุขศรี โทร. 086-2249260	นามะเม็ง	ดอนตาล	ข้าว	การลดต้นทุนการผลิตข้าว	น.ส.วิจิตรา ชาแสน 093-3192653
5	นายจิตตา อนันต์ โทร. 084-6008149 083-1476570	ปงขาม	ห้วยไร่ใหญ่	ข้าว	1. การลดต้นทุนการผลิตข้าว 2. การผลิตข้าวอินทรีย์	นางสุรฎุฎิยา ไสสว่าง 093-3192657
6	นางเจนจิรา คมมงคล โทร. -	ชะโนดน้อย	ดงหลวง	ข้าว	การลดต้นทุนและเพิ่มผลผลิตข้าว	นางชัชชิตา เชื้อเมืองแสน 093-3192665
7	นายสมควร ประเมธีศรี โทร. 061-6790373	หนองสูงใต้	หนองสูง	เกษตรผสมผสาน	การทำเกษตรผสมผสาน	นายอนันต์ เมืองแทน 089-4170269

ยโสธร

ลำดับ	เกษตรกรต้นแบบ	ตำบลที่ตั้งศูนย์	อำเภอ	สินค้าหลัก	จุดเด่นของศูนย์	เจ้าหน้าที่ตำบล/โทรศัพท์
1	นายกำจร โพธิ์ศรี โทร. 090-0428591	ทุ่งแต้	เมือง	ข้าว	การลดต้นทุนการผลิตข้าว	น.ส.กุลปรียา นามเมืองรักษ์ 080-1582498
2	นายวีระ ชายทวีป โทร. 087-9595273	ตุลาค	ทรายมูล	ข้าว	1. การผลิตและการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ 2. การผลิตข้าวให้มีคุณภาพตาม GAP 3. การผลิตเมล็ดพันธุ์	นายสุชาติ ปกป้อง 090-3080781
3	นายสุวิษ อนาคต โทร. 081-5790237	ก้ามแมด	กุดชุม	ข้าว	การผลิตข้าวอินทรีย์	นายวีระพงษ์ พระธานี 090-3080781
4	นายเนาว์ พันเดช โทร. 089-8127390	กุ้งจาน	คำเขื่อนแก้ว	ข้าว	การลดต้นทุนการผลิต	นายวิสันต์ พองชัยภูมิ 083-5844205
5	นางเตรียมใจ ผ่านเมือง โทร. 083-3654535	กระจ่าย	ป่าดัว	มันสำปะหลัง	1. การเพิ่มผลผลิต 2. การใช้ระบบน้ำหยด	น.ส.ทิพสุกนต์ คุณเศรษฐ์ 081-19677422
6	ร.ต.ฉลวย กำจัดภัย โทร. 086-0760206	คูเมือง	มหาชนะชัย	ข้าว	1. การลดต้นทุนการผลิต 2. การทำเกษตรผสมผสาน	นายสุริยา ละดาพันธ์ 089-9494974
7	นายวิเชียร สิมมอก โทร. 084-8256260	ฟ้าหวน	ค้อวัง	ถั่วลิสง	1. การผลิตถั่วลิสงปลอดภัย 2. การแปรรูปถั่วลิสง	นางลักขณา นิลาลาด 086-0784918 093-3192556
8	นางยุพิน ทับแสง โทร. 089-7161288	กุดเชียงหมี	เลิงนกทา	ข้าว	1. การลดต้นทุนการผลิตข้าว 2. การบำรุงดิน	นางสุญา พันธุ์เดช 093-3192528
9	นายเฉลิม ใจน้อย โทร. 093-4085875	สัมผ้อ	ไทยเจริญ	ข้าว	1. การลดต้นทุนการผลิต 2. การผลิตเมล็ดพันธุ์	นายวิเศษ สีดิ่งค์ 098-10553994

ร้อยเอ็ด

ลำดับ	เกษตรกรต้นแบบ	ตำบลที่ตั้งศูนย์	อำเภอ	สินค้าหลัก	จุดเด่นของศูนย์	เจ้าหน้าที่ตำบล/โทรศัพท์
1	นายสวัสดิ์ ลาโพธิ์ โทร. 093-0535456	เมืองทอง	เมืองร้อยเอ็ด	ข้าว	1. การลดต้นทุนการผลิต 2. การผลิตข้าวหอมมะลิที่มีคุณภาพ	ชื่อ นายวิเชียร สีลาดเลา 086-2286580
2	นายแสวง มะโนลัย โทร. 087-3216806	ดงครั่งน้อย	เกษตรวิสัย	ข้าว	1. ผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวหอมมะลิ 2. การลดต้นทุนการผลิต	นายสุรสิทธิ์ มะโนลัย 081-1832631
3	นายเอกภรณ์ ชื่นมณี โทร. 081-1067021	โนนสวรรค์	ปทุมรัตน์	ข้าว	ลดต้นทุนการผลิตข้าว	นายโกมล บุญเทพ 093-3192699
4	นายสุเทพ แสนเสนา โทร. 094-0489917	คู่น้อย	จตุรพักตรพิมาน	เกษตรผสมผสาน	การทำเกษตรผสมผสาน	นายสุวิทย์ จงจิตวิบูลย์ผล 081-8305872
5	นายถนอม เหล็กศรี โทร. 043-565111 087-2502347	หนองทัพไทย	พนมไพร	ข้าว	1. การลดต้นทุนการผลิตข้าว 2. การทำไร่นาสวนผสม	นายประมวล มะลิจันทร์ 093-3192707 081-3914335
6	นายรณฤทธิ์ ปริญญาตระกูล โทร. 086-2263701	หนองพอก	ธวัชบุรี	ข้าว	การผลิตข้าวอินทรีย์แบบครบวงจร	นายทำนุ เสวกนันท์ 093-3192745
7	นายสมชาย จรุงรัมย์ โทร. 086-0345726	เชียงใหม่	โพธิ์ชัย	ข้าว	การลดต้นทุนการผลิตข้าว	นางสาวนันทมา มูลมาตย์ 089-5742194
8	นายประสิทธิ์ ศรีชัย โทร. 086-2265326	หนองใหญ่	โพนทอง	ไร่นาสวนผสม	การทำไร่นาสวนผสม	นางสาวสมพิศ ศรีสร 093-3192715
9	นายอานดา ทองโชติ โทร. 089-5724698	รอบเมือง	หนองพอก	ข้าว	1. การลดต้นทุนการผลิตข้าว 2. การผลิตข้าวใหม่คุณภาพดี 3. การปรับเปลี่ยนข้าวเป็นอ้อย	ว่าที่ ร.ต.สมพงษ์ ภาคิ 093-3192752
10	นายสุพจน์ ไชยธรรม โทร. 080-1992280	เกาะแก้ว	เสลภูมิ	ไร่นาสวนผสม	การทำไร่นาสวนผสม	นายจำลอง อองอัน 081-0513308
11	นายช่วย สาสุข โทร. 086-1286819	หินกอง	สุวรรณภูมิ	ข้าว	1. การผลิตข้าวอินทรีย์ 2. การลดต้นทุนการผลิตข้าว	นายปพนศักดิ์ อุนลม 082-8465606
12	นายวิชัย ทรวิพันธ์ โทร. 083-3523073	หนองหิน	เมืองสรวง	ข้าว	การผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว	นายยุทธพร ผ่นทั้ง 081-9754908
13	นางบุญเลิศ เชื้อจิตร โทร. 062-1493775	ยางคำ	โพนทราย	ข้าว	การลดต้นทุนการผลิตข้าว	นางสาวทองย้อย แก้วคำไสย์ 093-3192760 081-2604838
14	นายเสริม วิเศษดอนหวาย โทร. 093-3231495	หนองบัว	อาจสามารถ	ข้าว	การผลิตปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพใช้เอง	นายนิพนธ์ สุนทรวัฒน์ 082-8551439
15	นางสง่า แสนหอม โทร. 090-5921628	เมยวดี	เมยวดี	ข้าว	การผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว	นางสาวอร่าม บุญจง 085-7199589
16	นายพงษ์ชัย ธงาวุธ โทร. 086-2246856 061-0285410	โพธิ์ทอง	ศรีสมเด็จ	เกษตรผสมผสาน	การทำเกษตรผสมผสาน	นายพงษ์ทวี นาใจคง 083 - 6660142
17	นายสุชิน ภักดีสา โทร. 084-4055156	ดงสิงห์	จังหาร	ข้าว	การลดต้นทุนการผลิตข้าว	นายคำมี บรรพภักัญญา 087-9508876
18	นายประเชษฐ กรวิรัตน์ โทร. 083-6780275	บ้านเชียง	เชียงขวัญ	ไร่นาสวนผสม	การทำไร่นาสวนผสม	นายคำพันธ์ นาสมรูป 093-3192776

ร้อยเอ็ด

ลำดับ	เกษตรกรต้นแบบ	ตำบลที่ตั้งศูนย์	อำเภอ	สินค้าหลัก	จุดเด่นของศูนย์	เจ้าหน้าที่ตำบล/โทรศัพท์
19	นายอุทัย จันทะไมสร โทร. -	คูก้อ	หนองฮี	ข้าว	1. การใช้น้ำหมักชีวภาพ 2. การลดต้นทุนการผลิตข้าว 3. การเพิ่มผลผลิตข้าว	ชื่อ นายกนกศักดิ์ แสนวัฒน์ 089-576-6874
20	นางบานเย็น ถิ่นอุบล โทร. 086-0671026	บึงงาม	ทุ่งเขาหลวง	ข้าว	การลดต้นทุนการผลิตข้าว	นายสมชาย ไพโรอ 088-125-2248

เลย

ลำดับ	เกษตรกรต้นแบบ	ตำบลที่ตั้งศูนย์	อำเภอ	สินค้าหลัก	จุดเด่นของศูนย์	เจ้าหน้าที่ตำบล/โทรศัพท์
1	นางอรุณี วงษ์น้อย โทร. 061-1270947	เมือง	เมืองเลย	ยางพารา	1. การเพิ่มประสิทธิภาพและมูลค่าผลผลิต 2. การลดต้นทุนการผลิต 3. เสริมรายได้ภายในแปลงยางพารา	นางสาวรุ่งนภา พงษ์เมือง 062-2987084
2	นายวรวุฒิ บัวลา โทร. 086-8692243	หนองหญ้าปล้อง	วังสะพุง	เกษตรผสมผสาน	1. ปศุภุมะนาวนอกฤดู ในบ่อซีเมนต์ 2. เลี้ยงปลา 3. การทำการเกษตรผสมผสาน	นายทวี มาตุน 089-8619006
3	นายวิสุทธิ์ ภารกิจ โทร. 093-3795337	ท่าสะอาด	นาด้วง	ยางพารา	1. การปลูกพืชแซมยางพารา 2. การผลิตยางแผ่น	นางจาริพร บุตรสระเกษ 081-9744587
4	นายอิทธิพนธ์ วรรณสุทธิ์ โทร. 089-8003170	ท่าลี่	ท่าลี่	ข้าว	การลดต้นทุนการผลิต	นางรัชณี มณีวัฒน์ 089-5772929
5	นางสุรูป แสนขันธุ์ โทร. 089-2746009	ห้วยส้ม	ภูกระดึง	หน่อไม้	การผลิตหน่อไม้ไผ่รวกหวาน การปลูกมะนาวในวงบ่อซีเมนต์	นายปวีรวิทย์ เนียมบุญ 089-8668568
6	นายประจัน สุขเสริม โทร. 081-1846989	นาโพธิ์	นาแห้ว	ข้าว	การลดต้นทุนการผลิต	นายอาทิตย์ หาญสุริย์ 093-3237237
7	นายท่าเนียบ อารยะศิลป์ โทร. 085-7431332	นาข้าว	เข็ญคาน	ข้าว	1. การผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวพันธุ์ดี 2. การลดต้นทุนการผลิตข้าว	นายชาติชาย พรมชัดจา 083-3598824
8	นายบรรทัด สุปโน โทร. 081-2638601	ปวนพุก	หนองหิน	ข้าว	1. การเพิ่มประสิทธิภาพ 2. การลดต้นทุนการผลิต	นายชินทร์ ศรีโยธา 091-062-9868
9	นายวิญญู กุดะพันธ์ โทร. 089-9402275	เอราวัณ	เอราวัณ	มันสำปะหลัง	1. การเพิ่มประสิทธิภาพ 2. การลดต้นทุนการผลิต	น.ส.พัชรินทร์ นาคา 089-57737396
10	นางสาวจรรยา กงสิมมา โทร. 089-0190415	ปากชม	ปากชม	ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	การลดต้นทุนการผลิต	นายภา ทานภาพ 093-3237462
11	นายไพบูรณ์ ปารจะมี โทร. 098-1685947	หนองคัน	ภูหลวง	อ้อยโรงงาน	การลดต้นทุนการผลิตอ้อยโรงงาน	นายเอกกิม พิมพุด 09-33237175
12	นายสันเนียง เกิดไทย โทร. 081-9652337	ผาขาว	ผาขาว	ยางพารา	1. ลดต้นทุนการผลิตยางพารา 2. การทำสวนยางแบบผสมผสาน	นายไพฑูรย์ ชันทะศรี 081-0493462
13	นายสมศักดิ์ อัญญาวัณท์ โทร. 089-9468113	सानตม	ภูเรือ	ไม้ดอกไม้ประดับ	การผลิตปุ๋ยอินทรีย์และปุ๋ยชีวภาพ	นางสาวเบญจรัตน์ วันทองสุข 093-3237189
14	นายสังวาล จันทะศิริ โทร. 089-5764937	กกสะทอน	คำชะอี	ข้าวไร่	1. การผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว 2. การลดต้นทุนการผลิตข้าว 3. การแปรรูปผลผลิตข้าว	นายทองวัน ประสมพล 081-0481809

ศรีสะเกษ

ลำดับ	เกษตรกรต้นแบบ	ตำบลที่ตั้งศูนย์	อำเภอ	สินค้าหลัก	จุดเด่นของศูนย์	เจ้าหน้าที่ตำบล/โทรศัพท์
1	นายเชิดชัย จิณะแสน โทร. 081-2644333	คำเนียม	กันทรารมย์	ไร่นาสวนผสม	1. การทำไร่นาสวนผสม 2. ลดต้นทุนการผลิตข้าว	นายธวัชชัย ดีลาส 085-2779854
2	นายไพฑูรย์ ผางคำ โทร. 081-5793108	ผักไหม	ห้วยทับทัน	ข้าว	1. ลดต้นทุนการผลิต 2. การผลิตเมล็ดพันธุ์ 3. การผลิตข้าวอินทรีย์	นายสมาน โพธิ์งาม 084-5286748
3	น.ส.สุภธิดา ศรีชารัตน์ โทร. 088-5809481	โคด	โพธิ์ศรีสุวรรณ	เกษตรผสมผสาน	การทำเกษตรผสมผสาน	นายสุรัตน์ ศรียันต์ 081-3899374
4	นายจิน พาลี โทร. 081-1225350	ศรีแก้ว	ศรีรัตนะ	เกษตรผสมผสาน	1. การทำการเกษตรผสมผสาน 2. มีความหลากหลายของชนิดพืช	นายภูวรินทร์ ศรีรัตน์ 093-3191660
5	นางณัฐภานต์ ผาดาวงค์ โทร. 085-7673351	พรวน	ขุนหาญ	ทุเรียน	การผลิตทุเรียนคุณภาพ 2. การใช้ปุ๋ยและวิเคราะห์ดิน 3. การปรับโครงสร้างดิน	นายบุญชู ลาสูน 086-2534369
6	นายดำรงค์ อรุณจรัส โทร. -	พรหมสวัสดิ์	พยุห์	ไร่นาสวนผสม	1. การทำไร่นาสวนผสม 2. การผลิตปุ๋ยอินทรีย์อัดเม็ด 3. การผลิตเชื้อชีวอินทรีย์	นายภูตินัย เสนาสุ 089-0257728
7	นายพิพิส สังฆะพงษ์ โทร. 085-6339327	รุ่งระวี	น้ำเกลี้ยง	ข้าว (หอมมะลิ)	1. การลดต้นทุนการผลิตข้าว 2. การผลิตข้าวปลอดสารพิษ	นายองอาจ แฉ่นแก้ว 093-3191168 089-94286812
8	นายประเสริฐ ทิทัศน์ โทร. 091-1318316	โนนค้อ	โนนคูณ	ไร่นาสวนผสม	1. การทำไร่นาสวนผสม 2. การผลิตพืชที่ปลอดภัยและ ได้มาตรฐาน (GAP)	นายณรงค์ฤทธิ์ พวงบุตร 098-1399871
9	นายณัฐนิช ศรีคำภา โทร. 088-7398299	หนองแก้ว	เมือง	ข้าว	1. การลดต้นทุนการผลิต 2. การผลิตเมล็ดพันธุ์	นายนิกร ลากเจือจันทร์ 081-9673967
10	นายชวนชัย บัวภู โทร. 088-4769380	ล้มปอย	ราชโกล	ข้าว (หอมมะลิ)	1. การลดต้นทุนการผลิต 2. การผลิตข้าวตาม GAP	นายสุรชาติ วงครุฑ 094-5083696
11	นางหลัง พรชัย โทร. 093-4612789	สมอ	ปรางค์กู่	ข้าว (หอมมะลิ)	การลดต้นทุนการผลิตข้าว	นายสุวิมลต์ ผ่านทิเบจ 087-1059771
12	นางยุพาพิน ศรีงยศ โทร. 084-9625351	โคกจาน	อุทุมพรพิสัย	ข้าว	การทำนาหยอดข้าวแห้ง	นายมงคล วงศ์สหวิวัฒน์ 093-3191643
13	นายไพโรมาตร ครินนท์ โทร. 085-4101210	บึงบูรพ์	บึงบูรพ์	ข้าว	1. การลดต้นทุนการผลิต 2. การแปรรูปข้าว	นายสุริยา บุญเย็น 085-3125070
14	นายสมบุญ นียม โทร. 082-3036384	กุง	ศิลาลาด	ข้าว	1. การลดต้นทุนการผลิต 2. การผลิตเมล็ดพันธุ์	นายยุทธภูมิ ดงแสนสุข 093-3298455
15	นายสมทรง รัตนพันธุ์ โทร. 093-4632969	โคกตาล	ภูสิงห์	ข้าว	1. การลดต้นทุนการผลิต 2. การทำการเกษตรผสมผสาน	นางสาวภูติมา วัฒนศาสตร์ 084-3516619
16	นายสมศักดิ์ สุขตะตะ โทร. 098-1980045	สุขสวัสดิ์	ไพรบึง	ข้าว	1. การลดต้นทุนการผลิต 2. การทำการเกษตรผสมผสาน	นางปรียาวรรณ ยวนพันธ์ 093-3191646

ศรีสะเกษ

ลำดับ	เกษตรกรต้นแบบ	ตำบลที่ตั้งศูนย์	อำเภอ	สินค้าหลัก	จุดเด่นของศูนย์	เจ้าหน้าที่ตำบล/โทรศัพท์
17	นายบุญร่วม สีหะวงษ์ โทร. 098-1980045	ยางชุมน้อย	ยางชุมน้อย	ข้าว	การลดต้นทุนการผลิต	นายพงษ์ศักดิ์ แก้วภักดี 089-9486283
18	นายสมยศ ศรีลุน โทร. 086-0576126	บุสูง	วังหิน	ข้าว (หอมมะลิ)	การลดต้นทุนการผลิต	นายวราวุธ ธรรมบุตว 093-3191671
19	นายทศพล สุวะจันทร์ โทร. 083-7954317	ตระกาจ	กันทรลักษณ์	ทุเรียน	การผลิตทุเรียนคุณภาพดี	นายยงยุทธ นนทโคตร 093-3191599
20	นายทวี ประโยม โทร. 088-4664328	เสียว	เบญจลักษ์	ข้าว	1. การลดต้นทุนการผลิต 2. การผลิตเมล็ดพันธุ์	นางวรรณภา หาค้า 093-3191682 081-0626312
21	นางสมาน แสงลอย โทร. 087-1367552	ดงกำเม็ด	ซำซัน	ข้าว	1. การลดต้นทุนการผลิต 2. กาใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน 3. การใช้ปุ๋ยอินทรีย์	นางสาวสุรรัตน์ ทองอินทร์ 089-7202654
22	นายอนันต์ ศิริเรือง โทร. 085-0263535	ตาโกน	เมืองจันทร์	ข้าว	การผลิตเมล็ดพันธุ์	นายปฐพี แก้วเกษ 061-1643900

สกลนคร

ลำดับ	เกษตรกรต้นแบบ	ตำบลที่ตั้งศูนย์	อำเภอ	สินค้าหลัก	จุดเด่นของศูนย์	เจ้าหน้าที่ตำบล/โทรศัพท์
1	นางบังอร ชัยเสนา โทร. -	อาจโอง	เมืองสกลนคร	ข้าว	การลดต้นทุนการผลิตข้าว	นางเปรมฤดี ธนะคำดี 087-2130783
2	นายวงศ์สกลิต โมจราชภรณ์ โทร. 081-36991512	โพนแพง	อากาศอำนวย	เกษตรผสมผสาน	การทำเกษตรแบบผสมผสาน	นายวิระพันธ์ ไครบัตร์ 084-7904508
3	นายทองปาน พิมพ์พามิช โทร. 080-1969410	สว่าง	พรรณานิคม	เกษตรผสมผสาน	1. การทำเกษตรแบบผสมผสาน 2. การลดต้นทุนการผลิตข้าว	นางประวิทย์ เจริญกร 088-3392731
4	นายอินตา กันยาลือ โทร. 080-7461686	พันนา	สว่างแดนดิน	มะนาว	การผลิตมะนาวนอกฤดู	นายประธาน จงกลณี 093-3192903 , 095-7061435
5	นายสมคิด ศิริลาวงค์ โทร. -	คำบ่อ	วาริชภูมิ	เกษตรผสมผสาน	การทำเกษตรแบบเกษตรผสมผสาน	นายรัตนะ ลีทอง 084-0188407
6	นางหทัยทิพย์ จารุสาร โทร. 085-4505619	กุสุมาลย์	กุสุมาลย์	เกษตรผสมผสาน	การทำเกษตรแบบเกษตรผสมผสาน	นางลำไย โจช่วง 093-3202180
7	นายสมหมาย แก้วกันหา โทร. 082-1075121	กุดเรือคำ	วานรนิวาส	ข้าว	1. การลดต้นทุนการผลิตข้าว 2. การผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว	นายทวีวัฒน์ ชันรูปัทม์ 081-2664424 093-3192920
8	นายศักดิ์ภาพ โถแก้วเขียว โทร. 088-3049093	นาม่อง	กุดบาก	ข้าว	การลดต้นทุนการผลิตข้าว	น.ส.ระดมจิต เหมเมือง 092-7179818
9	นายโพธิ์ทอง โพธิราช โทร. 086-2342441	ไอยห้อย	พังโคน	ไร่นาสวนผสม	1. การทำไร่นาสวนผสม 2. การปลูกฝรั่งปลอดภัย 3. การผลิตข้าวอินทรีย์	นางสมหวัง โพธิราช 087-2188661
10	นายวันชัย พรหมหมอก โทร. 083-3292289	มาย	บ้านม่วง	ยางพารา	1. การลดต้นทุนการผลิตยางพารา 2. การทำเกษตรแบบเกษตรผสมผสาน	นางอรพรรณ ภักดีไทย 098-1058225
11	นายสำราญ โนนสา โทร. 083-3556653	ท่าศิลา	ส่องดาว	ข้าว	การลดต้นทุนการผลิตข้าว	นายเรืองยศ ศรีบุญ 093-3192930 081-1178094

สกลนคร

ลำดับ	เกษตรกรต้นแบบ	ตำบลที่ตั้งศูนย์	อำเภอ	สินค้าหลัก	จุดเด่นของศูนย์	เจ้าหน้าที่ตำบล/โทรศัพท์
12	นายทองรัตน์ ศรีสวัสดิ์ โทร. 087-2153759	หนองบัว	นิคมน้ำอุน	ข้าว	การผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว	นายอุทัย สุวโร 085-7428683
13	นายโยธิน จันทร์ชัยภูมิ โทร. 087-02302188	หนองบัวลิม	คำตากล้า	ข้าว	1. การผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว 2. การอนุบาลลูกอีตด	นายปัญญา แทนสุนทร 095-6694566, 093-3192939
14	นายบุญมา ยาชาไชย โทร. 098-2188389	จันทร์เพ็ญ	เต่างอย	เกษตรผสมผสาน	1. การทำเกษตรแบบเกษตรผสมผสาน 2. การลดต้นทุนการผลิตข้าว	นายนครศักดิ์ อวนพล 098-5867466
15	นายอัษฎสิทธิ์ ยางธิสาร โทร. 083-3519963	เหล่าโพนค้อ	โคกศรีสุพรรณ	เกษตรผสมผสาน	การทำเกษตรแบบเกษตรผสมผสาน	นายสุพรรณิ สมณะ 081-876925
16	นายปัทม์ สุวรรณเพชร โทร. 087-221741	บ้านเหล่า	เจริญศิลป์	เกษตรผสมผสาน	การทำเกษตรแบบเกษตรผสมผสาน	นายรัฐวุฒิ ยีนาน 083-3529305
17	นางประพิศ ทองคำ โทร. 098-47922918	บ้านแป้น	โพนนาแก้ว	เกษตรผสมผสาน	การทำเกษตรแบบเกษตรผสมผสาน	นายดำรง เทพทร 080-1918352
18	นายสมชาย ทองคีนอก โทร. -	หลุบเลา	ภูพาน	เกษตรผสมผสาน	การทำเกษตรแบบเกษตรผสมผสาน	นายเจริญ ศรีประโหม 042-708034

หนองคาย

ลำดับ	เกษตรกรต้นแบบ	ตำบลที่ตั้งศูนย์	อำเภอ	สินค้าหลัก	จุดเด่นของศูนย์	เจ้าหน้าที่ตำบล/โทรศัพท์
1	นายสุวิทย์ ศรีวงษ์ โทร. 086-2218757	ปะโค	เมือง	ไร่นาสวนผสม	การทำไร่นาสวนผสม	นายวรรณภย์ ทองบุตดี 093-3192787
2	นางกุหลาบ คำผาสุข โทร. 099-9354523	สระใคร	สระใคร	ข้าว	การปรับปรุงบำรุงดิน	นายอดุลย์ วงศ์สระคู 084-2619797 093-3192811
3	นายอภิพงษ์ ประจิมทิศ โทร. 098-2324166	โพนแพง	รัตนวาปี	ข้าว	1. การลดต้นทุนการผลิต 2. การเพิ่มผลผลิตข้าว	นางพรรณี พิมพ์พันธ์ 083-3450775
4	นางสนอง ศรีอรชรพรหม โทร. 081-0565005	สังคม	สังคม	กล้วยน้ำว้า	การแปรรูปผลิตภัณฑ์จากกล้วย	นางวันเพ็ญ คำภาพงษา 083-3192813 081-0470897
5	นางครุณี ทิทักษ์ โทร. 084-9346488	จุมพล	โพนพิสัย	ข้าว	1. การลดต้นทุนการผลิต 2. การพัฒนาคุณภาพผลผลิต	นายวิทยา ชันติยู 089-8311817
6	นางอัมมร ไชยลือชา โทร. 084-3925523	วังหลวง	เฝ้าไร่	ข้าว	การลดต้นทุนการผลิตข้าว	นางนิภาวดี นาทองคำ 093-3192962
7	นายสามารถ สุดทิดี โทร. 042-483048	โพธิ์ตาก	โพธิ์ตาก	ข้าว	1. การผลิตข้าวปลอดภัย 2. การผลิตข้าว GAP	นางสุนิษา สิงห์นครอง 080-4200155
8	นายกองสิน หมอทยาเก่า โทร. 081-3927275	ก่องนาง	ท่าบ่อ	พืชผัก	การผลิตสารชีวภัณฑ์เพื่อใช้เอง	นายอนันต์ สีหงษ์ 081-3801987
9	นางบุญมี ทองเหลือง โทร. -	พานพร้าว	ศรีเชียงใหม่	พืชผัก	การผลิตผักปลอดภัย	นางสนิพ ปาปรีดา 081-0568469

สุรินทร์

ลำดับ	เกษตรกรต้นแบบ	ตำบลที่ตั้งศูนย์	อำเภอ	สินค้าหลัก	จุดเด่นของศูนย์	เจ้าหน้าที่ตำบล/โทรศัพท์
1	นายสุทัศน์ สำราญจิตร โทร. 084-4167913	เที่ยงราม	เมืองสุรินทร์	ข้าว	1. การลดต้นทุนการผลิต 2. การผลิตเมล็ดพันธุ์ 3. การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน	นายนิรันดร์ แก้วรัตน์ 087-8809922
2	นางรจนา สิ้นทันหา โทร. 087-0745255	หนองสนิท	จอมพระ	ข้าว	1. การลดต้นทุนการผลิต 2. การปลูกข้าวอินทรีย์	นายสมพงษ์ มีสิทธิ์ 089-5803369 093-3191880
3	นายสมโภชน์ สังข์ชวด โทร. 089-8698015	โพนครก	ท่าตูม	ข้าว	1. การลดต้นทุนการผลิต 2. การปลูกข้าวอินทรีย์	นายขวัญชัย บุขึงหรีด 093-3191931
4	นายศุภสิน ผดุงเมือง โทร. 086-2501610	ปรือ	ปราสาท	ข้าว	1. การลดต้นทุนการผลิต 2. การปลูกข้าวอินทรีย์	นายวิริยะ โอบสูงาม 081-9994984
5	นายกาล ชมชื่น โทร. -	ต๋าน	กาบเชิง	ไร่นาสวนผสม	การจัดการไร่นาสวนผสม	นายกมล อู่สูงเนิน 093-3191933 089-8442001
6	นายสมาน มนต์ดี โทร. 08-15428426	ไผ่	รัตนบุรี	ข้าว	1. การลดต้นทุนการผลิต 2. การผลิตเมล็ดพันธุ์	นางสาววรรณิศา หวังใจ 093-3191906
7	นายสงวน ศิริทวี โทร. 087-2583915	แจนแวน	ศรีณรงค์	ข้าว	1. การลดต้นทุนการผลิต 2. การปักดำกล้าต้นเดียว 3. การพัฒนาคุณภาพผลผลิต	นายพิชัย ทองพันธ์ 081-0731172
8	นายปราโมทย์ พ้อคำ โทร. 084-4983232	ปราสาททอง	เขวาสินรินทร์	ข้าว	1. การลดต้นทุนการผลิต 2. การผลิตข้าวคุณภาพดี 3. การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน	นางมิ่งใส คงเกตุ 089-7211879 093-3191955
9	นางวีรยา บุตรแยม โทร. 087-0918443	สะกาด	สังขะ	ข้าว	1. การลดต้นทุนการผลิต 2. การผลิตข้าวคุณภาพดี 3. การผลิตเมล็ดพันธุ์	นายสุวิศิษฎ์ พิธิลป์ 093-3191933 088-5845646
10	นายสมุทรม มีลีจจะ โทร. 087-2431513	ตระเปียงเตี้ย	ลำดวน	ข้าว	การผลิตข้าวตามมาตรฐาน GAP	นายพินิจ มังกร 093-3191948
11	นายอุดม ประชุมฉลาด โทร. 088-7263635	จีกแตก	พนมดงรัก	ข้าว	1. การลดต้นทุนการผลิต 2. การผลิตข้าวคุณภาพดี	น.ส.กมลภา ตีพาชู 093-3191953
12	นางรำพึง อินทร์สำราญ โทร. 085-6342273	นาหนองไผ่	ชุมพลบุรี	ข้าว	1. การผลิตข้าวหอมมะลิอินทรีย์ 2. การทำไร่นาสวนผสม	นายโชค มีชัย 089-9474181
13	นายสุรพล สอนดี โทร. 082-1370256	สนม	สนม	เกษตรผสมผสาน	การทำเกษตรผสมผสาน	นายสนิท ยอดอินทร์ 082-1464735
14	นายประนิตย์ ทองเจือ โทร. 088-7069624	คาสะมะ	ศีขรภูมิ	ข้าว	1. การลดต้นทุนการผลิต 2. การผลิตข้าวคุณภาพดี	นายนิรันดร์ แก้วรัตน์ 087-8809922
15	นายวิเชียร สมภาค โทร. 093-3676037	ลำโรงทาบ	ลำโรงทาบ	ข้าว	การลดต้นทุนการผลิต	นางศุภยารรณ อุ่มบุญ 093-3191909 081-9778553
16	นายบุญเพ็ง หันชม โทร. 087-2568705	หนองหลวง	โนนนา-rayณ์	ข้าว	1. การลดต้นทุนการผลิต 2. การผลิตเมล็ดพันธุ์	น.ส.ประภาภรณ์ คูสูงเนิน 089-7211879 093-319195
17	นายสุคนธ์ ชูชีพ โทร. 080-1616929	สำเภากูน	บัวเขต	ข้าว	1. การลดต้นทุนการผลิต 2. การผลิตเมล็ดพันธุ์	นางภัททิมา ไสว 080-5908418 093-3191943

หนองบัวลำภู

ลำดับ	เกษตรกรต้นแบบ	ตำบลที่ตั้งศูนย์	อำเภอ	สินค้าหลัก	จุดเด่นของศูนย์	เจ้าหน้าที่ตำบล/โทรศัพท์
1	นายทรงเดช บุญคุ้ม โทร. 087-0616891	หนองสวรรค์	เมืองหนองบัวลำภู	ข้าว	การลดต้นทุนการผลิตข้าว	นายสันต์ มั่นทอง 081-0529240
2	นายอ๊อต บุตรีสุวรรณ โทร. 0811952388	ฝั่งแดง	นากลาง	ข้าว	1. การลดต้นทุนการผลิตข้าว 2. การแปรรูปข้าวกล้องงอก	นายประดิษฐ์ ทองหล่อ 088-7345177 099-219717
3	นายปริญญา สาคำ โทร. 095-9518488	ศรีบุญเรือง	ศรีบุญเรือง	ข้าว	การผลิตข้าวปลอดภัย	นายจ่านาค์ ชันกลิ่นกรม 087-2261679
4	นายสมัย สร้อยแก้ว โทร. 082-1092873	โนนสัง	โนนสัง	ข้าว	1. การลดต้นทุนการผลิตข้าว 2. การทำไร่นาสวนผสม	นางรัตติยาพร ปราญญาวงศ์ 092-2470270
5	นายสุรัตน์ ชัยสุข โทร. 087-6343593	วังทอง	นาวัง	พืชผัก	การลดต้นทุนการผลิตพืชผัก	นายคมกฤษ ศรีอาจ 087-9455677
6	นายเจริญ จันทร์หลุน โทร. 083-3487498	ดงมะไฟ	สุวรรณคูหา	ข้าว	1. การลดต้นทุนการผลิตข้าว 2. การทำไร่นาสวนผสม	นางสาววิษราพร ไชยน้อย 098-8785159

อำนาจเจริญ

ลำดับ	เกษตรกรต้นแบบ	ตำบลที่ตั้งศูนย์	อำเภอ	สินค้าหลัก	จุดเด่นของศูนย์	เจ้าหน้าที่ตำบล/โทรศัพท์
1	นายประยงค์ บุญทอง โทร. 087-0796045 086-2518265	นาวัง	เมือง	ข้าว	การลดต้นทุนการผลิต	นายโกวิท กุทอง 081-0662709
2	นายสะอาด วันโท โทร. 083-3821482	ขามน่าน	ขามน่าน	ข้าว	1. การลดต้นทุนการผลิต 2. การใช้สารชีวภัณฑ์	นางสาวพิศมัย งามผิวเหลือง 081-8778049
3	นายธีรวัฒน์ พันสุมาต โทร. 084-4179905	ห้วย	ปทุมราชวงศา	ข้าว	1. การลดต้นทุนการผลิต 2. การผลิตข้าวอินทรีย์	นางใส ขานนท์ 080-1695157
4	นายสดี บรรลือ โทร. 086-8681330	พนา	พนา	ข้าว	1. การลดต้นทุนการผลิต 2. การใช้สารชีวภัณฑ์	นายกิตยากร เหมรา 089-2832504
5	นายวิจิตร สุภาจันทร์ โทร. 093-5541366	นาเวียง	เสนางคณิศร	ข้าว	การผลิตข้าวหอมมะลิ 105 ปลอดโรคไหม้	นางฐานันท์ มีแสง 093-3219994
6	นายมานพ แสงสว่าง โทร. 089-2095303	โพธิ์เมืองน้อย	ห้วยตะพาน	ข้าว	การลดต้นทุนการผลิต	ว่าที่ รท. เณจิน รูปแก้ว 087-8199825
7	นางประยูร กาญจนารีย์ โทร. 086-8692243	ไร่สี	ลืออำนาจ	ข้าว	การลดต้นทุนการผลิต	นางไพรินทร์ ประเสริฐสังข์ 093-0916875

อุดรธานี

ลำดับ	เกษตรกรต้นแบบ	ตำบลที่ตั้งศูนย์	อำเภอ	สินค้าหลัก	จุดเด่นของศูนย์	เจ้าหน้าที่ตำบล/โทรศัพท์
1	นายสนั่น ชินวัง โทร. 0847955814	นาดี	เมือง	ผัก	การปลูกผักปลอดสารพิษ	นางสาววิภาวรรณ กลิ่นหอมอ่อน 077-2442788
2	นายบรรลพ นาดินา โทร. 085 7534546	บ้านจันทร์	บ้านดุง	ไร่นาสวนผสม	1. การทำไร่นาสวนผสม 2. การลดต้นทุนการผลิตข้าว	นายทินรัชต์ นามแสง 086-7172257
3	นายชาญชัย คำวงษา โทร. 086-2323645	หอยโศก	บ้านผือ	อ้อยโรงงาน	การบริหารจัดการแปลงอ้อย	นางนิรัตน์ อินทวงค์ 081-8858122

อุดรธานี

ลำดับ	เกษตรกรต้นแบบ	ตำบลที่ตั้งศูนย์	อำเภอ	สินค้าหลัก	จุดเด่นของศูนย์	เจ้าหน้าที่ตำบล/โทรศัพท์
4	นายบุญโอม ปุริณะ โทร. -	เวียงคำ	กุมภวาปี	อ้อยโรงงาน	1. การลดต้นทุนการผลิตอ้อย 2. การเกษตรผสมผสาน	นางนารากร ชาร์มา 089-7099704 086-4524829
5	นายทองศูนย์ ชมชัยรัตน์ โทร. 084-7997524	โพนงาม	หนองหาน	ข้าว	การลดต้นทุนการผลิตข้าว	นายเนรมิต มีชัยมา 089-8571880
6	นายสุนา วิเศษขันษ์ โทร. 086-2353262	นาบัว	เพ็ญ	ข้าว	การลดต้นทุนการผลิตข้าว	นางสาวพินนา วงศ์ศิลป์ 085-6469258
7	นายวิเชียร สิทธิโชติ โทร. 086-2353262	หัวนาคำ	ศรีธาตุ	ข้าว	1. การลดต้นทุนการผลิตข้าว 2. การผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวพันธุ์ดี	นายพีรรัตน์ มณีทอง 086-2327123
8	นายสมปอง กองพิลา โทร. 093-30685425	โสมเยี่ยม	น้ำโสม	มันสำปะหลัง	การลดต้นทุนการผลิตมันสำปะหลัง	นางยุพิน ทองมณี 081-2606844
9	นายธวัชชัย คานเพชรทา โทร. -	น้ำพัน	หนองวัวซอ	มันสำปะหลัง	การลดต้นทุนการผลิตมันสำปะหลัง	นางวาสนา ศรีนอก 081-0593965
10	นายชัชวาล ท้าวมะลี โทร. 086-2214393	เชียงเพ็ง	กุดจับ	ข้าว	การลดต้นทุนการผลิตข้าว	นางอรอนงค์ เสี่ยงหวาน 089-7149956
11	นายศิริเทพ ศิริวรรณหอม โทร. 096-1538701	บุงแก้ว	โนนสะอาด	มันสำปะหลัง	การให้น้ำและปุ๋ยด้วยระบบน้ำหยด	นางสาวเกสร ศิริโยธา 089-5551689
12	นายวินัย อับการันต์ โทร. 085-0069455	บ้านโคก	สร้างคอม	ข้าว	การลดต้นทุนการผลิตข้าว	นายเอกภส สุขสูงเนิน 081-0502745
13	นายประสงค์ หลวงท่าม โทร. 089-8616520	บะยาว	วังสามหมอ	ยางพารา	การลดต้นทุนการผลิตยางพารา	นายพัฒน์พงษ์ ว่องเพ็ชชัย 098-2308539
14	นายบุญจันทร์ อุ่นอก โทร. -	ทุ่งใหญ่	ทุ่งฝน	ข้าว	การลดต้นทุนการผลิตข้าว	นายชลธิ วงศ์คำภา 090-8508631
15	นายแสงเลิศ กงชุย โทร. -	โพนสูง	ไชยวาน	ข้าว	การลดต้นทุนการผลิตข้าว	นายวิเชียร พันชน 085-0085582
16	นายบุญเกิด ยูลพันธ์ โทร. 082-7985108	ทับกุง	หนองแสง	ข้าว	การลดต้นทุนการผลิตข้าว	นางสุมิตรา ตรินนท์ 081-2603065
17	นางสาวสมกวิล สาโรจน์ โทร. 089-2232679	โนนทอง	นายาง	ยางพารา	การลดต้นทุนการผลิตยางพารา	นายธวัชชัย บัวทองหลาง 081-0538284
18	นายมรรณพ บัวเหิง โทร. 081-7392597	บ้านแดง	พิบูลย์รักษ์	ข้าว	ลดต้นทุนการผลิตข้าว	นางนภาพรณ์ ชันแข็ง 08-99418272
19	นายเฉลียว มะลิวัลย์ โทร. -	ค้อใหญ่	กู่แก้ว	ข้าว	1. การทำปุ๋ยอินทรีย์ในการเพิ่มผลผลิต 2. การผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวพันธุ์ดี	นายณรงค์ ไชยวงศ์คำ 087-2133032
20	นายชยานันต์ จันทร์เสนา โทร. 093-9312416	อู่จาน	ประจักษ์ศิลปาคม	ผัก	1. การผลิตผักปลอดภัย 2. การผลิตผักอินทรีย์	นายเกียรติศักดิ์ รอมอม 093-3241197 042-335023

อุบลราชธานี

ลำดับ	เกษตรกรต้นแบบ	ตำบลที่ตั้งศูนย์	อำเภอ	สินค้าหลัก	จุดเด่นของศูนย์	เจ้าหน้าที่ตำบล/โทรศัพท์
1	นายสมชัย สบายใจ โทร. 081-4341433	หนองซอน	เมือง	ข้าว	1. การลดต้นทุนการผลิต 2. การเพิ่มผลผลิต	นางเยาวนาก หาดคำหาญทุ่งค์ 089-6307149
2	นายสมาน ประสพสุข โทร. 062-1241157	นาคำ	ศรีเมืองใหม่	ข้าว	1. การลดต้นทุนการผลิต 2. การผลิตเมล็ดพันธุ์	นายอนุชา บุษบง 085-6074586
3	นางพิสมัย นิลชัย โทร. 082-3204350	ห้วยยาง	โขงเจียม	มันสำปะหลัง	การลดต้นทุนการผลิต	นายชัยพัทธ์ นวลดี 094-2831231
4	นายประยุทธ อุทธสิงห์ โทร. 093-3532100	สร้างถ่อ	เขื่องใน	ข้าว	1. การลดต้นทุนการผลิต 2. การผลิตเมล็ดพันธุ์	นางสมปอง นาสารีย์ 094-2659995
5	นายหนงค์ บุคดาเกย โทร. 081-5793610	แก้งเหนือ	เขมราฐ	ข้าว	1. การลดต้นทุนการผลิต 2. การปรับเปลี่ยนพื้นที่เป็นไร่นา	น.ส.รุ่งลัดดา บุญทรง 087-8525695
6	นายนสำเภา นันตะเสน โทร. 085-1603682	กลาง	เดชอุดม	ข้าว	1. การลดต้นทุนการผลิต 2. การทำการเกษตรอินทรีย์	นายปริดา ทัพเจริญ 089-3598895
7	นายประยง พวงจินดา โทร. 0804632419	โนนสมบูรณ์	นางะหลาย	ข้าว	1. การลดต้นทุนการผลิต 2. การควบคุมศัตรูพืชโดยวิธีธรรมชาติ	น.ส.สุชาลินี สุริยะ 089-7221464
8	นายกนอม โททิลา โทร. 086-2464676	สีวิเชียร	น้ำยืน	มันสำปะหลัง	การเพิ่มผลผลิต	นางนิภาพร ดอกไม้ 087-5741375
9	นายจำเริญ จำปาแดง โทร. 085-7762725	หนองสะโน	บุญศรี	ข้าว	1. การลดต้นทุนการผลิต 2. การเพิ่มผลผลิต 3. การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	นายอุบล โคตรพงษ์ 081-2662499
10	นายณรงค์ ลุนพรม โทร. 089-1156079	สะพือ	ตระการพืชผล	พริก	1. การลดต้นทุนการผลิต 2. การเพิ่มผลผลิต	นายสุรัตน์ นาสมบูรณ์ 089-2807477
11	นายประนอม บุญเกิด โทร. 086-2656225	ข้าวปุ่น	กุดข้าวปุ่น	ข้าว	การลดต้นทุนการผลิต	นางสกนธ์วรรณ ทูลสูงเนิน 080-4818714
12	นายจักริน ภิญโญ โทร. 0837288946	ยางสักกระโหล่ม	ม่วงสามสิบ	ข้าว	1. การเพิ่มผลผลิต 2. การผลิตเมล็ดพันธุ์	นางรัตติยา บุตรา 087-3781091
13	นายวิชัยพร พุดพิทวง โทร. 082-7509678	สระสมิง	วารินชำราบ	ข้าว	การลดต้นทุนการผลิต	นางสาวเพ็ญแข จิรารักษ์ศักดิ์ 081-9990330
14	นายหนู สีสาสิมา โทร. 099-0429146	ดอนจิก	พิบูลมังสาหาร	ข้าว	1. การลดต้นทุนการผลิต 2. การผลิตข้าวคุณภาพดี 3. การแปรรูปข้าว	นางสาวณิชาวรรณ สายพันธ์ 085-3549320
15	นายพนม พิมพ์รัตน์ โทร. 088-4759385	ตาลชุม	ตาลชุม	ข้าว	1. การลดต้นทุนการผลิต 2. การปรับเปลี่ยนพื้นที่เป็นไร่นา	นายสามารถ อภัยโคตร 087-3794876
16	นายธวัช แสงแดง โทร. 086-2611189	โพธิ์โพ	โพธิ์โพ	ข้าว	การลดต้นทุนการผลิต	นางพิริยาภรณ์ แก้วศรี 081-8772606

อุบลราชธานี

ลำดับ	เกษตรกรต้นแบบ	ตำบลที่ตั้งศูนย์	อำเภอ	สินค้าหลัก	จุดเด่นของศูนย์	เจ้าหน้าที่ตำบล/โทรศัพท์
17	นายถวิล สาธิตอาจ โทร. 084-7365042	โนนกาเส้น	สำโรง	ข้าว	การลดต้นทุนการผลิต	นายสมสิทธิ์ ประกอบจรรยา 081-0716752
18	นางจิราภรณ์ สาระไทย โทร. 080-1623309	ท่าเมือง	ดอนมดแดง	ข้าว	1. การลดต้นทุนการผลิต 2. การทำการเกษตรผสมผสาน	นางอัญญาวิศม์ เหล่าสาย 081-9266616
19	นายบุญธรรม วรปัญญากุล โทร. 087-280606	ฝางคำ	สิรินธร	ข้าว	1. การลดต้นทุนการผลิต 2. การผลิตข้าวคุณภาพดี 3. การผลิตข้าวอินทรีย์	นายสมชาย แร่ทอง 085-4794612
20	นายไพรวลัย คำโสภา โทร. 089-6243160	โคกขำระ	ทุ่งศรีอุดม	ข้าว	1. การลดต้นทุนการผลิต 2. การผลิตข้าวอินทรีย์	นางสาวสุปราณี สายที 087-4165159
21	นายทวี ประสานพันธ์ โทร. 081-5624697	นาเยี่ย	นาเยี่ย	ข้าว	1. การลดต้นทุนการผลิต 2. การเพิ่มมูลค่าข้าว	นางสาวรุ้งนัชกร เจริญเขาว์ 087-7788665
22	นางบานเย็น จันทร์หัน โทร. 088-4672973	นาตาล	นาตาล	ข้าว	1. การลดต้นทุนการผลิต 2. การเพิ่มผลผลิต	นายสุทธิพงษ์ ถาวรพิง 084-3873688
23	นายสุมิตร ปลื้มจิตร โทร. 087-7783499	เหล่าเสือโก้ก	เหล่าเสือโก้ก	ข้าว	1. การลดต้นทุนการผลิต 2. การเพิ่มผลผลิต	นายอภิรัฐ เอ็มกลาง 081-5795697
24	นายแสงจันทร์ บุญแก่น โทร. 087-2469640	สว่าง	สว่างวีระวงศ์	ข้าว	การลดต้นทุนการผลิต	นางสุจิตต์ กระแสบุตร 080-4705881
25	นายเนา โชนเงิน โทร. 087-2575756	ตาภา	น้ำขุ่น	มันสำปะหลัง	การจัดการน้ำโดยใช้ระบบน้ำหยด	นายศุภสิทธิ์ ชันเรืองภูมิ 093-4947981

บัญชีศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรภาคกลาง

นนทบุรี

ลำดับ	เกษตรกรต้นแบบ	ตำบลที่ตั้งศูนย์	อำเภอ	สินค้าหลัก	จุดเด่นของศูนย์	เจ้าหน้าที่ตำบล/โทรศัพท์
1	นางบุญจรรยา ออโอสถ โทร. 081-3763396	โทรมา	เมืองนนทบุรี	ทุเรียน	ผลิตสารเชื้อโรคเฮอร์มาที่ป้องกันกำจัดศัตรูทุเรียน	น.ส.อริญา ทรวงบัณฑิต 081-2422853
2	จ.ส.อ.สมพงษ์ สกุลดิษฐ์ โทร. 081-9072970	บางขุนทอง	บางกรวย	ทุเรียน	1. การเสริมรากทุเรียน 2. แหะเลรวบรวมพันธุ์ทุเรียนเมืองนนทบุรี 3. การขยายพันธุ์ทุเรียน	นางสาวกรณวดี ตุ่มทรัพย์ 084-8182211
3	นายสมเจตน์ กัดเล็ก โทร. 089-8812829	บ้านใหม่	บางใหญ่	ข้าว	การผลิตครบวงจร (ผลิต แปรรูป บรรจุ และจำหน่าย)	นางเสาวรส ชัยประเคียร 087-2045462
4	นายสมบัติ ลีขณะวิสัย โทร. 084-0847524	ขุนศรี	ไทรม้าย	ข้าว	การลดต้นทุนการผลิตข้าว	นางสาวนิตา ชาววงจักร์ 087-7192486
5	นายสมทรง รื่นเลื้อ โทร. 086-3170222	บางคูวัด	บางบัวทอง	ข้าว	1. การกำจัดศัตรูพืชโดยวิธีผสมผสาน (IPM) 2. การผลิตเชื้อราชีวเวอร์และไตรโคเดอมาป้องกันกำจัดศัตรูข้าว	นายกนกชัย เรืองฉาง 082-3375738
6	นายบุญสืบ เรืองฉาย โทร. 087-0860506	คลองข่อย	ปากเกร็ด	ข้าว	ผลิตเชื้อราชีวเวอร์ และไตรโคเดอมาป้องกันกำจัดศัตรูข้าว	น.ส.ศุภาวดี สุทธิประภา 098-2496050

กรุงเทพมหานคร

ลำดับ	เกษตรกรต้นแบบ	ตำบลที่ตั้งศูนย์	เขต	สินค้าหลัก	จุดเด่นของศูนย์	เจ้าหน้าที่ตำบล/โทรศัพท์
1	นายไวยอนันต์ นิตทิม โทร. 086-7578052	บางเขื่อน	คลองจั่น	กล้วยไม้	1. การปลูกมะนาวเสริมเพิ่มรายได้ 2. การลดต้นทุนการผลิต 3. การพัฒนาคุณภาพสินค้า	นางสาววารุภรณ์ รอดทองเต็ม 094-4984108
2	นายวิชัย แก้วคำ โทร. 089-7608838	คลองขวาง	ภาษีเจริญ	ผัก	1. ลดต้นทุนการผลิต 2. การปลูกพืชเสริมรายได้	นายสาคร ทองสลับ 091-3038066
3	นายวิวัฒน์ นุ่มกำเนิด โทร. 081-5809993	คลองสิบสอง	หนองจอก	ข้าว	การป้องกันกำจัดศัตรูพืชโดยไม่ใช้สารเคมี	น.ส.ธนาภรณ์ แซ่มเย็น 081-3496096
4	นายประเมิน สอนสมุทร โทร. 089-5104505	จุมทอง	ลาดกระบัง	ข้าว	1. การลดต้นทุนการผลิตข้าว 2. การเพิ่มผลผลิตในการผลิตข้าว	นางสาวปิยรัตน์ กิติวงษ์ 085-2204232

ชียนา

ลำดับ	เกษตรกรต้นแบบ	ตำบลที่ตั้งศูนย์	อำเภอ	สินค้าหลัก	จุดเด่นของศูนย์	เจ้าหน้าที่ตำบล/โทรศัพท์
1	นายสำราญ ปานหลุมข้าว โทร. 081-2804925	นางถ้อย	เมือง	ข้าว	1. การลดต้นทุนการผลิต 2. การผลิตพันธุ์ข้าว	น.ส.วันเพ็ญ น้อยเกิด 081-5961364
2	นายสมศักดิ์ แดงโพธิ์ โทร. 083-0949295	หางน้ำสาคร	มโนรมย์	ข้าว	1. การลดต้นทุนการผลิต 2. การผลิตพันธุ์ข้าว	น.ส.สุภาวดี บุญประสิทธิ์ 092-2816673
3	นายชัยวัฒน์ ไพรหนู โทร. 089-7651274	หนองขุ่น	วัดสิงห์	ข้าว	1. การลดต้นทุนการผลิต 2. การผลิตข้าวราปิวเวอเรียและข้าวไร้ ไตรโคเตอมาป้องกันกำจัดศัตรูพืช	นายสุนทร เพ็งสิงห์ 092-2817833
4	นายสมศักดิ์ สีหะ โทร. 089-4389955	โพนางท่าออก	สรรพยา	ข้าว	1. การลดต้นทุนการผลิตข้าว 2. การเพิ่มผลผลิตข้าว	นายเจนวิทย์ สมอคร 089-4090608
5	นายบุญฤทธิ์ หอมจันทร์ โทร. 086-8692243	แพรกศรีราชา	สรรคบุรี	ข้าว	การลดต้นทุนการผลิตข้าว	นายเชน กรณ์มั่ง 082-1639022
6	นายขวัญชัย แดงทอง โทร. 056-7279604	สามง่ามท่าโบสถ์	หันคา	ข้าว	การลดต้นทุนการผลิตข้าว	น.ส.พรทิพย์ นิลวิสุทธิ์ 089-9592931 081-8869378
7	นายสอง สระเสริม โทร. 090-4248562	สะพานหิน	หนองมะโมง	ถั่วเขียว	1. การปลูกถั่วเขียวหลังนาเพิ่มรายได้ 2. การผลิตเมล็ดพันธุ์ถั่วเขียว	นางเทวี ดีอ่วม 081-9711933
8	นายทอง สิงห์สม โทร. 080-8858650 061-8207707	สุขเดือนห้า	เนินขาม	ข้าว	การลดต้นทุนการผลิตข้าว	นายฐิติพงศ์ เสืออมิ่ง 092-2821407

ปทุมธานี

ลำดับ	เกษตรกรต้นแบบ	ตำบลที่ตั้งศูนย์	อำเภอ	สินค้าหลัก	จุดเด่นของศูนย์	เจ้าหน้าที่ตำบล/โทรศัพท์
1	นายธีรสิทธิ์ อยู่ชื่น โทร. 087-1173906	บางคูวัด	เมือง	ข้าว	การลดต้นทุนการผลิตข้าว	นายเอนก วงษ์คำ 098-2806308
2	นายดาวเรือง มะลิทอง โทร. 089-7919052	คลองควาย	สามโคก	ข้าว	การลดต้นทุนการผลิตข้าว	นางดวงพร ขำประดิษฐ์ 098-2806322
3	นายภิรมย์ ข่างทองคลองสี่ โทร. 087-1188341 081-7016803	คลองสี่	คลองหลวง	ข้าว	1. การลดต้นทุนการผลิตข้าว 2. การแปรรูปผลผลิต 3. การจัดการด้านการตลาด	นางสาวอรุสา ลอยทะเล 089-2806330

ปทุมธานี

ลำดับ	เกษตรกรต้นแบบ	ตำบลที่ตั้งศูนย์	อำเภอ	สินค้าหลัก	จุดเด่นของศูนย์	เจ้าหน้าที่ตำบล/โทรศัพท์
4	นางเสนีย์ ชินจิตร โทร. 086-5458994	คลองพระอุดม	ลาดหลุมแก้ว	ข้าว	การลดต้นทุนการผลิตข้าว	นางมีระยา ระวยரச 081-4843990
5	นางมณี สุภิส โทร. 081-9061869	บึงน้ำรักษ์	อัญญาบุรี	ข้าว	การลดต้นทุนการผลิตข้าว	นายตราพฤกษ์ อัญญาเกษตร 084-6466679
6	นายเล็ก พวงตัน โทร. 089-5681572	บึงกาสาม	หนองเสือ	ข้าว	1. การผลิตสารชีวภัณฑ์ 2. การลดต้นทุนการผลิตข้าว	นายประกอบ จรเจริญ 098-4365519 02-5491058
7	นายธงชัย เทียบอร่าม โทร. 084-6677175	บึงทองกลาง	ลำลูกกา	ข้าว	1. การลดต้นทุนการผลิตข้าว 2. การลดปริมาณสารเคมี 3. การเพิ่มมูลค่าการผลิตข้าว	นางสาวจงดี อัจฉรินทร์ 084-9120140

พระนครศรีอยุธยา

ลำดับ	เกษตรกรต้นแบบ	ตำบลที่ตั้งศูนย์	อำเภอ	สินค้าหลัก	จุดเด่นของศูนย์	เจ้าหน้าที่ตำบล/โทรศัพท์
1	นายปริญญา รอดฤดี โทร. 086 1214587	หมู่ที่ 8 ตำบลคูสลอด	ลาดบัวหลวง	ข้าว	1. การลดต้นทุนการผลิตข้าว 2. การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตข้าว	นายชินทร์ ไตรศักดิ์ศรี 081 7333224
2	นายประมาณ สว่างญาติ โทร. 087-8033215 086-3041193	หมู่ที่ 1 ตำบลช้างใหญ่	บางไทร	ข้าว	1. การลดต้นทุนการผลิตข้าว 2. การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตข้าว	นายพัฒน์พล หาพิพัฒน์ 081-7735531
3	นายสมบัติ สุนทรานนท์ โทร. 081 3751231	หมู่ที่ 1 ตำบลลาดกระเรียน	บางปะอิน	ข้าว	การลดต้นทุนการผลิตข้าว	นายคณพศ สุนทรานนท์ 092 8955669
4	นางอรุณ แสงศรี โทร. 086-8022511	หมู่ที่ 13 ตำบลลำตาเสา	วังน้อย	ข้าว	การลดต้นทุนการผลิตข้าว	นางสาวรวิทยา เขียงจิง 087-1711086
5	นายพิเชิด คุณวงษา โทร. 081 5665850	หมู่ที่ 6 ตำบลดอนญ่านาง	ภาชี	ข้าว	1. การลดต้นทุนการผลิตข้าว 2. การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตข้าว	นายทวี รัตนเอก 080 4354656
6	นายวุฒิพงษ์ นันโท โทร. 087 9398325	หมู่ที่ 3 ตำบลโรงช้าง	มหาราช	ข้าว	การลดต้นทุนการผลิตข้าว	นางสกุลณีษ์ อุบลวัตร 092 2474268
7	นายสมนึก บรรจงศิริ โทร. 096-3690079	หมู่ที่ 9 ตำบลนครหลวง	นครหลวง	ข้าว	1. ลดต้นทุนการผลิตข้าว 2. เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตข้าว	นายปัญญา เลิศวิทย์ 0896162030
8	นายบรรจงเชษฐ์ ราชังจิต โทร. 087-4110119	หมู่ที่ 7 ตำบลกบเจา	บางบาล	ข้าว	1. การลดต้นทุนการผลิตข้าว 2. การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตข้าว	นางสาวพรกฤษ จิตภักดี 081-7120687
9	นางจันทร์เจ้า โพธิ์สุทธี โทร. 081 7581539	หมู่ที่ 7 ตำบลหัวเวียง	เสนา	ข้าว	1. การลดต้นทุนการผลิตข้าว 2. การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตข้าว	นายนนท์ สมานหมู่ 081 4385493
10	นายวิโรจน์ ทรงโสม โทร. 081 8108482	หมู่ที่ 2 ตำบลบ้านเกาะ	พระนครศรีอยุธยา	ข้าว	1. การลดต้นทุนการผลิตข้าว 1. การลดต้นทุนการผลิตข้าว 2. การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตข้าว	นางศิริ ตรีมรรค 081 6181657
11	นางลำเรียง ทองแผ่ โทร. 084-7753511	หมู่ที่ 5 ตำบลคลองน้อย	บ้านแพรก	ข้าว	1. การลดต้นทุนการผลิตข้าว 1. การลดต้นทุนการผลิตข้าว 2. การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตข้าว	นางสาววิภาดา พิมพ์เงิน 089-903 4717
12	นางสร้อยแก้ว ลิ้มมาลัย โทร. 082 0099194	หมู่ที่ 8 ตำบลจำปา	ท่าเรือ	ข้าว	1. การลดต้นทุนการผลิตข้าว 2. การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตข้าว	นายอดิศักดิ์ เข็มสุวรรณ 086 356 6725
13	นายประเสริฐ บำรุงผล โทร. 080 6646743	หมู่ที่ 7 บ้านโคกห้วย ตำบลเทพมงคล	บางซ้าย	ข้าว	1. การลดต้นทุนการผลิตข้าว 2. การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตข้าว	นายณัฐวรรณ จารุพรรณนัทิมล 080 4553242
14	นายประเสริฐ เพ็ชรงาม โทร. 089 086 4645	หมู่ที่ 6 ตำบลลาดน้ำเค็ม	ผักไห่	ข้าว	1. การลดต้นทุนการผลิตข้าว 2. การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตข้าว	นายวัฒนา มะโนรัตน์ 086-7650926

พระนครศรีอยุธยา

ลำดับ	เกษตรกรต้นแบบ	ตำบลที่ตั้งศูนย์	อำเภอ	สินค้าหลัก	จุดเด่นของศูนย์	เจ้าหน้าที่ตำบล/โทรศัพท์
15	นายรชานนท์ นิลกรณ์ โทร. 089-6152779	หมู่ที่ 5 บ้านหันสัง ตำบลหันสัง	บางปะหัน	ข้าว	1. การจัดการศัตรูข้าวแบบผสมผสาน IPM 2. การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน	นายสุพจน์ นรพัลลภ 081-7807381
16	นายสมชาย หากวิ โทร. 089-8824492	หมู่ที่ 1 ตำบลบ้านหีบ	อุทัย	ข้าว	1. ใช้สารชีวภัณฑ์ในการควบคุมศัตรูข้าว 2. การลดอัตราเมล็ดพันธุ์ข้าว 3. การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน	นางสุพัตรา แสงสุวรรณ 087-9976715

ลพบุรี

ลำดับ	เกษตรกรต้นแบบ	ตำบลที่ตั้งศูนย์	อำเภอ	สินค้าหลัก	จุดเด่นของศูนย์	เจ้าหน้าที่ตำบล/โทรศัพท์
1	ปรีชา ดวงเขต โทร. 080-4342333	โพธิ์ตรุ	เมืองลพบุรี	ข้าว	การลดต้นทุนการผลิตข้าว	นางกัญญา มูลณี 092-2474415
2	นายกิตติพล ตะพานแก้ว โทร. 089-745162	บางขาม	บ้านหมี่	ข้าว	1. การผลิตเชื้อราไตรโคเดอร์มา 2. การผลิตเชื้อราบีเวอร์เรีย	นายบุญย แย้งทับ 092-2474356 080-5837323
3	นายประเสริฐ ภูระยัย โทร. 089-2401484	บ้านใหม่สามัคคี	ชัยบาดาล	มันสำปะหลัง	การเพิ่มผลผลิตมันสำปะหลัง	นายสุรินทร์ ทานะมัย 092-2474369
4	นายสมพิศ คำหวาน โทร. 089-0578493	คลองเขต	โคกสำโรง	มันสำปะหลัง	1. การลดต้นทุนการผลิต 2. การใส่ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน	นายสรพล จันทร์สุข 084-1019369
5	นายวินัย พรหมสุภาพ โทร. 084-3109107	ห้วยจุนราม	พัฒนานิคม	มันสำปะหลัง	การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต	นายสมเกียรติ พัฒนาลันต์ 081-7801174
6	นายเพียรพงษ์ ชื่นเพ็ง โทร. 089-2419464	บ้านเบิก	ท่าม่วง	ข้าว	การลดต้นทุนการผลิตข้าว	นายเกียรติศักดิ์ เมตตา 081-7805285
7	นางสุรียา เลิศรณนที โทร. 081-6499440	หัวลำ	ท่าหลวง	มันสำปะหลัง	1. การวางระบบน้ำในมันสำปะหลัง 2. การผลิตปุ๋ยอินทรีย์-ปุ๋ยน้ำหมัก	นายวรพงษ์ กำบังภัย 086-6040772
8	นายอนุเทพ โพธิ์เอี่ยม โทร. 084-9788902	ทุ่งท่าช้าง	สระโบสถ์	ข้าว	การลดต้นทุนการผลิตข้าว	นางสาวปิยะจิตา อ่อนพันธ์ 036-439003
9	นางเยาวลักษณ์ เพลินศิลป์ โทร. 087-5309935	โคกเจริญ	โคกเจริญ	ข้าว	การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต	น.ส.พัชรี อินลอย 084-0129437
10	นายสมควร อยู่สนอง โทร. 0861-350098	เขารวก	ลำสนธิ	มันสำปะหลัง	การไถระเบิดดินดาน	จ.อ.จิรวุฒิ พาสตา 084-9027182
11	นางทิพาเอ โปรงแสง โทร. -	ดงดินแดง	หนองม่วง	มันสำปะหลัง	1. การลดต้นทุนการผลิต 2. การใช้ระบบน้ำหยด 3. การไถระเบิดดินดาน	นายบรรยาย สมเรือง 092-2474407 086-0478619

สมุทรปราการ

ลำดับ	เกษตรกรต้นแบบ	ตำบลที่ตั้งศูนย์	อำเภอ	สินค้าหลัก	จุดเด่นของศูนย์	เจ้าหน้าที่ตำบล/โทรศัพท์
1	นายไพศาล รักยาวงค์ โทร. -	แพรกษา	เมือง	ผักสวนครัว	1. การปลูกผักสวนครัวในภาชนะ 2. ผลิตผักปลอดภัย	น.ส.เมธินี เพียงอภิชาติ 084-6577726 02-3880092
2	นายสำรวย จุ้ยนิยม โทร. 089-0104826	บางโกลก	บางพลี	ผักกะเฉด	1. ทำน้ำหมักชีวภาพสมุนไพร ใส่แมลง 2. ผลิตผักกะเฉด GAP.	น.ส.ปณิศา เขาวังเหล็ก 099-4516299 02-3126244
3	นายณรงค์ คำสิทธิ์ โทร. -	บางน้ำผึ้ง	พระประแดง	ไม้ประดับ	1. ปรับปรุงพันธุ์ไม้ประดับ 2. ขยายพันธุ์ไม้ประดับ	นายพรเทพ แจ่มแสงทอง 089-7651102

สมุทรปราการ

ลำดับ	เกษตรกรต้นแบบ	ตำบลที่ตั้งศูนย์	อำเภอ	สินค้าหลัก	จุดเด่นของศูนย์	เจ้าหน้าที่ตำบล/โทรศัพท์
4	นางช้อนกลิน บุญเข้ม โทร. 02-8152028	นาเกลือ	พระสมุทรเจดีย์	การแปรรูป	การแปรรูปผลผลิตที่ได้จากต้นจาก	นายฉัตรมงคล อ่อนล้มพันธ์ 081-2519476
5	นายสุรชัย แซ่จิว โทร. 089-996-7296 02-397-9397	ศรีษะจรนขใหญ่	บางเสาธง	ข้าว	ลดต้นทุนการผลิตข้าว	นายอภิพล ทองคำ 092-8480498
6	นายถนอม ยิ่งเจริญ โทร. 081-6536256	คลองสวน	บางบ่อ	ข้าว	1. ทำแปลงเมล็ดพันธุ์ข้าวพันธุ์ดี 2. ลดต้นทุนการผลิตข้าว	นายสมนึก อิงchner 081-5612109

สระบุรี

ลำดับ	เกษตรกรต้นแบบ	ตำบลที่ตั้งศูนย์	อำเภอ	สินค้าหลัก	จุดเด่นของศูนย์	เจ้าหน้าที่ตำบล/โทรศัพท์
1	นายร่ม วรรณประเสริฐ โทร. 081-9480952	ห้วยขมิ้น	หนองแค	ข้าว	การลดต้นทุนการผลิตข้าว	นางสิริรัตน์ พลหนองหลวง 092-2474301
2	นายบรรยัด สุมาวัน โทร. 086-0907225	ตาลเดี่ยว	แก่งคอย	ข้าว	การลดต้นทุนการผลิตข้าว	น.ส.มาศวิภา เตโช 092-5351899
3	นายสมจิตร์ แก้ววิจิตร โทร. 088-2571054	แสลงพัน	วังม่วง	ข้าวโพด เลี้ยงสัตว์	การลดต้นทุนการผลิต	นางสุนิตย์ พรหมโชติ 087-8698473
4	นายทวี บุญทา โทร. 085-1877366	หนองโดน	หนองโดน	ข้าว	การลดต้นทุนการผลิตข้าว	นายสุรพันธ์ วรรณะภูติ 036-397065
5	นายประจักษ์ นิลมุล โทร. 081-3457260	หนองยาว	เมือง	ข้าว	การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน	น.ส.จิรารัตน์ ผ่องแผ้ว 081-7332855
6	นายสมพร อามาตริกุล โทร. 089-9001475	ซับสมอ	มวกเหล็ก	มันสำปะหลัง	การลดต้นทุนการผลิตมันสำปะหลัง	นางลัดดา ศรีเที่ยงจันทร์ 089-9005404 092-2474315
7	นายพนม สุขมาก โทร. 089-8010946	ธารเกษม	พระพุทธบาท	ข้าวโพด เลี้ยงสัตว์	การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน	ว่าที่ ร.อ.รวมสิน เนตรหาญ 092-2474308
8	นายประสิทธิ์ แก้วกุลงาม โทร. 089-6126101	เมืองเก่า	เสาไห้	ข้าว	1. ลดต้นทุนการผลิตข้าว 2. กิจกรรมโรงเรียนเกษตรกรข้าว	นางสาวชัชราภรณ์ อิมแก้ว 089-4826692
9	นางประชมพร แก้วชาติ โทร. 089-9103922	คอนหุด	คอนหุด	ข้าว	ลดต้นทุนการผลิตข้าว	นายพุทธพงษ์ จำลอง 036-395589
10	นายสันฤทธิ์ สวัสดิ์สุข โทร. 084-7212023	ห้วยบง	เฉลิมพระเกียรติ	ข้าว	1. ลดต้นทุนการผลิตข้าว 2. ทิมประสิทธิภาพการผลิตข้าว	นายสุรพงษ์ โรจนกุล 080-1095135
11	นายบุญชู วงษ์อนุ โทร. 087-9972021	โคกสะอาด	หนองแก่ง	ข้าว	การลดต้นทุนการผลิตข้าว	น.ส.สิริยา เรืองศรี 081-4059946
12	นายทองสุข อ่อนละมัย โทร. 098-2417701	บางโฉมต	บ้านหมอ	ข้าว	1. ลดต้นทุนการผลิตข้าว 2. พัฒนาคุณภาพผลผลิต	น.ส.กมลรัตน์ จันทก 088-3684662
13	นายสุทัศน์ หมวกไสว โทร. 085-4034205	เจริญธรรม	วิหารแดง	ข้าว	การใช้ปุ๋ยเคมีตามค่าวิเคราะห์ดิน	นายวิสูตร สว่างอุระ 092-2474314

จันทบุรี

ลำดับ	เกษตรกรต้นแบบ	ตำบลที่ตั้งศูนย์	อำเภอ	สินค้าหลัก	จุดเด่นของศูนย์	เจ้าหน้าที่ตำบล/โทรศัพท์
1	นายปรีชา ปิยามย์ โทร. 081-8602491	พลับพลา	เมืองจันทบุรี	มังคุด	1. เทคนิคการเตรียมต้นมังคุด 2. เทคนิคการตัดแต่งมังคุด 3. การวิเคราะห์ดิน และใบพืช	นายรัฐศักดิ์ คุณโลหิต 092-2474672
2	นายธีรเชษฐ บำรุงรักษ์ โทร. 087-1318022	ฉมับ	มะขาม	ลองกอง	1. การปรับปรุงคุณภาพลองกอง 2. การลดต้นทุนการผลิต 3. การเพิ่มผลผลิต	นางสาวศรีสุดา พรหมพิมพ์ 039-389006
3	นายอุทัย ดาวไสว โทร. 08-06337707	ห้วย	แหลมสิงห์	มังคุด	ลดต้นทุนการผลิต	นางลำไพร ปรีชาโชติ 080-5669264
4	นายอุดม วรปัญญา โทร. 086-1391217	ทุ่งเบญจา	ท่าใหม่	ทุเรียน	1. การจัดการศัตรูพืชแบบผสมผสาน 2. การผลิตทุเรียนให้มีคุณภาพดี	นางอาหาร ช่างถม 081-1371039 092-2474690
5	นางสาวทองใส สมศรี โทร. 085-4397317	ตะปอน	ขลุง	มังคุด	การผลิตสินค้าคุณภาพและ ได้มาตรฐานตามระบบ GAP	นางศิริรัตน์ สมนึก 092-2474685
6	นายสมศักดิ์ เลขการ โทร. 081-9450521	วังโดนด	นายายอาม	มังคุด	1. การผลิตมังคุดอินทรีย์ 2. การลดต้นทุนการผลิต	นางวรรณมาศ แสงประทุม 080-5650225 092-2474697
7	นายภักดีภูมิ พรเจีย โทร. 081-9829007	ขากไทย	เขาคิชฌกูฏ	มังคุด	1. เทคโนโลยีการผลิต 2. มังคุดคุณภาพ	นางสาวสารส แดงท่าขาม 084-7818258
8	นายปัญญา หนูคำ โทร. 084-7835299	โป่งน้ำร้อน	โป่งน้ำร้อน	ลำไย	การผลิตลำไยนอกฤดู	น.ส.วิรัตน์ เล้าประเสริฐ 092-2474677
9	น.ส.อารีรัตน์ พูลपाल โทร. 089-2459979	เขาวงกต	แก่งหางแมว	ยางพารา	1. การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต 2. การปลูกพืชสมุนไพรร 3. การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน	นางสาวศศิธร ประมวล 086-3870462
10	นายสิงห์ จำปาแดง โทร. 084 7793864	ทับช้าง	สอยดาว	ผัก	1. ผักปลอดสารพิษ 2. การใช้สารชีวภัณฑ์	นายบริบูรณ์ โอฐิ์มพราย 092-2474705

อ่างทอง

ลำดับ	เกษตรกรต้นแบบ	ตำบลที่ตั้งศูนย์	อำเภอ	สินค้าหลัก	จุดเด่นของศูนย์	เจ้าหน้าที่ตำบล/โทรศัพท์
1	นางภูษิภา ขนิษฐ์ทอง โทร. 086-3750065	ศาลาแดง	เมือง	ข้าว	1. การลดอัตราการไหม้เมล็ดพันธุ์ข้าว 2. การลดต้นทุนและเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต	น.ส.อัจฉรา หาญสงคราม 086-7034668
2	นายองอาจ สุวรรณผ่อง โทร. 087-1095142	เทวราช	ไชโย	ข้าว	การลดต้นทุนการผลิตข้าว	น.ส.ปัทมา แก้วสาคร 087-1587424
3	นายณอม แก้วทวี โทร. 086-0944159	มงคลจรมนิมิต	สามโก้	ข้าว	1. การลดอัตราการไหม้เมล็ดพันธุ์ข้าว 2. การลดต้นทุนและเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต	นายอัมพร โตเสมอ 086-7077020
4	นายขวัญเรือน ศรีสวัสดิ์ โทร. 081-9443038	วังน้ำเย็น	แสวงหา	ข้าว	1. การลดอัตราการไหม้เมล็ดพันธุ์ข้าว 2. การลดต้นทุนและเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต	นางวรรณวิภาฯ คงสำราญ 089-9128669
5	นางเบญจมาศ ทองฟู โทร. 081-3045152	ไผ่คำพัฒนา	วิเศษชัยชาญ	ข้าว	การลดต้นทุนและเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต	นายอุดม ศรีทอง 086-6041263
6	นายอำนาจ ศรีบัวทอง โทร. 081-9912369	คำหยาด	โพธิ์ทอง	ข้าว	การลดต้นทุนและเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต	น.ส.ปิยวรรณ บุญทา 081-7328797
7	นายพรปวิณ์ แสงฉาย โทร. 084-1589747	บางเสด็จ	ป่าโมก	ข้าว	การลดต้นทุนและเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต	นายประโยชน์ เฉลิมกลิ่น 089-8845886

สุพรรณบุรี

ลำดับ	เกษตรกรต้นแบบ	ตำบลที่ตั้งศูนย์	อำเภอ	สินค้าหลัก	จุดเด่นของศูนย์	เจ้าหน้าที่ตำบล/โทรศัพท์
1	นายปัญญา ไคร์ครวญ โทร. 080-4322003	จรเข้สามพัน	อุทอง	ข้าว	การลดต้นทุนการผลิตข้าว	นางบุญเชียง ทัทมณเฑียร 086-7090726
2	นายอนุสรณ์ สุพรรณโรจน์ โทร. 089-0665085	บางงาม	ศรีประจันต์	ข้าว	การผลิตข้าวอินทรีย์	นายวัชรินทร์ ยอดปราง 089-9515156
3	นายสวัสดิ์ ชีพนุรัตน์ โทร. 080-6549275	สวนแดง	เมืองสุพรรณ	ข้าว	การลดต้นทุนการผลิตข้าว	นายไพฑูรย์ ต่องาม 085-2168979
4	นายวิทยา ชุ่มทอง โทร. 087-1639996	ไร่รถ	ดอนเจดีย์	ข้าว	การลดต้นทุนการผลิตข้าว	น.ส.อรุณี พูลมี 092-2474483
5	นายพยุง มะลิทอง โทร. 086-1608072	กระเสียว	สามชุก	ข้าว	การลดต้นทุนการผลิตข้าว	นายสมเกียรติ อินทร์ก๊อต 089-2305532
6	นายดำเนิน ศรีโพธิ์ โทร. 085-2905956	มะขามล้ม	บางปลาม้า	ข้าว	การลดต้นทุนการผลิตข้าว	นายเสนอ วงศ์จันทร์ 081-6978214
7	นายสุภรณ์ สังข์วรรณะ โทร. 089-7454203	หนองราชวัตร	หนองหญ้าไซ	ข้าว	การลดต้นทุนการผลิตข้าว	นายอรุณพล ทองเชื้อ 092-2474509

สมุทรสงคราม

ลำดับ	เกษตรกรต้นแบบ	ตำบลที่ตั้งศูนย์	อำเภอ	สินค้าหลัก	จุดเด่นของศูนย์	เจ้าหน้าที่ตำบล/โทรศัพท์
1	นายพิทยา เรไร่อง โทร. 089-4148375	นางตะเคียน	เมือง	มะพร้าว	การทำมะพร้าวตาล	นายสันห่มมีส นาคะเวช 089-2549017
2	นายสมทรง แสงตะวัน โทร. 034-761084	บางพรหม	บางคนที	ส้มโอ	การผลิตส้มโอบลอสสารพิษ	นายศักดิ์ อรุณรุ่งโรจน์ 088-7580070
3	นายอำนาจ สังข์กุล โทร. 085-1774497	บางนางลี่	อัมพวา	ส้มโอ	1. การเพิ่มผลผลิต 2. การตัดแต่งกิ่ง 3. การลดต้นทุนการผลิต	นายภกต พังजारเลิศ 081-6947812

สมุทรสาคร

ลำดับ	เกษตรกรต้นแบบ	ตำบลที่ตั้งศูนย์	อำเภอ	สินค้าหลัก	จุดเด่นของศูนย์	เจ้าหน้าที่ตำบล/โทรศัพท์
1	นายวันชัย กอนดี โทร. 081-1996908	บ้านเกาะ	เมือง	ไม้ผล	1. การใช้สารชีวภัณฑ์ 2. ผลิตปุ๋ยอินทรีย์	น.ส.จิมรัฐตา วุฒามนตรี 089-459194
2	นายพิษณุ สำรวรเย็น โทร. 081-8381783	บางยาง	กระทุ่มแบน	กล้วยไม้	การจัดการสวนกล้วยไม้คุณภาพ	นายณิศร ศรีทองอินทร์ 034-471033
3	นายบุญลอย ทรัพย์มา โทร. 089-4932622	บ้านแพ้ว	บ้านแพ้ว	มะพร้าวน้ำหอม	การปลูกมะพร้าวน้ำหอมพันธุ์ดี	นางสาวเพ็ญภา คามวุฒิ 098-2860929

ชลบุรี

ลำดับ	เกษตรกรต้นแบบ	ตำบลที่ตั้งศูนย์	อำเภอ	สินค้าหลัก	จุดเด่นของศูนย์	เจ้าหน้าที่ตำบล/โทรศัพท์
1	นายเจิงวุฒิ รูปขำดี โทร. 095-4378669	เหมือง	เมือง	ข้าว	1.การปลูกข้าวไรซ์เบอร์รี่ 2.การแปรรูปข้าว	นายทินกร เหล่าพิชกุล 080-6467828
2	นายศุภกิจ รักษาญาติ โทร. 087-0203000	หนองหงษ์	พานทอง	ข้าว	1. ใช้สารชีวภาพและชีวภัณฑ์ 2. การผลิตเมล็ดพันธุ์ดี	นายพิชัย สันธภูมิ 086-7445782

ชลบุรี

ลำดับ	เกษตรกรต้นแบบ	ตำบลที่ตั้งศูนย์	อำเภอ	สินค้าหลัก	จุดเด่นของศูนย์	เจ้าหน้าที่ตำบล/โทรศัพท์
3	นายติลก พวงภู โทร. 088-2067371	หนองปรือ	หน้สนิม	ข้าว	1. การผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว 2. การแปรรูปข้าว	น.ส.ฉัตรภาภรณ์ ฤทธิพันธุ์วรกุล 0851741738
4	นายวีรพงษ์ ศิริวรรณ โทร. -	ท่าเทววงษ์	เกาะสีชัง	เพาะเห็ด ปลูกผัก	1. การเพาะเห็ดนางฟ้า 2. การปลูกผักไฮโดรโปนิกส์	นายวิรัตน์ ทองจีน 090-3935262
5	นายติเรก แซ่ฮ้อ โทร. 083-1218811	วัดสุวรรณ	บ่อทอง	อ้อยโรงงาน	การลดต้นทุนการผลิต	นางสาวอมรรัตน์ ผาสุข 089 2451939
6	นายชาญชัย อมรบริรักษ์ โทร. 089-8349760	หนองใหญ่	หนองใหญ่	มันสำปะหลัง	1. การจัดการศัตรูพืชมันสำปะหลัง 2. การใช้ปุ๋ยเคมีร่วมกับปุ๋ยอินทรีย์	น.ส.อัญชัญ อยู่สบาย 084-7835640
7	นางชัชฎา บัวพา โทร. 086-8421743	ท่าบุญมี	เกาะจันทร์	ข้าว	ลดต้นทุนการผลิตข้าว	นายชัยพร เลหาเล่า 081 9468890
8	นางเทัญจิต แสงสว่าง โทร. 081-5589528	หนองบอนแดง	บ้านบึง	ข้าว	1. การลดต้นทุนการผลิตข้าว 2. การผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว	นายไพโรจน์ ประมรภ 0907392861
9	นางจใจ เตชะมา โทร. 081-7102357	บางพระ	ศรีราชา	มะพร้าว	การเลี้ยงแตนเบียนกำจัดหนอน หัวด้ามะพร้าว	นางสาววารุณี พิมพ์แพทย์ 081-0582044
10	นายวิชาญ บำรุงยา โทร. 083 9997828	โป่ง	บางละมุง	มะพร้าว	การเลี้ยงแตนเบียนกำจัดหนอน หัวด้ามะพร้าว	นางนงนุช กลั่นนุช 092 2474600
11	นายสมนึก พุ่มพิชผล โทร. 089 6058425	สัตหีบ	สัตหีบ	มันสำปะหลัง	การลดต้นทุนการผลิตมันสำปะหลัง	นางสาวอภิญาดา ก่านหงษ์ 092 6308458

นครนายก

ลำดับ	เกษตรกรต้นแบบ	ตำบลที่ตั้งศูนย์	อำเภอ	สินค้าหลัก	จุดเด่นของศูนย์	เจ้าหน้าที่ตำบล/โทรศัพท์
1	นายวิเชียร ทรแก้ว โทร. 088-6121154	เขาพระ	เมือง	ข้าว	1. ผลิตปุ๋ยอินทรีย์ใช้เอง 2. การจัดการศัตรูพืช 3. การผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว	นางสาวบุญถม คำภาค 087-5874938
2	นายธนินทร์ บุญจวงษ์ โทร. 081-6546492	บ้านพริก	บ้านนา	ข้าว	1. การผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว 2. การใช้ปุ๋ยอินทรีย์แทนปุ๋ยเคมี 3. การกำจัดศัตรูพืชโดยวิธีผสมผสาน	น.ส.ชนัญญา สุขโสม 097-1954461
3	นายแสวง ฐูเงิน โทร. 086-0297955	เกาะหวาย	ปากพลี	ข้าว	1. การใช้ปุ๋ยอินทรีย์แทนปุ๋ยเคมี 2. ผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวขาว	นายสุภักดิ์ ตระกูลเอี่ยมศิริ 081-4272997
4	นายสัมพันธ์ ศรีอ่อน โทร. 087-0731757	ศรีษะกระบือ	องครักษ์	ข้าว	1. การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน 2. การกำจัดศัตรูพืชโดยวิธีผสมผสาน 3. การผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว	นายอนันต์ พันสอด 080-0927341

กาญจนบุรี

ลำดับ	เกษตรกรต้นแบบ	ตำบลที่ตั้งศูนย์	อำเภอ	สินค้าหลัก	จุดเด่นของศูนย์	เจ้าหน้าที่ตำบล/โทรศัพท์
1	นายบุญมาก ทุมศรี โทร. 087-0260545	หนองกุ่ม	บ่อพลอย	มันสำปะหลัง	1. ปรับปรุงดินใช้ปุ๋ยพืชสด 2. เลือกใช้ฟ่อนพันธุ์	นางบุญลัดกษณ์ กำเลิศทอง 086-0281937
2	นายพนม ล้อมวงษ์ โทร. 081-9958622	หนองผ้าย	เลาขวัญ	มันสำปะหลัง	1. การไถระเบิดดินดาน 2. การใช้ปุ๋ยอินทรีย์ร่วมกับปุ๋ยเคมี	นายจำเริญ กาญจนพลี 085-8210557
3	นายคำนวณ ชำสุวรรณ โทร. 087-8575463	แม่แลบ	ศรีสวัสดิ์	ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	การลดต้นทุนการผลิต	นางสาวกาญจนา จันท้าว 087-0686889

กาญจนบุรี

ลำดับ	เกษตรกรต้นแบบ	ตำบลที่ตั้งศูนย์	อำเภอ	สินค้าหลัก	จุดเด่นของศูนย์	เจ้าหน้าที่ตำบล/โทรศัพท์
4	นายสุทิน ใจสำรวม โทร. 089-8992399	หนองลู	สังขละบุรี	ยางพารา	การผลิตยางพาราแผ่นดิบคุณภาพ	น.ส.เจนจิรา สีสลีน 087-1603750
5	นายสมนึก แซ่เตียว โทร. 089-5189327	หนองปรือ	หนองปรือ	สับปะรด	การลดต้นทุนการผลิต	นายนิรัตน์ คุณลักษณะ 084-1353461
6	นายอนุวัฒน์ วรพงษ์ โทร. 087-1592059	หนองไผ่	ด่านมะขามเตี้ย	มันสำปะหลัง	1. การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน 2. การผสมปุ๋ยเคมีใช้เอง	น.ส.สุวิวรรณ ณ เชียงใหม่ 086-4617144
7	นายประทีป อ่อนน้อย โทร. 084-3154079	หนองโรง	พนมทวน	มันสำปะหลัง	การใช้ปุ๋ยอินทรีย์	นายอนศ ธนวรรณ 061-4133608
8	นายวีระ ไชวแข็ง โทร. 089-2585825	ลิ้นถิ่น	ทองผาภูมิ	กล้วยไข่	1. การผลิตกล้วยไข่ (ส่งออก) 2. การผลิตปุ๋ยอินทรีย์	นางสาวลักขณา สุบิน 081-5835111
9	นายมานพ ทศพร โทร. 081-4318362	ท่ามะขาม	เมืองกาญจนบุรี	ข้าว	การผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว	น.ส.มีทนา อู๋อู๋ 081-2906375
10	นายปรีชา ตัวมูล โทร. 081-1980881	พระแท่น	ท่ามะกา	ข้าว	การใช้ชีวภัณฑ์	นายวิเชียร ชินเจริญทรัพย์ 085-1716132
11	นายยอด อิมพลับ โทร. 086-6137462	สิงห์	ไทรโยค	มันสำปะหลัง	1. ใช้ปุ๋ยหมักแบบกลับกอง 2. การลดต้นทุนการผลิต	นายจักรพงษ์ บริสุทธิ์ 081-3659091
12	นายพนม ขุนพรหม โทร. 089-2116436	ดอนแสลบ	ห้วยกระเจา	ข้าว	การเรียนรู้ตามกระบวนการ โรงเรียนเกษตรกรข้าว	นายเอกก ชินอารมณี 081-7048455
13	นายสมพร ตั้งมัน โทร. 061-3043026	บ้านใหม่	ท่าม่วง	ข้าว	1. ผลิตและใช้เชื้อจุลินทรีย์ ควบคุมศัตรูพืช 2. การเรียนรู้ตามระบบโรงเรียน เกษตรกร	นายวรรณช นิตยประเสริฐ 081-0066055

ฉะเชิงเทรา

ลำดับ	เกษตรกรต้นแบบ	ตำบลที่ตั้งศูนย์	อำเภอ	สินค้าหลัก	จุดเด่นของศูนย์	เจ้าหน้าที่ตำบล/โทรศัพท์
1	นายวินัย ไชยมโน โทร. 081-8651963	บางเตย	เมือง	ข้าว	1. การทำปุ๋ยสั่งตัด 2. โรงเรียนเกษตรกร	นายสมปอง จันทร์กูป 089-6425779
2	นายสมศักดิ์ วัลลานนท์ โทร. 089-9313902	บางคล้า	บางคล้า	มะม่วง	การผลิตมะม่วงนอกฤดู การพัฒนาคุณภาพมะม่วง	นางณัฐญานน กาญจนะ 0814548781
3	นายวินัย นาคศิริ โทร. -	พินนา	บางปะกง	ข้าว	1. การลดต้นทุนการผลิต 2. ลดการใช้สารเคมี 3. การควบคุมศัตรูพืชโดยวิธีผสมผสาน	นายชำนาญ หมักรักษา 086 0540747
4	นายสุภาพ ไบร์จรงค์ โทร. 086-1471868	ดอนเกาะกา	บ้านน้ำเปรี้ยว	ข้าว	1. การใช้ปุ๋ยสั่งตัด 2. การทำนาโดยวิธีโยนกล้า 3. การลดต้นทุนการผลิต	นายนิยม ชันแก้ว 089-9222249
5	นายสมยศ ปวรัศมี โทร. 081-5893008	หนองบัว	บ้านโพธิ์	ข้าว	1. ใช้สารเคมีชีวภัณฑ์ในนาข้าว 2. ใช้ปุ๋ยหมักชีวภาพที่หมักเอง 3. ใช้เชื้อราไตรโคเดมาและบิวเวอเรีย	นางหัทธินดา จงเจริญ 089-1701803
6	นายไพโรจน์ นพกลิ่น โทร. -	ท่าด่าน	พนมสารคาม	ข้าว	ลดต้นทุนการผลิต	นางสาวสมรัตน์ ประสิทธิ์เสริญ 038-836263 038-551222
7	นายสนั่น ศรีวรรณันท์ โทร. 089-2486040	แปลงยาว	แปลงยาว	ข้าว	1. ใช้ปุ๋ยชีวภาพ 2. ลดการใช้ปุ๋ยเคมี 3. ผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวพันธุ์ดี	นายวิรัตน์ ดันศรี 087-1444864

ฉะเชิงเทรา

ลำดับ	เกษตรกรต้นแบบ	ตำบลที่ตั้งศูนย์	อำเภอ	สินค้าหลัก	จุดเด่นของศูนย์	เจ้าหน้าที่ตำบล/โทรศัพท์
8	นายบำรุง ศรีโย โทร. 081-7555971	ทุ่งพระยา	สนามชัยเขต	มันสำปะหลัง	การลดต้นทุนการผลิตมันสำปะหลัง	นายอัญชนะ เก่งขุนทด 0817257038
9	นายวัฒนา โหธา โทร. 085-4311310	เมืองใหม่	ราชลาสัย	มะนาว	1. การผลิตมะนาว 2. การลดต้นทุนการผลิต	นายสมนึก สายพันธ์ 089-5357770
10	นายสว่าง หรสี โทร. -	คลองตะเกรา	ท่าตะเกียบ	ข้าว	ลดต้นทุนการผลิต	นายชัชวาลย์ ล้อมประสิทธิ์ศักดิ์ 098 2547153
11	นายสุชาติ เสนหา โทร. 081-5904909	คลองเขื่อน	คลองเขื่อน	ข้าว	1. การลดต้นทุนการผลิต 2. การผลิตข้าวให้ได้คุณภาพดี	นายณรงค์ กัทรขวัญ 099-1651694

ระยอง

ลำดับ	เกษตรกรต้นแบบ	ตำบลที่ตั้งศูนย์	อำเภอ	สินค้าหลัก	จุดเด่นของศูนย์	เจ้าหน้าที่ตำบล/โทรศัพท์
1	นางสมควร ศรีภักดิ์ โทร. 081-7619497	บ้านแลง	เมือง	ไม้ผล	1. การป้องกันกำจัดแมลงวันผลไม้ 2. ทำน้ำหมักชีวภาพเพื่อตัดวงจรชีวิตแมลงวันผลไม้	นางเรณู ธรรมเจริญ 081-7824761
2	นายสมชาย บุญก่อเกื้อ โทร. 081-3779536	กร่ำ	แกลง	มังคุด	1. การลดต้นทุนการผลิต 2. เศรษฐกิจพอเพียง	นายชานน ถนอมวงศ์ 084-9376499
3	นายโว มรรคผล โทร. 081-7937655	หนองบัว	บ้านค่าย	มังคุด	1. การลดต้นทุนการผลิต 2. การปรับปรุงคุณภาพมังคุด 3. การจัดการศัตรูพืชแบบผสมผสาน	นางสุกัลยา เสียงเสนาะ 086-8873260
4	นายเสถียร เสือขวัญ โทร. 081-5238114	ตาสีหรี	ปลวกแดง	สับปะรด	การผลิตสับปะรดสดเพื่อสร้างโอกาสทางการตลาด	น.ส.ซูจิรัตน์ สาเสาร์ 081-3403241
5	นายสามกรร บรพา โทร. 084-7829112	บ้านฉาง	บ้านฉาง	มันสำปะหลัง	1. การพัฒนาคุณภาพผลผลิต 2. การลดต้นทุนการผลิต	นายไพฑูรย์ นาคเกษม 087-3227935
6	นายเต็ม รื่นมย์ โทร. 085-4336223	พลองตาเอี่ยม	วังจันทร์	ทุเรียน	การลดต้นทุนการผลิต	นายวีระยุทธ บรรดาศักดิ์ 093-1266619
7	นายอุดร สมบูรณ์ โทร. 086-1437440	น้ำเป็น	เขาชะเมา	มังคุด	1. ผลิตมังคุดคุณภาพ (GAP)	นางประทุมทิพย์ สิ้นเปี่ยม 086-0640073
8	นายวิชัย ไพโรจน์ โทร. 086-1508424	มะขามคู่	นิคมพัฒนา	สับปะรด	การป้องกันกำจัดโรคเหี่ยว	นายอารยะ บุรีเทศ 086-1550831

ปราจีนบุรี

ลำดับ	เกษตรกรต้นแบบ	ตำบลที่ตั้งศูนย์	อำเภอ	สินค้าหลัก	จุดเด่นของศูนย์	เจ้าหน้าที่ตำบล/โทรศัพท์
1	นายมนัส ฮวดจิ่ง โทร. 086-1441092	ดงขี้เหล็ก	เมือง	ทุเรียน	1. การผลิตตามระบบ GAP 2. ลดต้นทุนการผลิต	นายพิษณุ ถิอัมมัน 088-6010680
2	นายสุนทร สังศิริ โทร. 089-8124745	บางเตย	บ้านสร้าง	ข้าว	การลดต้นทุนการผลิตข้าว	น.ส.วรุณฯ สาธุ 089-5437183
3	นายบุญธรรม ตันน้อย โทร. 081-1508060	นาแฉม	กบินทร์บุรี	ข้าว	การลดต้นทุนการผลิตข้าว	นายประสาน นักเคน 094-5494807

ปราจีนบุรี

ลำดับ	เกษตรกรต้นแบบ	ตำบลที่ตั้งศูนย์	อำเภอ	สินค้าหลัก	จุดเด่นของศูนย์	เจ้าหน้าที่ตำบล/โทรศัพท์
4	นางวีไลวรรณ หลีกข้าว โทร. 087-5867540	ประจันตคาม	ประจันตคาม	ข้าว	การลดต้นทุนการผลิตข้าว	นายสุพร พงษ์ประเสริฐชัย 091-7678648
5	นายวิรัตน์ ประยูรพงษ์ โทร. 083-2638249	บางกุ้ง	ศรีมหาโพธิ์	ข้าว	1. การลดต้นทุนการผลิตข้าว 2. การเพิ่มมูลค่าของผลผลิตข้าว	นางสาวศรีธัญญา บุขบงค์ 089-8338974
6	นายจำเริญ นามาว์ โทร. 089-6614801	โคกบ่อ	ศรีมหาโพธิ์	ข้าว	การลดต้นทุนการผลิตข้าว	นายไพโรจน์ สุขสวัสดิ์ 080-4949113
7	นายแสวง พุ่มรักษา โทร. 092-5854865	สะพานหิน	นาดี	ข้าว	การลดต้นทุนการผลิตข้าว	น.ส.น้ำทิพย์ เกตุสวัสดิ์ 081-3775246

ราชบุรี

ลำดับ	เกษตรกรต้นแบบ	ตำบลที่ตั้งศูนย์	อำเภอ	สินค้าหลัก	จุดเด่นของศูนย์	เจ้าหน้าที่ตำบล/โทรศัพท์
1	นายสันต์ จันทร์ศร โทร. 081-3754200	บ้านสิงห์	โพธาราม	ผัก	การผลิตและใช้สารชีวภัณฑ์	นายชานนท์ เข้มทอง 081-3789036
2	นายสมเกียรติ ประพฤติกิจ โทร. 081-7595422	เกาะศาลพระ	วัดเพลง	มะพร้าว	1. การลดต้นทุนการผลิต 2. การใช้แผนเขียนกำจัดศัตรู	นายวัชรศักดิ์ โกทูทรงษ์ 087-8709472
3	นายสมศักดิ์ เหลืองอร่าม โทร. 081-7047101	ป่าหวาย	สวนผึ้ง	ผัก	การตลาดใช้สารเคมี	นายประวิณ นัยเจริญ 089-8292562
4	นายเอื้อ สวัสดิ์จัน โทร. 084-8004281	หนองกบ	บ้านโป่ง	ข้าว	1. ทำนาแบบโยนกล้า 2. ปุ๋ยสั่งตัด 3. การใช้สารชีวภัณฑ์	นายพิเชษฐ ชุ่มมล 082-2499492
5	นายวลิต เจริญสมบัติ โทร. 085-4074602	เจดีย์หัก	เมืองราชบุรี	ข้าว	ลดต้นทุนการผลิต	น.ส.มาลินี อินทร์วงศ์ 098-2517509
6	นายจันทร์ เรืองเรธา โทร. 086-8692243	หนองพันจันทร์	บ้านคา	สับปะรด	1. เทคโนโลยีการลดต้นทุน 2. การบริหารจัดการระบบน้ำ	นางสาวอัมภิตา กระพุ่มแก้ว 083-3093949
7	นายสุวิจน์ เออทอง โทร. 089-9146786	ห้วยยางโทน	ปากท่อ	ข้าว	ลดต้นทุนการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว	นายสุพรรณิ สมหมาย 098-2547567
8	นายจรูญ เจริญทรัพย์ โทร. 081-4596957	ท่านัด	ดำเนินสะดวก	ผัก	ลดการใช้สารเคมี	นายบุญฤทธิ์ อิ่มเพชร 084-5724899
9	ว่าที่ รท. บัญชา หนูเล็ก โทร. 095-7023044	บางแพ	บางแพ	ผัก	การผลิตผักปลอดภัย	นางรุ่งทิพย์ วาซประดิษฐ์ 089-2573461
10	นายภูงงค์ ไทโรเล็กิม โทร. 084-8028784	จอมบึง	จอมบึง	มันสำปะหลัง	ลดต้นทุนการผลิต	น.ส.ปรียาภรณ์ อุ่นศิริ 086-0013464

เพชรบุรี

ลำดับ	เกษตรกรต้นแบบ	ตำบลที่ตั้งศูนย์	อำเภอ	สินค้าหลัก	จุดเด่นของศูนย์	เจ้าหน้าที่ตำบล/โทรศัพท์
1	นายสมพงษ์ หล้าทอง โทร. 080-136409	หนองขนาน	เมือง	ข้าว	การลดต้นทุนการผลิต	นายวีระชัย ศรีอรุณฉาย 089-0843360
2	นายสรนันท์ ทนทาน โทร. 087-0738799	ท่าไม้รวก	ท่ายาง	ข้าว	1. การผลิตเมล็ดพันธุ์ 2. การใช้สารชีวภัณฑ์ 3. การลดต้นทุนการผลิต	นายประชา ปิ่นทอง 086-1611693

เพชรบุรี

ลำดับ	เกษตรกรต้นแบบ	ตำบลที่ตั้งศูนย์	อำเภอ	สินค้าหลัก	จุดเด่นของศูนย์	เจ้าหน้าที่ตำบล/โทรศัพท์
3	นายบรรพต มาฆา โทร. 084-5705059	บางรงค์	บ้านสาคู	ข้าว	1. การผลิตเมล็ดพันธุ์ 2. การลดต้นทุนการผลิต	นางสาววรรณนทร มงอรณาย 084-6450659
4	นายอ่อน ชูทอง โทร. 086-6094923	บางแก้ว	บ้านแหลม	ข้าว	การลดต้นทุนการผลิต	นางปุณยาพร รัตนสำลี 080-6549071
5	นายไพโรจน์ พ่วงทอง โทร. 089-2606567	บางเค็ม	เขาย้อย	ข้าว	1. การลดต้นทุน 2. การเพิ่มผลผลิตข้าว	นางสาวนิตยา ตั้งศุภราช 089-9883733
6	นางขวัญเรือน บุศภักดิ์ โทร. 082-3625808	เขาใหญ่	ชะอำ	ผัก	1. การใช้สารชีวภัณฑ์ 2. การลดต้นทุนการผลิต	นายสันติ จอมจิต 087-0325419
7	นายรัตนพงศ์ นิมवाद โทร. 085-8086515	หนองหญ้าปล้อง	หนองหญ้าปล้อง	มะม่วง	การลดต้นทุนการผลิต	นางอรุณี แก้วถาวร 083-1091960
8	นายผ่าน นาคขำ โทร. 088-9144769	ทูลกระแจะ	แก่งกระจาน	ผัก	การลดต้นทุนการผลิตพืชผัก	นายธรรมบุญ สังข์สน 081-7786174

สระแก้ว

ลำดับ	เกษตรกรต้นแบบ	ตำบลที่ตั้งศูนย์	อำเภอ	สินค้าหลัก	จุดเด่นของศูนย์	เจ้าหน้าที่ตำบล/โทรศัพท์
1	นายบุญชู บุญจันทร์ โทร. 089-3936328	สระขวัญ	เมือง	มันสำปะหลัง	1. ใช้ปุ๋ยอินทรีย์ ปุ๋ยชีวภาพ 2. ใช้ปุ๋ยเคมีตามค่าวิเคราะห์ดิน	นายสมทรงชัย มังสาดี 098 2740899
2	นายบัวผัน สิทธิพล โทร. 087-1402806	หนองสังข์	อรัญประเทศ	มันสำปะหลัง	ใช้เทคโนโลยีระบบน้ำหยด	นายเอกรัฐ มาลัยประเสริฐ 0897847574
3	นายประจวบ ปินะกาสังข์ โทร. 085-7221488	โคกลาน	ตาพระยา	มันสำปะหลัง	1. ใช้ปุ๋ยอินทรีย์ ปุ๋ยชีวภาพ 2. ใช้ปุ๋ยเคมีตามค่าวิเคราะห์ดิน	นายนันท์พงศ์ แดงปุ่น 086-0820012
4	นายบุญประสพ ดีโสภา โทร. 081-9879907	หนองน้ำใส	วัฒนานคร	มันสำปะหลัง	1. ใช้ปุ๋ยอินทรีย์ ปุ๋ยชีวภาพ 2. ใช้ปุ๋ยเคมีตามค่าวิเคราะห์ดิน	นายศรีสวัสดิ์ ทรัพย์ทอง 089-2114131
5	นายทวง ไรจน์ โทร. 081-3855829	ตาหลังใน	วังน้ำเย็น	มันสำปะหลัง	การเพิ่มผลผลิตมันสำปะหลัง	นายตรงค์ รักดี 084-3406848
6	นายสง่า ผาปะทะ โทร. 086-0171423	คลองหาด	คลองหาด	มันสำปะหลัง	1. การวางระบบน้ำหยด 2. การผลิตมันสำปะหลังให้มีคุณภาพ	นายจิรวัฒน์ โชติธนวิสิทธิ์ 087-8336797
7	นายธนาวุฒิ ยิวรัตน์ โทร. 08-1744-6941	หนองหว้า	เขาฉกรรจ์	มันสำปะหลัง	การลดต้นทุนการผลิต	นายกิตติพงศ์ ฤทธิมาก 089-4000140
8	นายสมบุญ เมือกสีสุก โทร. 092-2541094	หนองม่วง	โคกสูง	มันสำปะหลัง	การลดต้นทุนการผลิต	นายสัมฤทธิ์ อนุชะเขนทร์ 092-252-1107
9	นางแว่น โอมฉาย โทร. 089-5064635	วังสมบูรณ์	วังสมบูรณ์	มันสำปะหลัง	การเพิ่มผลผลิตมันสำปะหลัง	นายณัฐวุฒิ ศิลลา 0817-146668

ประจวบคีรีขันธ์

ลำดับ	เกษตรกรต้นแบบ	ตำบลที่ตั้งศูนย์	อำเภอ	สินค้าหลัก	จุดเด่นของศูนย์	เจ้าหน้าที่ตำบล/โทรศัพท์
1	นายรุ่งเรือง ไส้รักษา โทร. 085-2996701	หินเหล็กไฟ	หัวหิน	สับปะรด	1. การผลิตสับปะรดผลสด 2. การตลาด 3. การบรรจุภัณฑ์	นายวิรัตน์ สว่างลาภ 081-7361359

ประจวบคีรีขันธ์

ลำดับ	เกษตรกรต้นแบบ	ตำบลที่ตั้งศูนย์	อำเภอ	สินค้าหลัก	จุดเด่นของศูนย์	เจ้าหน้าที่ตำบล/โทรศัพท์
2	นายสุรพล เพ็องสุวรรณ โทร. 082-7220269	ปราณบุรี	ปราณบุรี	มะพร้าว	การใช้แผนเขียนในการป้องกัน กำจัดศัตรูมะพร้าว	นายไชยยุทธ เทพสุตร 081-2906046
3	นายพิธิ ทองสวัสดิ์ โทร. 089-9126045	ศาลาลัย	สามร้อยยอด	มะม่วง	การผลิตตามกระบวนการ GAP	นายพนพล เบ็ญจกุล 086-1677200
4	นายหิบน พัฒนพลชัย โทร. 081-1963457	กุยบุรี	กุยบุรี	มะพร้าว	1. การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต 2. การปลูกพืชแซมในสวนมะพร้าว	นายโกสินทร์ สุนทรโสภา 098-2549800
5	นายวิสูตร วิทยานันท์ โทร. 081-7368630	อ่าวน้อย	เมือง	สับปะรด	การลดต้นทุนการผลิตสับปะรด	นายเจริญ ชักขุจันทร์ 098-0169735
6	นางกัญดา คนขันธ์ โทร. 082-8664704	เขาล้าน	ทับสะแก	มะพร้าว	1. การผลิตมะพร้าวอินทรีย์ 2. การผลิตน้ำมันมะพร้าวสกัดเย็น	นายสุชาติ วงศ์เนจร 098-2549804
7	นางสุริยวดี กาญจนรัตน์ โทร. 083-3141895	ธงชัย	บางสะพาน	มะพร้าว	การผลิตมะพร้าวอินทรีย์	นายอนุสรณ์ ศรีเขาล้าน 098-2549810
8	นายสุพล คลองทรัพย์ โทร. 081-9445271	ทรายทอง	บางสะพานน้อย	ปาล์มน้ำมัน	1. การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต 2. การลดต้นทุนการผลิต	นายวิจิตร คงสงฆ์ 081-8803243

นครปฐม

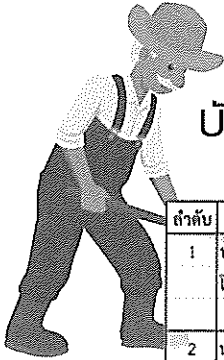
ลำดับ	เกษตรกรต้นแบบ	ตำบลที่ตั้งศูนย์	อำเภอ	สินค้าหลัก	จุดเด่นของศูนย์	เจ้าหน้าที่ตำบล/โทรศัพท์
1	นายวัฒนา ใจซื่อ โทร. 083-1392149	บ้านยาง	เมือง	ข้าว	การลดต้นทุนการผลิตข้าว	น.ส.ภารดี เอี่ยมเทศ 085-9717499
2	น.ส.อารมย์ อูยเกตุ โทร. 086-0042263	ทุ่งขวาง	กำแพงแสน	ข้าว	การลดต้นทุนการผลิตข้าว	น.ส.ฐานิยา เหลียววัฒนกิจ 086-6136348 092-2474530
3	นางไพรัตน์ เสงี่ยมเจริญ โทร. 081-9236282	หินมูล	บางเลน	ข้าว	การผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว	นายยงยุทธ ทองมุณี 083-8029978
4	นายดิเรก จันทร์สี้อย โทร. 080-0502513	สามง่าม	ดอนตูม	ข้าว	การลดต้นทุนการผลิตข้าว	นายวิรัตน์ ก้องวิวัฒน์พงศ์ 095-9584856
5	นายประกิต สุนประชา โทร. 089-4411414	ไร่จิง	สามพราน	ข้าว	การผลิตข้าวอินทรีย์	นางสาวกิตติรัตน์ ไทยทวี 084-9184505
6	นายสุทัศน์ สวัสดิ์สูง โทร. 087-0831858	มหาสวัสดิ์	พุทธมณฑล	ข้าว	1. การลดต้นทุนการผลิตข้าว 2. การพัฒนาคุณภาพข้าว	นางสมลักษณ์ ฝึกป้อม 084-7141401
7	นายณรงค์ กลิ่นถ่อศีล โทร. 093-6596078	แหลมบัว	นครชัยศรี	ข้าว	การลดต้นทุนการผลิตข้าว	น.ส.นราภรณ์ สขสมทรัพย์ 086-1674438

ตราด

ลำดับ	เกษตรกรต้นแบบ	ตำบลที่ตั้งศูนย์	อำเภอ	สินค้าหลัก	จุดเด่นของศูนย์	เจ้าหน้าที่ตำบล/โทรศัพท์
1	นายคมฤทธิ์ กระจ่าง โทร. 081-8655924	ไม้รูด	คลองใหญ่	ทุเรียน	1. การผลิตทุเรียนคุณภาพ GAP 2. ผลิตเชื้อราไตรโคเดอมาร์ ป้องกันกำจัดโรคเน่าทุเรียน	น.ส.ชนิภา เขียวรงค์ 086-9297115
2	นายสมโภชน์ ทักมากร โทร. 086-1440775	เกาะช้าง	เกาะช้าง	ทุเรียน	1. ผลิตทุเรียนคุณภาพ 2. ใช้ศัตรูธรรมชาติและสาร ชีวภัณฑ์ในการผลิตทุเรียน	นางประทุม เสนกุล 039-586180
3	นายจรัส ทองปาน โทร. 083-2964296	บางปัด	แหลมงอบ	ยางพารา	1. การลดต้นทุนการผลิต 2. การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต	นายพระรต บุญดูบ 089 2476965
4	นายมานิตย์ ชิงชัย โทร. 084-8514582	ประณีต	เขาสมิง	ทุเรียน	การป้องกันกำจัดศัตรูพืชโดยวิธี ผสมผสาน	นายจักรพรรดิ บรรจง 086-4358461
5	นายเดชา ขวัญอยู่ โทร. 085-0845797	ด่านชุมพล	บ่อไร่	สับปะรด	1. ใช้ท่อนพันธุ์ปลอดเชื้อ 2. ระบบการจัดการคุณภาพ GAP	นายณฤทธิ์ สุโพธิ์วรรณ 081-8704294
6	นายสาคร พนมทน โทร. 098-9752925	เกาะกูด	เกาะกูด	ผัก	การผลิตผักปลอดสารพิษ	นายสายชล เจริญพร 089-6972256
7	นายภาสกร เขียวขจี โทร. 081-7352993	หนองคันทรัง	เมือง	ข้าว	1. การลดต้นทุนการผลิตข้าว 2. การปลูกพืชเพื่อสร้างรายได้ต่อเนื่อง	นางนิภาวรรณ ประสิทธิ์นิภา 089-2395007

สิงห์บุรี

ลำดับ	เกษตรกรต้นแบบ	ตำบลที่ตั้งศูนย์	อำเภอ	สินค้าหลัก	จุดเด่นของศูนย์	เจ้าหน้าที่ตำบล/โทรศัพท์
1	นางสาวยุภา มีสมบัติ โทร. 089-5238504	ม่วงหมี่	เมือง	ข้าว	การลดต้นทุนการผลิตข้าว	นางสำเริง หมื่นระย้า 089-0871133
2	นางเชิงเขาว์ เพ็ชรชัย โทร. 081-5779213	พิภพ	บางระจัน	ข้าว	การลดต้นทุนการผลิตข้าว	น.ส.อรพรรณ ศรีสวัสดิ์ 086-5245371
3	นายอุทัย บัวศรีตัน โทร. 086-7995961	ทองเอน	อินทร์บุรี	ข้าว	การลดต้นทุนการผลิตข้าว	ว่าที่ ร.ต.รุ่งโรจน์ สินธุ์เทียม 087-5766794
4	นายธนพล ศรีใส โทร. 085-4271357	หัวป่า	พรหมบุรี	ข้าว	1. การลดต้นทุนการผลิตข้าว 2. การทำไร่นาสวนผสม	น.ส.พัชรา ยะคำ 092-2474436
5	นางจรรุภา อ่ำสมบูรณ์ โทร. -	ดอนสมอ	ท่าช้าง	ข้าว	การลดต้นทุนการผลิตข้าว	นางธัชกร อินทรพานิช 086-9779732
6	นายสมณ อวยชัย โทร. 081-8512310	ท่าข้าม	ค่ายบางระจัน	ข้าว	การลดต้นทุนการผลิตข้าว	นายสมศักดิ์ นิมสุพรรณ 092-2474428

บัญชีศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรภาคใต้

กระบี่

ลำดับ	เกษตรกรต้นแบบ	ตำบลที่ตั้งศูนย์	อำเภอ	สินค้าหลัก	จุดเด่นของศูนย์	เจ้าหน้าที่ตำบล/โทรศัพท์
1	นายขิงชูกย์ เหมทานนท์ โทร. 087-8901245	ทับปวก	เมืองกระบี่	ปาล์มน้ำมัน	การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดินและใบ	นางศศิณีพันธ์ จิตจาตุรนต์ 081-6775951
2	นายคำวณ หมดเล็ม โทร. 089-0456675	เกาะกลาง	เกาะลันตา	ปาล์มน้ำมัน	การลดต้นทุนการผลิต	นายสุรชัย สุภาพ 088-7683493
3	นายประภาส กาเขย โทร. -	คลองหน	คลองท่อม	ปาล์มน้ำมัน	1. การลดต้นทุนการผลิต 2. การเพิ่มผลผลิต	นายสงวน สหามลัดย์ 081-7489625
4	นายมณฑา คงกะพันธ์ โทร. 082-8007185	สินปุน	เขาพนม	ปาล์มน้ำมัน	1. การให้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดินและใบ 2. การอนุรักษ์ดิน	นายอนุชาติ เดชถิตย์ 081-9637254
5	นายจรง ศรีศรีหรรษา โทร. 081-7379277	ปลายพระยา	ปลายพระยา	ปาล์มน้ำมัน	1. การให้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดินและใบ 2. การปรับปรุงดินโดยการให้ปุ๋ยน้ำชีวภาพ	นางสาวเพ็ญฤดี หนาที่ 087-2438002
6	นายพันศักดิ์ จิตรวิทย์ โทร. 081-9784642	เขาใหญ่	อ่าวลึก	ปาล์มน้ำมัน	การลดต้นทุนการผลิต	นายมนพล ราบป่าเพ็ง 0848-411002
7	นายสมหญิง หนูศิริ โทร. 087-2793557	ทุ่งไทรทอง	ลำทับ	ปาล์มน้ำมัน	1. การลดต้นทุนการผลิต 2. การเพิ่มรายได้ 3. เพิ่มผลผลิต	นางจินตนา โฉกวาง 085-4405724
8	นายวารินทร์ โฉกเลี้ยง โทร. 086-5926563	โคกยาง	เหนือคลอง	ปาล์มน้ำมัน	1. การผสมปุ๋ยใช้เอง 2. การปลูกปาล์มน้ำมันแบบหลุมใหญ่	นางสาวมณิศา ผลบุญ 080-1485402

ชุมพร

ลำดับ	เกษตรกรต้นแบบ	ตำบลที่ตั้งศูนย์	อำเภอ	สินค้าหลัก	จุดเด่นของศูนย์	เจ้าหน้าที่ตำบล/โทรศัพท์
1	นายสุรินทร์ จันทร์พุ่ม โทร. 088-4501306	ท่าแซะ	ท่าแซะ	ทุเรียน	การป้องกันและกำจัดศัตรูพืช	นางสาวฉวีหิมา สุขเสวียด 082-2314913
2	นายวิรัตน์ จีรวงส์ โทร. 089-8991310	ทะเลทรัพย์	ปะทิว	ทุเรียน	การพัฒนาและการคัดคุณภาพทุเรียน	นายไพฑูรย์ ลินเสวตร 093-5740602
3	นายดำรงศักดิ์ สิ้นศักดิ์ โทร. 095-4288945	บ้านนา	เมืองชุมพร	ทุเรียน	1. การผลิตทุเรียนนอกฤดู 2. การผลิตทุเรียนคุณภาพ	นางบันหนีย์ สิ้นทรัพย์ 081-7285194
4	นายดวง เวียงโรจน์ โทร. 086-9504806	เขาค่าย	สวี	ทุเรียน	1. การผลิตไม่ผลคุณภาพ 2. การลดต้นทุนการผลิต	นายปริญญา บุญเทศ 089-5887000
5	นายสุวิทย์ จิตะฐาน โทร. 086-9539057	ตะโก	ทุ่งตะโก	ทุเรียน	1. การผลิตทุเรียนคุณภาพ 2. การลดต้นทุนการผลิต	นายวิมล บัวขาวเกาะ 086-2678229
6	นายสิทธิพงษ์ อรุณวิทย์ โทร. 087-6270071	ท่ามะปลา	หลังสวน	มังคุด	การผลิตมังคุดคุณภาพ	นางอุไรวรรณ รินฤทัย 077-541767
7	นางฉลา แพรสุวรรณ โทร. 089-8734796	ทุ่งหลวง	ละแม	ปาล์มน้ำมัน	การลดต้นทุนการผลิตปาล์มน้ำมันโดย การลดอัตราการใช้ปุ๋ยของแมลงศัตรูพืช	นางจุฑาทิพย์ ไชยสอน 089-4676913
8	นายสุปิตย์ รุ่งสุวรรณ โทร. -	ปากทรง	พะโต๊ะ	มังคุด	การป้องกันกำจัดศัตรูพืชแบบผสมผสาน	นายสุทธิศักดิ์ ดำนสวัสดิ์ 084-7128612

นครศรีธรรมราช

ลำดับ	เกษตรกรต้นแบบ	ตำบลที่ตั้งศูนย์	อำเภอ	สินค้าหลัก	จุดเด่นของศูนย์	เจ้าหน้าที่ตำบล/โทรศัพท์
1	นายไมตรี ทองสุวรรณรัตน์ โทร. -	ท่าไร่	เมือง	ข้าว	1. การลดต้นทุน 2. การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตข้าว	นายภาณุวัตร เพชรพิง 086-9591192
2	นายวีรจน์ บุญวงศ์ โทร. -	ท่าเสม็ด	ชะอวด	มังคุด	1. การลดต้นทุนการผลิต 2. การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตข้าว	นายสุชาติ ทองนอก 082-8152601
3	นายลิ้ม แป้นแสง โทร. -	ทางพูน	เฉลิมพระเกียรติ	ปาล์มน้ำมัน	1. การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตปาล์มน้ำมัน 2. การลดต้นทุนการผลิต	นายเสวีชัย มีพุดชัช 081-0997731
4	นายวีรัตน์ สุขแสง โทร. -	คลองน้อย	ปากพนัง	ส้มโอ	1. การผลิตส้มโอทับทิมสยามคุณภาพ 2. การลดต้นทุนการผลิต	นายปรมศร์ วัลดาว 084-6765913
5	นายจำเนียร พรหมเรือง โทร. -	หัวไทร	หัวไทร	ข้าว	1. การลดต้นทุนการผลิต 2. การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตข้าว	นางสาวอนงค์ ขุนดำ 086-5657221
6	นายสาคร ทองปาน โทร. -	โลหมาก	เชียรใหญ่	ข้าว	1. การลดต้นทุนการผลิต 2. การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตข้าว	นางนิตยา บุญภิรมย์ 089-4718062
7	นายเสนอ ไชยสุวรรณ โทร. -	ควนหนองควี	จุฬาภรณ์	ปาล์มน้ำมัน	1. การลดต้นทุนการผลิต 2. เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตปาล์มน้ำมัน	นายไชยยช สารรักษ์ 084-1846128
8	นางอรรมบุญ โกภีระ โทร. 080-5350236	ท้ายสำเภา	พระพรหม	มังคุด	1. การลดต้นทุนการผลิต 2. การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตมังคุด	นายประมะ จันอนุ 086-5560808
9	นายบุญโชค ศรีสุวรรณ โทร. 085-7889884	ควนทั่ง	ร่อนพิบูลย์	พื้ชสุตแล้ง	การผลิตพื้ชสุตแล้งในพื้นที่ป่าพรุควนเคร็ง ซึ่งเป็นพื้นที่น้ำท่วมซ้ำซากให้ใช้ประโยชน์ได้ ซึ่งเป็นพื้นที่มีอินทรีย์วัตถุมาก ไม่มีศัตรูพืช	นางสาววรรณา สุขฉีกิโทษ์ 086-0423475
10	นายวีระ ศิริวัฒน์ โทร. 0824165378	เขาขาว	ทุ่งสง	ยางพารา	1. การลดต้นทุนการผลิต 2. เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตยางพารา	นางสาวสุทธิษา จันทร์ปรุง 087-2761879
11	นายเจริญ สุขอนันต์ โทร. 0808819986	นาบอน	นาบอน	ยางพารา	1. การลดต้นทุนการผลิต 2. เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตยางพารา	นายศักรินทร์ บุญฤทธิ์ 089-8743915
12	นายสมิตร ศรีวิสุทธิ โทร. -	คลองเส	ถ้าพรธรา	ยางพารา	1. การลดต้นทุนการผลิต 2. เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตยางพารา	นางกนกอร ศรีไวย 086-9699227
13	นายประวิทย์ เดชาวัฒน์ โทร. -	วังหิน	บางขัน	ยางพารา	1. การลดต้นทุนการผลิต 2. เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตยางพารา	น.ส.เพชรรัตน์ แสงทอง 098-6869342
14	นายสมบุรณ์ จันทร์จวง โทร. 0870235822	ขุนทะเล	ลานสกา	มังคุด	1. การลดต้นทุนการผลิต 2. เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตมังคุด	นายอุทัย หมินเข้า 081-5976727
15	นายอร่าม งานประดิษฐ์ โทร. -	ไม้เรียง	ฉวาง	มังคุด	1. การลดต้นทุนการผลิต 2. เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตมังคุด	นายศุภกิจ จัตติกุล 081-2707616
16	นายเฉลิม ศรีแล่ม โทร. -	สวนขัน	ช้างกลาง	มังคุด	1. การลดต้นทุนการผลิต 2. เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตมังคุด	นางสาวจันทนา จันทร์แก้ว 081-0811075
17	นางนวิรัช ตำนวิริยะกุล โทร. -	สีชิต	สีชล	ปาล์มน้ำมัน	1. การลดต้นทุนการผลิต 2. เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตปาล์มน้ำมัน	ว่าที่ ร.ต.จตุรงค์ หนาคราม 081-8918307
18	นายพงษ์พัฒน์ เทพทอง โทร. 0848515842	ตลิ่งชัน	ท่าศาลา	ทุเรียน	1. การลดต้นทุนการผลิต 2. เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตทุเรียน	นายณัฐวัตร นวลรอด 089-9703705

นครศรีธรรมราช

ลำดับ	เกษตรกรต้นแบบ	ตำบลที่ตั้งศูนย์	อำเภอ	สินค้าหลัก	จุดเด่นของศูนย์	เจ้าหน้าที่ตำบล/โทรศัพท์
19	นางนันทา ศักยโกสิทธิ์ โทร. -	ยางค่อม	ทิวป่า	มังคุด	1. การลดต้นทุนการผลิต 2. เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตมังคุด	นางสุภัตรา รัตน์ะ 093-5741270
20	นายวิฑูรย์ เรืองปลาด โทร. -	ห้องเอน	ขนอม	ปาล์มน้ำมัน	1. การลดต้นทุนการผลิต 2. เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตปาล์มน้ำมัน	นายคมกฤษ หวงเดช 084-9747888
21	นายประพันธ์ แดงพรหม โทร. -	กรุงชิง	นบพิตำ	ทุเรียน	1. การลดต้นทุนการผลิต 2. เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตทุเรียนนอกฤดู	นายพงษ์วัฒน์ พิมพ์ 084-8498943
22	นางพรศรี โชติพันธ์ โทร. 0846258422	บ้านเกาะ	พรหมคีรี	มังคุด	1. การลดต้นทุนการผลิต 2. เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตมังคุด	นายชินทร์ สุขศิริ 089-2959894
23	นายชาญวิทย์ มุทหอม โทร. 0847465345	กุนหระ	ทุ่งใหญ่	ปาล์มน้ำมัน	1. การลดต้นทุนการผลิต 2. เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตปาล์มน้ำมัน	นางวานา โกลาษะ 086-0423475

ตรัง

ลำดับ	เกษตรกรต้นแบบ	ตำบลที่ตั้งศูนย์	อำเภอ	สินค้าหลัก	จุดเด่นของศูนย์	เจ้าหน้าที่ตำบล/โทรศัพท์
1	นายเชื่อง เทพรักษ์ โทร. 081-307249	หนองตูด	เมือง	ยางพารา	การเพิ่มประสิทธิภาพยางพารา	นาย อุดมพล อมรลักษณ์ 083-2803308
2	นายชิตชัย ชุมสุด โทร. 088-8264022	นาข้าวเสีย	นาโยง	ข้าว	การลดต้นทุนการผลิตข้าว	นายปรีชา คงชะมะโน 089-4680687
3	นายจำเริญ ศรีเพชร โทร. 085-7965200	หนองบ่อ	ย่านตาขาว	ยางพารา	การบริหารจัดการสวนยางพารา แบบครบวงจร	นายพงศ์พันธ์ เตชะรวงศ์ 084-3006150
4	นายมนตรี จันจตุรพันธ์ โทร. 075-269226	ปะเหลียน	ปะเหลียน	ยางพารา	การผลิตปุ๋ยเพื่อลดต้นทุน	นายสมนึก สมเพชร 081-2721168
5	นายตะอา หวังใส โทร. 084-3068101	บ่อน้ำร้อน	กันตัง	ปาล์มน้ำมัน	การเพิ่มประสิทธิภาพปาล์มน้ำมัน	นางบุญญาพร ภายเพชร 089-0372258
6	นายวิวัฒน์ ย่างเต็ก โทร. 081-9789579	กะลาเส	ลิเกา	ปาล์มน้ำมัน	1. การลดต้นทุนการผลิต 2. การเพิ่มผลผลิต	นายชัยนาท คงเขียว 083-3076076
7	นายสนธิ เทพพูลผล โทร. 083-6402668	วังมะปราง	วังวิเศษ	ยางพารา	การบริหารจัดการสวนยางพารา	นายนิกร ชิตเชื้อ 089-5941260
8	นายอัครชัย รัตวิวัฒนาพงศ์ โทร. 081-9784589	เขาปูน	ห้วยยอด	ปาล์มน้ำมัน	การจัดการสวนปาล์มที่ดี	ว่าที่ รต.วิหังค์ ขำวิชา 081-5692036
9	นายสมหมาย ธรรมกิจ โทร. 083-1731902	คอนเมา	รักษา	ยางพารา	การเพิ่มประสิทธิภาพยางพารา	นายปรีชา ชูคำ 081-2712013
10	นายบุญประเสริฐ อนันต์เดชกุล โทร. 080-0538012	หาดสำราญ	หาดสำราญ	ยางพารา	การเพิ่มประสิทธิภาพยางพารา	นางสาวสกลาเดือน แก้วกับเพชร 093-5768005

นราธิวาส

ลำดับ	เกษตรกรต้นแบบ	ตำบลที่ตั้งศูนย์	อำเภอ	สินค้าหลัก	จุดเด่นของศูนย์	เจ้าหน้าที่ตำบล/โทรศัพท์
1	นายกมล ไชยรัตน์ โทร. 080-7089128	มอเลาะ	แว้ง	มังคุด	การจัดการมังคุดเพื่อการส่งออก	นายยัสสัน ทั่งนารอบ 073-659145
2	นายประสงค์ แสงขาว โทร. 086-2979823	สหหาร	ยี่งอ	ปาล์มน้ำมัน	1. การเพิ่มผลผลิต 2. ปลูกพืชแซมเสริมรายได้	นายอภิรัตน์ หะมะ 093-5713367
3	นายดิน วงษ์น้อย โทร. 098-7213537	ตันหยงลิมอ	ระแงะ	ลองกอง	การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต	น.ส.สุสลีนา สามะ
4	นางอุษา แก้วมุลิก โทร. -	ศรีบรรพต	ศรีสาคร	ลองกอง	การปรับปรุงคุณภาพลองกอง	นายสมคิด รัตนมณี 089-9741423
5	นายสิทธิ อินทภาพ โทร. -	พร่อน	ตากใบ	ข้าว (ข้าวหอม กระดังงา)	1. การลดต้นทุนการผลิต 2. การเพิ่มผลผลิต 3. การแปรรูปข้าว	นายประจักษ์ เทพคุณ 085-0569963
6	นายอารง ยูโซ๊ะ โทร. -	บุกิต	เจาะไอร้อง	ปาล์มน้ำมัน	การพัฒนาคุณภาพผลผลิต	นายแวรย์มัน เต็ง 080-7108267 081-5990052
7	นายอับดุลยาลัง นียะ โทร. 086-2899673	สุวารี	รือเสาะ	ลองกอง	1. การลดต้นทุนการผลิต 2. การผลิตลองกองคุณภาพ	นายอุสมาน มุนะ 089-9764967
8	นายเพน จำรัส โทร. -	กะลวอเหนือ	เมืองนราธิวาส	ผักปลอดภัย	การปลูกผักปลอดภัย	นายอุดมเดช ศรีสังข์ 0862846407
9	นายสันติสุข แก้วคง โทร. -	ภูเขาทอง	สุคีริน	มังคุด	การผลิตมังคุดคุณภาพ	น.ส.พัชรินทร์ มินทการ 093-5951764
10	นายวิเชียร ชูศรี โทร. 082 832 9524	ปะลางสาหมะ	บาเจาะ	ลองกอง	การผลิตลองกองคุณภาพ	นายหะสัน กือมะ 081-0967985
11	นายปัญญา เรืองกาญจน์ โทร. 080-5467747	ริโก	สุโหงปาดี	ลองกอง	การพัฒนาคุณภาพผลผลิตลองกอง	นายปฐมพงษ์ จุลเทพ 086-2953347
12	นายการามารูเด็น อิบรอฮิม โทร. -	ป่าเสม็ด	สุโหงโกลก	เกษตร ผสมผสาน	การทำเกษตรผสมผสาน	นางสาวสิริพร หนานสกุล 081-3496263
13	นายนิราศ เปลือสงค์ โทร. -	ช้างเผือก	จะแนะ	ปาล์มน้ำมัน	การผลิตปาล์มน้ำมัน	นายหัสดีน เมาะสนี 073-543504

ปัตตานี

ลำดับ	เกษตรกรต้นแบบ	ตำบลที่ตั้งศูนย์	อำเภอ	สินค้าหลัก	จุดเด่นของศูนย์	เจ้าหน้าที่ตำบล/โทรศัพท์
1	นายอิสมาอีล ตาสาหมะ โทร. 089-7399423	ปะกาะรัง	เมืองปัตตานี	ข้าว	1. การลดต้นทุนการผลิต 2. การเพิ่มผลผลิต	นางสาวกุชารีพะ สดอหลง 081-8980401 083-1969893
2	นายแวอุซังแต โทร. 081-2756642	กะรุบี	กะท้อ	ยางพารา	การลดต้นทุนและเพิ่มรายได้	นายยาเซม คอเลาะ 086-9984559
3	นายต่วนมะ ต่วนกือจี้ โทร. 087-2993041	เกาะจัน	มายอ	ยางพารา	การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต	นางวิลาวัลย์ ประตุ 081-8967550
4	นายทิพัฒน์ ราษร์ภัก โทร. 098-6719904	ทุ่งคล้า	สายบุรี	ยางพารา	การลดต้นทุนการผลิต	น.ส.เครือมาท รอดบน 089-6532219

ปัตตานี

ลำดับ	เกษตรกรต้นแบบ	ตำบลที่ตั้งศูนย์	อำเภอ	สินค้าหลัก	จุดเด่นของศูนย์	เจ้าหน้าที่ตำบล/โทรศัพท์
5	นายอับดุลอาบีบ เฟิงมุซอ โทร. 089-4689512	นาประดู่	โคกโพธิ์	ยางพารา	การลดต้นทุนการผลิต	นางอารีญา แก้วพิมพ์ 093-5784315
6	นายสงวน พรหมคำ โทร. 089-8790920	แม่ลาน	แม่ลาน	ข้าว	1. การลดต้นทุนการผลิต 2. การป้องกันกำจัดศัตรูพืช (หนู)	น.ส.ไหมอุมา บัวแก้ว 081-6776183 088-7512013
7	แวอาแซ สาดิ โทร. 080-0366034	ยาบิ	หนองจิก	ข้าว	1. การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต 2. การใช้ปุ๋ยน้ำหมักชีวภาพ	นายเวียดิง แวสะมาแอ 086-6979759
8	นายซากาเรีย สะตอปา โทร. 089-2984931	ตะโละแมะนา	ทุ่งยางแดง	ยางพารา	การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต	นายไพบุเลย์ สาลีโท 091-6382585
9	นางพัชรี ไซดิรัตน์ โทร. 081-0978787	ตะโละ	ยะหริ่ง	ข้าว	การบำรุงรักษาดินด้วยพืชตระกูลถั่ว	นางสาวบุปผา สุวรรณชาติ 086-2976020
10	นางฟารีดา เจ๊ะแฉ โทร. -	เมาะมาวี	ยะรัง	ยางพารา	1. การลดต้นทุนการผลิต 2. การเพิ่มผลผลิต	นายอับดุลรอฮิง สามะอาลี 061-2585295
11	นายวิน สีนวล โทร. 081-2836180	ตะโละไทรทอง	ไม้แก่น	ยางพารา	การพัฒนาคุณภาพผลผลิต	นายซบิรี โมบู 081-0928231
12	นายอิรภัทร เกี่ยมระ โทร. 083-1932592 099-3108319	ท่าข้าม	ปะนาเระ	ข้าว	การลดต้นทุนการผลิต	นางสาวลาวัลย์ สิงข์วิฑูม 098-7400662

พังงา

ลำดับ	เกษตรกรต้นแบบ	ตำบลที่ตั้งศูนย์	อำเภอ	สินค้าหลัก	จุดเด่นของศูนย์	เจ้าหน้าที่ตำบล/โทรศัพท์
1	นายสุทัศน์ กาละสิงห์ โทร. 087-2734778	ทุ่งคาโงก	เมืองพังงา	ปาล์มน้ำมัน	เพิ่มประสิทธิภาพการผลิต	นายอรุณ อินฉ้วน 082-7766155
2	นายประดิษฐ์ อึ้งเจริญศักดิ์ โทร. 080-1412486	ทะเล	กะปง	ปาล์มน้ำมัน	การลดต้นทุนการผลิต โดยใช้ปุ๋ยจากมูลสัตว์	นายเจริญ จักจันทร 098-0169735
3	นายสมพงษ์ พรผล โทร. 089-5938193	ท่าอยู่	ตะกั่วทุ่ง	ยางพารา	1. การใส่ปุ๋ยให้มีประสิทธิภาพ 2. การลดต้นทุนการผลิต	นายสุภาพ นุกุลกิจ 086-7457400
4	นายสมคิด ผดุงหริ่ง โทร. 086-2696752	บางไทร	ตะกั่วป่า	ปาล์มน้ำมัน	การลดต้นทุนการผลิต	นายเฉลิมพล เกิดสว่าง 081-0853034
5	นายโกศล คัมครอง โทร. 087-8972680	บางเหรียง	ทับปุด	ปาล์มน้ำมัน	การลดต้นทุนการผลิต	น.ส.สุณิษา นวลมะโน 098-6717100
6	นายอง ทวีรัตน์ โทร. 084-8412339	ทุ่งมะพร้าว	ท้ายเหมือง	ปาล์มน้ำมัน	1. การลดต้นทุนการผลิต 2. เหมผลผลิต	น.ส.สุพมาล แจ่มหิธร 086-9640419
7	นายวิรัช พิษชน โทร. 081-7282417	บางวัน	คุระบุรี	ปาล์มน้ำมัน	การป้องกันแมลงศัตรูพืช	ว่าที่ร.ต.หญิงฐิติมา ทองอนุ 098-0163206
8	นายเดชา เจริญพร โทร. 076-597280	เกาะยาน้อย	เกาะยาว	ข้าว	1. การลดต้นทุนการผลิต 2. การผลิตข้าวอินทรีย์	นางสาวชวนคณะนี้ วรจิรวิบูล 080-5449773

พัทลุง

ลำดับ	เกษตรกรต้นแบบ	ตำบลที่ตั้งศูนย์	อำเภอ	สินค้าหลัก	จุดเด่นของศูนย์	เจ้าหน้าที่ตำบล/โทรศัพท์
1	นายไพรัตน์ ตาแก้ว โทร. 080-7070073	ชัยบุรี	เมืองพัทลุง	ข้าว	1. การเพิ่มผลผลิต 2. การลดต้นทุนการผลิต	นายอนุวัฒน์ สงคง 081-9692719
2	นายบุญญ สุวรรณ โทร. 080-7107814	โคกม่วง	เขาชัยสน	ยางพารา	การลดต้นทุนการผลิต	น.ส.เรณู ห้องเม้ง 081-6099122
3	นายนัด อ่อนแก้ว โทร. -	ปิ่นแค	ควนขนุน	ข้าว (สังข์หยด)	1. การลดต้นทุนการผลิต 2. การแปรรูปข้าวสังข์หยด	นายอนุเทพ บุญเรืองขาว 082-8219006
4	นายสุทิน ยิ้มศรี โทร. 089-9713836	คอนทราย	ปากพะยูน	ข้าว	การเพิ่มผลผลิต	นายพานิช นครานุวัฒน์ 098-0178510
5	นายบุญพา รัตนานุกูล โทร. 089-9764077	คลองเฉลิม	กงหรา	มังคุด	การผลิตมังคุดคุณภาพดี	นายวิเชียร สงสุรินทร์ 081-0954322
6	นางสาวอรัญญา ศรีไทย โทร. 085-6709938	คลองใหญ่	ตะโหมด	ยางพารา	1. การลดต้นทุนการผลิต 2. กิจกรรมเสริมเพิ่มรายได้ในสวนยางพารา	นางสาวบุญกัญญา มาคง 086-8363175
7	นายเฉลิม เวียงเทิง โทร. 089-9770783	ตะแหน	ศรีบรรพต	ยางพารา	การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต	นายสมพงษ์ หนูขวัญ 081-7982358
8	นายบัน ชลเอียด	หนองธง	ป่าบอน	สละ	การผลิตสละคุณภาพดี	น.ส.ดวงเกนตร แก้วพันธ์

ยะลา

ลำดับ	เกษตรกรต้นแบบ	ตำบลที่ตั้งศูนย์	อำเภอ	สินค้าหลัก	จุดเด่นของศูนย์	เจ้าหน้าที่ตำบล/โทรศัพท์
1	นายอัญญา แก้วเจริญ โทร. 098-0454766	ลำพะยา	เมืองยะลา	ยางพารา	การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต	นายอนุรักษ์ สีฟูอ่อน 085-6283498
2	นายบรรจง งามมณีนิล โทร. 073-231538	ธารน้ำทิพย์	เบตง	ยางพารา	การปลูกพืชร่วมอย่างเพิ่มรายได้	น.ส.พรพรรณ มณีโชติ 089-6554837
3	นายชัย ธรรมจิตต์ โทร. 093-6978119	ถ้ำทะเล	บันนังสตา	ทุเรียน	1. การลดต้นทุนการผลิต 2. การเพิ่มมูลค่าผลผลิต	นางสาวรัตติกาล ศุภวรรณพัฒน์ 086-2851804
4	นายจรัส ชุมบุญมี โทร. 086-2859938	ธารโต	ธารโต	ทุเรียน	1. การลดต้นทุนการผลิต 2. การเพิ่มมูลค่าผลผลิต	น.ส.ายาตี ประคู่ 086-2910621
5	นายคอเลาะ สะตือบา โทร. 081-0969047	บาโร๊ะ	ยะหา	ยางพารา	เกษตรผสมผสานในสวนยางพารา	น.ส. กะมีลี๊ะ หะมะ 089-8728980
6	นายมะเจ็ง คอเลาะเจ๊ะแต โทร. 087-2900948	เนินงาม	รามัน	ข้าว	การลดต้นทุนการผลิต	นางอารีณี มะทา 098-0146738
7	นายดำรงค์ รมแก้ว โทร. 080-7056049	บาละ	กาบัง	ยางพารา	1. การเพิ่มประสิทธิภาพ 2. การลดต้นทุนการผลิต	นางปทุมญา แลงงาม 081-9638856
8	นายสุชิน ห่องสุวรรณ โทร. 086-2886756	กรงปินัง	กรงปินัง	ทุเรียน	1. การผลิตปุ๋ยหมัก 2. การใช้เชื้อราไตรโคเดมา	นางวีระ สมศิริ 087-4519953

ระนอง

ลำดับ	เกษตรกรต้นแบบ	ตำบลที่ตั้งศูนย์	อำเภอ	สินค้าหลัก	จุดเด่นของศูนย์	เจ้าหน้าที่ตำบล/โทรศัพท์
1	ศต.สมนึก โมราศิลป์ โทร. 089-1225929	ราชกรูด	เมืองระนอง	ปาล์มน้ำมัน	การบริหารจัดการสวนปาล์มน้ำมัน	นายกรีธา ทิพย์จันทร์ 087-4853984
2	นายสุวิยา ศิริวงษ์ โทร. 077-810883	ลำเลียง	กระบุรี	มังคุด	1. ผลิตมังคุดคุณภาพดี 2. การคัดแยกและการตลาด 3. การแปรรูป	นางสาวจินทนา นพ 081-0589093
3	นายบรรจบ ขนอม โทร. 095-4210945	กะเปอร์	กะเปอร์	ปาล์มน้ำมัน	การลดต้นทุนการผลิตปาล์มน้ำมัน	นางเนศพรธรรมิ สิงห์ทอง 081-9682778
4	นายสัมฤทธิ์ เข้มแหม โทร. 080-6981082	โนนงใต้	ละอุ่น	มังคุด	การผลิตมังคุดคุณภาพเพื่อการส่งออก	น.ส.สุหาทิพย์ ชมอินทร์ 081-8958651
5	นายวิชัย ทองพร้อม โทร. 086-8692243	นาคา	สุขสำราญ	ยางพารา	การใช้หมวกคลุมยางเพื่อเพิ่มจำนวนวันกรีดยาง	นายชนกฤต ศรีอำไพ 086-3258478

สงขลา

ลำดับ	เกษตรกรต้นแบบ	ตำบลที่ตั้งศูนย์	อำเภอ	สินค้าหลัก	จุดเด่นของศูนย์	เจ้าหน้าที่ตำบล/โทรศัพท์
1	นายคนองเชิด บิลโล๊ะ โทร. 080-8643428	คลองหอยโข่ง	คลองหอยโข่ง	ยางพารา	1. การลดต้นทุนการผลิต 2. การปลูกพืชแซม 3. การเลี้ยงสัตว์ในสวนยาง	นายญาณันท์ คงวาริ 083-1840722 074-501104
2	นายตำนาน ศักดิ์พรหม โทร. 086-2998197	ท่าประดู่	นาทวี	มังคุด	การผลิตมังคุดคุณภาพ	นายถาวร คงนิม 087-8366461
3	นายแต้ม โนรีดี โทร. 089-4643914	เกาะสบบ้า	เทพา	ยางพารา	การลดต้นทุนการผลิต	น.ส.วรรณมา ลิมพิ์นพพิทักษ์ 086-9560086
4	นายช่วย ขุนคำ โทร. 088-3889617	เปียน	สะบ้าย้อย	ยางพารา	1. การปลูกพืชแซม 2. การเลี้ยงสัตว์ในสวนยาง	นางธนิตา ช้างนรินทร์ 084-7487526
5	นายเปลิม ศรีสุข โทร. 089-9743943	นาหว้า	จะนะ	ยางพารา	1. การลดต้นทุนการผลิต 2. เพิ่มรายได้ในสวนยาง	นายจำเริญ จันศรีคง 085-8936391
6	นายสมศักดิ์ หมดสาแล๊ะ โทร. 098-0137739	สำนักแต้ว	สะเตา	ยางพารา	1. การลดต้นทุนการผลิต 2. การเพิ่มปริมาณผลผลิต	นางสุธิดา ตระกูลกองโต 081-3448773
7	นายวิชาญ ขวัญช่วย โทร. 089-9782179	ท่าช้าง	บางกล่ำ	ยางพารา	การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน	นายสุรินทร์ ยี่สุนทร 087-2934849
8	นางปราณี ทองรักษ์ โทร. 087-8993851	คูหาใต้	รัตภูมิ	ข้าว	การลดต้นทุนการผลิต	นางพันธนันท์ แก้วสุริยนต์ 080-8704647
9	นายประเสริฐ ศรีระสัน โทร. 087-2955977	ควนลัง	หาดใหญ่	ยางพารา	การลดต้นทุนการผลิต	นายสุธิพันธ์ จันทร์ศรี 086-6832301
10	นางปราณี ช่างอนัน โทร. 087-2897068	ท่าหิน	สทิงพระ	ข้าว	1. การลดต้นทุนการผลิต 2. การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน	นางจริยา สุวรรณรัตน์ 098-2807616
11	นางนิรัตน์ เสียงอ่อน โทร. 086-9578066	บางเขียด	สิงหนคร	ข้าว	1. การลดต้นทุนการผลิต 2. ผลิตข้าวปลอดสารพิษ	นางสาวกัญญา สุวรรณโณ 089-2984277 098-2807627

สงขลา

ลำดับ	เกษตรกรต้นแบบ	ตำบลที่ตั้งศูนย์	อำเภอ	สินค้าหลัก	จุดเด่นของศูนย์	เจ้าหน้าที่ตำบล/โทรศัพท์
15	นายเมฆ เหมอารัญ โทร. 086-9604365	ทุ่งหวัง	เมืองสงขลา	ยางพารา	การปลูกผักเหมียงแซมยาง	นายอนันต์ ภูบุรณ์ 098-2807645 081-5434611
16	นายมนตรี ธรรมโร โทร. 082-8255797	พิจิตร	นาหม่อม	ยางพารา	สร้างรายได้เพิ่มในสวนยางพารา	นายมานิต แก้วพิบูลย์ 098-2807636

สตูล

ลำดับ	เกษตรกรต้นแบบ	ตำบลที่ตั้งศูนย์	อำเภอ	สินค้าหลัก	จุดเด่นของศูนย์	เจ้าหน้าที่ตำบล/โทรศัพท์
1	นายบุญกาเต็ม กรมเมือง โทร. -	เกตุรี	เมืองสตูล	ข้าว	การเพิ่มผลผลิตข้าว	นายสุริยา ถาดหลี 093-6300882
2	นายศุภมาศ เกษม โทร. 081-2803235	แหลมสน	ละงู	ปาล์มน้ำมัน	การจัดการสวนปาล์มน้ำมันคุณภาพ	นางรุจิรา รักปลื้ม 095-0817212
3	นายต้น แก้วมณี โทร. 086-2899206	ขอนคลาน	ทุ่งหว้า	ปาล์มน้ำมัน	การลดต้นทุนการผลิตปาล์มน้ำมัน	นายปิยทัศน์ ทองปาน 086-9670042
4	นางณัฐกานต์ ศรียาน โทร. 088-3963074	แปะระ	ท่าแพ	ข้าว	การเพิ่มผลผลิต	นายสุรัฐ สุวรรณกิจ 089-5963918
5	นายสาและ หมายปั่นจอร์ โทร. 080-0680811	วังประจัน	ควนโดน	จำปาตะ	การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต	น.ส.ปรานี ไผ่ไทย 089-7384333
6	นายอาแมน สาแห้ง โทร. 088-8356162	ทุ่งนัย	ควนกาหลง	ข้าว	การเพิ่มผลผลิต	น.ส.อังคณา จิเบ็ญจะ 093-5740565
7	นายวาทาบ ยาบา โทร. 083-5633530	นิคมพัฒนา	มะนัง	ปาล์มน้ำมัน	การจัดการสวนปาล์มน้ำมันคุณภาพ	นายอารีย์ โส๊ะสัน๊ะ 086-6159881

สุราษฎร์ธานี

ลำดับ	เกษตรกรต้นแบบ	ตำบลที่ตั้งศูนย์	อำเภอ	สินค้าหลัก	จุดเด่นของศูนย์	เจ้าหน้าที่ตำบล/โทรศัพท์
1	นายสมมาตร อินทรมณี โทร. 089-7282810	คลองน้อย	เมืองสุราษฎร์ธานี	ปาล์มน้ำมัน	1. การเก็บเกี่ยวผลผลิตปาล์มที่ได้คุณภาพ 2. การลดต้นทุนการผลิต 3. การเพิ่มปริมาณผลผลิตต่อไร่	นางวีไลวรรณ พร้อมประเสริฐ 093-5796543
2	นายปรีชา แก้วจำ โทร. 086-7395241	ท่าอุแท	กาญจนดิษฐ์	ปาล์มน้ำมัน	1. การลดต้นทุนการผลิตปาล์มน้ำมัน 2. ผลิตปุ๋ยอินทรีย์	นายฉวีชัย ช่วยสงค์ 0899633078
3	นายวรรณะ เพชรยก โทร. 081-4762004	ปากแพรก	ดอนสัก	ยางพารา	1. การลดต้นทุนการผลิตยางพารา 2. การกรีดยางที่ถูกต้องเหมาะสม	นางสาวรลลดา ชัยวารกรณ์ 081-1891745
4	นายคณิต สมวงศ์ โทร. 089-8735989	บ่อผุด	เกาะสมุย	มะพร้าว	การจัดการสวนมะพร้าววันผู้ดี	นายศิริชัย อิมดำ 083-5206899
5	นายบรรดล เวืองจันทร์ โทร. 082-8058895	บ้านใต้	เกาะพะงัน	มะพร้าว	1. การเกษตรแบบผสมผสานในสวนมะพร้าว	นางสุนันต์ นาคมณี 089-6483855
6	นายสุภาพ หืดแก้ว โทร. 082-8173984	ตะกรับ	ไชยา	ปาล์มน้ำมัน	การผสมปุ๋ยใช้เองตามค่าวิเคราะห์ดิน	นายเสียรชัย หิ้วยรัตน์ 093-5825250
7	นายปรีชา มะลิทิพย์ โทร. 083-3885532	คลองพา	ท่าชนะ	ปาล์มน้ำมัน	1. การผสมปุ๋ยใช้เองตามค่าวิเคราะห์ดิน 2. การผลิตปุ๋ยอินทรีย์คุณภาพสูง	นายจ่านายวิทย์ หินวงศ์ 093-5740967

สุราษฎร์ธานี

ลำดับ	เกษตรกรต้นแบบ	ตำบลที่ตั้งศูนย์	อำเภอ	สินค้าหลัก	จุดเด่นของศูนย์	เจ้าหน้าที่ตำบล/โทรศัพท์
8	นายประสพ นันตกุล โทร. 086-2812086	บ้านยาง	คีรีรัฐนิคม	เห็ดฟาง	1. การเพาะเห็ดแบบโรงเรือน 2. การเพาะเห็ดแบบกองเตี้ย	นายประสิทธิ์ แสนเรือน 084-8524319
9	นายพิศาล พิทักษ์แทน โทร. 090-8671037	เขาวง	บ้านตาขุน	ดองกอง	1. การพัฒนาการผลิตดองกองให้มีคุณภาพ 2. ลดต้นทุนการผลิตดองกอง	นางสาวเกศรินทร์ จันทร์แก้ว 081-7979937
10	นายสุทิน นิตยรัตน์ โทร. 087-8824596	พนม	พนม	ปาล์มน้ำมัน	การจัดการสวนปาล์มน้ำมัน	นายสุวิทย์ อ้นเขาวงศ์ 093-5740973
11	นายยศฐศักดิ์ เขียงกุลเขาวัว โทร. 083-3883026	คลองไทร	ท่าฉาง	ปาล์มน้ำมัน	การลดต้นทุนการผลิต	นางสาวมณฑุณี สวัสดิ์ดี 093-5741402
12	นายจำเนียร เพชรศรี โทร. 093-6265566	ไม้ทูน	บ้านสาร	เงาะโรงเรือน	การลดต้นทุนการผลิต	ว่าที่ ร.ต.พีรพงศ์ หิงคารักษ์ 084-8427166
13	นางสมคิด กุลหัง โทร. 080-6956205	ท่าเรือ	บ้านนาเดิม	ปาล์มน้ำมัน	การลดต้นทุนการผลิต	นางสาวนันทวัน วัฒน 083-6397788
14	นายทวีศักดิ์ พลายนเมือง โทร. 086-2741300	เขาดอก	เคียนซา	ปาล์มน้ำมัน	การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต	นายอนุธรรมศักดิ์ หนูเจริญกุล 080-7001055
15	นายสาโรจ รอดเอียด โทร. 090-1751566	คลองฉนวน	เวียงสระ	ปาล์มน้ำมัน	1. การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน 2. การจัดการสวนปาล์มน้ำมัน	นางสาวพรเชศ เจริญวิทยา 080-6491767
16	นายบุญทวี หนารักษ์ โทร. 086-2797681	สิงปูน	พระแสง	ปาล์มน้ำมัน	1. การผลิตปาล์มน้ำมันตามมาตรฐาน RSPO 2. การทำปุ๋ยน้ำชีวภาพ	นางสาวเวรดี อินทร์เมือง 087-2885781
17	นายพงษ์ศักดิ์ จริวจิตร โทร. 089-7259156	มะลวน	พุนพิน	ปาล์มน้ำมัน	การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน	นายสันติภาพ ทองอุ่น 082-4823623
18	นายลิขิต อุ่นยว โทร. 081-7970989	สองแพรก	ชัยบุรี	ปาล์มน้ำมัน	ลดต้นทุนการผลิต	นายนิรันดร์ เจริญรักษ์ 098-0179330
19	นายสุบิน ตักดา โทร. 085-7842608	ตะกุกเหนือ	วิภาวดี	ปาล์มน้ำมัน	ลดต้นทุนการผลิต	นายปราโมทย์ คงอุ่น 085-4743448

บรรณานุกรม

- กระทรวงเกษตรและสหกรณ์. ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) กรุงเทพฯ : กรมส่งเสริมการเกษตร, ๒๕๕๗.
- จดหมายข่าวรัฐบาลเพื่อประชาชน. ปีที่ ๒ ฉบับที่ ๒๐ วันที่ ๕ กุมภาพันธ์ พ.ศ.๒๕๕๙
ดร.สุเมธ ตันติเวชกุล. (๒๕๕๔). เศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ ในใต้เบื้องพระยุคลบาท.
กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มติชน, พิมพ์ครั้งที่ ๖
- มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว จดหมายเหตุเฉลิมพระเกียรติเนื่องในโอกาส
พระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๖ รอบ ๕ ธันวาคม ๒๕๕๒. กรุงเทพฯ :
บริษัทอัมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน), ๒๕๕๒.
- กระทรวงมหาดไทย. ศูนย์เรียนรู้โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ระดับอำเภอ. กรุงเทพฯ :
กรมการปกครอง, ๒๕๕๘.
- สมพร เทพสิทธิ์า. (๒๕๕๘). เศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ. กรุงเทพมหานคร:
สำนักพิมพ์ธรรมสาร.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. เศรษฐกิจพอเพียงคืออะไร. พิมพ์ครั้งที่ ๔,
กรุงเทพฯ : ๒๕๕๙.
- สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ. เศรษฐกิจพอเพียง.
กรุงเทพฯ : ๒๕๕๗.
- สำนักนายกรัฐมนตรี. โครงการต่างๆ ที่ดำเนินการตามพระราชดำริ. (จัดพิมพ์เนื่องในโอกาสที่
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงเจริญพระชนมายุครบ ๔ รอบ ๕ ธันวาคม ๒๕๑๘). กรุงเทพฯ :
บริษัท โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช จำกัด, ๒๕๑๘.
- สำนักราชเลขาธิการ. ประมวลภาพพระราชกรณียกิจพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พุทธศักราช ๒๕๔๙-
๒๕๑๐ เล่ม ๑-๖. กรุงเทพฯ : บริษัทอัมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน), ๒๕๕๔,
(จัดพิมพ์เนื่องในโอกาสมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๖๐ พรรษา ๕ ธันวาคม ๒๕๕๐).
- สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (กปร.).
คู่มือการขับเคลื่อนการพัฒนาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในภาคการเกษตรและชนบท
และความมั่นคง. กรุงเทพฯ : ๒๕๕๘
- ศูนย์อำนวยการเฉพาะกิจแก้ไขปัญหาวิกฤตภัยแล้งปี ๒๕๕๘/๕๙ ระดับชาติ. (ศก.กช.)
สืบค้น ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙ www.moac.go.th/drought

สำนักนายกรัฐมนตรี

“

“ประชารัฐ”

เป็นการร่วมมือกันในการสร้างสรรค์ สร้างพลังในการทำความดีให้ประเทศชาติ

ไม่ใช่เพื่อตนเอง หรือข้าราชการ

แต่ทำเพื่อประชาชนทุกคน ถือเป็นสัญญาระหว่างรัฐและประชาชน
ที่จะร่วมมือแก้ไขปัญหาหรือแก้ไขความผิดพลาดในอดีตทั้งหมดให้ได้

โดยความร่วมมือกัน

”

พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา

นายกรัฐมนตรี

ประกาศการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ประชารัฐ เพื่อเศรษฐกิจฐานรากอย่างเป็นทางการ

ในงาน “สานพลังประชารัฐ เพื่อเศรษฐกิจฐานราก”

๒๐ กันยายน ๒๕๕๘

สำนักนายกรัฐมนตรี